

LATVIJAS REPUBLIKAS
ĢENERĀLPROKURORA
ZIŅOJUMS PAR 2021. GADĀ PAVEIKTO UN
2022. GADA DARBĪBAS PRIORITĀTĒM

Saturs

2021. gada ziņojumā noteikto prokuratūras darbības prioritāšu izpilde.....	6
Kriminālprocesa efektivitātes veicināšanas joma.....	6
Prioritātes ārpus krimināltiesību sfēras	14
Prokuroru kvalifikācijas celšanas joma	15
Prioritātes prokuratūras darba organizācijā	17
Prokuratūras galvenie darba statistiskie rādītāji krimināltiesiskajā jomā valstī kopumā (salīdzinājums 3 gadu periodā).....	21
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	28
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	30
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā).....	38
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	53
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	54
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	61
Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	76
Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	77
Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras pārskats par 2021. gada darba rezultātiem	98
Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	100
Vidzemes prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	109
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	120
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā).....	121
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)	129
Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras un specializēto rajona statusa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	142
Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta un tā nodaļu pārskats par 2021. gada darba rezultātiem	162
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji	162
Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas darba rādītāji	175
Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji	181
Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas darba rādītāji.....	186
Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta un tā nodaļu pārskats par 2021. gada darba rezultātiem.....	190
Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji	190

Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas darba rādītāji	201
Starptautiskās sadarbības nodaļas darba rādītāji	226
Prokuroru atestācijas komisijas 2021. gada darba pārskats.....	236
Prokuroru kvalifikācijas komisijas 2021. gada darba pārskats.....	238
Pārskats par prokuroru iesaisti kvalifikācijas celšanas pasākumos 2021. gadā	239
Informācija par prokuroru personālsastāvu	241
Pārskats par Latvijas Republikas pārstāvniecības Eirojustā darbu 2021. gadā	250
Prokuratūras valsts budžeta ieņēmumi un izdevumi 2021. gadā.....	262
Latvijas Republikas prokuratūras darbības prioritātes 2022. gadā.....	268

Godātais lasītāj!

Atskatoties uz iepriekšējā gadā prokuratūrā paveikto, varu ar gandarījumu apgalvot, ka esam īstenojuši vairākus būtiskus uzlabojumus prokuratūras darbībā, lai savas funkcijas izpildītu kvalitatīvāk un efektīvāk. Īpaša uzmanība iepriekšējā gadā tikusi veltīta tādu mērķu sasniegšanai, kam ietekme būs ilgtermiņā.

Tā, piemēram, esam izstrādājuši Prokuratūras darbības stratēģiju laika periodam no 2022. gada līdz 2027. gadam, jaunu Prokurora amata kandidātu atlases nolikumu un Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikumu, jaunu Prokuroru apmācības kārtību. Tāpat esam uzsākuši sistematizēti izstrādāt jaunus prokurora profesionālajai darbībai nepieciešamos dažāda veida materiālus un noteikuši to ievērošanas kārtību un izstrādājuši jaunu Latvijas Prokuroru ētikas kodeksu un citus būtiskus ilgtermiņa attīstības instrumentus.

2021. gadā tika turpināta prokuratūras struktūrvienību reorganizācija, kas bija uzsākta 2020. gadā. Pēc rajonu (pilsētu) un rajona prokuratūras statusa specializēto prokuratūru reorganizācijas veikta arī Ģenerālprokuratūras struktūrvienību reorganizācija, nodrošinot efektīvāku prokuroru darba koordinēšanu un vienmērīgāku darba slodzes sadalījumu. Noteiktas arī jaunas visu līmeņu struktūrvienību virsprokuroru pilnvaras, konkretizējot virsprokuroru tiesības un pienākumus, efektīvākai prokuroru darba organizēšanai.

Panākts, ka ievērojami palielinājies to kriminālprocesu skaits, kas pabeigti prokuratūrā ar prokurora priekšraksta par sodu piemērošanu, kā arī to kriminālprocesu skaits, kas pabeigti paātrinātā procesa kārtībā 48 stundu laikā no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, kas nodrošina efektīvu tiesību normu piemērošanu un ātrāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu. Šajā ziņā jāpateicas Valsts policijai, ar kuru kopīgi tika strādāts pie vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanas, kā arī izmeklētājiem, kuri nodrošina to praktisku piemērošanu.

Esam veikuši prokuratūras resursu koncentrēšanu prioritārajiem darbības virzieniem, kas ietver prioritāro noziedzīgo nodarījumu noteikšanu, izmeklēšanas efektīvu uzraudzību par šādiem noziedzīgajiem nodarījumiem jau no pirmās kriminālprocesa uzsākšanas dienas, deleģējot šīs funkcijas veikšanai pieredzējušākos prokurorus.

Prokuratūras darbības stratēģijā esam izvirzījuši prioritātes un mērķus, noteikuši konkrētus sasniedzamos rezultātus un to rādītājus, ko paredzēts ieviest ar ikgadējo darba plānu palīdzību, kā arī noteikuši, ka stratēģijas īstenošanas progress tiks iekļauts turpmākos ģenerālprokurora ikgadējos ziņojumos par paveikto.

Ejot līdzi mūsdienu tehnoloģiskajiem risinājumiem, līdz ar Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) pielāgošanu darbam e-lietā un pirmo e-lietu nonākšanu tiesās, virzāties arī uz kriminālprocesa norisi elektroniskajā vidē, nodrošinot vienotu un ātrāku lietu izskatīšanu, kā arī ērtāku materiālu pieejamību visām procesā iesaistītajām pusēm.

Iepriekšējā gadā darbu uzsāka arī Eiropas Prokuratūra, kas ir jauna, neatkarīga Eiropas Savienības prokuratūras iestāde, kas veic Eiropas Savienības finanšu intereses ietekmējošu noziedzīgu nodarījumu apkarošanu līdz pat galīgā nolēmuma pieņemšanai dalībvalstu tiesās. Četri Latvijas Republikas prokuratūras prokurori tika iecelti Eiropas deleģētā prokurora amatā uz piecu gadu termiņu. Latvijas Republikas prokuratūra nodrošina šos prokurorus ar visu nepieciešamo atbalstu, kas ir līdzvērtīgs Latvijas prokuroriem, lai Eiropas deleģētie prokurori efektīvi rīkotos Eiropas Prokuratūras vārdā un tās uzdevumā Latvijas Republikas teritorijā.

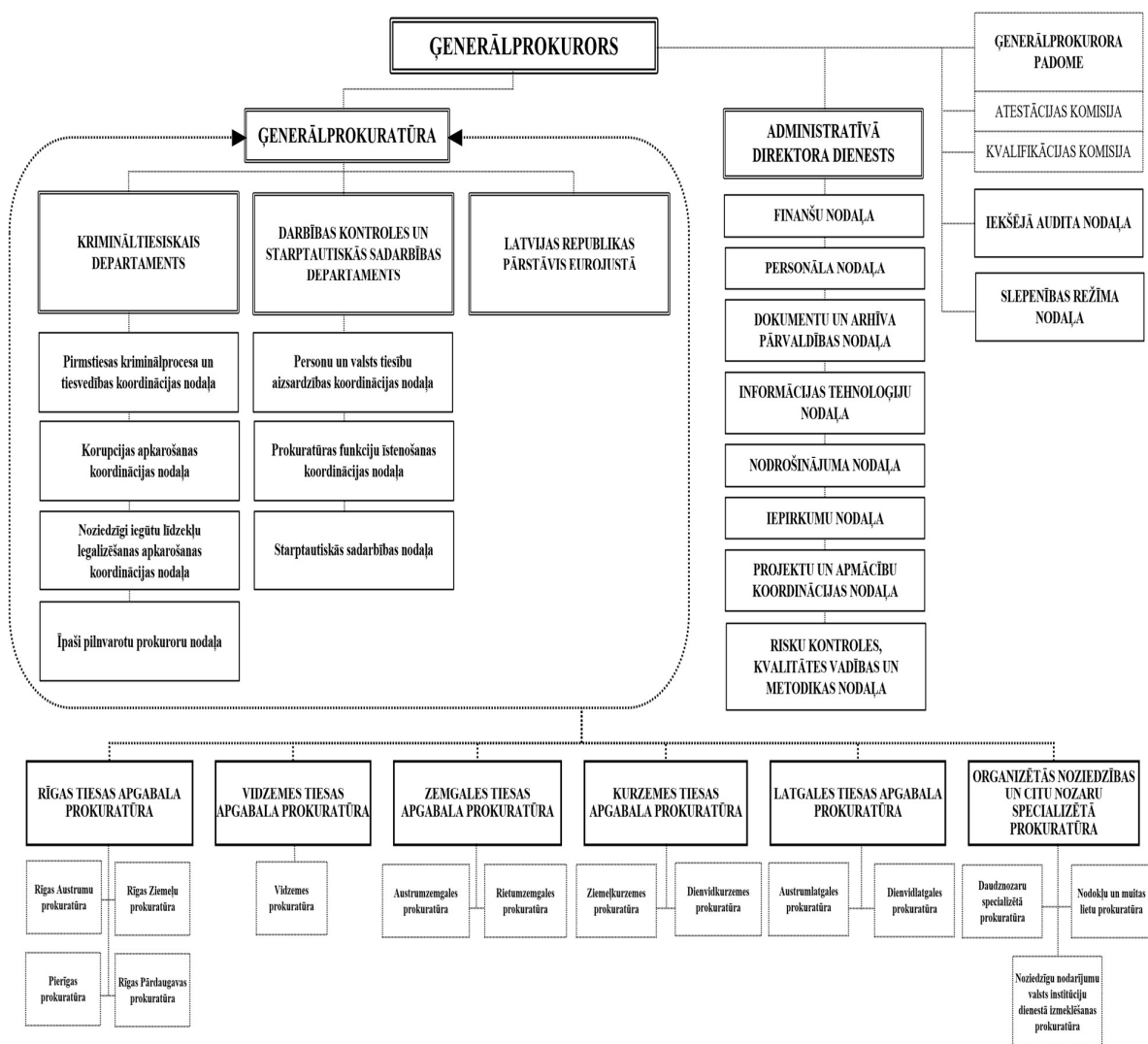
Iepriekšējais gads ir bijis intensīvs, taču panākts ir daudz, par ko jāpateicas kolēģiem un sadarbības partneriem. It īpaši jāpateicas prokuroriem un prokuratūras darbiniekiem par godprātīgu un profesionālu ikdienas pienākumu veikšanu, nodrošinot likumības ievērošanu.

Nododu Jums ziņojumu par iepriekšējā gadā prokuratūrā paveikto. Ziņojuma struktūra veidota tā, lai nodrošinātu katras struktūrvienības konkrētu darbības atspoguļojumu.

Ģenerālprokurors
Juris Stukāns

Prokuratūra ir vienota, centralizēta triju līmeņu struktūrvienību sistēma, ko veido Ģenerālprokuratūra, tiesu apgabalu prokuratūras, rajonu (pilsētu) prokuratūras, specializētās prokuratūras un Administratīvā direktora dienests.

Lai nodrošinātu efektīvāku prokuratūras darbību un racionālāku valsts budžeta līdzekļu izmantošanu, noteikta šāda prokuratūras struktūra.

2021. gada ziņojumā noteikto prokuratūras darbības prioritāšu izpilde

Kriminālprocesa efektivitātes veicināšanas joma

- **Prokuroru funkciju kvalitatīva izpilde īpaši aktuālos kriminālprocesos, tajā skaitā par valsts amatpersonu izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, finanšu un ekonomiskajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tajā skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un korupciju**

2021. gadā, kā ik katru gadu, atbilstoši ģenerālprokurora pavēlei ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu noteiktas īpaši aktuālo krimināllietu kategorijas rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienībām. Rīkojuma nolūks ir nodrošināt un veicināt prokurora funkciju kvalitatīvu izpildi un uzraugošā, kā arī amatā augstāka prokurora iesaisti šo kategoriju lietās jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža.

2021. gada 1. janvārī darbu uzsāka Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra, kas atbilstoši noteiktajai specializācijai nodrošina izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu, valsts apsūdzības uzturēšanu un citu likumā noteikto prokurora funkciju izpildi:

- par Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti Krimināllikuma XXIV nodaļā "Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā";
- par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem kriminālprocesos, kuri uzsākti vai tiek izmeklēti Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, Valsts ieņēmumu dienesta Iekšējās drošības pārvaldē;
- par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti Krimināllikuma XXIV nodaļā, kriminālprocesos, kuri uzsākti vai tiek izmeklēti Iekšlietu ministrijas Iekšējā drošības birojā;
- par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem kriminālprocesos, kuri uzsākti, pamatojoties uz Valsts kontroles ziņojumu.

Turklāt no 2021. gada 1. janvāra, ievērojot nepieciešamību efektīvai prokurora tiesību un pienākumu realizācijai kriminālprocesos, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā arī ar mērķi nodrošināt prokuroru darba koordinēšanu šajā jomā, Ģenerālprokuratūrā izveidota un darbu uzsākusi specializēta struktūrvienība – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa. Jāatzīmē, ka problēmjautājumu, kas būtiski kavējuši kriminālprocesu, kuru ietvaros personu darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 195. panta "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana", virzību, apzināšana un koordinēšana uzsākta jau 2020. gada septembrī. Konkrētās struktūrvienības prokurori aktīvi realizē arī Kriminālprocesa likuma 45., 46. pantā noteiktās amatā augstāka prokurora pilnvaras, prioritāri iepazīstoties ar krimināllietu materiāliem un dodot norādījumus par procesa veida izvēli, pirmstiesas procesa virzību un veicamajām izmeklēšanas darbībām kriminālprocesā iesaistītajām amatpersonām (izmeklētājam, uzraugošajam prokuroram vai prokuroram–procesā virzītājam).

Prokuratūrā regulāri tika organizētas apmācības par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanu, kas viennozīmīgi veicina prokuroru izpratni par šīs kategorijas kriminālprocesu izmeklēšanu un virzību. Attiecīgie amatā augstākie prokurori regulāri sniedz metodisko atbalstu kriminālprocesos citiem prokuroriem un izmeklētājiem, kuri vērsas ar lūgumiem saņemt priekšlikumus, viedokli gan par Kriminālprocesa likuma, Krimināllikuma, gan citos normatīvajos aktos ietvertu normu piemērošanu, kā arī faktisko apstākļu izklāsta pietiekamību procesuālajos dokumentos vai nepieciešamību iesniegt prokurora protestu. Būtiski palielinājusies un

aktivizējusies prokuroru un procesu virzītāju sadarbība, Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā risinot jautājumu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu, uzsākot procesu par noziedzīgi iegūto mantu un nododot materiālus par noziedzīgi iegūto mantu izlemšanai tiesai.

2021. gadā ar mērķi panākt pēc iespējas ātrāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu īpaši aktuālajos kriminālprocesos prokuratūrā regulāri rīkoti semināri, diskusijas, piedaloties konkrētā jomā pieredzējušiem prokuroriem, sagatavotas informatīvās vēstules gan prokuroriem, gan izmeklētājiem, tā, piemēram, īstenojot MONEYVAL rekomendācijas, ir izstrādāta virkne metodisko materiālu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas jomā. Vērtējot 2021. gadā prokuratūrā realizētos pasākumus un prokuratūras darbības statistiskos rādītājus īpaši aktuālajos kriminālprocesos, vērojama kopumā pozitīva tendence – pabeigto kriminālprocesa skaita pieaugums atsevišķu noziedzīgu nodarījumu kategorijās.

Detalizētāka informācija par prokuratūras darbu noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas un valsts amatpersonu izdarīto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas jomā apkopota šī ziņojuma sadaļās par Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas un Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras darbības pārskatu.

Svarīgi akcentēt arī paveikto nodokļu un muitas jomā. No 2021. gada 1. janvāra Nodokļu un muitas lietu prokuratūrai bija piekritīgi tikai tie kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 218. panta, kuri uzsākti vai izmeklēti Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldē, bet Valsts policijā uzsāktie un izmeklētie kriminālprocesi bija piekritīgi citām rajona līmeņa prokuratūrām reģionos. Savukārt no 2021. gada 1. novembra Nodokļu un muitas lietu prokuratūrai ir piekritīgi kriminālprocesi par visā valsts teritorijā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 218. panta neatkarīgi no izmeklēšanas iestādes, kas uzsākusi vai izmeklē šo noziedzīgo nodarījumu. Ja runājam par Nodokļu un muitas lietu prokuratūras darba rezultātiem, tad visos tās darbības galvenajos rādītājos vērojams pieaugums, piemēram, gan lietās par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, gan lietās par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu. Detalizētāka informācija par Nodokļu un muitas lietu prokuratūras darbu atrodama šī ziņojuma sadaļā par minētās prokuratūras darbības pārskatu.

Paralēli minētajam norādāms, ka prokuroru funkciju izpildes kvalitātes novērtējums īpaši aktuālos kriminālprocesos ir iekļauts arī prokuroru profesionālās darbības novērtēšanā kā kritērijs pozitīvai prokurora profesionālās darbības veikšanai saskaņā ar Prokuratūras likuma 38.² pantu.

- **Amatā augstāku prokuroru procesuālās hierarhijas praktiskā organizācija un veiksmīga sadarbības modeļa iedzīvināšana efektīvākai kriminālprocesa norisei**

Noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas efektīva uzraudzība ir tieši atkarīga no uzraugošā prokurora un amatā augstāka prokurora darba kvalitātes. Tādēļ būtiski, ka kriminālprocesam pilnvarots prokurors savas kompetences ietvaros izmeklēšanas uzraudzībā iesaistās nekavējoties un izmanto savas pilnvaras efektīvi. 2021. gadā, ievērojot Valsts kontroles atzinumā ietvertos ieteikumus, ar ģenerālprokurora pavēli prokuratūrā veikta apjomīga prokuratūras struktūrvienību reorganizācija, kuras mērķis bija ne tikai efektīvizēt prokuroru darbu un nodrošināt racionālu valsts budžeta līdzekļu izmantošanu, bet veidot vienveidīgu kriminālprocesuālo un krimināltiesisko jautājumu izpratni, kā arī nodrošināt prokuroru specializāciju konkrētu kategoriju lietās un izlīdzināt prokuroru noslodzi.

2021. gadā nolūkā nodrošināt Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu efektīvu piemērošanu un amatā augstāka prokurora funkciju kvalitatīvu īstenošanu Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā noteikta šīs tiesas apgabala prokuratūras prokuroru, kā arī rajona prokuratūru prokuroru darba organizācija atbilstoši prokuroru specializācijai konkrētajā jomā. Piemērotākā joma, kurā prokurors var visprofesionālāk realizēt uzraugošā prokurora vai amatā augstāka prokurora pilnvaras, izvēlēta, novērtējot katra prokurora profesionālās iemaņas un

kvalifikāciju. Katram rajona prokuratūras prokuroram noteikts konkrēts amatā augstāks tiesas apgabala prokuratūras prokurors, bet nepieciešamības gadījumā – arī viņa aizvietotājs un aizvietošanas periods. Amatā augstāka prokurora funkcijas tiek realizētas visās kriminālprocesa stadijās. Aktīvs darbs pie prokuroru specializācijas modeļa iedzīvināšanas visu tiesu apgabalu prokuratūru darbības teritorijā ietilpstošajās prokuratūrās tiks turpināts, īstenojot arī 2022. gada prioritātes kriminālprocesa efektivitātes veicināšanas jomā.

- **Vienotas izpratnes veicināšana par izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas īpatnībām, tajā skaitā vadlīniju izstrāde kriminālprocesa vienkāršošanai krimināllietās par maznozīmīgiem noziedzīgiem nodarījumiem (kritēriji kriminālprocesa uzsākšanas atteikšanai; procesuālo darbību minimums)**

2021. gadā nolūkā veidot vienotu kārtību un praksi efektīvai Kriminālprocesa likuma normu un vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai izstrādātas un ieviestas:

- Vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai, pārbaudot ziņas, virzot izmeklēšanu un veicot kriminālvajāšanu par notikušu zādzību nelielā apmērā;
- Vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai, veicot izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par Krimināllikuma 262. panta “Transportlīdzekļa vadīšana alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē” pirmajā daļā un Krimināllikuma 262.¹ panta “Atteikšanās no alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko un citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes un ceļu satiksmes negadījuma vietas atstāšana” pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Vadlīnijas minēto kategoriju lietās noteic vienotus izmeklēšanas procesa standartus procesa virzītājam un pienākumu prokuroram gadījumos, kad to pieļauj Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma regulējums, izmantot iespēju pabeigt kriminālprocesu ar prokurora priekšrakstu par sodu Kriminālprocesa likuma 35. nodaļas kārtībā. Atbilstoši vadlīnijām jautājums par krimināllietu nodošanu tiesai paātrinātā procesa kārtībā vai vispārējā kārtībā izlemjams tikai tajos gadījumos, kad objektīvu iemeslu dēļ kriminālprocesu nav iespējams pabeigt vienkāršotā kārtībā prokuratūrā. Lai nodrošinātu iespējami ātru lietas izskatīšanu, rajona prokuratūru virsprokurori savas darbības teritorijā sadarbībā ar izmeklēšanas iestādēm un tiesu nosaka vienotu kārtību, kādā tiek organizēta lietas iztiesāšanas laika saskaņošana, lietas nodošana tiesai un apsūdzētās personas ierašanās uz tiesas sēdi.

Vērtējot prokuratūras kopējos statistiskos rādītājus, konstatējams, ka prokuroru izpratne par kriminālprocesu pabeigšanas lietderību prokuratūrā ir nostabilizējusies. Prokurori visnotaļ atbalstījuši nostāju un realizējuši spēju prioritāri nodrošināt prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaita pieaugumu. Tāpat, ievērojot vadlīnijās nostiprināto pienākumu Kriminālprocesa likuma 30. nodaļas kārtībā pārbaudīt ziņas par iespējama noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, aktīvi tika realizēts arī Kriminālprocesa likumā paredzētais mehānisms – ar prokurora piekrišanu izmeklēšanas iestādē atteikt kriminālprocesa uzsākšanu, ja izdarīts maznozīmīgs noziedzīgs nodarījums.

Prokuratūrā kopumā vērojama pieaugoša tendence prokuroru izpratnei un spējai efektīvi izmantot likumā noteiktās vienkāršotās kriminālprocesa pabeigšanas formas, panākot krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu prokuratūrā. Kā kriminālprocesa vienkāršošanas instruments arī aktīvi tiek izmantota vienošanās slēgšana ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu, kas viennozīmīgi sekmē krimināllietas iztiesāšanu saprātīgā termiņā, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, kā arī iespēju krimināllietu iztiesāt rakstveida procesā. Tādā veidā tiek nodrošināts tiesu noslodzes samazinājums, valsts budžeta līdzekļu ekonomija un tiesībaizsardzības iestāžu resursu novirzīšana uz prioritāro (īpaši aktuālo), smago un sevišķi smago noziegumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas kapacitātes paaugstināšanu.

- **Paātrinātā procesa piemērošanas vienotas sistēmas izstrāde, panākot vienkāršu kriminālprocesu pabeigšanu 48 stundu laikā**

Ievērojot prokuratūrā izstrādātās vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesu pabeigšanas veidu piemērošanai, 2021. gadā tika modernizētas arī paātrinātā procesa piemērošanas iespējas ar mērķi panākt 48 stundu laikā pabeigto kriminālprocesu pieaugumu. Šī nosacījuma izpildei rajonu prokuratūru virsprokurori savas darbības teritorijā sadarbībai ar izmeklēšanas iestādēm nosaka vienotu kārtību, kādā praktiski notiek krimināllietas un aizdomās turētās personas nodošana prokuroram pirmstiesas kriminālprocesu turpināšanai, pamatā šīs funkcijas izpildi organizējot prokuroru dežūru laikā. Kriminālprocesu pabeigšana 48 stundu laikā pēc to uzsākšanas ir viena no prokuroru darbības prioritātēm arī 2022. gadā. Vērtējot prokuratūras statistiskos rādītājus kopumā, lielākā daļa Kriminālprocesu likuma 36. nodaļā noteiktajā procesuālajā kārtībā prokuratūrai virzīto kriminālprocesu arī tiek pabeigti prokuratūrā, gan piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu, gan izbeidzot kriminālprocesu, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, gan arī uz izlīguma ar cietušo pamata.

- **Prioritāra resursu virzīšana smagu un sevišķi smagu noziegumu atklāšanai un izmeklēšanai**

Kriminālprocesu likuma 400. panta pirmā daļa noteic, ja kriminālprocesā veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgo nodarījumu izdarījušo personu, izmeklētājs ar uzraugošā prokurora piekrišanu var pieņemt lēmumu rezolūcijas veidā par kriminālprocesu apturēšanu. 2021. gadā pieaudzis to kriminālprocesu apjoms, kurās attiecīgais lēmums pieņemts salīdzinoši neilgi pēc kriminālprocesu uzsākšanas, bet atsevišķos gadījumos kriminālprocesu uzsākšanas dienā. Šāda aktīva rīcība ir vērtējama kā viens no virzieniem efektīvākai resursu virzīšanai uz perspektīvu kriminālprocesu, kā arī smagu un sevišķi smagu noziegumu izmeklēšanu. Kā vēl viena aktīva rīcība šī mērķa sasniegšanai ir atzīstama iepriekš jau minētajās vadlīnijās par vienkāršoto kriminālprocesu pabeigšanas veidu piemērošanu noteikto principu un kopējās prokuratūras nostājas par salīdzinoši mazāk sarežģītu kriminālprocesu pabeigšanu prokuratūrā realizācija un iedzīvināšana praksē. Ar Kriminālprocesu likumā izdarītajām izmaiņām apgabala līmeņa prokuratūru uzraudzības mehānismā veiksmīgi nostiprināta tiesu apgabalu prokuroru kā amatā augstāku prokuroru loma kriminālprocesu realizēšanas uzlabošanā. Arī 2021. gadā aizsāktā prokuroru specializācijas noteikšana un koordinējošo prokuroru institūta ieviešana prokuratūrā dod iespēju paaugstināt un efektīvizēt izmeklēšanas kvalitāti sarežģītos un apjomīgos kriminālprocesos par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem. Prokuratūrā aktīvi tiek realizēta izmeklēšanas gaitas apspriežu organizēšanas iespēja attālināti.

- **Informācijas apmaiņa un vienotas prakses risinājumi sadarbībā ar visām tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajām rajona līmeņa prokuratūrām, kā arī citām tiesas apgabala prokuratūrām un Ģenerālprokuratūru**

2021. gadā katru mēnesi rīkotas ģenerālprokurora sanāksmes ar visu prokuratūras struktūrvienību virsprokuroriem. To gaitā veikta informācijas apmaiņa par aktuālajiem kriminālprocesuālajiem un krimināltiesiskajiem jautājumiem. Tāpat arī Ģenerālprokuratūras virsprokurori savā atbildības sfērā regulāri organizēja tiešsaistes diskusiju ciklus un informatīvas sanāksmes ar zemāka līmeņa prokuroriem, apspriežot gan organizatoriskus, gan aktuālo problēmjautājumu iespējamus risinājumus, gan aktuālo grozījumu normatīvajā regulējumā pareizu piemērošanu ikdienas darbībā. Prokurori, kuri specializējušies un ir pieredzes bagātāki kādā konkrētā jomā, šo apmācību un diskusiju laikā dalās ar savu pieredzi un sniedz savu redzējumu par aktuālajiem jautājumiem. 2021. gadā prokurori ir aktīvi izmantojuši iespēju uzdot jautājumus par viņiem aktuālajiem problēmjautājumiem, kas bieži vien rezultējies ar metodisko materiālu

(apkārtrakstu, vadlīniju, informatīvo vēstuļu) sagatavošanu un nosūtīšanu visiem prokuroriem izmantošanai ikdienas darbā. Informācijas apmaiņa par vienotas prakses risinājumiem starp visu līmeņu prokuratūras struktūrvienībām tiks turpināta arī 2022. gadā.

Būtisku lomu pilda ģenerālprokurora 2021. gada 24. augusta rīkojums Nr. P-101-104-2021-00012 "Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesā". Ar minēto rīkojumu nodrošināta nekavējoša informācijas aprīte visās prokuratūras struktūrvienībās starp prokuroru–procesa virzītāju un attiecīgās prokuratūras struktūrvienības virsprokuroru kriminālprocesam nozīmīgu jautājumu izlemšanā. Minētais rīkojums nodrošina arī nekavējošu un efektīvu informācijas apriti starp visām prokuratūras struktūrvienībām, amatā augstāka prokurora pilnvaras realizējošo prokuratūras struktūrvienību un Ģenerālprokuratūru par iztiesāšanas rezultātu krimināllietās, kurās uzturēta apsūdzība par sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu. Sīkāk par šī rīkojuma nozīmi norādīts arī prioritātes aprakstā zemāk par kriminālsodu politikas veicināšanu prokuratūrā.

- **Sadarbības veicināšana ar citām kriminālprocesa norisē iesaistītajām institūcijām, tajā skaitā vadlīniju izstrāde par sadarbības mehānisma izveidi ar tiesībsardzības iestādēm**

2021. gadā ir realizēta aktīva sadarbība gan ar izmeklēšanas iestādēm, gan citām kriminālprocesa norisē iesaistītajām institūcijām, vienlaikus realizētas apmācības par aktuālajiem krimināltiesiskajiem un kriminālprocesuālajiem jautājumiem, piedaloties gan prokuroriem, gan izmeklētājiem, gan tiesnešiem, gan citu tiesībsardzības institūciju pārstāvjiem. Tā, piemēram, novadīti semināri Valsts drošības dienesta, Valsts policijas, Militārās izlūkošanas un drošības dienesta operatīvajiem darbiniekiem par Operatīvās darbības likuma normu piemērošanu amatpersonu praktiskajā darbībā. Ģenerālprokuratūras prokurori snieguši priekšlikumus saistībā ar dažādu izmeklēšanas iestāžu vadlīniju izstrādi, kā arī snieguši viedokļus par Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu pareizu izpratni un piemērošanu. Piemēram, sniegti priekšlikumi Valsts policijas vadlīniju projektam par mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanu kriminālprocesā, priekšlikumi grozījumiem 2020. gada Finanšu izlūkošanas dienesta vadlīnijās "Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas prioritātes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā", priekšlikumi par Tieslietu ministrijas rokasgrāmatas "Rokasgrāmata praktiķiem rīcībai ar virtuālo valūtu kriminālprocesā" projektu, viedoklis Valsts policijai saistībā ar kārtību par vienotas prakses ieviešanu speciālo izmeklēšanas darbību uzsākšanā neatliekamos gadījumos. Tāpat ir ņemta aktīva dalība starp institūciju sanāsmēs, komisijās un darba grupu sēdēs, meklējot risinājumus dažādiem kriminālprocesuāliem un krimināltiesiskiem jautājumiem. Sadarbība ar citām kriminālprocesa norisē iesaistītajām institūcijām tiks turpināta arī 2022. gadā.

- **Prokuroru darba organizācijas uzlabošana nolūkā nodrošināt nekavējošu uzraugošā prokurora iesaisti noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā**

Nolūkā nodrošināt arī Kriminālprocesa likuma 37. panta "Izmeklēšanu uzraugošais prokurors" prasību izpildi ar 2021. gada 1. janvāri ir stājusies spēkā ģenerālprokurora 2020. gada 23. decembrī jaunā redakcijā pieņemtā pavēle Nr. 36 "Par prokuroru dežūrām rajona (pilsētas) un tiesas apgabala līmeņa prokuratūrās". Atbilstoši šai pavēlei rajona (pilsētas) un tiesu apgabalu prokuratūru darbs 2021. gadā tika organizēts tā, lai dežūras laikā uzsāktie kriminālprocesi pamatā paliktu uzraudzībā tam prokuroram, kurš attiecīgajā kriminālprocesā jau iesaistījies, dežūras laikā pildot uzraugošā prokurora pienākumus. Savukārt gadījumos, ja dežurējošais prokurors uzsācis pildīt uzraugošā prokurora pienākumus citai prokuratūras struktūrvienībai piekritīgā kriminālprocesā, viņš 24 stundu laikā paziņo par to šīs prokuratūras struktūrvienības virsprokuroram, kurš nosaka tālāko uzraugošo prokuroru un organizē uzraugošā prokurora datu paziņošanu procesa virzītājam. Dežurējošais prokurors viņa dežūras laikā uzsāktajā kriminālprocesā faktiski realizē uzraugošā prokurora funkcijas un gadījumā, ja izmeklētājs, veicot

sākotnējās izmeklēšanas darbības, nenodrošina mērķtiecīgu izmeklēšanu un pieļauj neattaisnotu iejaukšanos personas dzīvē vai vilcināšanos, dežurējošais prokurors nekavējoši dod norādījumus gan par procesa veida izvēli, gan izmeklēšanas virzienu un izmeklēšanas darbību veikšanu vai izmanto citas Kriminālprocesa likuma 37. pantā noteiktās pilnvaras, lai nodrošinātu izmeklēšanas sekmīgu virzību. Dežurējošais prokurors īsteno pastiprinātu uzraudzību, tostarp klātienē piedalās sākotnējās izmeklēšanas darbībās, ja saņemta informācija:

- par vardarbīgu noziedzīgu nodarījumu, kas vērsts pret Valsts prezidentu, Ministru prezidentu, ministru, valsts sekretāru, parlamentāro sekretāru, Saeimas deputātu, pašvaldības vadītāju, tiesnesi, prokuroru vai citu amatpersonu, kuras amata pienākumi saistīti ar valstiski svarīgu jautājumu risināšanu, vai attiecīgi šo personu izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem;
- masveida darbību, kas apdraud valsts drošību vai sabiedrisko kārtību plašākā teritorijā (masu nekārtības, masveida nepakļaušanās ieslodzījuma vietās, masveida bēgšana no tām, masveida dezertēšana ar ieročiem, terora akti, lidmašīnu sagrābšana u. tml.);
- slepkavību, slepkavību pastiprinošos vai sevišķi pastiprinošos apstākļos, jaundzimuša bērna slepkavību (Krimināllikuma 116., 117., 118., 119. pants);
- nepilngadīgā vai mazgadīgā izvarošanu vai pret viņu vērstu seksuālu vardarbību (Krimināllikuma 159. panta otrā un trešā daļa, 160. panta trešā, ceturtnā, piektā un sestā daļa);
- darba aizsardzības noteikumu pārkāpšanu, kas izraisījusi cilvēka nāvi vai smagus miesas bojājumus vairākiem cilvēkiem (Krimināllikuma 146. panta otrā daļa);
- noziedzīgu nodarījumu pret dabas vidi, kas varēja rasties nelikumīgas darbības (bezdarbības) rezultātā un kā rezultātā nodarīts būtisks kaitējums tautsaimniecībai vai dabas videi;
- noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, kas izraisījis divu vai vairāku cilvēku nāvi;
- ražošanas drošības un tehniskās disciplīnas noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi divu vai vairāku cilvēku nāvi (Krimināllikuma 238. panta otrā daļa);
- būvniecības noteikumu pārkāpšanu, ja tā izraisījusi divu vai vairāku cilvēku nāvi (Krimināllikuma 239. panta ceturtnā daļa);
- nelikumīgu robežas šķērsošanu, ko izdarījusi liela personu grupa (10 personas vai vairāk);
- stipri iedarbīgo, indīgo vai radioaktīvo vielu, sprāgstvielu nolaupīšanu lielos apmēros, kā arī vairāk nekā vienas vienības šaujamieroču nolaupīšanu.

Gan šo kriminālprocesa izmeklēšanas uzraudzībā, gan īpaši aktuālo kriminālprocesa uzraudzībā faktiski nekavējoši tiek realizēta gan uzraugošo prokuroru, gan arī amatā augstāku prokuroru iesaiste kriminālprocesā.

• Apsūdzēto attaisnojošo spriedumu analīze nolūkā novērst tiesas konstatētos trūkumus iztiesāšanā

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2021. gadā Ģenerālprokuratūrā nolūkā nodrošināt Kriminālprocesa likuma 1. pantā noteikto mērķi, tas ir, noteikt tādu kriminālprocesa kārtību, kas nodrošina efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē, tika veikta izmeklēšanā, kriminālvajāšanā un valsts apsūdzības uzturēšanā pieļauto kļūdu un nepilnību apzināšana, analizēšana, apkopošana un iekļaušana informatīvajos materiālos par tiem kriminālprocesi, kuros tiesa taisījusi personas pilnībā attaisnojošu spriedumu vai pieņēmusi lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu sakarā ar prokurora pilnīgu atteikšanos no apsūdzības vai uz apsūdzētās personas rehabilitējošu apstākļu pamata. Apkopojot 2021. gada datus, konstatējams, ka personas pilnīgas attaisnošanas pamatā pārsvarā ir bijis atšķirīgs tiesas un prokurora viedoklis par noziedzīgā nodarījuma sastāvu vai pierādījumiem, nevis pieļauti trūkumi un nepilnības pirmstiesas procesa laikā. Atbilstoši iepriekš minētajam rīkojumam reizi pusgadā veikts atzinumu apkopojums, kurā ietvertas būtiskākās tiesu instanču atziņas par attaisnošanas iemesliem. Minētais

apkopojums un to analīzes rezultāti tiek nosūtīti visu prokuratūras struktūrvienību virsprokuroriem un prokuroriem turpmākās profesionālās darbības pilnveidošanai.

- **Apsūdzību kvalitātes uzlabošana**

2021. gadā, lai nodrošinātu pastāvīgu prokuroru profesionālas darbības kvalitātes uzlabošanu apsūdzību sagatavošanas kvalitātes jomā, ir uzsākts darbs pie speciāli šim mērķim paredzēta mehānisma izstrādes un ieviešanas praksē. 2021. gadā tika organizētas un realizētas vairākas prokuroru apmācības par apsūdzību izstrādes un kvalitātes vispārīgajiem jautājumiem. Lai sniegtu atbalstu prokuroriem ikdienā, ir sagatavoti un prokuratūras iekšējā mājaslapā Intranetā ievietoti apsūdzību paraugi vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti Krimināllikuma XI nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret dabas vidi”; XII nodaļā “Nonāvēšana”; XIII nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību”; XVI nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību”; XVII nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret ģimeni un nepilngadīgajiem”; XIX nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā”; XX nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību”; XXI nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību”; XXII nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību”; XXIV nodaļā “Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā”. Katram apsūdzību paraugu blokam pievienots arī apjomīgs ar konkrēto noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju saistīto svarīgāko jautājumu iztirzājums. Turklāt 2021. gadā prokuratūrā iedibināts arī koordinējošo prokuroru institūts, nosakot koordinējošā prokurora specializāciju jautājumos, kas saistīti gan ar Krimināllikuma Vispārīgo daļu un Sevišķo daļu, gan Kriminālprocesa likuma normu pareizu un efektīvu piemērošanu, gan citiem konkrētā noziedzīgā nodarījuma pareizas kvalifikācijas un pirmstiesas kriminālprocesa efektīvas virzības jautājumiem.

- **Efektīva, proporcionāla un likuma mērķim atbilstoša kriminālsodu politikas veicināšana gan prokuratūrā, gan tiesā**

2021. gadā nolūkā panākt ātru, ekonomisku un efektīvu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu kriminālprocesos un, izvērtējot pastāvošo tiesu praksi, nodrošināt vienotu kriminālsodu politiku un kontroli izdots ģenerālprokurora 2021. gada 24. augusta rīkojums Nr. P-101-104-2021-00012 “Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesā”. Ar minēto rīkojumu nodrošināta nekavējoša informācijas aprīte visās prokuratūras struktūrvienībās starp prokuroru–procesa virzītāju un attiecīgās prokuratūras struktūrvienības virsprokuroru par pabeigtiem kriminālprocesi ar prokurora priekšrakstu par sodu, par gadījumiem, kad personai, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, nepieciešams piemērot ar brīvības atņemšanu saistītu sodu un Krimināllikumā noteikto ierobežojumu dēļ nav iespējams panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu ar prokurora priekšrakstu par sodu, kā arī par gadījumiem, kad kriminālprocesā konstatēta iespēja slēgt vienošanos par vainas atzīšanu un sodu. Kā jau tika ieskicēts iepriekš, būtiski, ka minētais rīkojums nodrošina arī nekavējošu un efektīvu informācijas apriti starp visām prokuratūras struktūrvienībām, amatā augstāka prokurora pilnvaras realizējošo prokuratūras struktūrvienību un Ģenerālprokuratūru par iztiesāšanas rezultātu krimināllietās, kurās uzturēta apsūdzība par sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu. Saņemtā informācija tiek nekavējoši izvērtēta un gadījumā, ja konstatēts, ka soda noteikšanā ir pieļauti Krimināllikuma pārkāpumi vai sods neatbilst konkrētā noziedzīgā nodarījuma smagumam, radītajam kaitējumam un vainīgā personībai, tiek lemts jautājums par reaģēšanas pasākumu veikšanu, proti, apelācijas vai kasācijas protesta iesniegšanu. Minētā rīkojuma ieviešana un veiksmīga izpilde vienlaikus nodrošina proporcionālas un Krimināllikuma 35. pantam atbilstošas kriminālsodu politikas ieviešanu gan prokuratūrā, gan tiesā, kā arī nodrošina šīs realizētās sodu politikas kontroles mehānismu. Turklāt reizi pusgadā Ģenerālprokuratūrā tiek organizēta saņemtās informācijas apkopošana, izkristalizējot problēmjautājumus soda noteikšanā un rodot atbilstošus risinājumus.

- **Sadarbībā ar Tieslietu ministriju turpināt kriminālprocesuālo normu uzlabošanu, lai veicinātu kriminālprocesu ne tikai efektīvāku un kvalitatīvāku norisi, bet arī ekonomiski saprātīgu pieeju valsts resursu izmantošanā**

Vairāki Ģenerālprokuratūras pārstāvji deleģēti dalībai Tieslietu ministrijas darba grupās, tostarp pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā, kur aktīvi pauž viedokli par izskatāmajiem jautājumiem un izsaka priekšlikumus nepieciešamajiem grozījumiem Kriminālprocesa likumā. Kā būtisks atzīmējams Ģenerālprokuratūras pārstāvju ieguldījums 2021. gadā Saeimā iesniegtā likumprojekta “Grozījumi Kriminālprocesa likumā” izstrādē. Minētais likumprojekts tika izstrādāts sakarā ar e-lietas platformas izveidi un e-krimināllietas ieviešanu izmeklēšanas iestādēs, prokuratūrā un tiesās. Likumprojekta izstrādes gaitā notika ne tikai Kriminālprocesa likuma normu pilnveide atbilstoši tehniskajām iespējām e-lietā, bet arī pārveidots un pielāgots tehniskais risinājums atbilstoši darba grupā nolemtajam. Likums Saeimā tika pieņemts un Kriminālprocesa likuma 18.¹ nodaļa “Lietvedības īpatnības elektroniskajā krimināllietā” stājās spēkā 2021. gada 1. decembrī. Šobrīd prokuratūrā jau ir uzsākta elektroniska krimināllietu aprīte.

Vienlaicīgi atzinīgi vērtējama ir arī Ģenerālprokuratūras prokuroru iesaiste Kriminālprocesa likuma grozījumu izstrādē, kas vērsti uz procesa par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai regulējuma pilnveidi, tostarp paredzot nodrošinājuma līdzekļus juridiskajām personām, kā arī grozījumu, kas vērsti uz jauna kriminālprocesa izbeigšanas pamata noteikšanu, izstrādē. Šobrīd likumprojekts, kurā ietverti minētie grozījumi, ir iesniegts Saeimā.

Jāatzīmē, ka arī ģenerālprokurors personīgi iesaistījies vairāku prokuratūras efektīvākai darbībai un kriminālprocesa kvalitatīvai norisei nepieciešamo grozījumu izstrādē, tostarp grozījumu izstrādē ar nolūku nodrošināt amatpersonu, kuras pilnvarotas veikt kriminālprocesu, aktīvāku iesaisti pirmstiesas kriminālprocesa norisē, nodalot un precizējot virsprokurora un amatā augstāka prokurora tiesības un pienākumus, lai tādējādi stiprinātu prokuroru atbildību un amatā augstāku prokuroru aktīvāku iesaisti kriminālprocesa virzībā. Minētie grozījumi stājās spēkā 2021. gada 20. janvārī.

- **Vienveidīgas prakses izveide visu centrālo iestāžu (Valsts policijas, Tieslietu ministrijas) starpā jautājumos, kas skar starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības instrumentu piemērošanu un jaunu starptautisko tiesību instrumentu aprobēšanu praksē**

Lai veicinātu vienveidīgas prakses veidošanu visās centralizētajās iestādēs, tika izmantots Eiropas koordinācijas sistēmas instruments. Šī koordinācijas mehānisma ietvaros notikušas starpinstitūciju sanāksmes, lai konstatētos problēmjautājumus starptautiskās sadarbības jomā veiksmīgi atrisinātu. Viens no aktuālākajiem jautājumiem bija saistīts ar Eiropas Prokuratūras (EPPO) un Latvijas deleģēto prokuroru sadarbības mehānismu ar citām valstīm, tai skaitā ar Eiropas Savienības dalībvalstīm, kas nav pievienojušās EPPO Regulai un trešajām valstīm ārpus Eiropas Savienības.

- **Iespējamo risinājumu meklēšana par Eiropas Savienības tiesību aktu savstarpējās atzišanas sfērā praktiskās piemērojamības uzlabošanu krimināltiesību jomā**

Lai meklētu labākos iespējamus risinājumus, kompetentie Ģenerālprokuratūras prokurori starptautiskās sadarbības jomā piedalījās Tieslietu ministrijas Kriminālprocesa likuma darba grupā, izskatot jautājumus par Eiropas Savienības tiesas prejudiciālo nolēmumu implementēšanu

nacionālajos tiesību aktos. Kā būtiskākie jautājumi Eiropas Savienības tiesību aktu savstarpējās atzīšanas sfērā norādāmi:

- C-505/19, kurā Eiropas Savienības tiesa noteica, ka ir jābūt iespējai atteikt trešās valsts izdošanas lūgumu, ja dalībvalstī vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī persona jau ir tikusi notiesāta ar galīgu spriedumu;
 - C-648/20, kurā Eiropas Savienības tiesa nolēma, ka ir jābūt iespējai pārsūdzēt vai nu Eiropas apcietinājuma lēmumu, vai nacionālo lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kā arī šai pārsūdzībai ir jābūt iespējamai pirms personas nodošanas;
 - C-852/19, kurā Eiropas Savienības tiesa noteica, ka izdevējvalsts tiesību akti, kas neparedz nekādus tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret Eiropas izmeklēšanas rīkojuma (EIR) izdošanu kratīšanas un izņemšanas veikšanai, kā arī liecinieka nopratināšanai, izmantojot videokonferenci, nav saderīgi ar Eiropas Savienības tiesību aktiem, kā arī EIR izdošana šādā gadījumā ir pretrunā Eiropas Savienības tiesību normatīviem.
- **Cilvēkresursu kapacitātes un mobilitātes nodrošināšana, kā arī lietā iesaistīto dalībnieku menedžments pandēmijas apstākļos, tajā skaitā jautājumos, kas saistīti ar liela apjoma tiesiskās palīdzības vai izdošanas lūgumu izskatīšanu**

Neskatoties uz pandēmijas apstākļiem, tika rasts risinājums, lai Ģenerālprokuratūras atbildīgie prokurori krimināltiesiskās sadarbības jomā gan attālināti, gan klātienē nodrošina funkciju izpildes nepārtrauktību, precizitāti un savlaicīgumu. Minētais faktors bija svarīgs, jo lielākā daļa starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības instrumentu nevar tikt piemēroti tiešsaistē digitālās dokumentu apstrādes formās vai izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegtos tiešsaistes risinājumus.

Prioritātes ārpus krimināltiesību sfēras

- **Nolūkā stiprināt sabiedrības uzticību prokuratūrai un tiesu varai kopumā regulāri informēt par Senātā apmierinātajiem prokurora protestiem, kuru juridiskais vērtējums un tiesību normu piemērošanas jautājumi būtiski ietekmē plašu sabiedrības loku**

Pildot minēto prioritāti, prokuratūras oficiālajā tīmekļvietnē un citos plašsaziņas līdzekļos sabiedrība regulāri tika informēta par Senātā izskatītajiem prokurora protestiem, kuru juridiskais vērtējums un tiesību normu piemērošanas jautājumi būtiski ietekmēja plašu sabiedrības loku. Tāpat prokuratūra nosūtīja Augstākās tiesas priekšsēdētājam tiesnešu informēšanai Senātā 2020. gadā izskatīto prokurora protestu apkopojumu par pieļautajām tipiskākajām kļūdām, kas novedušas pie lietas nepareizas izspriešanas vai jautājuma nepareizas izlemšanas.

- **Veicināt sadarbību ar Maksātnespējas kontroles dienestu viedokļu apmaiņas nolūkā, lai novērstu identificētās problēmas administratoru darbā**

Sadarbības veicināšanas nolūkā ar Maksātnespējas kontroles dienestu, lai novērstu identificētās problēmas administratoru darbā, prokurori regulāri apmainījās viedokļiem ar Maksātnespējas kontroles dienestu par tiesību normu piemērošanas aspektiem maksātnespējas lietās. Par administratoru pieļautajiem pārkāpumiem maksātnespējas procesos nereti prokurora protesti tika iesniegti tieši pēc Maksātnespējas kontroles dienesta iesniegumiem.

- **Nolūkā samazināt turpmāku kompensāciju par kaitējuma atlīdzināšanu izmaksu izvērtēt apstākļus, kas izraisījuši vai veicinājuši atlīdzināmā kaitējuma nodarīšanu pirmstiesas kriminālprocesā, un par to informēt prokurorus un izmeklēšanas iestādes**

Lai turpmāk samazinātu kompensāciju par kaitējuma atlīdzināšanu izmaksu, tika izvērtēti apstākļi, kas izraisījuši vai veicinājuši atlīdzināmā kaitējuma nodarīšanu pirmstiesas kriminālprocesā. Prokuroriem tiešsaistē tika sniegta prezentācija par kriminālprocesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, pieļautajām kļūdām, aizpildot procesuālos dokumentus, kā arī atlīdzinātā kaitējuma apmēru kriminālprocesos. Tāpat visām tiesībsardzības iestādēm nosūtīts apkopojums par izmaksātajām kaitējuma atlīdzībām un iemesliem, kādēļ šāds atlīdzināšanas fakts noticis.

- **Informēt Augstāko tiesu par atšķirīgo tiesu praksi tiesību normu piemērošanā**

Nolūkā informēt Augstāko tiesu par atšķirīgo tiesu praksi tiesību normu piemērošanā Augstākās tiesas priekšsēdētājam tika nosūtīta informācija par dažādo praksi kaitējumu atlīdzināšanas lietu izskatīšanā. Proti, pie vienādiem tiesiskiem apstākļiem tiesneši atsevišķos gadījumos lēmuši atteikties pieņemt pieteikumus, savukārt citos gadījumos administratīvās lietas tika ierosinātas. Vienlaikus šāda informācija nosūtīta arī Administratīvās rajona tiesas priekšsēdētājam.

Prokuroru kvalifikācijas celšanas joma

- **Prokuroru kvalifikācijas celšana valsts amatpersonu noziedzīgo nodarījumu, finanšu un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas jomā**

Ievērojams darbs paveikts prokuroru kvalifikācijas celšanā valsts amatpersonu noziedzīgo nodarījumu, finanšu un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas jomā. Piemēram, 2021. gada laikā kopumā 71 prokuroram tika nodrošinātas apmācības finanšu un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanā, kas nozīmē, ka 2021. gadā divas reizes vairāk prokuroru bija iesaistīti apmācībās par finanšu un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu. Arī prokuroru kvalifikācijas celšanā par valsts amatpersonu noziedzīgiem nodarījumiem paveikts būtiski vairāk nekā 2020. gadā. Konkrēti, 2021. gadā kopumā fiksēti 330 šīs jomas mācību pasākumu prokuroriem apmeklējumi salīdzinājumā ar 35 apmeklējumiem 2020. gadā.

- **Apmācības pasākumu mērķtiecīga plānošana un realizācija atbilstoši aktuālajām prokuroru profesionālajām vajadzībām, kā arī mehānisma izveide regulārai pieredzes apmaiņai prokuroriem visā valstī par aktuāliem jautājumiem gan kriminālprocesā un krimināltiesībās, gan arī citos jautājumos, kas saistīti ar vienotas prakses veicināšanu prokuroru ikdienas pienākumu izpildē**

Kopējais apmācību skaits 2021. gadā ir palielinājies par 63 %, salīdzinot ar 2020. gadu, proti, ir notikuši 279 apmācību pasākumi. Arī kopējais dalību skaits apmācībās ir vairākkārt audzis, proti, prokurori ir piedalījušies apmācībās 4181 reizi, kas, salīdzinot ar 2020. gadu, ir septiņas reizes vairāk. Tāpat ir pieaudzis arī prokuroru skaits no 408 uz 450, kuri piedalījušies vismaz vienā apmācību pasākumā, kas nozīmē, ka praktiski visi prokurori ir ņēmuši dalību kādā no apmācību pasākumiem. Sīkāks veikto apmācības pasākumu apraksts skatāms šī ziņojuma pārskatā par prokuroru iesaisti kvalifikācijas celšanas pasākumos.

Turklāt ar mērķi izveidot mehānismu regulārai pieredzes apmaiņai prokuroriem visā valstī par aktuāliem jautājumiem gan kriminālprocesā un krimināltiesībās, gan arī citos jautājumos, kas saistīti ar vienotas prakses veicināšanu prokuroru ikdienas pienākumu izpildē, ieviests koordinējošo prokuroru institūts, kura ietvaros pieredzējuši prokurori konsultē mazāk pieredzējušos kolēģus, kā arī informē prokuratūras vadību par nepieciešamību iniciēt grozījumus likumos. Šo koordinējošo prokuroru lokā ir vairāk nekā 50 pieredzējušākie prokurori, kuriem

noteikta koordinējošā prokurora loma par konkrētām ar prokurora funkciju izpildi saistītām jomām, piemēram, tādos jautājumos kā nonāvēšanas kvalifikācija un pierādījumu iegūšanas iespējas, atbildība par būvniecības, darba drošības un ugunsdrošības normu pārkāpumiem, noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību, nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas problēmjautājumi, ceļu satiksmes un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana, noziedzīgi nodarījumi valsts amatpersonu dienestā, bērnu tiesību aizsardzība krimināltiesiskajā un sociālajā skatījumā, tiesiskās palīdzības lūguma ārvalstij, tai skaitā Eiropas izmeklēšanas rīkojuma sastādīšana/ārvalsts tiesiskās palīdzības lūguma, izpilde, adopcijas lietu praktiskās problēmas prokurora kompetences ietvaros, adopcijas apstiprināšana un atcelšana, personas rīcības spējas ierobežošana un aizgādības nodibināšana, administratīvā pārkāpuma process, Administratīvās atbildības likuma piemērošanas problemātika, prokurora loma administratīvā pārkāpuma procesā u. c. Atbilstoši apkopotajai informācijai 2021. gada laikā prokurori vērsušies pēc padoma pie koordinējošajiem prokuroriem 225 reizes.

Jauns mehānisms individuālu kvalifikācijas celšanas pasākumu identificēšanā prokuroriem radīts arī prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas procesā. Arī Prokuroru atestācijas komisija, veicot prokuroru profesionālās darbības novērtēšanu, pievērš uzmanību prokurora kvalifikācijas jautājumiem un nepieciešamības gadījumā prokuroram rekomendē konkrētas apmācību jomas, kurās novērtējamajam prokuroram sava profesionālā kvalifikācija paaugstināma. Piemēram, 2021. gadā no kopskaitā 83 prokuroriem, kuriem tika veikta profesionālās darbības novērtēšana, 17 gadījumos tika rekomendēts paaugstināt savu kvalifikāciju finanšu un ekonomisko noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas sfērā.

- **Darbs pie pastāvīgas centralizētas prokuroru kvalifikācijas celšanas sistēmas izveides**

Prokuratūras atbildīgās amatpersonās iesaistītas Tieslietu mācību centra modeļa un mācību programmu izstrādē. Minētais uzdevums tiek realizēts Tieslietu ministrijas vadībā. Šobrīd notiek aktīvs darbs minētā centra izveidē, lai nodrošinātu centralizētas prokuroru un arī tiesnešu kvalifikācijas celšanas sistēmas izveidi.

- **Prokuratūras struktūrvienību un tiesībaizsardzības iestāžu informēšana, tai skaitā organizējot apmācības, par konstatēto problemātiku Kriminālprocesa likuma „C” daļas kontekstā un tās iespējamiem risinājumiem, lai novērstu krimināllietu izmeklēšanas termiņu novilcināšanu. Darba turpināšana pie ierosinājumos pievienoto procesuālo dokumentu kvalitātes celšanas**

Veicot prokuratūras struktūrvienību un tiesībaizsardzības iestāžu informēšanu par konstatēto problemātiku Kriminālprocesa likuma „C” daļas kontekstā un tās iespējamiem risinājumiem, lai novērstu krimināllietu izmeklēšanas termiņu novilcināšanu, Nacionālā kriminālizlūkošanas modeļa ekspertu grupas ietvaros veikta lekcijas ieraksts par ekstrādīcijas un tiesvedības nodošanas jautājumiem tā tālākai izmantošanai tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku apmācībai. Lekcijā tika analizētas atšķirības starp tradicionālajiem personu izdošanas instrumentiem un Eiropas apcietinājuma lēmumu, praksē visbiežāk konstatētās kļūdas, lūdzot personas izdošanu ārvalstij (aizdomās turēto personu izdošanas specifika, proporcionalitātes izvērtēšana, izdošanas robežu ievērošana) un kriminālprocesa nodošanas nosacījumi (mantiska rakstura jautājumu izlemšana pirms procesa nodošanas, divpusējo līgumu prasību ievērošana attiecībā uz dokumentu rekvizītiem, problemātika attiecībās ar anglo-sakšu tiesību valstīm un spontānās informācijas nodošanas alternatīva).

Ļoti svarīgi pieminēt, ka tika organizēti vairāki diskusiju cikli, piemēram:

- par policijas sadarbības instrumentiem ārpus Kriminālprocesa likuma “C” daļas, kur tika analizēti praktiski piemēri par t. s. Zviedru iniciatīvas izmantošanu pirms tiesiskās

palīdzības lūguma iesniegšanas, t. s. Prīmes lēmumu mehānismu par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši, apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību, par Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas (ECRIS) un otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II) izmantošanu, kā arī par sadarbību starp dalībvalstu līdzekļu atguves dienestiem (ARO) noziedzīgi iegūto līdzekļu vai citu īpašumu meklēšanas un identificēšanas jomā u. c.;

- par Kibernozieģumu konvencijas Latvijas kontaktpunkta atbalsta iespējām procesa virzītājiem izmeklēšanā (t. sk. elektronisko pierādījumu saglabāšanu bez tiesiskās palīdzības lūguma iesniegšanas);
- par Eiropas sniegtajiem atbalsta pasākumiem procesa virzītājiem, jo sevišķi pandēmijas laikā (koordinācijas sanāksmju organizēšana tiešsaistes režīmā un tulkojuma pakalpojumu sniegšana);
- par Eiropas Savienības Politikas cikla EMPACT piedāvātajām iespējām pārrobežu organizētās noziedzības apkarošanas finanšu resursu apgūšanā, ja noziedzīgā nodarījuma izmeklēšana ietilpst prioritāro pasākumu sarakstā (jo sevišķi attiecībā uz apjomīgu tulkojumu veikšanu).

Ne mazāk svarīgi atzīmēt, ka pastāvīgi, pildot koordinējošo prokuroru funkcijas, sniegts atbalsts procesa virzītājiem tiesiskās palīdzības lūgumu sagatavošanā un piemērotākā starptautiskās sadarbības veida izvēlē konkrētā kriminālprocesā. Kā galvenās problēmas ir konstatētas nepietiekams noziedzīgā nodarījuma apraksts (var rasties jautājums par cēloņsakarību starp pieprasītajām darbībām un nodarījuma fabulu), noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija pēc Krimināllikuma nodaļas pazīmēm, nevis panta (Eiropas izmeklēšanas rīkojuma izpildes laikā tiek vērtēta dubultās kriminalitātes komponente, ko ir iespējams noteikt tikai par konkrētu noziedzīgo nodarījumu), fiziskas vai juridiskas personas identificējošas informācijas nenorādīšana (ko pirms tam var iegūt, izmantojot t. s. Zviedru iniciatīvas mehānismu), konkrētu veicamo izmeklēšanas darbību nenorādīšana, specialitātes principa neievērošana, neizpratne par aizdomās turētās personas izdošanas specifiku un izdošanas robežu neievērošana.

Vienlaicīgi iepriekš minētajam Ģenerālprokuratūra pildījusi arī kontaktpunktu funkcijas Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla krimināllietās (sniedzot atbalstu gan Latvijas, gan ārvalstu kolēģiem informācijas iegūšanā par nacionālo regulējumu un noziedzīgo nodarījumu kvalifikāciju) un Eiropas Padomes Ekspertu komitejas par Eiropas Padomes konvencijām, kas attiecas uz sadarbību krimināllietās (PC-OC), ietvaros. PC-OC ietvaros patlaban norisinās plašs darbs pie tiesvedības nodošanas konvencijas modernizācijas.

Prioritātes prokuratūras darba organizācijā

- **Turpināt iesākto prokuratūras struktūrvienību reorganizāciju, nodrošināt tās kvalitatīvu norisi, kā arī optimizēt prokuratūras cilvēkresursus un izlīdzināt slodzi**

Jautājumā par prioritātēm prokuratūras darba organizācijā norādāms, ka tika turpināta 2020. gadā iesāktā prokuratūras struktūrvienību reorganizācija. 2021. gada maijā restrukturēta Ģenerālprokuratūra, trīs departamentu vietā izveidojot divus un pārstrukturējot departamentu nodaļas atbilstoši veicamajiem uzdevumiem, tādā veidā optimizējot Ģenerālprokuratūras cilvēkresursus.

Ar 2021. gada martu 14 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību vietā tika izveidotas kopumā 3 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības. Pēc būtības viena tiesas apgabala ietvaros tika apvienotas vairākas rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības. Piemēram, Vidzemes tiesas apgabala teritorijā funkcionējošo Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Valkas un Valmieras rajona prokuratūru vietā tika izveidota viena rajona līmeņa prokuratūra – Vidzemes prokuratūra. Šāda reorganizācija deva iespēju būtiski izlīdzināt slodzi rajona līmeņa prokuratūrās,

jo vienas struktūrvienības ietvaros funkcijas pilda ievērojami lielāks prokuroru skaits, kas deva iespēju nodrošināt racionālāku pienākumu sadali prokuroru starpā.

Jāpiemin arī aspekts, ka rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienībās 2021. gadā tika veikts prokuroru personāla izmantošanas efektivitātes audits. Pārbaudes rezultāti norāda, ka ievērojamu daļu no darbalaika prokurors ikdienā veic darbu, kas nav tieši saistīts ar prokurora funkcijām, kā, piemēram, informācijas apstrādi datu bāzēs. Nodrošinot mazāk kvalificēta personāla piesaisti prokurora ikdienas darba pienākumu veikšanas atbalstam, varētu rast papildu prokurora personālrեսursa piesaisti tiešo pienākumu izpildei.

- **Mazināt prokuroru pārslodzes un profesionālās izdegšanas riskus**

Prokuroru pārslodzes un profesionālās izdegšanas risku mazināšanas nolūkā organizētas psiholoģiskas apmācības, kā arī nodrošināts pastāvīgs atbalsts prokuroriem, kuri vēlas šādu atbalstu saņemt. Kopumā šādu iespēju izmantoja vairāk nekā 100 prokuroru, kas ir ceturtdaļa no visa prokuroru personāla sastāva.

Arī Prokuroru atestācijas komisija, veicot prokurora profesionālās darbības novērtēšanu, vairākiem prokuroriem ir rekomendējusi iesaistīties apmācību programmā par profesionālās izdegšanas risku mazināšanu, konstatējot, ka šādu risku eksistence nelabvēlīgi ietekmē prokurora profesionālās darbības rezultātu.

- **Nokomplektēt vakantās prokurora štata vietas**

Kā citus gadus, arī 2021. gadā tika organizētas prokurora amata kandidātu atlases, tomēr nokomplektēt vakantās prokuroru štata vietas nav izdevies. Tam par iemeslu galvenokārt ir pretendentu nepietiekamais profesionālo zināšanu līmenis. Uz 2021. gada 31. decembri neaizpildītas bija 48 prokurora štata vietas no kopumā 497 prokurora štata vietām.

Tāpat kā citus gadus, arī 2021. gadā kopumā darbu prokuratūrā atstājuši vairāk prokuroru nekā iecelti prokurora amatā. 2021. gadā prokurora amatā iecelti 33 prokurori, bet no darba atbrīvoti 42 prokurori. Sīkāka informācija norādīta šī ziņojuma pārskatā par attiecīgu prokuratūras struktūrvienību personālsastāvu.

- **Izstrādāt prokuratūras ilgtermiņa darbības stratēģiju**

2021. gada vasaras sākumā, ņemot vērā, ka noslēgumam tuvojās iepriekšējā Prokuratūras darbības stratēģija, kura bija izstrādāta piecu gadu laika periodam no 2017. gada līdz 2021. gadam, tika sākts darbs pie jaunās stratēģijas izstrādes.

Atšķirībā no iepriekšējam laika periodam veidotās Prokuratūras darbības stratēģijas šoreiz izstrādes metodoloģijā tika izmantotas Ministru kabineta 2015. gada 28. aprīļa instrukcijā Nr. 3 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” iekļautās prasības. Tāpat tika izmantoti arī Ministru kabinetā apstiprināšanai sagatavotās jaunās instrukcijas “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” projekta anotācijā (VSS-430, TA-1523/2020) iekļautie ieteikumi un skaidrojumi. Jaunā instrukcijas versija ir apstiprināta Ministru kabinetā 2022. gada 1. februārī.

Pirmo reizi Prokuratūras darbības stratēģijas izstrādē tika izmantota mērķu kartes metode prioritāro virzienu, tiem atbilstošo mērķu, sasniedzamo rezultātu un to rādītāju noteikšanai. Šīs metodes izmantošanu rosinājusi Valsts kanceleja ieteikumos par labas pārvaldības ieviešanu, sākot jau ar stratēģiju izstrādi.

Stratēģijas sagatavošanas posmā tika veikts esošās situācijas izvērtējums, kurš balstījās gan uz prokuratūras iekšējās informācijas analīzi, gan padziļinātām nestrukturētajām intervijām ar

tiesu apgabalu prokuratūru, rajonu (pilsētu) prokuratūru, specializēto prokuratūru un Ģenerālprokuratūras departamentu un nodaļu virsprokuroriem.

Esošās situācijas novērtējumā būtiska loma bija Valsts kontroles lietderības revīzijas “Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte” apakšuzdevuma “Valsts budžeta līdzekļu izlietošanas efektivitāte Latvijas Republikas Prokuratūras funkciju izpildē” revīzijas ziņojumam “Vai Latvijas Republikas Prokuratūras darbībā ir nepieciešami uzlabojumi?”. Daļa no Valsts kontroles sniegtajiem priekšlikumiem un ieteikumiem jau tika īstenoti stratēģijas izstrādes periodā, bet pārējie ir ņemti vērā un iekļauti gan prioritārajos virzienos, gan katra virziena mērķos, sasniedzamajos rezultātos un to rādītājos.

Stratēģijas izstrādes procesa laikā gan prokuroriem, gan darbiniekiem tika sniegta informācija par izstrādes gaitu un ikvienam bija iespēja iesaistīties ar saviem priekšlikumiem. Informācija par stratēģijas izstrādi bija pieejama prokuratūras iekšējās mājaslapas Intranetā īpaši izveidotajā sadaļā, kurā tika publicēti ar stratēģiju izstrādi saistītie normatīvie akti, politikas plānošanas dokumenti, pārskats par Apvienotās Karalistes un Eiropas Savienības valstu prokuratūru stratēģijām, kā arī Latvijas valsts pārvaldē izstrādāto stratēģiju paraugi.

Prokuratūras darbības stratēģija laika periodam no 2022. gada līdz 2027. gadam ir veidota kā institūcijas kapacitātes stiprināšanas un pārvaldības uzlabošanas instruments. Stratēģijā noteiktās prioritātes, mērķus un sasniedzamos rezultātus prokuratūra ieviesīs ar ikgadējo darba plānu palīdzību un stratēģijas īstenošanas progress tiks iekļauts ģenerālprokurora ikgadējos ziņojumos par iepriekšējā gadā paveikto un nākamā gada darbības prioritātēm. Prokuratūras darbības stratēģija ir publicēta prokuratūras oficiālajā tīmekļvietnē: http://prokuratūra.lv/media/Prokurat%C5%A3bras_darb%C4%ABbas_strat%C4%93%C4%A3ija_2022_2027.docx

• Pārstrādāta prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas procesa kārtība

2021. gada jūnijā tika apstiprināts jauns Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikums. Šajā nolikumā ir definēts arī prokurora profesionālās darbības novērtēšanas standarts – veikt prokurora profesionālo kompetenču un pilnvaru izmantošanas kvalitatīvu novērtējumu nolūkā veicināt nepārtrauktu prokurora profesionālo izaugsmi visā amata pienākumu pildīšanas laikā tādā līmenī, kas tuvināts konkrētā prokurora maksimālajām profesionālajām spējām, kā arī vērsts uz prokuratūras darbības stratēģijā definēto uzdevumu efektīvu izpildi. Jaunajā prokuroru profesionālās darbības novērtēšanā būtiska uzmanība pievērsta prokuroru funkciju izpildes kvalitātei un efektivitātei īpaši aktuālo noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanā.

Arī Prokuroru atestācijas komisijas loma prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas procesā tika būtiski palielināta, salīdzinot ar iepriekšējo gadu darbību. Atbilstoši jaunajam Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikumam Prokuroru atestācijas komisija veikusi izvērstu prokurora profesionālās darbības novērtēšanu, akcentējot uzmanību ne tikai uz kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem profesionālās darbības rādītājiem, bet arī uz prokurora profesionālo prasmju novērtēšanu, konkrētu rekomendāciju un uzdevumu došanu prokuroriem viņu profesionālās darbības attīstībai nākotnē. Prokuroru atestācijas komisija savu atzinumu par prokurora profesionālo darbību izvērsti noformulējusi lēmuma veidā. Lēmums pēc tā apstiprināšanas nodots izpildei gan novērtējamajam prokuroram, gan arī attiecīgās struktūrvienības virsprokuroram.

Gan rekomendācijas, gan uzdevumi novērtējamajam prokuroram noteikti saskaņā ar Prokuratūras darbības stratēģijā definētajām prioritātēm prokuratūras darbībā. Galvenokārt prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas laikā noteikts aktīvāk izmantot savas pilnvaras nolūkā nodrošināt, ka:

- ik gadu vairāk tiek piemēroti vienkāršotie kriminālprocesa pabeigšanas veidi;

- visos gadījumus, kur iespējams, tiek piemērotas vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai;
 - ik gadu, cik iespējams, tiek palielināts pabeigto kriminālprocesu skaits par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem;
 - efektīvi tiek izmantotas prokuroram uzraudzības īstenošanai Kriminālprocesa likumā paredzētās pilnvaras, lai uzraudzībā esošie kriminālprocesi bez kriminālvajāšanas perspektīvas tiktu apturēti vai pabeigti.
- **Statistisko datu analīzes mehānisma izveide nolūkā nodrošināt ātru un vienkāršu prokuratūras darba statistisko rādītāju izmantošanu darba kvalitātes un efektivitātes izvērtēšanā, prokuroru slodzes izlīdzināšanā**

2021. gadā turpinājās darbs pie statistisko datu analīzes mehānisma izveides nolūkā nodrošināt ātru un vienkāršu prokuratūras darba statistisko rādītāju izmantošanu darba kvalitātes un efektivitātes izvērtēšanā, kā arī prokuroru slodzes izlīdzināšanā. Šī mehānisma pamatā tiks noteikti konkrēti kvantitatīvie un kvalitatīvie prokurora profesionālās darbības rādītāji, kas, pirmkārt, raksturo pozitīvu vai negatīvu prokurora profesionālo darbību, otrkārt, identificēs profesionālās darbības virzienus, kuros nepieciešami uzlabojumi, un, treškārt, dos iespēju novērtēt prokuroru individuālo noslodzi.

- **Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) un e-lietas attīstība, tajā skaitā datu ievades kvalitātes uzlabošana**

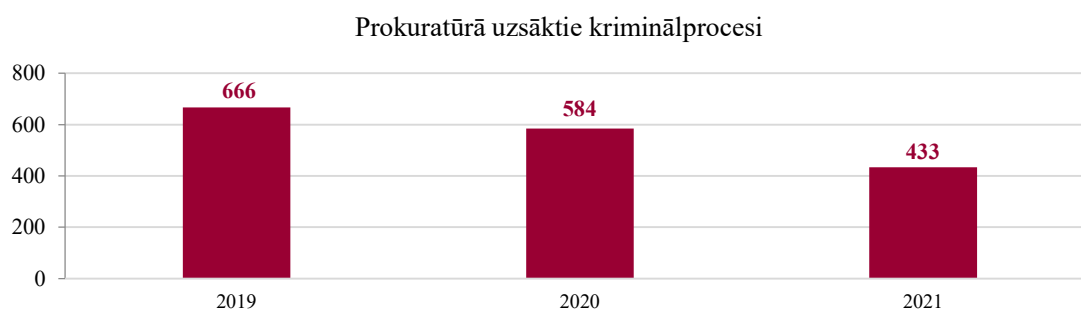
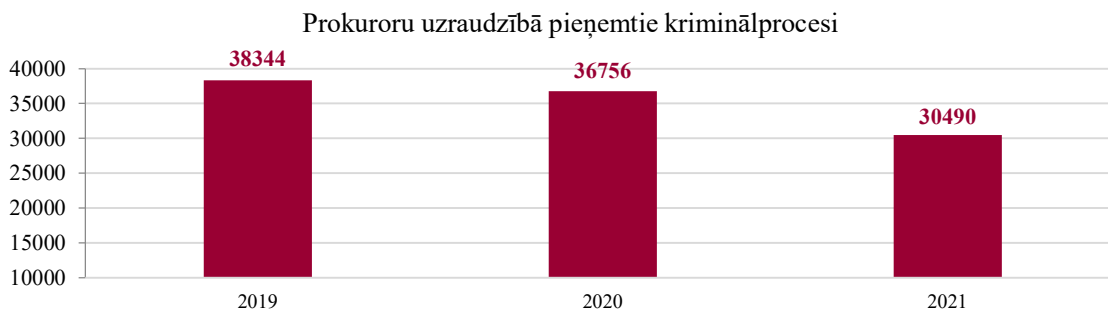
2021. gada 30. novembrī noslēdzies Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) attīstības projekts (e-lieta) un ar 1. decembri uzsākta sistēmas lietošana paralēlajā plūsmā, kad krimināllietas uz tiesu tiek sūtītas gan papīra, gan elektroniskajā formātā. Minētā projekta ietvaros prokuroriem ir nodrošināta lietvedība elektroniskajā krimināllietā, kas ietver procesuālu dokumentu radīšanu, pievienošanu, kā arī nosūtīšanu tiesām, Valsts probācijas dienestam un Ieslodzījumu vietu pārvaldei, kā arī minēto iestāžu dokumentu saņemšanu Prokuratūras informācijas sistēmā (ProIS), izmantojot Elektronisko lietu katalogu (ELK). Turklāt Prokuratūras informācijas sistēmā (ProIS) ir nodrošināta funkcionalitāte krimināllietas materiālu elektroniskai izsniegšanai procesa dalībniekiem e-lietas portālā.

Datu ievades kvalitātes uzlabošanai nepieciešama sākotnējās e-lietas darbības pieredzes izvērtēšana, un šobrīd tā tiek kontrolēta, apmainoties ar informāciju starp projektā iesaistītajām iestādēm, kā arī veicot elektronisku lietu nosūtīšanas skaita atbilstības papīra formātā nodoto lietu skaitam monitoringu, salīdzinot Prokuratūras informācijas sistēmā (ProIS) pieejamos datus un vēršot prokuratūru struktūrvienību virsprokuroru uzmanību nepieciešamajai rīcībai.

- **Sadarbībā ar Tiesu administrāciju Eiropas Komisijas piedāvātās E-pierādījumu sistēmas darbības uzsākšana Latvijā un tās sekojoša integrācija pastāvošajās Krimināltiesiskās sadarbības līgumu un Tiesu informācijas sistēmās**

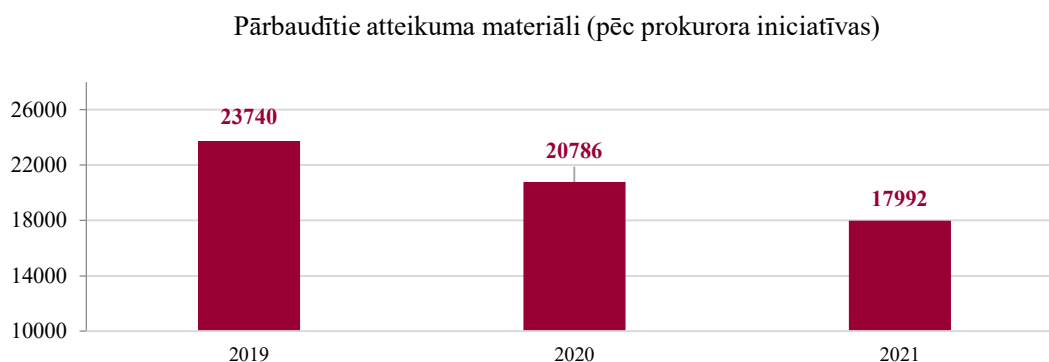
Eiropas Komisijas piedāvātās E-pierādījumu sistēmas darbības uzsākšanas kontekstā ieguldīts darbs Tiesu administrācijas uzsāktā projekta Nr. INEA/CEF/ICT/A2018/1817924 “E-pierādījumu platformas ieviešana” ietvaros, kas 2021. gada nogalē vainagojās ar starpresoru vienošanās parakstīšanu par E-pierādījumu platformas izmantošanu. Paralēli tam tika uzsākts darbs pie E-pierādījumu platformas darbības praktiskas ieviešanas Latvijā un tai sekojošās integrācijas pastāvošajās Krimināltiesiskās sadarbības līgumu un Tiesu informācijas sistēmās, sākotnēji veicot tehnisko prasību apkopojumu E-lietas starptautiskās sadarbības moduļa izstrādei.

Prokuratūras galvenie darba statistiskie rādītāji krimināltiesiskajā jomā valstī kopumā (salīdzinājums 3 gadu periodā)

2021. gadā reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits, salīdzinot ar 2020. gadu, samazinājies par 15,3 %, līdz ar to samazinājies arī uzsāktu kriminālprocesa skaits.

2021. gadā kopumā uzsākti 30 490 kriminālprocesi, kurus prokurori pieņēmuši uzraudzībā. Izskatot fizisku un juridisku personu iesniegumus un sūdzības, atceļot lēmumus par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi, sadalot kriminālprocesus un vienlaicīgi uzsākot jaunu kriminālprocesi, 2021. gadā prokuratūrā uzsākti 433 kriminālprocesi.

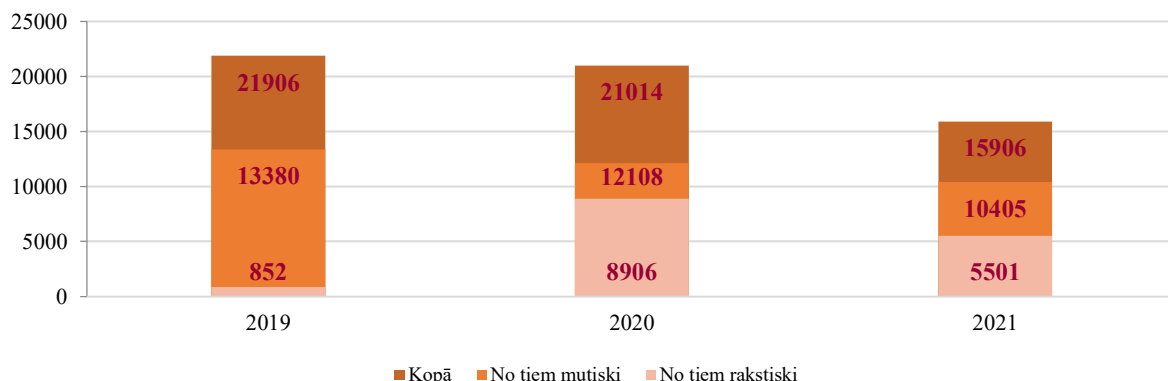

Analizējot statistiku, redzams, ka, lai arī turpina samazināties to materiālu skaits, kuros pēc prokuroru iniciatīvas pārbaudīta lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi likumība, tas joprojām ir pietiekami ievērojams.

Trīs gadu periodā turpina samazināties to gadījumu skaits, kad, pārbaudot lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi, tas tiek atcelts. Izskatot sūdzības vai pārbaudot atteikuma materiālus pēc savas iniciatīvas jeb bez saņemtas sūdzības, 2021. gadā prokuratūrā atcelti 1164,

2020. gadā 1565, 2019. gadā 2033 izmeklēšanas iestāžu lēmumi, ar kuriem atteikts uzsākt kriminālprocesu. Cita starpā tas ilūstrē izmeklēšanas iestāžu lēmumu kvalitāti.

Prokuroru dotie norādījumi izmeklēšanas iestādēm

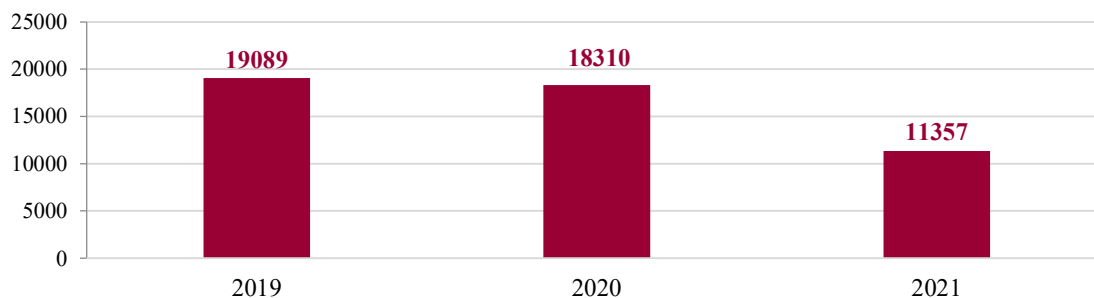

2021. gadā samazinājies prokuroru doto norādījumu izmeklēšanas iestādēm skaits, kas varētu būt skaidrojams gan ar to, ka samazinājies uzsākto kriminālprocesu skaits, gan ar prokuroru iesaisti sākotnējā izmeklēšanas stadijā jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža.

2021. gadā 87 gadījumos speciālās izmeklēšanas darbības uzsāktas ar prokurora piekrišanu (attiecīgi 2020. gadā – 102; 2019. gadā – 64). Jāatzīmē, ka trīs gadu griezumā būtiski nav mainījusies statistika par gadījumiem, kad kratīšanas veiktas ar prokurora piekrišanu (2021. gadā – 394 gadījumi, 2020. gadā – 368 gadījumi, 2019. gadā – 396 gadījumi). Prokurors lemj par piekrišanas došanu kratīšanas izdarīšanai tikai neatliekamajos gadījumos, kad novilcināšanas dēļ meklējamie priekšmeti vai dokumenti var tikt iznīcināti, noslēpti vai sabojāti vai arī meklējamā persona var aizbēgt.

2021. gadā virsprokurori pieņēmuši 1100 lēmumus par kriminālprocesa apvienošanu. 2020. gadā pieņemti 1636 lēmumi, 2019. gadā pieņemti 1630 šādi lēmumi.

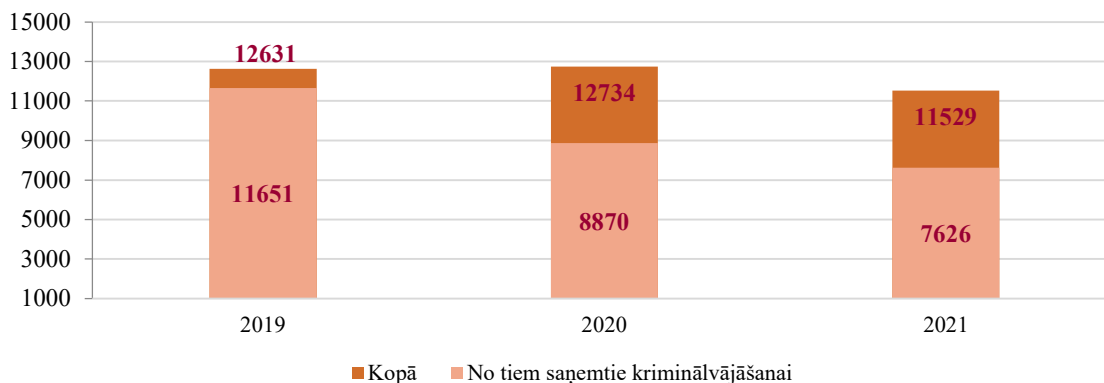
Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 400. panta pirmo daļu, ja kriminālprocesā ir veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu, izmeklētājs ar uzraugošā prokurora piekrišanu var pieņemt lēmumu rezolūcijas veidā par kriminālprocesa apturēšanu. 2021. gadā prokurori ievērojami mazāk devuši piekrišanas kriminālprocesa apturēšanai izmeklēšanā. Tas nenozīmē, ka prokurori sākuši pasīvāk izmantot šo procesuālo instrumentu. Rādītāja kritums skaidrojams ar to, ka prokurori pēdējos gados uzraudzībā pieņem arvien mazāk kriminālprocesu un samazinās arī vēsturiski uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa apjoms.

2021. gadā būtiski pieaudzis to kriminālprocesu apjoms, kurās attiecīgs lēmums pieņemts salīdzinoši neilgi pēc kriminālprocesa uzsākšanas, bet atsevišķos gadījumos jau krimināllietas uzsākšanas dienā. Minētās aktivitātes dod iespēju efektīvāk novirzīt izmeklēšanas resursu uz perspektīvu kriminālprocesu, kā arī uz smagu un sevišķi smagu noziegumu izmeklēšanu.

Prokuratūrā saņemtie kriminālprocesi

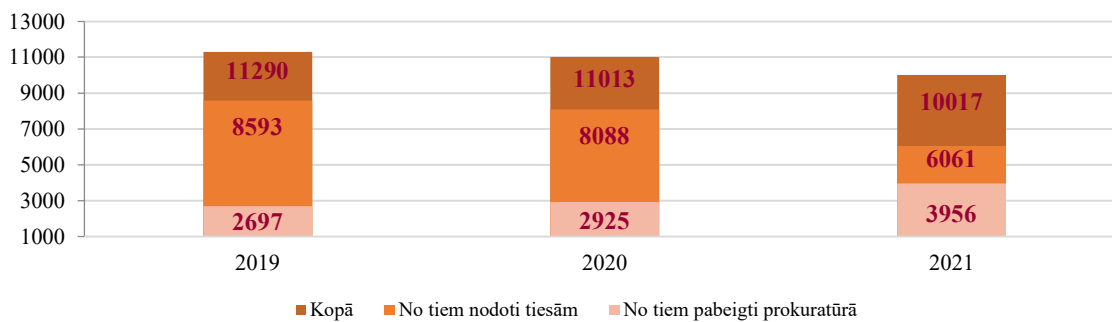

2021. gadā prokuratūras struktūrvienības kopumā lietvedībā pieņēmušas 11 529 kriminālprocesus, tajā skaitā no izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai 7626 kriminālprocesus, kā arī atjaunojot 779 agrāk apturētos vai izbeigtos kriminālprocesus. 78 kriminālprocesus (2020. gadā – 80) prokurori pārņēmuši no izmeklēšanas iestādēm, lai lemtu jautājumu par kriminālvajāšanas uzsākšanu. 2882 kriminālprocesi (2020. gadā – 2766) no izmeklēšanas iestādēm saņemti paātrinātā procesa kārtībā, tas ir, ne vēlāk kā 10 dienu laikā, vai gadījumos, kad jāveic ekspertīze, ne vēlāk kā 30 dienu laikā no kriminālprocesa uzsākšanas brīža.

Jāatzīmē, ka 2021. gadā turpina samazināties kriminālprocesu skaits, kuri nodoti atpakaļ izmeklēšanas iestādēm izmeklēšanas turpināšanai. 2021. gadā izmeklēšanas iestādēm atgriezts 81 kriminālprocess, 2020. gadā – 91 kriminālprocess, savukārt 2019. gadā – 136 kriminālprocesi.

2021. gadā kriminālprocesu, kuri saņemti kriminālvajāšanai, skaita samazinājums saistāms ar vairākiem faktoriem, proti, gan ar to, ka būtiski samazinājās uzsākto kriminālprocesu skaits (2021. gadā uzsākts par 17 % mazāk kriminālprocesu nekā 2020. gadā), gan ar citiem objektīviem apstākļiem, piemēram, izmeklēšanas iestādēs rūpīgāk izsvērts kriminālprocesa uzsākšanas pamats, aktīvāk tiek izmantots procesuālās ekonomijas instruments situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs, kā arī Covid-19 pandēmijas ietekmi uz savlaicīgu nepieciešamo procesuālo un izmeklēšanas darbību veikšanu.

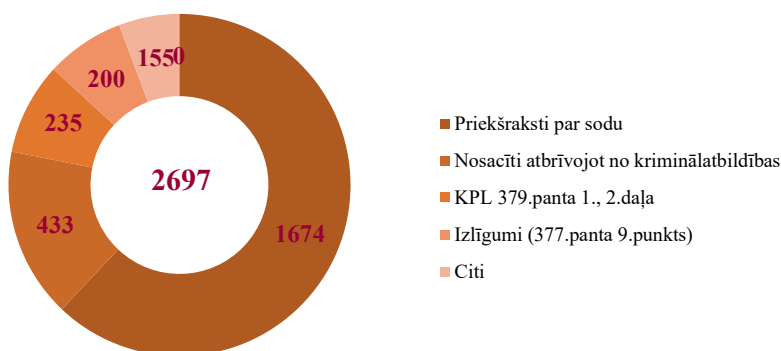
Pirmstiesas kriminālprocesu pabeigšana

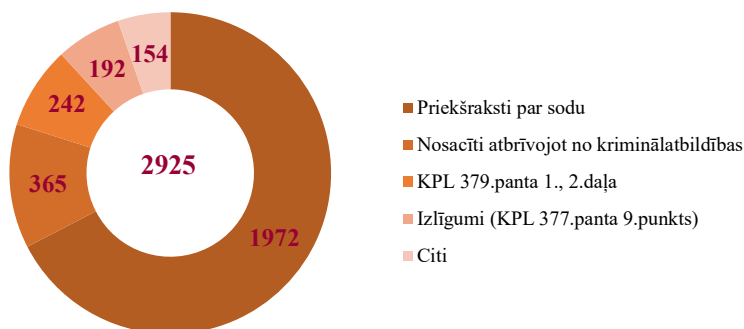
Vērtējot statistiku, redzams, ka, samazinoties prokuratūrā saņemto kriminālprocesu skaitam, 2021. gadā samazinājies arī kopā pabeigto kriminālprocesu skaits. Turpina samazināties arī tiesai nodoto krimināllietu skaits, taču 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, par 26 % pieaudzis tieši prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits. Minētais rādītājs liecina par pozitīvu tendenci – pēc iespējas pabeigt kriminālprocesus prokuratūrā, nesūtot krimināllietas uz tiesu, tādējādi atslogojot tiesas darbu.

2021. gadā prokuratūrā nepabeigto lietu atlikums uz gada beigām, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pieaudzis, kas galvenokārt skaidrojams ar Covid-19 pandēmiju. 2021. gada beigās bija 616 nepabeigti kriminālprocesi, 2020. gada beigās šādu kriminālprocesu bija 362, savukārt 2019. gadā nepabeigti bija 490 kriminālprocesi.

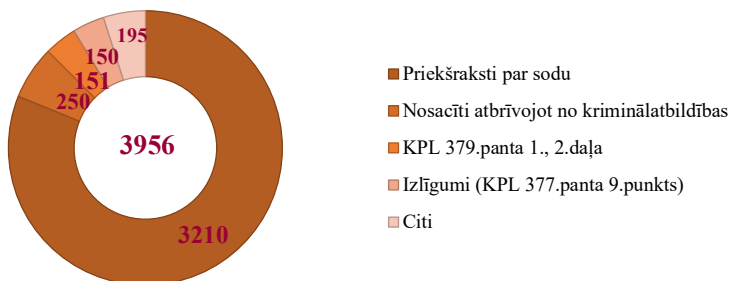
Kriminālprocesa pabeigšanas veidi prokuratūrā 2019. gadā

Kriminālprocesa pabeigšanas veidi prokuratūrā 2020. gadā

Kriminālprocesa pabeigšanas veidi prokuratūrā 2021. gadā

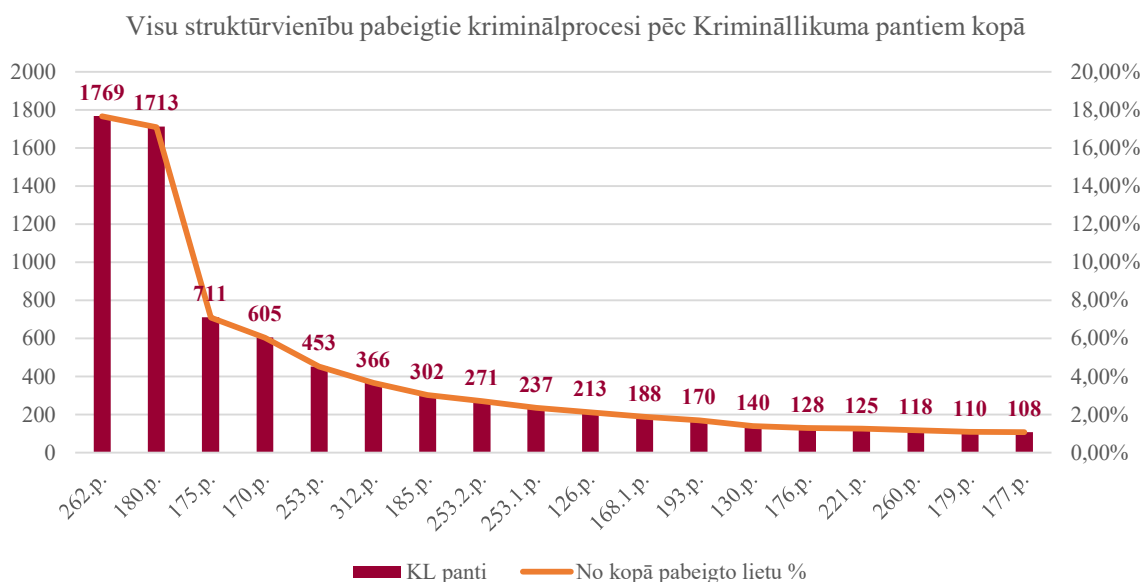

Analizējot kriminālprocesa pabeigšanas veidus prokuratūrā, jāatzīmē, ka 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, par 38,6 %, jeb 1238 kriminālprocesiem pieaudzis to gadījumu skaits, kad prokuratūrā kriminālprocesi pabeigti ar prokurora priekšrakstu, nosakot apsūdzētajai personai sodu.

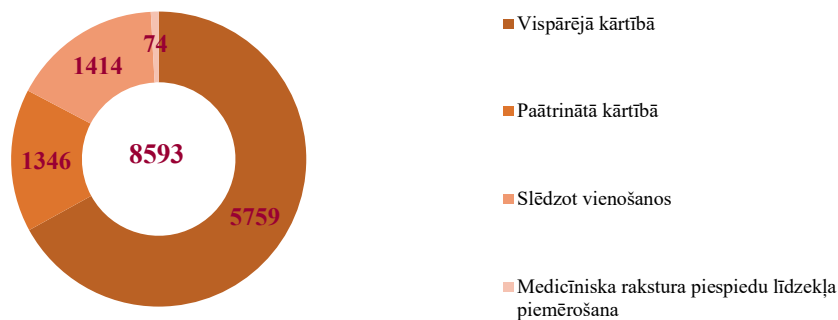
Prokurora priekšraksta par sodu piemērošanas pamats – persona izdarījusi kriminālpārkāpumu, mazāk smagu noziegumu vai smagu noziegumu, par kuru paredzēts brīvības atņemšanas sods līdz pieciem gadiem, un prokurors, ņemot vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, personu raksturojošus datus un citus lietas apstākļus, ir guvis pārliecību, ka šai personai nevajadzētu piemērot brīvības atņemšanas sodu, taču to nevar atstāt nesodītu.

2021. gadā ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtajos kriminālprocesos – 2778 gadījumos personas sodītas ar piespiedu darbu (2020. gadā – 1765), 412 gadījumos personām piemērots naudas sods (2020. gadā – 189), bet 890 gadījumos noteikts papildsods – tiesību ierobežošana (2020. gadā – 418).

Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesiem 2021. gadā.

Tiesai nodotās krimināllietas 2019. gadā

Tiesai nodotās krimināllietas 2020. gadā

Tiesai nodotās krimināllietas 2021. gadā

2021. gadā tiesai kopā nodotas 6766 apsūdzētās personas (tajā skaitā 324 nepilngadīgas personas) par 11 008 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

2020. gadā tiesai kopā nodotas 9019 apsūdzētās personas (tajā skaitā 479 nepilngadīgas personas) par 14 158 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

2019. gadā tiesai kopā nodotas 9626 apsūdzētās personas (tajā skaitā 507 nepilngadīgas personas) par 14 997 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

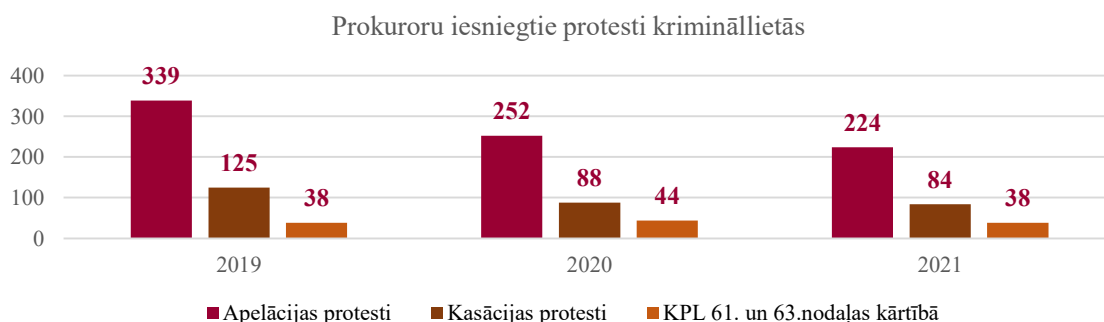

2019. gadā pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu izskatītas 7835 krimināllietas, tajā skaitā bez pierādījumu pārbaudes izskatītas 4705 krimināllietas, bet 1485 krimināllietās apstiprināta vienošanās starp prokuroru un apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu.

2020. gadā pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu izskatītas 6809 krimināllietas, tajā skaitā bez pierādījumu pārbaudes izskatīta 4061 krimināllietā, bet 1495 krimināllietās apstiprināta vienošanās starp prokuroru un apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu.

2021. gadā pirmās instances tiesā ar nolēmuma taisīšanu izskatītas 6234 krimināllietas, tajā skaitā bez pierādījumu pārbaudes izskatītas 3236 krimināllietas, bet 1486 krimināllietās apstiprināta vienošanās starp prokuroru un apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu.

Iepriekš minētie rādītāji liecina, ka ir tendence mazināties krimināllietu iztiesāšanai, kas prasa liela skaita lietas dalībnieku personisku klātbūtni tajā, tādējādi ietaupot darba laika resursu. Šāda pieeja jāturpina, lai iztiesāšanas laiks tiktu veltīts krimināllietu par sarežģītiem smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem izskatīšanai.

2021. gadā kopā izskatīti:

- 185 apelācijas protesti, no tiem apmierināti 126 protesti, bet noraidīti 59 protesti;
- 81 kasācijas protests, no tiem apmierināti 50 protesti, bet noraidīts 31 protests;
- 32 Kriminālprocesa likuma 61. un 63. nodaļas kārtībā iesniegtie protesti, 31 protests apmierināts, bet 1 protests noraidīts.

Beidzamo gadu tendences liecina, ka turpina samazināties prokuroru iesniegto protestu skaits, kas skaidrojams gan ar to, ka samazinās iztiesāto krimināllietu skaits, gan vienotas izpratnes nostiprināšanos valsts apsūdzības un tiesas pozīcijā par apsūdzētajam piemērojamo soda veidu un mēru, kā arī citiem būtiskiem jautājumiem, kas izlemjami tiesas spriedumā. 2021. gadā nedaudz pieaudzis apmierināto apelācijas protestu skaits (68,1 % no izskatītajiem protestiem, 2020. gadā – 66,3 %), bet samazinājies apmierināto kasācijas protestu skaits (61,7 %, 2020. gadā – 69,6 %).

Rīgas tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

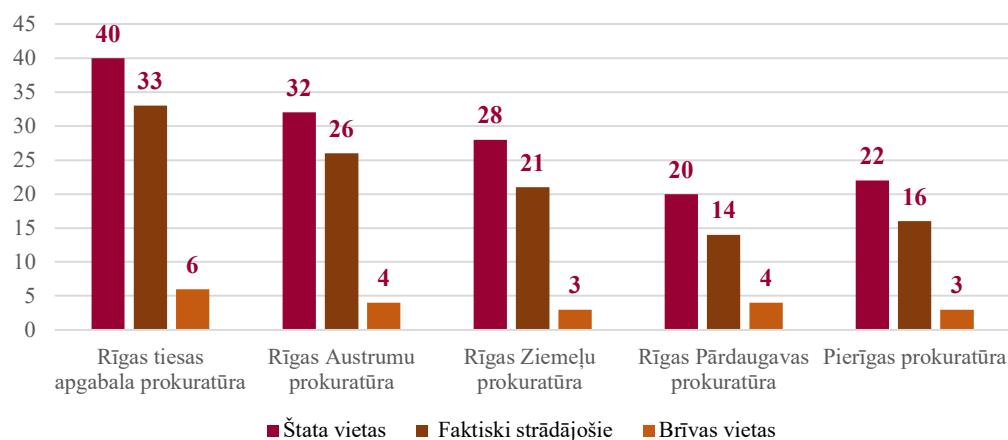
Prokuratūrā 2020. gada beigās un 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību apvienošanu, izveidojot jaunas prokuratūras struktūrvienības, tādējādi samazinot to skaitu. Rīgas tiesas apgabalā no 2020. gada 1. oktobra, apvienojot Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas prokuratūru un Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūru, tika izveidota Rīgas pilsētas Pārdaugavas prokuratūra (no 2021. gada 1. janvāra tai mainīts nosaukums uz **Rīgas Pārdaugavas prokuratūra** un no 2021. gada 1. janvāra, apvienojot 6 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības, kā arī iekļaujot Ogres rajona prokuratūru Zemgales tiesas apgabalā, izveidotas 3 jaunas rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības – **Rīgas Austrumu prokuratūra**, apvienojot Rīgas pilsētas Centra rajona prokuratūru un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas prokuratūru, **Rīgas Ziemeļu prokuratūra**, apvienojot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas prokuratūru un Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona prokuratūru, un **Pierīgas prokuratūra**, apvienojot Rīgas rajona prokuratūru un Jūrmalas pilsētas prokuratūru.

Rīgas tiesas apgabalā 2021. gadā darbojās 1 apgabala līmeņa teritoriālā prokuratūra un 4 rajona līmeņa teritoriālās prokuratūras struktūrvienības pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

- Rīgas tiesas apgabala prokuratūra – 40 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 3 virsprokurora vietnieka un 36 prokurora štata vietas);
- Rīgas Austrumu prokuratūra – 32 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 29 prokurora štata vietas);
- Rīgas Ziemeļu prokuratūra – 28 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 25 prokurora štata vietas);
- Rīgas Pārdaugavas prokuratūra – 20 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 18 prokurora štata vietas);
- Pierīgas prokuratūra – 22 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 19 prokurora štata vietas).

Kopumā Rīgas tiesas apgabalā noteiktas 142 prokurora amata vietas, no kurām uz 2021. gada 31. decembri aizpildītas 122 (virsprokurora, virsprokurora vietnieka un prokurora) štata vietas, bet reāli strādāja 110 prokurori jeb 77 %, jo 12 prokurori atrodas ilgstošā prombūtnē vai stažējas citā struktūrvienībā, savukārt 20 prokurora štata vietas ir vakantas.

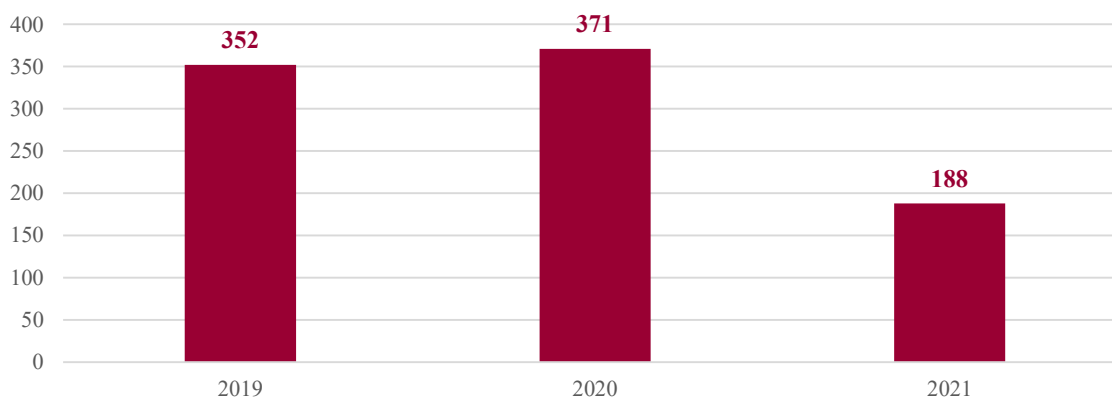
Prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

Situācija personālsastāva ziņā salīdzinājumā ar 2020. gadu ir palikusi faktiski bez izmaiņām. Lai nodrošinātu efektīvu prokurora pilnvaru realizēšanu, kā arī mazinātu prokuroru pārslodzi, prokuratūras darbībā joprojām primārais uzdevums ir kvalitatīva prokurora amata kandidātu atlase un brīvo štata vietu aizpildīšana rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienībās. Vienlīdz svarīgi ir izstrādāt un ieviest prokuratūrā efektīvu prokuroru motivācijas sistēmu, kas mobilizē prokurorus darbam, sekmē profesionālo izaugsmi un paaugstina darba kvalitāti.

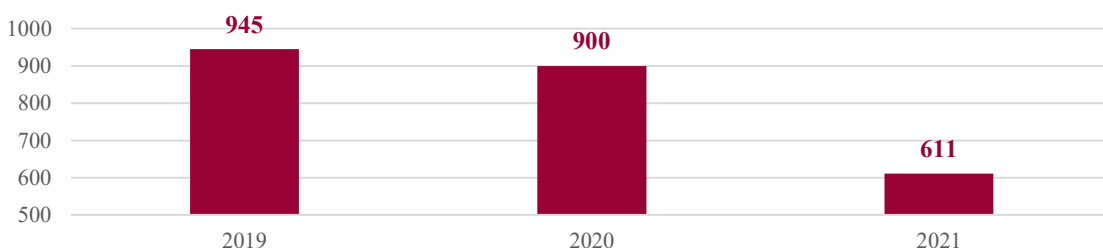
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

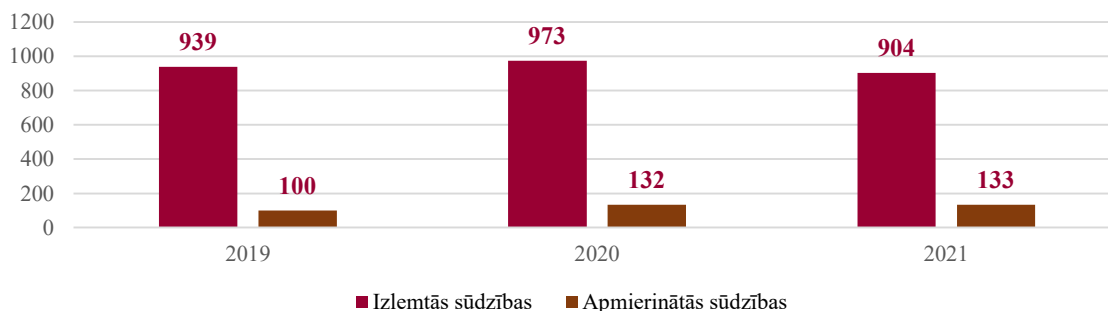
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits 2021. gadā ir samazinājies par 50 %. Šāds straujš kritums galvenokārt saistīts ar izmaiņām apgabala līmeņa prokuratūru uzraudzības piekritībā un pakāpenisku atteikšanos no vieglāko kriminālprocesu uzraudzības, nododot tos rajona līmeņa prokuratūrām. Turklāt no 2021. gada 1. novembra uzsāktie kriminālprocesi vairs netiek nodoti apgabala prokuroru uzraudzībā. Vienlaikus jāatzīmē, ka apgabala prokuroru uzraudzībā esošo aktīvo kriminālprocesu uzkrājums joprojām ir pietiekami liels. Uz 2022. gada 1. janvāri apgabala prokuroru uzraudzībā atradās kopā 950 kriminālprocesi jeb vidēji 30 kriminālprocesi vienam prokuroram. Pozitīvi vērtējams, ka uzraudzības apjomam ir tendence ievērojami samazināties, jo vēl 2020. gadā katra prokurora uzraudzībā atradās vidēji 50 kriminālprocesi. Pastāvošā tendence ļauj mērķtiecīgi samazināt apgabala prokuroru uzraudzības darba apjomu, vienlaikus dodot iespēju vairāk pievērsties amatā augstāka prokurora lomas realizēšanai kriminālprocesos.

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

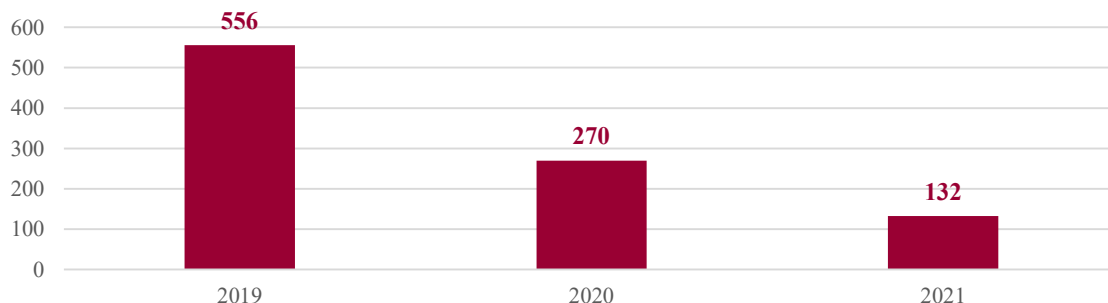
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru doto norādījumu skaits samazinājies par aptuveni 30 %, tomēr ik gadu saglabājas pietiekami augsts. Tas raksturo nepieciešamību pēc prokurora iesaistes izmeklēšanas norisē. Redzot, ka prokuroru dotie norādījumi neatstāj jūtamu ietekmi uz izmeklēšanas kvalitātes uzlabošanos, būtu nepieciešams rast efektīvākas uzraudzības formas, lai prokurora darbība kriminālprocesā izpaustos aktīvā līdzdarbībā, nevis formālā savu procesuālo pienākumu izpildē.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

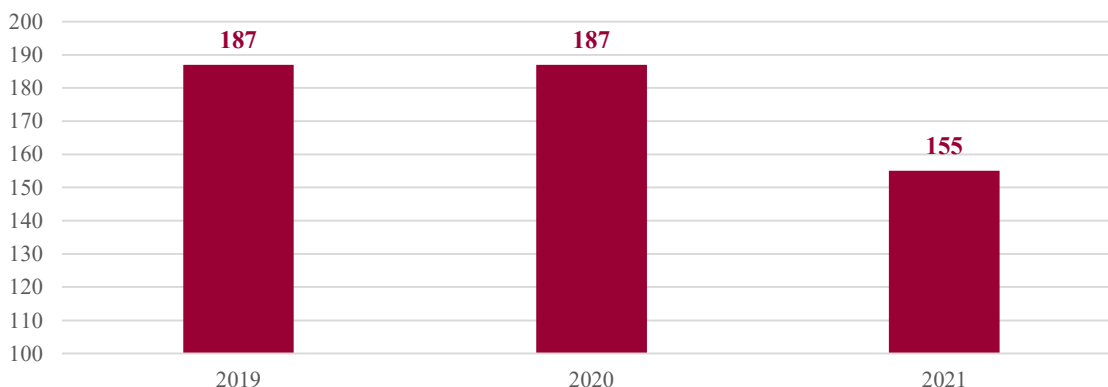
Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā izlemto sūdzību skaits ik gadu ir nemainīgi augsts. Sūdzību izlemšanai tiek atvēlēts ievērojams prokuroru darba resurss. Vērtējot, ka no izlemtajām sūdzībām tiek apmierināta vidēji tikai katra desmitā, svarīgi ir rast risinājumu sūdzību skaita samazinājumam, lai prokurori varētu vairāk uzmanības atvēlēt svarīgāku funkciju nodrošināšanai.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

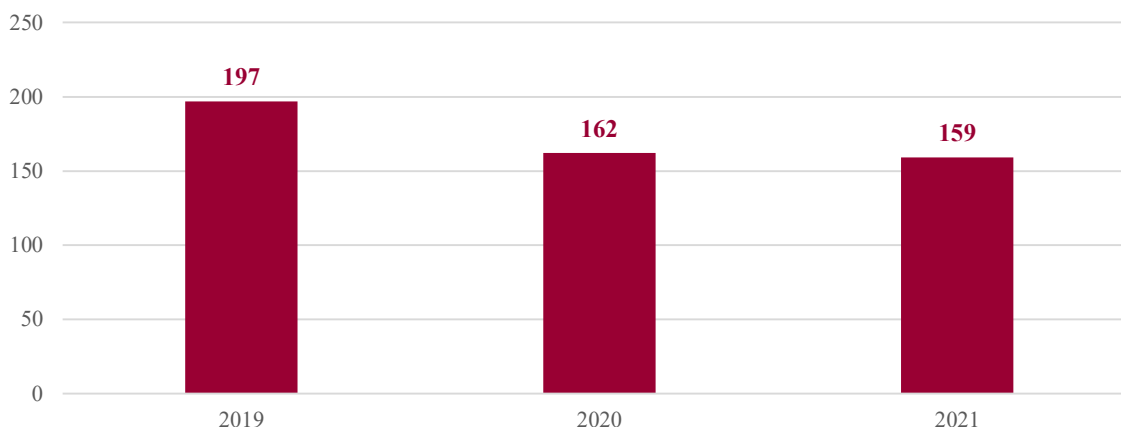
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji par Kriminālprocesa likuma 400. panta piemērošanu ļauj izdarīt secinājumu, ka prokuroru vidū ir nostabilizējusies izpratne par kriminālprocesa apturēšanas procesuālo nozīmi. Noturīga tendence šī darba rādītāja samazinājumā saistīta ar kopējo uzraudzības apjoma kritumu un izmaiņām uzraudzības piekritībā. Pamatā tiek apturēti kriminālprocesi, kuros izmeklēšana notikusi par Krimināllikuma 192. pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (naudas viltošana).

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

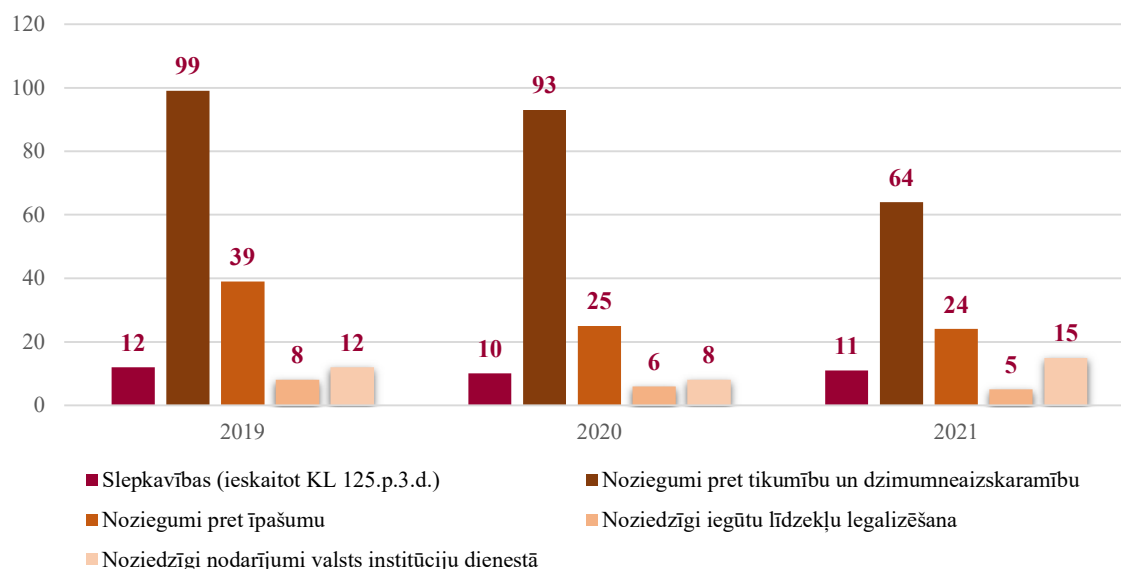
Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits, salīdzinot ar 2019. gadu, samazinājies par 17 %. Lietvedībā pieņemto kriminālprocesu skaita kritums sasaucas ar izmaiņām uzraudzības piekritībā un prokuroru darba koncentrēšanu primāri kriminālprocesos par īpaši aktuāliem smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits salīdzinājumā ar 2020. gadu ir bez būtiskām izmaiņām. 2019. gada augstākais rādītājs galvenokārt saistīts ar to, ka prokuroru uzraudzībā vēsturiski vairāk atradās vienkāršāku kategoriju kriminālprocesi, kas secīgi nonāca arī prokuroru lietvedībā.

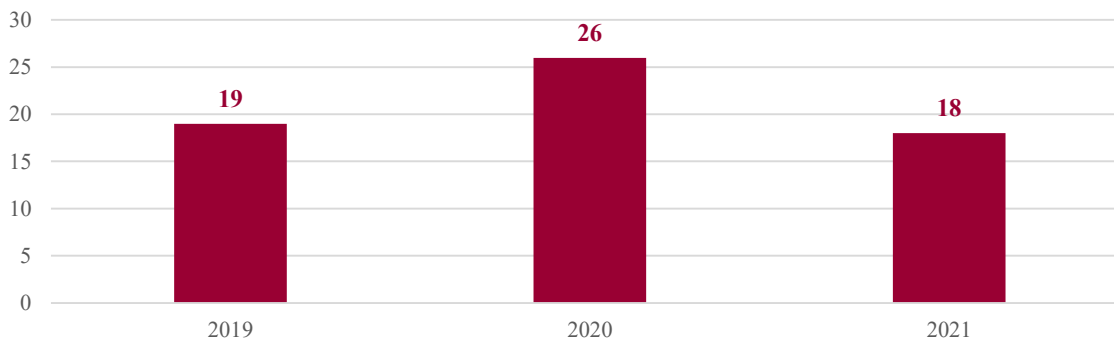
Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

Izteikts ar seksuālo vardarbību saistīto noziegumu skaita īpatsvars attiecībā pret citiem noziedzīgiem nodarījumiem. Šāda tendence vērojama nemainīgi vismaz pēdējo 3 gadu periodā. Noziegumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību veido 40 % no visiem noziedzīgajiem nodarījumiem Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā pabeigtajos kriminālprocesos. Īpaši akcentējams

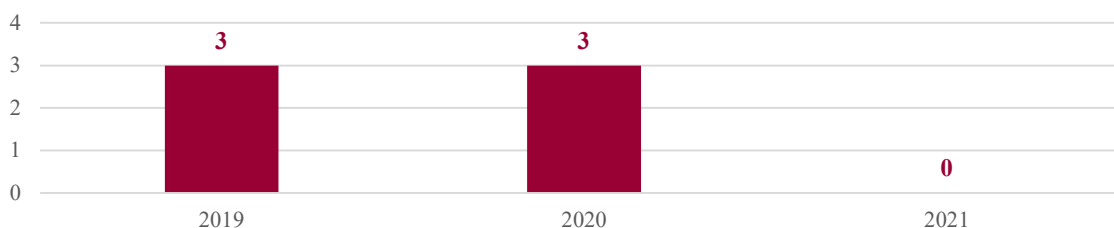
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru veikums amatnoziegumu apkarošanā – 2021. gadā pabeigts gandrīz divreiz vairāk kriminālprocesu nekā gadu iepriekš. 2022. gadā prokuroru darbā nemainīgi akcentējama darba efektivitātes paaugstināšana kriminālprocesos par ekonomiskiem noziedzīgiem nodarījumiem, tostarp noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

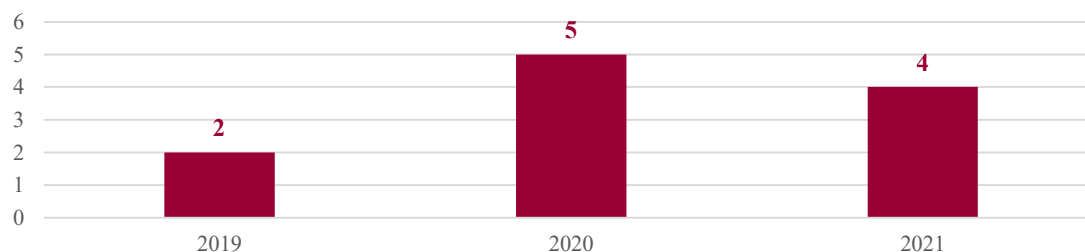
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāja par pabeigtajiem kriminālprocesi ar prokurora priekšrakstu par sodu kritums salīdzinājumā ar 2020. gadu saistāms ar to, ka 2021. gadā samazinājās kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits par mazāk smagiem noziegumiem. Pozitīvi vērtējama prokuroru spēja efektīvi izmantot likumā noteiktās vienkāršotās formas un panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu prokuratūrā.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

2021. gadā Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru lietvedībā nav bijuši kriminālprocesi, kurus iespējams izbeigt, personu nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības.

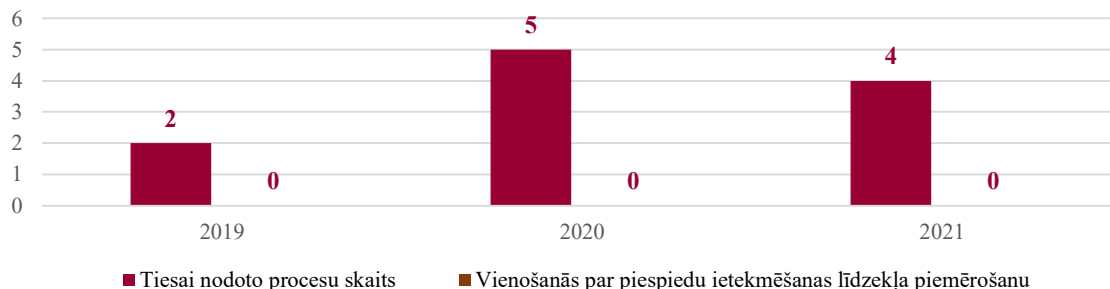
Saņemtie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai

Kopumā Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroriem ir izpratne par juridisko personu atbildību un gadījumos, kad tiek konstatēti likumā paredzētie nosacījumi, tiek virzīts process

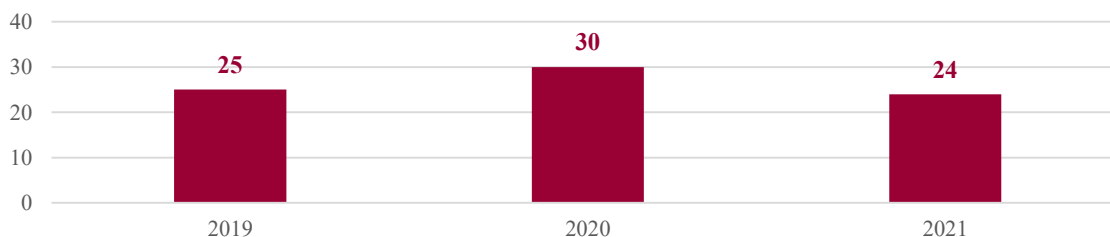
piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai. Visos gadījumos process tika virzīts vienlaikus ar kriminālprocesu pret fizisko personu.

Tiesai nodotie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai, no tiem procesi, kuros slēgta vienošanās par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu

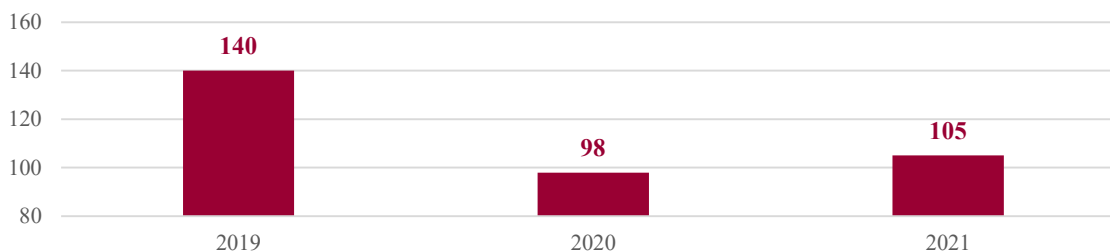
Visi 2021. gadā Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā saņemtie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai nodoti tiesai vispārējā kārtībā. Vienošanās procesa piemērošana nebija iespējama, jo nepastāvēja likumā paredzētie nosacījumi.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

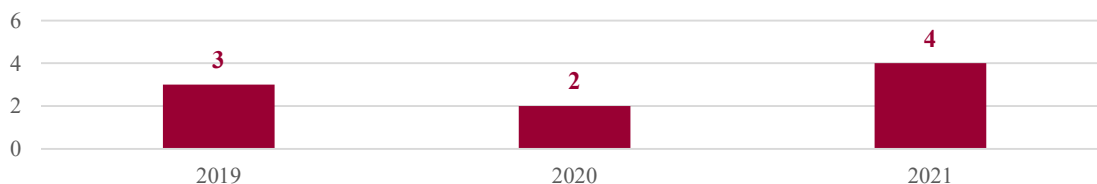
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurori aktīvi izmanto vienošanās slēgšanu kā kriminālprocesa pabeigšanas vienkāršošanas instrumentu. 18 % no visām 2021. gadā tiesai nodotajām krimināllietām pirmstiesas process pabeigts vienošanās procesa kārtībā.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

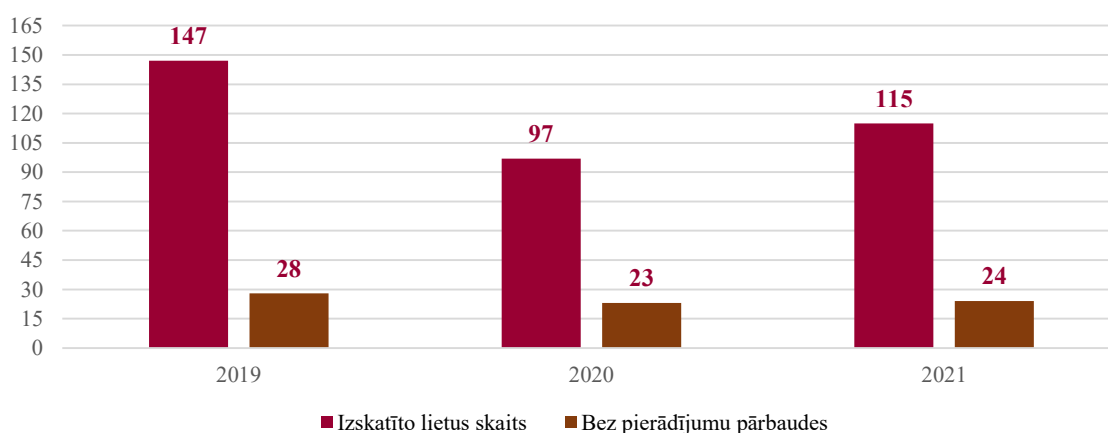
2021. gadā vispārējā kārtībā tiesai nodots vairāk krimināllietu nekā gadu iepriekš, kas galvenokārt saistīts ar apsūdzēto personu attieksmi pret apsūdzību un prokuroru viedokli par piemērojamo sodu kriminālprocesos par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

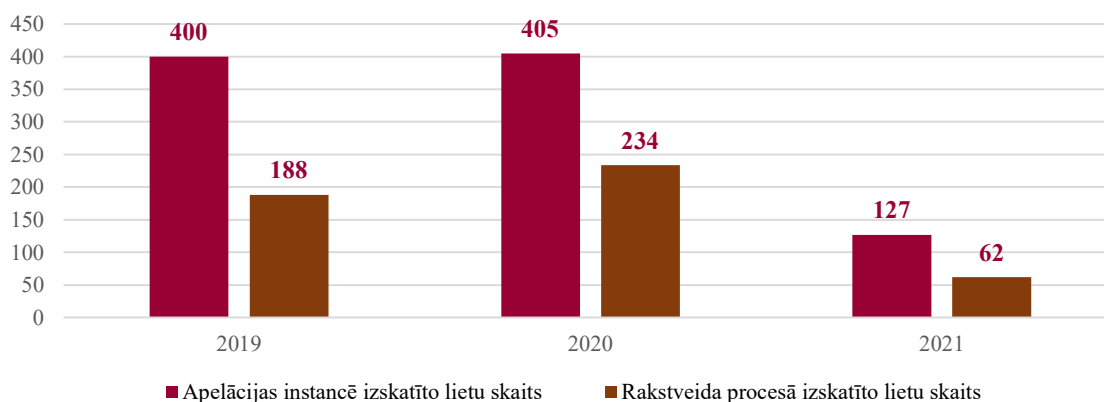
Tiesai nodots neliels skaits krimināllietu piespiedu līdzekļa piemērošanai, kas liecina par šīs kategorijas lietu šauru izplatību.

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

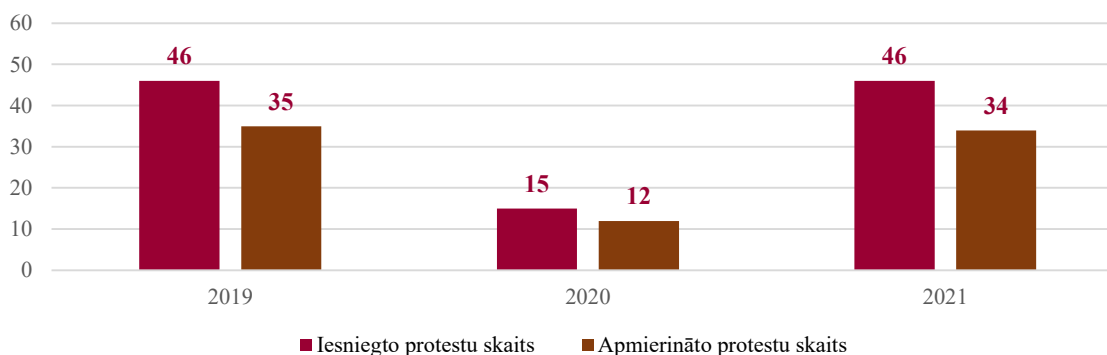
Valstī noteiktie pasākumi pandēmijas izplatības ierobežošanai būtiski ietekmēja 2020. gadā pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaitu. Ievērojams iztiesāto lietu skaita pieaugums 2021. gadā ļauj secināt, ka tiesu sistēma ir spējusi pielāgoties situācijai un ir rastas iespējas iztiesāšanas procesa sekmīgai norisei. Pozitīvā nozīmē vērtējams tas, ka 20 % no iztiesātajām lietām izskatītas bez pierādījumu pārbaudes. Vienlaikus jāatzīst, ka valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā prasa lielu prokurora darba laika resursu. Uz pārskata sastādīšanas brīdi iztiesāšanā atrodas 490 krimināllietas jeb vidēji 16 lietas katra Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurora tiesvedībā. Situācijas normalizēšanai sadarbībā ar tiesnešiem nepieciešams rast risinājumu iztiesāšanas procesa efektīvākai norisei.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

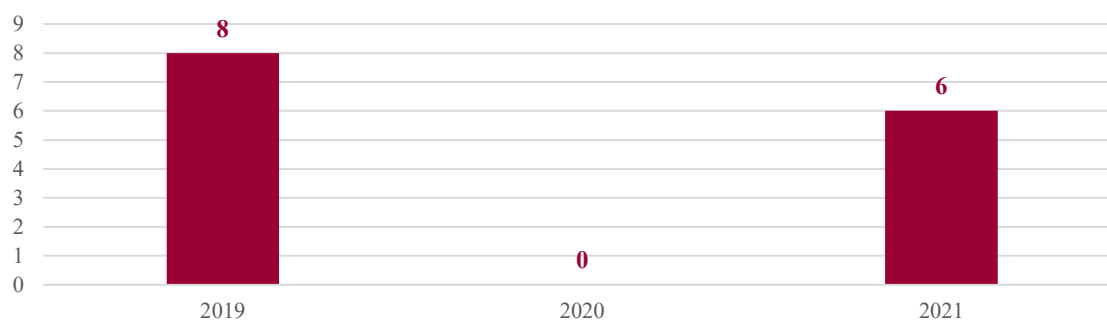
Straujš kritums apelācijas instancē izskatīto krimināllietu rādītājā saistāms ar darba organizācijas izmaiņām. Līdz 2021. gada 1. februārim valsts apsūdzību visās krimināllietās apelācijas instancē uzturēja tikai apgabala prokurori. Pēc izmaiņām amatā augstāku prokuroru procesuālajā hierarhijā mainījās apgabala prokuroru loma kriminālprocesā un pieauga viņu darba apjoms, tāpēc krimināllietās, kuras tiesai nodevušas rajona līmeņa prokuratūras, valsts apsūdzības uzturēšanu apelācijas instancē nodrošina rajona prokurori.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

2021. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu trīskāršojies Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru iesniegto un apmierināto protestu skaits, sasniedzot 2019. gada rādītājus. Būtiskais samazinājums 2020. gadā daļēji saistāms ar iztiesāto lietu zemo rādītāju, ko ietekmēja pandēmijas izplatības mazināšanai valstī noteiktie ierobežojumi. Iesniegto protestu skaits un to izskatīšanas rezultātā apmierināto protestu īpatsvars liecina gan par prokurora un tiesas viedokļu atšķirību, gan arī par iztiesāšanas kvalitāti.

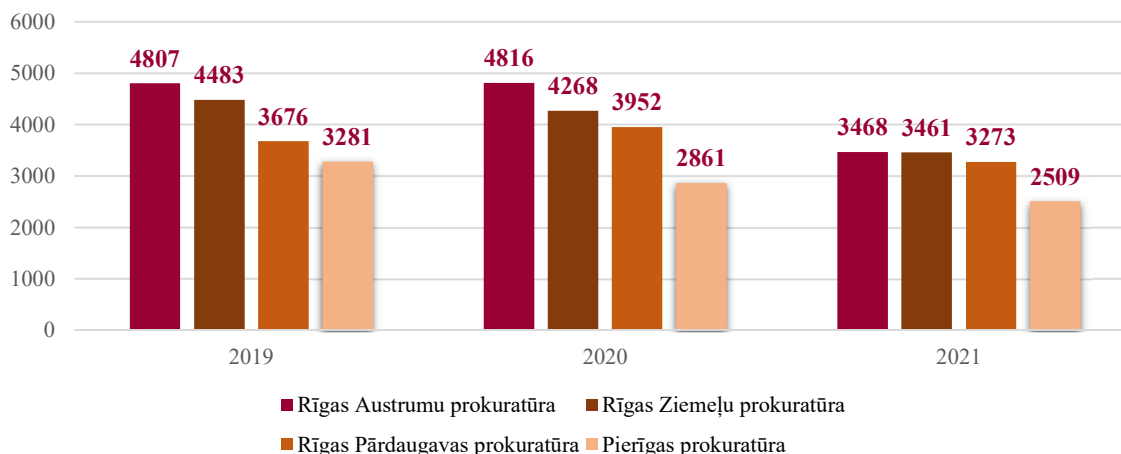
Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā attaisnoto personu skaits vērtējams kā zems un dod pamatu prokurora darba kvalitāti novērtēt pozitīvi. 2021. gadā, vērtējot personu attaisnošanas iemeslus krimināllietās, kurās spriedums stāties spēkā, prokuroru darbā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas noveduši pie personas attaisnošanas.

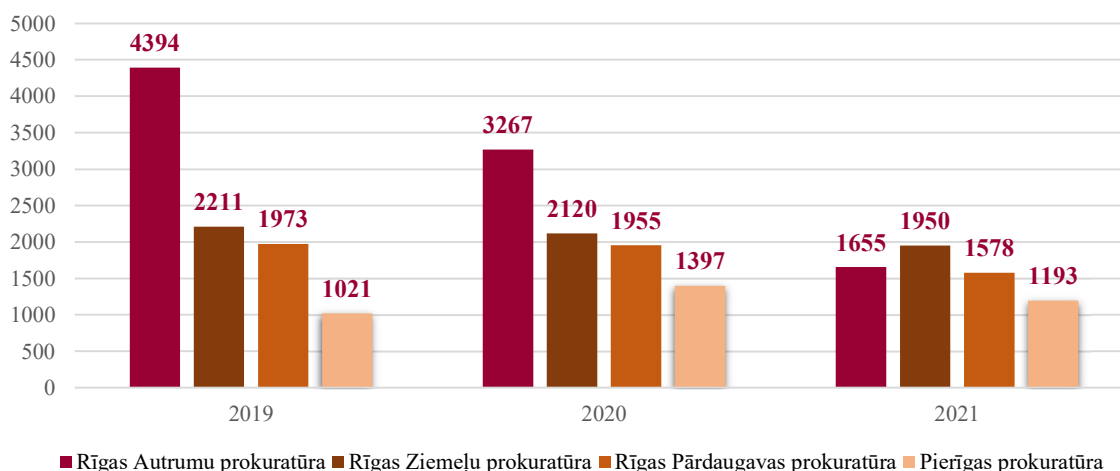
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

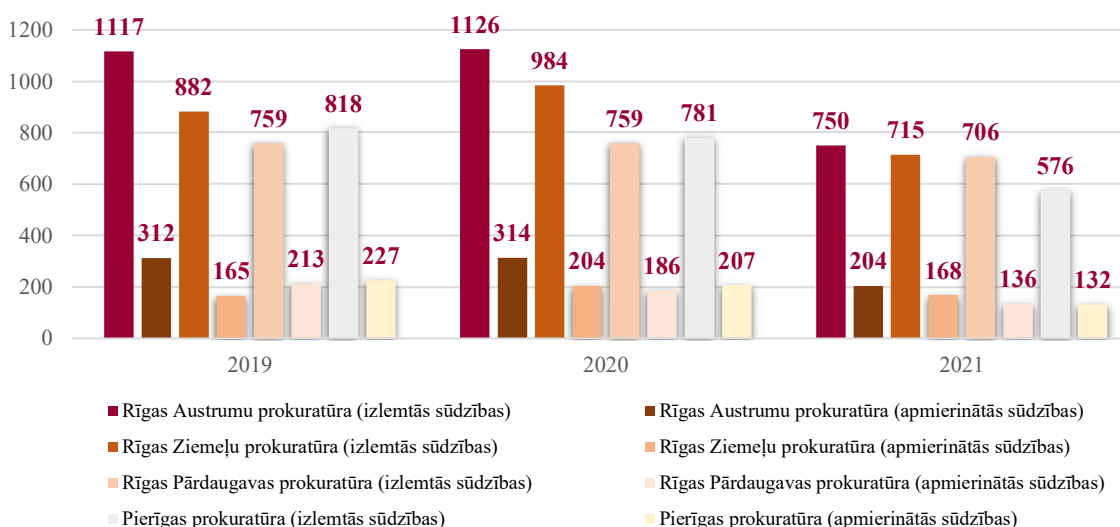
Kopējais Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits ir samazinājies par 20 % jeb 3186 kriminālprocesiem salīdzinājumā ar 2020. gadu. Šāds būtisks kritums saistāms gan ar izmeklēšanas iestādēs uzsāktu kriminālprocesa skaita samazinājumu, gan arī vienoto vadlīniju kriminālprocesa vienkāršošanai sekmīgu ieviešanu 2021. gadā. Vidēji katrs rajona līmeņa prokurors 2021. gadā uzraudzībā pieņēmis 180 kriminālprocesus, kas ir par 50 kriminālprocesiem mazāk nekā gadu iepriekš. Kopumā rajona prokuratūru uzraudzībā atrodas apmēram 27 000 aktīvā izmeklēšanā esoši kriminālprocesi jeb vidēji 380 kriminālprocesi katra prokurora uzraudzībā. Šāds kriminālprocesa apjoms ietekmē prokurora spēju veltīt pienācīgu uzmanību katra kriminālprocesa uzraudzībai. Tas savukārt liek skaidri noteikt tās kriminālprocesa kategorijas, kuru izmeklēšanā prokuroram jāvelta uzraudzības resurss, bet kuros kriminālprocesos prokurors var iesaistīties tikai pēc izmeklētāja iniciatīvas.

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

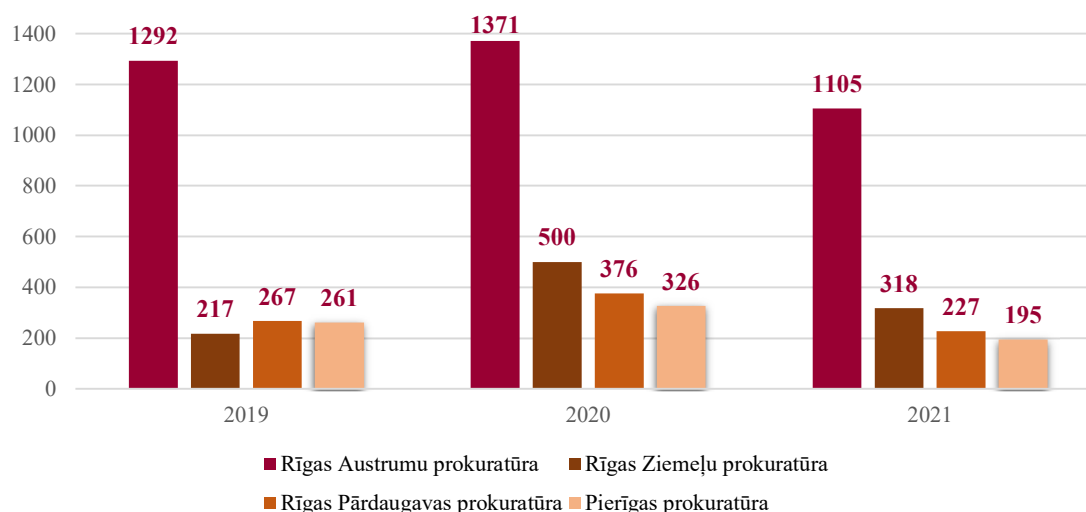
Prokuroru norādījumu skaitam ir pastāvīga tendence samazināties. Īpaši izteikts kritums vērojams Rīgas Austrumu prokuratūrā, kur 2021. gadā prokuroru doto norādījumu skaits ir uz pusi mazāks nekā gadu iepriekš. Tomēr kopumā jāsecina, ka rajona līmeņa prokurori aktīvi izmanto galveno izmeklēšanas uzraudzības līdzekli – prokurora norādījumus par izmeklēšanas virzienu un izmeklēšanas darbību veikšanu.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

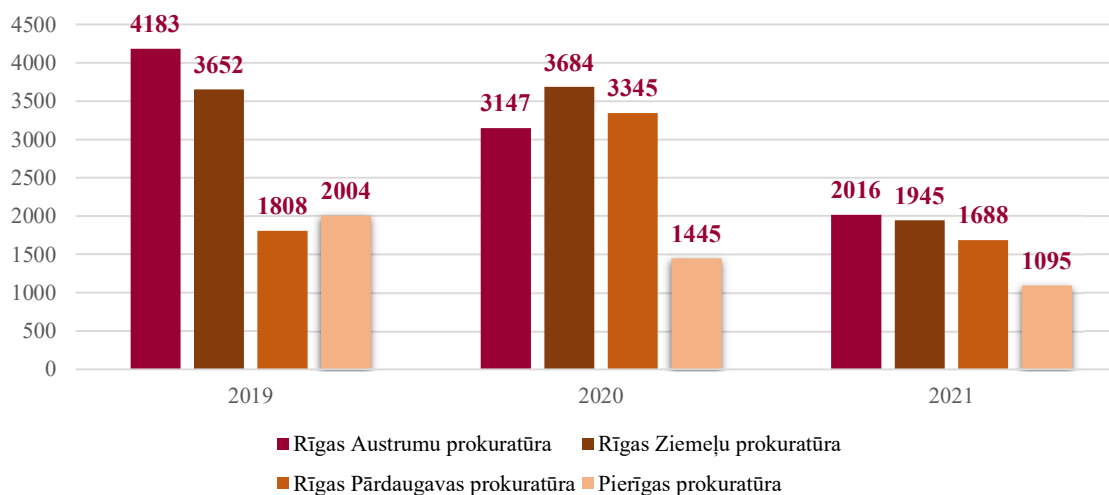
Izlemto sūdzību skaits Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās ir būtiski samazinājies, kas galvenokārt sasaucas ar amatā augstāku prokuroru hierarhijas maiņu un ar to saistītām izmaiņām sūdzību izlemšanas piekritībā. Nemainīgi zems ir apmierināto sūdzību īpatsvars – 2021. gadā apmierināto sūdzību īpatsvars ir 23 % no izskatītajām sūdzībām.

Ar prokuroru piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

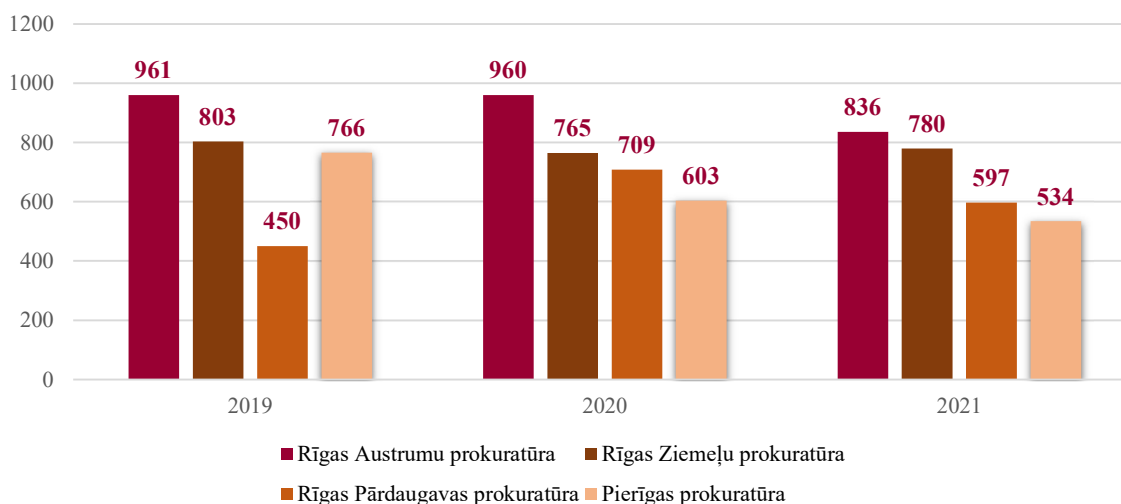
2021. gadā ievērojami samazinājusies šī procesuālās ekonomijas instrumenta izmantošana situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs. Šāda tendence varētu būt saistāma ar izmeklētāju un prokuroru nepietiekamu izpratni, kas determinē vienotu vadlīniju piemērošanu. Nemainīgi pozitīvā nozīmē jāizceļ Rīgas Austrumu prokuratūras izteiktais pārkums šajā rādītājā, kas liecina par labu izmeklētāju un prokuroru sadarbību, vienotu izpratni un noturīgu praksi.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

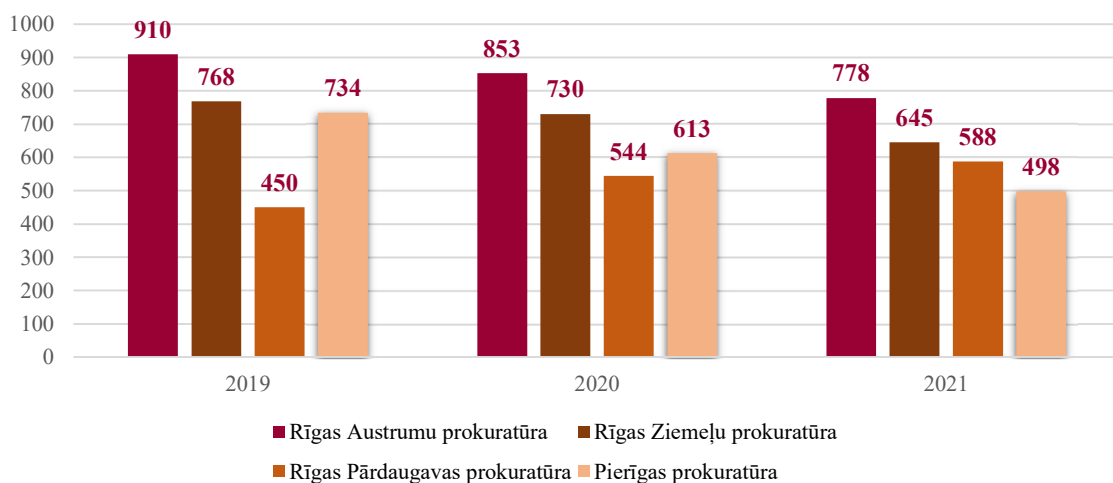
2021. gadā prokurori ievērojami mazāk devuši piekrišanas kriminālprocesa apturēšanai izmeklēšanā. Tas nenozīmē, ka prokurori sākuši pasīvāk izmantot šo procesuālo instrumentu. Rādītāja kritums skaidrojams ar to, ka prokurori pēdējos gados uzraudzībā pieņem arvien mazāk kriminālprocesu un samazinās arī vēsturiski uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa apjoms.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

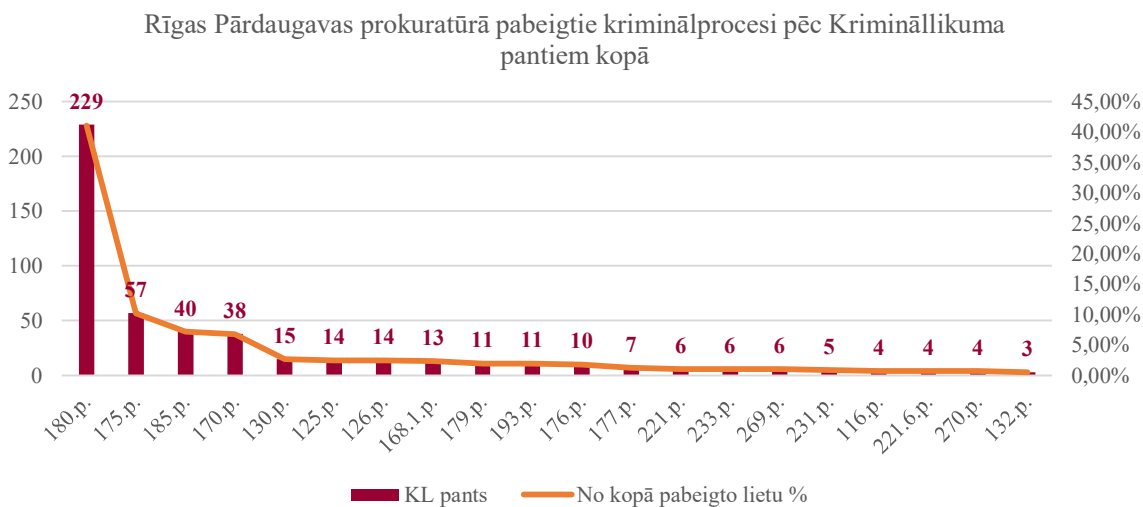
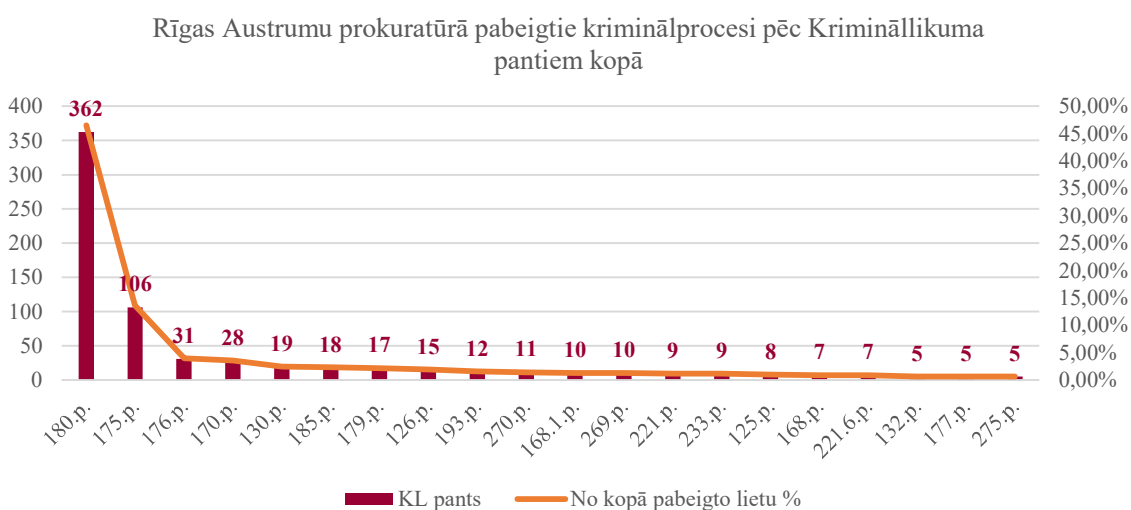
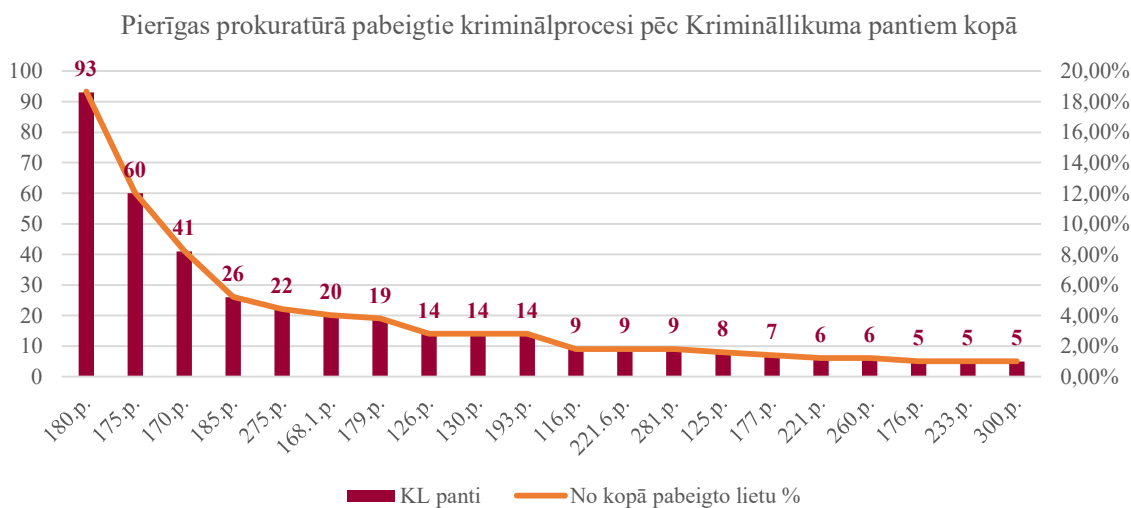
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās pamatā vērojams kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaita samazinājums, izņemot Rīgas Ziemeļu prokuratūru, kurā šis rādītājs nedaudz pieaudzis.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

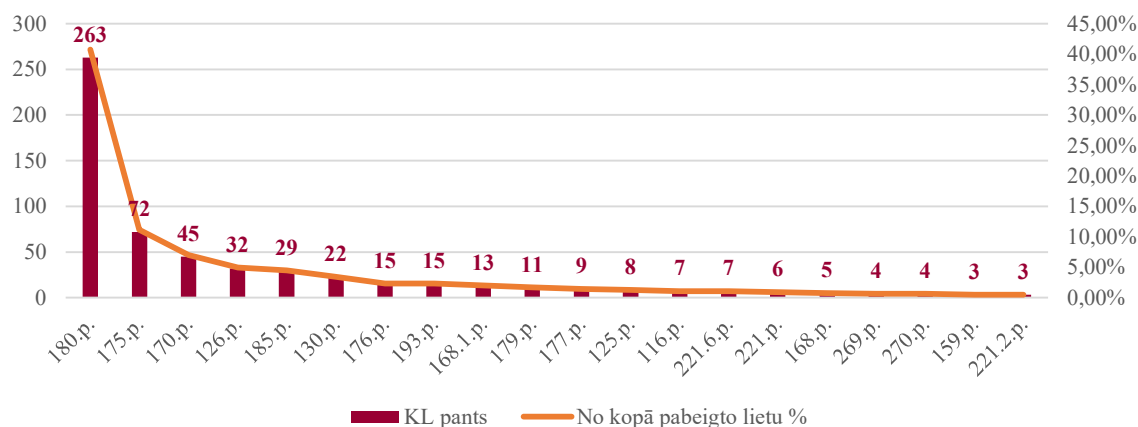

Pabeigto kriminālprocesu skaits iepriekšējā gadā samazinājies trijās no četrām Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajām rajona prokuratūrām. Šāda tendence sasaucas ar kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaita kritumu.

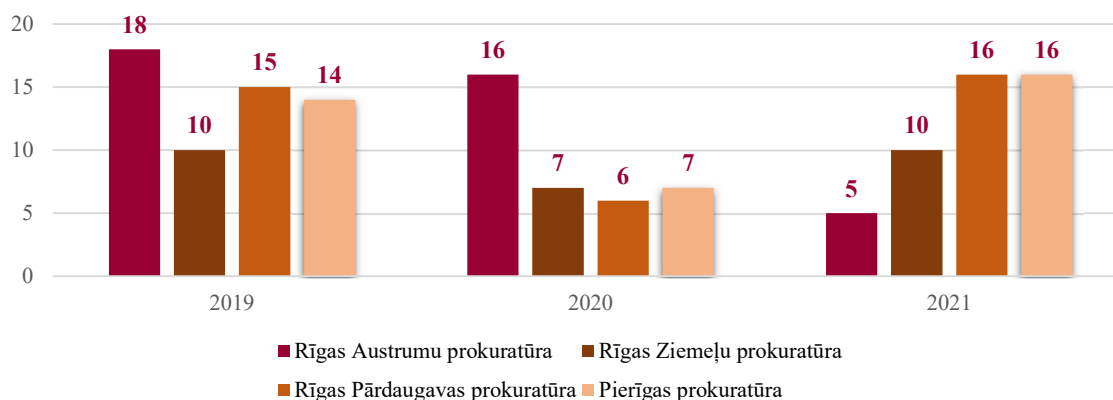
Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesi 2021. gadā.

Rīgas Ziemeļu prokuratūrā pabeigtie kriminālpocesi pēc Krimināllikuma pantiem kopā

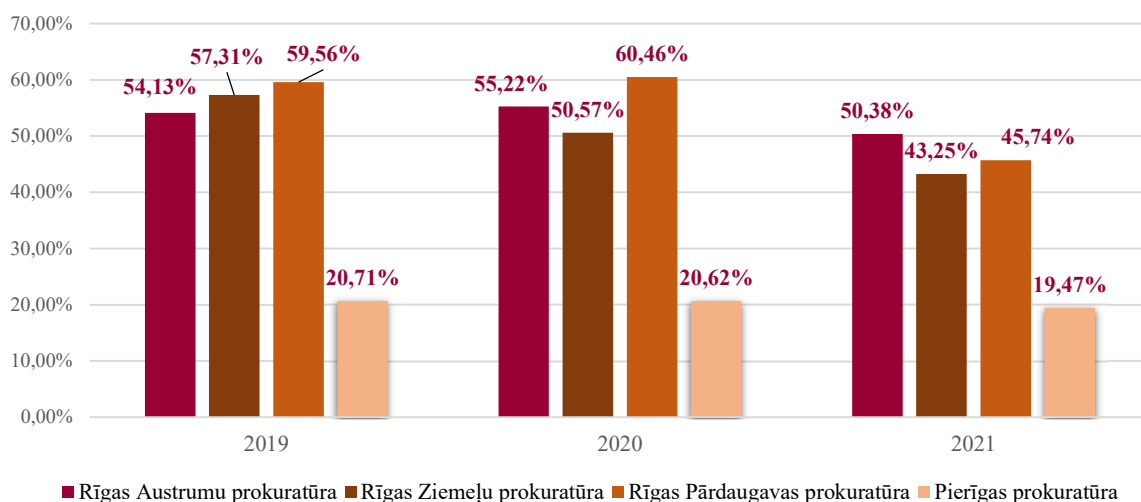

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesu pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

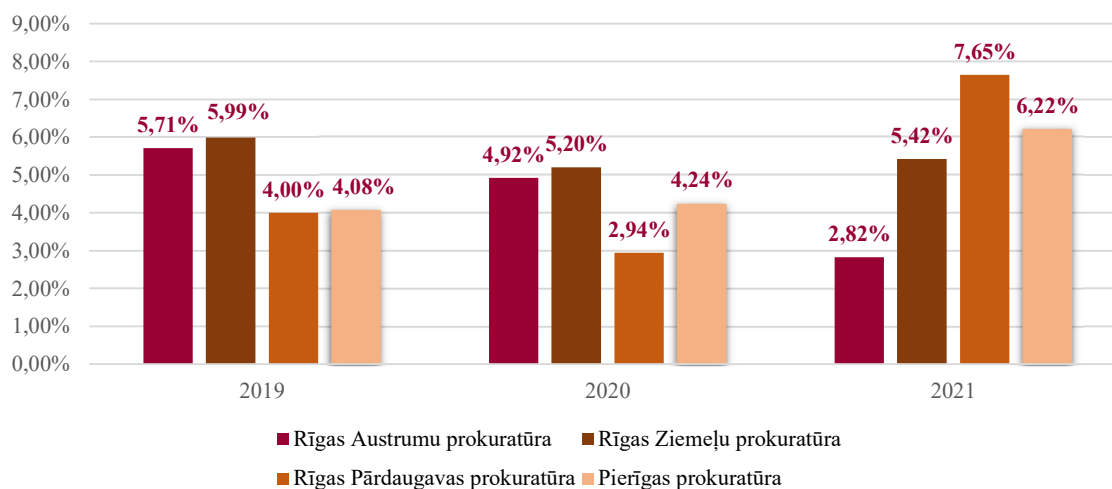
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru lietvedībā līdz šim nonācis neliels skaits īpaši aktuālu kriminālprocesu, jo pamatā šo kategoriju kriminālprocesu vēsturiski atradās apgabala prokuroru uzraudzībā un sekojoši arī lietvedībā. Saistībā ar izmaiņām uzraudzības piekritībā likumsakarīgi nākotnē sagaidāms arī īpaši aktuālu kriminālprocesu pabeigšanas rādītāja pieaugums rajona līmeņa prokuratūrās. Pozitīvi vērtējams, ka trijās no četrām rajona prokuratūrām jau 2021. gadā pabeigts vairāk īpaši aktuālu kriminālprocesu.

Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas (zādzība nelielā apmērā) pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

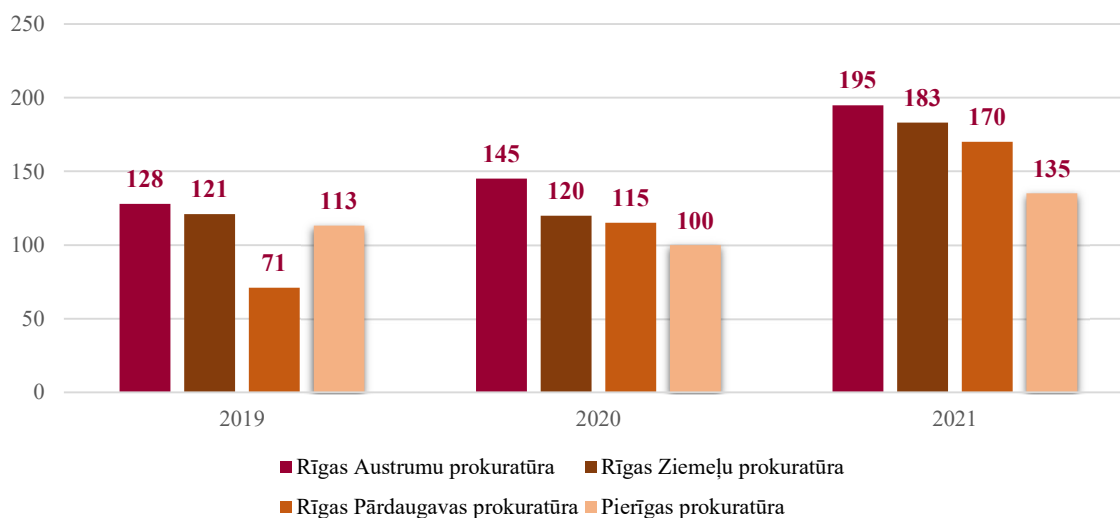
Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesu īpatsvars salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir samazinājies visās rajona līmeņa prokuratūrās. Vienlaikus jāatzīst, ka tas joprojām ir nemainīgi augsts un Rīgas pilsētas teritorijā sasniedz turpat pusi no visiem kriminālprocesiem. Šāda noturīga tendence norāda, ka izmeklēšanas iestāžu un līdz ar to arī prokuratūras resurss arvien pamatā tiek nodarbināts t. s. “sīko zādzību” apkarošanai, kas nav vērtējams kā primārs valsts iekšējās drošības apdraudējums.

Pēc Krimināllikuma 185. panta pirmās daļas (mantas tīša iznīcināšana vai bojāšana) pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

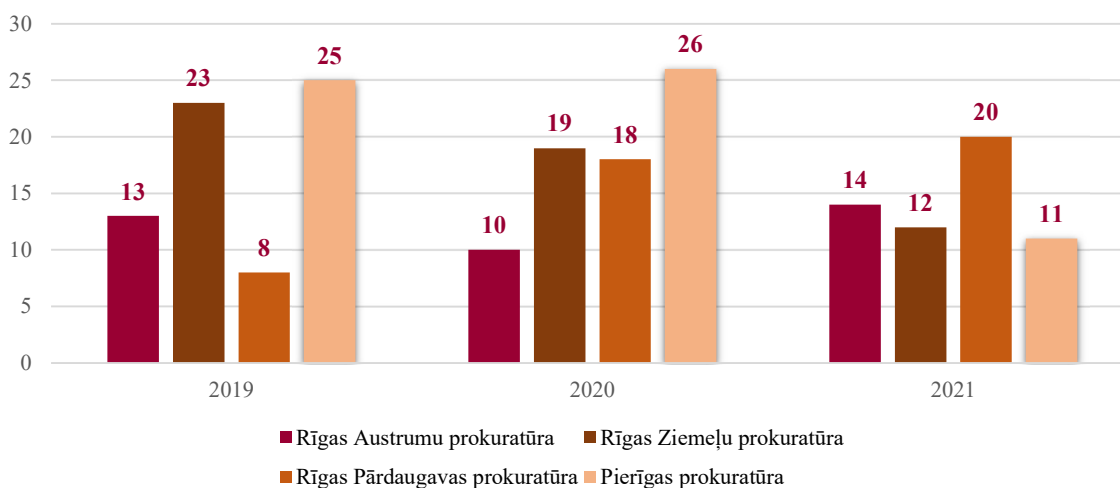
Pēc Krimināllikuma 185. panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesu skaits ir neliels un pēdējos trijos gados veido vidēji 5 % no visiem pabeigtajiem kriminālprocesiem.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

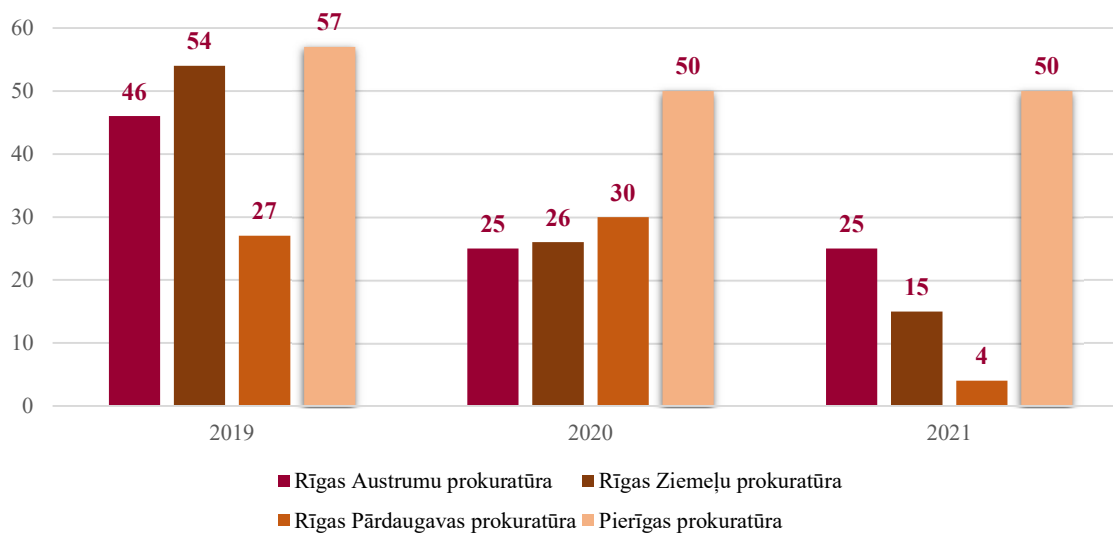
2021. gadā visās Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās būtiski pieaudzis ar prokuroru priekšrakstu pabeigto kriminālprocesa skaits. Šāda tendence vērtējama pozitīvi un norāda uz prokuroru izpratnes maiņu un spēju efektīvi izmantot iespēju panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu prokuratūrā, nevis virzot lietu tiesai.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

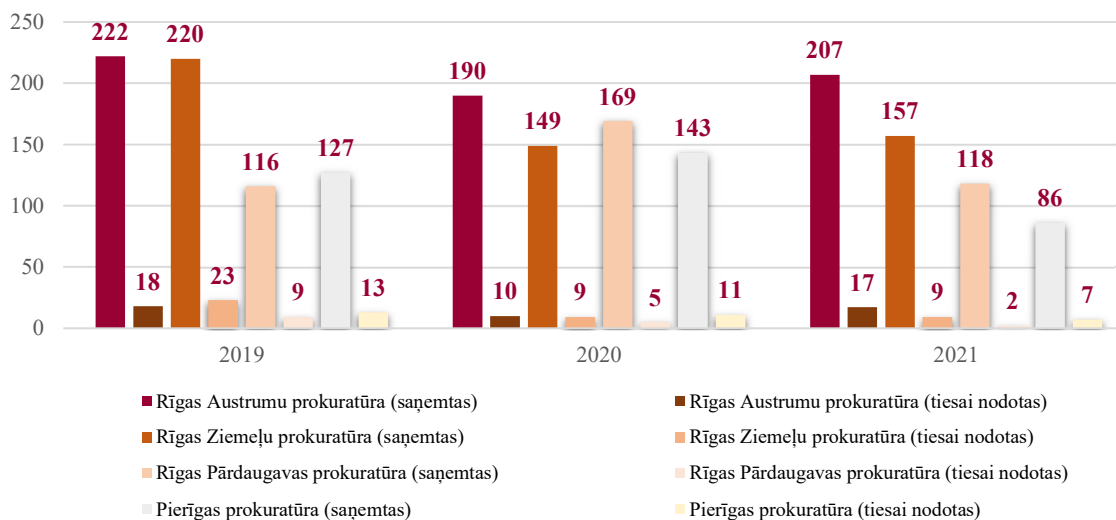
Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmās daļas kārtībā izbeigto kriminālprocesa skaits pēdējos trijos gados kopumā ir palicis nemainīgs. Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darbībā arvien akcentējama nepieciešamība organizēt tādu izmeklētāja un prokurora sadarbību, lai šīs kategorijas kriminālprocesi tiktu izbeigti izmeklēšanas iestādē, nevis virzīti prokuratūrai.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

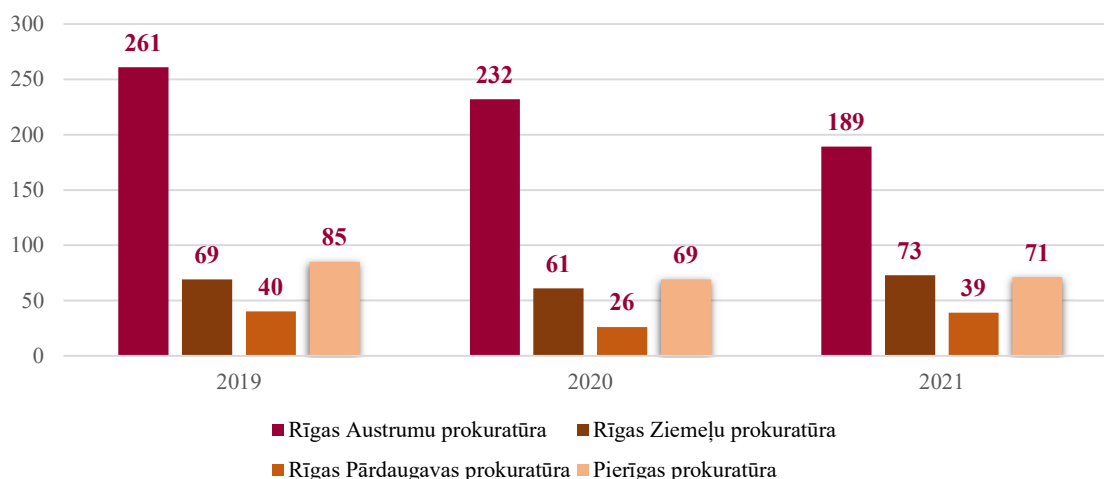
Kriminālprocesa izbeigšana, personu nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, tiek piemērota salīdzinoši retos gadījumos. Izņēmums ir Pierīgas prokuratūra, kurai ir plašāka kriminālprocesu piekritība un līdz ar to lielākas ir šī kriminālprocesa pabeigšanas veida piemērošanas iespējas.

Paātrinātā procesa kārtībā saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

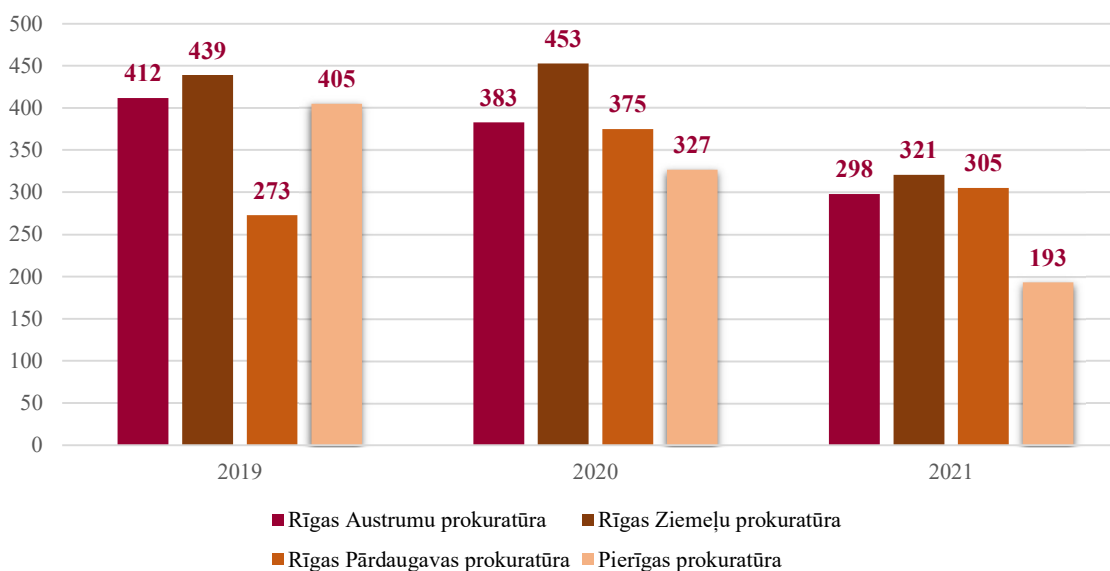
Paātrinātā procesa piemērošanas prakse skaidri iezīmē tā praktisko izmantošanu tikai pirmstiesas procesa stadijā. Pamatā tikai neliela daļa (apmēram 6 %) šādā procesuālajā kārtībā virzīto kriminālprocesu nonāk tiesā. Paātrinātā procesa kārtībā saņemtajos kriminālprocesos prokurori pārsvarā piemēro kriminālprocesa vienkāršošanas iespējas, kas ļauj kriminālprocesa pabeigt prokuratūrā.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

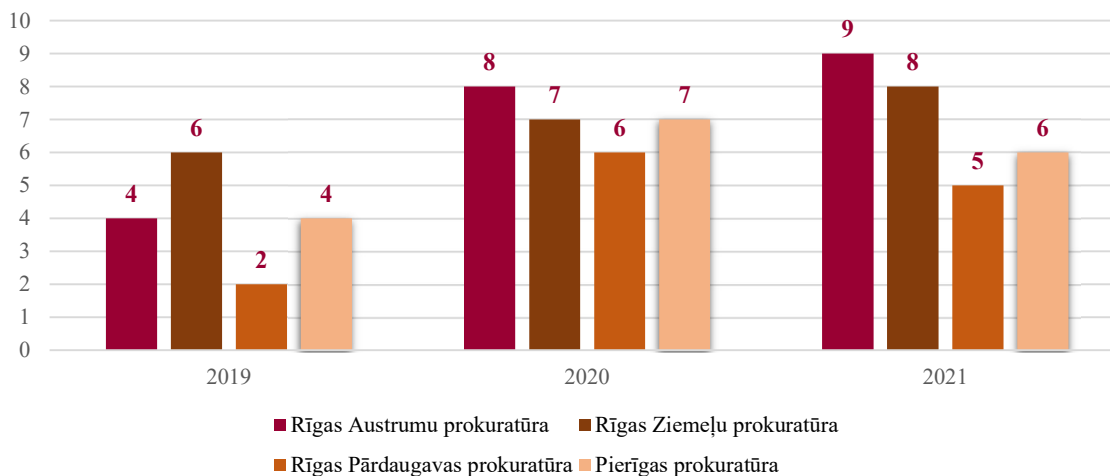
Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās vērojams vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaita neliels pieaugums, izņemot Rīgas Austrumu prokuratūru. Visas struktūrvienības konsekventi izmanto vienošanās procesa piemērošanas iespējas, bet īpaši jāizceļ Rīgas Austrumu prokuratūra, kuras prokurori triju gadu periodā nemainīgi ir izteiktās līderpozīcijās vienošanās procesa piemērošanā.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

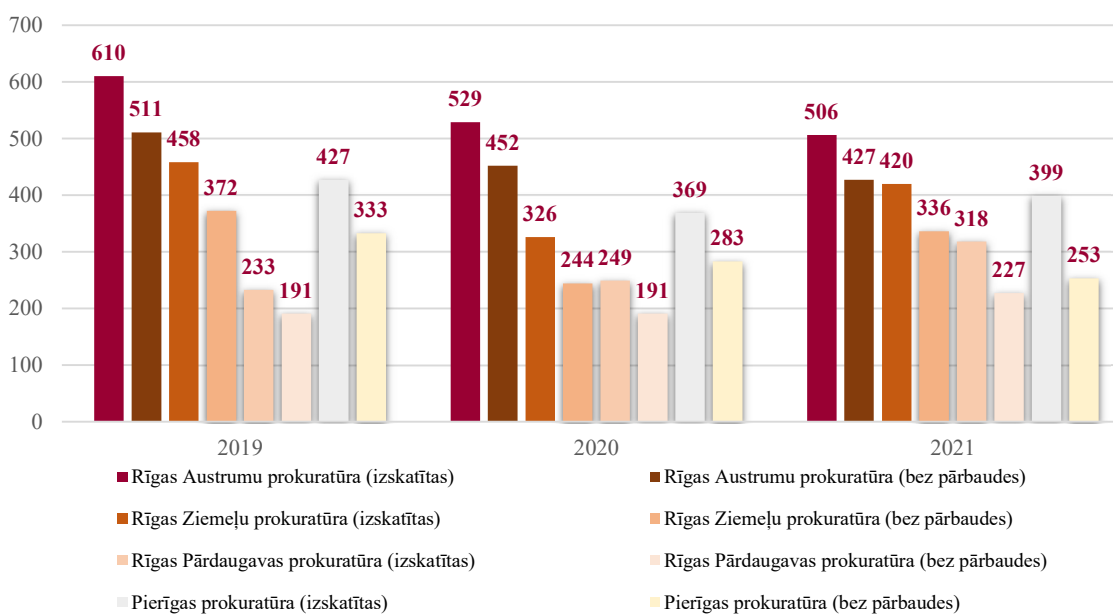
Visās Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās 2021. gadā ir samazinājies tiesai nodoto krimināllietu skaits. Izmaiņas rādītājā galvenokārt sasaucas ar plašāku prokurora priekšraksta par sodu piemērošanu.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

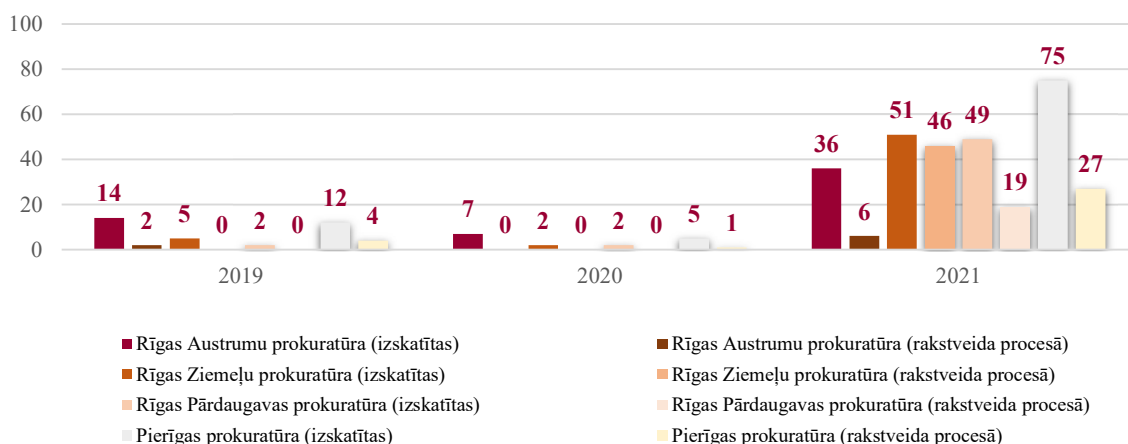
Rādītājs pēdējo triju gadu periodā kopumā ir saglabājis nemainīgs un raksturo, ka medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai tiesai tiek nodots neliels krimināllietu skaits.

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

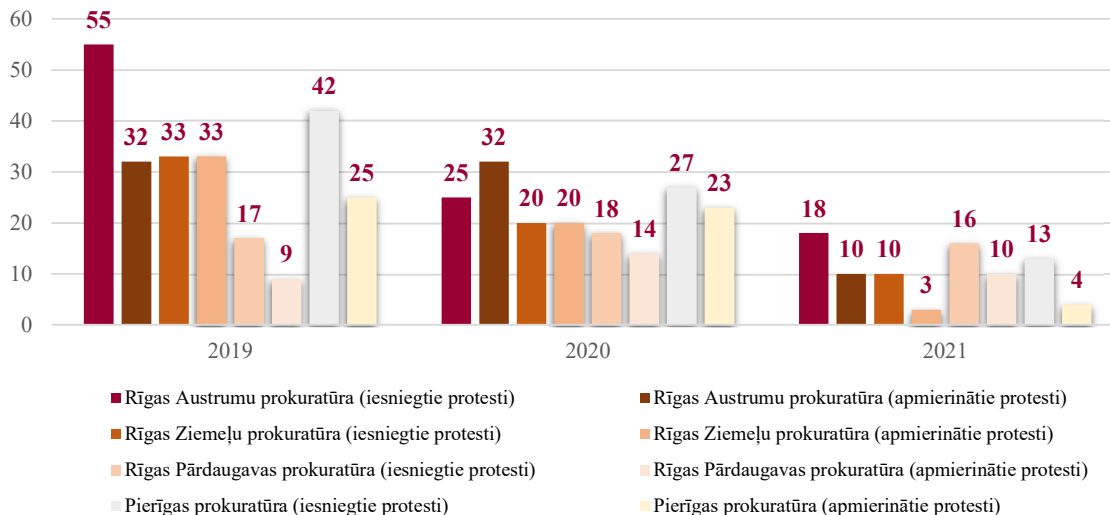
Visās Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās vērojams pirmajā instancē iztiesāto lietu skaita pieaugums. Izņēmums ir Rīgas Austrumu prokuratūra, kuras rādītāji ir nedaudz samazinājušies. Vēsturiski nemainīgi visās rajona līmeņa struktūrvienībās 75 % lietu pirmās instances tiesā tiek iztiesātas bez pierādījumu pārbaudes.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

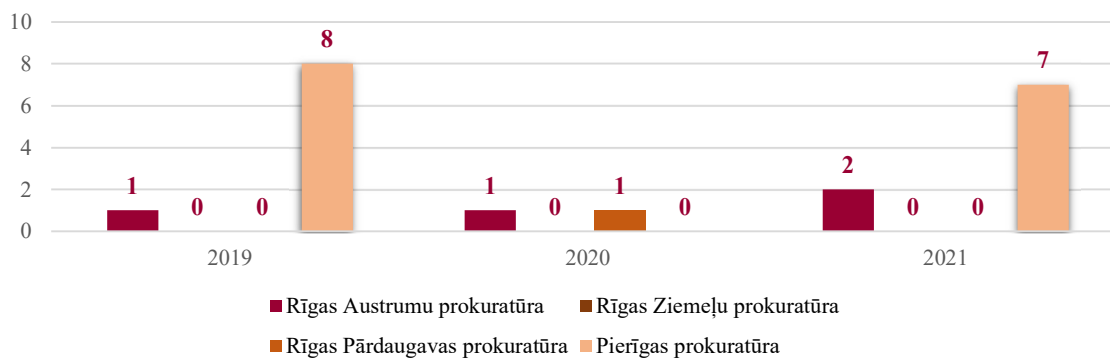
Straujš pieaugums apelācijas instancē izskatīto krimināllietu rādītājā saistāms ar darba organizācijas maiņu. Līdz 2021. gada 1. februārim valsts apsūdzību visās krimināllietās apelācijas instancē uzturēja tikai apgabala prokurori. Pēc izmaiņām amatā augstāku prokuroru procesuālajā hierarhijā mainījās apgabala prokuroru loma kriminālprocesā un pieauga viņu darba apjoms, tāpēc krimināllietās, kuras tiesai nodevušas rajona līmeņa prokuratūras, valsts apsūdzības uzturēšanu apelācijas instancē nodrošina rajona prokurori.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru iesniegto protestu skaits pēdējo trīs gadu periodā samazinās. Izvērtējot šī rādītāja samazinājumu ar apgabala prokuroru iesniegto protestu skaita būtisku pieaugumu, var izdarīt secinājumu, ka rajona prokurori nepietiekami izvērtē tiesas spriedumu pamatotību un neizmanto pārsūdzības tiesības. Iesniegto protestu skaits un to izskatīšanas rezultātā apmierināto protestu īpatsvars liecina, ka atšķirībā no apgabala prokuroru iesniegtajiem protestiem rajona prokuroru protesti pārsvarā tiek noraidīti.

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā attaisnoto personu skaits vērtējams kā zems un dod pamatu prokuroru darba kvalitāti novērtēt pozitīvi. 2021. gadā, vērtējot personu attaisnošanas iemeslus krimināllietās, kurās spriedums stāties spēkā, prokuroru darbā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas noveduši pie personas attaisnošanas.

Informācija par aktuālāko lietu virzību

2021. gadā Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurori pabeiguši pirmstiesas procesu un nodevuši tiesai šādas īpaši aktuālu lietu kategorijas krimināllietas:

- par Ekonomikas ministrijas amatpersonu bezdarbību. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 319. panta trešās daļas (valsts amatpersonas bezdarbība) sauktas divas Ekonomikas ministrijas amatpersonas. Atbilstoši celtajām apsūdzībām valsts amatpersonas tīši nepildīja viņām noteiktos amata pienākumus, kas ļāva uzņēmumiem īstenot krāpnieciskas darbības, ar kurām valstij radīts mantisks zaudējums vairāk nekā divu miljonu *euro* apmērā;
- par valsts amatpersonu un uzņēmēju noziedzīgām darbībām Valsts robežsardzes organizētajā sensoru sistēmu iepirkumā. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 320. panta trešās daļas (kukuļņemšana), 177. panta trešās daļas (krāpšana) un citiem Krimināllikuma pantiem sauktas septiņas fiziskas personas, kā arī virzīts process par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu divām juridiskajām personām. Atbilstoši celtajām apsūdzībām divas Valsts robežsardzes amatpersonas, pieņemot kukuļus un atbalstot krāpšanu, savukārt piecas fiziskas personas, darbojoties juridisko personu interesēs, dodot kukuļus Valsts robežsardzes amatpersonām un izdarot krāpnieciskas darbības, radījušas valstij mantisku zaudējumu vairāk nekā viena miliona *euro* apmērā;
- par valsts amatpersonu noziedzīgām darbībām Valsts policijas organizētajā video radaru iepirkumā. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 318. panta pirmās daļas (dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) un 329. panta (neizpauzamu ziņu izpaušana) sauktas divas Valsts policijas vadības amatpersonas. Atbilstoši celtajai apsūdzībai Valsts policijas amatpersonas ļaunprātīgi izmantoja dienesta stāvokli un izpauza neizpaužamas ziņas, lai iepirkuma ietvaros nodrošinātu labvēlīgu lēmumu konkrētam uzņēmumam. Ar šādām darbībām valsts amatpersonas radīja būtisku kaitējumu valsts varai;
- par valsts amatpersonu noziedzīgām darbībām Valsts policijas organizētajā individuālo kompakto videokameru iepirkumā. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 319. panta trešās daļas (valsts amatpersonas bezdarbība) saukta Valsts policijas vadības amatpersona, bet pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas (krāpšana) apsūdzētas divas fiziskas personas. Vienlaikus tiesai nodots arī process par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai. Atbilstoši celtajai apsūdzībai Valsts policijas organizētajā iepirkumā personas veica krāpnieciskas darbības, ar ko radīja valstij mantisku zaudējumu 134 842,40 *euro* apmērā, bet Valsts policijas amatpersona nepildīja savus amata pienākumus, tādā veidā radot smagas sekas. Kriminālprocesā efektīvi risināti arī mantiskie jautājumi, uzliekot arestu uzņēmuma mantai ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma apjomā;
- par Valsts akciju sabiedrības “Latvijas autoceļu uzturētājs” amatpersonas bezdarbību. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 319. panta trešās daļas (valsts amatpersonas bezdarbība) saukta valsts amatpersona, kura nolaidīgi pildīja viņai noteiktos amata pienākumus, ar ko radīja valstij mantisku zaudējumu 277 300,52 *euro* apmērā;
- par Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanu, kas deva iespēju starptautiskām sankcijām pakļautai personai iegūt un rīkoties ar finanšu līdzekļiem vairāk nekā 14 miljonu *euro* apmērā. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 84. panta pirmās daļas (starptautisko organizāciju noteikto sankciju pārkāpšana) sauktas divas fiziskas personas. Vienlaikus kriminālprocesā risināts jautājums par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu divām juridiskajām personām. Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai kriminālprocesā uzlikts arests mantai – naudas līdzekļiem vairāk nekā 3 miljonu *euro* apjomā.

- par valsts noslēpumu saturošas informācijas vākšanu. Kriminālprocesā pēc Krimināllikuma 85. panta otrās daļas (spiegošana) apsūdzētas Satversmes aizsardzības biroja divas bijušās amatpersonas;
- par krāpnieciskām darbībām tā dēvētajā “Skonto stadiona pārdošanas darījumā”. Kriminālprocesā četras personas sauktas pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas (krāpšana) un 195. panta trešās daļas (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana). Atbilstoši celtajai apsūdzībai personas nekustamā īpašuma pārdošanas ceļā izkrāpa naudas līdzekļus vairāk nekā 20 miljonu *euro* apmērā un pēc tam noziedzīgi iegūtos naudas līdzekļus legalizēja;
- par zvērināta tiesu izpildītāja un zvērinātas notāres noziedzīgu iesaistīšanos krāpnieciskās darbībās. Kriminālprocesā pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas (krāpšana) sauktas piecas personas, kā arī divas valsts amatpersonas papildus apsūdzētas pēc Krimināllikuma 318. panta trešās daļas (dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) un 327. panta otrās daļas (dienesta viltojums). Atbilstoši celtajām apsūdzībām zvērināts tiesu izpildītājs, ļaunprātīgi izmantojot savas amata pilnvaras, un zvērināta notāre, izdarot dienesta viltojumu, organizētā personu grupā ar vēl citām personām izdarīja krāpnieciskas darbības, kuru rezultātā divām privātpersonām radīts mantisks zaudējums lielā apmērā. Kriminālprocess jau no uzsākšanas brīža izsauca izteiktu sabiedrisku rezonansi, tāpēc īpaši izceļams, ka pirmstiesas process tika pabeigts nepilnu piecu mēnešu laikā;
- par personu grupas realizētām krāpšanām, kuru rezultātā izkrāpti 25 nekustamie īpašumi. Šajā kriminālprocesā paralēli noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanai sekmīgi realizēti procesi par noziedzīgi iegūtu mantu, kā rezultātā 12 nekustamie īpašumi atgriezti sākotnējam īpašniekam vai arī konfiscēti par labu valstij.

Īpaši jāizceļ Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroru veikums noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanā. 2021. gadā tiesai nodoti 5 kriminālprocesi, kuros kopumā 12 personas apsūdzētas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu apmēram 28 miljonu *euro* apjomā.

Rīgas tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru ieguldīto darbu īpaši aktuālu lietu virzīšanā raksturo 47 tiesai nodotās krimināllietas.

Kā norāda Rīgas tiesas apgabala virsprokurors, kopumā sasniegti optimāli darba rezultāti, neskatoties uz personāla nekomplektu visās prokuratūras struktūrvienībās. Izstrādāts un ieviests amatā augstāku prokuroru darba organizācijas un visu apgabalā strādājošo prokuroru specializācijas modelis; izstrādātas un ieviestas vienotas vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai, pārbaudot ziņas, virzot izmeklēšanu un veicot kriminālvajāšanu par notikušu zādzību nelielā apmērā (Krimināllikuma 180. panta pirmā daļa); modernizētas paātrinātā procesa piemērošanas iespējas, panākot 48 stundu laikā pabeigto kriminālprocesu skaita būtisku pieaugumu; uzlabota informācijas apmaiņa un sadarbība ar visām apgabalā ietilpstošajām rajona līmeņa prokuratūrām, kā arī citām tiesu apgabalu prokuratūrām un Ģenerālprokuratūru.

Virsprokurors arī norāda, ka 2022. gadā nepieciešams iniciēt brīvo štata vietu nokomplektēšanu rajona līmeņa prokuratūrās, lai normalizētu prokuroru slodzi un nodrošinātu prokuratūras funkciju kvalitatīvu izpildi; optimizēt apgabala prokuratūrai noteikto prokurora štata vietu skaitu un prokuroru noslodzi, lai nodrošinātu amatā augstāka prokurora lomas pilnvērtīgu izpildi kriminālprocesos; izstrādāt uzraugošā prokurora un amatā augstāka prokurora procesuālo standartu un efektīvas sadarbības modeli.

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Prokuratūrā 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību apvienošanu, izveidojot jaunas prokuratūras struktūrvienības, tādējādi samazinot to skaitu. Kurzemes tiesas apgabalā no 2021. gada 1. februāra, apvienojot 5 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības, tika izveidotas 2 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības – **Dienvidkurzemes prokuratūra**, apvienojot Liepājas prokuratūru un Saldus rajona prokuratūru, un **Ziemeļkurzemes prokuratūra**, apvienojot Kuldīgas rajona, Talsu rajona un Ventspils prokuratūras.

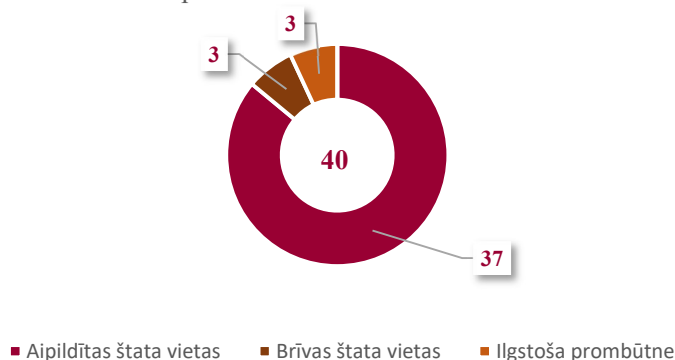
Kurzemes tiesas apgabalā 2021. gadā darbojās 1 apgabala līmeņa teritoriālā prokuratūra un 2 rajona līmeņa teritoriālās prokuratūras struktūrvienības pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

- Kurzemes tiesas apgabala prokuratūra – 6 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 5 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 3 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Liepājā un 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Ventspilī);
- Dienvidkurzemes prokuratūra – 17 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 15 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 11 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Liepājā, virsprokurora vietnieka un 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Saldū);
- Ziemeļkurzemes prokuratūra – 17 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 15 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 5 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Talsos, virsprokurora vietnieka un 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Kuldīgā, 6 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Ventspilī).

Kopumā Kurzemes tiesas apgabalā uz 2021. gada 31. decembri bija noteiktas 40 prokurora amata vietas, no kurām aizpildītas 37 (virsprokurora, virsprokurora vietnieka un prokurora) štata vietas, bet reāli strādāja 34 prokurori jeb 85 %, jo 3 prokurori atradās ilgstošā prombūtnē.

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā aizpildītas visas štata vietas, Dienvidkurzemes prokuratūrā nav aizpildīta viena štata vieta, bet uz doto brīdi tur stažējas prokurora amata kandidāts. Ziemeļkurzemes prokuratūrā nav aizpildītas divas štata vietas.

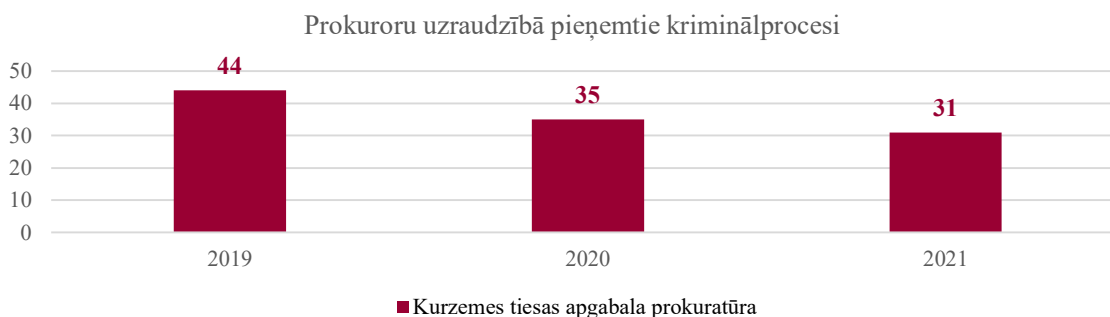
Prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

2021. gadam izvirzītais uzdevums bija vakanto prokurora štata vietu aizpildīšana Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā un tās darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās. Dienvidkurzemes prokuratūrā 2021. gadā stažējās trīs prokurora amata kandidāti. Visi iecelti prokurora amatā un veiksmīgi pilda prokurora pienākumus. Ziemeļkurzemes prokuratūrā tika aizpildīta viena vakantā prokurora štata vieta, kā arī viena vakantā prokurora štata vieta tika aizpildīta Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā. Jāatzīmē, ka iepriekšējā gadā katrā struktūrvienībā ietekmi uz prokuroru noslodzi un kvalitatīvu prokuratūras funkciju izpildi atstāja trīs prokuroru atrašanās ilgstošā prombūtnē. 2022. gadā nepieciešams aizpildīt vienu vakanto prokurora štata vietu Dienvidkurzemes prokuratūrā.

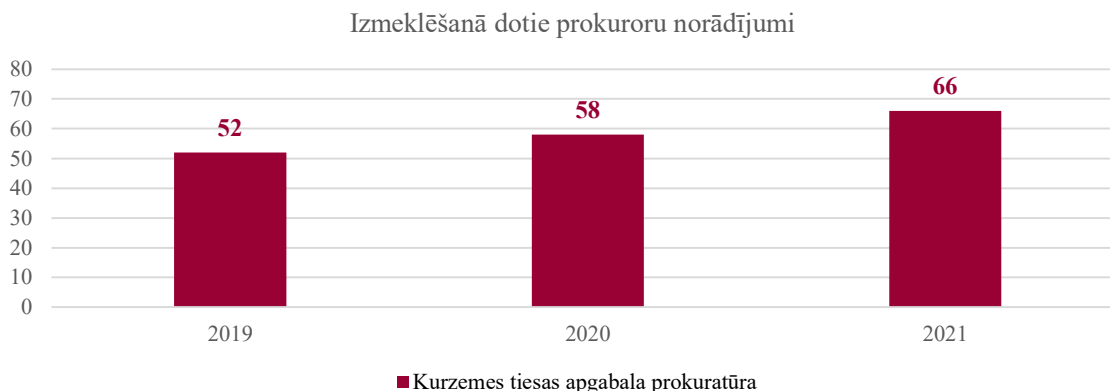
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

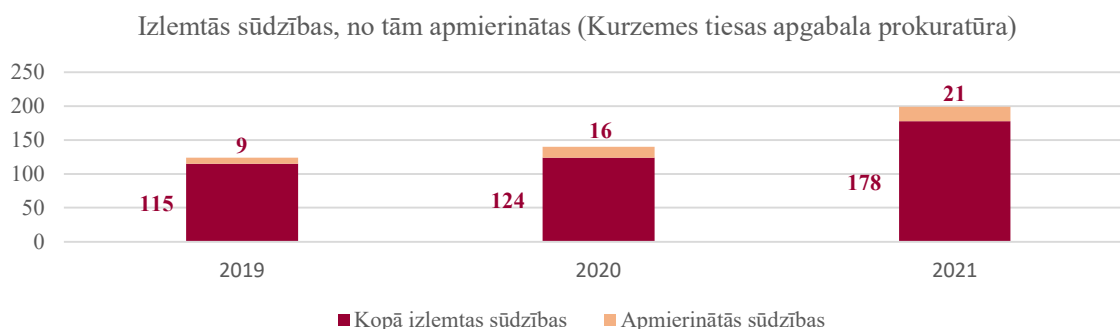
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits ir atkarīgs no slodzes apjoma. Ņemot vērā, ka apgabala prokurori no 2021. gada 20. janvāra pilda amatā augstāka prokurora pienākumus un viņu slodze ir būtiski pieaugusi, uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits ir samazinājies. Uz 2021. gada 31. decembri katra apgabala prokurora uzraudzībā atradās vidēji 14 kriminālprocesi, no kuriem visi ir vērtējami kā apjomīgi un sarežģīti.

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru doto norādījumu skaits ik gadu palielinās. Tas raksturo nepieciešamību pēc prokurora iesaistes izmeklēšanas norisē uzreiz no kriminālprocesa uzsākšanas brīža. Prokurori izveidojuši labu sadarbību ar izmeklēšanas iestādēm, dotie norādījumi pozitīvi ietekmē izmeklēšanas kvalitāti un veicina kriminālprocesa virzību.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

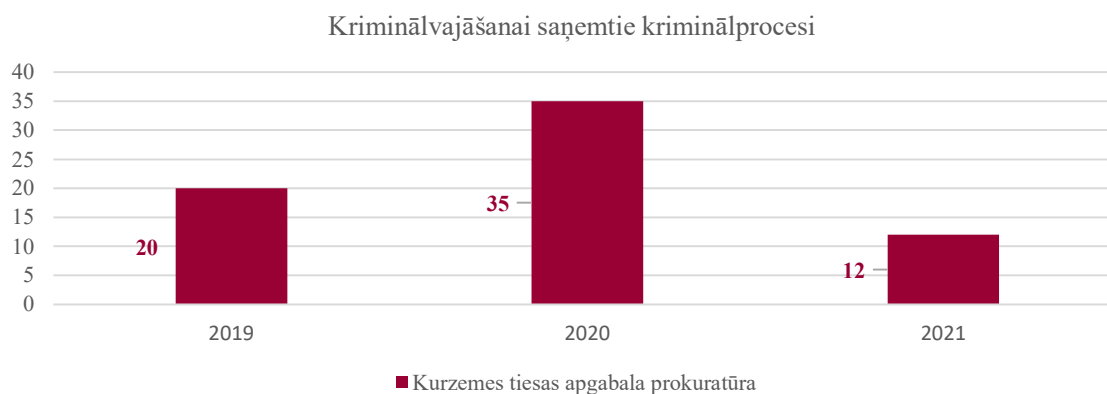
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā izlemto sūdzību skaits ik gadu ir nemainīgi augsts, ar tendenci palielināties. 2021. gadā, pildot amatā augstāka prokurora pienākumus, izskatīto sūdzību skaits būtiski palielinājās. Sūdzību izlemšanai tiek atvēlēts ievērojams prokuroru darba resurss. Vērtējot, ka tikai neliela daļa, t. i., vidēji 12 % no visām izlemtajām sūdzībām, tiek apmierinātas, svarīgi ir rast risinājumu sūdzību skaita samazinājumam, lai prokurori varētu vairāk uzmanības atvēlēt svarīgāku funkciju nodrošināšanai.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

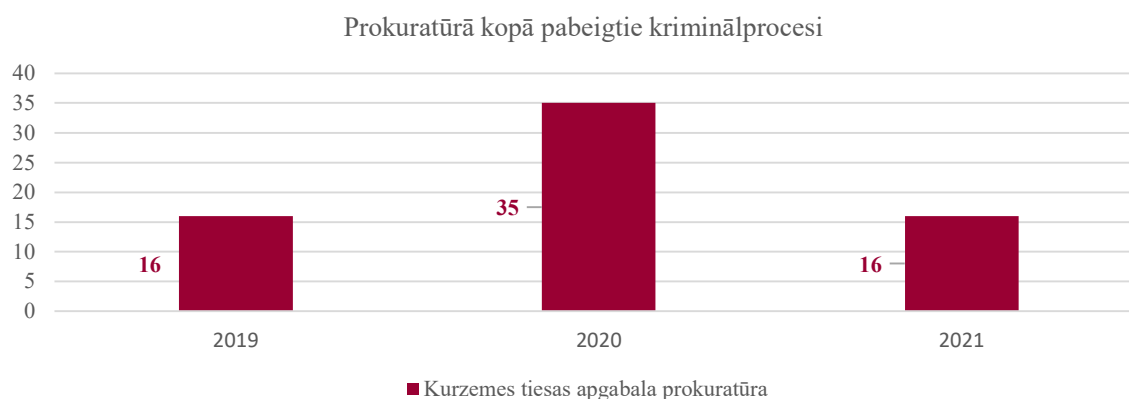
Ņemot vērā, ka Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā esošo kriminālprocesa atlikums samazinās, attiecīgi samazinās arī ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturēto kriminālprocesa skaits. Lielākoties kriminālprocesi, kas atrodas apgabala prokuroru uzraudzībā, tiek pabeigti, nosūtot krimināllietu tiesai, vai izbeigti izmeklēšanas iestādēs.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

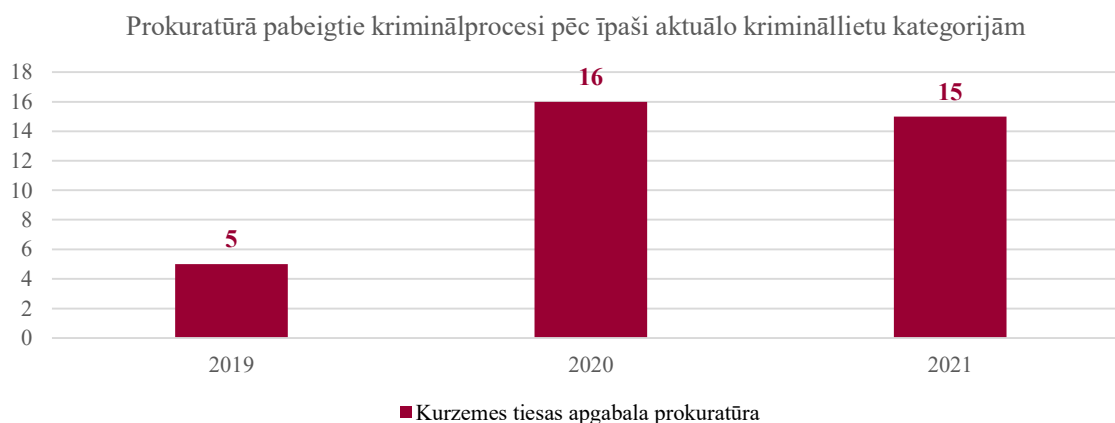
Samazinoties uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaitam, 2021. gadā samazinājās arī kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits. Tajā pašā laikā Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori, pildot amatā augstāka prokurora pienākumus, aktīvi iesaistījās un sniedza atbalstu rajona līmeņa prokuroriem. Turklāt 2021. gadā faktiski ilgstoši strādāja virsprokure un 4 prokurori, no kuriem visi aktīvi turpināja valsts apsūdzības uzturēšanu pirmās un apelācijas instances tiesā, tostarp, lai atslogotu rajona līmeņa prokurus. Iespēju robežās tika turpināts veikt arī izmeklēšanas uzraudzības un kriminālvajāšanas funkcijas.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

Kā jau tas norādīts iepriekš, samazinoties uzraudzībā un kriminālvajāšanā esošo kriminālprocesu skaitam, proporcionāli samazinās arī pabeigto kriminālprocesu skaits.

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

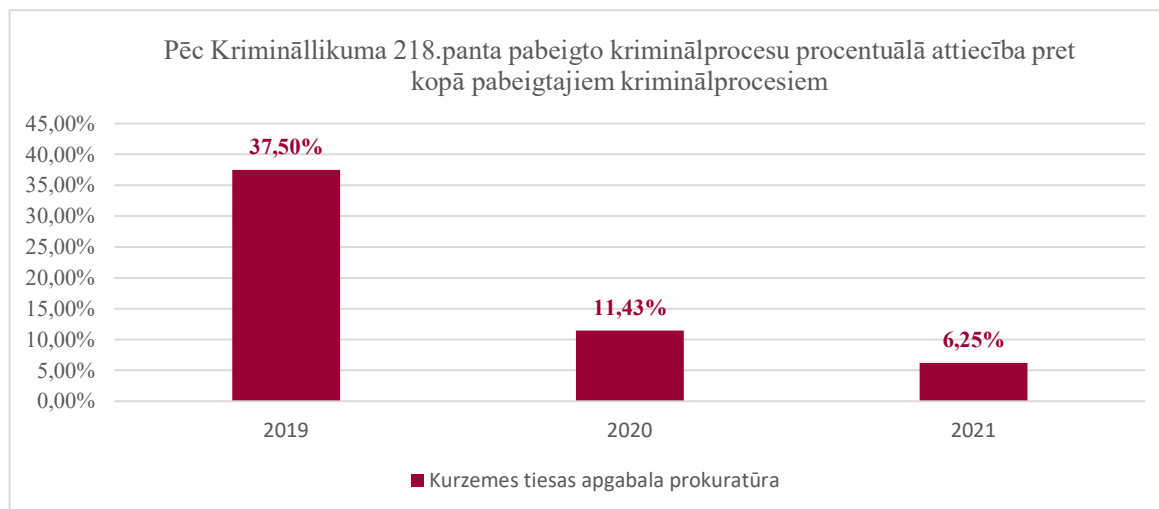

Gandrīz visi no Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā pabeigtajiem kriminālprocesiem ir īpaši aktuāli. Nemainīgi vairāku gadu garumā izteikts ar seksuālo vardarbību saistīto noziegumu skaita īpatsvars attiecībā pret citiem noziedzīga nodarījuma veidiem.

Jāatzīmē, ka 2021. gadā, izpildot izvirzītos uzdevumus, tiesai nodotas 2 krimināllietas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Tāpat Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori 10 kriminālprocesos devuši piekrišanu izmeklētājiem Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, visos gadījumos tiesa pieņēma lēmumu arestētos finanšu līdzekļus atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu. 2021. gadā būtiski palielinājies ar apgabala prokuroru piekrišanu uzsāktu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu skaits, jo 2020. gadā bija uzsākti 4 šādi procesi.

Turklāt Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori aktīvi iesaistījās rajona prokuroru uzraudzībā esošo šo kategoriju kriminālprocesa apspriešanā, sniedzot nepieciešamo atbalstu, kā rezultātā 2021. gadā Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā ar rajona prokuroru piekrišanu uzsākti 34 procesi par noziedzīgi iegūtu mantu, no kuriem lielākā daļa izskatīti tiesā un arestētie finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēti valsts labā.

Trīs gadu periodā Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā kopumā pabeigti 11 kriminālprocesi par noziedzīgiem nodarījumiem, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 218. panta otrās daļas (izvairšanās no nodokļu nomaksas), nododot krimināllietu tiesai. Lielākoties tie

pārņemti no rajona līmeņa prokuratūrām, lai panāktu ātrāku kriminālprocesa virzību, vai arī gadījumos, ja atšķīrās rajona prokuroru un apgabala prokuroru viedoklis par pierādījumu pietiekamību vai noziedzīga nodarījuma sastāva esamību. Lielākā daļa šo krimināllietu ir izskatītas tiesā ar notiesājošiem spriedumiem.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

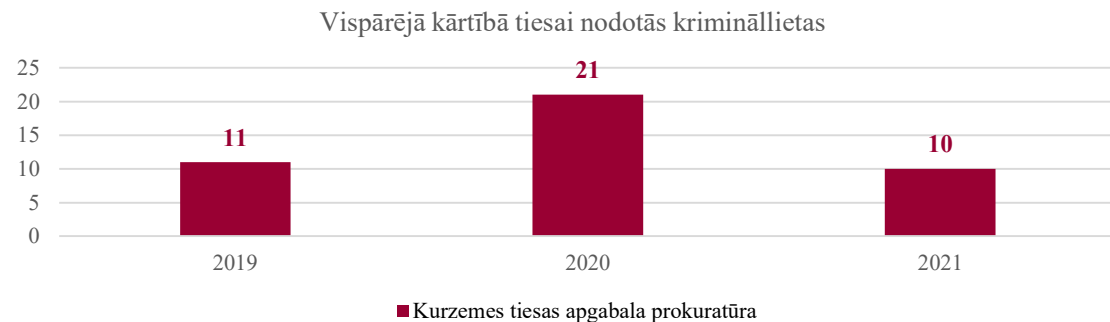
Lai arī Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi ir apjomīgi un sarežģīti, 3 gadu periodā 4 kriminālprocesi netika virzīti tiesai, bet panākts krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums prokuratūrā, pabeidzot tos ar prokurora priekšrakstu par sodu.

Vienošānās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

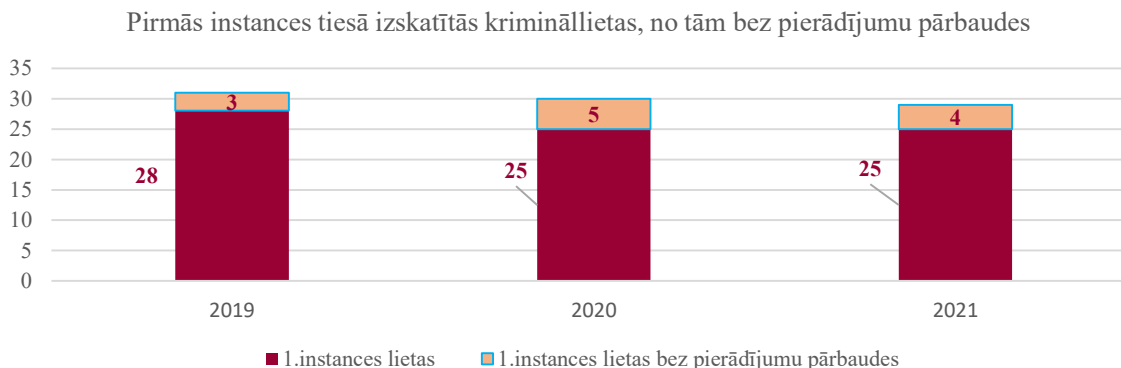
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā panākta pozitīva tendence pie katras iespējas piemērot vienošanās procesu. Vidēji gadā 40 % no visām tiesai nodotajām krimināllietām pirmstiesas process pabeigts vienošanās procesa kārtībā, tādējādi panākot ievērojamu procesuālo ekonomiju.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

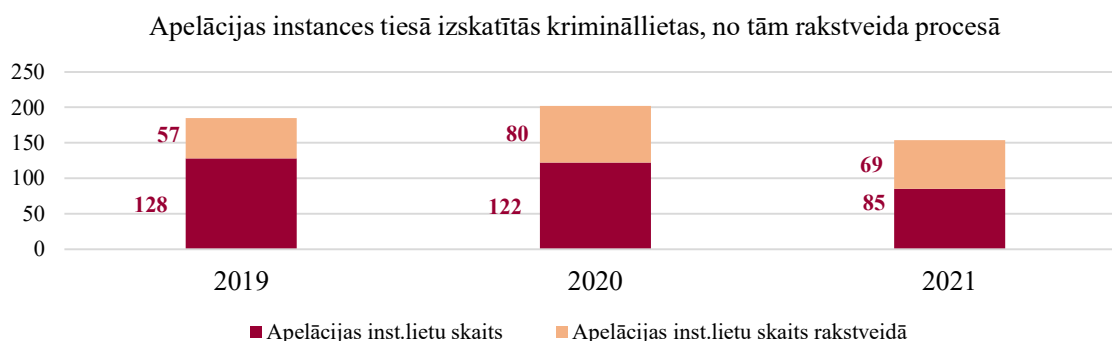
Kā jau norādīts iepriekš, samazinoties uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaitam, 2021. gadā samazinājās arī kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu un tiesai nodoto krimināllietu skaits. Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji mainījās 2021. gadā, pildot amatā augstāka prokurora pienākumus.

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

Ar Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru piedalīšanos pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaits trīs gados ir vienmērīgs, proporcionāli tiesai nodotajām lietām. Diemžēl vairāku krimināllietu iztiesāšana turpinās vairāku gadu garumā, tostarp valstī noteikto pandēmijas izplatības ierobežojumu dēļ. Valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā prasa lielu prokurora darba laika resursu, jo iztiesāšana notiek ar pierādījumu pārbaudi.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

Liela daļa krimināllietu apelācijas instances tiesā tiek izskatītas rakstveida procesā, kas viennozīmīgi saistāms ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu. Turklāt mutvārdu procesā bieži tiek izmantotas iespējas lietu iztiesāšanā piemērot attālinātu režīmu. 2021. gadā nedaudz samazinājies apelācijas instances tiesā ar apgabala prokuroru piedalīšanos izskatīto lietu skaits, jo rajona līmeņa prokurori aktīvāk piedalās lietu izskatīšanā apelācijas instances tiesā. Taču Kurzēmē ieviestā prakse, kad apgabala līmeņa prokurori uztur apsūdzību apelācijas instances tiesā, tiek piemērota bieži. Amatā augstāki prokurori, saskaņojot ar rajona līmeņa prokuroriem, piedalās tiesas sēdēs, lai tādējādi atslogotu rajona prokurus.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru iesniegto protestu skaits samazinājies. Prokurori aktīvi pārbauda un lasa tiesas nolēmumus, nepieciešamības gadījumā iesniedz protestus par tiesas noteikto sodu krimināllietās par ekonomiskajiem noziegumiem, par tiesas pieļautajiem procesuālajiem pārkāpumiem. Lielākoties iesniegti kasācijas protesti. 2021. gadā proporcionāli palielinājies apmierināto protestu skaits, kas apstiprina, ka ir uzlabojusies prokuroru sagatavoto protestu kvalitāte.

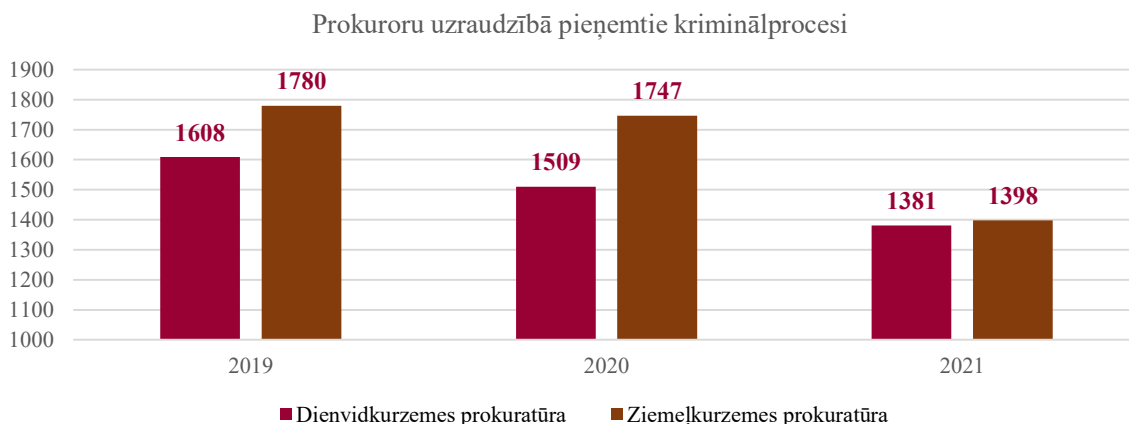
Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā attaisnoto apsūdzēto skaits iepriekšējos gados bija vērtējams kā zems. Savukārt 2021. gadā tiesā attaisnoto apsūdzēto nav, kas dod pamatu Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru darba kvalitāti novērtēt pozitīvi.

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

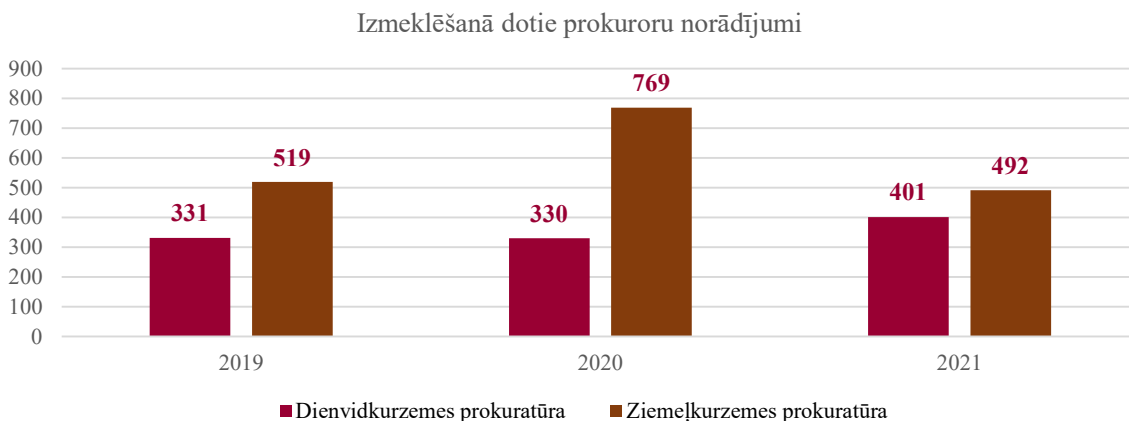
Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

Uzraudzībā saņemto kriminālprocesa skaita samazinājums ir tendence visā Latvijā jau vairākus gadus.

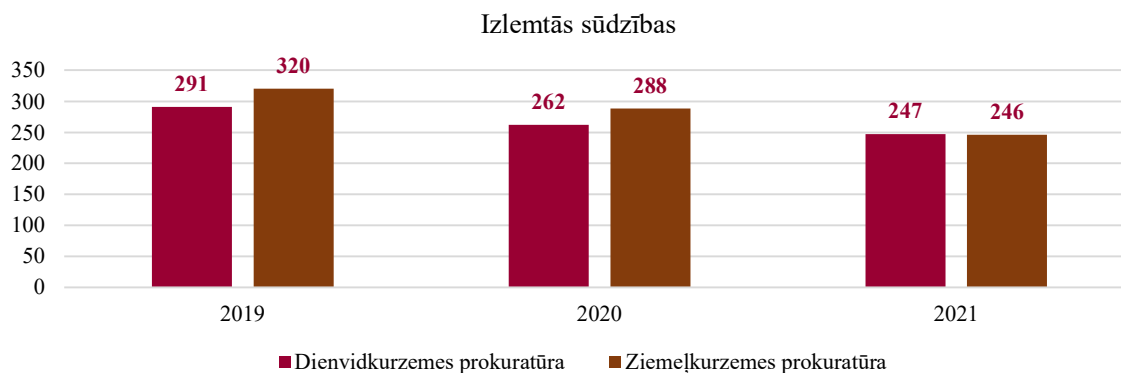
Dienvidkurzemes prokuratūras un Ziemeļkurzemes prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaita samazinājums skaidrojams ar nelielu izdarīto noziedzīgo nodarījumu kritumu, kas ir Valsts policijas veikto preventīvo pasākumu rezultāts (tostarp Covid-19 ierobežojumu kontrolē). Turklāt abu rajona prokuratūru darbības teritorijā palielinājies izmeklēšanas iestādēs pieņemto lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesa skaits, kā arī to gadījumu skaits, kad izmeklēšanas iestādēs ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesa par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu.

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

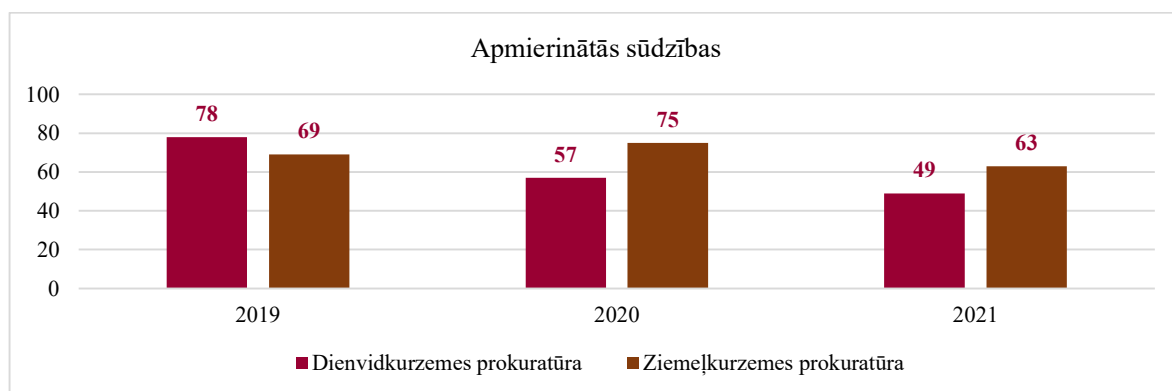

Proporcionāli prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaita samazinājumam Ziemeļkurzemes prokuratūrā 2021. gadā sarucis doto norādījumu skaits. Dienvidkurzemes prokuratūras prokurori 2021. gadā aktīvāk devuši norādījumus par izmeklēšanas darbību veikšanu un izmeklēšanas virzību.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

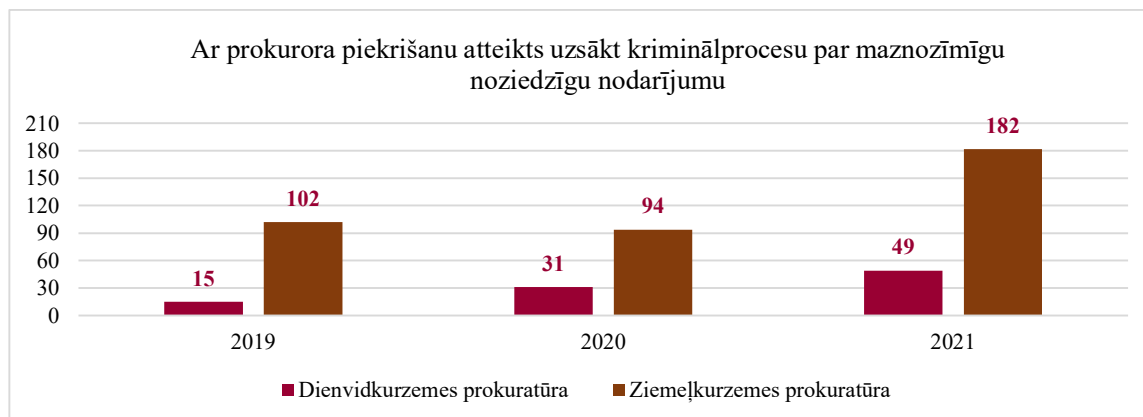

Rajona prokuratūrās saņemto un izlemto sūdzību skaits nedaudz samazinājies, bet joprojām ir pietiekami augsts.

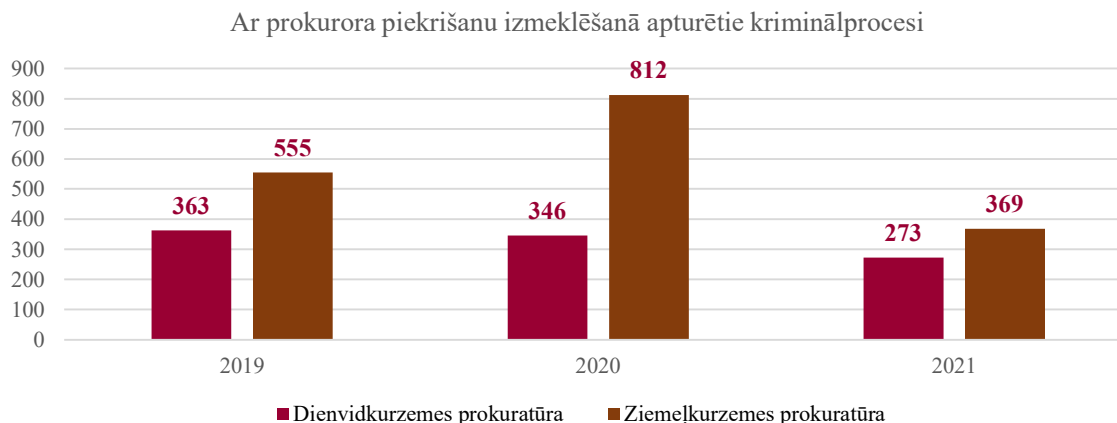
2021. gadā apmierināto sūdzību skaits samazinājies. Lielākā daļa no visām sūdzībām, kuras ir apmierinātas, saņemtas par lēmumiem par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu. Lai arī atteikuma materiāli pastāvīgi tiek pārbaudīti, to kvalitāti nepieciešams uzlabot.

Ar prokuroru piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

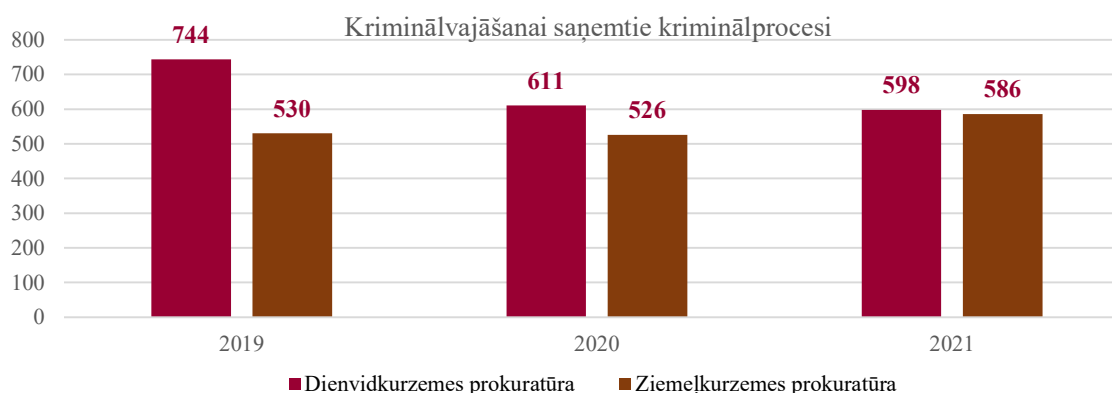
Kopumā vērojama arvien aktīvāka šī procesuālās ekonomijas instrumenta izmantošana situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs. Īpaši jāizceļ Ziemeļkurzemes prokuratūras izteiktais pārkums šajā rādītājā, kas liecina par labu izmeklētāju un prokuroru sadarbību, vienotu izpratni un noturīgu praksi.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

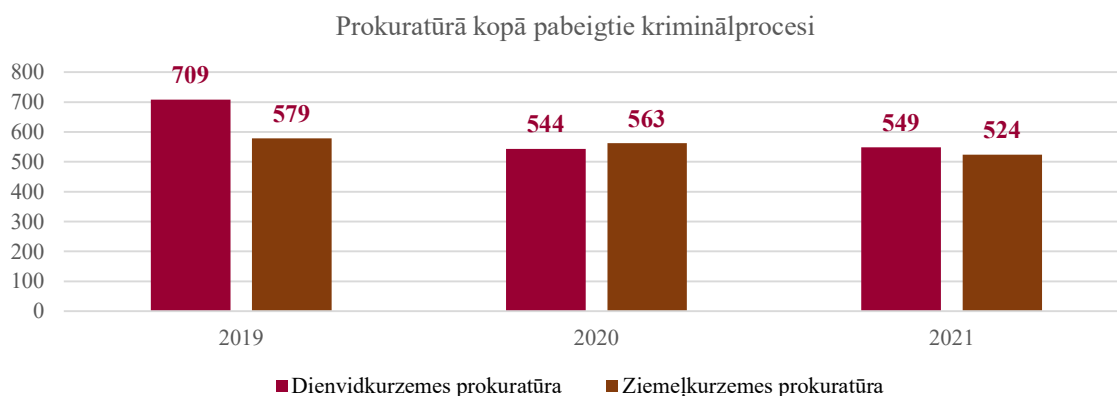
Rādītāji par Kriminālprocesa likuma 400. panta piemērošanu ļauj izdarīt secinājumu, ka prokuroru vidū ir nostabilizējusies izpratne par kriminālprocesa apturēšanas procesuālo nozīmi. 2021. gadā ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturēto kriminālprocesa skaits ir samazinājies, bet tas izskaidrojams ar to, ka 2019. gadā un 2020. gadā prokurori aktīvo kriminālprocesa atlikumu būtiski samazināja, tādējādi radot iespēju resursus ieguldīt perspektīvajos kriminālprocesos.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

Dienvidkurzemes prokuratūrā vērojams kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesa skaita samazinājums, taču Ziemeļkurzemes prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesa skaits 2021. gadā palielinājies. Šāda tendence izskaidrojama ar darba kvalitātes uzlabošanos pēc prokuratūras struktūrvienību reorganizācijas un apvienošanas, kā arī pozitīvas sadarbības veicināšanu starp prokuroriem un izmeklētājiem.

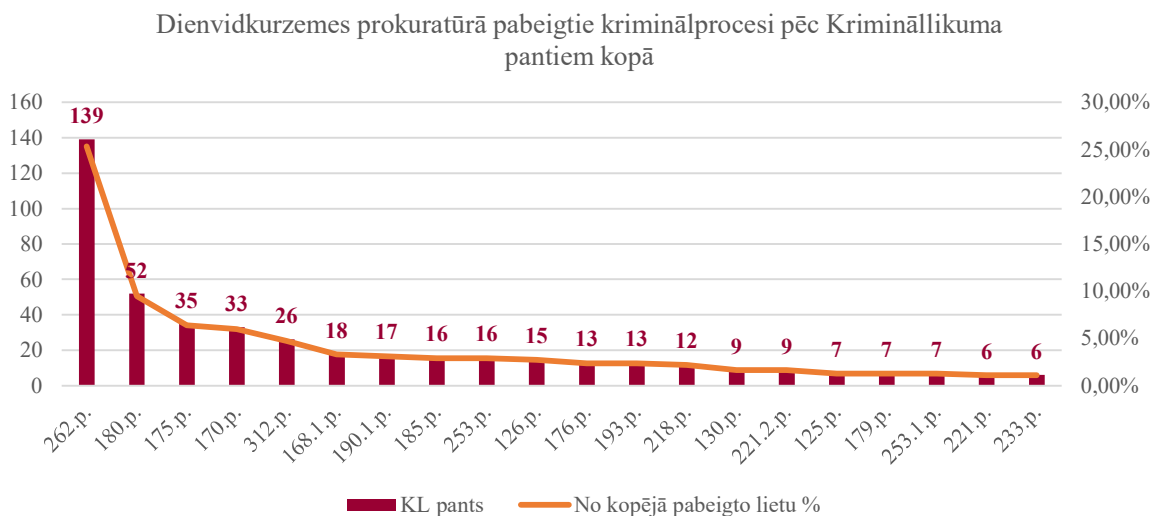
Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

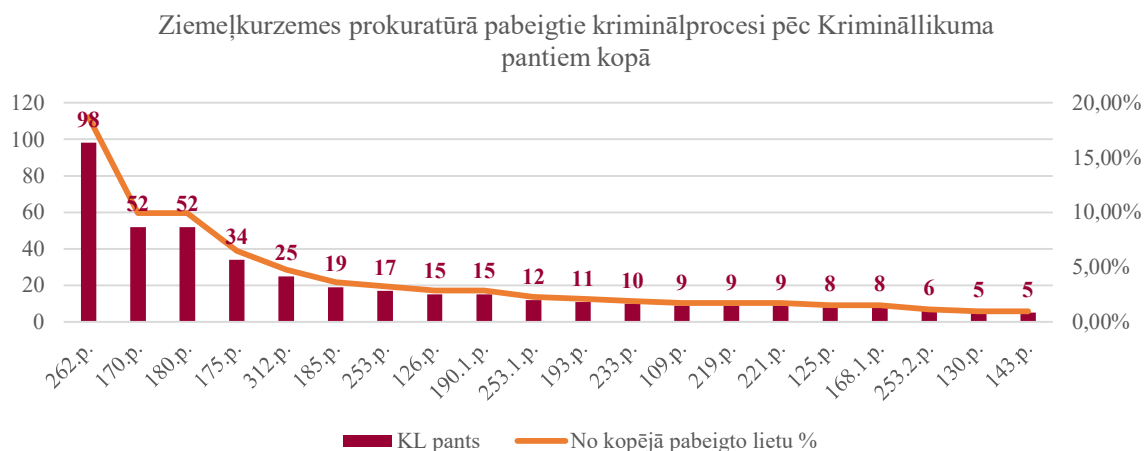

Dienvidkurzemes prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits 2021. gadā nedaudz palielinājies.

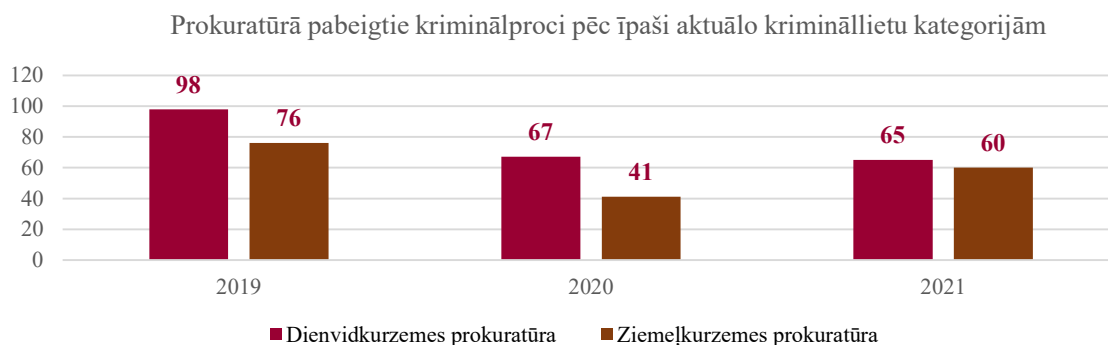
Lai arī Ziemeļkurzemes prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits 2021. gadā palielinājies, pabeigto kriminālprocesu skaits samazinājies, jo pēc iespējas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma prasībām kriminālprocesi tiek apvienoti vienā lietvedībā.

Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesi 2021. gadā.

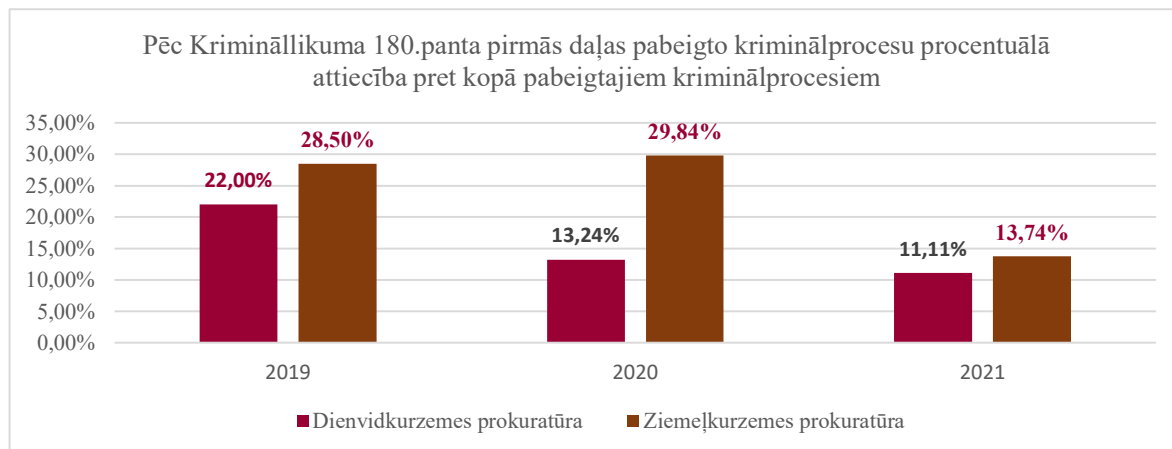
Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

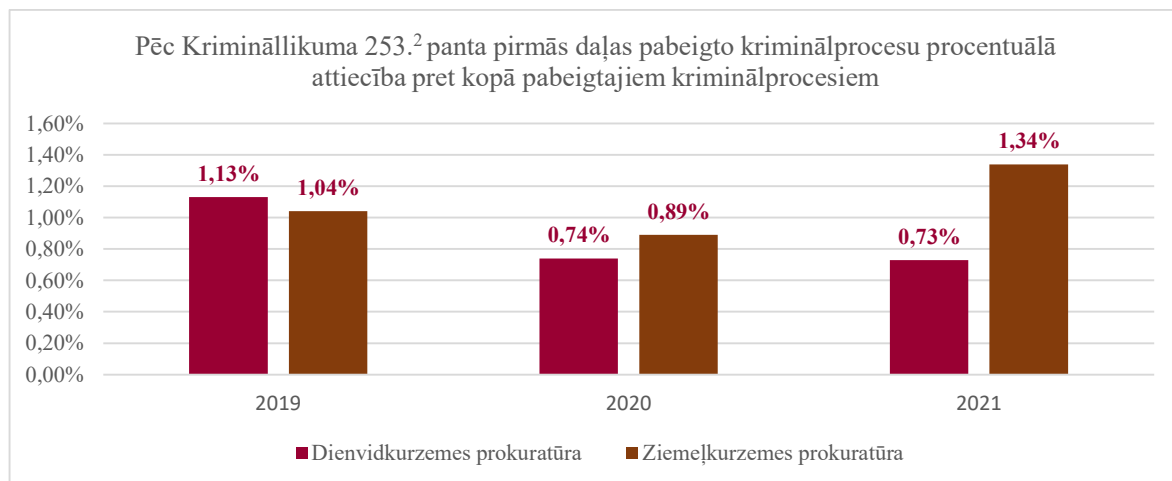
2021. gadā, izpildot izvirzītos uzdevumus, īpaši aktuālu kriminālprocesu pabeigts optimālā daudzumā. Ziemeļkurzemes prokuratūra, salīdzinot ar 2020. gadu, šo pabeigto procesu skaitu ir palielinājusi.

Jāatzīmē, ka prokurori lielu darbu ieguldījuši, Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā pārbaudot kriminālprocesus un dodot piekrišanu izmeklētājiem uzsākt procesu par noziedzīgi iegūtu mantu, aktīvi piedalījušies tiesas sēdēs un iesnieguši protestus. 2021. gadā Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā ar rajona prokuroru piekrišanu uzsākti 34 procesi par noziedzīgi iegūtu mantu, no kuriem lielākā daļa izskatīti tiesā un arestētie finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēti valsts labā.

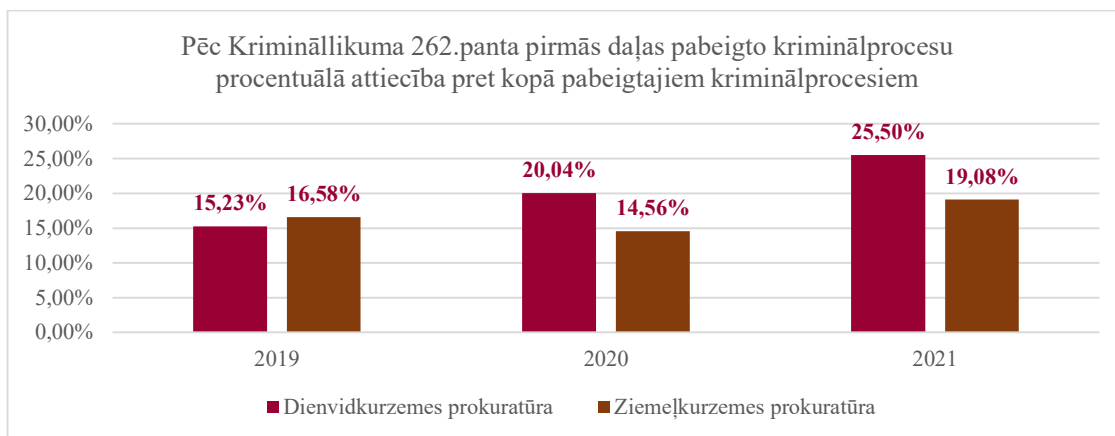
Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, 253.² panta pirmās daļas, 262. panta pirmās daļas, 185. panta pirmās daļas un 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

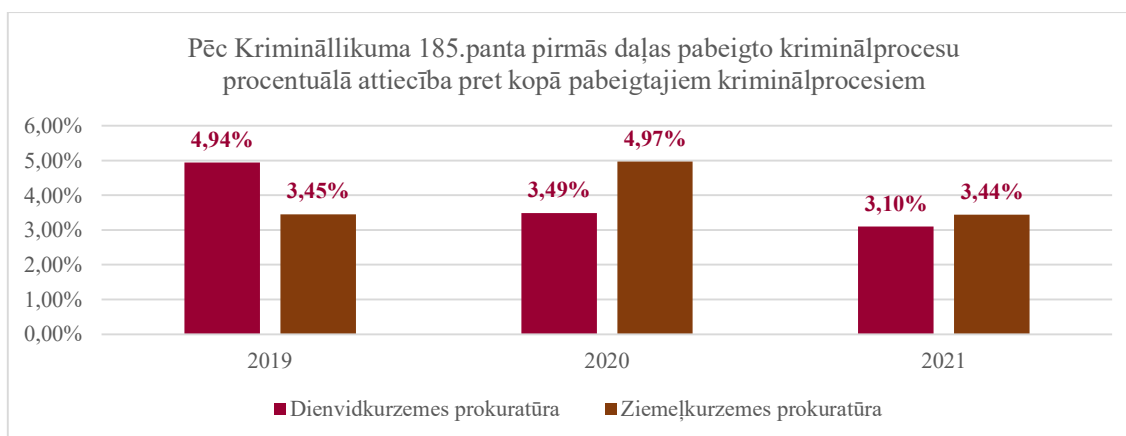
Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas (zādzība nelielā apmērā) pabeigto kriminālprocesu īpatsvars 2021. gadā būtiski samazinājies un kopumā vērtējams kā zems. Šāda tendence norāda, ka izmeklēšanas iestāžu un līdz ar to arī prokuratūras resurss pamatoti netiek nodarbināts t. s. “sīko zādzību” apkarošanai, bet izmeklēšanas iestāžu un prokuratūras darbs un resursi tiek novirzīti smagu un sevišķi smagu noziegumu apkarošanai.

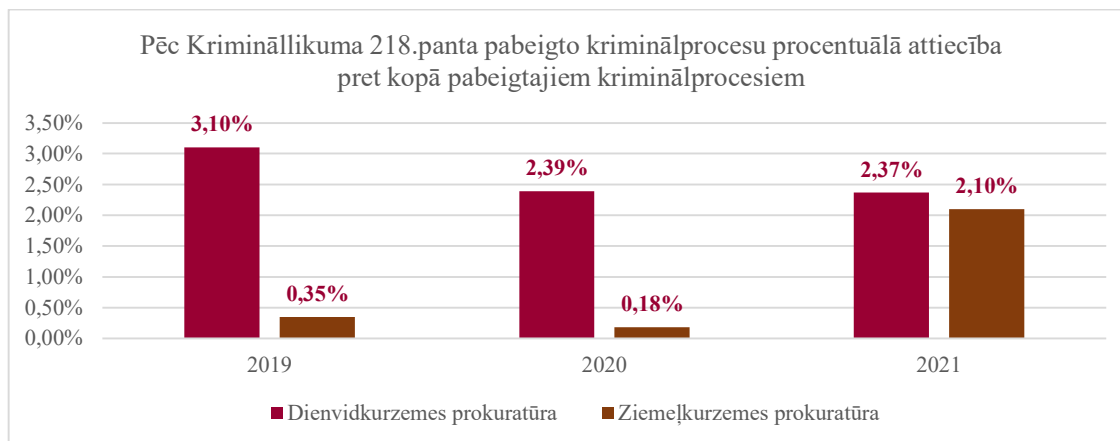
Arī pēc Krimināllikuma 253.² panta pirmās daļas (narkotisko vielu iegādāšanās nelielā apmērā bez nolūka realizēt vai to neatļauta lietošana) pabeigto kriminālprocesu īpatsvars trīs gadu periodā kopumā vērtējams kā zems. Šāda tendence norāda, ka izmeklēšanas iestāžu un prokuratūras darbs un resursi tiek novirzīti smagu un sevišķi smagu noziegumu apkarošanai.

Pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas (transportlīdzekļa vadīšana alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām) pabeigto kriminālprocesu īpatsvars 2021. gadā ir palielinājies, kas norāda, ka attiecīgi palielinājies šīs kategorijas noziedzīgo nodarījumu skaits.

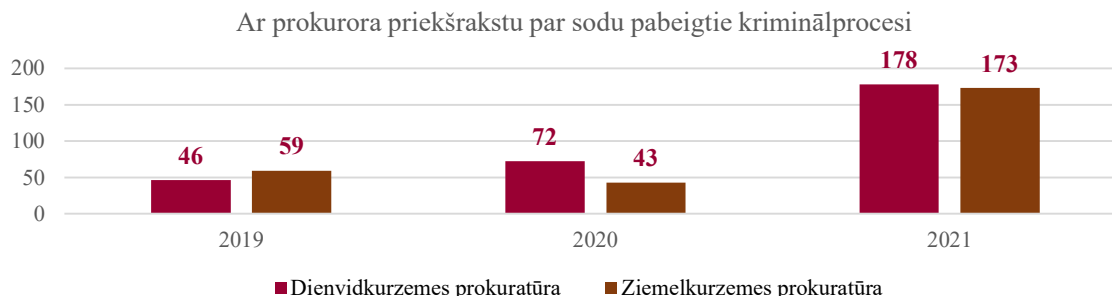
Pēc Krimināllikuma 185. panta pirmās daļas (mantas tīša iznīcināšana vai bojāšana) pabeigto kriminālprocesu īpatsvars trīs gadu periodā ir faktiski nemainīgs un vērtējams kā zems.

Pēc Krimināllikuma 218. panta (izvairīšanās no nodokļu nomaksas) pabeigto kriminālprocesu īpatsvars 2021. gadā palielinājies. Šāda tendence ir pozitīva un norāda, ka

izmeklēšanas iestāžu un līdz ar to arī prokuratūras resurss pamatoti tiek novirzīts šo kriminālprocesu pabeigšanai. Neskatoties uz minētā noziedzīgā nodarījuma uzraudzības piekritības maiņu, nepieciešams pārbaudīt uzraudzībā atlikušos kriminālprocesus, kas uzsākti pēc Krimināllikuma 218. panta, un panākt šo procesu pabeigšanu.

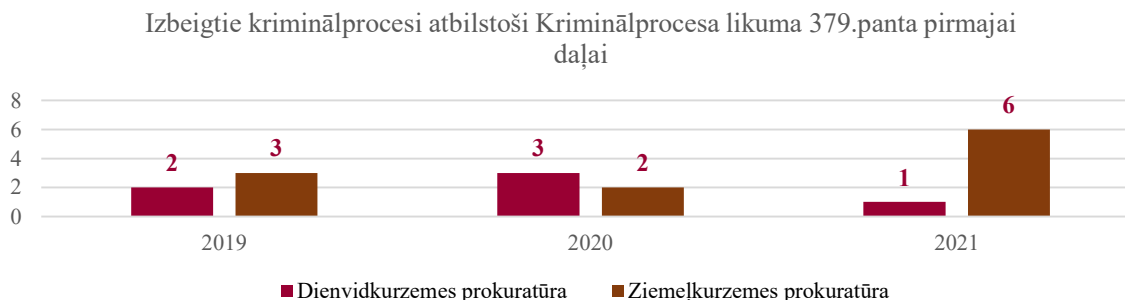
Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigto kriminālprocesu skaits 2021. gadā būtiski pieaudzis. Ziemeļkurzemes prokuratūrā priekšrakstu par sodu skaits palielinājies četras reizes.

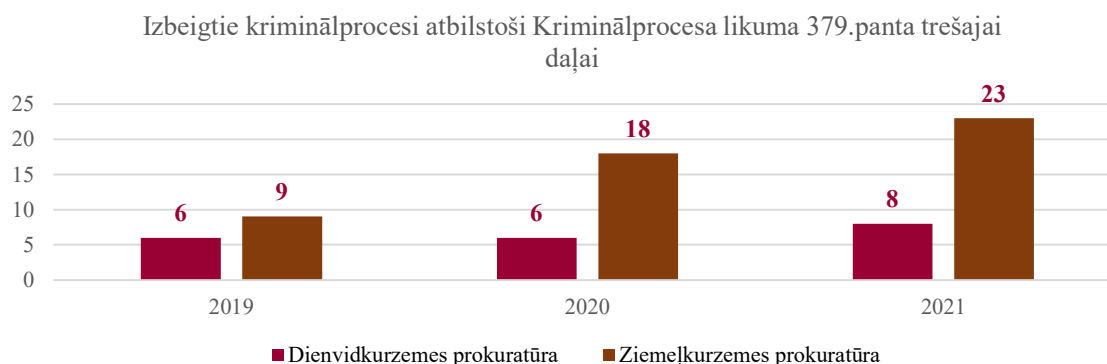
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās kriminālprocesu, kuri tiek pabeigti prokuratūrā ar priekšrakstu par sodu, skaits ir pietiekami augsts, ar tendenci pieaugt, tāpēc šis prokuroru darba rādītājs vērtējams pozitīvi.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

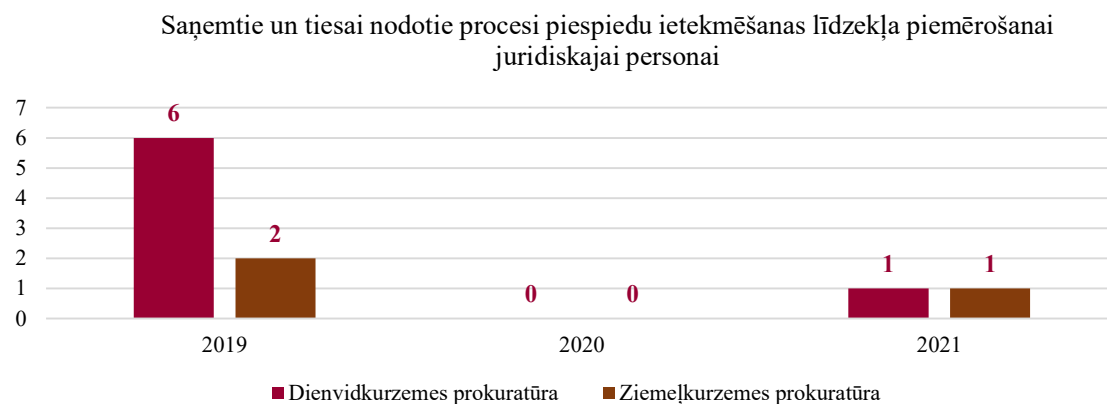
Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmo daļu (kriminālprocesa izbeigšana, atbrīvojot personu no kriminālatbildības) izbeigto kriminālprocesu skaits Dienvidkurzemes prokuratūrā un Ziemeļkurzemes prokuratūrā trīs gadu periodā nav vērtējams kā augsts. Noteikti nepieciešams būtu gadījumos, ja izdarīts maznozīmīgs noziedzīgs nodarījums, panākt, ka šādi kriminālprocesi tiek izbeigti ar prokurora piekrišanu izmeklēšanas iestādē, lai prokuratūras un arī izmeklēšanas iestādes resursus ieguldītu aktuālajos kriminālprocesos.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

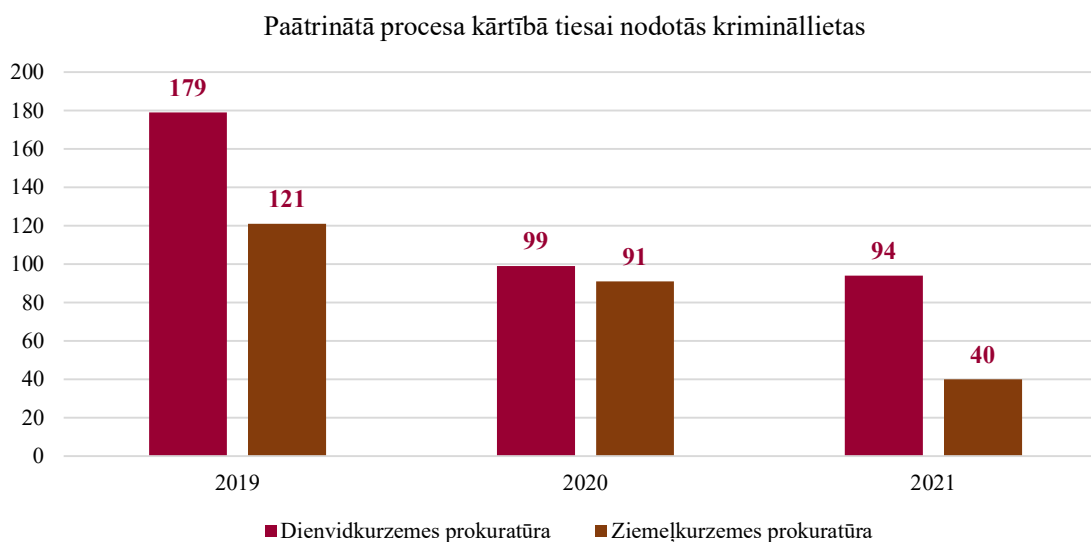
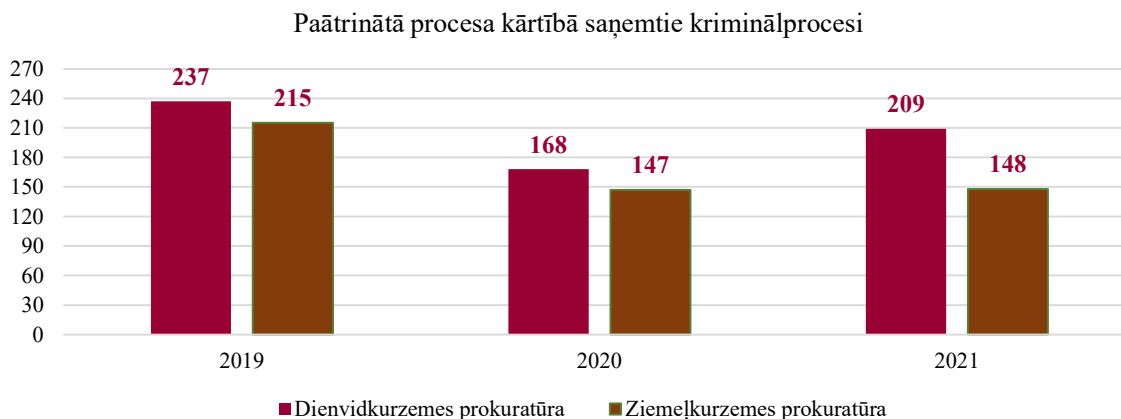
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 379. panta trešo daļu (kriminālprocesa izbeigšana, nosacīti atbrīvojot personu no kriminālatbildības) izbeigto kriminālprocesu skaits trīs gadu periodā ir ar tendenci palielināties, kas vērtējams pozitīvi.

Saņemtie un tiesai nodotie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai

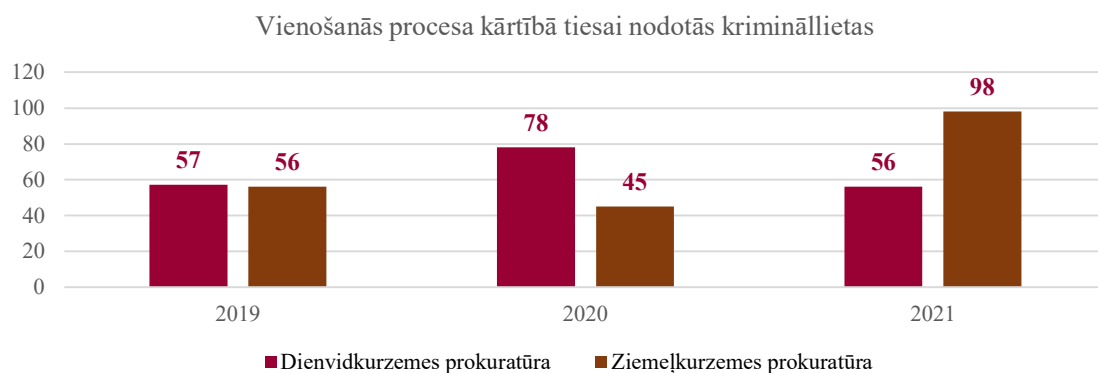
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās trīs gadu periodā kopumā saņemti 10 procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai. Visi šie procesi nodoti tiesai vispārējā kārtībā.

Paātrinātā procesa kārtībā saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

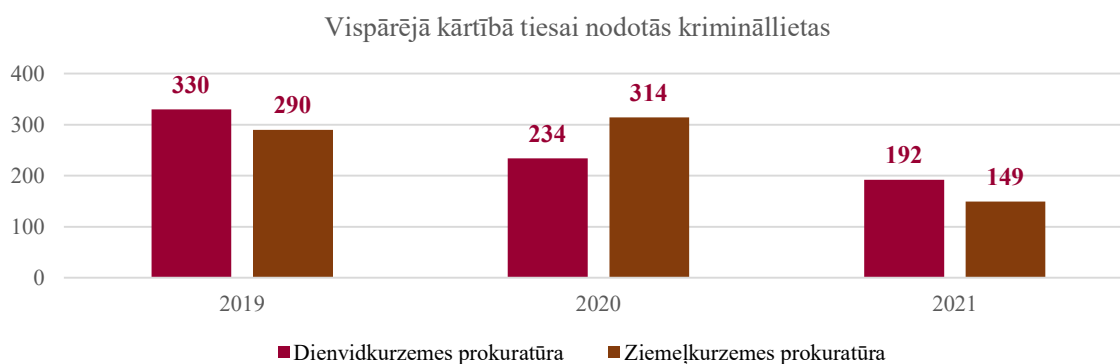
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās paātrinātā procesa kārtībā saņemto kriminālprocesa skaits 2021. gadā ir palielinājies, kas vērtējams pozitīvi. Ņemot vērā, ka lielākoties šie kriminālprocesi tiek pabeigti prokuratūrā, tad paātrinātā procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits ir samazinājies.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

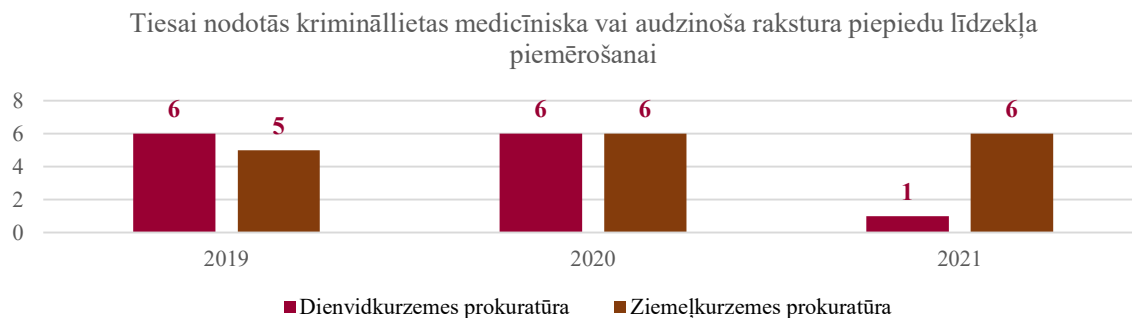
Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās pēc iespējas tiek piemērots vienošanās process. 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, Ziemeļkurzemes prokuratūrā būtiski palielinājies vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits, kas ir skaidrojams ar struktūrvienību reorganizāciju un virsprokurora ieviestu praksi, tādējādi panākot procesuālo ekonomiju.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

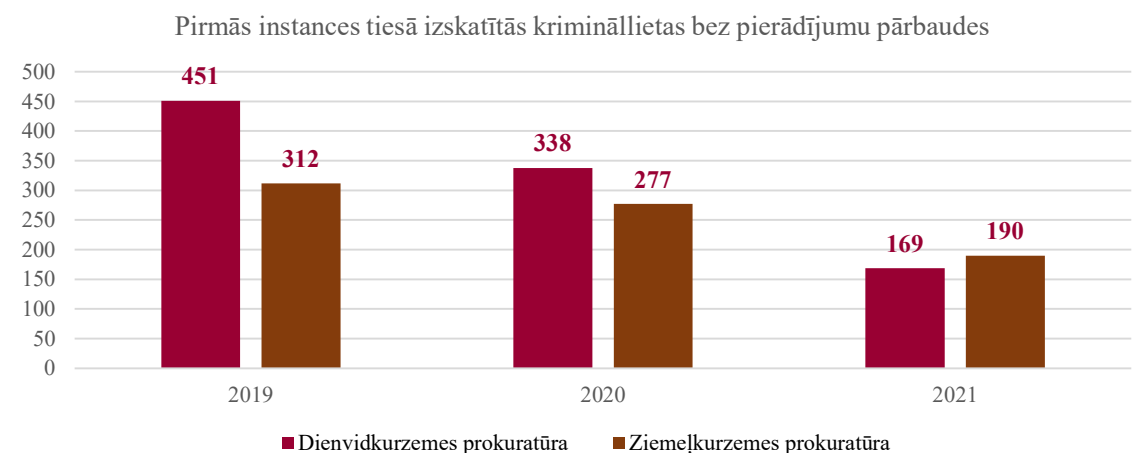
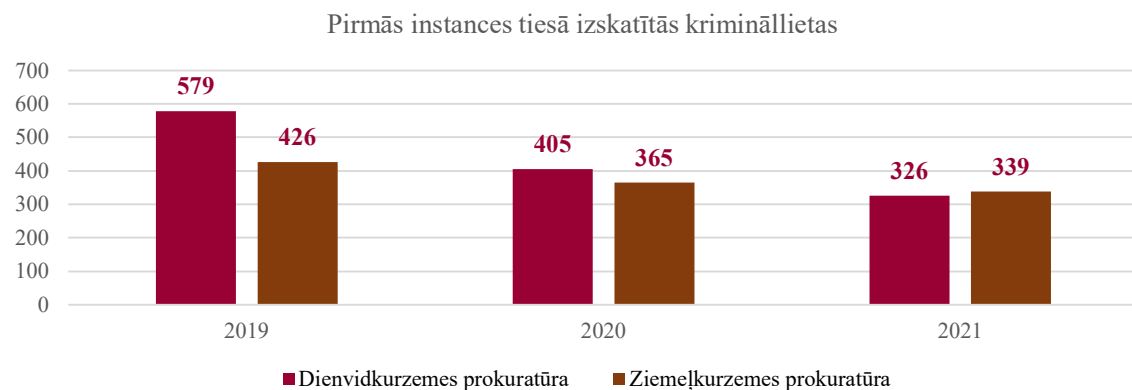
Ņemot vērā, ka lielākoties kriminālprocesi tiek pabeigti prokuratūrā, tad tiesai nodoto krimināllietu skaits ir samazinājies.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

Tiesai nodoto krimināllietu skaits medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai nav liels.

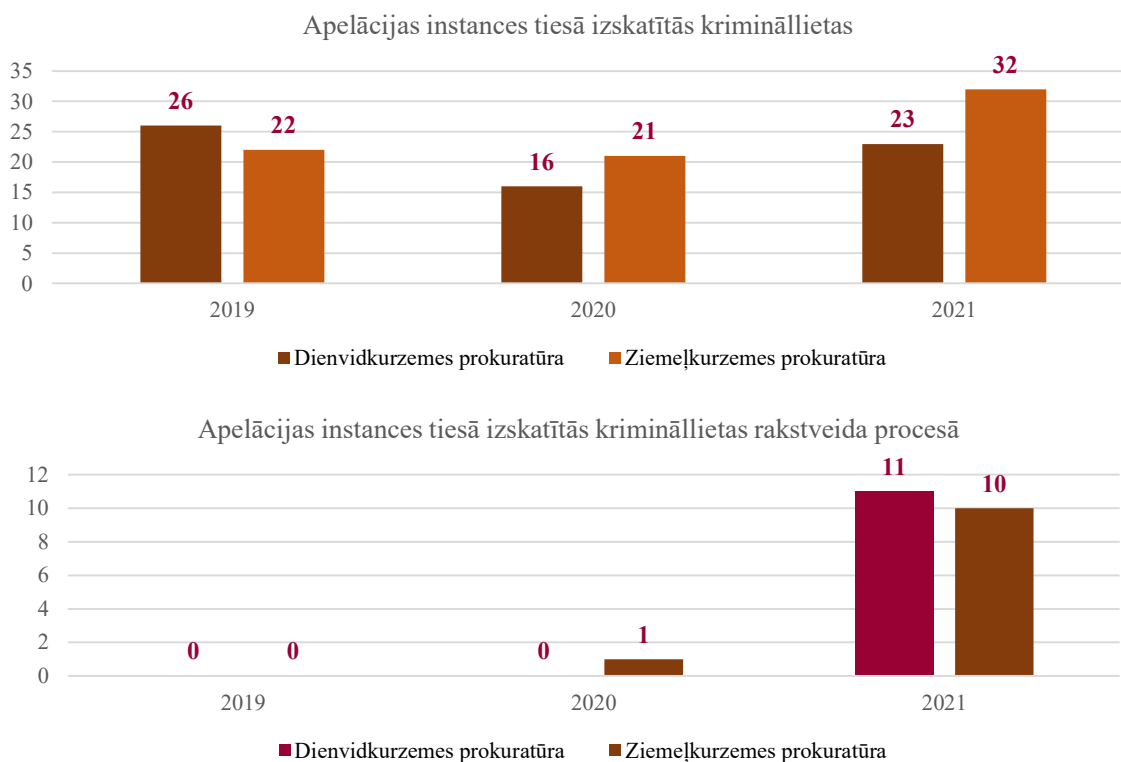
Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

Ņemot vērā, ka pēc iespējas vairāk kriminālprocesu tiek pabeigti prokuratūrā, tad samazinājies arī pirmās instances tiesā izskatīto krimināllietu skaits. Tā kā gandrīz puse no tiesai

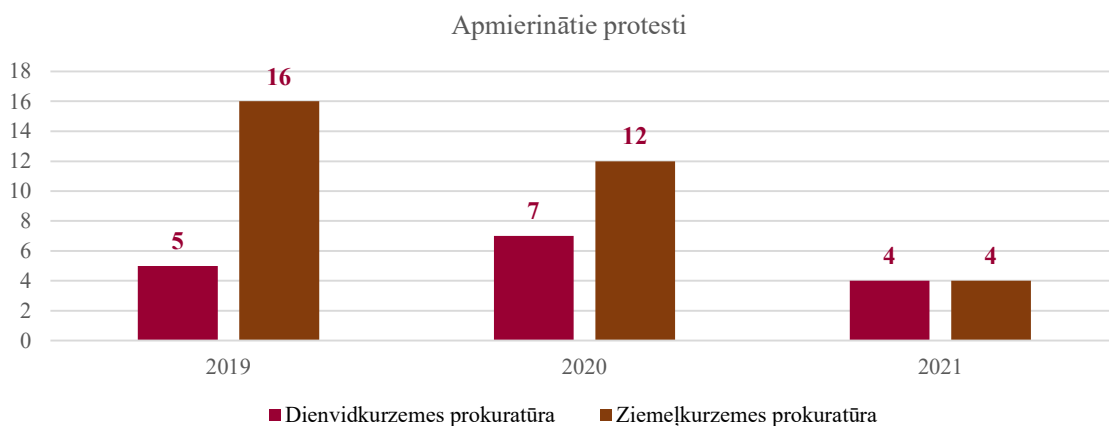
nodotajām krimināllietām tiek izskatītas bez pierādījumu pārbaudes, iespējams palielināt to krimināllietu skaitu, kas tiek nodotas tiesai vienošanās procesa kārtībā.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

2021. gadā nedaudz palielinājies apelācijas instances tiesā izskatīto krimināllietu skaits, jo rajona līmeņa prokurori aktīvāk piedalās lietu izskatīšanā apelācijas instances tiesā. Taču Kurzemē ieviestā prakse, ka apgabala līmeņa prokurori uztur apsūdzību apelācijas instances tiesā, joprojām tiek piemērota bieži. Amatā augstāki prokurori, saskaņojot ar rajona līmeņa prokuroriem, piedalās tiesas sēdēs, lai tādējādi atslogotu rajona prokurorus. 2021. gadā, ņemot vērā ārkārtējās situācijas izsludināšanu, no kopā apelācijas instances tiesā izskatītajām 55 krimināllietām rakstveida procesā izskatīta 21 krimināllieta.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokurori pietiekami aktīvi iesniedz protestus. 2021. gadā samazinājies apmierināto prokurora protestu skaits, kas dod pamatu uzskatīt, ka nepieciešams uzlabot iesniegto protestu kvalitāti.

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā attaisnoto personu skaits vērtējams kā zems un dod pamatu prokurora darba kvalitāti novērtēt pozitīvi. Vērtējot personu attaisnošanas iemeslus krimināllietās, kurās spriedums stāties spēkā, prokuroru darbā nav konstatēti pārkāpumi.

Kā norāda Kurzemes tiesas apgabala virsprokurore, Kurzemes tiesas apgabala prokuratūras un tajā ietilpstošo rajona līmeņu prokuratūru darbs 2021. gadā kopumā vērtējams pozitīvi – veiksmīgi realizēta prokuratūras struktūrvienību reorganizācija, izlīdzinot prokuroru noslodzi un izveidojot prokuroru specializāciju; būtiski palielināts prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits, kā arī samazināts kopējais uzraudzībā esošo kriminālprocesu atlikums; ieviests paātrinātā procesa protokols, kas tiek izmantots paātrinātajos procesos, piemērojot izstrādātās vadlīnijas; uzlabota sadarbība starp izmeklēšanas iestādēm un prokuroriem; palielināts pabeigto kriminālprocesu skaits par ekonomiskajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, būtiski palielināts Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā ar prokurora piekrišanu uzsāktu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu skaits; apgabala prokurori veiksmīgi realizē amatā augstāka prokurora pilnvaras, iesaistās un sniedz atbalstu rajona prokuroriem.

Virsprokurore uzskata, ka 2022. gadā nepieciešams uzlabot sadarbību starp uzraugošajiem prokuroriem un izmeklētājiem kā procesa virzītājiem, starp uzraugošajiem prokuroriem un amatā augstākiem prokuroriem, kā arī veidot sadarbību ar koordinējošajiem prokuroriem; ēnu ekonomikas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas jomā rajona līmeņa prokuratūrās daļai prokuroru saglabāt specializāciju un organizēt papildu apmācības finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas jomā; jautājumā par noziegumu apkarošanu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kuros cietuši nepilngadīgie, veicināt prokuroru specializāciju un apmācības, pārbaudīt arī iepriekš uzsāktos kriminālprocesus, lai panāktu to virzību; veicināt procesuālo ekonomiju, turpinot paātrinātā procesa piemērošanu un palielinot prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaitu.

Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Prokuratūrā 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību apvienošanu, izveidojot jaunas prokuratūras struktūrvienības, tādējādi samazinot to skaitu. Latgales tiesas apgabalā no 2021. gada 1. februāra, apvienojot 6 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības, tika izveidotas 2 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības – **Austrumlatgales prokuratūra**, apvienojot Balvu rajona prokuratūru, Ludzas rajona prokuratūru un Rēzeknes prokuratūru, un **Dienvidlatgales prokuratūra**, apvienojot Daugavpils prokuratūru, Krāslavas rajona prokuratūru un Preiļu rajona prokuratūru.

Latgales tiesas apgabala teritorijā 2021. gadā darbojās 1 apgabala līmeņa teritoriālā prokuratūra un 2 rajona līmeņa teritoriālās prokuratūras pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

- Latgales tiesas apgabala prokuratūra – 9 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 8 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Rēzeknē, 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Daugavpilī, 1 prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Preiļos un 1 prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Krāslavā);
- Austrumlatgales prokuratūra – 19 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 17 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora, virsprokurora vietnieka un 9 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Rēzeknē, 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Balvos un 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Ludzā);
- Dienvidlatgales prokuratūra – 25 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 22 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 15 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Daugavpilī, 1 virsprokurora vietnieka un 3 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Krāslavā, 3 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Preiļos un 1 prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Līvānos).

Latgales tiesas apgabala īpatnība ir tā, ka Austrumlatgales prokuratūras (Balvi, Ludza) un Dienvidlatgales prokuratūras (Daugavpils, Krāslava) darbības teritorija ir pie Latvijas Republikas robežas ar Krievijas Federāciju un Baltkrieviju, kas nozīmē, ka šo prokuratūru kompetencē ietilpst arī ar pārrobežas noziedzīgiem nodarījumiem saistīti jautājumi.

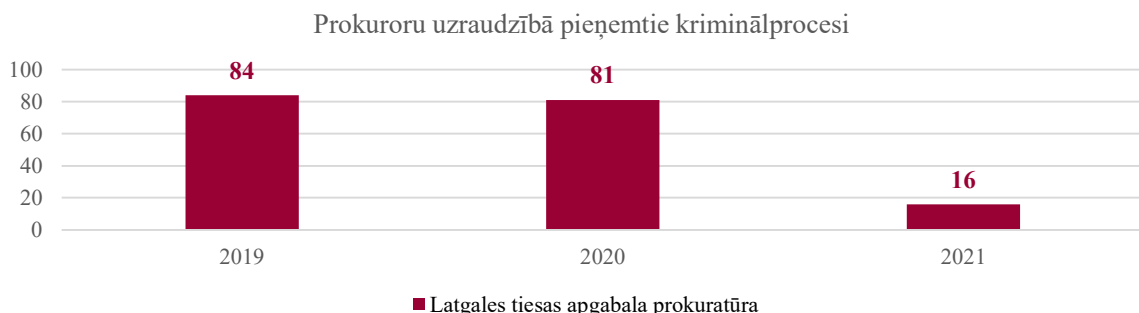
Latgales tiesas apgabala prokuratūrā un tās darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās uz 2021. gada 31. decembri bija vakantas 4 prokurora štata vietas, no tām 1 prokurora štata vieta Latgales tiesas apgabala prokuratūrā, 1 virsprokurora vietnieka štata vieta Dienvidlatgales prokuratūrā un 2 prokurora štata vietas Dienvidlatgales prokuratūrā.

Prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

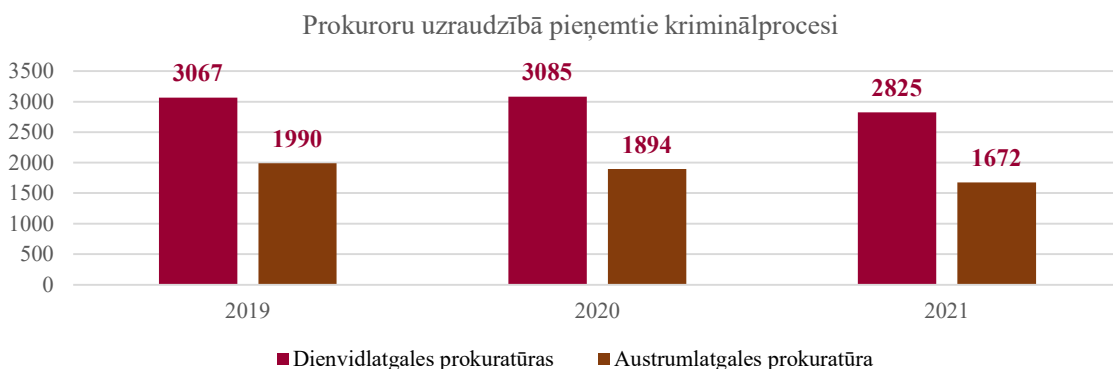
Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

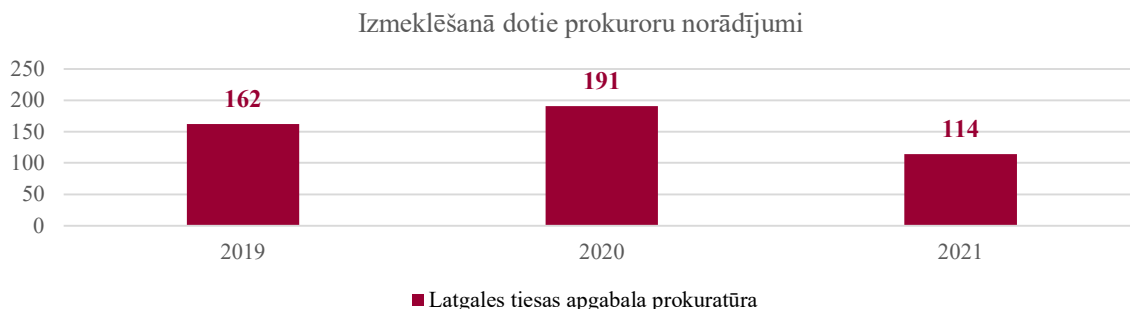
Latgales tiesas apgabala prokuratūrā 2021. gadā strauji samazinājies uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits. Tas ir saistīts ar diviem galvenajiem faktoriem. Pirmkārt, 2021. gada sākumā stājušās spēkā būtiskas izmaiņas Kriminālprocesa likumā saistībā ar amatā augstāka prokurora lomu kriminālprocesā. Kopš 2021. gada 20. janvāra amatā augstāka prokurora pienākumus pilda apgabala līmeņa prokurori. Tā rezultātā apgabala prokuroru darba slodze būtiski pieaugusi. Lai šo slodzi mazinātu, daudzi uzsāktie kriminālprocesi, kas bija apgabala prokuroru kompetencē, tika nodoti uzraudzībā rajona līmeņa prokuroriem. Un, otrkārt, saskaņā ar ģenerālprokurora 2021. gada 27. oktobra pavēli Nr. 119 "Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci" apgabala līmeņa prokurori vairs neveic izmeklēšanas uzraudzību kriminālprocesos, kas uzsākti pēc 2021. gada 1. novembra.

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

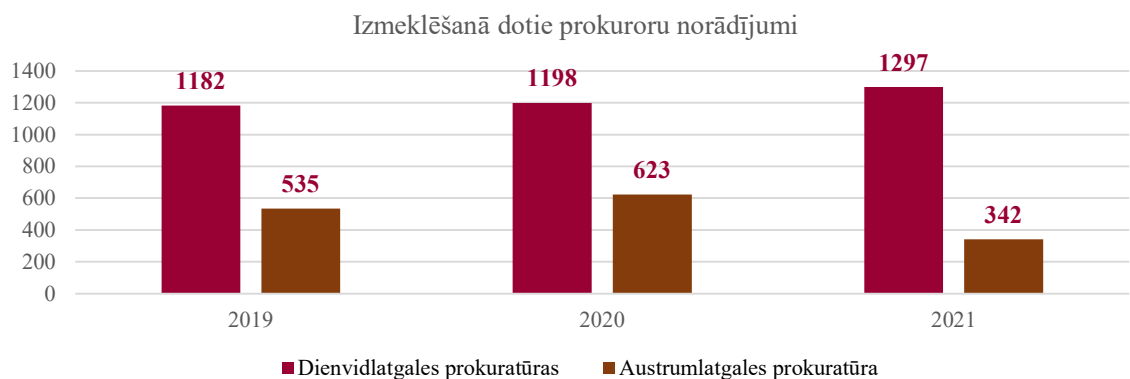

Kopējais Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits 2021. gadā samazinājies par 482 kriminālprocesi salīdzinājumā ar 2020. gadu. Šāda tendence skaidrojama ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu kritumu, kas ir Valsts policijas veikto preventīvo pasākumu rezultāts (tostarp Covid-19 ierobežojumu kontrolē). Būtiska loma šeit ir arī veiksmīgai Kriminālprocesa likuma 373. panta 2.¹ daļas piemērošanai, kad izmeklēšanas iestādēs ar prokurora piekrišanu tiek atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu, kā arī vadlīniju ieviešanai par kriminālprocesa uzsākšanas kritērijiem, kur nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas (zādzība nelielā apmērā).

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru doto norādījumu skaita samazinājums 2021. gadā skaidrojams ar uzraudzībā saņemto kriminālprocesu būtisku kritumu. Cēloņi tam norādīti tekstā pie tabulas *Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi*.

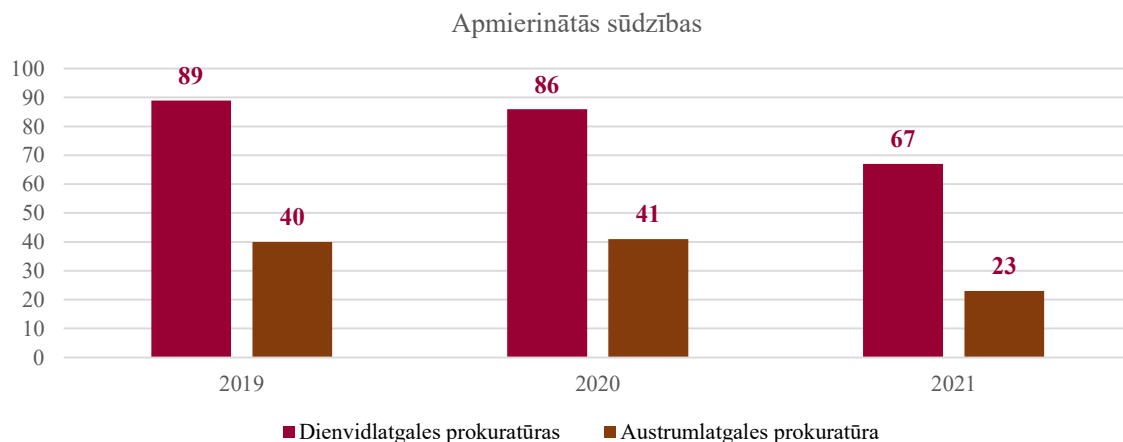

Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokurori nemainīgi aktīvi izmanto galveno izmeklēšanas uzraudzības līdzekli – prokurora norādījumus par izmeklēšanas virzienu un izmeklēšanas darbību veikšanu. Vienīgi Austrumlatgales prokuratūrā 2021. gadā ir vērojams būtisks kriminālprocesos doto norādījumu samazinājums, bet šī tendence izskaidrojama ar darba stila maiņu – Austrumlatgales prokuratūra Rēzeknē atrodas vienā ēkā ar Rēzeknes policijas iecirkni, prokuratūra Ludzā un policijas iecirknis Ludzā atrodas blakus ēkās, kas dod priekšroku procesa virzītājiem un prokuroriem strādāt saliedēti, nekavējoties pārrunāt visus būtiskos jautājumus par izmeklēšanas virzienu. Ja izmeklēšanas virziens un kvalitāte ir pietiekamā līmenī, nav nepieciešams dot rakstiskus norādījumus, jo darbs tiek padarīts. Tāpat jāatzīmē, ka līdzko procesa virzītāji ir sākuši ievadīt visus dokumentus KRASS sistēmā, tie nekavējoties ir redzami arī uzraugošajam prokuroram, kas būtiski atvieglo sadarbību kriminālprocesu izmeklēšanas/uzraudzības stadijā, jo kriminālprocess nav vairāk jāpieprasa procesa virzītājam iesniegšanai uz pārbaudi papīra formātā. Pārbaudītos dokumentus un izmeklēšanas taktiku prokurors var nekavējoties apspriest ar procesa virzītāju telefoniski vai satiekoties klātienē. Prokurora rakstveida norādījumiem ir jābūt jēgpilniem, nevis formāliem.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

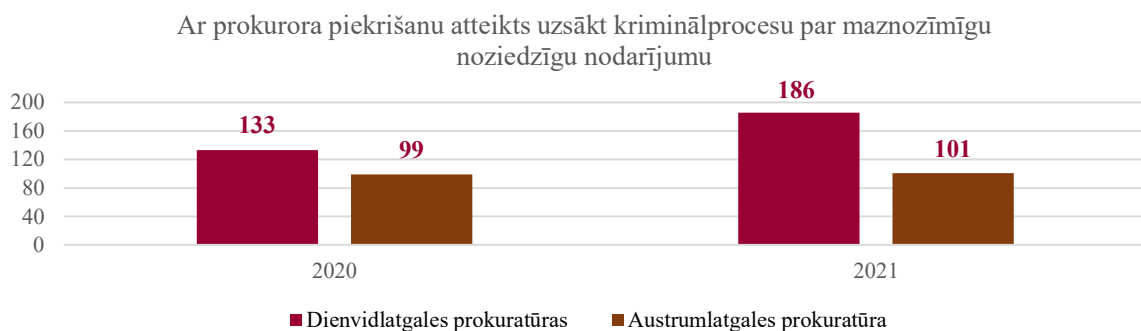

2021. gadā Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori saņēmuši 165 iesniegumus un sūdzības, kas ir par 30 % vairāk nekā iepriekšējos 2 gados. Tas izskaidrojams ar to, ka apgabala prokurori, sākot ar 2021. gadu, saņem sūdzības kā amatā augstāki prokurori. Šādu sūdzību izskatīšanas kompetence iepriekš ir bijusi rajona prokuratūru virsprokuroriem. Atbilstoši tam ir palielinājies arī apmierināto sūdzību skaits.

Ņemot vērā to, ka Latgales tiesas apgabala prokurori kopš 2021. gada izskata sūdzības, kas iepriekš ir bijušas rajona virsprokuroru kompetencē, 2021. gadā būtiski samazinājies rajona prokuratūrās saņemto iesniegumu un sūdzību skaits. Tā, piemēram, Dienvidlatgales prokuratūrā 2021. gadā saņemtas 277 sūdzības, kas ir par 114 sūdzībām mazāk nekā 2020. gadā un par 135 sūdzībām mazāk nekā 2019. gadā.

Ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās kopumā vērojama arvien aktīvāka šī procesuālās ekonomijas instrumenta izmantošana situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs. Īpaši jāizceļ Dienvidlatgales prokuratūras izteiktais pārkums šajā rādītājā. Tabulā redzamais pieņemto nolēmumu kāpums 2021. gadā liecina par labu izmeklētāju un prokuroru sadarbību, vienotu izpratni un noturīgu praksi.

Pēdējo trīs gadu laikā Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori nav izmeklēšanas iestādēm devuši piekrišanu atteikt uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

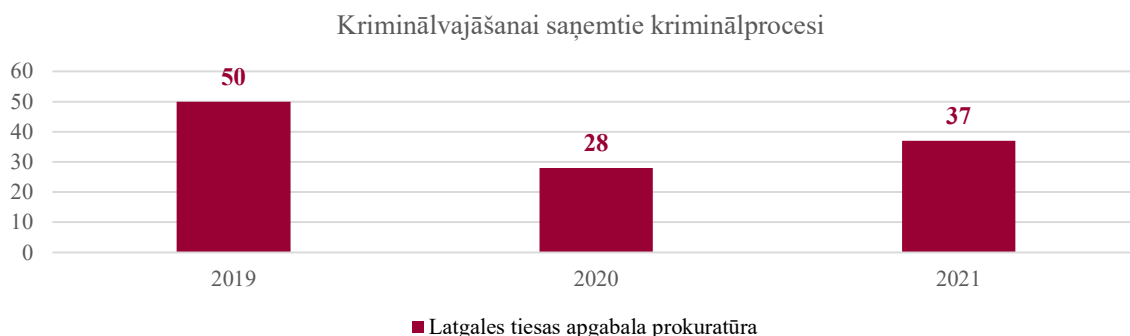
Latgales tiesas apgabala prokuratūrā ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturēto kriminālprocesu skaita būtisks samazinājums 2021. gadā attiecībā pret 2020. gadu skaidrojams ar iepriekš jau minētajiem iemesliem (skat. tekstu pie tabulas *Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi*).

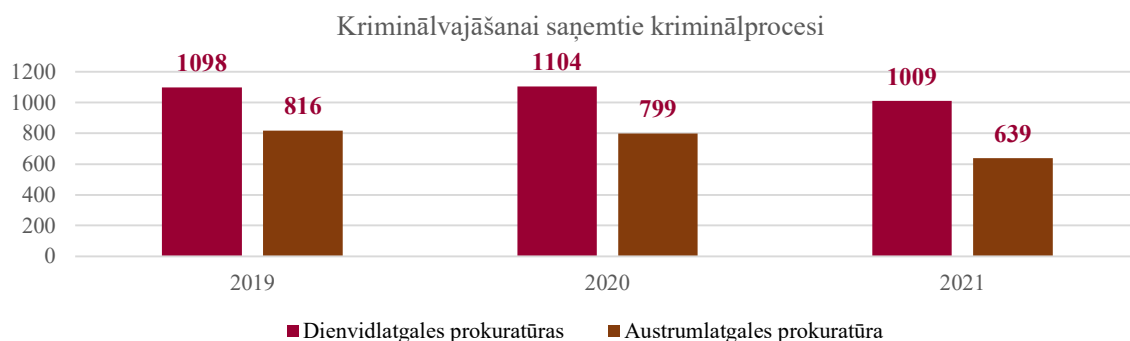
2021. gada darba rādītāji par Kriminālprocesa likuma 400. panta piemērošanu ļauj izdarīt secinājumu, ka Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru vidū ir nostabilizējusies izpratne par kriminālprocesa apturēšanas procesuālo nozīmi. Tendence, ka samazināties ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturēto kriminālprocesu skaits, skaidrojama ar uzsāktu kriminālprocesu kopējā skaita samazināšanos gan apgabalā, gan valstī kopumā. Tostarp jāņem vērā arī pārējie iedarbinātie kriminālprocesuālie instrumenti, lai būtu ievērota kriminālprocesa uzsākšanas lietderība (vadlīnijas Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas piemērošanai, Kriminālprocesa likuma 373. panta 2.¹ daļas piemērošana).

Attiecībā par uzraudzībā esošo kriminālprocesu atlikuma mazināšanu ir atbalstāmi grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas ļaus izbeigt t. s. “tumšās lietas”, tas ir, izbeigt kriminālprocesus, kur nav iespējams iegūt pierādījumus, lai noskaidrotu vainīgo personu, vai pierādījumu iegūšanai izmantojamo resursu vērtība ir nesamērīga izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma radītajam kaitējumam. Šādu kriminālprocesu izbeigšanu varētu atļaut ar amatā augstāka prokurora piekrišanu.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

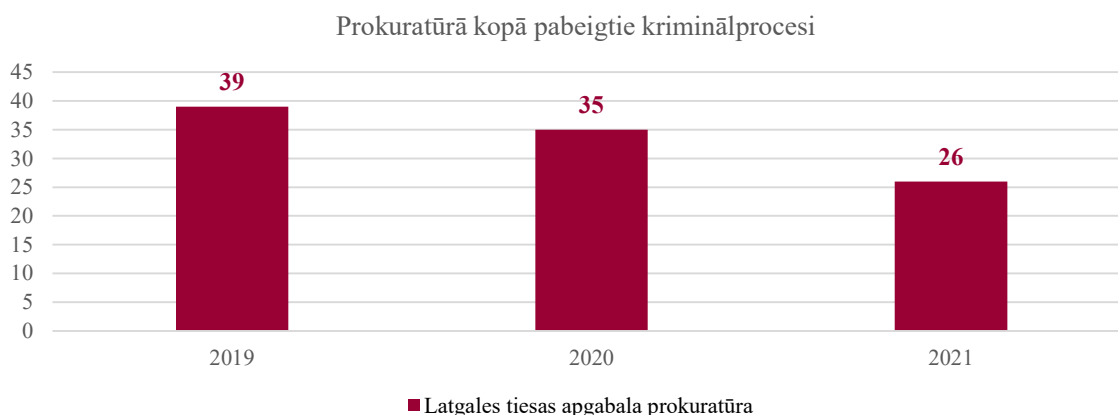

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaits 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, ir palielinājies, kas ir pozitīvi, to neietekmēja nedz valstī izsludinātā ārkārtējā situācija, kas nenoliedzami kavēja izmeklēšanas iestāžu normālu darbību, nedz tas, ka Latgales tiesas apgabala prokuratūrā nav aizpildīta 1 prokurora štata vieta, nedz viena prokurora atrašanās ilgstošā darbnespējā. Apgabala prokuroriem ir būtiski ātri pabeigt pēc iespējas vairāk savā uzraudzībā, lietvedībā, tiesvedībā esošos kriminālprocesus, tādējādi rodot vairāk enerģijas un laika savas jaunās funkcijas, kas saistīta ar amatā augstāka prokurora pienākumu veikšanu, realizēšanā, sniedzot lielāku atbalstu rajona prokuratūru prokuroriem.

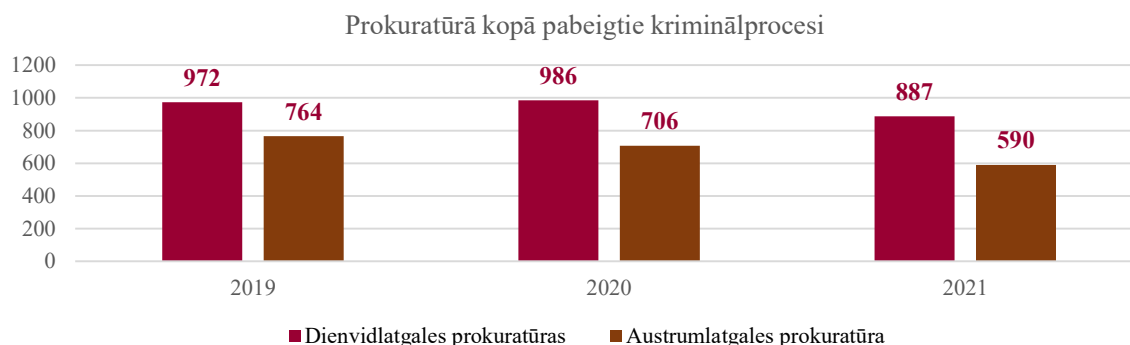

Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās 2021. gadā pamatā vērojams kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaita samazinājums. Kritums nav būtisks Dienvidlatgales prokuratūrā, tas ir 8,6 %, bet Austrumlatgales prokuratūrā tas ir augstāks – apmēram 20 %. Tomēr, sadalot šos rādītājus vidēji uz abās prokuratūrās strādājošo prokuroru skaitu un gada 12 mēnešiem, atšķirība ir 1 kriminālprocess uz prokuroru mēnesī.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

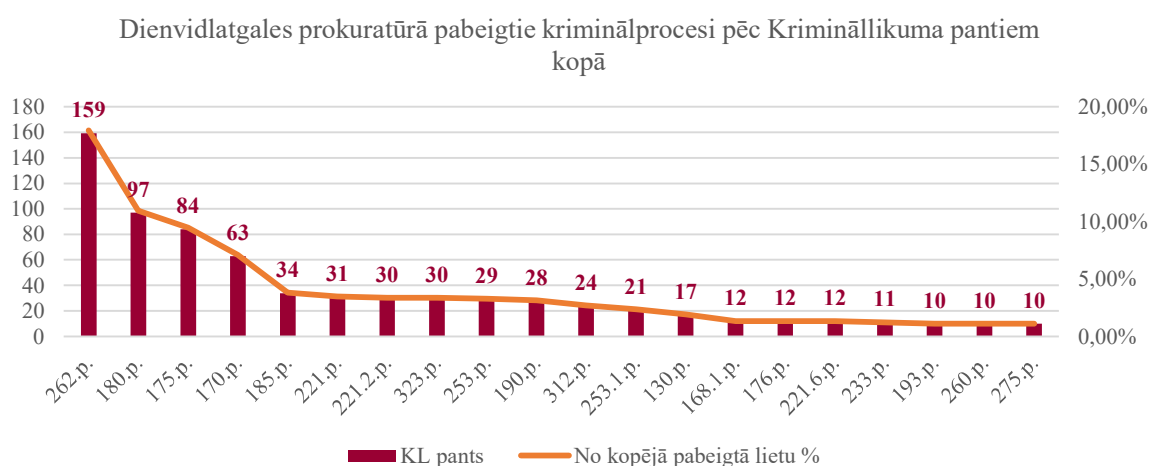
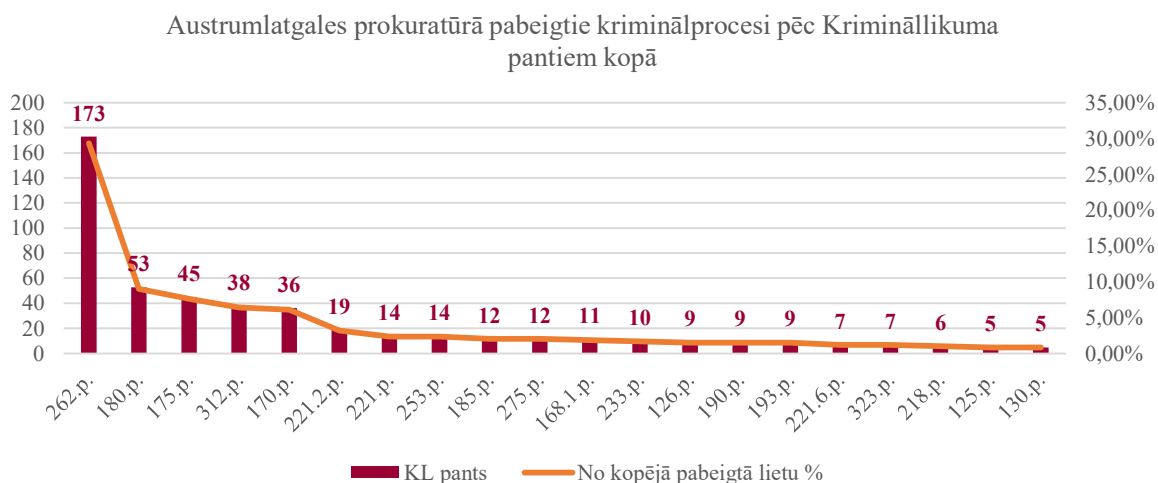

Šis Latgales tiesas apgabala prokuratūras darba rādītājs 2021. gadā ir zemāks salīdzinājumā ar iepriekšējiem diviem gadiem. Tas izskaidrojams ar to, ka 2021. gadā viens apgabala prokurors atradās ilgstošā darbnespējā, kā arī ar to, ka uz gada sākumu Latgales tiesas apgabala prokuratūrā nebija aizpildītas 2 vakantās prokurora štata vietas. Viena vakantā prokurora štata vieta nav aizpildīta arī šobrīd. Neapšaubāmi, ka šo rādītāju ietekmēja arī ar likumu uzdotu jauno funkciju veikšana, kas būtiski palielināja apgabala prokuroru slodzi.

2021. gadā abās Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās kopā pabeigto kriminālprocesu skaits ir nebūtiski samazinājies. Tas ir no 10 % Dienvidlatgales prokuratūrā līdz 16 % Austrumlatgales prokuratūrā un saistīts ar uzsākto kriminālprocesu skaita samazināšanos apgabalā un valstī kopumā.

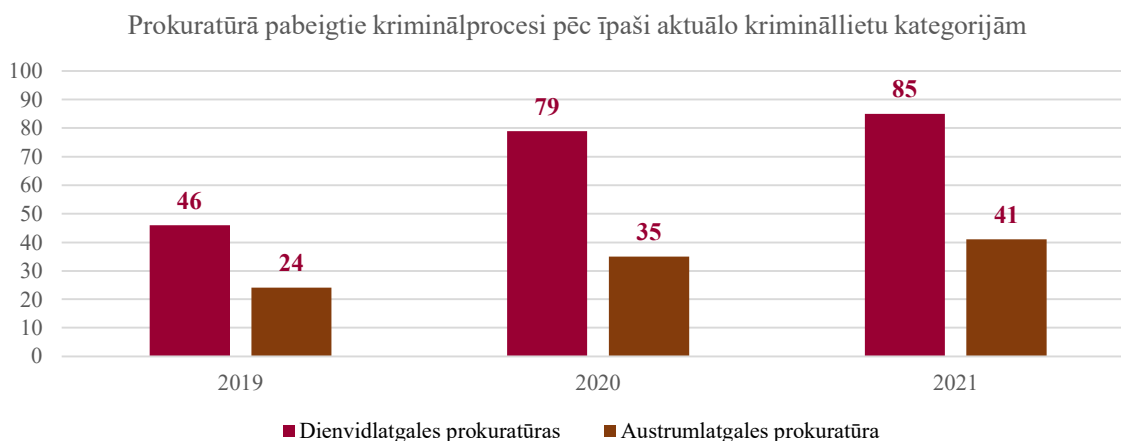
Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesi 2021. gadā.

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

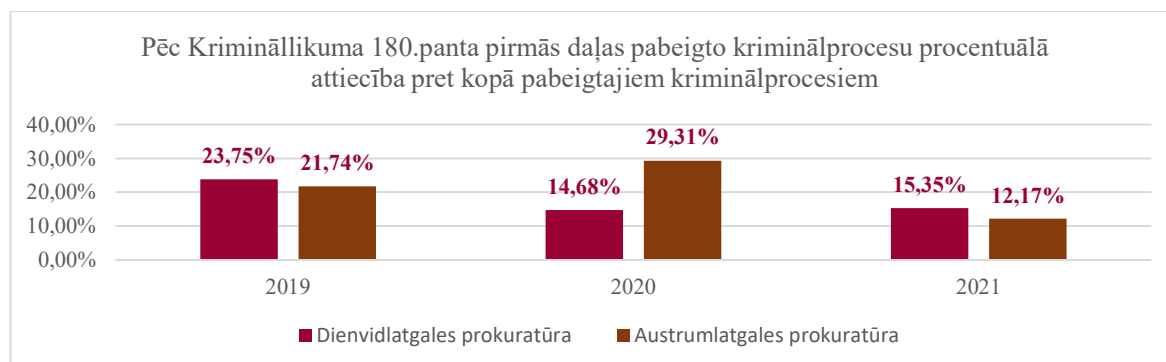

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā pabeigto kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām skaits būtiski nav mainījies 3 gadu griezumā. No apgabala prokuratūrā 2021. gadā pabeigtajiem 26 kriminālprocesiem 24 kriminālprocesi bijuši pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām. Lielākā daļa no tiem ir par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību attiecībā pret nepilngadīgajām un mazgadīgajām personām (25 %), noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (kas kopā ir apmēram 20 %) u. c.

Abās Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās 3 gadu griezumā ir vērojama pozitīva tendence īpaši aktuālu kriminālprocesi izmeklēšanas uzraudzībā, kriminālvajāšanā un to pabeigšanā. Neapšaubāmi šis rādītājs tuvāko gadu laikā vēl augs, jo rajona prokuratūras prokuroriem uzraudzībā tiks nodoti kriminālprocesi par visu kategoriju noziedzīgiem nodarījumiem, arī tie kriminālprocesi, kas iepriekš bija piekritīgi apgabala prokuratūrai, tostarp arī īpaši aktuālie. 2021. gadā rajona prokuratūrās no īpaši aktuālo kriminālprocesi kopējā skaita vislielākā daļa ir par kontrabandu un noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kas kopumā ir vairāk nekā puse no rajona prokuratūrās pabeigtajiem īpaši aktuāliem kriminālprocesi.

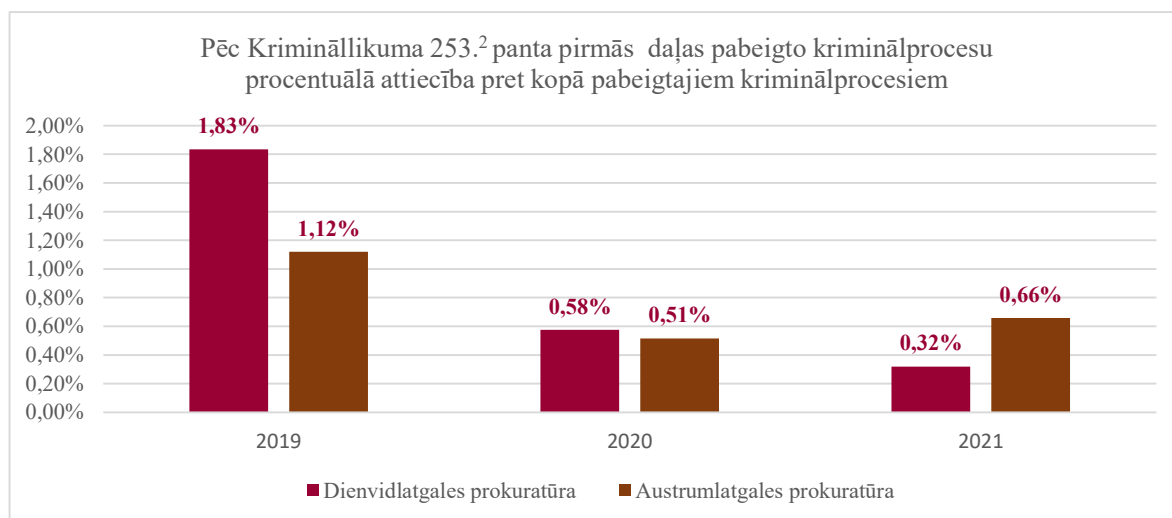
Pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesi procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesi

Dienvidlatgales prokuratūrā pabeigto kriminālprocesi, kuri uzsākti par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā, skaits salīdzinājumā ar 2020. gadu saglabāties gandrīz nemainīgs. Savukārt Austrumlatgales prokuratūrā vērojama pozitīva tendence, proti, vairāk nekā divas reizes samazināties pabeigto šīs kategorijas kriminālprocesi skaits. Šo rādītāju būtiski ietekmēja arī tas, ka rajona prokurori aktīvi deva piekrišanu izmeklēšanas iestādēm atteikt kriminālprocesi uzsākšanu par maznozīmīgiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī izmeklēšanas iestādēs pieaudzis lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi skaits.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā šādu kriminālprocesi 3 gadu griezumā nav bijis.

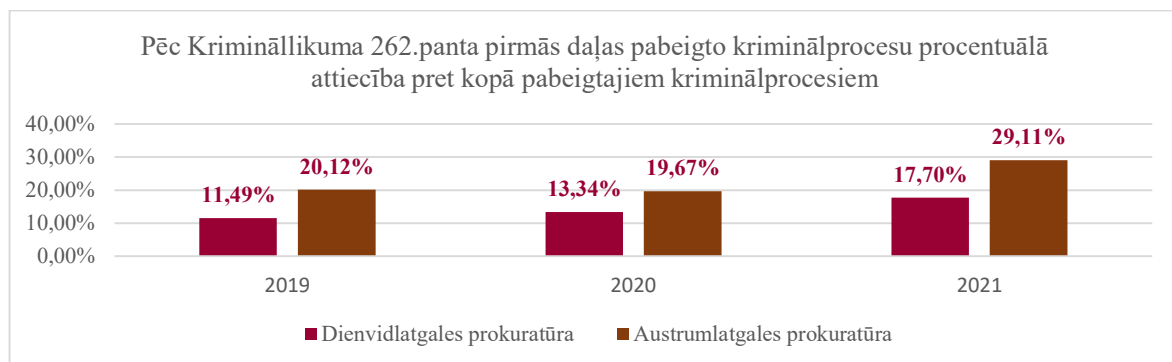
Pēc Krimināllikuma 253.² panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

2021. gadā Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās salīdzinājumā ar 2020. gadu pabeigto kriminālprocesu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu nelielā apmērā bez nolūka tās realizēt vai to neatļautu lietošanu, skaits būtiski nav mainījies.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā triju gadu periodā (2019. gadā) pabeigts tikai 1 kriminālprocess pēc Krimināllikuma 253.² panta pirmās daļas.

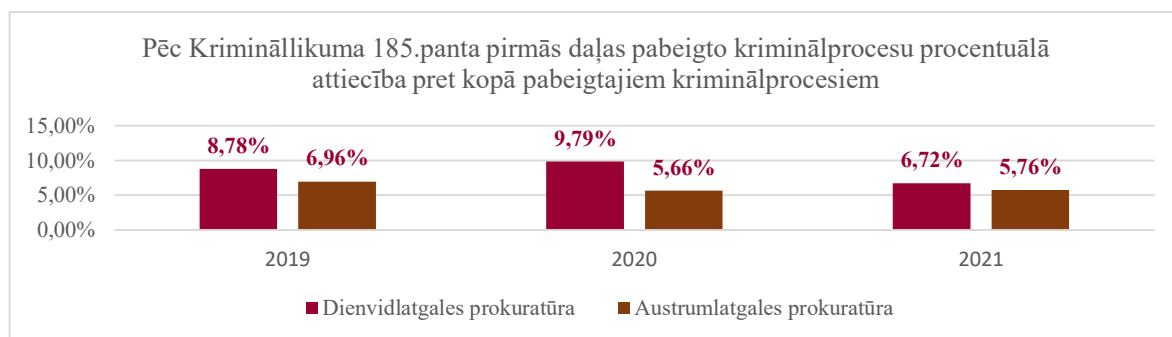
Pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

2021. gadā pabeigto kriminālprocesu par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām procentuālo pieaugumu attiecībā pret iepriekšējiem 2 gadiem varētu izskaidrot ar policijas labi veikto preventīvo darbu ceļu satiksmes drošības uzlabošanā. Jāsecina, ka pandēmijas laikā cilvēki arvien biežāk lieto alkoholiskos dzērienus un citas apreibinošas vielas un pēc to lietošanas vada transportlīdzekli.

Trīs gadu griezumā Latgales tiesas apgabala prokuratūrā bijuši 2 šādi kriminālprocesi. Tas saistīts ar prokurora darba vietas maiņu no rajona līmeņa prokuratūras uz apgabala līmeņa prokuratūru, pārņemot savā lietvedībā arī bijušos kriminālprocesus.

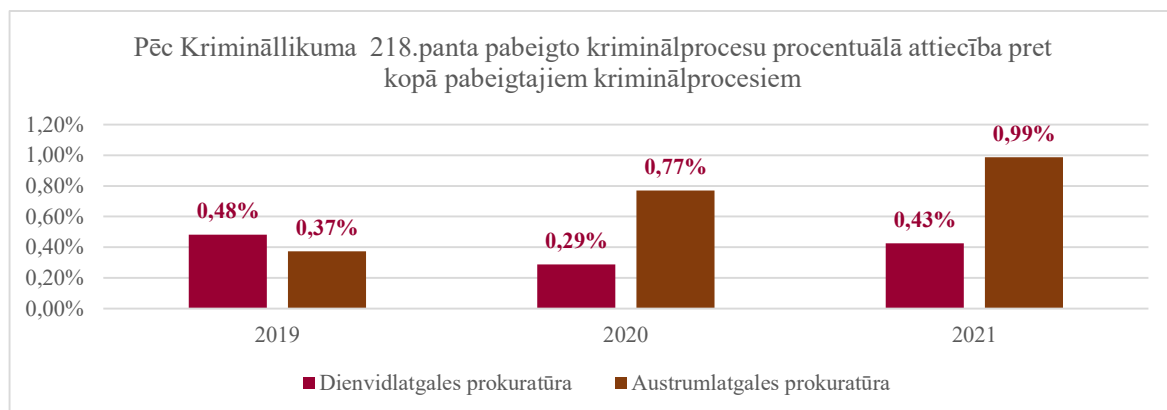
Pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

Kriminālprocesu, kas uzsākti par mantas tīšu iznīcināšanu vai bojāšanu, skaits pēdējos gados abās Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās būtiski nav mainījies, bet novērojama šādu kriminālprocesu samazināšanās tendence. Iespējams, tas varētu būt saistīts ar izmeklēšanas iestādēs pieņemto lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu pieaugumu, tai skaitā ar prokurora piekrišanu gadījumos, kad ar noziedzīgām darbībām radīts maznozīmīgs kaitējums.

Latgales tiesas apgabala prokuratūras lietvedībā šādu kriminālprocesu nav bijis.

Pēc Krimināllikuma 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

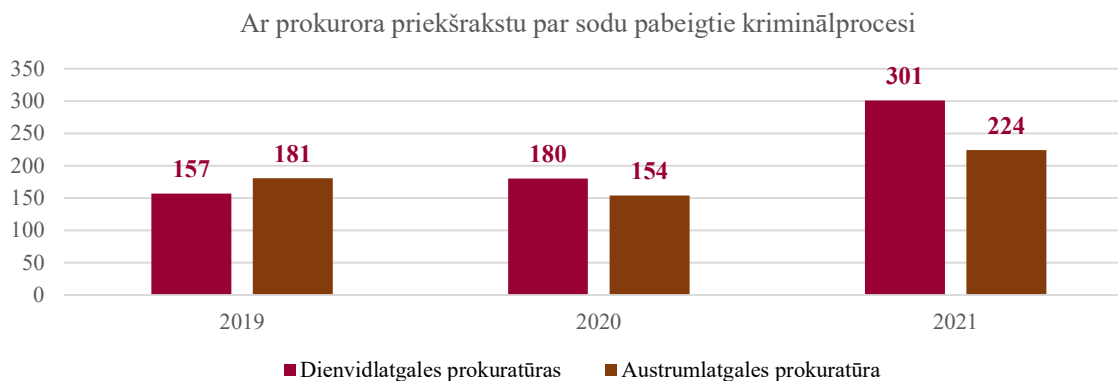
Kriminālprocesu, kas uzsākti par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, īpatsvars abās Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās būtiski nav mainījies, novērojama šādu kriminālprocesu skaita neliela pieauguma tendence. Šādi procesi mēdz būt komplicēti un sarežģīti izmeklējami, tie prasa no izmeklētāja un prokurora augstu kvalifikāciju un pieredzi ar grāmatvedību un nodokļiem saistītajos jautājumos.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā pēdējos 3 gadus šādi kriminālprocesi nav pabeigti. Jāņem vērā, ka no 2021. gada 1. novembra visi uzsāktie šīs kategorijas kriminālprocesi saskaņā ar ģenerālprokurora 2021. gada 27. oktobra pavēli Nr. 119 "Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci" ir piekritīgi Nodokļu un muitas lietu prokuratūrai.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

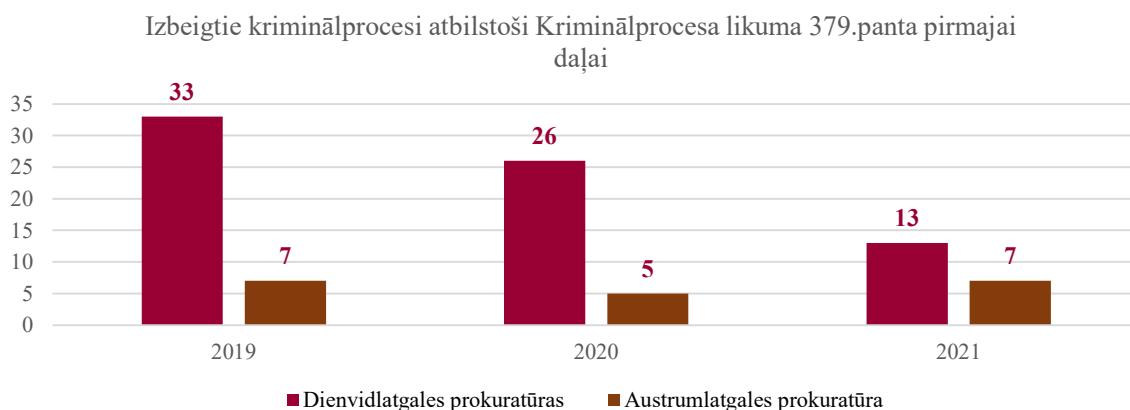

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā piemērot prokurora priekšrakstu par sodu ir visai ierobežota iespēja, jo pārsvarā lietvedībā nonāk kriminālprocesi, kas tiek izmeklēti par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem. Protams, pozitīvi vērtējama prokuroru darbība, kad tiek izmantota iespēja nenodot krimināllietu tiesai, bet panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu prokuratūrā.

Būtiski šis rādītājs ir uzlabojies gan Dienvidlatgales prokuratūrā, gan Austrumlatgales prokuratūrā. Pagājušajā gadā kā viens no prioritārajiem virzieniem (uzdevumiem) prokuratūrā bija noteikts – vairāk lietu pabeigt prokuratūrās, tādējādi atslogojot tiesas. Dienvidlatgales prokuratūrā šis rādītājs 2021. gadā attiecībā pret 2019. gadu ir palielinājies gandrīz par 50 %.

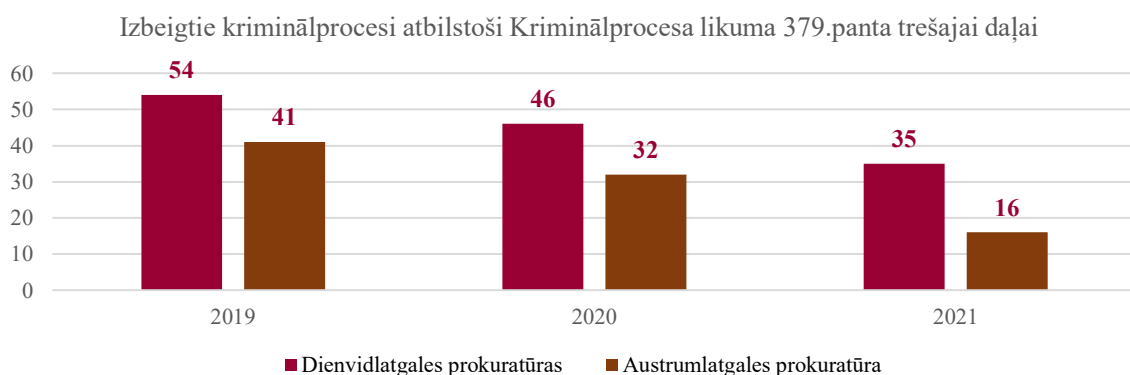
Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

Dienvidlatgales prokuratūrā vērojama tendence, ka izbeigto kriminālprocesu, atbrīvojot personu no kriminālatbildības, skaits samazinās. Tajā pašā laikā Austrumlatgales prokuratūrā šis rādītājs pēdējos gados būtiski nav mainījies. Jāpiemin, ka Austrumlatgales prokuratūras prokurori biežāk izmanto citus vienkāršotos kriminālprocesa pabeigšanas veidus, nenododot krimināllietu tiesai.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā šāds kriminālprocesa pabeigšanas veids nav piemērots.

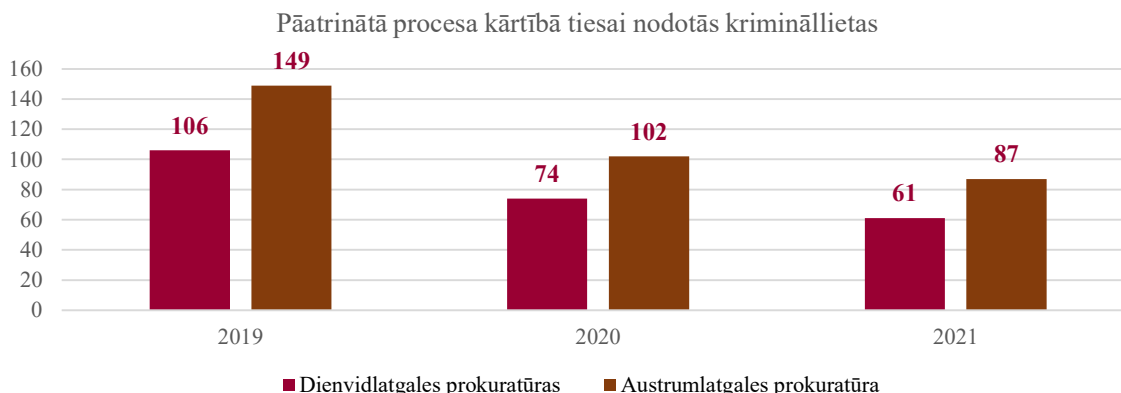
Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokurori katru gadu arvien mazāk izmanto Kriminālprocesa likuma 379. panta trešās daļas un 415. panta iespējas izbeigt kriminālprocesu, nosacīti atbrīvojot personu no kriminālatbildības. Rajona prokurori biežāk izmanto citus vienkāršotos kriminālprocesa pabeigšanas veidus, nenododot krimināllietu tiesai.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā 3 gadu periodā tikai viens kriminālprocess (2020. gadā) izbeigts, personu nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības.

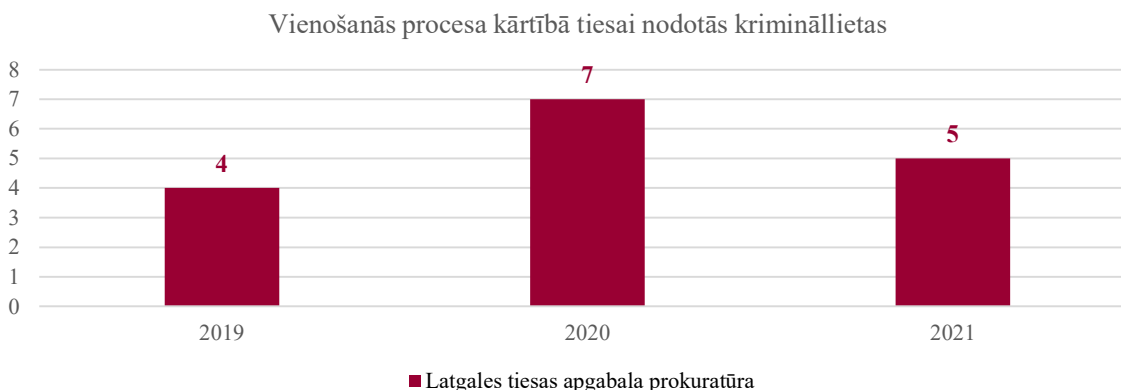
Paātrinātā procesa kārtībā saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

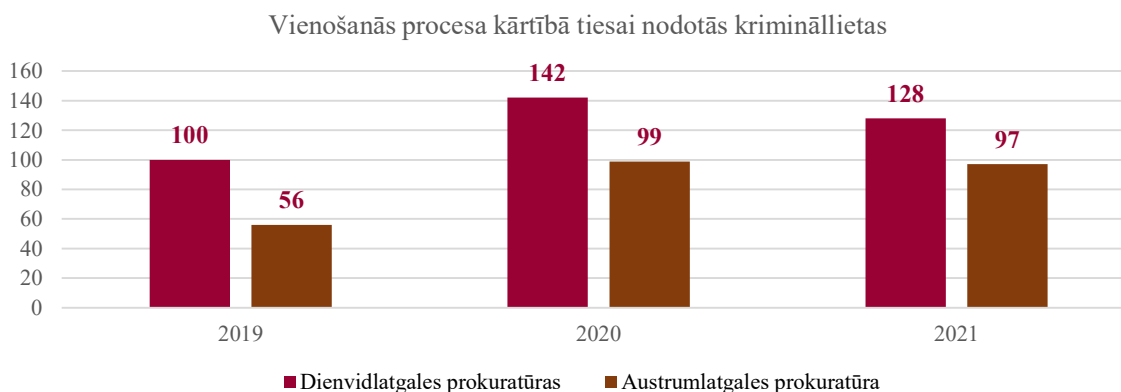
Paātrinātā procesa piemērošanas prakse Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās skaidri iezīmē tā praktisko izmantošanu pirmstiesas procesa stadijā. Pamatā tikai daļa (ap 30 %) šādā procesuālā kārtībā virzīto kriminālprocesi nonāk tiesā, bet pārējie kriminālprocesi lielākoties tiek pabeigti prokuratūrā. Konkrēti, Dienvidlatgales prokuratūrā 2021. gadā paātrinātā procesa kārtībā saņemti 218 kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodota 61 krimināllietas, bet Austrumlatgales prokuratūrā 2021. gadā paātrinātā procesa kārtībā saņemti 290 kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotas 87 krimināllietas.

Latgales tiesas apgabala prokuratūrā kriminālprocesi, kas no izmeklēšanas iestādēm tiek virzīti paātrinātā procesa kārtībā, netiek saņemti.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

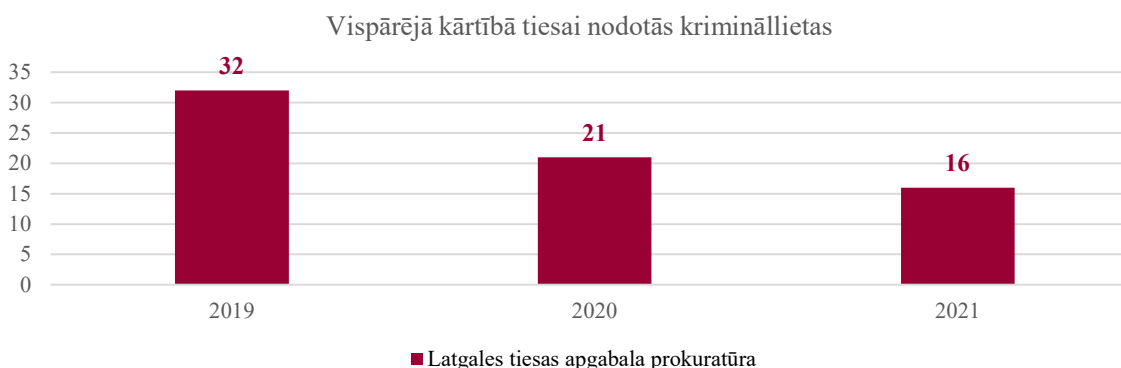
Latgales tiesas apgabala prokuratūrā pēdējos gados krimināllietu, kas nodotas tiesai vienošanās procesa kārtībā, skaits būtiski nav mainījies. Pozitīvi vērtējams tas, ka gandrīz 30 % no visiem pabeigtajiem kriminālprocesi, nododot krimināllietas tiesai, pabeigti vienošanās procesa kārtībā, tādējādi ekonomējot prokurora un tiesas darba laika resursu un radot iespēju ātri un efektīvi panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

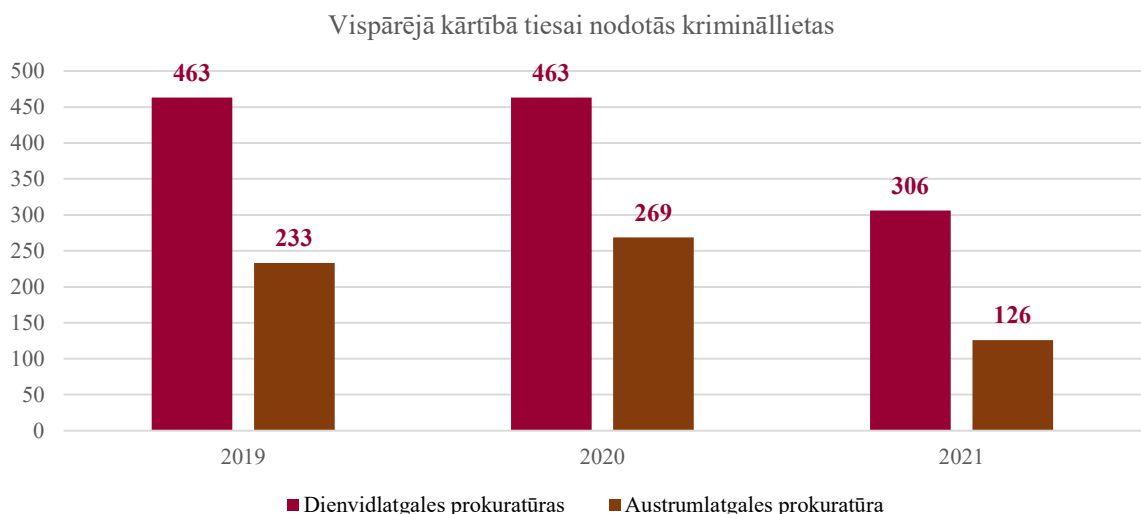
Dienvidlatgales prokuratūrā 2021. gadā nedaudz samazinājies vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits. Austrumlatgales prokuratūrā šis rādītājs būtiski nav mainījies. Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošās rajona prokuratūras konsekventi izmanto vienošanās procesa piemērošanas iespējas. Pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana, slēdzot vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu un nododot krimināllietu tiesai, tiek pozitīvi vērtēta arī no Rēzeknes tiesas un Daugavpils tiesas tiesnešu puses, jo sekmē krimināllietas izskatīšanu saprātīgā termiņā un procesuālās ekonomijas principa ievērošanu.

Prokurori norādījuši, ka vienošanās process praksē ir vienkāršāk piemērojams nekā prokurora priekšraksts par sodu. Bieži vien apsūdzētie paši izsaka lūgumu piemērot vienošanās procesu, jo tas dod iespēju apsūdzētajam vēl līdz tiesai gūt skaidrību par konkrētu soda veidu un mēru. Arī fakts, ka vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotajās krimināllietās iztiesāšana pārsvarā gadījumos notiek rakstveida procesā, vērtējams pozitīvi. Šis process dod iespēju vienoties faktiski par jebkuru soda veidu un mēru (pretstatā prokurora priekšrakstam par sodu, kad var piemērot pusi no likumā noteiktā soda mēra), kas ļauj saglabāt individuālu pieeju soda noteikšanā.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

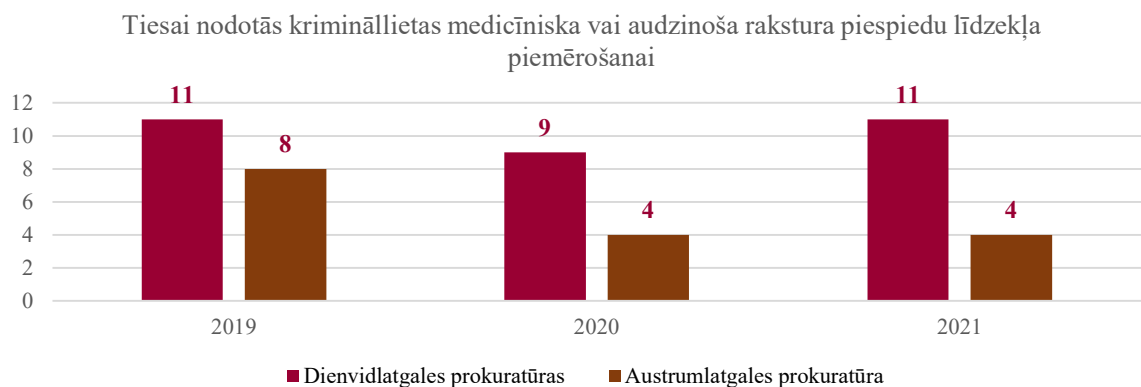

2021. gadā samazinājies Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru vispārējā kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits, kas faktiski saistīts ar tiem pašiem apstākļiem, kas norādīti iepriekš tekstā pie tabulas *Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi*.

Tā pati tendence vērojama arī abās Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās, kas kopumā vērtējams pozitīvi un norāda uz to, ka prokurori ņēmuši vērā un ir pildījuši iepriekšējā gadā noteiktos prioritāros uzdevumus, tai skaitā vairāk kriminālprocesu pabeigt prokuratūrā, tādējādi atslogojot tiesas.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

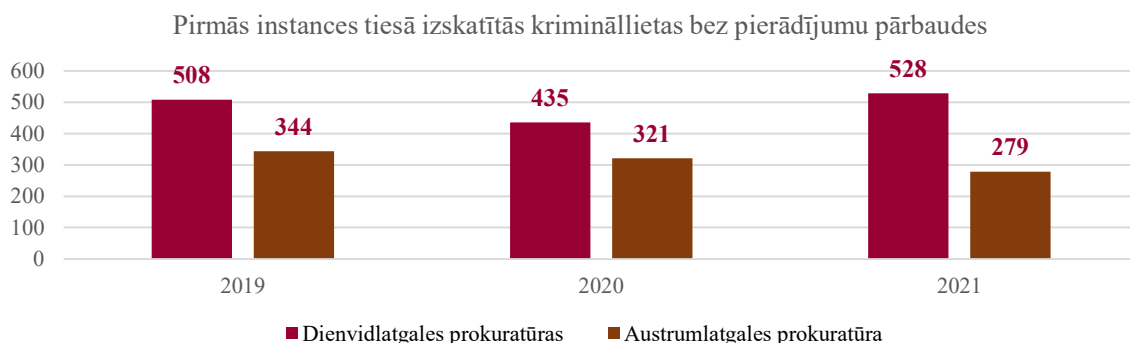
Tiesai nodoto krimināllietu medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai skaits Dienvidlatgales prokuratūrā un Austrumlatgales prokuratūrā pēdējos gados būtiski nav mainījies. Atšķirība ir tikai Austrumlatgales prokuratūras rādītājos 2019. gadā, kad to skaits bijis uz pusi lielāks nekā 2020. un 2021. gadā.

Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori tiesai nodevuši 3 krimināllietas medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai (1 – 2019. gadā un 2 – 2021. gadā).

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

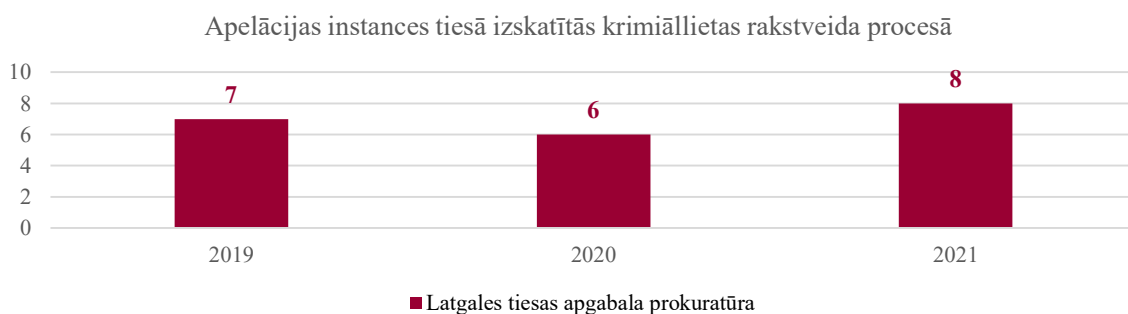

Ar Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru piedalīšanos 2019. gadā pirmās instances tiesā ar sprieduma pasludināšanu iztiesātas 47 krimināllietas, bet 2020. gadā un 2021. gadā attiecīgi 25 un 22 krimināllietas. Valstī noteiktie pasākumi pandēmijas izplatības ierobežošanai atstājuši vistiešāko ietekmi uz pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaitu ar apgabala prokuroru piedalīšanos. Samazinājums par 50 % salīdzinājumā ar 2019. gadu vērtējams kā būtisks. Tas rada iztiesāšanā esošo krimināllietu uzkrājumu uz turpmākajiem periodiem. Valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā prasa lielu prokurora darba laika resursu. Sadarbībā ar tiesnešiem jāmeklē risinājums iztiesāšanas procesa efektīvākai norisei.

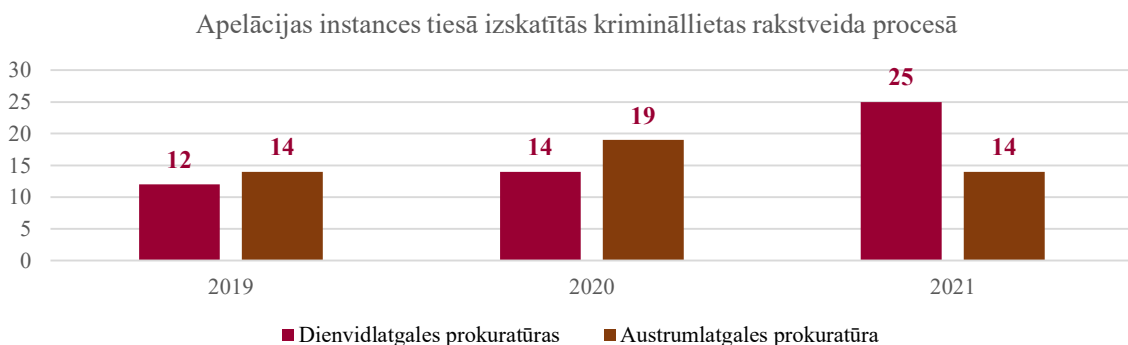

Latgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokuroru dalība pirmās instances tiesā 2021. gadā ir pieaugusi salīdzinājumā ar 2020. gada rezultātiem. Tā, Dienvidlatgales prokuratūras prokurori ir piedalījušies 793 krimināllietu iztiesāšanā pirmās instances tiesā ar sprieduma pasludināšanu, kas ir par 291 krimināllietu vairāk nekā 2020. gadā, bet Austrumlatgales prokuratūras prokurori 2021. gadā ir piedalījušies 420 krimināllietu iztiesāšanā pirmās instances tiesā ar sprieduma pasludināšanu, kas ir par 88 krimināllietām vairāk nekā 2020. gadā. Vēsturiski nemainīgs ir rādītājs, ka Latgales tiesu apgabala pirmās instances tiesās 65–70 % krimināllietu tiek iztiesātas bez pierādījumu pārbaudes.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

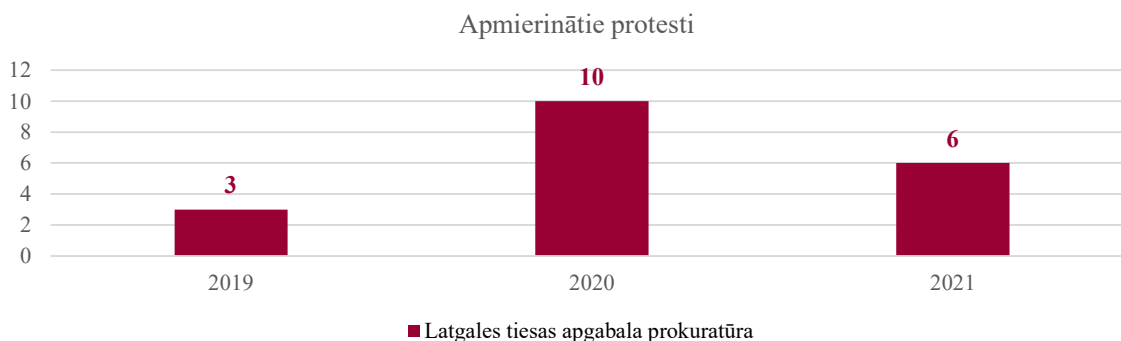

Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2021. gadā ir piedalījušies 15 krimināllietu izskatīšanā apelācijas instances tiesā ar nolēmuma pasludināšanu, kas ir par 2 izskatītām krimināllietām vairāk nekā 2020. gadā, bet par 5 mazāk salīdzinājumā ar 2019. gadu. Rakstveida procesā 2021. gadā izskatītas 8 krimināllietas.

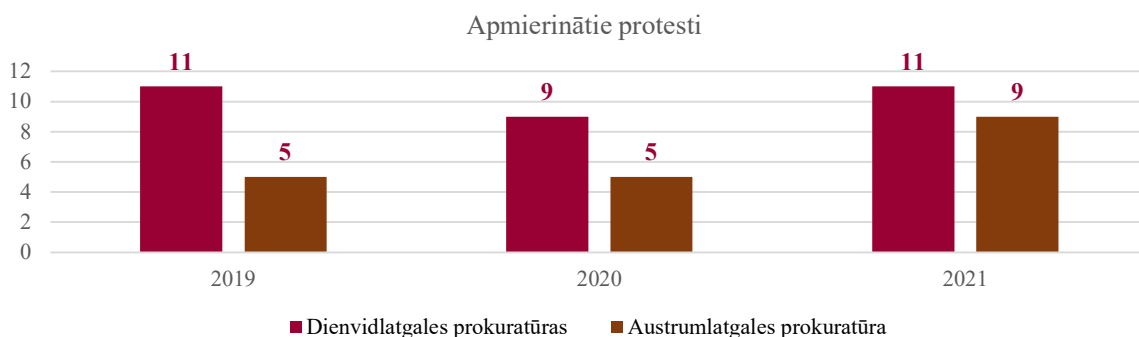

Dienvidlatgales prokuratūras prokurori 2021. gadā piedalījušies 22 krimināllietu izskatīšanā apelācijas instances tiesā ar nolēmuma pasludināšanu, kas ir par 7 krimināllietām vairāk nekā 2020. gadā, bet Austrumlatgales prokuratūras prokurori 2021. gadā piedalījušies 32 krimināllietu izskatīšanā apelācijas instances tiesā ar nolēmuma pasludināšanu, kas ir divas reizes lielāks rādītājs nekā 2020. gadā. Rakstveida procesā 2021. gadā izskatītas 39 krimināllietas.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2021. gadā krimināllietās iesnieguši 7 prokurora protestus (2 apelācijas protestus, 3 kasācijas protestus, 1 protestu par tiesneša, tiesas rīcības vai lēmuma pārsūdzēšanu, 1 protestu Kriminālprocesa likuma 61. nodaļas kārtībā), no kuriem apmierināti 6 protesti. 2020. gadā apgabala prokurori bija iesnieguši arī 7 prokurora protestus. Apmierināto protestu kritums attiecībā pret 2020. gadu izskaidrojams ar to, ka 2020. gadā tiesas ir izskatījušas un apmierinājušas arī tos protestus, kas bija iesniegti iepriekšējā, t. i., 2019. gadā, kad prokurori bija iesnieguši 10 prokurora protestus. No pēdējos 3 gados iesniegtajiem 24 prokurora protestiem apmierināti bija 19 protesti jeb 80 %.

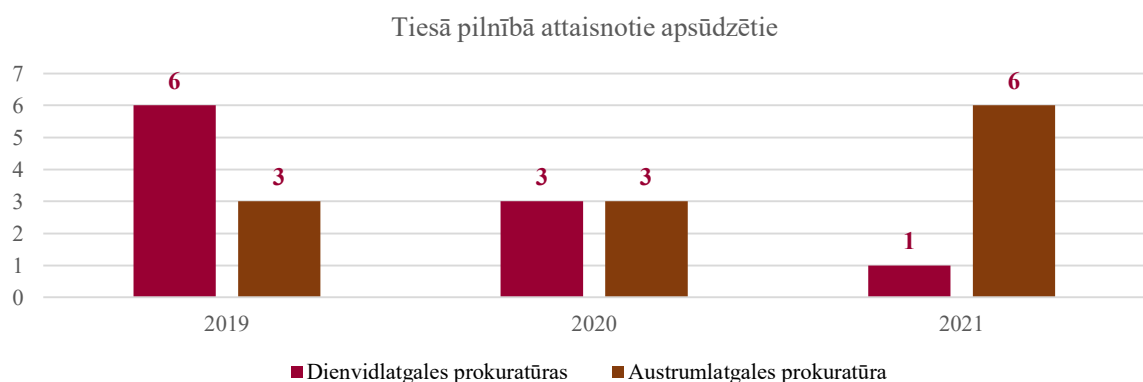

Rajona līmeņa prokuratūras prokurori triju gadu laikā kopumā ir iesnieguši 95 prokurora protestus, no kuriem apmierināti 50 protesti, kas ir nedaudz vairāk par 50 %. Šis rādītājs tuvāko gadu laikā būtu uzlabojams.

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

2021.gadā ar Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru piedalīšanos tiesās izskatītajās krimināllietās nav attaisnoto apsūdzēto, kas vērtējams ļoti pozitīvi.

2021. gadā attiecībā pret iepriekšējiem 2 gadiem palielinājies ar Austrumlatgales prokuratūras prokuroru piedalīšanos tiesā izskatītajās lietās attaisnoto apsūdzēto skaits – no 3 attaisnotajiem uz 6 attaisnotajiem, no kuriem 4 apsūdzētie bija attaisnoti, bet divās krimināllietās prokurori atteicās no apsūdzības. Visos šajos gadījumos netika konstatētas kļūdas vai nepilnības prokurora pienākumu pildīšanā, kas varēja ietekmēt attaisnojoša sprieduma vai lēmuma par kriminālprocesa izbeigšanu pieņemšanu. Par pamatu attaisnojošu spriedumu taisīšanai bija dažāds prokurora un tiesas viedoklis par noziedzīgā nodarījuma sastāvu, kā arī pierādījumu pietiekamību un to vērtējumu.

Ar Dienvidlatgales prokuratūras prokuroru piedalīšanos tiesā izskatītajās lietās attaisnoto apsūdzēto skaits ir sarucis līdz minimumam, kas vērtējams pozitīvi.

Tiesās attaisnoto apsūdzēto īpatsvars pret 2021. gadā tiesai nodotajiem apsūdzētajiem Latgales tiesu apgabalā ir 0,75 %. 2020. gadā šis rādītājs bija 0,65 %.

Kopumā Latgales tiesu apgabala tiesās attaisnoto apsūdzēto skaits vērtējams kā zems un dod pamatu prokurora darba kvalitāti novērtēt pozitīvi. 2021. gadā, vērtējot apsūdzēto attaisnošanas iemeslus krimināllietās, kurās spriedums stājies spēkā, prokuroru darbā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas noveduši pie apsūdzētā attaisnošanas.

Aktuālo lietu virzība, rezultāti

2021. gadā Latgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokurori kopā pabeiguši 142 īpaši aktuālus kriminālprocesus, kas ir par 7 kriminālprocesiem mazāk nekā 2020. gadā, bet par 56 kriminālprocesiem vairāk, salīdzinot ar 2019. gadu. Vislielāko šīs kategorijas kriminālprocesu īpatsvaru sastāda kriminālprocesi par kontrabandu (Krimināllikuma 190. pants), noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā (Krimināllikuma 317.–319. pants), tostarp kukuļošanu (Krimināllikuma 320.–323. pants), izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas (Krimināllikuma 218. pants), noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, ja tie izdarīti pret nepilngadīgo (Krimināllikuma 159.–162.¹ pants), noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (Krimināllikuma 195. pants), slepkavībām, tai skaitā pastiprinošos un sevišķi pastiprinošos apstākļos (Krimināllikuma 116.–118. pants).

Tā, piemēram, Latgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2021. gadā tiesai nodevuši 6 krimināllietas par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, ja tie izdarīti pret nepilngadīgo, 2 krimināllietas par kukuļošanu un 2 krimināllietas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Īpaši jāatzīmē, ka apgabala prokuroru uzraudzībā atrodas daudzi īpaši aktuāli kriminālprocesi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, starp tiem no 22 kriminālprocesiem Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā izdalīti materiāli un uzsākti procesi par noziedzīgi iegūtu mantu, kuri nodoti izskatīšanai Ekonomisko lietu tiesai. 11 procesi no tiem ar aktīvu prokuroru piedalīšanos izskatīti un stājies spēkā tiesas nolēmums, ar kuru par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem kopumā atzīti naudas līdzekļi un konfiscēti valsts labā par kopējo summu 5 586 952,28 EUR un 247 204,51 USD, kā arī transportlīdzeklis Renault Megane.

2021. gada decembrī krimināllietā Nr. 11240030520 stājies spēkā spriedums pret I.S., kura bija apsūdzēta par slepkavību pastiprinošos apstākļos (Krimināllikuma 117. panta 2. punkts) un cietsirdību un vardarbību pret nepilngadīgo (Krimināllikuma 174. panta otrā daļa), sods noteikts – brīvības atņemšana uz 17 gadiem. Kriminālprocess kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemts 2021. gada aprīlī, bet jau jūnijā krimināllieta nodota izskatīšanai tiesai.

2021. gadā 6. jūnijā tiesai nodota krimināllieta Nr. 11824005920, kurā apsūdzētas 7 personas par cigarešu kontrabandu organizētā grupā lielā apmērā (valstij radīts zaudējums 33 308,21 EUR apmērā). Krimināllieta saņemta prokuratūrā 2021. gada aprīlī.

2021. gada 29. jūnijā Ekonomisko lietu tiesai nodota krimināllieta Nr. 11903004119, kurā apsūdzētas 3 personas pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu organizētā grupā lielā apmērā. Kriminālprocess kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemts 2021. gada 20. janvārī.

Nemot vērā Dienvidlatgales prokuratūras un Austrumlatgales prokuratūras darbību pierobežas teritorijā, īpaši jāatzīmē kriminālvajāšanai saņemtie un pabeigtie kriminālprocesi ārvalstnieku apsūdzībā pēc Krimināllikuma 323. panta pirmās daļas par kukuļdošanu muitas un robežsardzes amatpersonām. 2021. gadā Dienvidlatgales prokuratūras un Austrumlatgales prokuratūras prokurori tiesai nodeva kopā 19 krimināllietas personu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 323. panta pirmās daļas, savukārt 10 kriminālprocesus personu apsūdzībā par kukuļdošanu pabeidza ar prokurora priekšrakstu par sodu. Minētajos 10 kriminālprocesos prokurori īpašu uzmanību pievērsa kriminālprocesa pabeigšanai īsos termiņos (līdz 48 stundām no kriminālprocesa uzsākšanas brīža). Prokuroru darba organizācija (dežūras) nodrošināja minēto kriminālprocesu kriminālvajāšanas pārņemšanu jebkurā laikā ārpus darbalaika, kā arī brīvdienās vai svētku dienās.

Līdzīgi kā kriminālprocesi par kukuļdošanu arī kriminālprocesi par noziedzīgiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 190. panta pirmās, otrās, trešās daļas (kontrabanda) prokuratūrā izlemti maksimāli ātri no kriminālprocesa uzsākšanas brīža. 2021. gadā Dienvidlatgales prokuratūrā un Austrumlatgales prokuratūrā ar prokurora priekšrakstu par sodu

pabeigti 20 kriminālprocesi personu apsūdzībā par kontrabandu, no tiem 9 kriminālprocesi pabeigti 48 stundu laikā no kriminālprocesa uzsākšanas brīža. Savukārt izskatīšanai tiesai nodotas 16 krimināllietas personu apsūdzībā par kontrabandas izdarīšanu, no tām 8 krimināllietas nodotas tiesai pirmstiesas procesā noslēgtās vienošanās par vainas atzīšanu un sodu apstiprināšanai, 6 krimināllietas vispārējā kārtībā un 2 krimināllietas nodotas tiesai paātrinātā procesa kārtībā.

Dienvidlatgales prokuratūras un Austrumlatgales prokuratūras prokurori 2021. gadā nodeva izskatīšanai tiesai krimināllietas vai pabeidza kriminālprocesu prokuratūrā par šādiem īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem:

- Krimināllikuma 116. pants (slepkavība) – 4 krimināllietas nodotas tiesai vispārējā kārtībā un 1 krimināllieta medicīniska rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai;
- Krimināllikuma 160. panta ceturtā daļa (seksuāla vardarbība) – 1 krimināllieta nodota tiesai vispārējā kārtībā;
- Krimināllikuma 218. panta otrā daļa (izvairīšanās no nodokļu nomaksas) – 8 krimināllietas nodotas tiesai vispārējā kārtībā, 1 kriminālprocess pabeigts ar prokurora priekšrakstu par sodu;
- Krimināllikuma 191. panta trešā daļa (neatļautas darbības ar muitošanai pakļautajām precēm) – 3 krimināllietas nodotas tiesai vispārējā kārtībā;
- Krimināllikuma 195. pants (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana) – 7 krimināllietas nodotas tiesai vispārējā kārtībā, 2 kriminālprocesi pabeigti ar prokurora priekšrakstu par sodu;
- Krimināllikuma 174. panta pirmā daļa (cietsirdība pret nepilngadīgo) – 3 krimināllietas nodotas tiesai vispārējā kārtībā, 1 kriminālprocess pabeigts ar prokurora priekšrakstu par sodu;
- Krimināllikuma 318. panta pirmā daļa (dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana) – 1 krimināllieta nodota tiesai vispārējā kārtībā.

Kā norāda Latgales tiesas apgabala prokuratūras virsprokurors, realizējot vienu no prioritātēm Austrumlatgales prokuratūrā un Dienvidlatgales prokuratūrā, 2021. gadā notikusi prokuroru slodzes izlīdzināšana, tai skaitā īpaši aktuālajās lietās, tostarp saistībā ar jaunu prokuroru iecelšanu amatā; samazināts tiesai nodoto krimināllietu skaits, pēc iespējas kriminālprocesus pabeidzot prokuratūrā; samazināti kriminālprocesu pabeigšanas termiņi un ieviests prokurora un procesa virzītāja darba optimizācijas risinājums ar t. s. “paātrināto procesu dežūrprokuroriem”.

Virsprokurors norāda, ka 2022. gadā nepieciešams organizēt struktūrvienības darbu, veicot iekšējo kontroli un nosakot optimālu prokuroru un darbinieku slodzi; kontrolēt amatā augstāka prokurora funkciju realizēšanu, noteikt koordinēšanas virzienus; apzināt, konstatēt un analizēt krimināltiesiskus un procesuālus problēmjasautājumus, iesniegt priekšlikumus to risināšanai ar mērķi uzlabot izmeklēšanas kvalitāti pirmstiesas procesā un veicināt vienveidīgas prakses izveidi; palielināt vienkāršota procesa veida izvēles un prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaitu, izmantojot izstrādātās vadlīnijas un sekmējot jaunu vadlīniju izstrādi; veicināt kvalitatīvu, efektīvu un lietišķu sadarbību ar tiesībsardzības iestādēm.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošās rajona līmeņa prokuratūras pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

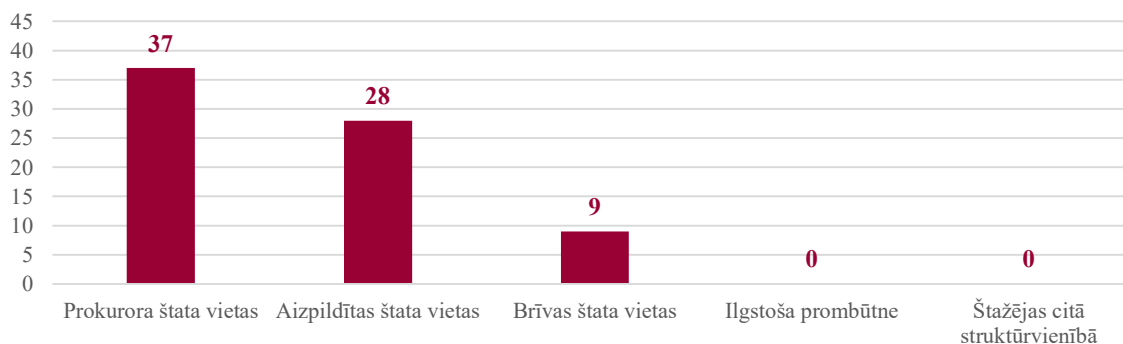
Prokuratūrā 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību apvienošanu, izveidojot jaunas prokuratūras struktūrvienības, tādējādi samazinot to skaitu. Vidzemes tiesas apgabalā no 2021. gada 1. marta, apvienojot līdzšinējās 7 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Valmieras un Valkas rajona prokuratūras) tika izveidota 1 jauna rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienība – **Vidzemes prokuratūra**.

Vidzemes tiesas apgabala teritorijā 2021. gadā darbojās 1 apgabala līmeņa teritoriālā prokuratūra un 1 rajona līmeņa teritoriālā prokuratūra pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

- Vidzemes tiesas apgabala prokuratūra – 7 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 6 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Valkā, 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Madonā, 1 prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Cēsīs un 1 prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Valmierā);
- Vidzemes prokuratūra – 37 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 3 virsprokurora vietnieka un 33 prokurora štata vietas, no tām virsprokurora un 8 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Valmierā, 1 virsprokurora vietnieka un 6 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Cēsīs, 1 virsprokurora vietnieka un 3 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Alūksnē, 1 virsprokurora vietnieka un 3 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Limbažos, 7 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Madonā, 4 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Gulbenē un 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darba vietu Valkā.

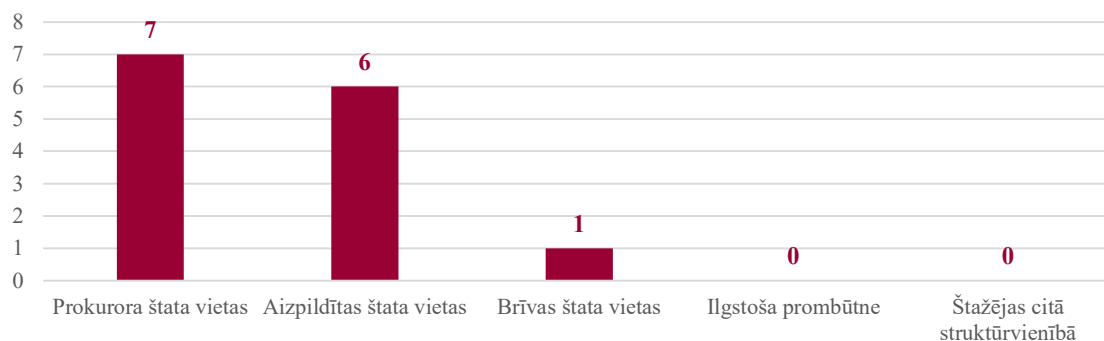
Vidzemes prokuratūrā, kas no 2021. gada 1. marta ir vienīgā rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienība Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā, uz 2021. gada 31. decembri bija 9 vakantas prokurora štata vietas (Alūksnē – 1, Gulbenē – 1, Madonā – 3, Valkā – 1, Valmierā – 3) jeb 24,32 % no kopējā Vidzemes prokuratūrai noteiktā prokurora amata vietu skaita. Šobrīd Vidzemes prokuratūrā vakantajās prokurora štata vietās stažējas 2 prokurora amata kandidāti (Madonā – 1, Valmierā – 1), kuri pie nosacījuma, ja sekmīgi nokārtos kvalifikācijas pārbaudījumus, tuvākajā laikā varētu tikt iecelti prokurora amatā.

Vidzemes prokuratūras prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā šobrīd ir 1 vakanta prokurora štata vieta ar pastāvīgo darba vietu Valkā, kurā no 2022. gada 1. februāra stažēšanos uzsāks Vidzemes prokuratūras prokurors, lai apgabala prokuratūras prokurori pilnībā varētu nodrošināt kvalitatīvu prokurora funkciju veikšanu.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā 2021. gadā visvairāk tika pieņemti kriminālprocesi par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kā arī par noziedzīgiem nodarījumiem tautsaimniecībā, tai skaitā arī par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu; par noziedzīgiem nodarījumiem pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību; par noziedzīgiem nodarījumiem pret personu brīvību, godu un cieņu; par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kā arī par noziedzīgiem nodarījumiem pret ģimeni un nepilngadīgajiem. 2021. gadā prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaita samazinājums vistiešākā mērā saistāms ar to, ka ar 2021. gada 1. novembri saskaņā ar ģenerālprokurora 2021. gada 27. oktobra pavēli Nr. 119 "Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci" visu izmeklēšanas iestādēs uzsākto kriminālprocesa uzraudzība tika nodota rajona līmeņa prokuratūras prokuroru uzraudzībā, kā arī ar to, ka ar 2021. gada 20. janvāri apgabala prokuratūras prokurori uzsāka pildīt amatā augstāka prokurora funkcijas rajona līmeņa prokuratūras prokuroru uzraudzībā esošajos kriminālprocesos. Tā rezultātā, palielinoties apgabala prokuratūras prokuroru darba slodzei, daļa no apgabala prokuratūrai piekritīgajiem kriminālprocesiem 2021. gada laikā tika nodoti rajona prokuratūras prokuroru uzraudzībā, lai viņi pamazām iegūtu uzraugošā prokurora prasmes sarežģītākajos kriminālprocesos, kas līdz tam bija apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā. Apgabala prokuratūras prokurori turpinās pildīt uzraugošā prokurora funkcijas tikai tajos kriminālprocesos, kuri nodoti viņu uzraudzībā līdz 2021. gada 31. oktobrim (šobrīd apgabala prokuroru uzraudzībā ir 71 kriminālprocess).

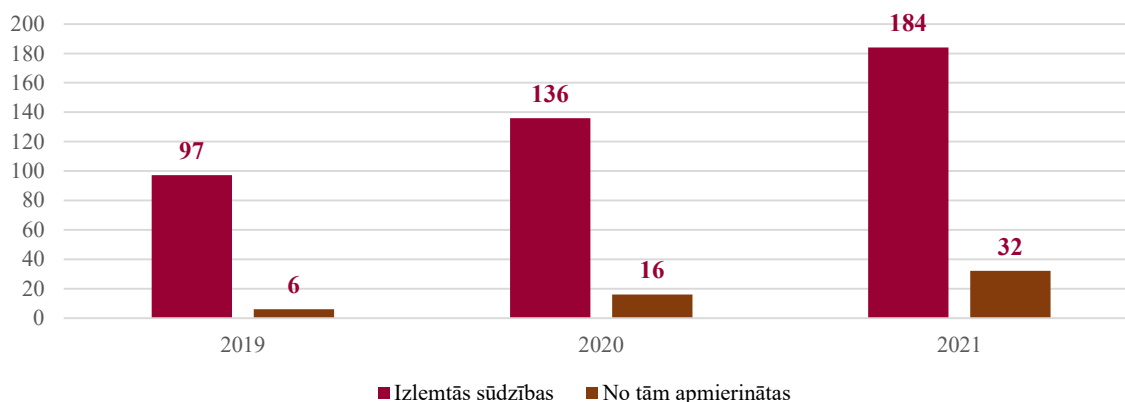
Izmeklēšanā dotie prokurora norādījumi

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru doto norādījumu skaits ik gadu saglabājas pietiekami augsts. Tas raksturo nepieciešamību pēc prokurora aktīvas iesaistes izmeklēšanas norisē. Prokuroru dotie norādījumi pozitīvi ietekmē izmeklēšanas kvalitāti un veicina kriminālprocesa virzību, it īpaši saistībā ar izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma juridisko sarežģītību vai kriminālprocesa apjomu. Gadījumos, kad prokuroru dotie norādījumi neatstāj jūtamu ietekmi uz izmeklēšanas kvalitātes uzlabošanos, būtu jādomā par efektīvākām uzraudzības formām, lai prokurora darbība kriminālprocesā izpaustos aktīvā līdzdarbībā, nevis formālā savu procesuālo pienākumu izpildē. Šādos gadījumos, it īpaši kriminālprocesos par smagiem un sevišķi smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, aktīvai sadarbībai ir jābūt ne tikai uzraugošajam prokuroram ar procesa virzītāju, bet aktīvi jāiesaistās arī amatā augstākam prokuroram jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža. Nelielais doto norādījumu skaita samazinājums 2021. gadā ir saistīts ar to, ka mazāk kriminālprocesu ir pieņemti prokuroru uzraudzībā.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

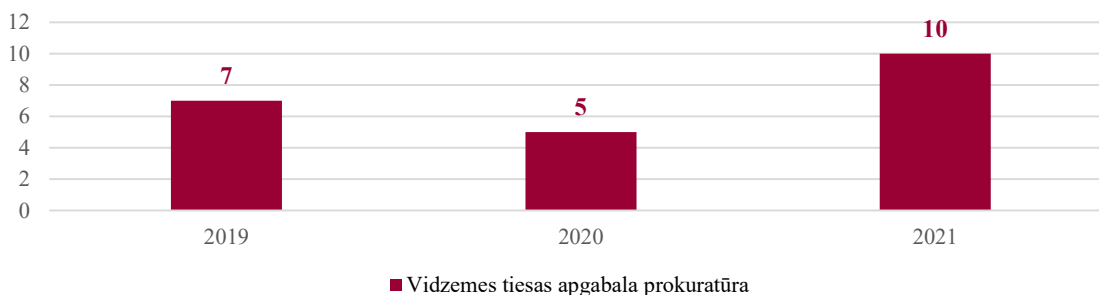
Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas (Vidzemes tiesas apgabala prokuratūra)

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā izlemto sūdzību skaits ik gadu ir nemainīgi augsts, turklāt vērojama tendence sūdzību skaitam palielināties. 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā par 35,29 % palielinājies izlemto sūdzību skaits, kā arī par 100 % palielinājies apmierināto sūdzību skaits. Izlemto sūdzību skaita pieaugums izskaidrojams ar to, ka apgabala prokuratūras prokurori ar 2021. gada 20. janvāri pilda amatā augstāka prokurora funkcijas rajona līmeņa prokuratūras prokuroru uzraudzībā esošajos kriminālprocesos un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 46. pantu prokuroriem jāizskata sūdzības par uzraugošo prokuroru nolēmumiem. Sūdzību izlemšanai tiek atvēlēts ievērojams prokuroru darba resurss, jo nepieciešams iepazīties ar krimināllietas materiāliem, tos izvērtēt un pieņemt nolēmumu. Vērtējot, ka no izlemtajām sūdzībām 3 gadu periodā tiek apmierināta vidēji tikai katra desmitā sūdzība, svarīgi ir rast risinājumu sūdzību skaita samazinājumam, lai prokurori varētu vairāk uzmanības atvēlēt svarīgāku prokurora funkciju nodrošināšanai.

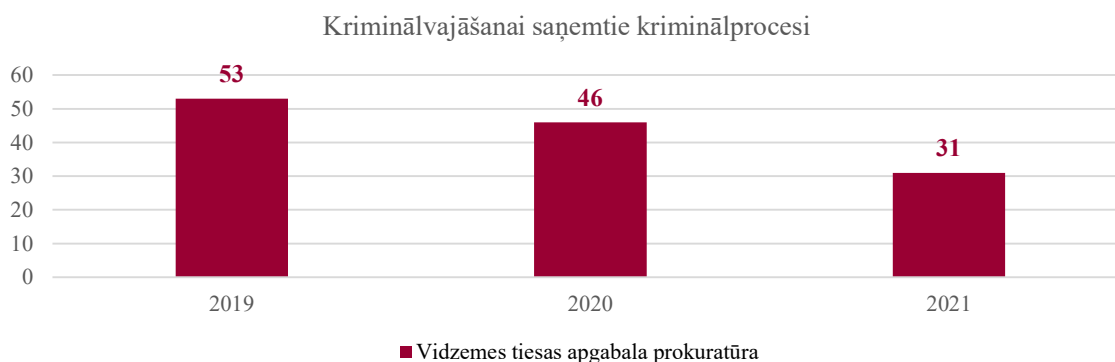
Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

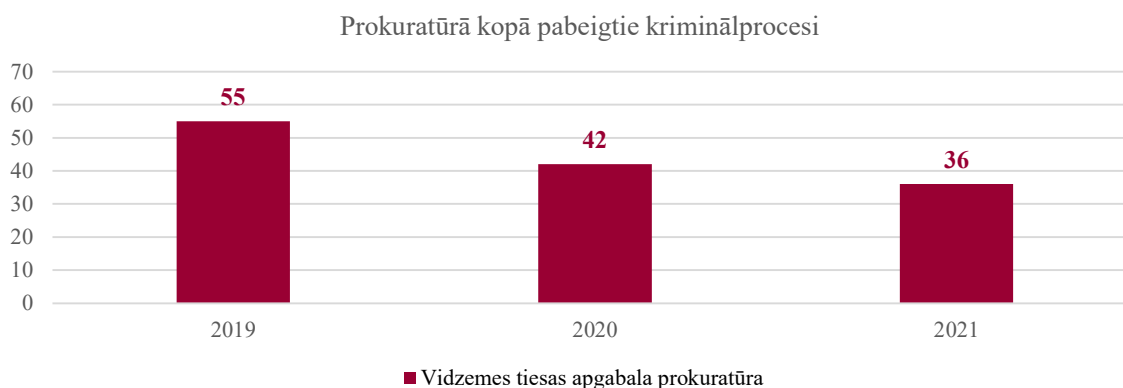
2021. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru dotā piekrišana 10 kriminālprocesu apturēšanai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 400. pantu ļauj izdarīt secinājumu, ka prokuroru vidū ir nostiprinājusies izpratne par kriminālprocesa apturēšanas procesuālo nozīmi, par ko liecina arī apturēto kriminālprocesa skaita palielinājums par 100 %, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaita samazinājums 2021. gadā izskaidrojams ar to, ka apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā iepriekšējos gados tika pieņemts mazāks uzsākto kriminālprocesu skaits. Akcentējams, ka prokuroru lietvedībā pieņemto kriminālprocesu apjomu ir arī ietekmējuši valstī saistībā ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu noteiktie ierobežojumi, kas nenoliedzami kavēja izmeklēšanas iestāžu normālu darbību, tai skaitā kriminālprocesu izmeklēšanu.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

2021. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā kopā pabeigti 36 kriminālprocesi. Šis prokuratūras darba rādītājs, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir nedaudz samazinājies. Tas izskaidrojams ar kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesu skaita samazinājumu.

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

2021. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā faktiski dubultojies pabeigto kriminālprocesi skaits pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām, kas noteiktas ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu “Par īpaši aktuālām krimināllietām”. Prokurori pabeiguši kriminālprocesus par slepkavību, par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību (ja noziedzīgi nodarījumi izdarīti pret nepilngadīgo), par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

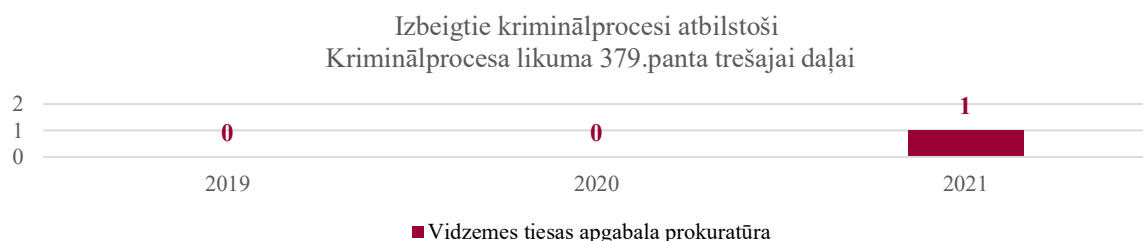
2019. gadā Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā bija izteikts noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kas izdarīti ar mazgadīgo vai nepilngadīgo, pārsvars attiecībā pret citiem noziedzīga nodarījuma veidiem, kas savukārt 2020. gadā bija samazinājies (3 kriminālprocesi), bet 2021. gadā atkal vērojama tendence palielināties (10 kriminālprocesi).

Pabeigtie kriminālprocesi ar prokurora priekšrakstu par sodu

Lai arī Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi ir apjomīgi un sarežģīti, 2021. gadā 19 % no visiem prokuratūrā pabeigtajiem kriminālprocesi ir nav virzīti tiesai, bet panākts krimināltiesisko attiecību taisnīgs neregulējums prokuratūrā, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu. Prokurori ar priekšrakstu par sodu pabeiguši kriminālprocesus par noziedzīgiem nodarījumiem pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību; par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību; par noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā un noziedzīgu nodarījumu tautsaimniecībā.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā 2021. gadā izbeigts 1 kriminālprocess, apsūdzēto personu nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, par noziedzīgu nodarījumu pret personas tikumību un dzimumneaizskaramību. Tādējādi prokurors izmantoja iespēju nenodot krimināllietu tiesai, bet krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu panākt prokuratūrā.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

Neskatoties uz to, ka apgabala prokuratūrai piekritīgās lietas pārsvarā ir apjomīgas un juridiski sarežģītas, prokurori izmanto vienošanās procesa piemērošanas iespējas. Pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana, slēdzot vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu un nododot krimināllietu tiesai, tiek pozitīvi vērtēta arī no Vidzemes rajona tiesas tiesnešu puses, jo tas sekmē krimināllietas iztiesāšanu saprātīgā termiņā, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, kā arī izskatot krimināllietu rakstveida procesā.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori 2021. gadā vispārējā kārtībā nodevuši tiesai 25 krimināllietas. Ir vērojama tendence nedaudz samazināties tiesai nodoto krimināllietu skaitam, kas izskaidrojams ar to, ka samazinās prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaits, līdz ar to arī samazinās kriminālvajāšanai saņemto kriminālprocesa skaits. Jāatzīmē, ka 2021. gadā saistībā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem būtiski pieaudzis krimināllietu skaits, kas iztiesātas videokonferences režīmā. Tas devis prokuroriem iespēju ekonomēt prokurora darba resursus, jo pieslēgties tiesas sēdei iespējams no pastāvīgās darba vietas, līdz ar to tiek ietaupīti arī valsts budžeta līdzekļi. Gan Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras, gan Vidzemes prokuratūras prokurori ir nodrošināti ar tehnoloģijām, lai prokurora dalība tiesas sēdē attālināti tiktu nodrošināta bez ierobežojumiem.

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

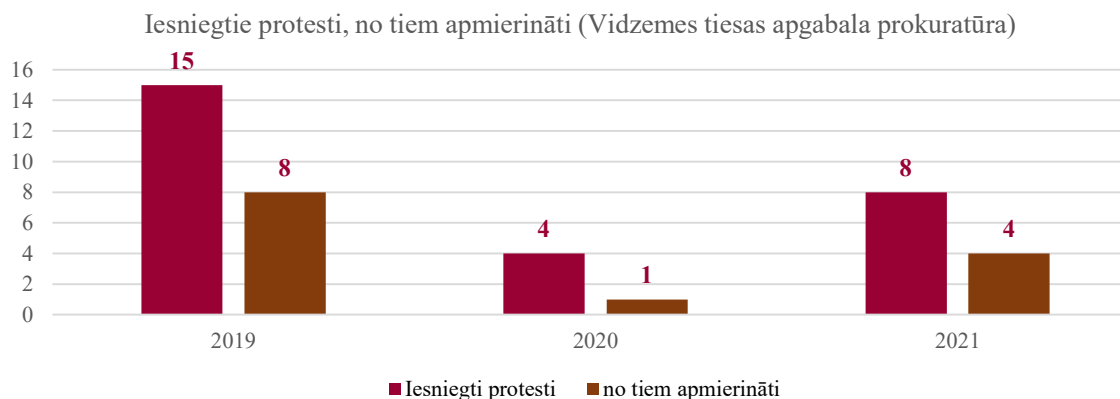
Pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu, kuras tiesai nodevuši Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurori, skaits 2021. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samazinājies, kas savukārt palielina iztiesāšanā esošo krimināllietu uzkrājumu. Savu ietekmi uz to ir atstājuši arī valstī noteiktie ierobežojumi sakarā ar ārkārtējo situāciju. Valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā prasa lielu prokurora darba laika resursu. Sadarbībā ar tiesnešiem jāmeklē risinājums iztiesāšanas efektīvākai norisei. Kā viens no risinājumiem ir krimināllietu izskatīšana rakstveida procesā, ja tas ir iespējams.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

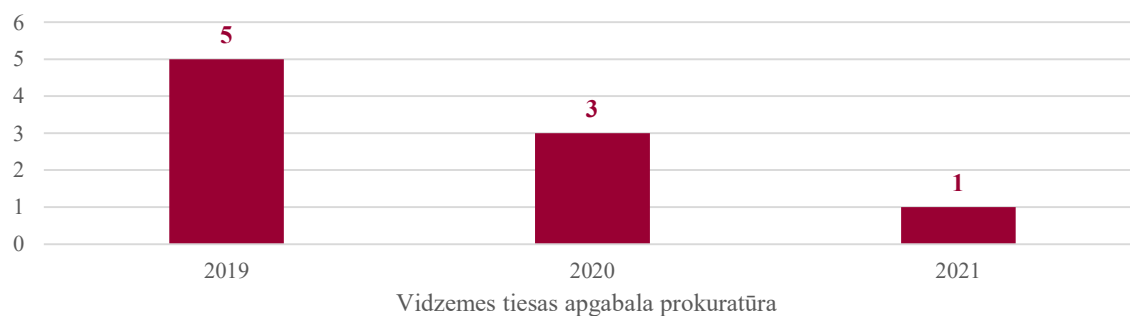
Vidzemes tiesas apgabalā, neskatoties uz valstī noteikto ārkārtējo situāciju un ar to saistītajiem ierobežojumiem, 2021. gadā krimināllietas apelācijas instances tiesā tomēr pārsvarā tika izskatītas mutvārdu procesā. Turpmāk apelācijas instances tiesā krimināllietas pēc iespējas vairāk būtu izskatāmas rakstveida procesā, kas šobrīd arī notiek, lai nerastos pārāk liels neizskatīto krimināllietu atlikums.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru iesniegto protestu skaits 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, ir būtiski palielinājies, ko var izskaidrot ar to, ka tiesas un prokurora viedokļos ir būtiskas atšķirības un, iespējams, prokurora ieskatā konstatēti materiālo vai procesuālo normu pārkāpumi, kā rezultātā prokuroram ir pamats iesniegt apelācijas vai kasācijas protestu. Puse no prokuroru iesniegtajiem protestiem ir apmierināti, kas daļēji varētu būt skaidrojams ar prokuroru darba kvalitātes uzlabošanos, kā arī daļēji ar to, ka iesniegtie protesti varētu tikt izskatīti ar laika nobīdi.

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā pilnībā attaisnoto personu skaits vērtējams kā zems un dod pamatu prokuroru darba kvalitāti novērtēt pozitīvi. Redzams, ka pēdējo 3 gadu laikā pilnībā attaisnoto apsūdzēto skaits arvien samazinās. Pozitīvi ir arī tas, ka Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokuroru darbā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas noveduši pie apsūdzētās personas attaisnošanas.

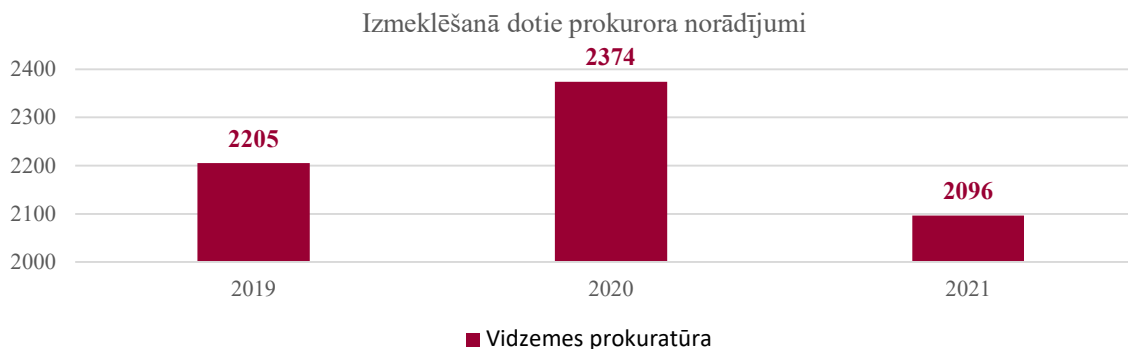
Vidzemes prokuratūras darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajā rajona līmeņa prokuratūrā – Vidzemes prokuratūrā – pamatā vērojams prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa skaita samazinājums. Šāda tendence skaidrojama ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu kritumu valstī, kas ir Valsts policijas veikto preventīvo pasākumu rezultāts, tostarp Covid-19 ierobežojumu kontrolē. Tāpat izmeklēšanas iestādēs ir palielinājies lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu par zādzībām nelielā apmērā skaits, izmantojot Kriminālprocesa likumā paredzēto iespēju – ar prokurora piekrišanu atteikt kriminālprocesa uzsākšanu, ja izdarīts maznozīmīgs noziedzīgs nodarījums. Vidēji katrs rajona līmeņa prokuratūras prokurors 2021. gadā uzraudzībā pieņēmis 100 kriminālprocesus. Šāds kriminālprocesa apjoms ļauj prokuroram veltīt pienācīgu uzmanību katra kriminālprocesa uzraudzībai. Tomēr, lai uzraudzība būtu kvalitatīva un efektīva, prokuroram jānosaka prioritātes kriminālprocesa kategorijai, proti, par smagu un sevišķi smagu noziedzīgu nodarījumu uzsākto kriminālprocesa izmeklēšanā prokuroram jāvelta viss iespējamais uzraudzības resurss jau no kriminālprocesa uzsākšanas brīža.

Izmeklēšanā dotie prokurora norādījumi

Vidzemes prokuratūras prokurori nemainīgi aktīvi izmanto galveno izmeklēšanas uzraudzības līdzekli – prokurora norādījumus par izmeklēšanas virzienu un nepieciešamo izmeklēšanas darbību veikšanu. Prokurora dotie norādījumi ir vērtējami ļoti pozitīvi, jo tādējādi prokurori aktīvi iesaistās kriminālprocesa uzraudzības veikšanā un sadarbības ar procesa virzītājiem pilnveidošanā. Jānorāda, ka atsevišķos gadījumos amatā augstākiem prokuroriem būtu lietderīgi izvērtēt prokurora doto norādījumu kvalitāti, vai tie dos nepieciešamo rezultātu krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam. Jāatzīmē, ka viens no iemesliem norādījumu skaita samazinājumam ir vadlīniju izstrāde par vienkāršotajiem kriminālprocešiem. Izmeklētājiem

ir skaidri zināms, kas konkrēto kategoriju lietās ir nepieciešams, lai kriminālprocesu virzītu kriminālvajāšanai.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

Vidzemes prokuratūrā izlemto sūdzību un arī apmierināto sūdzību skaits ir saglabājies izteikti augsts. Vienlaikus, ņemot vērā, ka izlemto sūdzību skaits tomēr ir samazinājies, tas ļauj secināt, ka risinājumi sūdzību skaita mazināšanai ir iespējami. Jāatzīmē, ka salīdzinoši lielākais apmierināto sūdzību skaits ir par lēmumiem, ar kuriem atteikts uzsākt kriminālprocesu, kas liecina par nekvalitatīvu policijas amatpersonu darbu.

Ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

Vidzemes prokuratūrā kopumā vērojama arvien aktīvāka šī procesuālās ekonomijas instrumenta izmantošana situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs. Tas, ka prokurori akceptē atteikšanos uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu, liecina par Valsts policijas amatpersonu un prokuroru labu sadarbību, vienotu izpratni un noturīgu praksi.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

2021. gada darba rādītāji par Kriminālprocesa likuma 400. panta piemērošanu ļauj izdarīt secinājumu, ka Vidzemes prokuratūras prokuroru vidū ir nostabilizējusies izpratne par kriminālprocesa apturēšanas procesuālo nozīmi.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

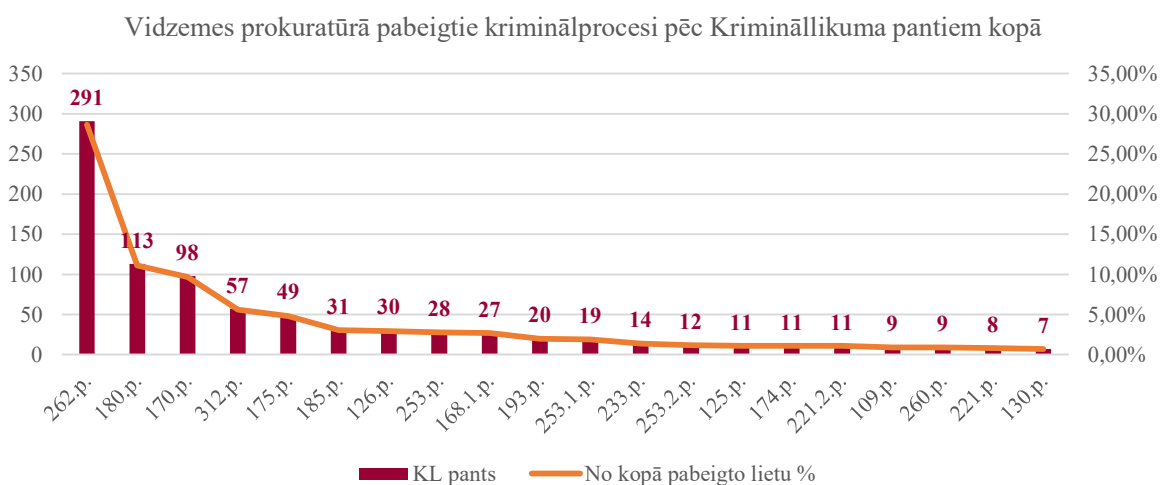
Vidzemes prokuratūrā 2021. gadā ievērojami samazinājies kriminālprocesi, kas saņemti kriminālvajāšanas uzsākšanai, skaits. Tas skaidrojams ar to, ka samazinājies reģistrēto noziedzīgo nodarījumu skaits, it īpaši kriminālpārkāpumi un mazāk smagi noziegumi, kā arī ar to, ka izmeklēšanas iestādes rūpīgāk izvērtē kriminālprocesa uzsākšanas pamatu, aktīvāk tiek izmantots procesuālās ekonomijas instruments situācijās, kad ar noziedzīgu nodarījumu radītais mantiskais zaudējums ir maznozīmīgs. Šeit jāņem vērā arī tas, ka izmeklēšanas iestādēs ar prokurora piekrišanu ir iespējams atteikt uzsākt kriminālprocesi par maznozīmīgiem noziedzīgiem nodarījumiem. Un, protams, zināma ietekme uz savlaicīgu nepieciešamo procesuālo un izmeklēšanas darbību veikšanu ir valstī noteiktajiem ierobežojumiem saistībā ar ārkārtējo situāciju.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

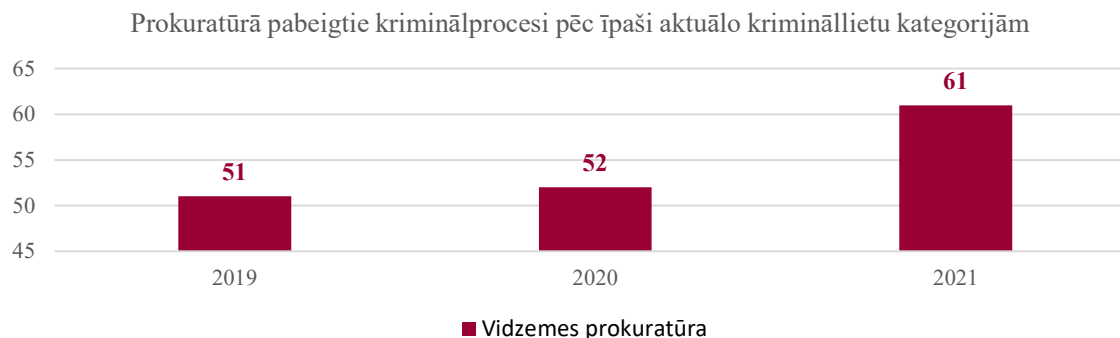

Vidzemes prokuratūras prokurori 2021. gadā kopā pabeiguši mazāk kriminālprocesu nekā iepriekšējos 2 gados. Ja ņem vērā, ka kopumā ir samazinājies prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits, tad, vērtējot trīs gadu griezumā, būtiskas izmaiņas kopā prokuratūrā pabeigtajos kriminālprocesos nav vērojamas. Procentuāli ir samazinājies tiesai nodoto krimināllietu skaits, bet pieaudzis prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits. Minētais liecina par pozitīvu tendenci – pēc iespējas pabeigt kriminālprocesus prokuratūrā, nenododot krimināllietas tiesai, tādējādi atslogojot tiesas darbu. Katrs gadījums, kad prokurors izlēmis krimināllietu nodot tiesai, tiek objektīvi pamatots un virsprokurors, izvērtējot visus apstākļus, dod savu akceptu vai redzējumu par krimināllietas virzību.

Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesiem 2021. gadā.

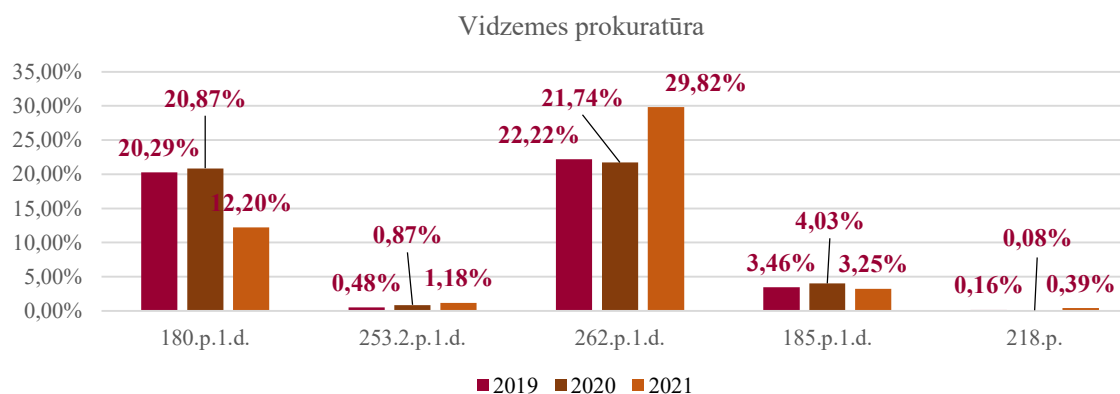

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

2021. gadā Vidzemes prokuratūrā palielinājies pabeigto kriminālprocesu skaits pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām, kas noteiktas ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu “Par īpaši aktuālām krimināllietām”. Prokurori pabeiguši kriminālprocesus par slepkavībām, par cietsirdību un vardarbību pret nepilngadīgo, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā.

Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, 253.² panta pirmās daļas, 262. panta pirmās daļas, 185. panta pirmās daļas un 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret Vidzemes prokuratūrā kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

Vidzemes prokuratūras prokuroru darba rādītāji šajā tabulā liecina par to, ka ir samazinājies pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas un 185. panta pirmās daļas (mantas tīša iznīcināšana vai bojāšana) pabeigto kriminālprocesu skaits, kas norāda uz to, ka izmeklēšanas iestāžu un līdz ar to arī prokuratūras resursi netiek tērēti zādzību nelielā apmērā apkarošanai, kas ļauj tos novirzīt smagu un sevišķi smagu noziegumu apkarošanai. Savukārt palielinājies pēc Krimināllikuma 253.² pirmās daļas (narkotisko vielu iegādāšanās bez realizācijas nolūka nelielā apmērā un to neatļauta lietošana), 262. panta pirmās daļas (transportlīdzekļa vadīšana alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām) pabeigto kriminālprocesu skaits, kas liecina, ka prokuroriem bija jāiegulda vairāk darba kriminālprocesos par kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem. Tomēr turpmāk prokuroriem vairāk jāiesaistās kriminālprocesu par smagiem un sevišķi smagiem noziedzīgiem nodarījumiem uzraudzībā un kriminālvajāšanā. Ļoti pozitīvi ir tas, ka palielinājies pabeigto kriminālprocesu skaits pēc Krimināllikuma 218. panta (izvairīšanās no nodokļu nomaksas), kas parasti ir ļoti apjomīgi un juridiski sarežģīti.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

2021. gadā prokurori būtiski palielinājuši kriminālprocesu skaitu, kas pabeigti, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu. Minētais rādītājs liecina par pozitīvu tendenci – pēc iespējas pabeigt kriminālprocesus prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai, tādējādi atslogojot tiesas darbu. Prokurori ņēmuši vērā prokuratūras vadības norādes veicināt to kriminālprocesu pabeigšanu prokuratūrā, uz kuriem attiecināmi Kriminālprocesa likuma 420. panta pirmās daļas nosacījumi.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

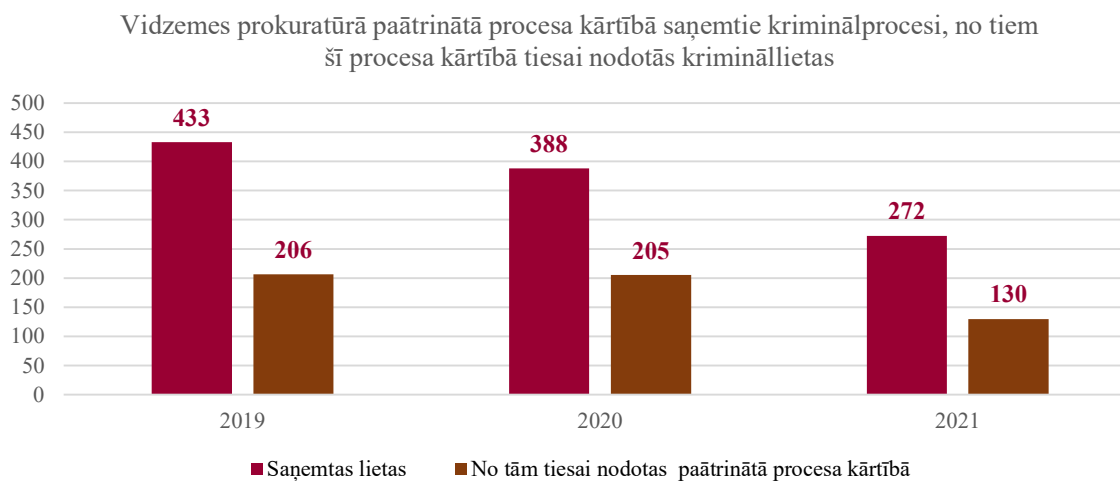
Jānorāda, ka Vidzemes prokuratūrā 2021. gadā pieņemti tikai 7 lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmās daļas kārtībā (kriminālprocesa izbeigšana, atbrīvojot personu no kriminālatbildības), kas izskaidrojams ar attiecīga lēmuma savlaicīgu pieņemšanu izmeklēšanas iestādē.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

Vidzemes prokuratūrā 2021. gadā samazinājusies lēmumu pieņemšana par kriminālprocesa izbeigšanu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai, t. i., par kriminālprocesa izbeigšanu, nosacīti atbrīvojot personu no kriminālatbildības, kas izskaidrojams ar to, ka pieaudzis ar prokurora piekrišanu izmeklēšanas iestādēs pieņemto lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu skaits.

Paātrinātā procesa kārtībā saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

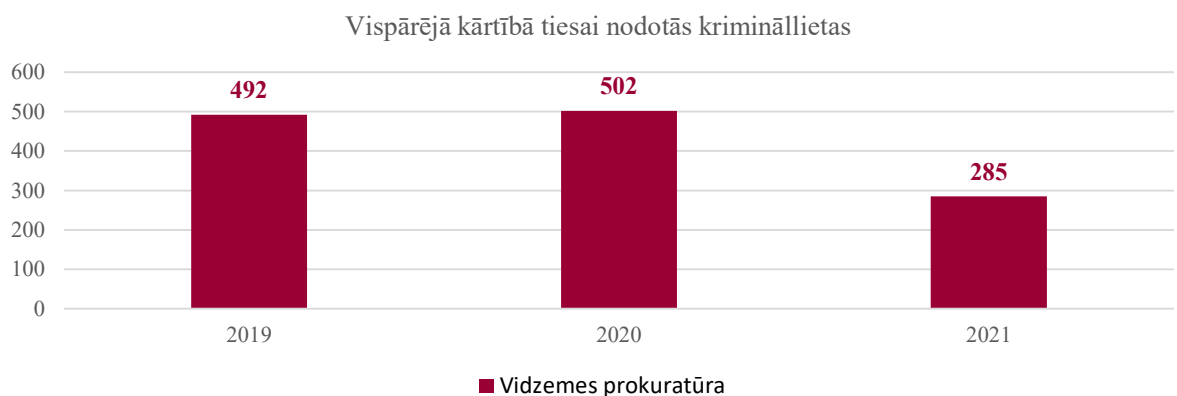
Vidzemes prokuratūras prokurori no kriminālvajāšanas uzsākšanai paātrinātā procesa kārtībā saņemtajiem kriminālprocesiņiem tikai 47 % gadījumu šī procesa kārtībā nodevuši krimināllietas tiesai, pārējie vairākumā gadījumu ir pabeigti prokuratūrā ar prokurora priekšrakstu par sodu, ievērojot ieviesto vadlīniju norādes.

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

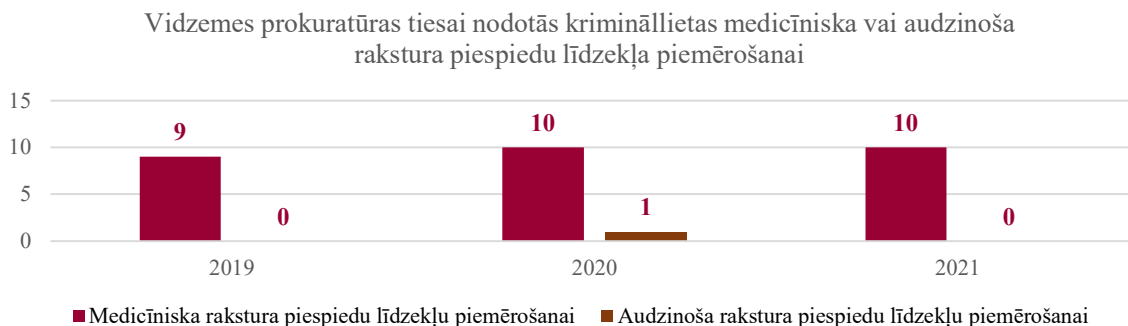
Pamatā gadu no gada vērojams neliels vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu palielinājums. Prokurori izmanto vienošanās procesa piemērošanas iespējas. Pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana, slēdzot vienošanos ar apsūdzēto par vainas atzīšanu un sodu un nododot krimināllietu tiesai, tiek pozitīvi vērtēta arī no Vidzemes rajona tiesas tiesnešu puses, jo tas sekmē krimināllietas iztiesāšanu saprātīgā termiņā, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, kā arī izskatot krimināllietu rakstveida procesā. Prokurori norāda, ka vienošanās process ir vieglāks piemērošanā, pretēji prokurora priekšrakstam par sodu. Bieži vien paši apsūdzētie izsaka lūgumu par vienošanās piemērošanu, jo tas ievieš skaidrību par piemērojamo sodu. Pozitīvi tiek vērtēts tas, ka krimināllieta tiesā tiks skatīta rakstveida procesā. Ir iespējams arī vairāk individualizēt sodus, jo ar apsūdzēto var vienoties par jebkuru sodu, kas Krimināllikuma Sevišķās daļas panta sankcijā paredzēts par viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

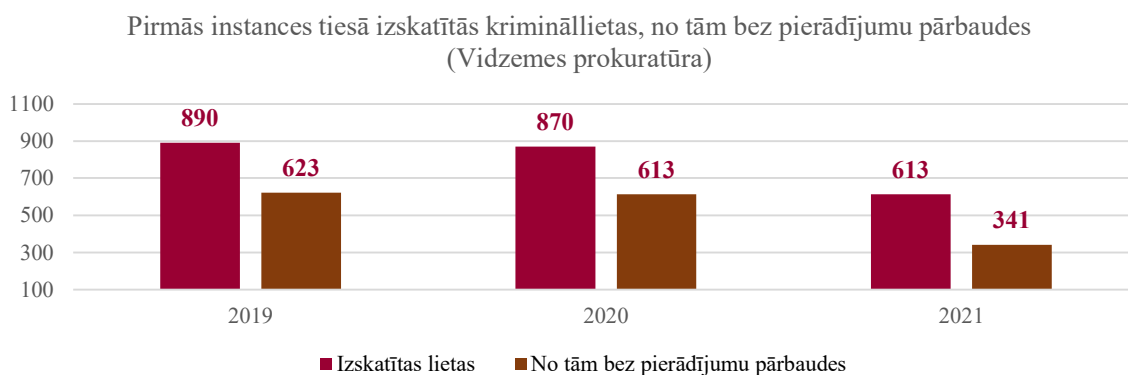
Neskatoties uz to, ka vispārējā kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits 2021. gadā būtiski samazinājies, turpmāk prokuroriem jāizvērtē iespēja šo skaitu samazināt vēl vairāk, pabeidzot kriminālprocesu prokuratūrā, kad vien tas ir iespējams.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

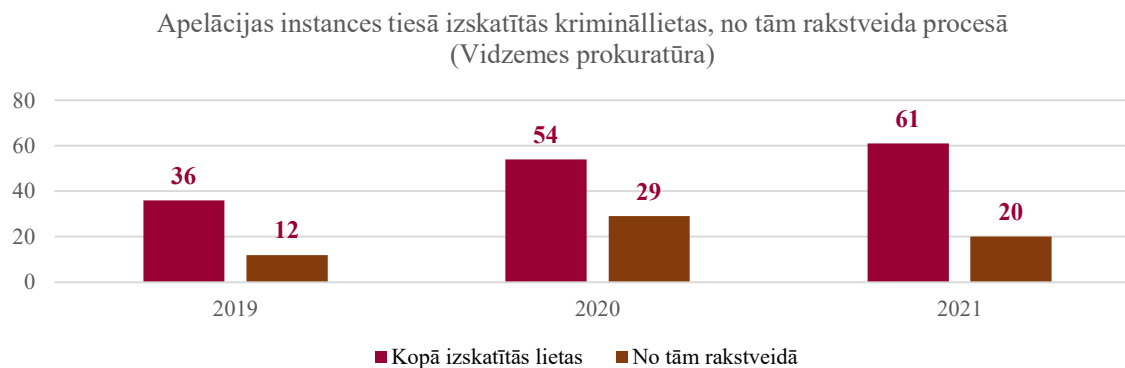
Vidzemes prokuratūrā šie rādītāji 3 gadu periodā nav būtiski mainījušies.

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

Apkopotie dati norāda uz pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaita samazinājumu. Ik gadu, palielinoties prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu apjomam, samazinājies arī tiesās izskatīto krimināllietu skaits. Attiecībā uz izskatīto krimināllietu, kuru iztiesāšanā netiek veikta pierādījumu pārbaude, skaitliski ievērojamo samazinājumu jānorāda, ka tas vistiešākā mērā sasaistāms ar prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu īpatsvara pieaugumu. Šādi kriminālprocesi iepriekšējos gados tika pabeigti, nododot krimināllietu tiesai, un attiecīgi krimināllietas iztiesātas bez pierādījumu pārbaudes. Tieši pandēmijas Covid-19 ierobežojumu rezultātā salīdzinoši liels krimināllietu skaits joprojām nav iztiesāts, tādējādi 2022. gadā kā viena no prioritātēm izvirzāma krimināllietu pabeigšana prokuratūrā, kas ievērojami saīsina laiku no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas līdz taisnīga krimināltiesisko attiecību noregulējuma panākšanai. Valstī noteiktie pasākumi Covid-19 izplatības ierobežošanai atstājuši ietekmi uz pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaitu, jo iztiesāšanā esošo krimināllietu uzkrājums palielinās.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

Vidzemes prokuratūras prokuroru piedalīšanās valsts apsūdzības uzturēšanā apelācijas instances tiesā pieaugusi, jo 2021. gadā valsts apsūdzības uzturēšanu apelācijas instances tiesā nodrošina prokurors, kurš nodevis krimināllietu tiesai.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Kontekstā ar iztiesāto krimināllietu skaita samazināšanos likumsakarīgs ir prokuroru iesniegto protestu skaita samazinājums. Prokurori aktīvāk iesniedz protestus par tiesas pieļautajiem procesuālajiem pārkāpumiem. Apmierināto protestu īpatsvars pret iesniegtajiem protestiem ir pietiekami augsts, kas norāda, ka prokurori objektīvi izvērtē sprieduma pārsūdzēšanas pamatotību.

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Kā norāda Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras virsprokurore, 2021. gadā īpaša uzmanība pievērsta izmeklēšanas uzraudzībai, kriminālvajāšanai un valsts apsūdzības uzturēšanai kriminālprocesos, kas atzīti par īpaši aktuāliem, 2021. gadā tiesai nodotas kopā 74 krimināllietas par slepkavībām, seksuālu vardarbību un pavešanu netiklībā, cietsirdību pret nepilngadīgo, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, izvairīšanos no nodokļu nomaksas, kukuļņemšanu u. c.; veicot padziļinātu prokuroru apmācību, īpaša uzmanība pievērsta izmeklēšanas uzraudzībai lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, aktīvi risināti jautājumi par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu; īpaša uzmanība pievērsta kriminālprocesu pabeigšanai īsos termiņos, būtiski pieaudzis prokuratūrā ar priekšrakstu par sodu pabeigto kriminālprocesu skaits; izmantojot attālinātā darba iespējas, intensīvi izmantoti prokuroru kvalifikācijas celšanas pasākumi, kā arī regulāri organizētas virsprokuru apspriedes ar Valsts policijas vadību; 2021. gadā realizēta teritoriālā reforma, apvienojot 7 rajona prokuratūras struktūrvienības, kā rezultātā novērsta nevienmērīga slodze starp prokuroriem, veicināta vienota prakse, optimizēts prokuratūras resursu izlietojums.

Virsprokurore akcentē, ka 2022. gadā nepieciešams veicināt materiālu izskatīšanu par mantas atzīšanu par noziedzīgi iegūtu; sekmēt kriminālprocesu pabeigšanu īsos termiņos (īpaši līdz 48 stundām no kriminālprocesa uzsākšanas brīža), gan nododot krimināllietas tiesai, gan arī pabeidzot kriminālprocesus prokuratūrā, šim nolūkam uzlabot un pilnveidot sadarbību ar procesa virzītājiem; veicināt regulāras darba apspriedes attālināti, izmantojot pieejamos tehnoloģiskos risinājumus; izstrādāt priekšlikumus tiesību normu piemērošanas uzlabošanai; organizēt struktūrvienības darbu, veicot iekšējo kontroli un optimizējot prokuroru un darbinieku slodzi, kontrolēt amatā augstāka prokurora funkciju realizēšanu, nosakot koordinēšanas virzienus, veicināt prokurora kā amatā augstāka prokurora sadarbību, rast vislabāko šīs sadarbības standartu; sekmēt tiesas apgabala prokuroriem iespējami ātru lēmumu pieņemšanu katrā uzraudzībā esošajos kriminālprocesos par to turpmāko virzību (kriminālvajāšanu, apturēšanu vai izbeigšanu); 2022. gada II ceturksnī veikt Vidzemes prokuratūras virsprokurora darba pārbaudi, lai izvērtētu pamatfunkciju izpildes kvalitāti.

Zemgales tiesas apgabala prokuratūras un tās darbības teritorijā ietilpstošo rajona līmeņa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

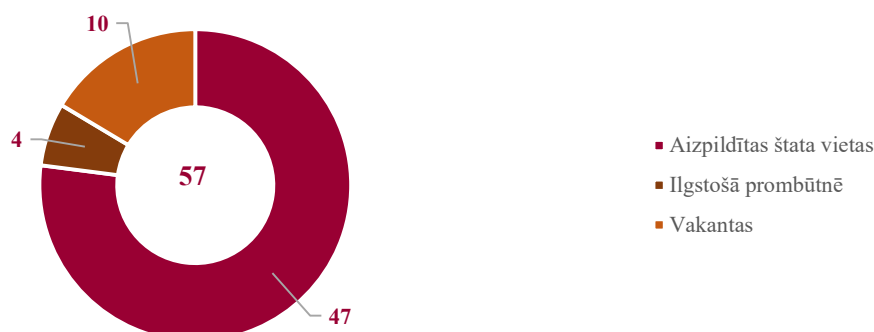
Prokuratūrā 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienību apvienošanu, izveidojot jaunas prokuratūras struktūrvienības, tādējādi samazinot to skaitu. Zemgales tiesas apgabalā no 2021. gada 1. marta, apvienojot 7 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības, izveidotas 2 rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības – **Austrumzemgales prokuratūra**, apvienojot Aizkraukles, Bauskas un Jēkabpils rajona prokuratūras, kā arī no 2021. gada 1. janvāra Zemgales tiesas apgabala darbības teritorijā iekļauto Ogres rajona prokuratūru, un **Rietumzemgales prokuratūra**, apvienojot Dobeles un Tukuma rajona, kā arī Jelgavas prokuratūras.

Zemgales tiesas apgabala teritorijā darbojās 1 apgabala līmeņa teritoriālā prokuratūra un 2 rajona līmeņa teritoriālās prokuratūras pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

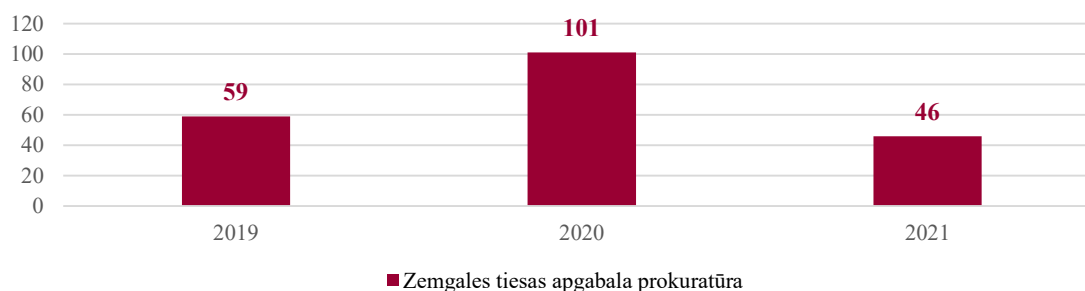
- Zemgales tiesas apgabala prokuratūra – 9 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 8 prokurora štata vietas, no tām 6 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darbavietu Jelgavā, 2 prokurora štata vietas ar pastāvīgo darbavietu Aizkrauklē), uz 2021. gada 31. decembri neaizpildīta 1 prokurora štata vieta;
- Rietumzemgales prokuratūra – 22 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 20 prokurora štata vietas), uz 2021. gada 31. decembri neaizpildītas 6 prokurora štata vietas;
- Austrumzemgales prokuratūra – 26 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 23 prokurora štata vietas), uz 2021. gada 31. decembri neaizpildītas 3 prokurora štata vietas.

Kopumā Zemgales tiesas apgabalā uz 2021. gada 31. decembri bija noteiktas 57 prokurora amata vietas, no kurām aizpildītas 47 (virsprokurora, virsprokurora vietnieka un prokurora) štata vietas jeb 82,46%, bet reāli strādāja 43 prokurori jeb 75,44 %, jo 4 prokurori periodiski atradās ilgstošā prombūtnē. Uz 2021. gada 31. decembri vakantas bija 10 prokurora štata vietas.

Prokuroru personālsastāvs

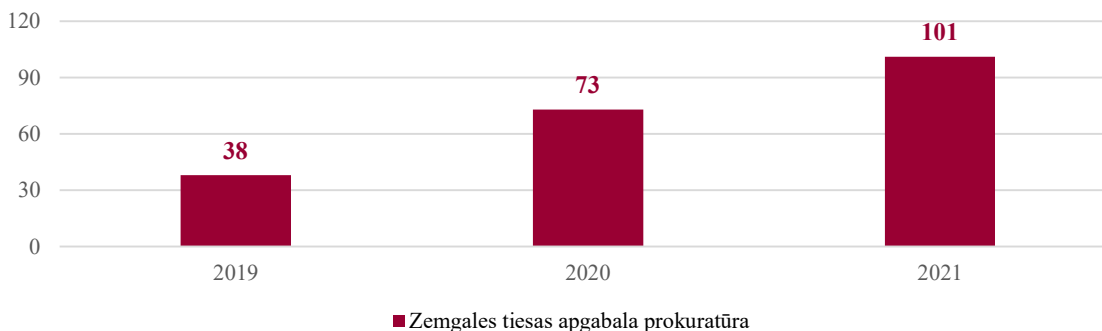

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

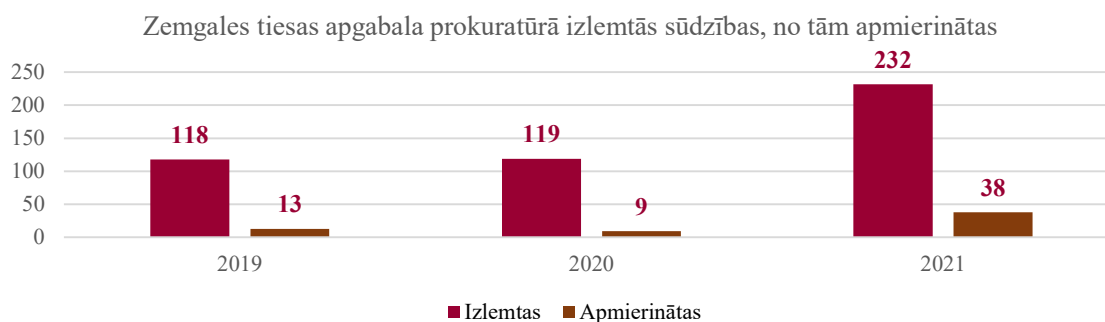
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaita samazinājums 2021. gadā vistiešākā veidā saistāms ar prokuratūras iekšējo normatīvo regulējumu un izmaiņām Kriminālprocesa likumā attiecībā uz amatā augstāka prokurora institūtu, tostarp ar ģenerālprokurora 2021. gada 27.oktobra pavēlē “Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci¹” noteikto. No 2021. gada 1. novembra apgabala līmeņa prokuratūras prokuroru uzraudzībā netiek nodoti kriminālprocesi, tādējādi prokurori turpinās veikt uzraugošā prokurora funkcijas tikai tajos kriminālprocesos, kuri nodoti viņu uzraudzībā līdz 2021. gada 31. oktobrim (uz atskaites sniegšanas brīdi atlikums – 90 kriminālprocesi).

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

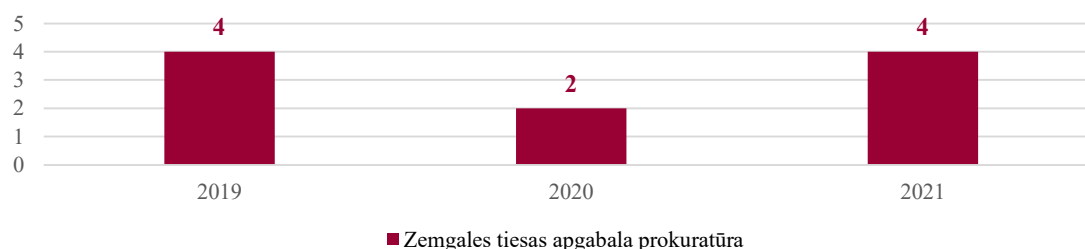
Vērojams Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru doto norādījumu skaita palielinājums, kas izskaidrojams ar 2021. gadā ieviestajām izmaiņām amatā augstāka prokurora institūtā. Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori devuši 89 norādījumus par izmeklēšanas virzienu un izmeklēšanas darbību veikšanu savā uzraudzībā esošajos kriminālprocesos un, pildot arī amatā augstāka prokurora attiecībā pret Rietumzemgales un Austrumzemgales prokuratūras prokuroriem funkcijas, 12 gadījumos nolūkā veicināt pirmstiesas kriminālprocesa kvalitāti un efektivitāti devuši amatā augstāka prokurora norādījumus.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

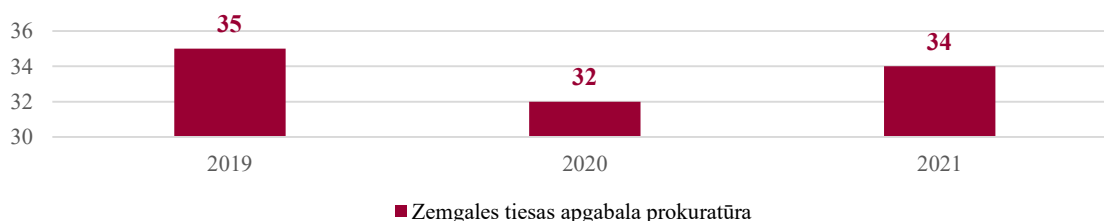
Sakarā ar izmaiņām Kriminālprocesa likuma regulējumā attiecībā uz amatā augstāka prokurora institūtu 2021. gadā Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā būtiski pieaudzis saņemto un attiecīgi arī izskatīto sūdzību skaits. Lielāko saņemto sūdzību apjomu veido procesā iesaistīto personu sūdzības apgabala prokuroru uzraudzībā esošajos kriminālprocesos, kā arī sūdzības, kuras saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 46. pantā noteikto regulējumu piekritīgas amatā augstākam prokuroram. Sūdzību izlemšanā, kuras saistītas ar amatā augstāka prokurora pienākumu pildīšanu, pārsvarā gadījumos nepieciešams iepazīties un izvērtēt amatā zemāka prokurora uzraudzībā esošo kriminālprocesu materiālus, tādējādi sūdzību izlemšana un atbilžu sniegšana uz tām ir darbalaika ietilpīga.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

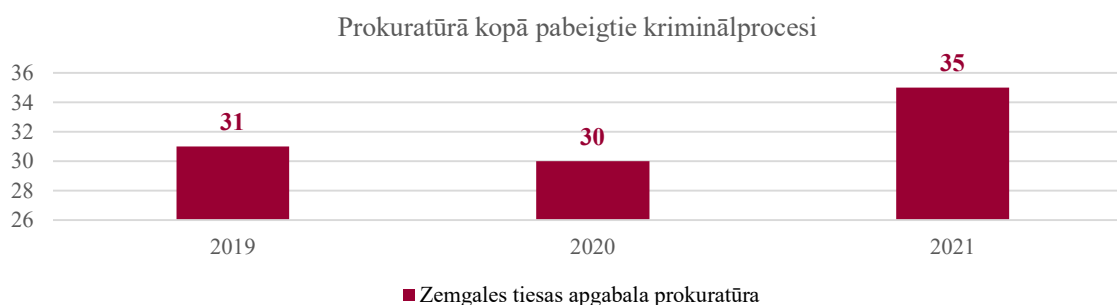
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā ir salīdzinoši neliels kriminālprocesu skaits, tāpēc arī attiecīgi kriminālprocesu, kuros Kriminālprocesa likuma 400. panta kārtībā dota prokurora piekrišana kriminālprocesa apturēšanai izmeklēšanā, skaits ir mazs. Minētais izskaidrojams arī ar to, ka apgabala prokuroru uzraudzībā līdz 2021. gada 31. oktobrim tika pieņemti kriminālprocesi, kuros noskaidrotas iespējamās personas, kuras izdarījušas izmeklējamo noziedzīgo nodarījumu.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

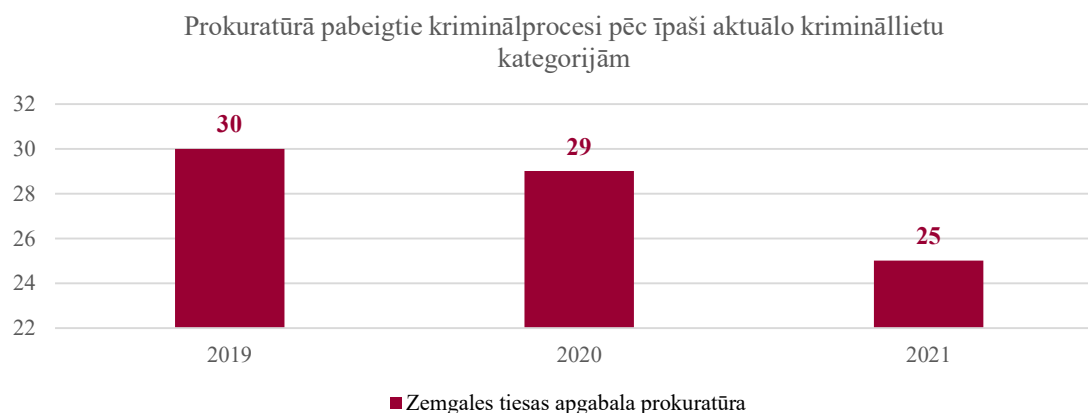
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras lietvedībā saņemto kriminālprocesu skaits ik gadu faktiski ir nemainīgs un vistiešākā mērā sasaistāms ar to kriminālprocesu apjomu, kuri tika pieņemti uzraudzībā. Ievērojot, ka apgabala prokurori turpina veikt uzraudzības pasākumus tikai tajos krimināl procesos, kuri pieņemti struktūrvienības uzraudzībā līdz 2021. gada 31. oktobrim, turpmākajos gados kriminālvajāšanai tiks saņemts arvien mazāks kriminālprocesu skaits. Minētais apstāklis attiecībā pret amatā augstāka prokurora pienākumu pildīšanu vērtējams pozitīvi, tas dos iespēju apgabala prokuroriem nākotnē pilnvērtīgi pildīt amatā augstāka prokurora funkcijas un sniegt ieguldījumu pirmstiesas kriminālprocesa kvalitātes nodrošināšanā.

Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

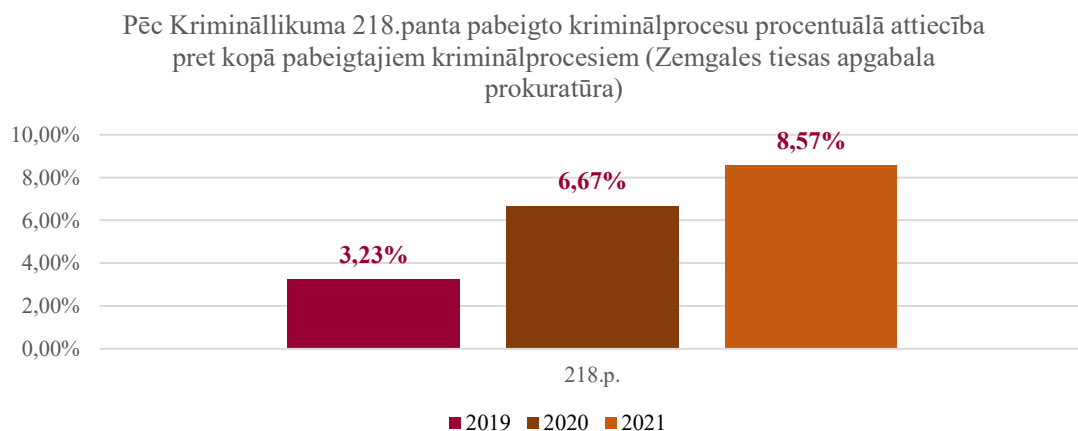
Analoģiski, kā secināts iepriekš par kriminālvajāšanai saņemtajiem kriminālprocesi, Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā kopā pabeigto kriminālprocesu skaits ik gadu faktiski ir nemainīgs un vistiešākā mērā sasaistāms ar to kriminālprocesu apjomu, kuri tika pieņemti uzraudzībā. 2021. gadā 32 kriminālprocesi pabeigti, nododot krimināllietu tiesai, savukārt 3 kriminālprocesi pabeigti prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai.

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

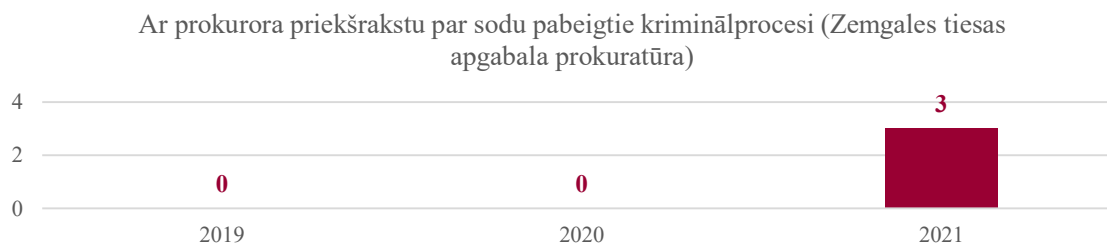
Ik gadu īpašo kategoriju kriminālprocesi, vērtējot pēc objekta, kurš apdraudēts ar noziedzīgo nodarījumu, tiek noteikti saskaņā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu. Ņemot vērā iekšējo normatīvo aktu regulējumu, līdz 2021. gada 31. oktobrim apgabala līmeņa prokuratūras kompetencē pārsvarā bija prokurora funkciju veikšana kriminālprocesos pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām (noziegumi pret nepilngadīgo/mazgadīgo tikumību un dzimumneaizskaramību, slepkavība pastiprinošos un sevišķi pastiprinošos apstākļos, ekonomiska rakstura noziedzīgi nodarījumi, kuros radīts kaitējums lielā apmērā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija u. c.).

Pēc Krimināllikuma 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

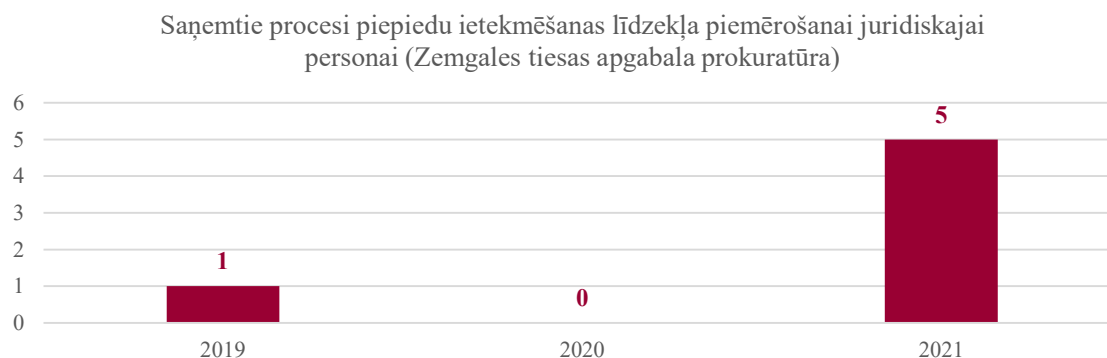
Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā ik gadu palielinās pabeigto kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 218. panta īpatsvars attiecībā pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem.

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā kriminālvajāšanas uzsākšanai pārsvarā saņemti kriminālprocesi par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem, kur tikai izņēmuma gadījumos pastāv likumā noteiktie nosacījumi procesa pabeigšanai prokuratūrā, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu. 2021. gadā apgabala prokurori ar priekšrakstu par sodu pabeiguši 3 kriminālprocesus. Kriminālprocesa likuma 420. panta pirmās daļas regulējums nedod iespēju pabeigt kriminālprocesu ar prokurora priekšrakstu par sodu, ja persona apsūdzēta par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu.

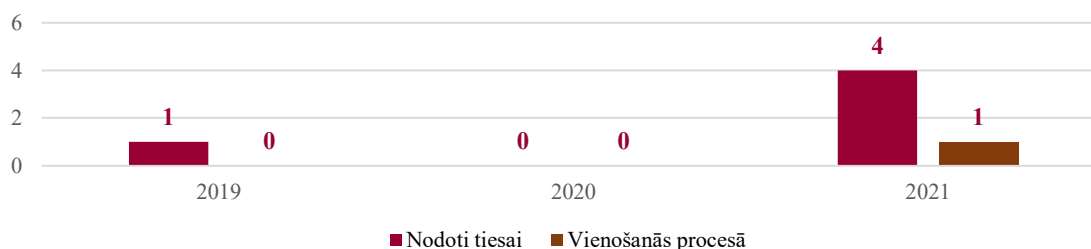
Saņemtie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai

Mainoties prokuratūras izvirzītajām prioritātēm un prasībām 2021. gadā, arvien biežāk tiek izmantotas likumā paredzētās iespējas darbam procesos, kuros pastāv pamats piemērot piespiedu ietekmes līdzekli juridiskajai personai. Arī turpmāk vēršama prokuroru uzmanība uz to, ka gadījumos, kad fiziskā persona noziedzīgu nodarījumu izdarījusi juridiskās personas interesēs, šīs personas labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā, nepieciešama aktīva iesaiste norādījumu došanā izmeklētājiem uzsākt procesu un veikt izmeklēšanu arī attiecībā pret juridisko personu.

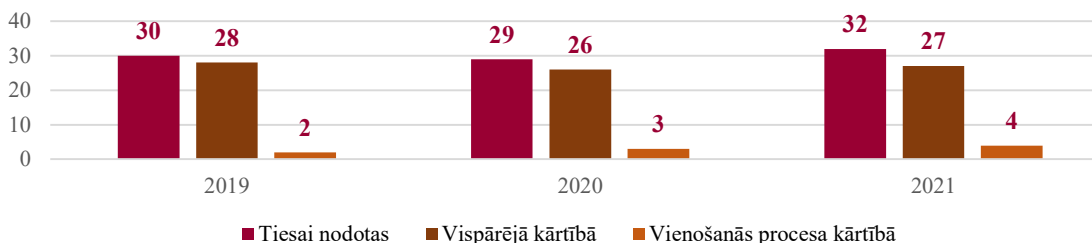
Tiesai nodotie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai, no tiem slēdzot vienošanos par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu

Tiesai nodotie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai, no tiem slēdzot vienošanos par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu (Zemgales tiesas apgabala prokuratūra)

Tiesai kopā nodotās krimināllietas, no tām vispārējā kārtībā un vienošanās procesa kārtībā

Tiesai nodotās krimināllietas, no tām vispārējā kārtībā, vienošanās procesa kārtībā (Zemgales tiesas apgabala prokuratūra)

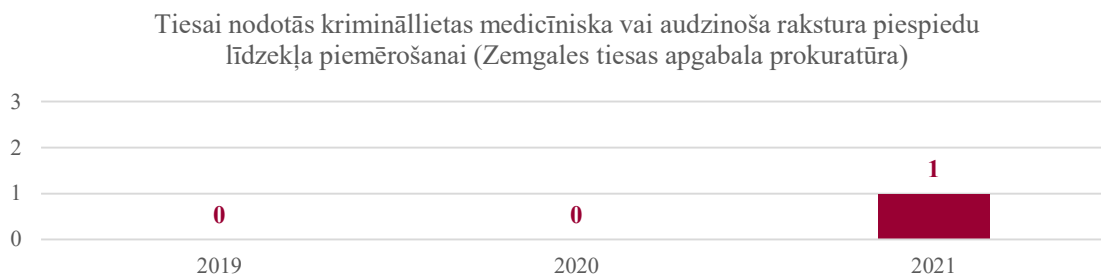

Kā redzams no tabulā attēlotās informācijas, Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori pārsvarā gadījumos krimināllietas nodevuši izskatīšanai tiesai vispārējā kārtībā, tikai atsevišķos gadījumos piemērots vienošanās process pirmstiesas kriminālprocesā (par vainas atzīšanu un sodu). Sakarā ar to, ka apgabala prokuroru lietvedībā tiek pieņemti kriminālprocesi par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, par kuru izdarīšanu Krimināllikumā paredzēts ilgstošs brīvības atņemšanas sods vai mūža ieslodzījums, apsūdzētās personas izvairās no iespējas izmantot vienošanās slēgšanu, kam seko ilgstoša krimināllietas iztiesāšana visās trijās tiesu instancēs. Iespējams, Krimināllikumā iestrādājamas normas, kas personai, kura savu vainu viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījumā izdarīšanā atzīst pilnībā un izdarīto nožēlo, iespējams samazināt piemērojamā soda apmēru par konkrētu vienību. Šāds mehānisms normatīvajos aktos ietverts, piemēram, Lietuvas Republikā, kur krimināllietā, pastāvot attiecīgiem apstākļiem, apsūdzētai personai soda apmērs tiek samazināts par konkrētu procentu vienību, kas viennozīmīgi pozitīvi ietekmē iztiesāšanas procesa ilgumu. Nevar būt nekādu šaubu par to, ka Kriminālprocesa likuma 38. nodaļā definētā vienošanās piemērošana ir efektīvākais veids, kā izvairīties no prokurora ilgstošas dalības lietas iztiesāšanā, samazināt krimināllietu iztiesāšanas termiņus un samazināt tiesas lietvedībā ilgstoši neiztiesāto krimināllietu atlikumu. Turklāt vienošanās procesa piemērošana dod iespējas tiesai krimināllietu iztiesāt rakstveida procesā. Tas ir svarīgi arī ilgstoši pastāvošo Covid-19 pandēmijas ierobežojumu, kas vēl vairāk negatīvi ietekmē iztiesāšanas termiņus un krimināllietu atlikuma veidošanos tiesās, kontekstā.

Pozitīvi vērtējams apstāklis, ka 2021. gadā, pastāvot pandēmijas ierobežojumiem, būtiski pieaudzis to krimināllietu skaits, kuras iztiesātas attālinātā režīmā. Šāda krimināllietu iztiesāšana, jo īpaši apgabala prokuratūras prokuroru tiesai nosūtītajās krimināllietās, devusi iespēju ekonomēt prokurora darba resursus, kas saistīti ar nokļūšanu uz ģeogrāfiski attālākām tiesām, vienlaicīgi

ekonomējot arī valsts līdzekļus. Zemgales tiesas apgabala prokuratūra, Rietumzemgales un Austrumzemgales prokuratūras ir pilnībā apgādātas ar tehniskajiem līdzekļiem, lai prokurora dalība tiesas sēdē tiktu nodrošināta attālināti.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

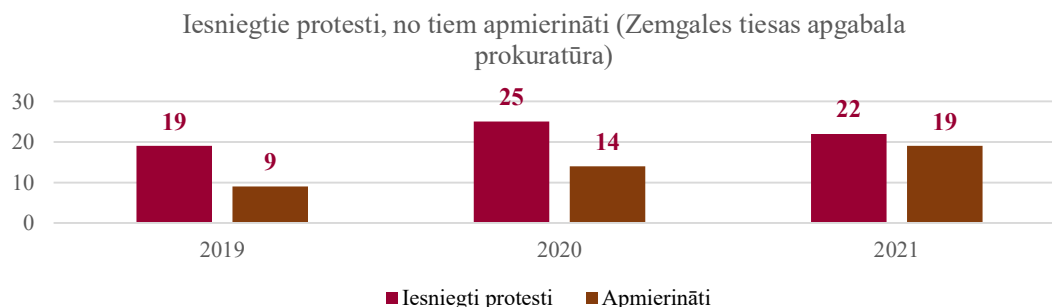
Lai arī apsūdzētās personas nelabprāt piekrīt slēgt vienošanos par vainas atzīšanu un sodu, pabeidzot pirmstiesas procesu, tomēr 36 % gadījumu pirmās instances tiesā krimināllietas izskatītas bez pierādījumu pārbaudes, proti, apsūdzētās personas piekritušas pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai. Kā norādīts iepriekš, ja normatīvajos aktos tiktu noteikta kārtība un nosacījumi, pie kādiem apsūdzētajai personai, pilnībā atzīstot savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, piemērojamais sods tiek samazināts par konkrētu vienību, gadījumu skaits, kad krimināllietā tiktu panākta vienošanās par vainas atzīšanu un sodu vai krimināllieta iztiesāta bez pierādījumu pārbaudes, pieaugtu.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

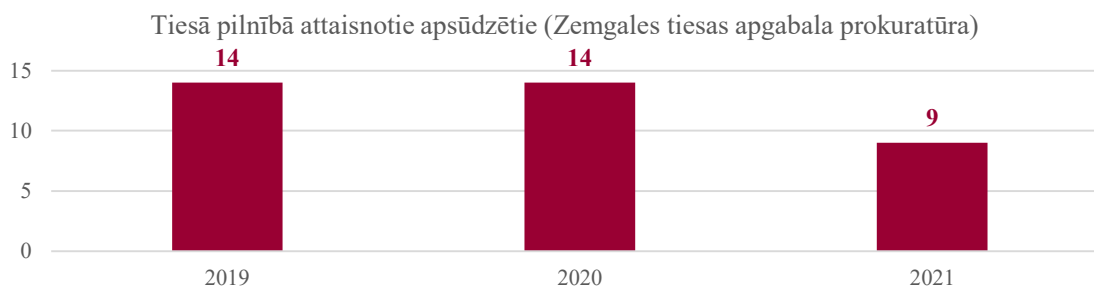

Kā redzams no tabulā ietvertās informācijas, 53,85 % gadījumos apelācijas instances tiesā sniegts prokurora rakstveida viedoklis un krimināllieta izskatīta rakstveida procesā. Šāds apstāklis vērtējams pozitīvi, jo samazinājis to krimināllietu īpatsvaru, kuru iztiesāšanā jāpiedalās prokuroram. Salīdzinoši lielais apelācijas instances tiesā izskatīto krimināllietu apjoms izskaidrojams ar apstākli, ka vēsturiski divi Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurori pildīja valsts apsūdzības uzturēšanas funkcijas apelācijas instances tiesā, tostarp kriminālprocesos, kuros valsts apsūdzību pirmās instances tiesā uzturēja rajona (pilsētas) prokuratūras prokurori. Sakarā ar izmaiņām amatā augstāka prokurora institūtā un papildu pienākumu uzlikšanu tieši apgabala prokuratūras prokuroriem faktiski no 2021. gada vidus valsts apsūdzību apelācijas instances tiesā uztur tās struktūrvienības prokurors, kurš uzturēja valsts apsūdzību pirmās instances tiesā.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

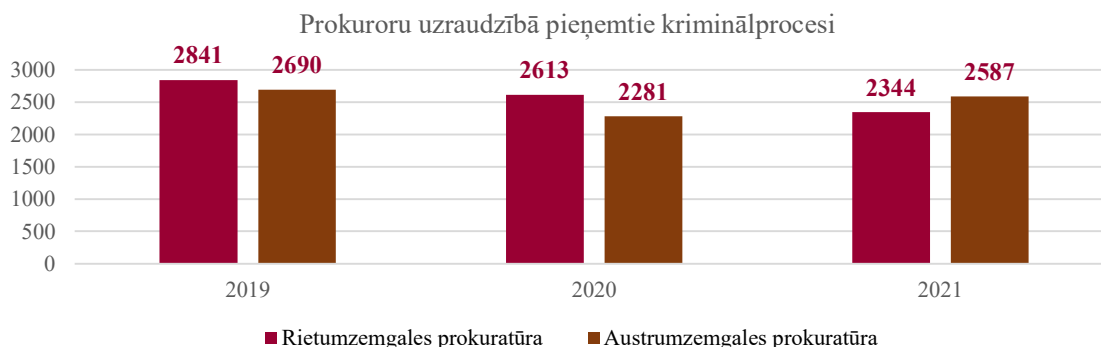

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

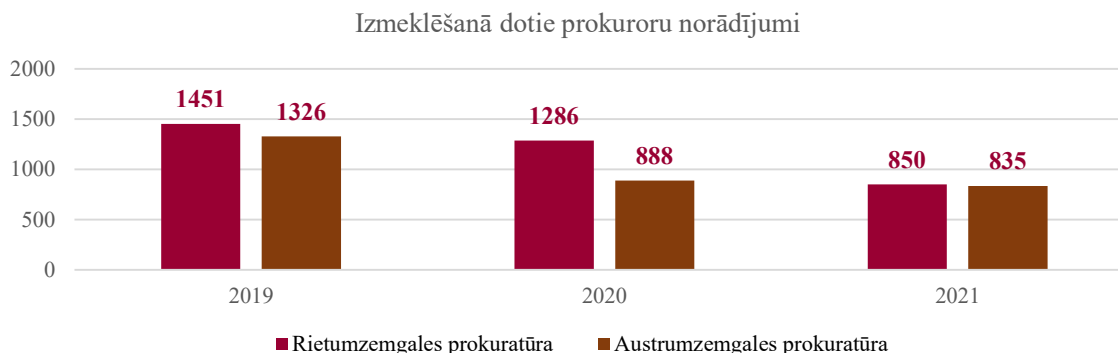
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru darba rādītāji (salīdzinājums 3 gadu periodā)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

Rietumzemgales prokuratūras un Austrumzemgales prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaitam ik gadu ir tendence nedaudz samazināties. Savukārt attiecībā uz Austrumzemgales prokuratūras datiem jāņem vērā, ka ar 2021. gadu Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijai tika pievienota arī Ogres rajona prokuratūra un iekļauta jaunizveidotajā Austrumzemgales prokuratūrā, kas tādējādi nedod objektīvu salīdzinājumu par Austrumzemgales prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemtajiem kriminālprocesi un citiem atskaitē ietvertajiem darba rādītājiem. Struktūrvienībās uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaita samazinājums saistāms gan ar atsevišķu kategoriju noziedzīgu nodarījumu nelielu samazinājumu, gan ar 2021. gadā ieviestajām vadlīnijām prokuroru funkciju realizēšanā, kas saistītas ar piekrišanas došanu izmeklēšanas iestādēm atteikt uzsākt kriminālprocesi par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu (Kriminālprocesa likuma 373. panta 2.¹ daļa).

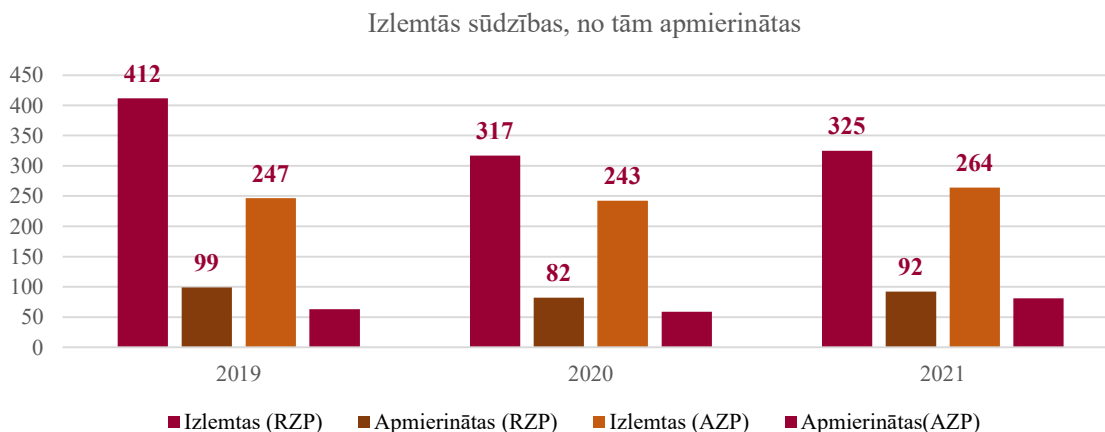
Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

Ik gadu samazinās prokuroru doto norādījumu skaits kriminālprocesos, savukārt norādījumu skaits pats par sevi nesniedz objektīvu priekšstatu par veiktās uzraudzības efektivitāti un kvalitāti. 2021. gadā veiktas izmaiņas prokurora realizējamās uzraudzības saturā, kā rezultātā Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru prokurori vairāk iesaistījušies kriminālprocesa izmeklēšanas uzraudzībā jau no tā uzsākšanas brīža, regulāri apspriežot ar izmeklētāju kriminālprocesa virzību un gaitu, kā arī sniedzot mutiskus norādījumus par turpmāk veicamajām izmeklēšanas darbībām. Šāda uzraugošā prokurora savlaicīga un

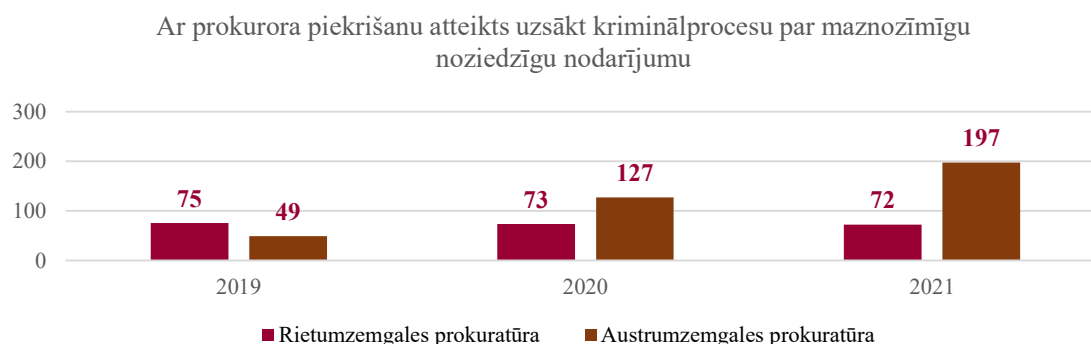
sistemātiska iesaiste kriminālprocesos, jo īpaši tādos, kuros tiek izmeklēts smags vai sevišķi smags noziegums vai noziedzīgs nodarījums ar paaugstinātu sabiedrisko rezonansi, vērtējama īpaši pozitīvi, tas veicina efektīvu un kvalitatīvu izmeklēšanas veikšanu. Ar vairāk nekā 60 % izmeklēšanā doto prokuroru mutisko norādījumu īpatsvaru joprojām nav sasniegts maksimālais ieguldījums izmeklēšanas kvalitātes veicināšanā un sadarbības uzlabošanā ar izmeklētājiem, tādējādi pilnveidojama ikviena prokurora izpratne par savlaicīgas iesaistes izmeklēšanā nepieciešamību. Tajā pašā laikā jākonstatē, ka Kriminālprocesa likuma 37. pants, kas definē uzraugošā prokurora tiesības un pienākumus, šādu uzraudzības pienākumu attiecina uz visas kategorijas kriminālprocesiem, tostarp kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem. Situācija, kad Austrumzemgales prokuratūras un Rietumzemgales prokuratūras prokurora uzraudzībā ik gadu tiek nodoti vairāk nekā 150 dažādas juridiskās sarežģītības kriminālprocesi, kopsakarībā ar citiem prokurora neatliekamajiem ikdienas pienākumiem nekādā veidā neveicina iespēju vienlīdz kvalitatīvi un savlaicīgi iesaistīties visu kriminālprocesa izmeklēšanas uzraudzībā. Nākotnē būtu palielināma Kriminālprocesa likuma 31. pantā noteiktā izmeklētāja tiešā priekšnieka loma tieši kriminālprocesos par izdarītiem kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem, proti, kriminālprocesos ar minimālu juridisko sarežģītību.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

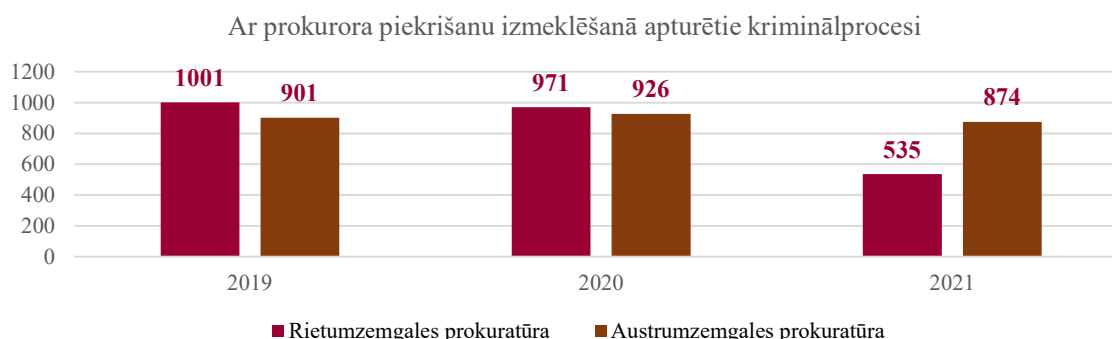
Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošajās rajona prokuratūrās saņemto sūdzību (to skaitā arī iesniegumu, pieteikumu, lūgumu u. c.) apjoms ik gadu vērtējams kā salīdzinoši liels, tādējādi sūdzību izlemšana un atbilžu sniegšana uz tām ir darbalaika ietilpīga. Lielāko izskatīto sūdzību īpatsvaru veido kriminālprocesā iesaistīto personu sūdzības par krimināllietā pieņemtajiem nolēmumiem vai procesa virzītāja rīcību kriminālprocesā, kā arī izmeklēšanas iestādē pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem atteikts uzsākt kriminālprocesi. Kopumā vidēji 29,5 % gadījumos izskatītās sūdzības apmierinātas.

Ar prokuroru piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

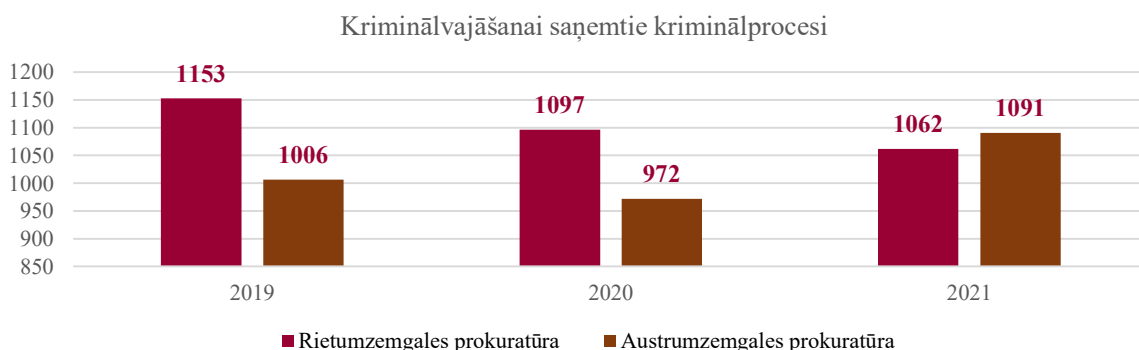
2021. gadā prokuratūrā izstrādātas un praksē ieviestas vienotas vadlīnijas, ar kurām noteikti gadījumi un procedūra, kādā prokurors Kriminālprocesa likuma 373. panta 2.¹ daļā noteiktajā kārtībā dod piekrišanu izmeklēšanas iestādēm atteikt uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu. Sakarā ar praksē ieviestajām vadlīnijām pieaudzis šādu prokuroru doto piekrišanu skaits un izveidota vienota prokuroru izpratne par minētās Kriminālprocesa likuma normas saturu un piemērošanu. Tādējādi netiek tērēti izmeklēšanas resursi maznozīmīgu nodarījumu izmeklēšanai. Būtiski arī norādīt, ka gadījumi, kad prokuratūrā pārsūdzēts attiecīgs nolēmums, līdz šim sastopami reti.

Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

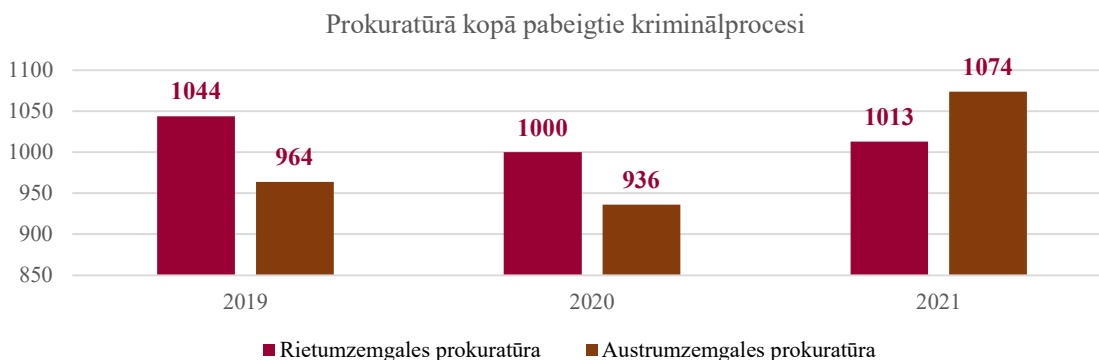
Ik gadu, samazinoties Rietumzemgales prokuratūras un Austrumzemgales prokuratūras prokuroru uzraudzībā pieņemto kriminālprocesa apjomam, samazinājies arī to kriminālprocesa skaits, kuru apturēšanas iespēja izvērtējama Kriminālprocesa likuma 400. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā (kriminālprocesā ir veiktas nepieciešamās kriminālprocesuālās darbības un nav izdevies noskaidrot noziedzīgu nodarījumu izdarījušo personu). 2021. gadā būtiski pieaudzis to kriminālprocesa skaits, kurās attiecīgs lēmums pieņemts salīdzinoši neilgi pēc kriminālprocesa uzsākšanas, bet atsevišķos gadījumos pat kriminālprocesa uzsākšanas dienā. Minētās aktivitātes dod iespēju efektīvāk novirzīt izmeklēšanas resursu perspektīvu kriminālprocesu, kā arī smagu un sevišķi smagu noziegumu izmeklēšanai.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

Rietumzemgales prokuratūrā un Austrumzemgales prokuratūrā kriminālvajāšanai tiek saņemts salīdzinoši liels kriminālprocesu skaits, Rietumzemgales prokuratūrā ar tendenci ik gadu nedaudz samazināties. Sakarā ar izmaiņām piekritībā, kad ar 2021. gada 1. novembri rajona prokuroru uzraudzībā faktiski tiek nodoti visas kategorijas kriminālprocesi, rajona prokuroru noslodzi arī turpmāk būs pamats vērtēt kā augstu, jo īpaši, ņemot vērā atsevišķu kategoriju kriminālprocesu juridisko sarežģītību un apjomu. Tādējādi arī turpmāk īpaša uzmanība pievēršama tiem Kriminālprocesa likumā nostiprinātajiem instrumentiem, kuru atbilstošas izmantošanas rezultātā tiek būtiski saīsināts laiks no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas līdz taisnīga krimināltiesisko attiecību noregulējuma sasniegšanai.

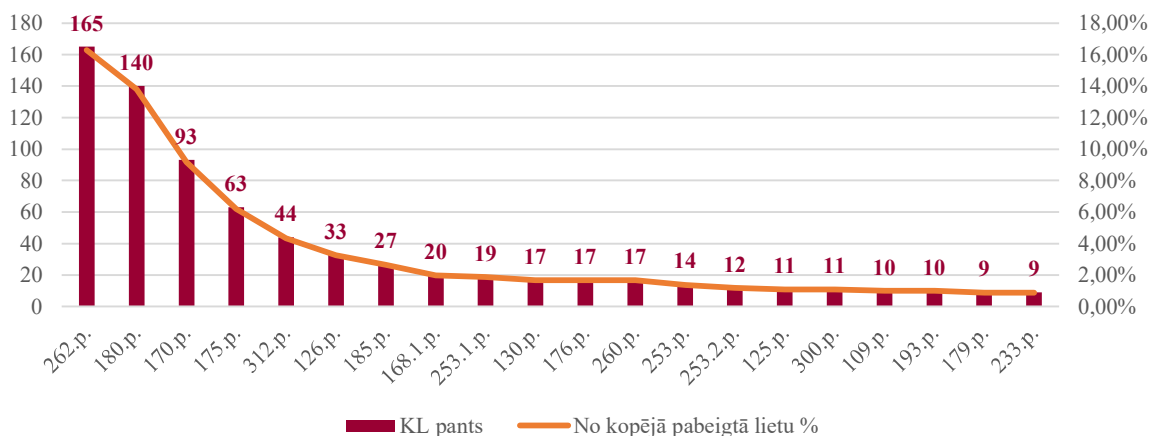
Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

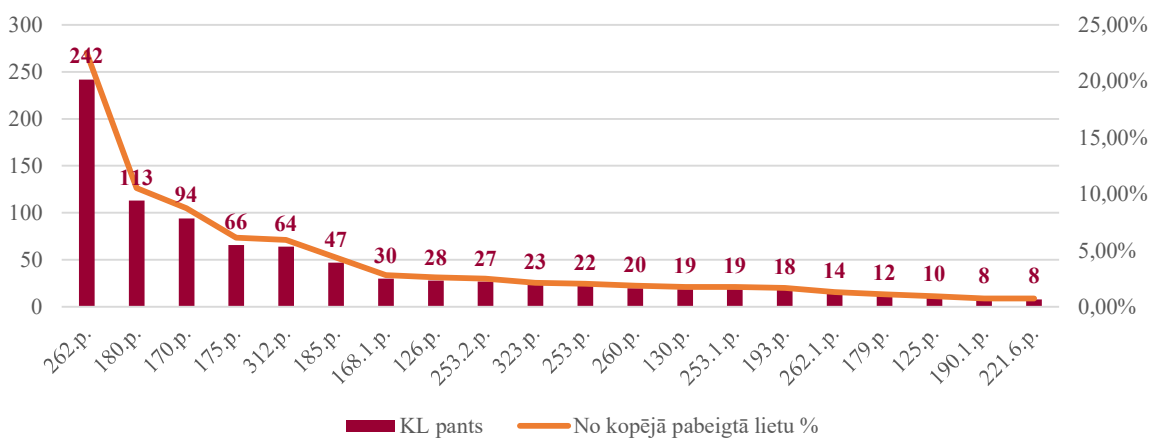
Analizējot Rietumzemgales prokuratūrā un Austrumzemgales prokuratūrā kopā pabeigto kriminālprocesu apjomu, pozitīvi vērtējams apstāklis, ka būtiski pieaudzis to kriminālprocesu skaits, kuri pabeigti prokuratūrā, nenododot krimināllietu tiesai. Minētais apstāklis izskaidrojams ar 2021. gadā prokuratūrā izstrādātajām un praksē ieviestajām vadlīnijām, kuras prokuroru pirmšķietami ierobežo pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas veida izvēlē, tomēr pēc būtības dod iespēju efektīvi nodrošināt Kriminālprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 1.¹ punktā noteikto prokurora–procesa virzītāja pienākumu izvēlēties konkrētiem apstākļiem atbilstošu vienkāršāko pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas veidu, kā arī izvēlēties un veikt tādas procesuālās darbības, lai nodrošinātu kriminālprocesa mērķa sasniegšanu pēc iespējas ātrāk un ekonomiskāk.

Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajā diagrammā, kurā norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesiem 2021. gadā.

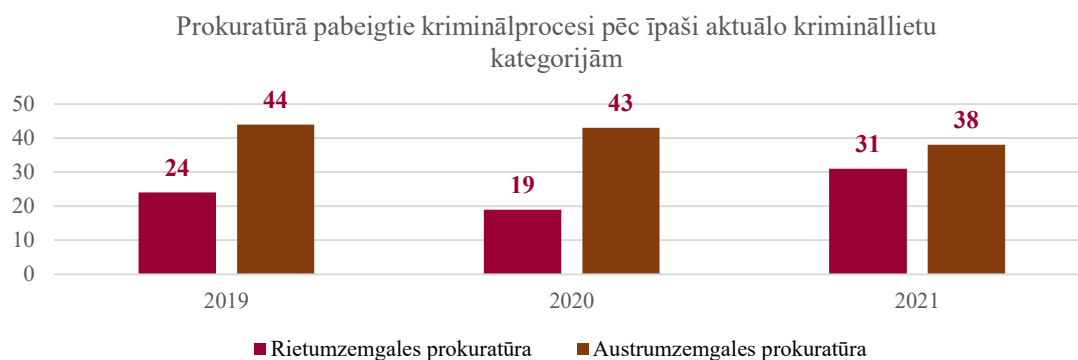
Rietumzemgales prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc Krimināllikuma pantiem kopā

Austrumzemgales prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc Krimināllikuma pantiem kopā

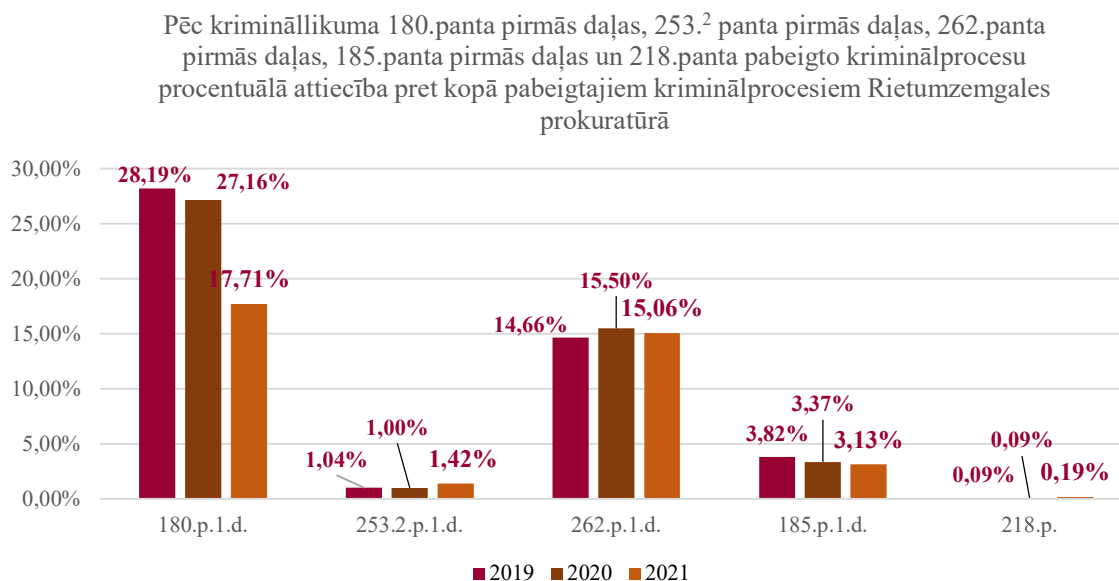

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

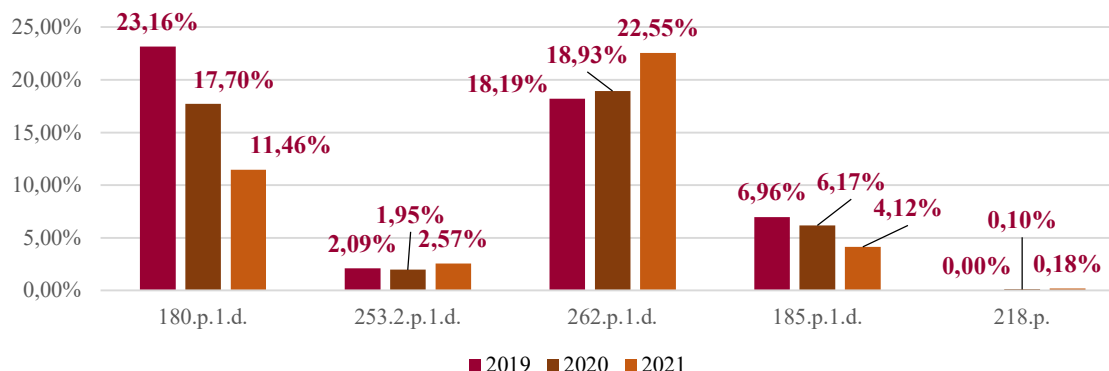

Katru gadu ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora rīkojumu tiek noteiktas īpaši aktuālo krimināllietu kategorijas, kas nozīmē, ka kriminālprocesiem, kuros tiek veikta izmeklēšana par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem, jānodrošina pastiprināta uzraudzība, lai sekmētu izmeklēšanas kvalitatīvu veikšanu un ātrāku pirmstiesas procesa virzību līdz tā pabeigšanai. 2021. gadā, salīdzinot ar 2020. gadu, šis prokuroru darba rādītājs ir būtiski uzlabojies Rietumzemgales prokuratūrā, kurā pabeigto kriminālprocesu pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām skaits ir būtiski palielinājies.

Pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, 253.² panta pirmās daļas, 262. panta pirmās daļas, 185. panta pirmās daļas un 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

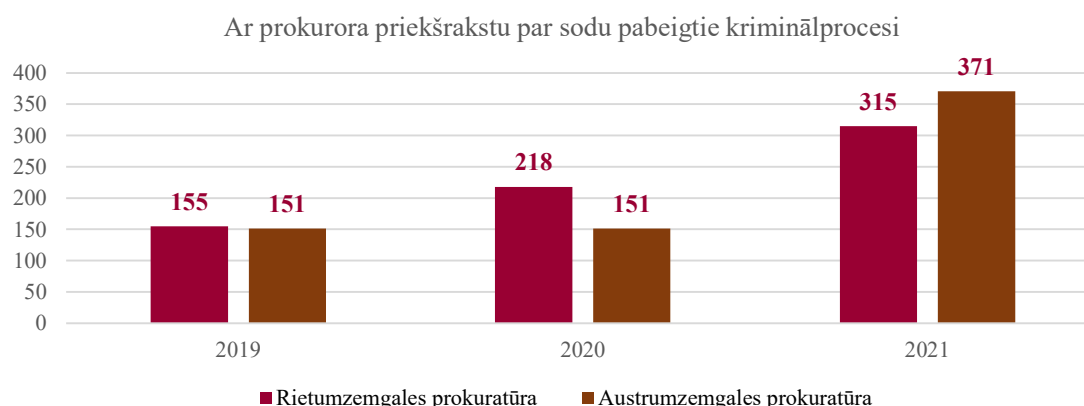

Pēc krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, 253.² panta pirmās daļas, 262.panta pirmās daļas, 185.panta pirmās daļas un 218.panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiņiem Austrumzemgales prokuratūrā

Rietumzemgales prokuratūrā un Austrumzemgales prokuratūrā lielāko pabeigto kriminālprocesu īpatsvaru veido juridiski mazāk sarežģīti kriminālprocesi, kuros noziedzīga nodarījuma kvalifikācija noteikta atbilstoši Krimināllikuma 180. panta pirmajai daļai (zādzība nelielā apmērā), 262. panta pirmajai daļai (transportlīdzekļa vadīšana alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām), 185. panta pirmajai daļai (mantas tīša iznīcināšana vai bojāšana), 168.¹ pantam (nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšana), 312. pantam (izvairīšanās no tiesas nolēmuma pildīšanas). Lai novirzītu prokuratūras resursus darbam arī ar citiem kriminālprocesiņiem, it īpaši kriminālprocesiņiem par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, 2021. gadā liela uzmanība tika pievērsta tiem likumā paredzētajiem instrumentiem, ar kuru palīdzību taisnīgu krimināltiesisko attiecību noregulējumu iespējams panākt visefektīvāk, vienlaikus sasniedzot pozitīvus darba rezultātus.

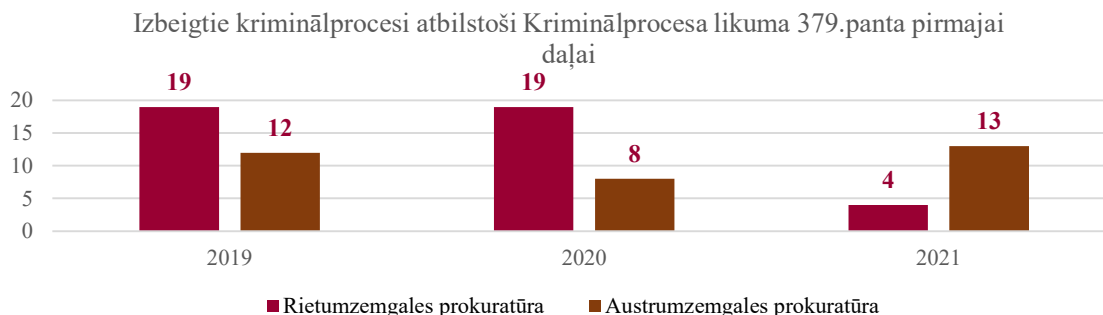
Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

Zemgales tiesas apgabala prokuratūras darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru virsprokuroriem 2021. gada sākumā cita starpā tika izvirzīts uzstādījums veicināt to kriminālprocesu, uz kuriem attiecināmi Kriminālprocesa likuma 420. panta pirmās daļas nosacījumi, pabeigšanu prokuratūrā. Saistībā ar izvirzīto uzstādījumu un ieviestajām vadlīnijām Rietumzemgales prokuratūras un Austrumzemgales prokuratūras prokuroriem 2021. gadā izdevies būtiski palielināt to kriminālprocesu skaitu (32,8 % no kopā pabeigtajiem kriminālprocesiņiem), kuri

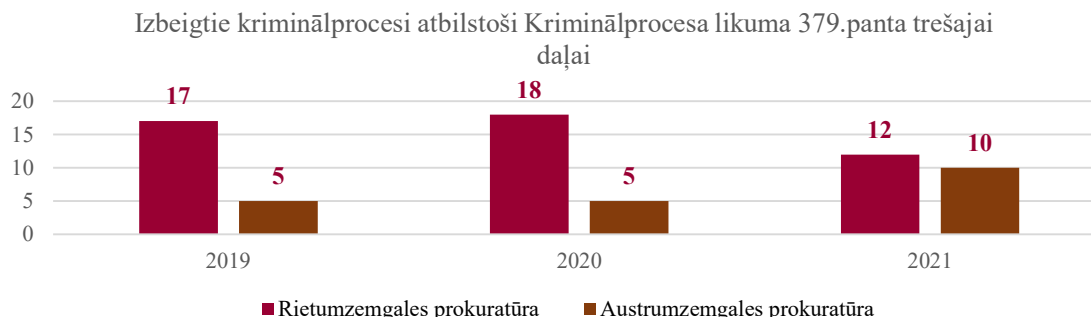
pabeigti ar prokurora priekšrakstu par sodu. Uztādītais mērķis ir sasniegts, devis iespēju ietaupīt darbalaika resursu, kas saistīts ar valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā, kā arī ekonomēt valsts līdzekļus.

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

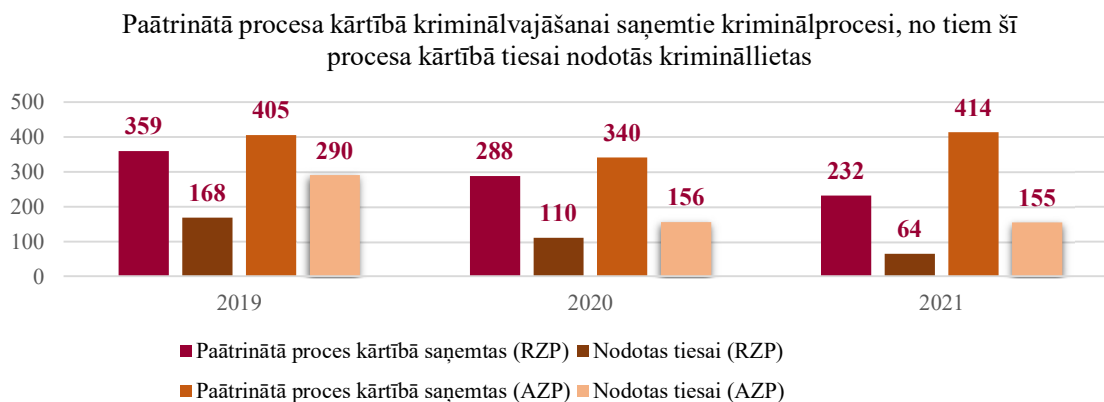
Rietumzemgales prokuratūrā un Austrumzemgales prokuratūrā salīdzinoši reti tiek pieņemti lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmās daļas kārtībā, kas izskaidrojams ar attiecīga lēmuma savlaicīgu pieņemšanu jau izmeklēšanas iestādē. Turklāt gadījumos, kad šādi lēmumi pieņemti minētajās prokuratūrās, tie pamatoti ar Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmās daļas 2. punktu (persona, kas izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, ir izlīgusi ar cietušo vai viņa pārstāvi Krimināllikumā noteiktajos gadījumos).

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

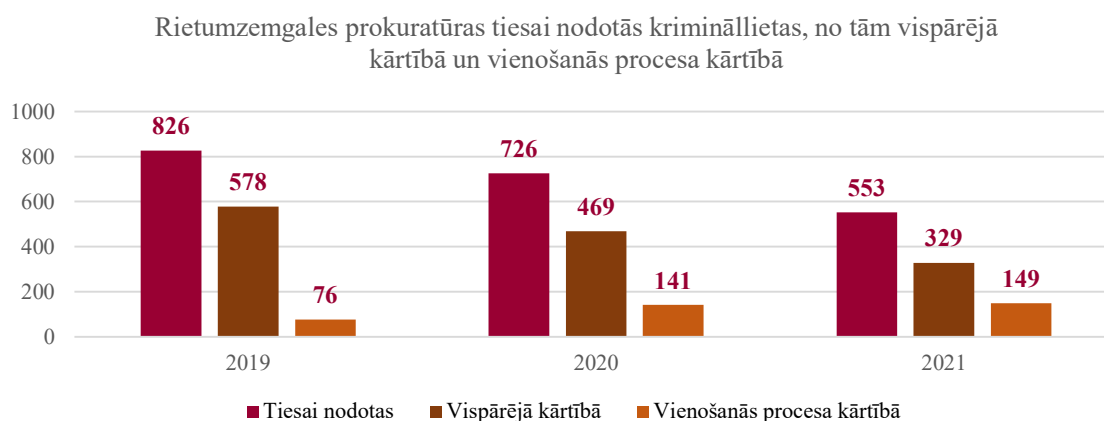
Rietumzemgales prokuratūrā un Austrumzemgales prokuratūrā salīdzinoši reti tiek pieņemti arī lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu Kriminālprocesa likuma 379.panta trešās daļas kārtībā (kriminālprocesa izbeigšana, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības), kas izskaidrojams ar to, ka izmeklēšanas iestādēs pieaudzis to gadījumu skaits, kad ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocedu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu.

Paātrinātā procesa kārtībā kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

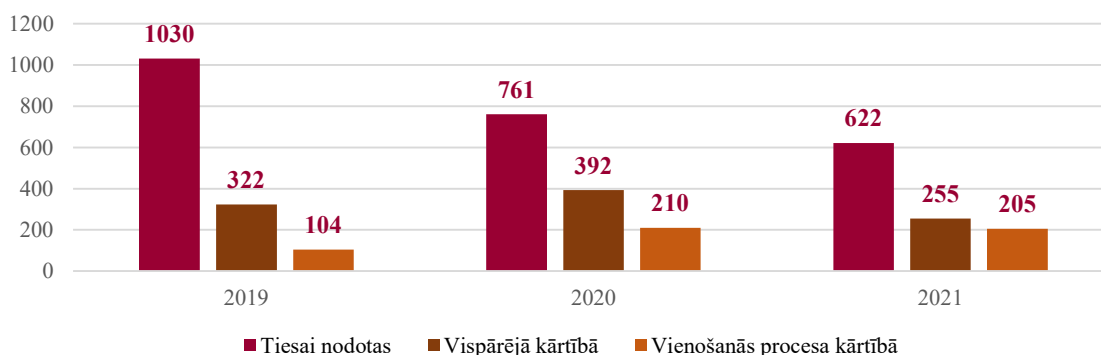

No kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemtajiem kriminālprocešiem 21,85 % Rietumzemgales prokuratūrā un 37,95 % Austrumzemgales prokuratūrā saņemti paātrinātā procesa kārtībā, lielākajā tā vairumā par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu, bet atsevišķos gadījumos arī par smagu noziegumu izdarīšanu. Ievērojot ieviesto vadlīniju nosacījumus, lielākā vairumā gadījumu kriminālprocesi pabeigti prokuratūrā ar prokurora priekšrakstu par sodu, savukārt gadījumos, kad kriminālprocesa pabeigšana prokuratūrā nav bijusi objektīvi iespējama, tas pabeigts, nododot krimināllietu tiesai. Pozitīvi vērtējams arī apstāklis, ka 2021. gadā vairākos kriminālprocesos jau tā uzsākšanas dienā pabeigta izmeklēšana un persona sodīta par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Šāda prakse lielākoties tiek piemērota kriminālprocesos, kur noziedzīgs nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas (transportlīdzekļa vadīšana alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām) vai 180. panta pirmā daļa (zādzība nelielā apmērā).

Tiesai nodotās krimināllietas, no tām vispārējā kārtībā un vienošanās procesa kārtībā

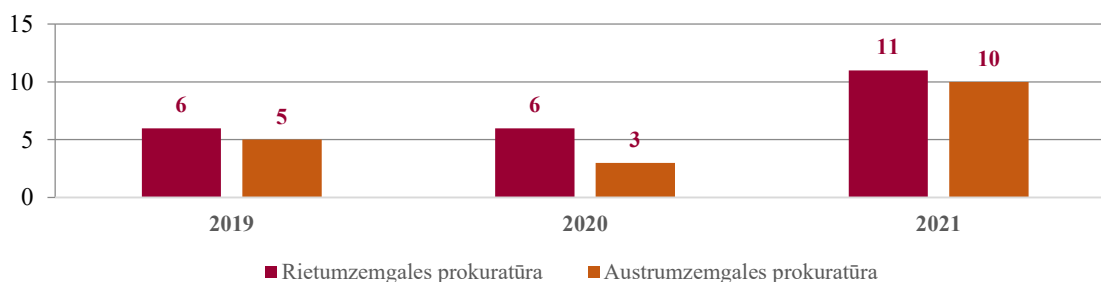
Austrumzemgales prokuratūras tiesai nodotās krimināllietas, no tām vispārējā kārtībā un vienošanās procesa kārtībā

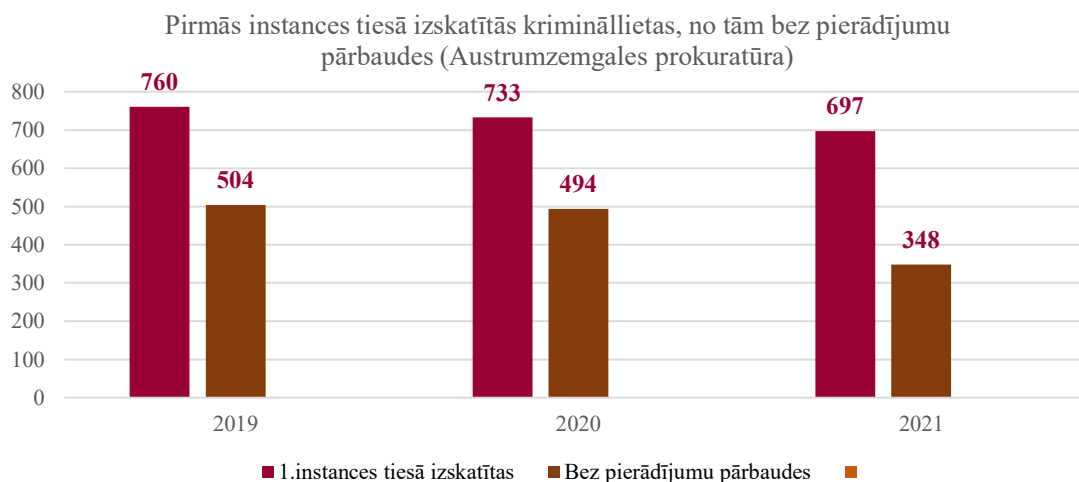
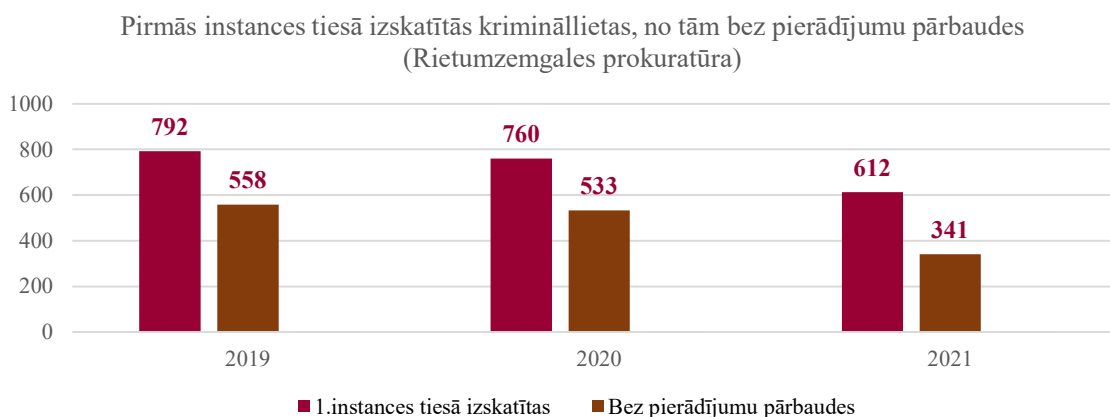
Neskatoties uz to, ka joprojām vairumā gadījumu kriminālprocesa pabeigšana prokuratūrā objektīvi nav iespējama un krimināllietas tiek nodotas tiesai, salīdzinoši liels ir to Rietumzemgales prokuratūras un Austrumzemgales prokuratūras prokuroru tiesai nodoto krimināllietu īpatsvars, kurās panākta vienošanās par vainas atzīšanu un sodu. Ilgstoši pastāvot Covid-19 pandēmijas ierobežojumiem un tās faktiskajām sekām, krimināllietu nodošana tiesai vienošanās procesa kārtībā devusi iespēju to iztiesāšanai rakstveida procesā, izvairoties no lielāka tiesās neizskatīto krimināllietu atlikuma un nepieciešamības prokuroram ņemt dalību tiesā valsts apsūdzības uzturēšanai. Vienlaicīgi gan jānorāda, ka kriminālprocesos par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem vai citos gadījumos, kad apsūdzētajai personai par izdarīto noziegumu draud reāls un ilgstošs brīvības atņemšanas sods, apsūdzētā persona nepiekrīt slēgt vienošanos par vainas atzīšanu un sodu. Tādējādi šī pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšanas veida piemērošana nav prokurora izvēle, bet to ietekmē citi objektīvi apstākļi. To tiesai nodoto krimināllietu īpatsvars, kuru iztiesāšanā netiek veikta pierādījumu pārbaude, dod pamatu pieņemumam, ka vienošanās procesa kārtībā tiesai nodoto krimināllietu skaits turpmāk objektīvi varētu tikt palielināts.

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

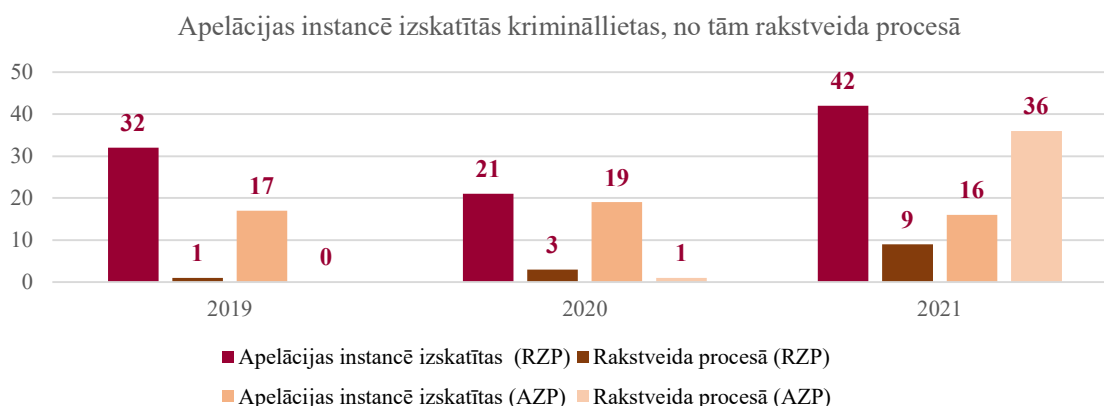

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

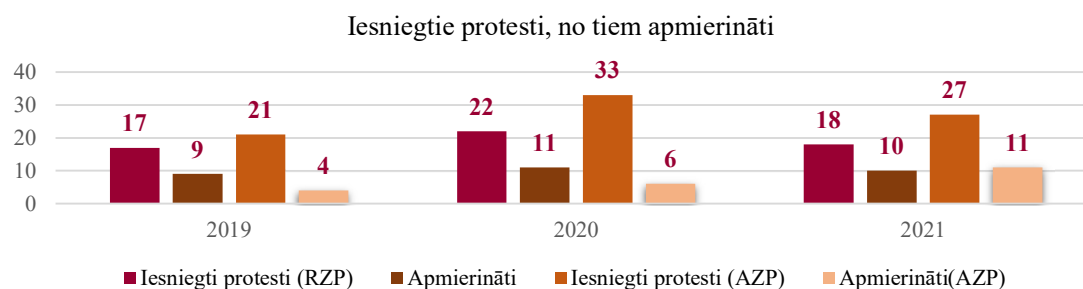
Ik gadu, palielinoties prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu apjomam, samazinājies arī tiesās izskatīto krimināllietu skaits. Attiecībā uz to krimināllietu skaitliski ievērojamo samazinājumu, kuru iztiesāšanā netiek veikta pierādījumu pārbaude, jānorāda, ka minētais apstāklis vistiešākā mērā sasaistāms ar prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu īpatsvara pieaugumu. Tādi kriminālprocesi iepriekšējos gados tika pabeigti, nododot krimināllietu tiesai, kur tās tika iztiesātas bez pierādījumu pārbaudes. Tieši pandēmijas Covid-19 ierobežojumu rezultātā salīdzinoši liels krimināllietu skaits joprojām nav iztiesāts, tādējādi 2022. gadā kā viena no prioritātēm izvirzāma krimināllietu pabeigšana prokuratūrā, kas ievērojami saīsina laiku no noziedzīga nodarījuma izdarīšanas līdz taisnīga krimināltiesisko attiecību noregulējuma panākšanai.

Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

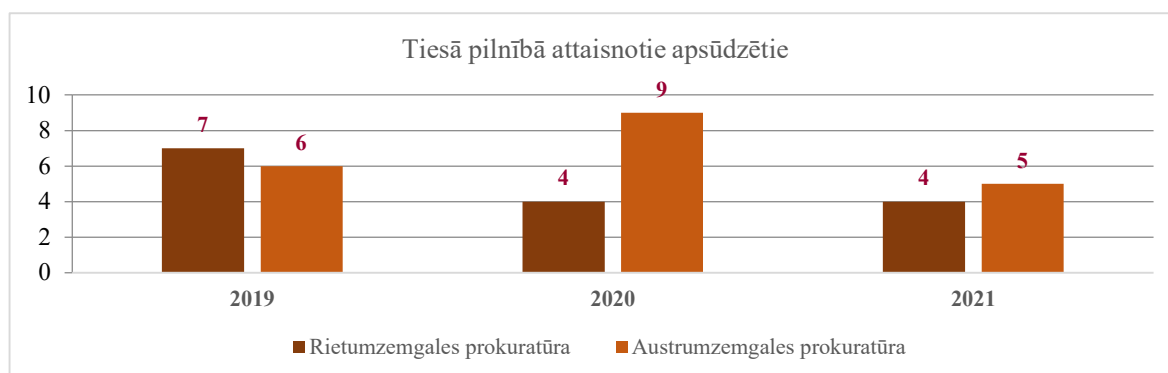

Rietumzemgales prokuratūras un Austrumzemgales prokuratūras prokuroru dalība valsts apsūdzības uzturēšanā apelācijas instances tiesā pieaugusi sakarā ar to, ka kopš 2021. gada faktiski valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā nenodrošina apgabala līmeņa prokuratūras prokurori, bet gan tas prokurors, kurš pieņēma lēmumu par krimināllietas nodošanu tiesai.

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesās pilnībā attaisnoto apsūdzēto skaits kopsakarībā ar notiesāto apsūdzēto skaitu vērtējams kā ļoti neliels.

Kā norāda Zemgales tiesas apgabala virsprokurors, būtiska loma bijusi 2021. gadā realizētajai tiesas apgabala darbības teritorijā ietilpstošo rajona prokuratūru reorganizācijai. 2021. gadā veiktas izmaiņas amatā augstāka prokurora institūtā, šim nolūkam veikti īstermiņa pasākumi papildu pienākumu deleģēšanai citiem struktūrvienības prokuroriem; 2021. gadā, neraugoties uz procesa virzītāju (izmeklētāju) faktisko noslodzi, valsts labā konfiscēti noziedzīgi iegūti līdzekļi 2 329 079,79 EUR un 192 954,39 USD apmērā; ieviesta Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru specializācija, pildot amatā augstāka prokurora pienākumus kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, par noziedzīgiem nodarījumiem pret nepilngadīgo/mazgadīgo tikumību un dzimumneaizskaramību; būtiski pieaudzis prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits, nenododot krimināllietas tiesai; veiksmīgi izmantoti praksē izstrādātie apsūdzību paraugi, izveidota vienota prakse nolēmumu saturam un struktūrai.

Virsprokurors norāda, ka 2022. gadā aktuāla ir Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokuroru uzraudzībā esošo 90 kriminālprocesu par smagiem vai sevišķi smagiem noziegumiem (to skaitā 57 kriminālprocesi, kuros izmeklējamais noziedzīgais nodarījums kvalificēts atbilstoši Krimināllikuma 195. panta trešajai daļai kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, kas izdarīta lielā apmērā) pabeigšana; darbs ar kriminālprocesiem par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un citiem ekonomiska rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, kuri saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (izmeklēšanas turpināšana, procesu virzīšana tiesai Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā); amatā augstāka prokurora funkciju izpildes uzlabošana rajona līmeņa prokuroru uzraudzībā esošajos juridiski sarežģītajos kriminālprocesos, kuri pirms tam bija piekritīgi apgabala līmeņa prokuroriem; prokuroru specializācija amatā augstāka prokurora pienākumu veikšanā un īpašas uzmanības pievēršana jau izmeklēšanas stadijā kriminālprocesos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, par noziedzīgiem nodarījumiem pret nepilngadīgo/mazgadīgo tikumību un dzimumneaizskaramību un citiem, kuri klasificēti kā smagi vai sevišķi smagi noziegumi; prokuroru individuālās noslodzes izlīdzināšana, it īpaši vienas struktūrvienības ietvaros; attālinātas darba organizēšanas un tā kvalitātes kontroles sekmēšana.

Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras un specializēto rajona statusa prokuratūru pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Prokuratūrā 2021. gadā veiktā reorganizācija ietvēra sevī arī rajona statusa specializēto prokuratūras struktūrvienību apvienošanu un jaunu prokuratūras struktūrvienību izveidošanu. No 2021. gada 1. janvāra, apvienojot Rīgas Autotransporta prokuratūru, Narkotiku nelikumīgas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūru un Specializēto vairāku nozaru prokuratūru, tika izveidota **Daudznozaru specializētā prokuratūra**, kā arī nodibināta jauna rajona statusa specializēta nozaru prokuratūra – **Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra**. Vienlaikus tika noteikts, ka Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras nosaukums ir **Nodokļu un muitas lietu prokuratūra**.

2021. gadā darbojās 1 tiesas apgabala prokuratūras statusa specializētā nozaru prokuratūra – Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra – un 3 rajona prokuratūras statusa specializētās nozaru prokuratūras pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma:

- Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra – 27 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 2 virsprokurora vietnieka un 24 prokurora štata vietas);
- Daudznozaru specializētā prokuratūra – 36 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 3 virsprokurora vietnieka un 32 prokurora štata vietas);
- Nodokļu un muitas lietu prokuratūra – 18 prokurora amata vietas (1 virsprokurora, 1 virsprokurora vietnieka un 16 prokurora štata vietas);
- Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra – 10 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 9 prokurora štata vieta).

2021. gadā Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra strādāja nepilnā sastāvā (viena virsprokurora vietiece un viena prokurore atradās ilgstošā prombūtnē; izdienes pensijā devās divi prokurori; darbu Eiropas Prokuratūrā uzsāka viens prokurors).

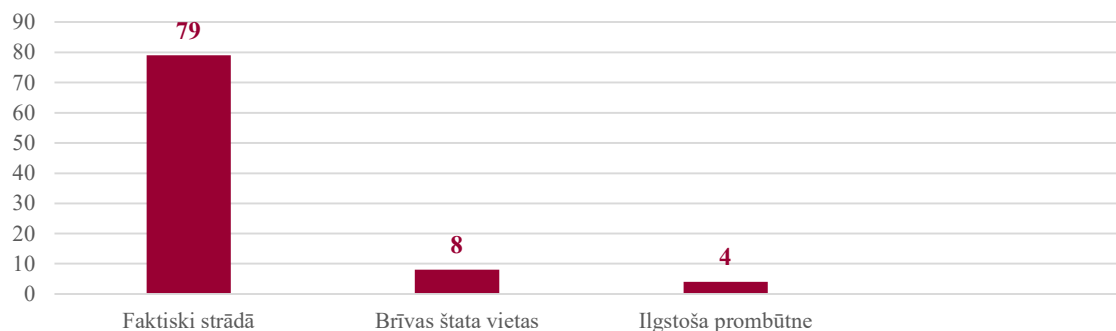
2021. gadā prokurora amatā iecelts viens Nodokļu un muitas lietu prokuratūras prokurors, savukārt 2021. gada decembrī pēc stažēšanās Ģenerālprokuratūrā viena prokurore atsāka darbu Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā.

Būtiski norādīt, ka 2021. gada aprīlī–maijā darbu Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā uzsāka 3 finanšu analītiķi, kuri sniedz būtisku atbalstu ne tikai apgabala, bet arī rajona specializētajās prokuratūrās strādājošo prokuroru darbā.

2021. gadā kā prioritāte tika izvirzīta Nodokļu un muitas lietu prokuratūras un Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras vakanto štata vietu aizpildīšana. Atzīstams, ka 2021. gadā abās struktūrvienībās personāla komplektācija veikta optimālā līmenī.

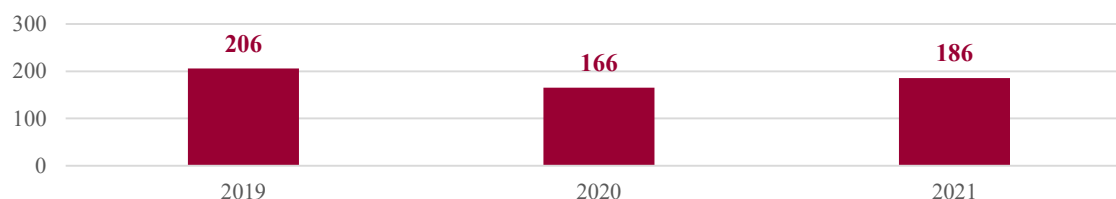
Savukārt Daudznozaru specializētajā prokuratūrā uz 2022. gada sākumu ir vakantas 4 prokurora štata vietas, kuras tuvākajā laika periodā nepieciešams aizpildīt, tādējādi nodrošinot struktūrvienības nepārtrauktu darbību.

Prokuroru personālsastāvs uz 31.12.2021.

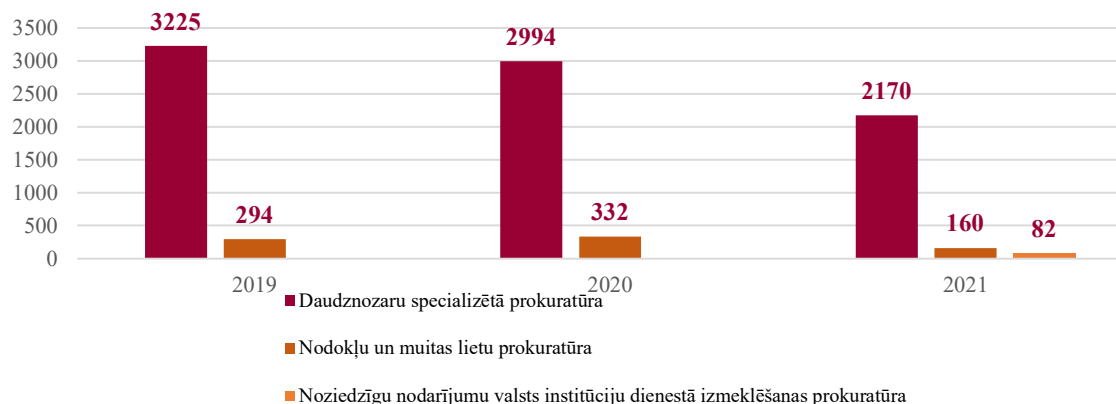

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi (Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra)

Prokuroru uzraudzībā pieņemtie kriminālprocesi

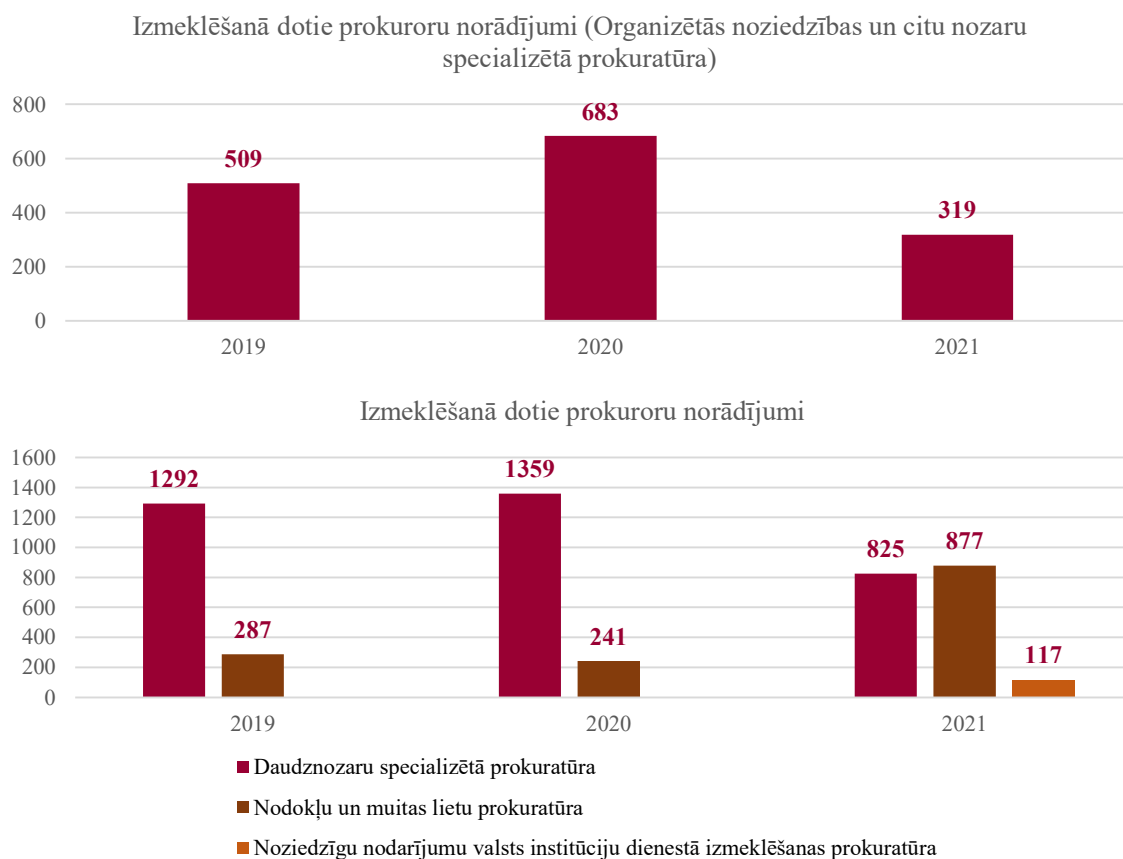
Uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā 2021. gadā pieauga par 20 kriminālprocesi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Pamatā šis pieaugums saistīts ar atsevišķu apjomīgu kriminālprocesu sadalīšanu, atsevišķā lietvedībā izdalot kriminālprocesus pret t. s. “naudas mūļiem”, proti, par ko kriminālatbildība paredzēta Krimināllikuma 195., 195.¹ un 193.¹ pantā.

Ievērojot to, ka saskaņā ar ģenerālprokurora 2021. gada 27. oktobra pavēli Nr. 119 “Par prokuratūras struktūrvienību kompetenci” noteikts, ka izmeklēšanas uzraudzību visos kriminālprocesos no 2021. gada 1. novembra realizē rajona līmeņa prokuratūras struktūrvienības, tad prognozējams, ka 2022. gadā uzraudzībā esošo kriminālprocesu skaits Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā būtiski samazināsies.

Savukārt uzraudzībā pieņemto kriminālprocesu skaits no 2021. gada 1. novembra varētu palielināties rajona specializētajās prokuratūrās, īpaši Daudznozaru specializētajā prokuratūrā, kas

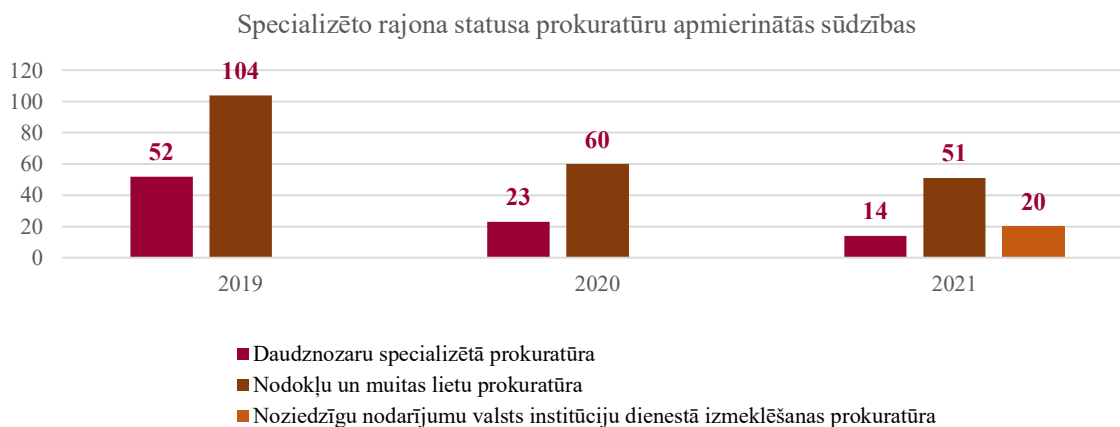
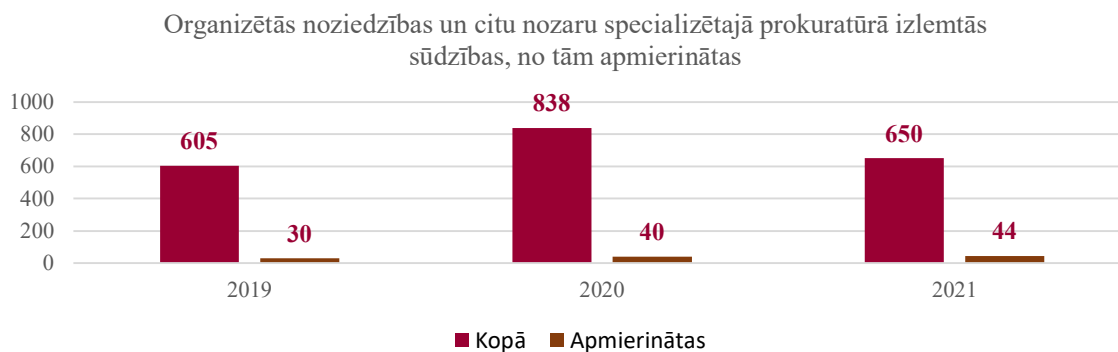
realizē izmeklēšanas uzraudzību kriminālprocesos arī par noziedzīgiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 154.¹ un 165. panta (Cilvēku tirdzniecība un sutenerisms), un Nodokļu un muitas lietu prokuratūrā, kas realizē izmeklēšanas uzraudzību kriminālprocesos par noziedzīgiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 217. un 218. panta (grāmatvedības noteikumu pārkāpšana, izvairīšanās no nodokļu nomaksas) visā Latvijas teritorijā.

Izmeklēšanā dotie prokuroru norādījumi

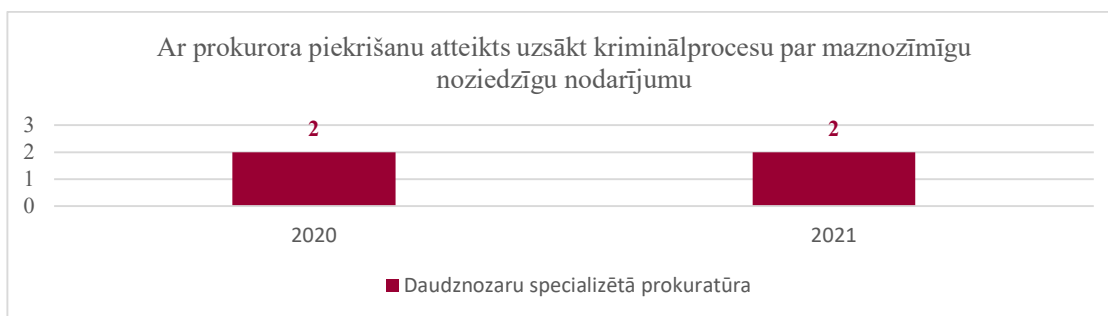

Izmeklēšanā doto prokuroru norādījumu skaits 2021. gadā vidēji ir būtiski samazinājies, kas izskaidrojams ar to, ka prokurors jau sākotnēji iesaistās kriminālprocesa uzraudzībā, līdz ar to nav nepieciešami rakstveida norādījumi. Savukārt kriminālprocesos, kuros tiek doti norādījumi, bieži novērojama izmeklētāju un uzraugošo prokuroru nomaīņa. Atzīstams, ka apjomīgu norādījumu gadījumā prokurori praktizē izskaidrot savu doto norādījumu nepieciešamību gan izmeklētājam, gan viņa tiešajiem priekšniekiem. Turklāt prokurori regulāri izmanto iespēju pašiem piedalīties izmeklēšanas darbībās, kas būtiski ietekmē kriminālprocesa pareizu virzību.

Izlemtās sūdzības, no tām apmierinātas

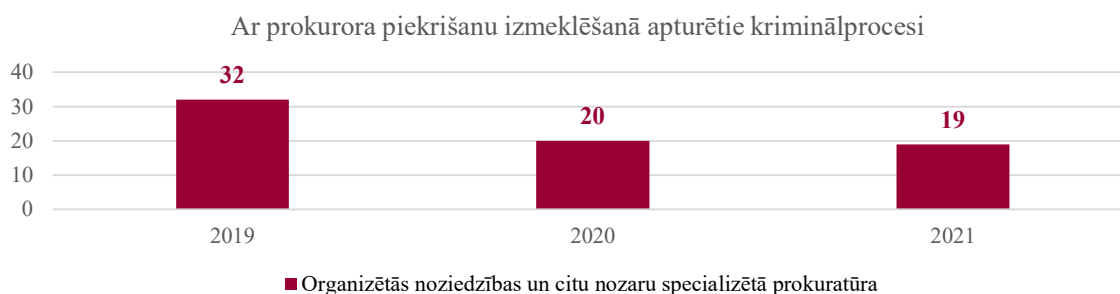

Ar prokurora piekrišanu atteikts uzsākt kriminālprocesu par maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu

Ievērojot rajona statusa specializēto prokuratūru noteiktās specializācijas, norādāms, ka minēto struktūrvienību kompetencē tikai retos gadījumos noziedzīgie nodarījumi ir vērtējami kā maznozīmīgi.

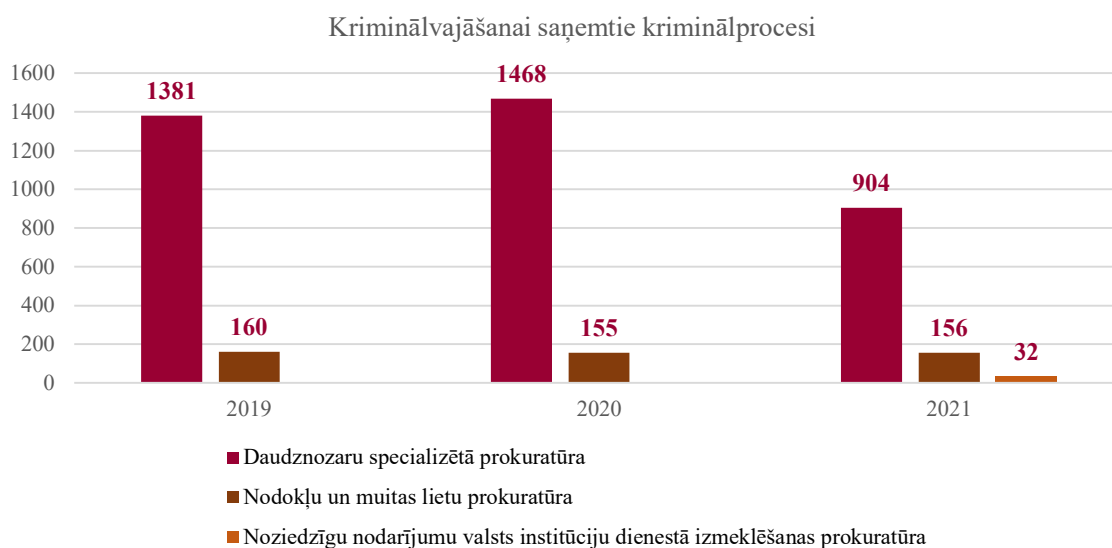
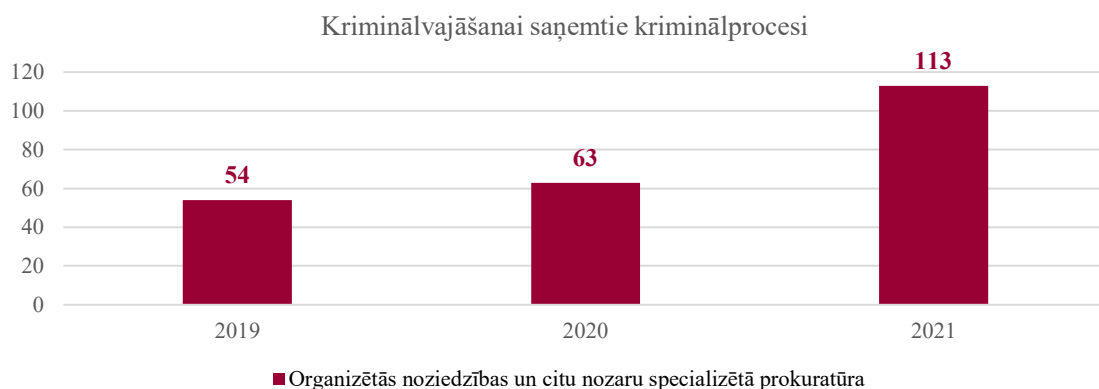
Ar prokurora piekrišanu izmeklēšanā apturētie kriminālprocesi

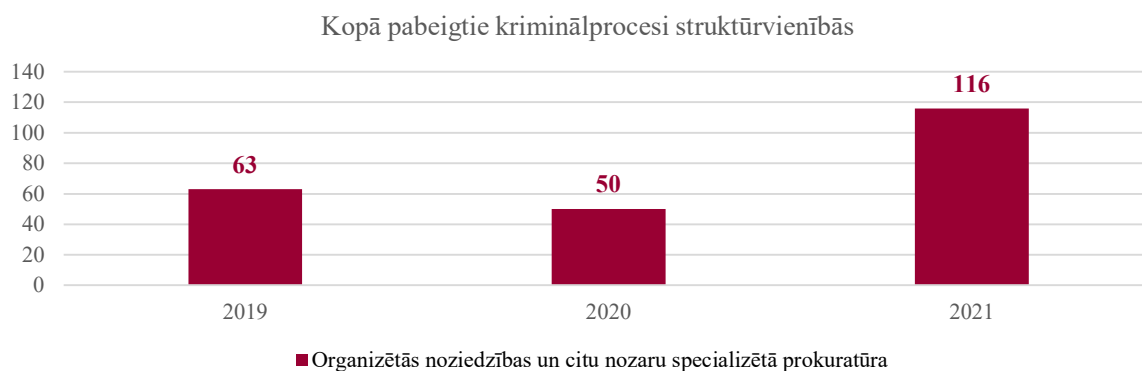
Ievērojot to, ka Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurori izmeklēšanas uzraudzību realizē kriminālprocesos, kuros noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija noteikta pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana), tad 2021. gadā kriminālprocesos bez kriminālvajāšanas perspektīvas pārsvarā tika pieņemts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 392. panta 2.² daļas nosacījumiem (panākts mantisko attiecību taisnīgs noregulējums, personas vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pirmstiesas procesā nav pierādīta un papildu pierādījumu iegūšana nenodrošinās ekonomisku pirmstiesas kriminālprocesa vai radīs nesamērīgi lielus izdevumus).

Savukārt rajona specializētajās prokuratūrās novērojams to kriminālprocesa skaits, kuros prokurors ir devis piekrišanu kriminālprocesa apturēšanai Kriminālprocesa likuma 400. panta kārtībā, pieaugums, kas liecina par procesa virzītāja un uzraugošā prokurora kvalitatīvu sadarbību. Šāda pozitīva tendence nodrošina to, ka procesa virzītājs pēc iespējas vairāk savus darba resursus var izmantot aktuālo kriminālprocesa izmeklēšanai.

Kriminālvajāšanai saņemtie kriminālprocesi

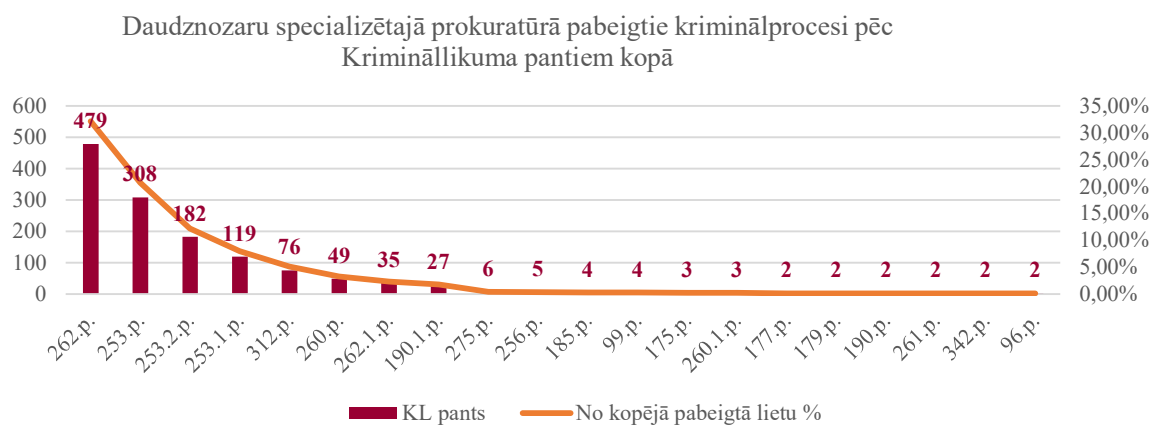

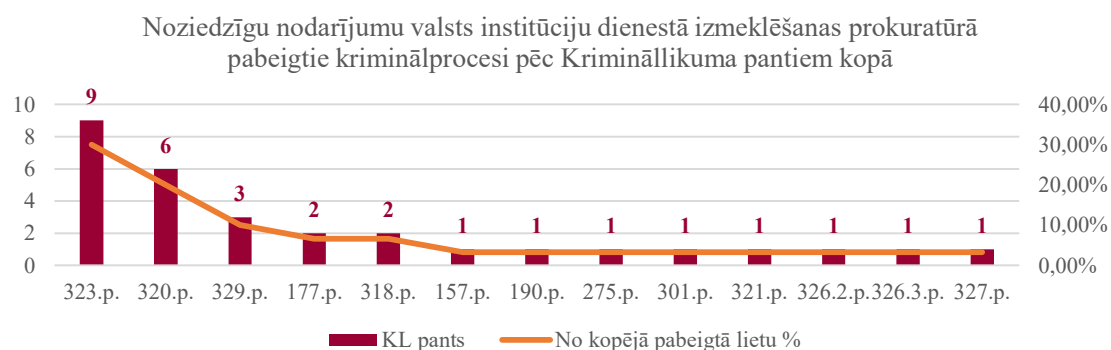
Prokuratūrā kopā pabeigtie kriminālprocesi

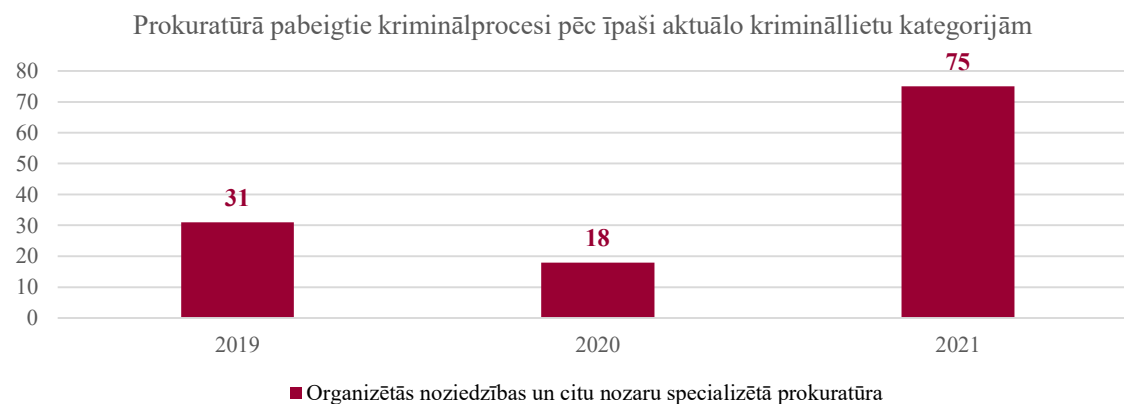

Pabeigto kriminālprocesu dinamika pēc Krimināllikuma pantiem redzama zemāk esošajās diagrammās, kurās norādīti Krimināllikuma panti, pēc kuriem kriminālprocess pabeigts visbiežāk. Diagramma arī atspoguļo procentuālo attiecību pret kopumā pabeigtajiem kriminālprocesi 2021.gadā.

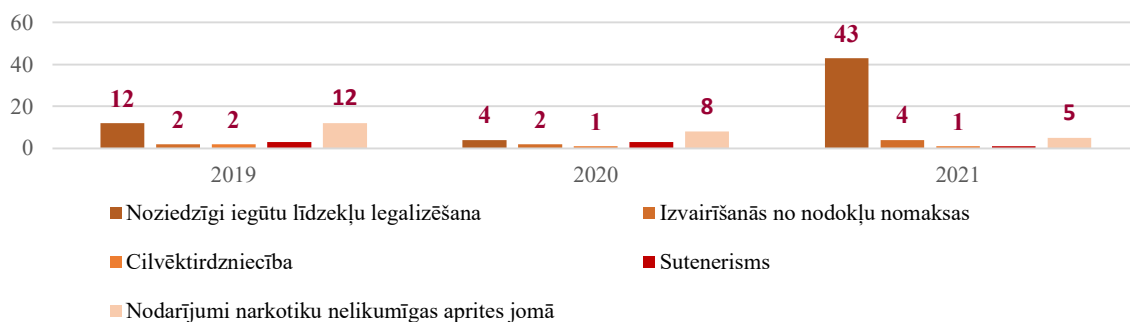

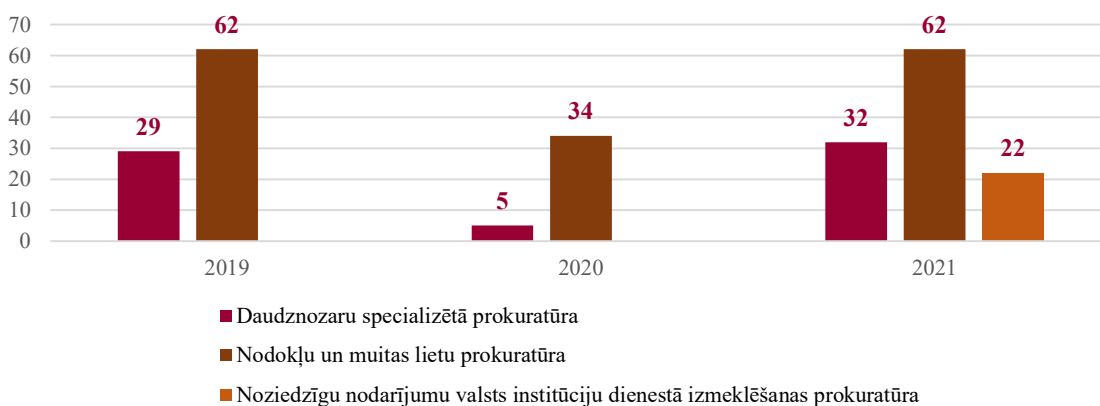
Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

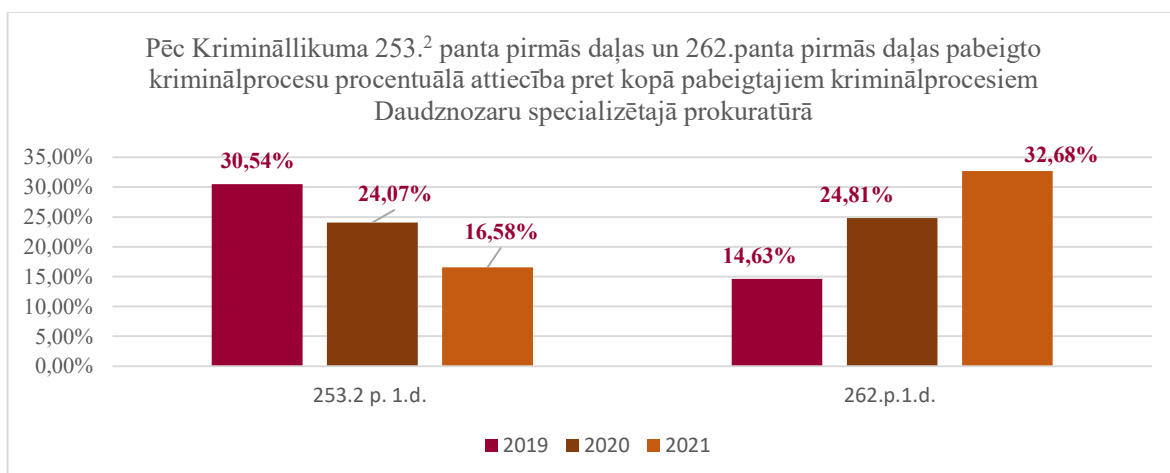
Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi par atsevišķiem noziedzīgiem nodarījumiem (īpaši aktuāli pēc apdraudējuma objekta)

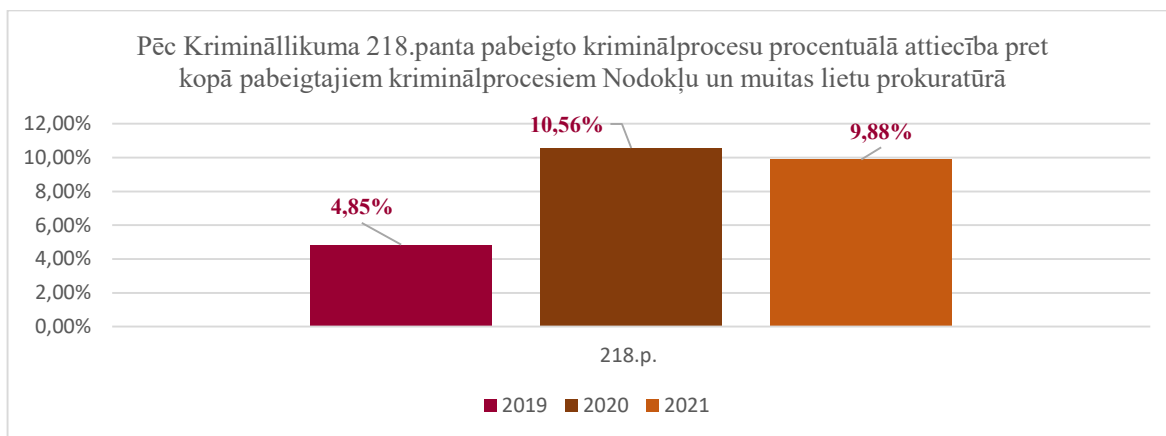

Prokuratūrā pabeigtie kriminālprocesi pēc īpaši aktuālo krimināllietu kategorijām

Pēc Krimināllikuma 253.² panta pirmās daļas, 262. panta pirmās daļas un 218. panta pabeigto kriminālprocesu procentuālā attiecība pret kopā pabeigtajiem kriminālprocesiem

Ar prokurora priekšrakstu par sodu pabeigtie kriminālprocesi

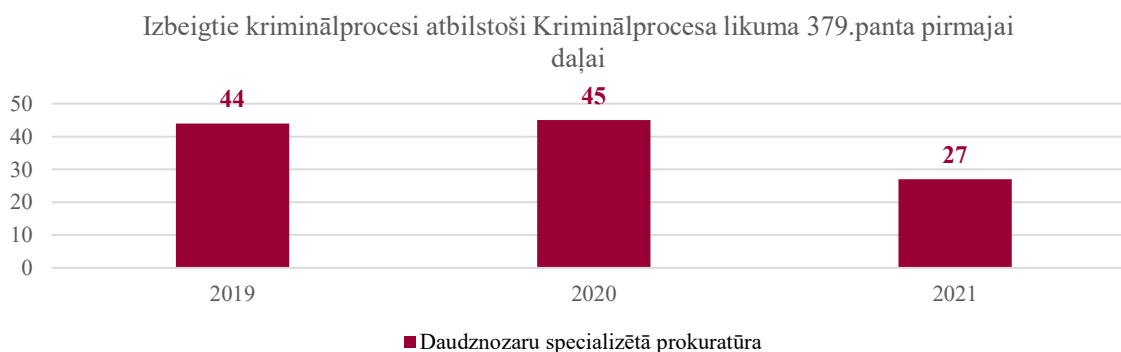

Kopumā, analizējot rajona specializēto prokuratūru darbu attiecībā uz vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu izmantošanu, atzīstams, ka 2020.–2021.gada periodā ir būtiski palielinājies prokuratūrā pabeigto kriminālprocesu skaits, visbiežāk izmantojot prokurora priekšrakstu par sodu. Turklāt prokurori arvien biežāk rod iespēju, īpaši nodarījumos, kuri uzsākti pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas (transportlīdzekļa vadīšana alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē bez transportlīdzekļa vadītāja tiesībām), pabeigt pirmstiesas procesu 48 stundu laikā no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža.

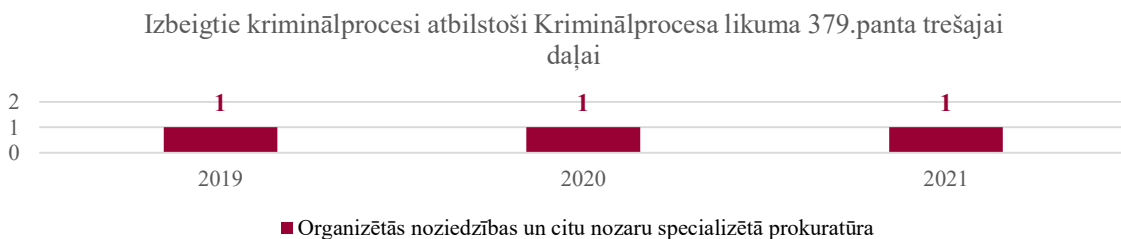
Kā tas izriet no statistikas rādītājiem, tad būtiski samazinājies to kriminālprocesu skaits, kuros nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 253.² panta pirmās daļas, proti, par aprītē aizliegtu vielu lietošanu, ko izdarījusi persona, kura ir brīdināta par kriminālatbildību. Tas izskaidrojams ar Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanos 2020. gada jūlijā, kas būtiski ierobežo amatpersonas veikt personas administratīvo aizturēšanu.

Turklāt statistiskos rādītājus ietekmē 2021. gadā prokuratūrā izstrādātās un ar izmeklēšanas iestādēm saskaņotās vadlīnijas, kas nodrošina vienotu pierādīšanas standartu vienvēidīga rakstura kriminālprocesos.

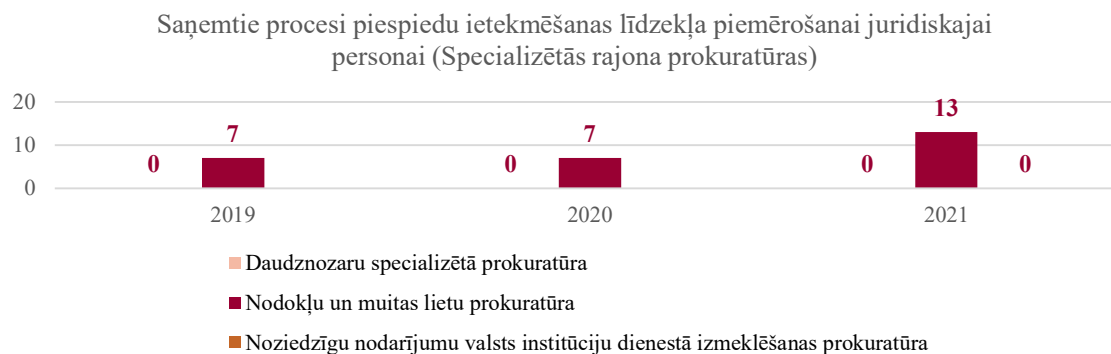
Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmajai daļai

Izbeigtie kriminālprocesi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 379. panta trešajai daļai

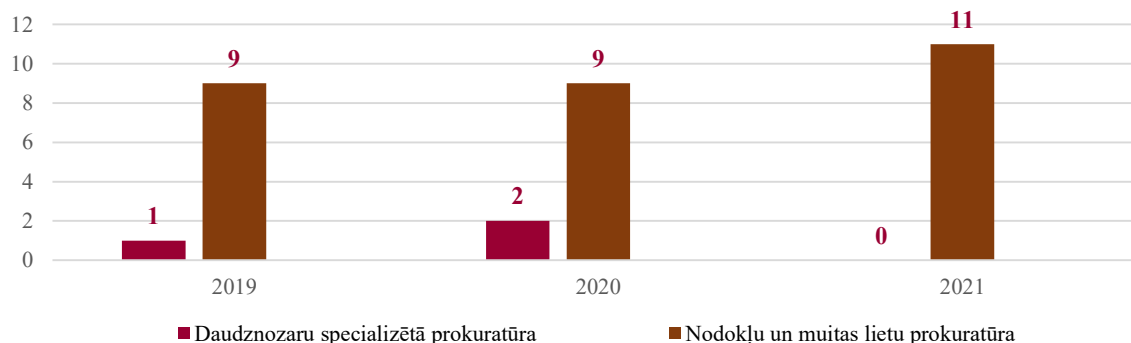
Saņemtie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai

Tiesai nodotie procesi piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai juridiskajai personai, no tiem slēdzot vienošanos par piespiedu ietekmēšanas līdzekli

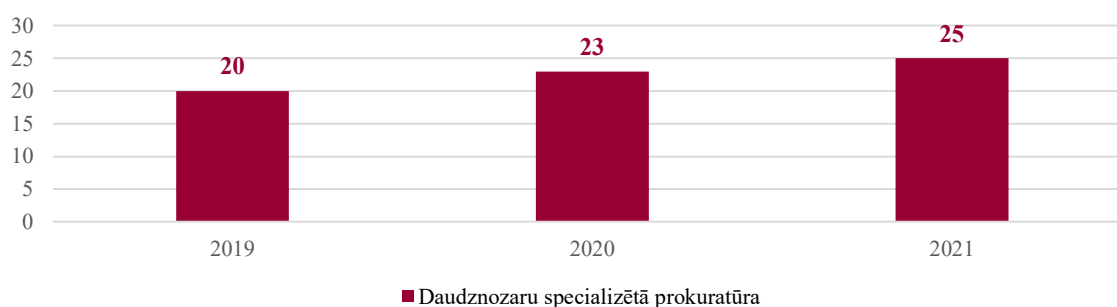

Tiesai nodotie procesi par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajai personai, no tiem slēdzot vienošanos par piespiedu ietekmēšanas līdzekli (Specializētās rajona prokuratūras)

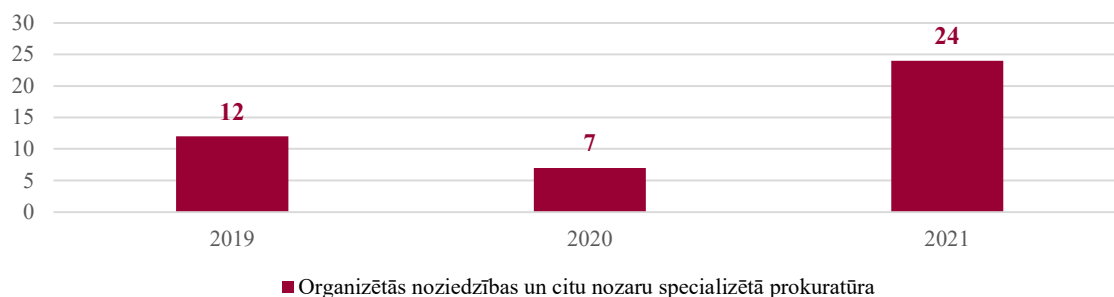
Paātrinātā procesa kārtībā saņemtie kriminālprocesi, no tiem šī procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

Paātrinātā procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

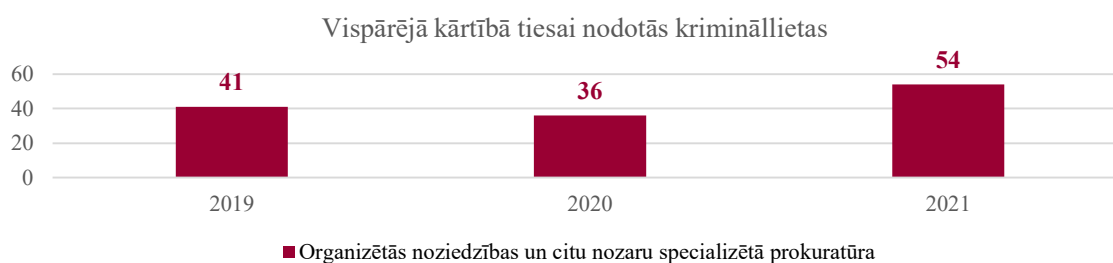
Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

Vienošanās procesa kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

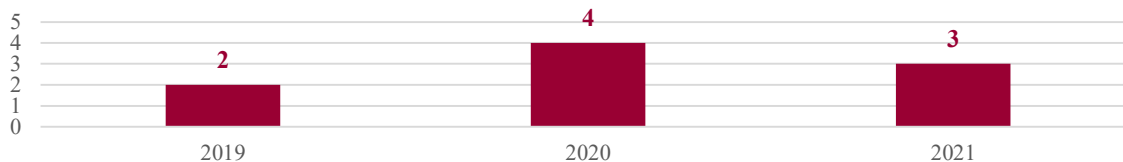

Vispārējā kārtībā tiesai nodotās krimināllietas

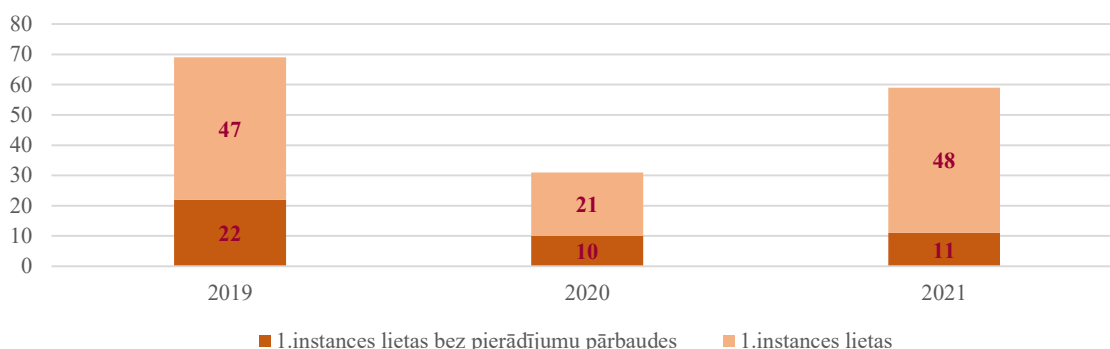
Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai

Tiesai nodotās krimināllietas medicīniska vai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai (Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra)

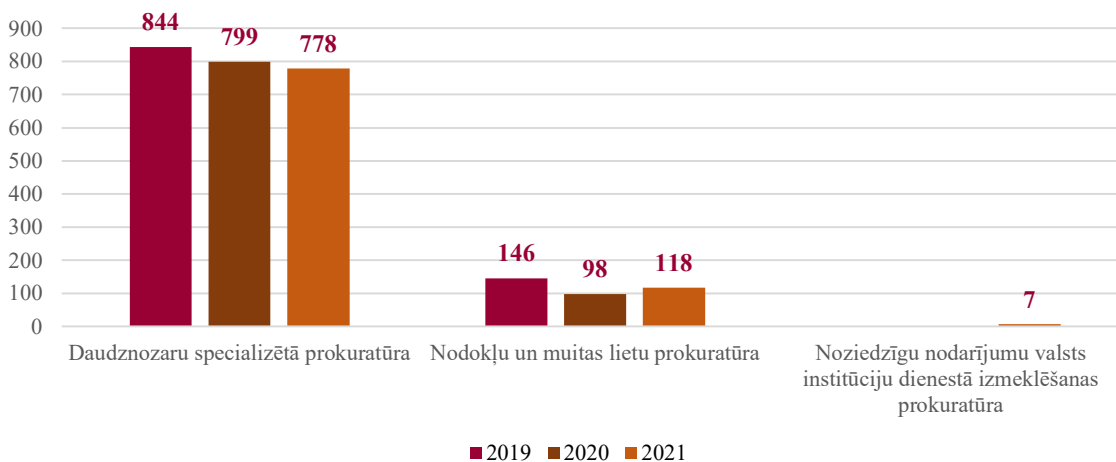

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām bez pierādījumu pārbaudes (Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra)

Pirmās instances tiesā izskatītās krimināllietas (Specializētās rajona prokuratūras)

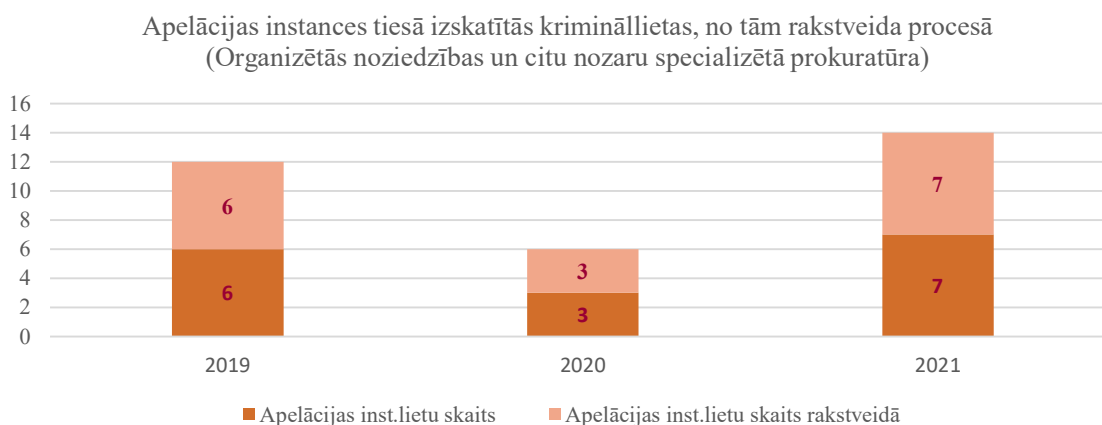

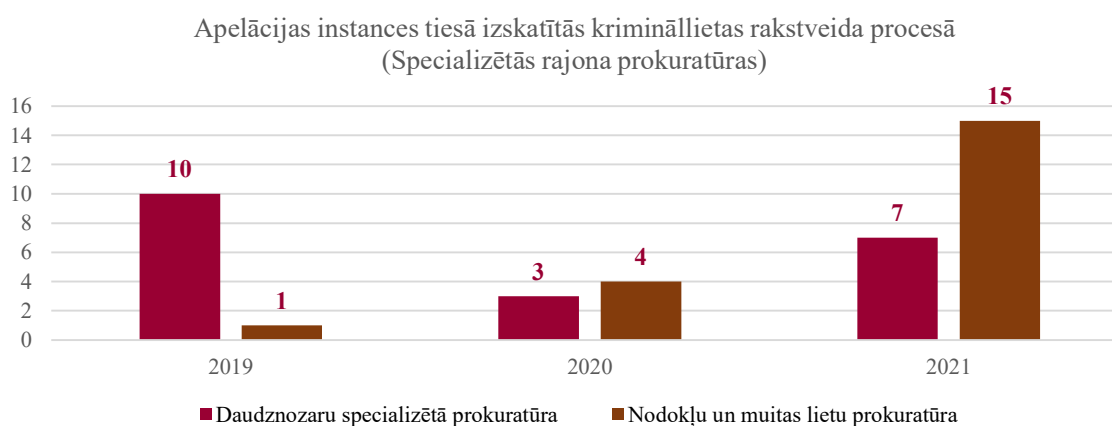
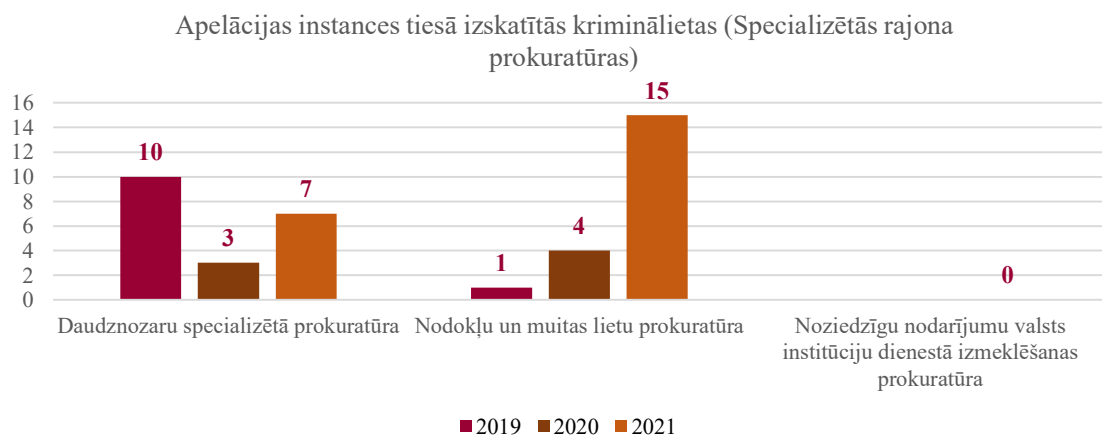

Vērtējot datus par 2021. gadā pirmās instances tiesā iztiesātajām lietām, norādāms, ka trīs gadu periodā samazinās to krimināllietu skaits, kas tiek iztiesātas, neveicot pierādījumu pārbaudi tiesā. Tas izskaidrojams ar iepriekš jau norādīto, ka prokurori aktīvāk izmanto vienkāršotās kriminālprocesa pabeigšanas formas un kriminālprocesu pabeidz prokuratūrā.

Neskatoties uz to, ka 2021. gadā pirmās instances tiesā iztiesāto krimināllietu skaits ir palielinājies, tomēr iepriekšējo gadu iztiesāšanā uzkrātais krimināllietu atlikums ir vērtējams kā būtisks un atstās ietekmi uz turpmākajiem periodiem. Valsts apsūdzības uzturēšana pirmās instances tiesā prasa lielu prokurora darba laika resursu. Kā pozitīvu iezīmi jāmin, ka 2021. gadā tiesas aizvien vairāk izmantoja lietas iztiesāšanu attālinātā režīmā, kas ļāva būtiski iekonomēt laika resursus. 2021. gadā Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra turpināja darbu pie iztiesāšanas kvalitātes celšanas, proti, atbilstoši gada sākumā izvirzītajām prioritātēm izvērtēja un krimināllietās, kur tas bija iespējams, atteicās no to liecinieku uzaicināšanas uz tiesas sēdi, kuru liecības nebija izšķirošas lietas iznākumā. Īpaši tas attiecas uz krimināllietām, kas tiek iztiesātas par finanšu noziegumiem, kā arī nodarījumiem, kas saistīti ar sutenerismu.

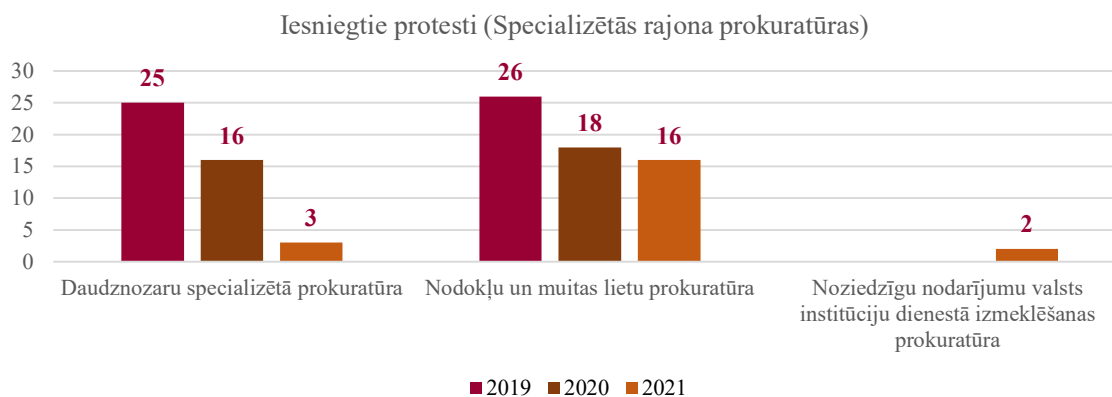
Apelācijas instances tiesā izskatītās krimināllietas, no tām rakstveida procesā

Iesniegtie protesti, no tiem apmierināti

Tiesā pilnībā attaisnotie apsūdzētie

Tiesā attaisnoto personu skaits 2019.–2021. gada periodā ir vērtējams kā zems. 2021. gadā, vērtējot personu attaisnošanas iemeslus krimināllietās, kurās spriedums stājies spēkā, prokuroru darbā nav konstatēti tādi pārkāpumi, kas noveduši pie personas attaisnošanas, bet gan saistāmi ar pieļaujamu pierādījumu iegūšanu izmeklēšanas stadijā un šo pierādījumu atšķirīgu vērtējumu..

Aktuālo lietu virzība, rezultāti

1. 2020. gada sākumā Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurors, realizējot procesa virzītāja pienākumus, veica plašas sākotnējās un neatliekamās izmeklēšanas darbības kriminālprocesā saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu 50 miljonu *euro* apmērā, kurā iesaistīta starptautiska personu grupa, izmantojot Latvijā likvidējamās kredītiestādes struktūru, kā rezultātā tika aizturētas personas, atzītas par aizdomās turētajiem. Atzīmējams, ka izmeklēšanas darbību komplekss tika izstrādāts un realizēts prokurora vadībā un šajās darbībās tika iesaistītas vismaz triju tiesībsardzības iestāžu amatpersonas.

2021. gada laikā minētajā kriminālprocesā pie kriminālatbildības sauktas 8 personas, tai skaitā kredītiestādes augstas amatpersonas, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu vismaz 2 miljardu *euro* apmērā.

2022. gada pirmajā ceturksnī plānots pirmstiesas procesu pabeigt, lietu nododot tiesai.

2. 2020. gada nogalē divas Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurores atsevišķos kriminālprocesos pieņēma lēmumus par personu saukšanu pie kriminālatbildības t. s. “būvnieku lietā”, no kurām vienā cita starpā pieņemts lēmums par procesa uzsākšanu pret juridisku personu par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu.

2021. gadā abos kriminālprocesos pirmstiesas process pabeigts un krimināllieta nodota tiesai. Šobrīd abās krimināllietās uzsākta tiesas izmeklēšana.

3. 2021. gadā pabeigts pirmstiesas process t. s. “kokaīna lietā”, kurā tika konstatēts lielākais ievestais kokaīna daudzums Latvijas vēsturē, proti, 2 tonnas. Cita starpā divas personas apsūdzētas arī par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Krimināllieta nodota izskatīšanai tiesai.

4. 2021. gadā Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras prokurore pabeidza pirmstiesas procesu t. s. “Ditton lietā”, kurā piecas personas apsūdzētas par Eiropas struktūrfondu līdzekļu izkrāpšanu 4 miljonu *euro* apmērā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā, nododot krimināllieta tiesai.

5. 2021. gadā pabeigti divi kriminālprocesi par t. s. OIK izkrāpšanu, nododot tiesai izskatīšanai pēc būtības divas krimināllietas.

6. 2021. gadā pabeigts pirmstiesas process un krimināllieta trīs personu apsūdzībā par cilvēku tirdzniecību (darba ekspluatāciju) un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu nodota tiesai.

7. Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūras prokurori īsā laika periodā realizēja pirmstiesas procesu, kurā tika aizturētas 27 muitas amatpersonas par kukuļņemšanu. Norādāms, ka attiecībā pret atsevišķām personām jau spēkā stāties notiesājošs spriedums.

Attiecībā par rajona specializēto prokuratūru darbu norādāms, ka stabili palielinās to kriminālprocesa skaits, kuri tiek pabeigti prokuratūrā, nenododot krimināllietas tiesai. Tāpat prokurori aktīvi izmanto paātrinātā procesa iespējas. Ievērojot specializēto prokuratūru kompetenci, pārsvarā vienkāršotie pirmstiesas procesa pabeigšanas veidi tiek izmantoti kriminālprocesos, kas saistīti ar transportlīdzekļa vadīšanu alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

Kā norāda Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras virsprokure, 2021. gadā, veicot finanšu izlūkošanu, atbalstu pirmstiesas procesā nodrošināja jaunu amata vienību – finanšu analītiķu – piesaisti; izdevies nokomplektēt vakantās prokurora štata vietas vairākās rajona specializētajās prokuratūrās; organizējot Nodokļu un muitas lietu prokuratūras prokuroru darbu vienkopus ar izmeklētājiem Valsts ieņēmumu dienesta telpās, nodrošināta izmeklētāju un prokuroru tieša komunikācija; ar 2021. gada 1. janvāri darbu uzsākusī Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūra realizējusi izvirzīto prioritāti amatnoziegumu izmeklēšanas uzraudzībā, to veicot ciešā sadarbībā ar izmeklēšanas iestādēm, šo lietu izmeklēšanas un uzraudzības kvalitātes uzlabošanai organizētas un nodrošinātas kopējas apmācības; ar 2021. gada 1. janvāri darbu uzsākusī Daudznozaru specializētā prokuratūra realizējusi prioritāti darba slodzes izlīdzināšanā starp prokuroriem, vienlaicīgi saglabājot prokuroru specializāciju.

Kā 2022. gada prioritātes Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētās prokuratūras virsprokure izvirza Daudznozaru specializētās prokuratūras vakanto prokurora štata vietu nokomplektēšanu; sadarbības modeļa starp izmeklēšanas iestādēm, prokuroriem, amatā augstākiem prokuroriem uzlabošanu, nepārtrauktu piemērošanu; amatā augstāka prokurora funkciju uzlabošanu, visa veida atbalsta sniegšanu rajona prokuroriem; uzraudzībā esošo kriminālprocesa atlikuma samazināšanu (apturot, izbeidzot kriminālprocesus), izstrādājot individuālu rīcības plānu katram prokuroram; vadošās lomas uzņemšanos kriminālprocesos par kredītiestāžu/banku sektorā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, nepieciešamības gadījumā uzņemoties izmeklēšanas organizēšanu un vadīšanu.

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta un tā nodaļu pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Pamatojoties uz 2020. gadā veikto prokuratūras darba rezultātu analīzi, kura liecināja, ka nepieciešama efektīvāka prokurora tiesību un pienākumu realizācija kriminālprocesos, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ar 2021. gada 1. janvāri tika izveidota Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa un noteikts, ka tā ir Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta struktūrvienība.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa savu darbību uzsāka 2021. gada 1. janvārī. Tomēr jāatzīmē, ka atbilstoši ģenerālprokurora uzdevumam, kas noteica apzināt problēmjautājumus, kas būtiski kavēja kriminālprocesu, kuru ietvaros personu darbības tika kvalificētās atbilstoši Krimināllikuma 195. pantam (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana), virzību, atsevišķi Ģenerālprokuratūras prokurori šajā jomā uzsāka koordinēt prokuroru darbu jau kopš 2020. gada septembra.

Sākotnēji Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa darbojās pie šāda prokurora amata vietu sadalījuma – 1 virsprokurora štata vieta un 3 prokurora štata vietas –, bet no 2021. gada 1. jūlija prokurora amata vietu skaits tika palielināts un noteiktas 5 prokurora amata vietas (1 virsprokurora štata vieta un 4 prokurora štata vietas), no kurām uz 2021. gada 31. decembri nebija aizpildīta 1 prokurora štata vieta (to ir plānots aizpildīt 2022. gadā). Tāpat Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļā ir noteikta 1 jurista konsultanta amata vieta.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darbības rezultāti

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas funkcijas un uzdevumi ir noteikti Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta nolikumā.

Vērtējot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darbības rezultātus, pārskatā tiek analizēti rezultatīvie rādītāji šādām Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru būtiskām izpildāmām funkcijām un uzdevumiem:

- amatā augstāka prokurora funkciju realizēšana Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkta un 46. panta tvērumā, kā arī koordinācijas tvērumā;
- tiesību aktu, informatīvo vēstuli, metodisko materiālu un prokuratūras iekšējo normatīvo aktu projektu izstrāde;
- MONEYVAL, OECD un citu starptautisko organizāciju rekomendāciju ieviešanas praksē koordinācija, kā arī Valsts kontroles rekomendāciju un atzinumu ieviešanas praksē koordinācija;
- starptautiskās sadarbības projektu un apmācību programmu izstrāde, vadīšana un dalība tajās.

Pirms tiek vērtēti Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darbības rezultāti, šajā sadaļā tiek sniegts arī vispārīgs pārskats par 2021. gada rezultātiem

kriminālprocesos, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 195. panta, un procesos par noziedzīgi iegūtu mantu, kas izskatīti Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā.

Pārskats par 2021. gada rezultātiem kriminālprocesos, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 195. panta, un procesos par noziedzīgi iegūtu mantu Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā

Informācija apkopota atbilstoši Prokuratūras informācijas sistēmā reģistrētajiem datiem, no Valsts policijas reģistra (KRASS), struktūrvienību virsprokuroru un Valsts policijas saņemtajiem datiem, kā arī publiski pieejamās informācijas (piemēram, Tiesu administrācijas publicētās informācija tīmekļvietnē <https://tiesas.lv/>.

Kriminālprocesu, kuru ietvaros personas darbība kvalificēta pēc Kriminālprocesa 195. panta, analīze

2021. gadā Valsts policijā uzsākti 267 kriminālprocesi, kuros izmeklējamā noziedzīgo nodarījumu kvalifikācija noteikta pēc Krimināllikuma 195. panta (pirmās, otrās un trešās daļas), tādējādi, salīdzinot ar 2020. gadu, ir neliels samazinājums (2020. gadā – 285 kriminālprocesi). Neskatoties uz minēto, kopumā jāatzīst, ka 2021. gadā noslodze uz izmeklēšanas iestādēm un prokuratūrām joprojām ir augsta.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa nolūkā apzināt izmeklēšanas iestāžu noslodzi kriminālprocesos (turpmāk tabulā – KP), kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 195. panta, pieprasīja un saņēma no izmeklēšanas iestādēm šādus datus (par visiem aktīvajiem kriminālprocesiem, kas atrodas izmeklēšanas iestāžu lietvedībā uz 2021. gadu):

Tabula: No izmeklēšanas iestādēm saņemtie dati par izmeklētāju un iestādes lietvedībā esošo kriminālprocesu skaitu

Izmeklēšanas iestāde	Izmeklētāju skaits	Lietvedībā esošo aktīvo KP (bez apturētajiem) skaits	Lietvedībā esošo KP, kuri kvalificēti pēc KL 195. panta (ar vai bez predikatīvā noziedzīgā nodarījuma), skaits	Lietvedībā esošo KP ar KPL 389. panta tecējumu skaits	Lietvedībā esošo KP, kuriem ir prioritāte saskaņā ar KPL 14. pantu, skaits	Lietvedībā esošo KP, kas ir aktuāli saskaņā ar iestādes iekšējo normatīvu, skaits
Valsts policija	169	4086	644	1077	336	1098
Valsts drošības dienests	2	17	3	9	0	0
Militārā policija	2	6	2	3	3	5
Ieslodzījuma vietu pārvalde	10	102	0	2	0	0
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	9	26	16	11	1	16
Valsts ieņēmumu dienests	67	902	196	152	3	822

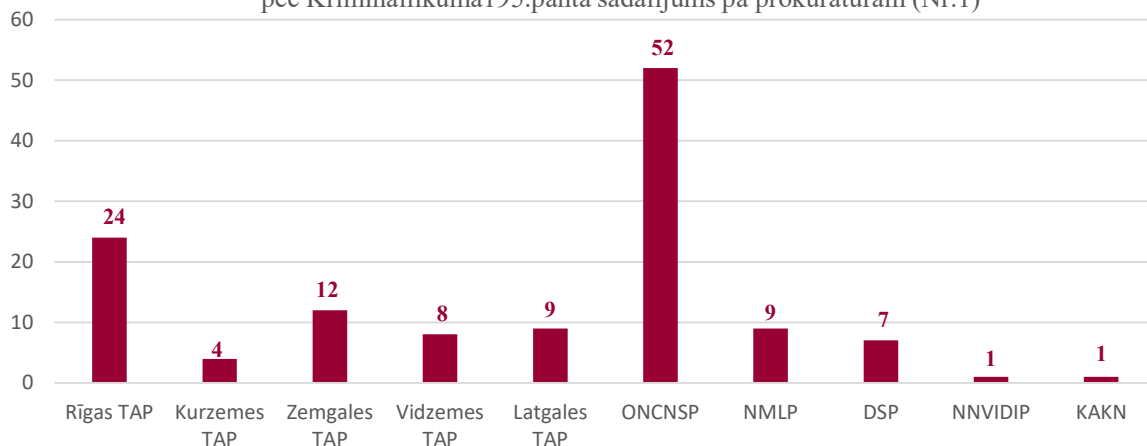
nodokļu un muitas policija						
Valsts robežsardze	1	6	1	1	0	2
Iekšējās drošības birojs	5	15	7	4	1	3
KOPĀ:	265	5880	869	1259	344	1946

Izvērtējot no izmeklēšanas iestādēm saņemtos datus, var secināt, ka lielākais izmeklētāju un kriminālprocesu skaits ir Valsts policijā, kam seko Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu un muitas policija. Izmeklēšanas iestādes, kurās proporcionāli pret kopējo lietvedībā esošo aktīvo kriminālprocesu skaitu ir daudz kriminālprocesu, kas uzsākti pēc Krimināllikuma 195. panta, ir Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, Iekšējās drošības birojs, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu un muitas policija.

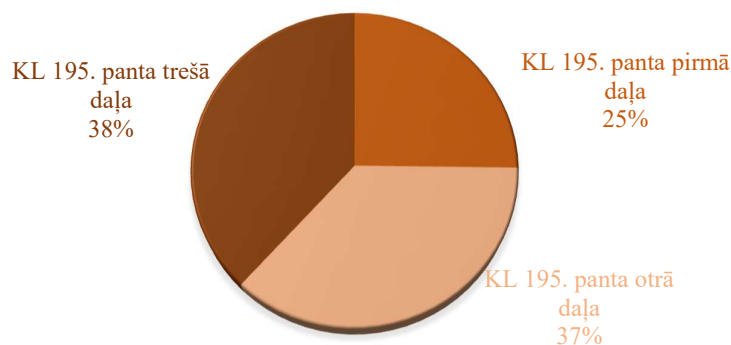
2021. gadā Prokuratūrai no izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemts 131 kriminālprocess (2020. gadā – 69 kriminālprocesi), no kuriem:

- 24 kriminālprocesi – Rīgas tiesas apgabala prokuratūrās (Rīgas TAP), 4 kriminālprocesi – Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrās (Kurzemes TAP), 12 kriminālprocesi – Zemgales tiesas apgabala prokuratūrās (Zemgales TAP), 8 kriminālprocesi – Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrās (Vidzemes TAP), 9 kriminālprocesi – Latgales tiesas apgabala prokuratūrās (Latgales TAP), 52 kriminālprocesi – Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā (ONCNSP), 9 kriminālprocesi – Nodokļu un muitas lietu prokuratūrā (NMLP), 7 kriminālprocesi – Daudznozaru specializētajā prokuratūrā (DSP), pa 1 kriminālprocesam Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuratūrā (NNVIDIP) un Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļā (KAKN) (skat. diagrammu Nr. 1);
- 33 kriminālprocesi kvalificēti pēc Krimināllikuma 195. panta pirmās daļas, 48 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 195. panta otrās daļas un 50 kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas (skat. diagrammu Nr. 2);
- 77 kriminālprocesos ir konstatēts predikatīvais noziedzīgais nodarījums, bet 54 kriminālprocesos – autonoma noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana (*stand alone*) (skat. diagrammu Nr. 3).

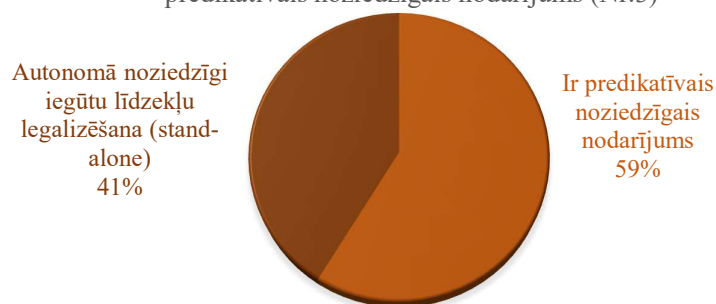
No izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemto kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 195. panta sadalījums pa prokuratūrām (Nr. 1)

No izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemto kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 195.panta sadalījums pa panta daļām (Nr.2)

No izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemto kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 195.panta sadalījums atkarībā no tā, vai ir konstatēts predikatīvais noziedzīgais nodarījums (Nr.3)

Analizējot datus par krimināltiesisko attiecību noregulējumu kriminālvajāšanas stadijā, jāatzīmē, ka 2021. gadā 85 kriminālprocesi pabeigti, pieņemot lēmumu par lietas nodošanu tiesai (2020. gadā – 47 kriminālprocesi), no kuriem 62 kriminālprocesi nodoti tiesai vispārējā kārtībā, bet 23 kriminālprocesi – vienošanās procesa kārtībā. 2021. gadā vēl 10 kriminālprocesi pabeigti, piemērojot prokurora priekšrakstu par sodu (2020. gadā šāds kriminālprocesa pabeigšanas veids piemērots 6 reizes). Līdz ar to var secināt, ka kriminālvajāšanas stadija ir pabeigta kopā 95 kriminālprocesos, un pabeigto kriminālprocesu skaits ir būtisks pieaudzis, salīdzinot ar 2020. gadu.

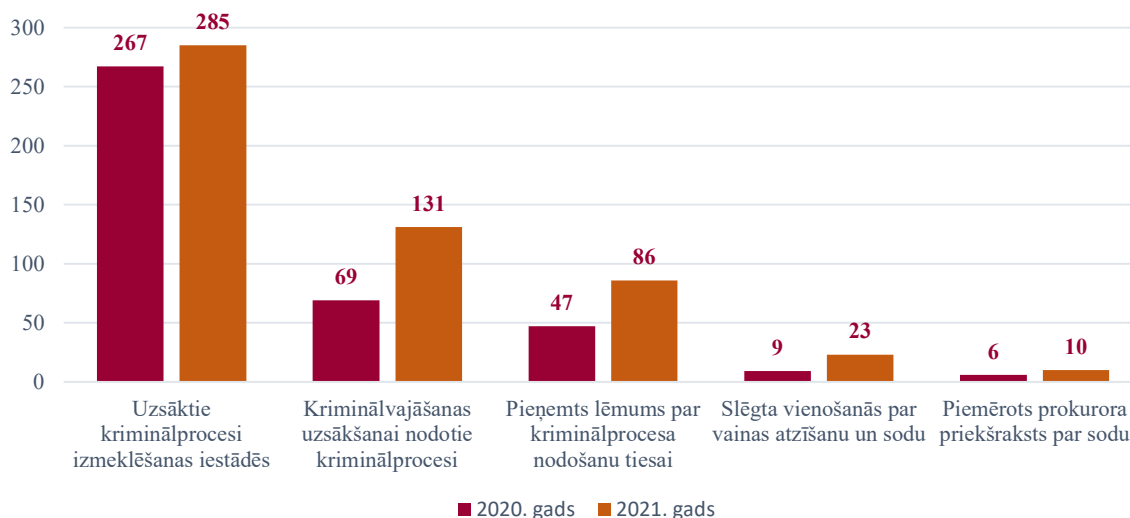
No visiem kriminālprocesi, kuri 2021. gadā saņemti kriminālvajāšanas uzsākšanai (131 kriminālprocess), neizskatīti ir 34 kriminālprocesi, bet apturēti – 2 kriminālprocesi (skat. diagrammu Nr. 4).

No izmeklēšanas iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai saņemto kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 195.panta sadalījums atkarībā no to izskatīšanas gaitas (Nr.4)

Līdz ar to var secināt, ka, salīdzinot 2020. un 2021. gada rādītājus, būtisks pieaugums ir saskatāms gandrīz visos aspektos, izņemot uzsāktu kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 195. panta skaitu Valsts policijā. Izmeklētāji ir nodevuši vairāk kriminālprocesu kriminālvajāšanas uzsākšanai. Bet prokurori ir pieņēmuši vairāk lēmumu par kriminālprocesu nodošanu tiesai, kā arī slēguši vairāk vienošanos par vainas atzīšanu un sodu un piemērojuši vairāk prokuroru priekšrakstu par sodu (skat. diagrammu Nr. 5).

Kriminālprocesu, kas kvalificēti pēc Krimināllikuma 195.panta, salīdzinājums pēc dažādiem kritērijiem 2020. un 2021.gadā (Nr.5)

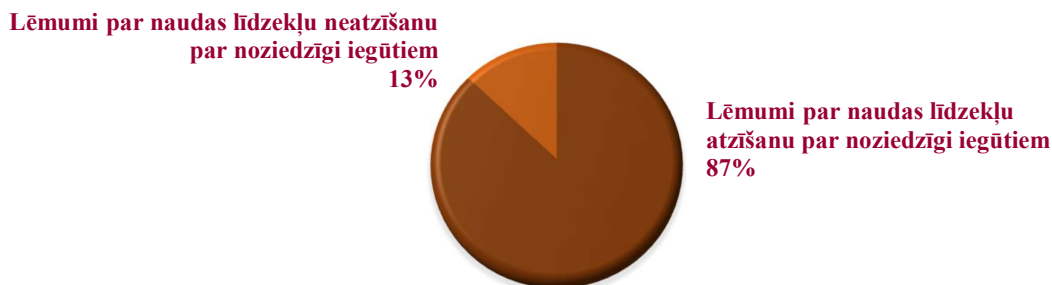
Procesi par noziedzīgi iegūtu mantu (Kriminālprocesa likuma 59. nodaļa)

2021. gada pēdējos 9 mēnešos (martā–decembrī), kad darbu uzsāka Ekonomisko lietu tiesa, prokurori 185 kriminālprocesos, kas uzsākti pēc Krimināllikuma 195. panta, devuši piekrišanu procesa virzītāja lēmumiem par procesa uzsākšanu par noziedzīgi iegūtu mantu Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā.

2020. gadā šāda piekrišana bija dota 70 kriminālprocesos, tādējādi var secināt, ka ir būtiski palielinājies uzsāktu procesu par noziedzīgi iegūtu mantu skaits. Šāda pieaugošā tendence galvenokārt ir saistīta ar ievērojamu kriminālprocesu pieaugumu 2021. gadā, kuru ietvaros konstatējams, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana notika, izmantojot kādas bankas infrastruktūru.

2021. gadā no visiem uzsāktajiem procesiem par noziedzīgi iegūtu mantu izskatīti 124 kriminālprocesi, no kuriem 108 procesos pieņemts lēmums par arestēto naudas līdzekļu ieskaitu tostarp valsts budžetā, savukārt 16 kriminālprocesos arestētie naudas līdzekļi nav atzīti par noziedzīgi iegūtiem un atgriezti īpašniekiem (skat. diagrammu Nr. 6). Tā 2021. gadā par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem atzīti 68 724 795,06 EUR, kas ir 5,6 reizes vairāk nekā 2020. gadā (12,27 miljoni EUR).

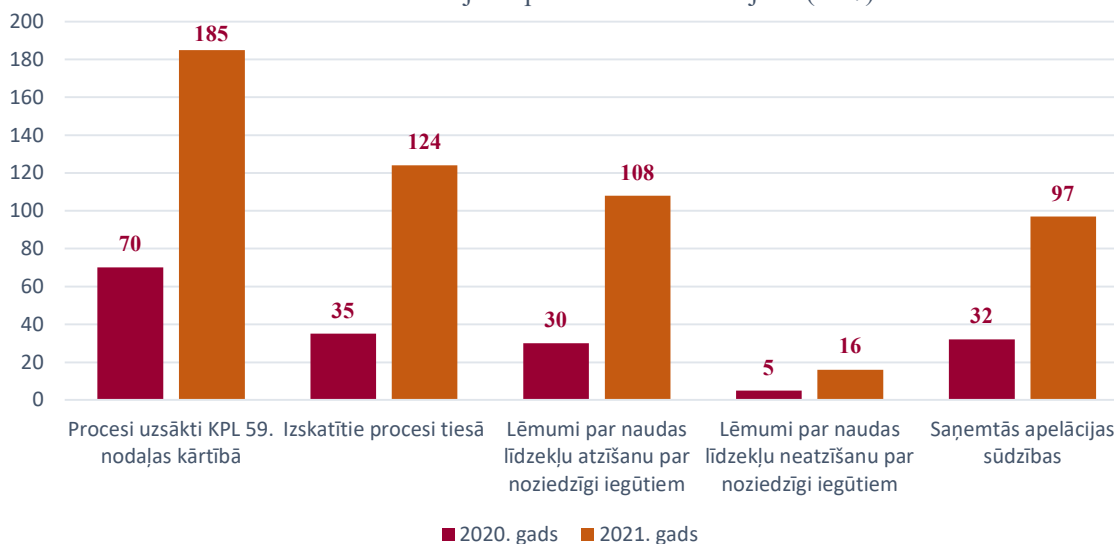
Procesu par noziedzīgi iegūtu mantu sadalījums atkarībā no izskatīšanas rezultātiem (Nr.6)

Ņemot vērā to, ka ir palielinājies kopējais procesu par noziedzīgi iegūtu mantu skaits, salīdzinot ar 2020. gadu, ir pieaudzis arī apelācijas instancē saņemto pārsūdzēto lēmumu skaits – 2020. gadā tās bija 32 sūdzības, bet 2021. gadā 3 reizes vairāk – 97 sūdzības.

Līdz ar to var secināt, ka, salīdzinot 2020. un 2021. gada rādītājus, būtisks pieaugums ir saskatāms visos aspektos – ir gan uzsākti, gan izskatīti vairāk procesu Kriminālprocesa likuma 59. nodaļas kārtībā, tāpat ir pieaudzis gan lēmumu par naudas līdzekļu atzišanu par noziedzīgi iegūtiem, gan proporcionāli par naudas līdzekļu neatzišanu par noziedzīgi iegūtiem skaits (skat. diagrammu Nr. 7).

Procesu, kas uzsākti Kriminālprocesa 59.nodaļas kārtībā 2020. un 2021.gadā, salīdzinājums pēc dažādiem kritērijiem (Nr.7)

Amatā augstāka prokurora funkciju realizēšana Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkta un 46. panta tvērumā un koordinācijas tvērumā

Īstenojot amatā augstāka prokurora funkcijas Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkta un 46. panta tvērumā, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori prioritāri iepazīstas ar visiem kriminālprocesā savāktajiem materiāliem un dod norādījumus kriminālprocesā iesaistītajām amatpersonām (izmeklētājam, uzraugošajam prokuroram vai prokuroram-procesa virzītājam) par procesa veida izvēli, pirmstiesas procesa virzību un izmeklēšanas darbību veikšanu, kā arī izskata sūdzības un nepieciešamības gadījumā atceļ izmeklētāja un amatā zemāka prokurora lēmumus.

Savukārt koordinācijas tvērumā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori prioritāri sniedz metodisku atbalstu kriminālprocesos, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, citiem prokuroriem un izmeklētājiem, kuri vērsas ar lūgumiem saņemt priekšlikumus, komentārus gan par Kriminālprocesa likuma, gan Krimināllikuma normu piemērošanu vai citos normatīvajos aktos ietvertu normu piemērošanu, kā arī par faktisko apstākļu izklāsta pietiekamību procesuālajos dokumentus. Piemēram, par šādu lēmumu projektu – par personas atzīšanu par aizdomās turēto, par personas saukšanu pie kriminālatbildības, par aresta uzlikšanu mantai – precizēšanu (tajā ietvertu faktisko apstākļu izklāstu, kvalifikācijas jautājumiem) vai par nepieciešamību iesniegt protestu.

Kā vēl viens būtisks kriminālprocesu koordinācijas īstenošanas virziens (gan Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkta un 46. panta tvērumā, gan koordinācijas tvērumā) ir atzīmējama Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru iesaiste koordinējošās apspriedēs ar kriminālprocesu virzībā iesaistītajām amatpersonām.

Kopumā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori ir piedalījušies tādu kategoriju kriminālprocesu apspriedēs, kuros legalizēšanas sastāvs tika inkriminēts reālajā kopībā ar predikatīvo noziedzīgo nodarījumu vai patstāvīgi (*stand alone*), pievēršot īpašu uzmanību tādu legalizēšanas kriminālprocesu apspriedēm, kuros legalizēšanas izdarīšanas paņēmiens atbilst aktuālajam Latvijas legalizēšanas riska profilam. Šādu kategoriju kriminālprocesos, tāpat kā procesos, kuros tiek īstenota *stand alone* pieeja, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori pārbaudīja pieņemto lēmumu kvalitāti, sniedzot arī savus ieskatus un priekšlikumus lēmumu juridiskajā pamatojumā un noformējumā. Tāpat kriminālprocesu apspriežu laikā kriminālprocesos, kuros ir identificējams predikatīvais noziedzīgais nodarījums, tika izsvērtā pierādījumu pietiekamība kriminālprocesa virzībai, lai personu atzītu par aizdomās turēto vai sauktu pie kriminālatbildības gan par predikatīvo, gan par sekundāro noziedzīgo nodarījumu.

Tāpat atsevišķi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori un virsprokurors 2021. gadā piedalījās arī operatīvo lietu apspriedēs, kas saistītas ar iespējamo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izdarīšanu.

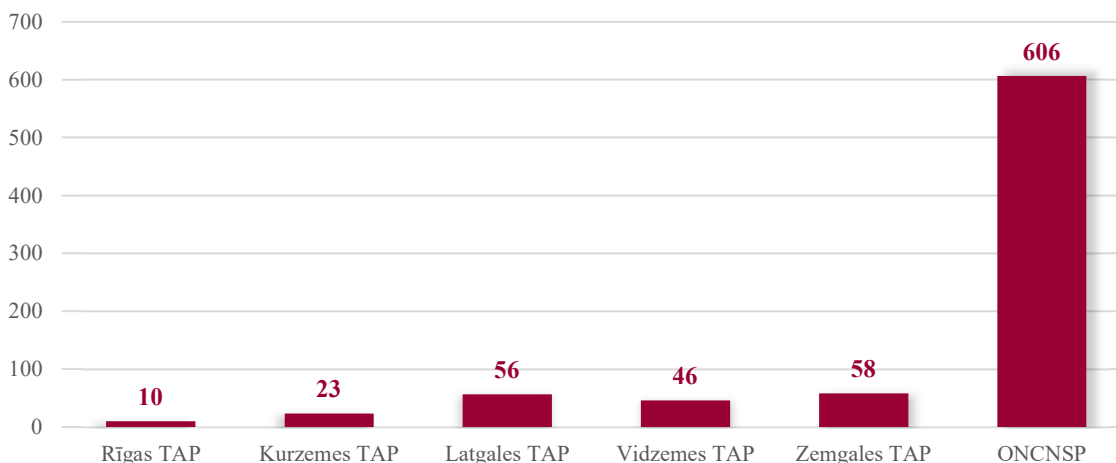
Vienlaikus, turpinot 2020. gadā iesākto darbu pie Kriminālprocesa likuma 59. nodaļā ietvertā institūta – mantas atzīšana par noziedzīgi iegūtu – piemērošanas efektīvizēšanas, definējot minimālo pierādījumu standartu, procesa virzītājs un uzraugošais prokurors tika mudināti atrisināt mantiskos jautājumus kriminālprocesā pēc iespējas īsākā laika periodā, tādējādi panākot pēc iespējas samērīgāku personas konstitucionālo tiesību ierobežojumu uz tās īpašuma tiesībām, kas rezultējas ar Kriminālprocesa likuma 59. nodaļā paredzētā regulējuma biežāku/intensīvāku izmantošanu.

Analizējot Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru noslodzes rādītājus, jāatzīmē, ka tie tiešā veidā ir saistāmi ar to kriminālprocesu skaitu, kas ir pakļaujami koordinācijas tvērumam. Tā 2021. gadā šādam koordinācijas tvērumam (Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkts un 46. pants) attiecībā uz tiesas apgabalu prokuratūru prokuroriem uzraudzībā un lietvedībā esošajiem kriminālprocesiem par noziedzīgiem

nodarījumiem, kas paredzēti Krimināllikuma 195. pantā, kopā bija pakļauti 800 kriminālprocesi, no kuriem:

- 10 kriminālprocesi atrodas Rīgas tiesas apgabala prokuratūrā (Rīgas TAP);
- 23 kriminālprocesi atrodas Kurzemes tiesas apgabala prokuratūrā (Kurzemes TAP);
- 56 kriminālprocesi atrodas Latgales tiesas apgabala prokuratūrā (Latgales TAP);
- 46 kriminālprocesi atrodas Vidzemes tiesas apgabala prokuratūrā (Vidzemes TAP);
- 58 kriminālprocesi atrodas Zemgales tiesas apgabala prokuratūrā (Zemgales TAP);
- 606 kriminālprocesi atrodas Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūrā (ONCNSP) (skat. diagrammu Nr. 8).

Amatā augstāka prokurora funkciju realizēšana Kriminālprocesa likuma 45.panta otrās daļas 2.punkta un 46.panta tvērumā (Nr.8)

Analizējot sūdzību izskatīšanas rezultātus, jāatzīmē, ka 2021. gadā, realizējot amatā augstāka prokurora funkcijas Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punkta un 46. panta tvērumā, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori izlēma 203 sūdzības, iesniegumus un lūgumus attiecībā par uzraugošā prokurora un prokurora-procesa virzītāja lēmumiem un rīcību un 8 gadījumos procesa virzītāja vai prokurora lēmumus atcēla.

Tāpat jāatzīmē, ka kriminālprocesi, kuros Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori atbilstoši Kriminālprocesa likuma 45. panta otrās daļas 2. punktam un 46. pantam īsteno amatā augstāka prokurora funkcijas, raksturojami kā juridiski sarežģīti, apjomīgi un prioritāri.

Atsevišķu kriminālprocesa raksturojums:

- Kriminālprocess uzsākts 2019. gada maijā Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļā pēc piederības pie noziedzīga nodarījuma grupas objekta saskaņā ar Krimināllikuma 19. nodaļu par iespējamām nelikumīgām darbībām ar Latvijā reģistrēta uzņēmuma investīcijām.

Proti, divas personas izstrādāja noziedzīgu shēmu ar mērķi legalizēt naudas līdzekļus vismaz 800 000,00 EUR, tos ieguldot Latvijā reģistrētā uzņēmuma pamatkapitālā. Kopumā, realizējot noziedzīgo nodomu (saskaņā ar apsūdzību), personas legalizēja noziedzīgi iegūtus līdzekļus 1 100 00,00 EUR apmērā, kuri tika pārvietoti caur vairākiem ārzonas uzņēmumiem un shēmā iesaistītiem čaulas veidojumiem, kuru izmantošana praksē joprojām bieži tiek konstatēta legalizēšanas shēmās, pēc kā tos ieguldīja sabiedrības

kapitālā un tādējādi ieguva kontrolpaketi pār Latvijas Republikas pilsētas domes kapitālsabiedrību – iepriekš minēto Latvijā reģistrēto uzņēmumu.

2019. gadā izmeklējamais noziedzīgais nodarījums kvalificēts pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas – noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana lielā apmērā –, noziedzīga nodarījuma faktiskajā aprakstā izmantojot autonomās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jeb *stand alone* pieeju.

2021. gadā pieņemti lēmumi par procesa uzsākšanu piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai attiecībā pret četrām juridiskajām personām, kā arī divām personām izsniegta apsūdzība pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas.

- 2021. gadā īpaša – pastiprināta – uzmanība tika pievērsta starptautisko sankciju pārkāpušo personu saukšanai pie kriminālatbildības, tostarp sankcijām pakļauto aktīvu konfiscēšanai.

Valsts drošības dienests 2019. gadā uzsāka kriminālprocesu pēc Krimināllikuma 84. panta pirmās daļas par normatīvo aktu, kuri regulē Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju noteikto sankciju darbību Latvijā, tīšu pārkāpšanu. 2020. gadā tika noteikta papildu kvalifikācija pēc Krimināllikuma 195. panta trešās daļas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā.

Kriminālprocesa ietvaros izmeklēts Kipras uzņēmuma darījums ar pēc būtības čaulas Britu Virdžīniju salu uzņēmumu. Saskaņā ar izmeklēšanas laikā noskaidroto darījumi uzņēmuma Kipras kontos LAS “ABLV Bank”, visticamāk, veikti Eiropas Savienības un ASV OFAC sankciju sarakstā iekļautas personas, Krievijas Federācijas oligarha, kurš ir cieši pietuvināta persona augsta ranga Krievijas Federācijas amatpersonām, interesēs.

Šajā lietā Rīgas apgabaltiesa 2021. gadā atcēla pirmās instances tiesas lēmumu un atzina par noziedzīgi iegūtiem LAS “ABLV Bank” Kipras uzņēmuma kontos esošos naudas līdzekļus – aptuveni 391 tūkstoti EUR un 2,6 miljonus USD –, nolēma tos konfiscēt un ieskaitīt Latvijas valsts budžetā.

Nozīmīgu daļu pabeigto kriminālprocesu skaita pieaugumu veido tā saucamās “mūļa lietas”, tas ir, apsūdzības par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu, kurā personas tiek iesaistītas, saņemot atlīdzību par viņu kontu izmantošanu prettiesiski iegūtu līdzekļu ieskaitīšanai un sekojoši pārskaitīšanai citai personai vai izņemšanai skaidrā naudā.

Šāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā kā tendenci var norādīt nepilngadīgu personu iesaistīšanu, kuras vēlas iegūt papildu ienākumus un pilnībā neizprot šī nodarījuma kaitīgumu un tālejošās sekas savai darbībai.

Kopīgā iezīme šīm personām ir nekritisks vērtējums par konkrētās veiktās rīcības prettiesiskumu. “Naudas mūļi” tiek savervēti sociālajos tīklos, e-pastos vai saziņas lietotnēs, kā arī savstarpējā saziņā starp vienaudžiem viņiem ierastajā sociālajā vidē.

Atsevišķu kriminālprocesu raksturojums:

- Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūras prokurors 2021. gada 21. aprīlī pieņēma lēmumu par kādas personas saukšanu pie kriminālatbildības par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 195. panta otrajā daļā un kas klasificējams kā smags noziegums.

Minētā persona nozieguma izdarīšanas brīdī bija nepilngadīga, agrāk nesodīta, apsūdzības celšanas brīdī mācījās tehnikumā. Saskaņā ar apsūdzībā norādīto persona iesaistījās nodarījumā, jo vēlējās nopelnīt naudu personīgām vajadzībām.

Apsūdzība personai uzrādīta par to, ka tā līdz 2019. gada 7. novembrim saņēma no izmeklēšanā noskaidrotas personas piedāvājumu par atlīdzību piedalīties ārvalstīs noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanā, izmantojot šobrīd pie atbildības sauktās personas bankas kontu. Apsūdzētā persona mantkārtīgā nolūkā piedāvājumam piekrita, kā

arī nodeva informāciju izmeklēšanā noskaidrotajai personai par savu bankas kontu pārskaitījuma veikšanai.

2019. gada 7. novembrī apsūdzētā persona savā bankas kontā saņēma 7 494,22 EUR, kas krāpšanas rezultātā ar septiņiem maksājumiem tika prettiesiski pārskaitīti no ārvalstu bankas konta. Pēc naudas līdzekļu ieskaitījuma apsūdzētā persona nekavējoties devās uz bankomātu Rīgā un skaidrā naudā izņēma noziedzīgi iegūtos finanšu līdzekļus, kurus nodeva izmeklēšanā noskaidrotajai personai.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas turpināšanai apsūdzētā persona nodeva izmeklēšanā noskaidrotajai personai savam bankas kontam piesaistīto norēķinu karti un tās PIN kodu.

2019. gada 8. novembrī apsūdzētā persona savā bankas kontā saņēma 1000 EUR, kas krāpšanas rezultātā tika prettiesiski pārskaitīti no kādas citas personas bankas konta. Šos finanšu līdzekļus izmeklēšanā noskaidrotā persona 2019. gada 8. novembrī izņēma skaidrā naudā bankomātā Rīgā.

Par piedalīšanos noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanā apsūdzētā persona no izmeklēšanā noskaidrotās personas saņēma atlīdzību 700 EUR.

Šādā veidā apsūdzētā persona veica Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas likuma 5. panta pirmajā daļā noteiktās darbības un personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās kopā ar izmeklēšanā noskaidroto personu legalizēja noziedzīgi iegūtus līdzekļus 8 494,22 EUR.

Kriminālprocess tika pabeigts, nododot krimināllietu tiesai. Ar Ekonomisko lietu tiesas 2021. gada 21. jūnija spriedumu persona atzīta par vainīgu Krimināllikuma 195. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar piespiedu darbu uz 150 stundām. Tiesa nolēma atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu naudas līdzekļus – 700 EUR – un tos piedzīt no apsūdzētās personas valsts labā.

- Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētajā prokuratūras prokurors 2021. gada 13. septembrī pieņēma lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 195. panta otrajā daļā un kas klasificējams kā smags noziegums.

Minētā persona nozieguma izdarīšanas brīdī bija nepilngadīga, agrāk nesodīta. Saskaņā ar apsūdzētās personas skaidrojumu tā iesaistījās nodarījumā, jo vēlējās nopelnīt naudu rokas pulksteņa iegādei.

Apsūdzība personai uzrādīta par to, ka līdz 2020. gada 9. janvārim persona, attiecībā pret kuru kriminālprocess izdalīts atsevišķā lietvedībā, nolūkā legalizēt noziedzīgi iegūtos līdzekļus vienojās ar *apsūdzēto*, ka apsūdzētā bankas kontā tiks ieskaitīti naudas līdzekļi.

Saskaņā ar noslēgto vienošanos apsūdzētā persona, mantkārīgu motīvu vadīta, apzinoties, ka nepastāv pamats uzskatīt šo naudas līdzekļu izcelsmi par likumīgu, nodeva šai personai sava bankas konta numuru.

2020. gada 9. janvārī apsūdzētā kontā veikti trīs prettiesiski maksājumi, pārskaitot finanšu līdzekļus kopsummā 2497,99 EUR no citas personas bankas konta.

Apsūdzētā persona, apzinoties, ka nepastāv pamats uzskatīt šo naudas līdzekļu izcelsmi par likumīgu un ka naudas līdzekļi ir iegūti no ārvalsts pilsoņa, apzināti, pieļaujot, ka tie iegūti noziedzīgā ceļā, kā arī, ka nav likumīgu tiesību uz kontā ieskaitītajiem citas personas naudas līdzekļiem, saskaņā ar vienošanos un šīs personas uzdevumā nolūkā izņemt no bankas konta skaidras naudas līdzekļus un nodot tos personai, attiecībā pret kuru kriminālprocess izdalīts atsevišķā lietvedībā, 2020. gada 9. janvārī pārskaitīja 498 EUR no sava bankas konta uz kriminālprocesā noskaidrotas personas bankas kontu. Pēc naudas pārskaitījuma apsūdzētā persona devās uz bankomātiem, kur, realizējot kopīgo noziedzīgo vienošanos, izņēma skaidru naudu.

2020. gada 9. janvārī apsūdzētā persona, izmantojot viņai izsniegto debetkarti, četras reizes veica skaidras naudas izņemšanu (katru 500 EUR apmērā) no bankomāta Rīgā. Izņemto skaidro naudu 2000 EUR turpmāk nodeva personai, attiecībā pret kuru kriminālprocess izdalīts atsevišķā lietvedībā. Apsūdzētā persona kā atlīdzību saņēma 50 EUR.

Kriminālprocesā prokurors noslēdza vienošanos ar apsūdzēto par savas vainas atzīšanu un sodu. Ar Ekonomisko lietu tiesas 2021. gada 11. oktobra spriedumu apstiprināta noslēgtā vienošanās un apsūdzētā persona atzīta par vainīgu Krimināllikuma 195. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīta ar piespiedu darbu uz 220 stundām. Tiesa nolēma atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu naudas līdzekļus – 50 EUR – un tos piedzīt no apsūdzētās personas valsts labā.

Kā nākamais būtiskais Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru noslodzes rādītājs ir jāatzīmē kriminālprocesu koordinējošās apspriedes un procesuālo nolēmumu projektu pārbaude. Koordinācijas tvērumā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori 2021. gadā:

- piedalījās 545 koordinējošās apspriedēs ar kriminālprocesu virzībā iesaistītajām amatpersonām (piedalījās tostarp izmeklētājs, izmeklētāja tiešais priekšnieks, uzraugošais prokurors, amatā augstāks prokurors, virsprokurors, operatīvais darbinieks un tā tiešais priekšnieks), tādējādi veicinot izmeklēšanas iestāžu, operatīvās darbības subjektu un prokuratūras darba koordinēšanu;
- pārbaudīja 113 procesuālo nolēmumu projektus.

Tiesību aktu, informatīvo vēstuļu, metodisko materiālu un prokuratūras iekšējo normatīvo aktu projektu izstrāde

2021. gadā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori kopā 68 reizes veica uzdevumus, kas saistīti ar normatīvo aktu projektu izstrādi – sagatavoja iekšējo normatīvo aktu projektus, kā arī piedalījās to izstrādes apspriedēs, piedalījās ārējo normatīvo aktu izstrādē un sniedza atzinumus par tiem.

Kā svarīgākie jāatzīmē, piemēram, grozījumu projekts Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā (tā 34. pantā) un atzinums Iekšlietu ministrijai *Par viedokļa sniegšanu* par grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 34. pantā. Minētie grozījumi stājās spēkā 2021. gada 1. oktobrī.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru darba būtisku noslodzi raksturo arī sagatavoto informatīvo vēstuļu, metodisko materiālu, kā arī vadlīniju projektu skaits. 2021. gadā tādu bija 64. Tā, piemēram, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori ir sagatavojuši:

- metodisko materiālu *Par Kriminālprocesa likuma 125. panta trešās daļas piemērošanas nosacījumiem* visiem prokuroriem un izmeklēšanas iestādēm;
- vēstuli *Par normatīvā regulējuma nepieciešamību* Latvijas Republikas prokuratūras administratīvajai direktorei;
- vēstules projektu *Priekšlikumi par Valsts kontroles revīzijas ziņojumos minēto ieteikumu ieviešanu un veicamajām darbībām* Ģenerālprokurora padomniekam;
- vēstules projektu *Par pagaidu risinājumu saistībā ar tiesībsarga atzinumu* Valsts policijas priekšniekam (par tulkojumu iesniegšanas nepieciešamo apjomu);
- vēstules projektu *Par pienākumu nodrošināt kriminālprocesā iesniegto dokumentu tulkojumu valsts valodā* visiem prokuroriem un izmeklēšanas iestādēm;

- rīkojuma projektu *Par mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanu kriminālprocesā* visiem prokuroriem;
- atzinumu par Valsts kontroles iesniegtajiem jautājumiem par izmeklēšanas iestāžu skaitu un efektivitāti noziedzīgu nodarījumu (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas) izmeklēšanā;
- atzinumu Finanšu izlūkošanas dienestam par informāciju, kas būtu iekļaujama Tiesībaizsardzības iestāžu kriminālizlūkošanas analītiskā ziņojuma 2.3.2. “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija” sadaļā;
- priekšlikumus Valsts policijas vadlīniju projektam par mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanu kriminālprocesā;
- priekšlikumus grozījumiem 2020. gada Finanšu izlūkošanas dienesta vadlīnijās “Noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas prioritātes noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā”;
- priekšlikumus par Tieslietu ministrijas rokasgrāmatas “Rokasgrāmata praktiķiem rīcībai ar virtuālo valūtu kriminālprocesā” projektu.

Tāpat Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori 173 reizes ir piedalījušies starpinstitūciju sanāsmēs, starpinstitūciju komisiju (tostarp Saeimas) un darba grupu sēdēs.

MONEYVAL, OECD un citu starptautisko organizāciju, kā arī Valsts kontroles rekomendāciju un atzinumu ieviešanas praksē koordinācija

Apzinoties noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas tendenču un metožu mainīgo raksturu un nepieciešamību to savlaicīgi identificēt, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori 2021. gadā:

- izstrādāja (aktualizēja) prokuratūras rīcības plānu atbilstoši Latvijā identificētajiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma un proliferācijas finansēšana riskiem, īstenojot MONEYVAL 1.10. rekomendāciju;
- izstrādāja un prokuroriem nosūtīja metodisko materiālu par paralēlās finanšu izmeklēšanas veikšanu, īstenojot MONEYVAL 7.1. rekomendāciju;
- organizēja un īstenoja izmeklētāju, prokuroru un tiesnešu apmācības par OECD un MONEYVAL rekomendācijās norādītajiem jautājumiem, apmācot ne mazāk kā 100 personas, īstenojot OECD 3(a), (b) un (c) rekomendāciju;
- turpināja darbību Finanšu izlūkošanas dienesta izveidotajā specializētajā starpinstitūciju ekspertu apakšgrupā informācijas aprītei un analīzei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas metožu, tipoloģiju un fenomenu jautājumos, īstenojot FATF 2. rekomendāciju;
- reizi pusgadā sagatavoja pārskatu par prokuroru izteikto viedokli tiesā, t. sk. iesniegtajiem protestiem un to izskatīšanas rezultātiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas lietās, īstenojot Latvijas Nacionālā NILLTF risku novēršanas ziņojuma 1.3.7. apakšpunktā noteikto;
- Ievērojot Valsts kontroles revīzijas atzinumā sniegtos ieteikumus, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori piedalījās Prokuratūras darbības stratēģijas 2022.–2027. gadam izstrādē, kurā kā viens no prioritāriem (īpaši aktuāliem) noziedzīgiem nodarījumiem definēta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana. Stratēģijā noteikts, ka laika posmā no 2022.–2027. gadam jāpanāk par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu pabeigto kriminālprocesu procentuāls pieaugums katru gadu attiecībā pret kopējo pabeigto kriminālprocesu skaitu. Šajā sakarībā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa noteica darbības prioritātes 2022. gadam atbilstoši stratēģijā noteiktajam mērķim.

Starptautiskās sadarbības projektu un apmācību programmu izstrāde, vadīšana un dalība tajās

2021. gadā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa izstrādāja, vadīja un piedalījās gan starptautiskās sadarbības projektos, gan vairākās apmācību programmās prokuroriem, izmeklētājiem un tiesnešiem – organizēto un/vai novadīto apmācību skaits noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas un apkarošanas jomā sasniedz 29 pasākumus, bet konferencēs, semināros un apmācībās Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori ir piedalījušies 71 reizi.

2021. gadā projektu un apmācību mērķis bija sniegt prokuroriem un izmeklētājiem ieskatu un sekmēt vienotu izpratni attiecībā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas sastāva un noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas institūta piemērošanas problemātiku un pierādīšanas minimālo standartu, kā arī iepazīstināt un izskaidrot aktuālo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas un apkarošanas Latvijas riska profilu. Tāpat apmācībās, ņemot vērā to, ka pasaulē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā arvien plašāk tiek izmantoti noguldījumi, fondi, biržas un trasti, kā arī datornoziegumi un tehnoloģiju sniegtās iespējas, apmācībās tika pievērsta uzmanība arī jautājumam par kriptovalūtu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā. Vienlaikus apmācībās tika fokusēts jautājums par kibernoziegumu izmeklēšanu, ņemot vērā to arvien plašāku izmantošanu legalizēšanas mehānismā.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori piedalījās un uzstājās ar lekciju un vadīja darba sesiju starptautiskajā simpozijā tiesībsardzības iestādēm “Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanas aktuālās tendences un nākotnes izaicinājumi”, kuru rīkoja Valsts policija sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību Latvijā. Tāpat Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļa piedalījās un virsprokurors uzstājās ar priekšlasījumu konferencē “Starptautiskā pieredze līdzekļu iesaldēšanā un konfiskācijā digitālajā vidē – virtuālajā valūtā”, kuru rīkoja Tieslietu ministrija sadarbībā ar Amerikas Savienoto Valstu vēstniecību Latvijā.

Cita informācija par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas darbību

Lai sasniegtu un sekmīgi īstenotu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas 2022. gada darbības prioritātes, tāpat kā 2021. gadā arī 2022. gadā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori turpinās regulāri sniegt atbalstu prokuroriem un izmeklētājiem, veicot lietu virzības apspriedes un konsultāciju sniegšanu. Tāpat Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori ne retāk kā 2 reizes gadā veiks kriminālprocesu virzības apspriedes katrā Latvijas reģionā, pievēršot uzmanību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas riska profila veidiem, kā arī mudinās prokurorus un izmeklētājus efektīvizēt un paātrināt mantisko jautājumu kriminālprocesā atrisinājumu. Vienlaikus kriminālprocesu virzības apspriežu mērķis ir nosakāms ne tikai kā norādījumu un ieteikumu došana procesā iesaistītajām amatpersonām, lai sekmētu efektīvāku un ātrāku izmeklēšanu, bet arī izvērtēšana, kā procesā iesaistītās amatpersonas ir realizējušas iepriekš sniegtos Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokuroru norādījumus un ieteikumus.

Tāpat sadarbībā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļu tiks turpināts darbs pie tādu operatīvo lietu apspriedēm un to virzības koordinācijas, kurās personas īstenoto, plānoto darbību var kvalificēt atbilstoši Krimināllikuma 195. pantam kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori arī 2022. gadā turpinās gan paši piedalīties dažādās apmācībās, kas saistītas ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, gan apmācīt citus prokurorus, izmeklētājus un tiesnešus. Kā apmācību

galvenie mērķi ir nosakāmi apmācāmo informēšana par tiesību doktrīnas un prakses aktualitātēm, kas saistītas ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā arī tiks koncentrēta uzmanība vienvērtīgu krimināllietu izmeklēšanas prakses veidošanai. 2022. gadam kā viena no apmācību aktivitātēm ir paredzēts starptautisks simpozījs Latvijā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanu un apkarošanu, tā īstenošanā iesaistot ārvalstu ekspertus (Amerikas Savienoto Valstu, Vācijas, Nīderlandes, Francijas u. c.).

2022. gadā nodaļas darbības prioritātes galvenokārt ir saistāmas ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas izdarīšanas mehānisma prioritizāciju atbilstoši Latvijas riska profilam, attiecinot kriminālatbildību uz plašāku noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas loku, ieskaitot trešo personu un autonomo legalizēšanu (*stand alone*), nosakot šādas izmeklēšanas prioritātes: darījuma iespējama sasaiste ar noteikto sankciju pārkāpšanu, darījuma saistība ar terorisma finansēšanu, bankas atbildīgā darbinieka vai bankas kā tādas piedalīšanās darījuma nodrošināšanā, politiski nozīmīgas personas iesaiste darījumā, kā arī darījuma iespējama veikšana organizētā grupā.

Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas darba rādītāji

Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļā noteiktas 15 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 14 prokurora amata vietas), bet faktiski nodaļā strādā virsprokurors un 11 prokurori.

Pēc Kriminālprocesa likumā, prokuratūras iekšējos normatīvajos aktos, tai skaitā Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta nolikumā, noteiktā Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas galvenajās funkcijās ietilpst turpmāk uzskaitītie uzdevumi, kas atbilst arī 2021. gada sākumā izvirzītajiem nodaļas darbības virzieniem:

- realizēt Kriminālprocesa likuma 46. pantā noteiktās amatā augstāka prokurora pilnvaras krimināllietās, kuras atrodas tiesas apgabala prokuratūras līmeņa prokuroru uzraudzībā, lietvedībā, tāpat krimināllietās, kuras atrodas iztiesāšanā un valsts apsūdzību uztur tiesas apgabala līmeņa prokuratūras prokurori;
- Kriminālprocesa likuma 337. panta trešās daļas kārtībā izskatīt sūdzības par lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu;
- izmantojot amatā augstāka prokurora pilnvaras, kontrolēt Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora noteikto īpaši aktuālo krimināllietu, kā arī plašu sabiedrisko rezonansi ieguvušu pirmstiesas kriminālprocesu gaitu;
- saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 387. panta četrpadsmito daļu un 388. panta septīto daļu sagatavot lēmumu par noziedzīgu nodarījumu teritoriālo piekritību un lēmumu par noziedzīgu nodarījumu institucionālo piekritību projektus;
- atbilstoši Kriminālprocesa likuma 390. panta trešajai daļai sagatavot lēmumu par kriminālprocesu apvienošanu projektus;
- ģenerālprokurora 2021. gada 24. maija pavēlē Nr. 130 "Par Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likuma izpildi" noteiktajos gadījumos sagatavot atzinumu par kriminālprocesa izbeigšanas pamatotību projektus, kā arī Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likuma 26. panta otrās daļas kārtībā veikt no Tieslietu ministrijas saņemto informāciju izvērtēšanu;
- realizēt Kriminālprocesa likuma 61. nodaļā noteiktās prokurora pilnvaras, sagatavot protestu projektus Kriminālprocesa likuma 63. nodaļas kārtībā;

- sagatavot atzinumus par attaisnotām personām, reizi pusgadā sagatavot atzinumu par attaisnošanas iemesliem vai izbeigtiem kriminālprocesiem sakarā ar prokurora atteikšanos no apsūdzības apkopojumu;
- izvērtēt virsprokuru ģenerālprokurora 2021. gada 24. augusta rīkojuma Nr. P-101-104-2021-00012 “Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesos” 2.3. apakšpunkta kārtībā sniegto informāciju par iztiesāšanas rezultātu krimināllietās, kurās uzturēta apsūdzība par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, par attaisnotajām personām, un lemt par nepieciešamajiem reaģēšanas pasākumiem;
- dot amatā augstāka prokurora novērtējumu tiesas apgabala līmeņa prokuroriem profesionālās darbības novērtēšanas lietas ietvaros;
- sniegt konsultācijas, metodisko atbalstu prokuratūras struktūrvienību prokuroriem kriminālprocesos visu kategoriju lietās problēmsituāciju gadījumos;
- sniegt viedokli, sagatavot atzinumus par krimināltiesiskajiem un kriminālprocesuālajiem jautājumiem, veikt metodisko materiālu (standartu, vadlīniju, procesuālo dokumentu paraugu) izstrādi, izstrādāt apmācības programmas un vadīt apmācības;
- veikt konkrēta prokurora profesionālās darbības pārbaudi.

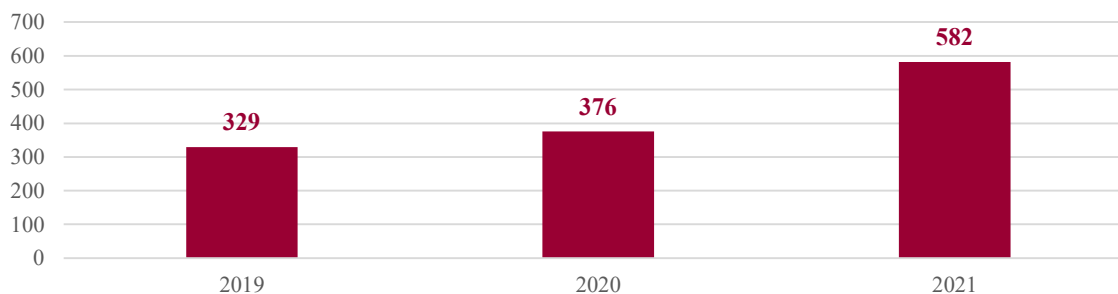
Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas īstenotās funkcijas 2021. gadā:

- kopumā saņemtas un izskatītas 736 sūdzības, iesniegumi, sniedzot 701 atbildi. No izskatītajām sūdzībām, iesniegumiem apmierinātas 74, tajā skaitā 50 gadījumos pilnīgi vai daļēji atceļot nolēmumu (Kriminālprocesa likuma 344. panta otrās daļas 1. punkts) un 7 gadījumos atzīstot pārsūdzētās rīcības rezultātus par spēkā neesošiem (Kriminālprocesa likuma 344. panta otrās daļas 4. punkts), 24 sūdzības, iesniegumi pēc pārbaudes atstāti bez izskatīšanas pēc būtības, savukārt 11 sūdzības, iesniegumi pārsūtīti izlemšanai kompetentai institūcijai;

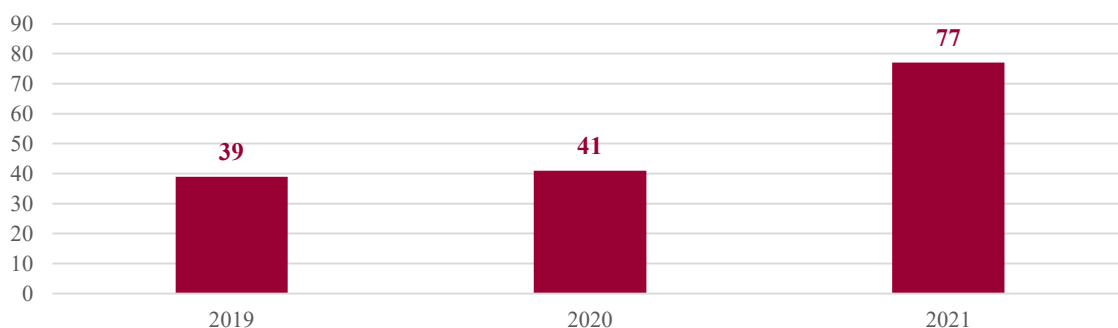
- Kriminālprocesa likuma 46. panta otrās daļas 1. punkta kārtībā pārbaudīti 582 kriminālprocesi.

Pārbaudītie kriminālprocesi

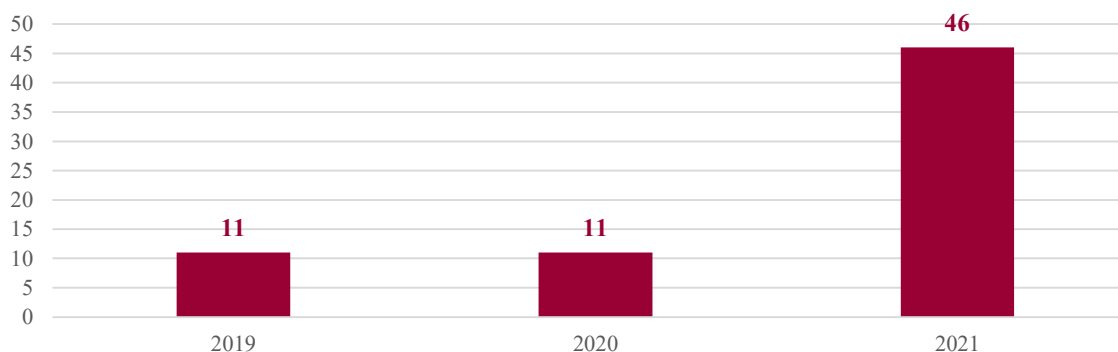
- Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurori ņēmuši aktīvu dalību prokuroru un virsprokuroru iniciētajās kriminālprocesu apspriedēs, tāpat organizējuši kriminālprocesu apspriedes pēc savas iniciatīvas.
- Kriminālprocesa likuma 46. panta otrās daļas 6. punkta kārtībā doti mutiski/rakstiski amatā augstāka prokurora norādījumi par izmeklēšanas virzību un izmeklēšanas darbību veikšanu 77 kriminālprocesos.

Kriminālprocesa likuma 46.panta otrās daļas 1.punkta norādījumi

- atjaunoti 46 izbeigtie kriminālprocesi: atcelti 43 lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu, konstatējot, ka procesa izbeigšanai nebija likumīga pamata, un atcelti 3 lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu, atklājot jaunus apstākļus.

Atjaunoti izbeigtie kriminālprocesi

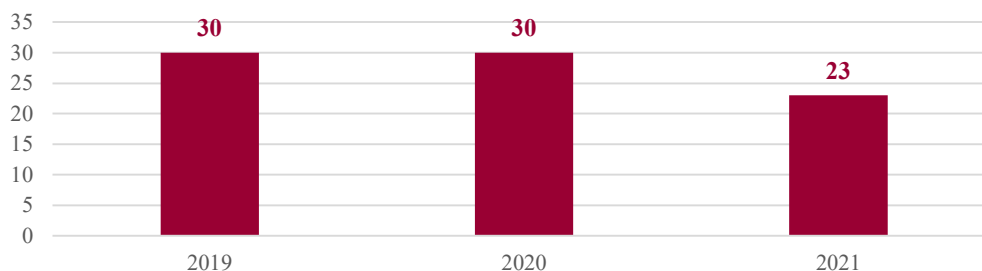

- saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 420. panta pirmo daļu kriminālprocesos par smagiem noziegumiem dotas amatā augstāka prokurora piekrišanas priekšraksta par sodu pieņemšanai.
- Kriminālprocesa likuma 415. panta kārtībā dotas amatā augstāka prokurora piekrišanas kriminālprocesu izbeigšanai, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības.

Nr.p.k.		2020	2021
1.	Pieņemti lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu		2
2.	Pārbaudīti materiāli par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu/atcelti kā nepamatoti lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu	83/26	23/8
3.	Uzsākti kriminālprocesi	3	1
4.	Atcelti procesa virzītāja/amatā zemāka prokurora lēmumi Kriminālprocesa likuma 46. panta otrās daļas 7. punkta kārtībā	9/4	9/9
5.	Izlemti strīdi par uzraudzības piekritību kriminālprocesos (skaits)	58	5
6.	Atcelti lēmumi, izskatot sūdzības par kriminālprocesu veicošās amatpersonas rīcību vai nolēmumu	19	48
7.	Sagatavoti lēmuma par kriminālprocesu apvienošanu projekti (skaits) Kriminālprocesa likuma 390. panta trešās daļas kārtībā	31	27
8.	Atcelti lēmumi par kriminālprocesa apturēšanu Kriminālprocesa likuma 378. panta pirmās daļas kārtībā	4	3
9.	Sagatavoti lēmumu par noziedzīgu nodarījumu institucionālo piekritību projekti saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 387. panta četrpadsmito daļu	4	22
10.	Iesniegti iesniegumi par Kriminālprocesa likuma pārkāpumiem pirmstiesas procesā Prokuratūras likuma 20. panta kārtībā	6	23

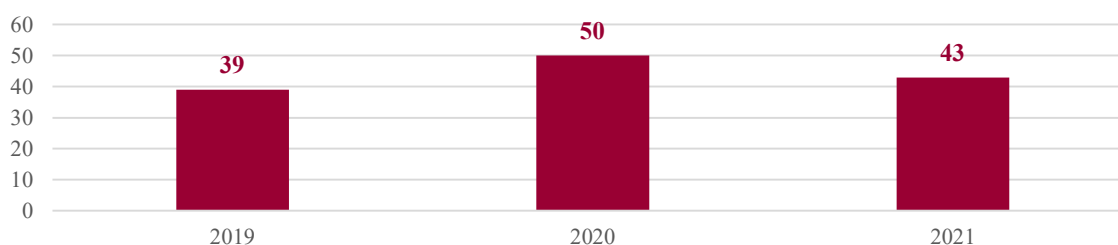
- iestājoties Kriminālprocesa likuma 459. panta pirmajā daļā noteiktajai situācijai, izvērtētas prokuroru atteikšanās no apsūdzības.
- izvērtētas 143 virsprokuroru ģenerālprokurora 2021. gada 24. augusta rīkojuma Nr. P-101-104-2021-00012 "Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesos" 2.3. apakšpunkta kārtībā sniegtās informācijas par iztiesāšanas rezultātiem krimināllietās, kurās uzturēta apsūdzība par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, vai par attaisnotajām personām.
- realizējot amatā augstāka prokurora pienākumus, iesniegti 3 apelācijas protesti un 1 kasācijas protests;
- sagatavoti 2 projekti par spēkā esoša prokurora priekšraksta par sodu atcelšanu Kriminālprocesa likuma 671.¹ panta trešās daļas kārtībā;
- sagatavoti 23 protesti Kriminālprocesa likuma 63. nodaļas kārtībā par spēkā stājušiem tiesu nolēmumiem, konstatējot Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma pārkāpumu, kas pasliktināja notiesātās personas stāvokli (pārsvarā par Kriminālprocesa likuma 25. pantā noteiktā dubultās sodīšanas principa pārkāpumu vai nepamatotu galīgā soda noteikšanu pēc noziedzīgu nodarījumu vai spriedumu kopības, t. i., pēc Krimināllikuma 50. vai 51. panta).

Protesti Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā

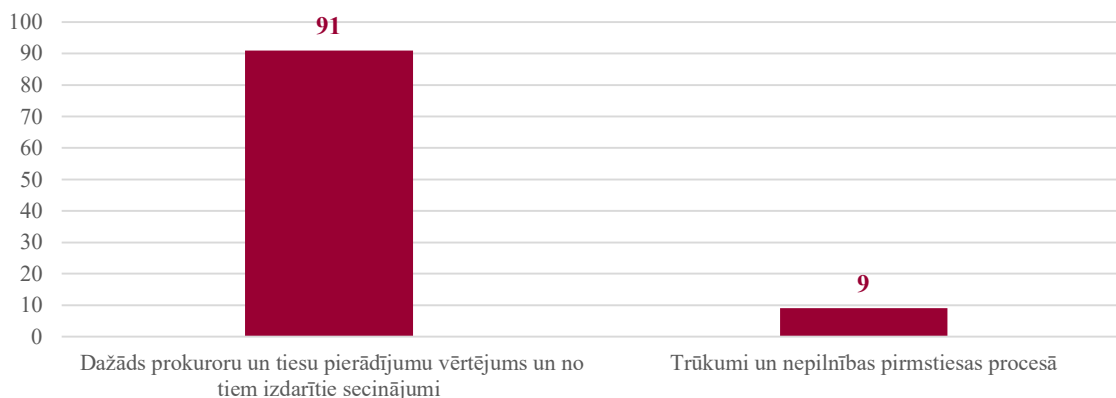
- sagatavoti 43 atzinumi par attaisnošanas iemesliem kopumā par 56 personām.
35 krimināllietās tika taisīti attaisnojoši spriedumi, 6 lietās kriminālprocess izbeigts sakarā ar prokurora atteikšanos no apsūdzības, 1 krimināllietā izbeigta sakarā ar grozījumiem Krimināllikumā, 1 krimināllietā izbeigta sakarā ar apstākļu konstatēšanu, kas izslēdz kriminālatbildību (atrasšanās nepieciešamās aizstāvēšanās stāvoklī).
Attaisnojošie nolēmumi taisīti 28 krimināllietās pirmās instances tiesā, 14 krimināllietās apelācijas instancē, 1 krimināllietā Senāta Krimināllietu departamentā. Atzīmējams, ka 2 krimināllietās nolēmumi pieņemti, tikai atkārtoti skatot lietu pēc Senāta Krimināllietu departamenta nolēmuma.

Atzinumi par apsūdzēto attaisnošanas iemesliem

- apsūdzēto attaisnošanas pamatā 32 krimināllietās bija prokuroru un tiesu atšķirīgs pierādījumu vērtējums, 3 krimināllietās pieļauti trūkumi un nepilnības pirmstiesas procesa laikā.

Apsūdzēto attaisnošanas iemesli

- katru pusgadu sagatavoti apkopojumi par attaisnotajām personām;
- sagatavoti 30 atzinumi par krimināltiesiskiem vai kriminālprocesuāliem jautājumiem;
- sagatavoti 14 atzinumi par krimināllietu izmeklēšanas rezultātiem;
- sagatavota informācija uz 1 pieprasījumu augstākām valsts amatpersonām;
- doti 15 amatā augstāka prokurora novērtējumi tiesas apgabala līmeņa prokuroriem profesionālās darbības novērtēšanas lietas ietvaros;
- atbilstoši prokuratūras 2021. gada darba plānā noteiktajiem uzdevumiem apkopoti prokuratūras struktūrvienībās veikto pārbaužu, kurās tika izvērtēta rīcības par izņemtajiem priekšmetiem un dokumentiem, atbilstība Kriminālprocesa likuma 12. nodaļai prokuroru uzraudzībā esošajos kriminālprocesos par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem, kas uzsākti 2019. un 2020. gadā, rezultāti, pēc kā sagatavots apkopojums;
- veikta Zemgales tiesas apgabala prokuratūras prokurora darba kvalitātes pārbaude;
- ņemta dalība dažādu institūciju, tai skaitā izmeklēšanas iestāžu, rīkotajās sanāksmēs, strādāts TAI starpinstitūciju ekspertu un AFCOS darba grupā, sniedzot liela apjoma informācijas atbildes uz pieprasījumiem;
- novadītas 6 lekcijas, prezentācijas, Krimināltiesiskā departamenta diskusijas;
- aktīvi apmeklēti semināri, mācību pasākumi;
- prokuratūras struktūrvienību prokuroriem aktīvi sniegta konsultācijas kriminālprocesos gan pirmstiesas, gan iztiesāšanas laikā radušos problēmjautājumu gadījumos par dažādiem krimināltiesiskiem un kriminālprocesuāliem aspektiem;
- sagatavoti prokuratūras iekšējo normatīvo aktu projekti, tai skaitā Krimināltiesiskā departamenta nolikuma projekts, rīkojuma par attaisnotajām personām projekts;
- sadarbībā ar Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokuroriem sagatavoti apsūdzības paraugi un svarīgākie kvalifikācijas jautājumi Krimināllikuma 168.¹ pantam, 185. panta otrajai daļai, 170. pantam, 174. panta pirmajai un otrajai daļai, 233. panta otrajai daļai, 116. pantam, 117. panta 3., 10., 12. punktam, 317. panta otrajai daļai, 193.¹ panta pirmajai daļai, 195.¹ panta pirmajai daļai;
- sagatavoti visiem prokuroriem, virsprokuroriem un/vai izmeklēšanas iestādēm adresēti metodiskie materiāli (apkārtraksti) Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu piemērošanas jautājumos, tai skaitā apkārtraksts par bērnu pratināšanu, par speciālista un iestādes pārstāvja pratināšanu kriminālprocesā, par Krimināllikuma 275. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmetu, par noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas institucionālo piekritību, par speciālo izmeklēšanas darbību uzsākšanu neatliekamības gadījumos.

Par Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prioritātēm 2022. gadā uzskatāma visu nodaļas galveno funkciju aktīva, pilnvērtīga izpilde, īpašu uzmanību veltot Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta virsprokurora noteikto īpaši aktuālo krimināllietu, kā arī plašu sabiedrisko rezonansi ieguvušu kriminālprocesa pirmstiesas procesa gaitas kontroles pilnveidošanai, konsultāciju un metodiskā atbalsta sniegšanai prokuroriem visu kategoriju lietās, it īpaši problēmjautājumu gadījumos, un nepieciešamo metodisko materiālu apzināšana un izstrāde. Papildus minētajam kā prioritāte norādāma aktīva nodaļas prokuroru iesaiste prokuratūras plānā Valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumu un Noziedzības novēršanas padomes rīcības plāna pasākumu īstenošanā noteikto uzdevumu izpildē.

Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji

Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas galveno funkciju raksturojums

Saskaņā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta nolikumu Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas galvenās funkcijas ir:

- veikt izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu, valsts apsūdzības uzturēšanu un citu likumā noteikto prokurora funkciju izpildi:
 - par visas valsts teritorijā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas paredzēti Krimināllikuma XXIV nodaļā, kā arī ar tiem kopībā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, ko izdarījušas Krimināllikuma 316. panta otrajā un trešajā daļā minētās amatpersonas, ja kriminālprocess ir sevišķi sarežģīts;
 - ja to uzdevis ģenerālprokurors vai Krimināltiesiskā departamenta virsprokurors;
- sniegt metodisku atbalstu koordinācijas tvērumā prokuratūras struktūrvienību prokuroriem kriminālprocesos par Krimināllikuma XXIV nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- nodaļas kompetencē esošajos jautājumos izstrādāt metodiskos materiālus (standartus, vadlīnijas, procesuālo dokumentu paraugus).

2021. gadā salīdzinājumā ar 2020. gadu Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas kompetence ir būtiski mainījusies, proti, precizēta un vienlaikus sašaurināta kompetence veikt izmeklēšanas uzraudzību, kriminālvajāšanu un valsts apsūdzības uzturēšanu, tajā pašā laikā no 2021. gada 16. jūnija piešķirtas jaunas funkcijas – sniegt metodisku atbalstu koordinācijas tvērumā prokuratūras struktūrvienību prokuroriem kriminālprocesos par Krimināllikuma XXIV nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļā ir noteiktas 8 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 7 prokurora štata vietas). Faktiski nodaļā strādā virsprokurors un 6 prokurori.

Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas statistikas rādītāji par periodu 2019.–2021. gads

Lietvedībā pieņemtie kriminālprocesi

2019. gadā – 8 kriminālprocesi
2020. gadā – 17 kriminālprocesi
2021. gadā – 9 kriminālprocesi

Lietvedībā pieņemto kriminālprocesu samazinājums 2021. gadā ir saistīts ar kompetences sašaurināšanos kriminālvajāšanas jomā.

Nozīmīgākie lietvedībā pieņemtie kriminālprocesi 2021. gadā ir šādi:

- kriminālprocess Nr. 11840001921 (Krimināllikuma 85. pants);
- kriminālprocess Nr. 16870003120 pret Jēkabpils pašvaldības amatpersonām (Krimināllikuma 177. panta trešā daļa u. c.).

Prokurora norādījumi

2019. gadā – 22 mutiski/33 rakstiski
2020. gadā – 24 mutiski/34 rakstiski
2021. gadā – 13 mutiski/18 rakstiski

Prokurora norādījumu samazinājums 2021. gadā ir saistīts ar kompetences sašaurināšanos kriminālvajāšanas sfērā.

Pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana

Tiesai nodotās krimināllietas:

2019. gadā – 5 krimināllietas 6 personu apsūdzībā par 31 noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (tai skaitā process pret 1 juridisko personu);
2020. gadā – 11 krimināllietas 20 personu apsūdzībā par 23 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu (tai skaitā procesi pret 3 juridiskajām personām);
2021. gadā – 11 krimināllietas 27 personu apsūdzībā par 33 noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu (tai skaitā procesi pret 2 juridiskajām personām).

Pirmstiesas kriminālprocess izbeigts:

2020. gadā – izbeigti 2 kriminālprocesi
2021. gadā – izbeigti 2 kriminālprocesi

No šīs statistikas izriet, ka, neraugoties uz kompetences sašaurināšanos uzraudzības un kriminālvajāšanas jomā, šogad tas nav ietekmējis tiesai nodoto krimināllietu skaitu, tai skaitā apsūdzēto un noziedzīgo nodarījumu skaitu. Salīdzinoši ar 2020. gadu ir vērojams pat kāpums – aptuveni par trešdaļu ir pieaudzis tiesai nodoto apsūdzēto un noziedzīgo nodarījumu skaits. Turklāt šis palielinājums noticis, neraugoties uz nodaļā strādājošo prokuroru skaita pastāvīgu samazināšanos.

Tiesai nodotās nozīmīgākās krimināllietas 2021. gadā:

- krimināllieta par Lattelecom digitālas televīzijas projektu Latvijā, kas skar valstij piederošu uzņēmumu Lattelecom un LVRTC intereses (Krimināllikuma 177. panta trešā daļa (krāpšana) un 195. panta trešā daļa (noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana) – 9 apsūdzētie, kā arī process pret juridisku personu (kriminālprocess Nr. 12812000910);
- krimināllieta pret Saeimas deputātu (Krimināllikuma 217. panta pirmā daļa (grāmatvedības noteikumu pārkāpšana) (kriminālprocess Nr. 128120003221) .

Tāpat tiesai nodota krimināllieta pret vienu prokurori un zvērinātu advokāti (kriminālprocess Nr. 12812000520).

Iztiesāšana

2020. gada 31. decembrī tiesās iztiesāšanas stadijā kopumā bija 52 krimināllietas, ko tiesai nodevuši Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurori.

Lielākais neizskatīto krimināllietu skaits ir Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā – 24 krimināllietas, bet Latgales priekšpilsētas tiesā neizskatītas ir 5 krimināllietas un Pārdaugavas tiesā – 4 krimināllietas.

2021. gadā galīgais nolēmums ir stājies spēkā tikai divās krimināllietās.

Apelācijas un kasācijas protesti

2019. gadā – iesniegts 1 apelācijas protests un 1 kasācijas protests, apmierināts 1 apelācijas protests

2020. gadā – iesniegti 3 apelācijas protesti un 1 kasācijas protests, apmierināti 2 apelācijas protesti

2021. gadā – iesniegti 4 apelācijas protesti un 3 kasācijas protesti, apmierināts 1 apelācijas protests, noraidīti 3 apelācijas protesti

No apmierinātajiem protestiem ir atzīmējams apelācijas protests krimināllietā par divu personu (domes priekšsēdētāja un vienas fiziskas personas) attaisnošanu (kriminālprocess Nr. 12812000520). Rīgas apgabaltiesa, apmierinot prokurora protestu, atcēla pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru attaisnotas divas personas (domes priekšsēdētājs un viena fiziskā persona) par piedalīšanos dokumenta viltošanā, taisot notiesājošu spriedumu.

Šajā lietā cita starpā bija jāizšķir komplicēts juridisks jautājums, kas saistīts ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, izmantojot personu, kas nav saucama pie atbildības (netiešā jeb pastarpinātā izdarīšana), proti, vai netiešā izdarīšana ir iespējama, ja noziedzīgo nodarījumu izdara speciālais subjekts, izmantojot citu personu (arī speciālo subjektu), kura pie atbildības nav saucama.

Pilnīgi attaisnotās personas (spriedums stājies spēkā)

2019. gadā – 4 personas

2020. gadā – 2 personas

2021. gadā – attaisnoto nav

Izlemtās sūdzības un iesniegumi

2019. gadā – saņemti 205 iesniegumi/sūdzības, no kuriem izskatīti pēc būtības 190, atstāti bez izskatīšanas 9, pārsūtīti pēc piekritības 13. No izskatītajiem iesniegumiem/sūdzībām 11 gadījumos pilnībā vai daļēji atcelts pārsūdzētais nolēmums

2020. gadā – saņemts 101 iesniegums/sūdzība, no kuriem izskatīti pēc būtības 90, atstāti bez izskatīšanas 7, pārsūtīti pēc piekritības 4. No izskatītajiem iesniegumiem/sūdzībām 13 gadījumos pilnībā vai daļēji atcelts pārsūdzētais nolēmums

2021. gadā – saņemti 65 iesniegumi/sūdzības, no kuriem izskatīti pēc būtības 52, atstāti bez izskatīšanas 7, pārsūtīti pēc piekritības 3. No izskatītajiem iesniegumiem/sūdzībām 3 gadījumos pilnībā vai daļēji atcelts pārsūdzētais nolēmums, 1 gadījumā pārsūdzētās rīcības rezultāti atzīti par spēkā neesošiem

2021. gadā saņemto un izskatīto sūdzību un iesniegumu skaita samazināšanās ir saistīta ar kompetences sašaurināšanos kriminālprocesu uzraudzības un kriminālvajāšanas sfērā.

Metodiskā atbalsta sniegšana

Kopš 2021. gada 16. jūnija Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļai ir jauna kompetence – sniegt metodisku atbalstu koordinācijas tvērumā prokuratūras struktūrvienību prokuroriem kriminālprocesos par Krimināllikuma XXIV nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

Realizējot šo kompetenci, ir sagatavotas un novadītas šādas mācības:

1. 2021. gada 5. martā – “Valsts amatpersonas jēdziens (Krimināllikuma 316. pants). Materiāltiesiskie un procesuāltiesiskie aspekti” – lekcija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētājiem un prokuroriem (M. Leja).
2. 2021. gada 25. maijā – “Tieša nodoma izpratne formāla sastāva noziedzīgos nodarījumos” (M. Leja).
3. 2021. gada 7. jūnijā un 3. septembrī – “Krimināllikuma 317.–319. pantu norobežošana. Noziedzīgo nodarījumu ideālā kopība un normu konkurence” – lekcija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētājiem, prokuroriem, tiesnešiem (M. Leja).
4. 2021. gada 10. jūnijā – “Izaicinājumi ārvalstu amatpersonu kukuļošanas lietu kriminālvajāšanā” (M. Urbāns).
5. 2021. gada 22. jūnijā – “Normu konkurence, noziedzīgo nodarījumu ideālā un reālā kopība” (M. Leja).

6. 2021. gada 11. jūnijā, 10. septembrī, 21. oktobrī – “Dienesta pilnvaru acīmredzamas pārsniegšanas un dienesta stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas objektīvā un subjektīvā puse” – lekcija Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētājiem, prokuroriem, tiesnešiem (M. Leja).
7. 2021. gada 17. jūnijā – “Izaicinājumi un laba prakse informācijas iegūšanai no ārzonu jurisdikcijām” (M. Urbāns).
8. 2021. gada 17. septembrī un 26. oktobrī – “Krimināllikuma 319. pants” – lekcija izmeklētājiem, prokuroriem, tiesnešiem (M. Leja).
9. 2021. gada 21. septembrī un 10. decembrī – “Būtisks kaitējums, smagas sekas amatnoziegumos” – lekcija izmeklētājiem, prokuroriem, tiesnešiem (M. Leja).
10. 2021. gada 30. septembrī – “Prezentācija Finanšu izlūkošanas dienesta starpinstitūciju darba grupā par koruptīvu noziedzīgu nodarījumu tipoloģijām un pazīmēm” (M. Urbāns).
11. 2021. gada 5. un 27. oktobrī – “Apsūdzība par dalībā/līdzdalībā izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, turpinātiem noziedzīgiem nodarījumiem, noziedzīgo nodarījumu ideālo un reālo kopību un būtisku kaitējumu” – lekcija prokuroriem (M. Leja).
12. 2021. gada 9. un 13. novembrī – “Procesu par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajām personām problēmjaudājumi” – lekcija prokuroriem un izmeklētājiem (V. Jirgena).
13. 2021. gada 9. novembrī – “Saeimas deputātu kriminālprocesuālā imunitāte. Apsūdzības celšana” (M. Urbāns.).
14. 2021. gada 29. novembrī – “Līdzekļi un metodes korupcijas noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā” (M. Urbāns).

Minētās mācības aptvēra ne tikai materiāltiesiskos jautājumus par Krimināllikuma XXIV nodaļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet arī Krimināllikuma Vispārīgās daļas un procesuālos jautājumus.

Prokuratūras iekšējās mājaslapas papildināšanai sagatavoti šādi materiāli:

1. Tiesu prakses atziņu apkopojums par Krimināllikuma 316. pantu (M. Leja).
2. Tiesu prakses atziņu apkopojums par Krimināllikuma 329. pantu (M. Leja).
3. Rekomendācijas Krimināllikuma 317.–319. pantu piemērošanai (M. Leja).
4. Apsūdzības projekti par Krimināllikuma 317. un 329. pantu (M. Leja un V. Jirgena).
5. Apsūdzības projekts par Krimināllikuma 262. un 312. pantiem (noziedzīgo nodarījumu ideālā kopība) un juridiskās atziņas (M. Leja).

No 2021. gada 16. jūnija, kad Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas kompetencē ir metodiskā atbalsta sniegšana amatā zemākiem prokuroriem, metodiskais atbalsts kopumā sniegts 49 gadījumos, tai skaitā, organizējot un piedaloties kriminālprocesu virzības apspriedē, sniedzot atbalstu apsūdzības projektu sastādīšanā u. tml.

Citi pienākumi

Dalība Tieslietu ministrijas darba grupās saistībā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) rekomendāciju izpildi, kā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas sēdēs saistībā ar ziņojuma projektu par Latviju.

Dalība Valsts kontroles rīkotajās apspriedēs par Krimināllikuma normu piemērošanu.

2021. gada 26. janvārī Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prokurore kā lietas dalībnieks piedalījās Eiropas Savienības tiesas sēdē, kurā prejudiciālā lietā Nr. C-3/20 skatīts

jautājums par amatpersonas iespējamo imunitāti pret tiesāšanu. 2021. gada 30. novembrī Eiropas Savienības tiesa lietā pasludināja spriedumu šai lietā, secinot, ka amatpersonai nav imunitātes pret tiesāšanu. Nodaļas prokurore ir sniegusi nozīmīgu ieguldījumu šīs lietas iznākumā, sagatavojot viedokli, kurā paustos argumentus Eiropas Savienības tiesa ņēma vērā.

Kopumā ir izpildīti visi Korupcijas apkarošanas koordinācijas nodaļas prioritārie uzdevumi 2021. gadam, kas tika formulēti gada sākumā, proti: 1) pabeigt pirmstiesas kriminālprocesu vismaz 9 kriminālprocesos; 2) formulēt pozīciju par kriminālprocesu Nr. 12812003205 un Nr. 128120002115 turpmāko virzību, kas izdalīti no A.L. krimināllietas; 3) veikt regulāru uzraudzībā un lietvedībā esošo kriminālprocesu apspriedi (ar izmeklētājiem un nodaļas prokuroriem); 4) organizēt ikmēneša apmācības Noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izmeklēšanas prokuroriem; 5) organizēt vismaz divas apmācības Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izmeklētājiem un operatīvajiem darbiniekiem par aktuālajiem procesuālo un materiālo tiesību jautājumiem; 6) unificēt Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) individuālo atskaišu pozīcijas, lai būtu iespējams nodaļas prokuroru darba objektīvāks un pārskatāmāks salīdzinājums. Atsevišķās pozīcijās, piemēram, apmācībās sākotnēji plānotais būtiski pārsniegts. Arī tiesai nodoto krimināllietu skaits nedaudz pārsniedz sākotnēji plānoto.

2022. gadā plānots veikt regulāru uzraudzībā un lietvedībā esošo kriminālprocesu apspriedi (ar izmeklētājiem un nodaļas prokuroriem); pēc iespējas pabeigt pirmstiesas kriminālprocesu visos šobrīd kriminālvajāšanas stadijā esošajos kriminālprocesos; pilnveidot metodiskā atbalsta sniegšanas procedūru; sagatavot un organizēt lekcijas par Krimināllikuma 320.–324. pantu (kukuļošana) piemērošanas aktuālajiem jautājumiem, sagatavot rekomendācijas (vadlīnijas) par šo pantu piemērošanu; sagatavot un organizēt apmācības par apsūdzības saturu, prokurora un tiesas kompetenci apsūdzības grozīšanā; sagatavot un organizēt apmācības par apsūdzības runas saturu; sagatavot apsūdzības projektus par Krimināllikuma 318.–323. pantiem (amatnoziegumi).

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokuroru funkcijas un uzdevumi noteikti Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta 2021. gada 16. jūnijā apstiprinātajā nolikumā. Papildus nolikumā minētajām funkcijām ar mērķi veidot vienveidīgu praksi, nodrošinot mērķtiecīgu, kvalitatīvu un efektīvu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par Krimināllikuma X nodaļā paredzētajiem noziegumiem pret valsti, ievērojot šo noziedzīgo nodarījumu specifiku un komplicētību, ar ģenerālprokurora rīkojumu Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas prokurori kopš 2021. gada 1. novembra veic uzraudzību Valsts drošības dienestā uzsāktajos kriminālprocesos.

Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļā noteiktas 7 prokurora amata vietas (1 virsprokurora štata vieta un 6 prokurora štata vietas).

Īpaši pilnvarotu prokuroru nodaļas darba rādītāji

1. Iesniegumu, sūdzību un ierosinājumu izskatīšana

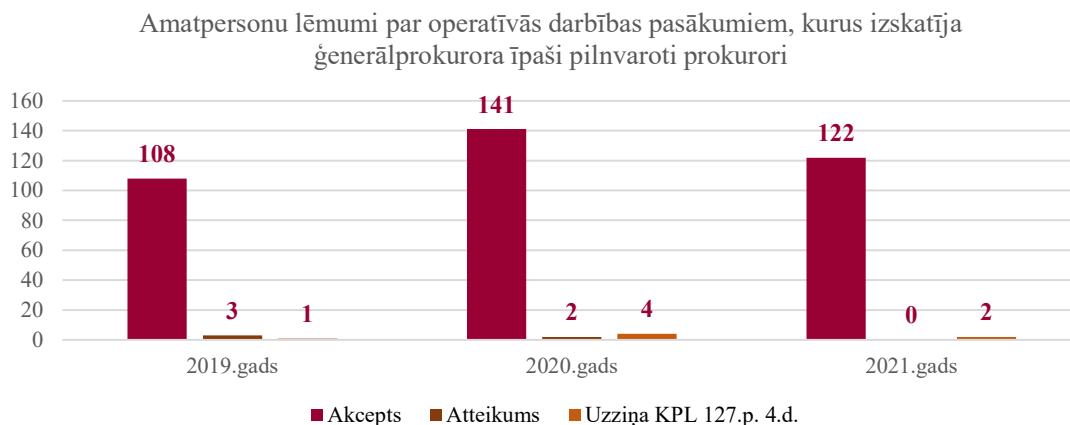
2021. gadā uzsāktas 355 pārbaudes lietas sakarā ar saņemtajiem iesniegumiem (sūdzībām) un ierosinājumiem nodaļas kompetencē esošajos turpmāk norādītajos jautājumos.

1. Saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 34. pantu izskatītas 178 sūdzības par Finanšu izlūkošanas dienesta izdotajiem rīkojumiem.
2. Saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 5., 36.–38. pantu, Valsts drošības iestāžu likuma 6. un 26. pantu izskatītas 32 sūdzības par operatīvās darbības subjektu amatpersonu, tai skaitā valsts drošības iestāžu amatpersonu, rīcību.
3. Izskatīti 78 iesniegumi par soda samazināšanas iespējamību notiesātajām personām sakarā ar palīdzību citu personu izdarītu noziegumu atklāšanā (Kriminālprocesa likuma 642. pants), 14 gadījumos ģenerālprokurora iesniegumi par soda samazināšanu izņēmuma gadījumā izskatīti tiesā.
4. Izskatīti 4 personu un/vai izmeklēšanas iestāžu iesniegtie materiāli par kriminālprocesa izbeigšanu pret personu, kura būtiski palīdzējusi atklāt smagu vai sevišķi smagu noziegumu (Kriminālprocesa likuma 410. pants).
5. Izskatīti 4 procesa virzītāja rakstveida ierosinājumi Kriminālprocesa likuma 17. nodaļas kārtībā par liecinošo personu speciālās procesuālās aizsardzības noteikšanu. Vienā gadījumā pārbaude veikta sakarā ar tiesas uzdevumu. Sagatavoti 7 atzinumi ģenerālprokuroram lēmuma par personas speciālās aizsardzības izbeigšanu pieņemšanai.
6. Atbilstoši likuma “Par valsts noslēpumu” 16. panta pirmajai daļai izskatītas 6 sūdzības par valsts drošības iestāžu lēmumiem sakarā ar atteikumu izsniegt speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam vai speciālās atļaujas kategorijas pazemināšanu. Vienā gadījumā sūdzība apmierināta un lēmums atcelts. Nodaļas prokurori 3 lietās piedalījušies Administratīvajā apgabaltiesā saistībā ar ģenerālprokurora lēmuma pārsūdzēšanu.
7. Atbilstoši likuma “Par valsts noslēpumu” 7. panta piektajai daļai izskatīta viena sūdzība par Satversmes aizsardzības biroja direktora lēmumu par atteikumu izsniegt industriālās drošības sertifikātu vai par tā anulēšanu. Sūdzība apmierināta un Satversmes aizsardzības biroja direktora lēmums atzīts par spēkā neesošu.
8. Izskatīta viena sūdzība un sagatavots atzinums ģenerālprokuroram lēmuma pieņemšanai Imigrācijas likuma 61. pantā noteiktajā kārtībā par Latvijas Republikas iekšlietu ministra

- lēmumu “Par ārzemnieka iekļaušanu to ārzemnieku sarakstā, kuriem ieeļošana Latvijas Republikā aizliegta”. Sūdzība apmierināta un lēmums atcelts.
9. Izskatīta viena sūdzība un sagatavots atzinums ģenerālprokuroram lēmuma pieņemšanai likuma “Par aviāciju” 57.² panta noteiktajā kārtībā par Valsts aģentūras “Civiltās aviācijas aģentūra” pieņemto lēmumu. Lēmums atstāts spēkā.
 10. Sniegti 3 atzinumi Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentam Imigrācijas likuma 65.² panta ceturtās daļas kārtībā.
 11. Sniegts viens atzinums Administratīvai rajona tiesai par aizsardzības ministra lēmumu par atteikumu uzņemt zemessardzē Administratīvā procesa likuma 30. panta kārtībā.

2. Uzraudzība pār operatīvās darbības atbilstību likumiem, tai skaitā pār valsts drošības iestāžu operatīvās darbības, izlūkošanas un pretizlūkošanas procesiem

1. Izvērtēti 122 operatīvās darbības subjektu amatpersonu pieņemtie lēmumi Operatīvās darbības likuma 15. panta trešās daļas, 15.¹ panta ceturtās daļas un 16. panta trešās daļas kārtībā (operatīvais eksperiments, kontrolētā piegāde, operatīvā detektīvdarbība).

2. Saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 22. panta piekto daļu 163 operatīvās izstrādes lietās izņemts jautājums par lietvedības termiņa pagarināšanu.
3. Veiktas 29 operatīvās uzskaites lietu pārbaudes atbilstoši Operatīvās darbības likuma 23.² panta trešajai un ceturtajai daļai, izvērtējot, vai atkāpšanās no tiesneša akcepta būtiski aizskāra personas pamattiesības.
4. Saskaņā ar Operatīvās darbības likuma 3. panta otro daļu izvērtēti operatīvās darbības subjektu – Valsts policijas, Militārās policijas, Valsts ieņēmumu dienesta Iekšējās drošības pārvaldes un Valsts drošības dienesta – izdotie iekšējie normatīvie akti par operatīvās darbības organizāciju, metodēm, taktiku, līdzekļiem un uzskaiti.
5. Atbilstoši Operatīvās darbības likuma 24.² panta otrajai daļai izvērtēti operatīvās darbības subjektu – Valsts policijas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Valsts robezsardzes, Valsts drošības dienesta un Militārās policijas – iesniegtie 13 akti par operatīvās uzskaites lietu iznīcināšanu.
6. Atbilstoši Valsts drošības iestāžu likuma 26. panta trešajai daļai, saskaņojot ar Saeimas Nacionālās drošības komisiju, veikta pārbaude Militārās izlūkošanas un drošības dienestā un Satversmes aizsardzības birojā par operatīvās tehnikas, kas paredzēta pretizlūkošanas un operatīvās darbības pasākumu veikšanai, uzskaites atbilstību normatīvo aktu prasībām. Par pārbaudes rezultātiem iesniegts ziņojums Saeimas Nacionālās drošības komisijai.

3. Likumdošanas pilnveidošana, atzinumu sniegšana par normatīvo aktu un metodisko materiālu projektiem

1. Pēc Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas lūguma izvērtēti un sniegti iebildumi/priekšlikumi kopējā Ģenerālprokuratūras atzinuma sagatavošanai par šādiem normatīvo aktu projektiem:
 - 1.1. likumprojekts "Grozījumi Imigrācijas likumā";
 - 1.2. likumprojekts "Grozījumi Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā";
 - 1.3. likumprojekts "Grozījumi Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma";
 - 1.4. Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā pieprasa un sniedz kredītiestādes rīcībā esošās neizpaužamās ziņas";
 - 1.5. Ministru kabineta noteikumu projekts "Kriminālizlūkošanas atbalsta informācijas sistēmas noteikumi".
2. Pēc savas iniciatīvas sagatavoti priekšlikumi likumdošanas pilnveidošanas jautājumos:
 - 2.1. par nepieciešamajiem grozījumiem Operatīvās darbības likuma 15. pantā;
 - 2.2. par nepieciešamajiem grozījumiem Krimināllikuma 58. panta trešajā daļā un 60. pantā;
 - 2.3. par nepieciešamajiem grozījumiem likumā "Par aviāciju".
3. Sagatavoti viedokļi Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļai par:
 - 3.1. "Organizētās noziedzības un apkarošanas plānu 2022.–2024.gadam";
 - 3.2. Iekšlietu ministrijas vēstuli, kurā lūgts sniegt viedokli par likumprojektu "Grozījumi Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā".
4. Saskaņots Ministru kabineta instrukcijas projekts "Instrukcija par rīcību gadījumos, ja pret Latvijas Republikai piederīgajiem kuģiem vai personām starptautiskajos vai citu valstu ūdeņos tiek vērsti teroristiska vai pirātiska rakstura apdraudējumi" un šādi pretterorisma plānu projekti:
 - 4.1. "Rīcības plāna kuģu, ostu un ostas iekārtu apdraudējuma gadījumā" (Pretterorisma plāns "Kuģis") projekts un tā pielikums, kā arī Ministru kabineta rīkojuma "Par Rīcības plānu kuģu, ostu un ostas iekārtu apdraudējuma gadījumā" projekts;
 - 4.2. "Rīcības plāna civilās aviācijas gaisa kuģu un objektu apdraudējuma gadījumā" (Pretterorisma plāns "Lidmašīna") projekts un tā pielikums, kā arī Ministru kabineta rīkojuma "Par Rīcības plānu civilās aviācijas gaisa kuģu un objektu apdraudējuma gadījumā" projekts;
 - 4.3. "Rīcības plāna sauszemes objektu apdraudējuma gadījumā" (Pretterorisma plāns "Objekts") projekts un tā pielikums, kā arī Ministru kabineta rīkojuma "Par Rīcības plānu sauszemes objektu apdraudējuma gadījumā" projekts;
 - 4.4. "Rīcības plāna teroristisku uzbrukumu gadījumā" (Pretterorisma plāns "Pūlis") projekts un tā pielikums, kā arī Ministru kabineta rīkojuma "Par Rīcības plānu teroristisku uzbrukumu gadījumā" projekts.

4. Uzraudzība pār valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas atbilstību likumiem

Izskatot personas sūdzību, konstatēta iespējama valsts noslēpuma izpaušana, kā rezultātā nosūtīta vēstule Valsts policijas priekšniekam par dienesta pārbaudes veikšanu. Dienesta pārbaudes rezultātā tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 94. panta.

5. Prokuratūras reaģēšanas pasākumi

1. Nosūtīts prokurora iesniegums Prokuratūras likuma 20. panta pirmās daļas kārtībā Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam.
2. Nosūtīts prokurora brīdinājums Prokuratūras likuma 18. panta kārtībā SIA „Latvijas Mobilais telefons”.

6. Apmācību īstenošana, dalība semināros un konferencēs

1. Nodaļas prokurori kā Ģenerālprokuratūras pārstāvji un lektori vadīja seminārus:
 - 1.1. Valsts drošības dienestā operatīvajiem darbiniekiem par Operatīvās darbības likuma normu piemērošanu amatpersonu praktiskajā darbībā;
 - 1.2. Valsts policijā operatīvajiem darbiniekiem par Operatīvās darbības likuma normām, pamatojoties uz kurām organizējama un veicama slepenā sadarbība;
 - 1.3. Militārās izlūkošanas un drošības dienestā operatīvajiem darbiniekiem par Operatīvās darbības likuma normu piemērošanu amatpersonu praktiskajā darbībā.
2. Kā Ģenerālprokuratūras pārstāvji piedalījās:
 - 2.1. 2021. gadā no 14. aprīļa līdz 15. aprīlim ASV vēstniecības organizētajā vebinārā “Finanšu noziegumu proaktīva izmeklēšana un kriminālvajāšana, 2.daļa. Vienošanās par sadarbību kriminālprocesā” ar prezentāciju “Tiesības uz sadarbību citu personu noziedzīgu nodarījumu atklāšanā”;
 - 2.2. 2021. gada 21. aprīlī konferencē “Tiesiskās sistēmas aktuālās problēmas”, ko organizēja Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskā fakultāte, ar prezentāciju “Tiesības uz sadarbību citu personu noziedzīgu nodarījumu atklāšanā”.

Prioritātes struktūrvienības darbības virzienā

1. Operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu izlūkošanas un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība.
2. Valsts drošības dienesta izmeklēšanā esošu kriminālprocesu uzraudzība, kriminālvajāšana, apsūdzības uzturēšana tiesā.
3. Apmācību un lekciju organizēšana un vadīšana:
 - 3.1. organizēt apmācības par tēmu “Tiesības uz sadarbību citu personu izdarītu noziedzīgu nodarījumu atklāšanā tiesiskie un praktiskie aspekti”;
 - 3.2. apkopot speciālā izmeklēšanas eksperimenta piemērošanas praksi un sagatavot lekciju;
 - 3.3. sagatavot prokuroriem lekciju “Speciālo izmeklēšanas darbību veikšanas problemātika”;
 - 3.4. sagatavot prokuroriem lekciju par tēmu “Terorisma draudu raksturojums Latvijā”.

Plānotās pārbaudes atbilstoši Prokuratūras darbības stratēģijai 2022.–2027.gadam 3. sadaļai

1. Veikt pārbaudi kādā operatīvās darbības subjektā, tostarp valsts drošības iestādē, par operatīvās darbības procesa atbilstību normatīvajiem aktiem.
2. Veikt pārbaudi par kāda operatīvās darbības subjekta izdoto iekšējo normatīvo aktu atbilstību spēkā esošajiem ārējiem normatīvajiem aktiem, vienlaicīgi izvērtējot to piemērošanas kvalitāti praksē.

Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta un tā nodaļu pārskats par 2021. gada darba rezultātiem

Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas darba rādītāji

Strukturālais modelis un prokuroru personālsastāvs

Ģenerālprokuratūrā veiktās struktūrvienību reorganizācijas rezultātā tika izveidota Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļa un noteikts, ka tā ir Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta struktūrvienība.

Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļa darbojas no 2021. gada 5. maija. Tajā noteiktas 13 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 12 prokurora štata vietas), bet faktiski strādāja 10 prokurori, jo viens prokurors iecelts Eiropas deleģētā prokurora amatā un pilda tikai šī amata pienākumus, bet viens prokurors atstādināts no amata pienākumu pildīšanas.

Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokuroru darba statistiskie rādītāji

Nr. p.k.	Rādītājs	Periods 05.05.2021.- 31.12.2021.
1.	Izstrādāti atzinumi par tiesību aktu vai politikas dokumentu un tā anotāciju projektiem (skaits)	65
2.	Sagatavotas dienesta vēstules un atbildes uz prokuratūras struktūrvienību un citu institūciju iesniegumiem (skaits)	124
3.	Sagatavotas atbildes pēc ārvalstu vai starptautisku organizāciju pieprasījuma par tiesību normu piemērošanas efektivitāti un citiem prokuratūras kompetences jautājumiem (skaits)	32
4.	Sagatavotas prokuratūras iekšējās informatīvās vēstules (skaits)	14
5.	Izstrādāti instrukcijas projekti	1
6.	Izstrādāti nolikuma projekti (skaits)	6
7.	Izstrādāti pavēles projekti (skaits)	11
8.	Izstrādāti rīkojuma projekti (skaits)	4
9.	Sagatavoti analītiskie apkopojumi (skaits)	3
10.	Dalība Ministru kabineta kārtības rullī paredzētajās starpinstitūciju saskaņošanas sanāsmēs (reižu skaits)	3
11.	Dalība starpinstitūciju darba grupu sēdēs (reižu skaits)	93
12.	Dalība starpinstitūciju komisiju sēdēs (reižu skaits)	26
13.	Dalība starpinstitūciju sanāsmēs (reižu skaits)	45
14.	Dalība prokuratūras darba grupu, komisiju sēdēs un sanāsmēs (reižu skaits)	156
15.	Dalība Saeimas komisiju sēdēs (reižu skaits)	56
16.	Piedalīšanās konferencēs, semināros un apmācībās Latvijā (dienu skaits)	54
17.	Piedalīšanās konferencēs, semināros un apmācībās ārvalstīs (dienu skaits)	6

18.	Atbalsta sniegšana prokuroriem kriminālprocesos un pārbaudes lietās (skaits)	23
19.	Interviju un preses relīžu sniegšana (skaits)	4
20.	Izstrādāti metodiskie materiāli (vadlīnijas, norādījumi, apsūdzību paraugi u.c.) (skaits)	17
21.	Sniegtas konsultācijas, t.sk. telefoniskas (skaits)	132
22.	Trauksmes celšanas likumā noteiktajā kārtībā izvērtēti iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, pieņemot attiecīgus lēmumus	48
23.	Par trauksmes cēlēju ziņojumiem atzīti	6
24.	Sniegtas mutiskas konsultācijas personām par jautājumiem, kas saistīti ar trauksmes celšanu	23
25.	Atbilstoši Trauksmes celšanas likuma 7. panta piektajai un sestajai daļai sniegta informācija par ziņojumu izskatīšanas gaitu un pārkāpumiem, kurus palīdzējis atklāt trauksmes cēlējs	3
26.	Apkopota informācija un sniegti pārskati Valsts kancelejai par trauksmes celšanu un trauksmes cēlēju aizsardzību prokuratūrā (saskaņā ar Trauksmes celšanas likuma 8. panta sestās daļas noteikumiem).	1
27.	Izlemtas sūdzības, informācijas, neveidojot pārbaudes lietas	20
28.	Sniegta atbilde, pārbaudot sūdzības veidojot pārbaudes lietas	67
29.	Prokurora iesniegums Prokuratūras likuma 20. panta kārtībā	7
30.	Izvērtētas prokuroru komandējumu atskaides	8
31.	Sagatavoti nolēmumu projekti par prokuroru rīcību vai lēmumiem	3
32.	Sagatavoti un iesniegti ģenerālprokuroram kriminālprocesuālu nolēmumu projekti par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu pret tiesnešiem	4
33.	Sniegts rakstveida paskaidrojums tiesai administratīvajā lietā, kurā Ģenerālprokuratūra ir atbildētāja (personas pieteikumā par prokuratūras rīcību).	1
34.	Piedalīšanās civillietās, administratīvajās lietās un disciplinārlietās	5
35.	Sagatavotas uzziņas par tiesisko situāciju saistībā ar sūdzībām par tiesnešu iespējami izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem	3
36.	Lēmuma projekti par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu	3
37.	Dalība ārvalstu vizīšu un prokuratūras reprezentatīvu pasākumu organizēšana (skaits)	1
38.	Virsprokurora izrakstītās rezolūcijas par nodaļā saņemto dokumentu izskatīšanu	300
39.	Virsprokurora izskatīti nodaļā ienākušie dokumenti	68
40.	Virsprokurora piedalīšanās komisijās un darba grupās	165
41.	Virsprokurora saskaņotie dokumentu projekti	87

Būtiskāko uzdevumu izpilde un apraksts

Būtiskāko uzdevumu izpilde	Būtiskāko uzdevumu izpildes apraksts
Izstrādāta jauna prokurora amata vakanču aizpildīšanas kārtības koncepcija	Darbs pie jaunās prokurora amata vakanču aizpildīšanas kārtības koncepcijas uzsākts, ievērojot Valsts kontroles atzinumu par Prokuroru atestācijas komisijas un Prokuroru kvalifikācijas komisijas darbības pārklāšanos spēkā esošajā prokurora amata kandidātu atlases kārtībā. Koncepcijas izstrādes gaitā, ievērojot prokuroru piederību tiesu sistēmai, tika izpētīta un ņemta vērā tiesneša amata kandidātu atlases kārtība, kā arī valsts vienotā jurista kvalifikācijas eksāmenu ieviešana Latvijas Republikā.
Izstrādāts jauns Prokurora amata kandidātu atlases nolikuma projekts	Prokurora amata kandidātu atlases nolikuma projekts izstrādāts, ņemot vērā tiesu praksi un problēmsituācijas, ar kādām ir nācies saskarties prokurora amata kandidātu atlases procesos, atlases procesu padarot maksimāli caurspīdīgu un atklātu, pabeidzot to ar prokurora amata kandidātu saraksta izveidošanu, no kura, rodoties nepieciešamībai, tiek aicinātas personas slēgt stažēšanās līgumu uz vakanto prokurora amatu, tādējādi uz gandrīz pusi saīsinot vakances aizpildīšanai nepieciešamo laiku.
Izstrādāts jauns Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikuma projekts	Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikuma projekts izstrādāts, nošķirot Prokuroru kvalifikācijas komisijas darbības sfēru no Prokuroru atestācijas komisijas darbības sfēras, vienlaikus padarot stažēšanās programmas izpildes pārbaudes un kvalifikācijas eksāmena kārtību maksimāli caurspīdīgu un atklātu.
Izstrādāts jauns Latvijas Prokuroru ētikas kodekss	Prokuroru ētikas kodekss tika izstrādāts, līdzdarbojoties prokuratūrai un "Sabiedrībai par atklātību – Delna", pieaicinot arī ārvalstu ekspertus no Vācijas, Nīderlandes, Amerikas Savienotajām Valstīm un Igaunijas. Kā atzīmēja Delnas vadītāja, ja gada sākumā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (turpmāk – OECD) secināja, ka esošais Ētikas kodekss prokuratūrā tiek uztverts kā formalitāte, tad šobrīd var apgalvot, ka aktualizētais dokuments ir konkrētāks, praktiskāks, caurspīdīgāks un daudz dzīvāks nekā tā priekštecis. Turklāt Delnas un prokuratūras sadarbība parāda, ka pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistīšana ir liels ieguvums gan iestādēm, gan sabiedrībai kopumā.
Izstrādāta Prokuroru apmācības kārtība	Prokuroru apmācības kārtība izstrādāta galvenokārt saistībā ar Latvijas Republikas prokuratūras iekšējā audita nodaļas 2021. gada 3. septembra ziņojumu "Prokuroru apmācības programmu lietderīgums", kas veikts, lai gūtu pietiekamu pārliecību un pārbaudītu prokuroru apmācības programmu lietderīgumu un atbilstību, kas nodrošina prokuroriem nepieciešamo zināšanu papildināšanu amata pienākumu kvalitatīvai pildīšanai, kurā tika konstatēti vairāki trūkumi un sniegti ieteikumi to novēršanai.
Izstrādāts ģenerālprokurora pavēles Nr. 119 "Par prokuratūras	Pavēlē mainīta un noteikta jauna specializēto prokuratūras struktūrvienību piekritība, veicot uzraudzību, kriminālvajāšanu un valsts apsūdzības uzturēšanu tiesā.

struktūrvienību kompetenci” projekts	
Piedaloties nodaļas virsprokuroram un prokuroriem, pabeigts Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) attīstības projekts (e-lieta)	Projekta ietvaros veiktas izmaiņas ProIS, to pielāgojot darbam e-lietā, t. sk. elektronisku dokumentu izveide ProIS no elektroniskām formām, to aprīte starp projektā iesaistītajām institūcijām, t. i., tiesām, Valsts probācijas dienesta un Ieslodzījumu vietas struktūrvienībām, lietas materiālu elektroniskas pieejamības nodrošināšana e-lietas portālā lietas dalībniekiem u. c. e-lietas ietvaros realizētie ProIS uzlabojumi.
Sagatavoti un iesniegti Saeimā priekšlikumi vairākos likumprojektos	Priekšlikumi sniegti par: › grozījumiem "Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā" nolūkā samazināt prokurora un tiesneša atalgojuma starpību (par 0,05 palielināt prokurora atalgojumam piemērojamo koeficientu), kā arī Tieslietu ministrijā iesniegts Ministru kabineta noteikumu grozījumu projekts par prokuroru palīgu atalgojumu nolūkā pilnveidot un stiprināt prokurora palīga institūtu un atvieglot prokuroru darbu, samazinot veicamo darbu apjomu. Jāpiemin, ka grozījumi Ministru kabinetā ir pieņemti un stājušies spēkā; › grozījumiem "Prokuratūras likumā" saistībā ar Eiropas deleģēto prokuroru atalgojumu un sociālo nodrošinājumu; › grozījumiem Kriminālprocesa likumā, lai pilnveidotu likuma normas un risinātu praktiķu konstatētās problēmas. Ierosinājumi Tieslietu ministrijas darba grupā tika izdiskutēti un atbalstīti, piemēram, par izmeklēšanas iestāžu tiesībām veikt procesuālās darbības, uzsākot kriminālprocesi, par izmeklētāja tiesībām atcelt mantas arestu ar prokurora piekrišanu, par prokurora tiesībām atcelt lēmumu par atteikšanos uzsākt kriminālprocesi, ja nav saņemta sūdzība no personas. Daļa no priekšlikumiem jau ir pieņemti un stājušies spēkā kā grozījumi Kriminālprocesa likumā.
Sagatavoti 65 atzinumi par tiesību aktu vai politikas dokumentu un to anotāciju projektiem.	Atzinumi sniegti par: › Tieslietu ministrijas izstrādāto normatīvo regulējumu Satversmes tiesas 2020. gada 18. septembra sprieduma lietā Nr. 2019-32-01 "Par Latvijas Sodū izpildes kodeksa 49.² panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta otrajam teikumam un 96. pantam" izpildes nodrošināšanai; › Ministru Kabineta 2009. gada 10. februāra noteikumos Nr. 123 "Noteikumi par tiesu informācijas publicēšanu mājas lapā internetā un tiesu nolēmumu apstrādi pirms to izsniegšanas" un Ministru kabineta 2016. gada 20. septembra noteikumos Nr. 618 "Tiesu informatīvās sistēmas noteikumi"; › likumprojektu "Grozījums likumā "Par Konvenciju par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 34. pantu, Padomes Deklarāciju par Konvencijas 10. panta devīto daļu, Apvienotās Karalistes deklarāciju par Konvencijas 20. pantu un Konvencijas Protokolu, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 34. pantu""(VSS-358). Kā arī precizēti un iesniegti Tieslietu ministrijā Ministru kabineta noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumos Nr. 1075

	"Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs" sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) projekts; ▸ likumprojektu "E-lietas koplietošanas risinājumu platformas likums"; ▸ likumprojektu "Grozījumi Soda reģistra likumā"; ▸ grozījumiem Ministru Kabineta 2014. gada 23. septembra noteikumos Nr. 563 "Noteikumi par ziņu sniegšanu un saņemšanu no Soda reģistra, valsts nodevas apmēru un izziņas noformēšanas prasībām"; ▸ vairākiem politikas plānošanas dokumentiem, proti, par informatīvā ziņojuma projektu "Informatīvais ziņojums par plānā "Organizētās noziedzības novēršanas un apkarošanas plāns 2018.–2020. gadam" paredzēto pasākumu izpildi", Ēnu ekonomikas ierobežošanas plāna 2021.–2022. gadam projektu un Cilvēku tirdzniecības novēršanas plāna 2021.–2023. gadam projektu; ▸ vairākiem tiesību aktu projektiem, tostarp par likumprojektiem "Grozījumi Krimināllikumā", "Grozījumi Kriminālprocesa likumā", "Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību", Kriminālizlūkošanas atbalsta informācijas sistēmas noteikumu projektu; ▸ vairākiem tiesību aktu projektiem, tostarp par likumprojektu "Grozījumi Militārā dienesta likumā" un likumprojektu "Grozījumi Nacionālo bruņoto spēku likumā"; ▸ cīņu pret cilvēku tirdzniecību īstenošanai (GRETA ekspertu) pieprasījumu, kas tika sastādīts saistībā ar Latvijas trešās kārtas novērtēšanas vizīti.
Veikti prokurora pienākumi kriminālprocesā	Veikti uzraugošā prokurora pienākumi krimināllietā Nr. 12812000821, kas uzsākts par <i>Covid-19</i> vakcīnu veikto pasūtījumu.
Sagatavots "Latvijas Republikas prokuratūras plāns Valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumu un noziedzības novēršanas padomes rīcības plāna pasākumu īstenošanai" projekts	2021. gada 19. oktobrī Ģenerālprokurora padomē apstiprināts "Latvijas Republikas prokuratūras plāns Valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumu un noziedzības novēršanas padomes rīcības plāna pasākumu īstenošanai". Tika veikts koordinācijas darbs nolūkā sekot līdzi minētā plāna izpildes gaitai, nepieciešamības gadījumā sniedzot atbalstu plāna punktu izpildē.
Apsūdzību paraugu izstrāde	Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori iesaistīti apsūdzības projektu izstrādē, kā arī atsevišķos gadījumos, lai izdiskutētu kādu neskaidru kvalifikācijas jautājumu un rastu pareizāko risinājumu, nodaļas prokurori piedalījās sanāsmēs – diskusijās, kuru laikā tika rasti neskaidro jautājumu risinājumi.
Veikta pārbaude Prokuratūras likuma 16. panta otrās daļas 1. punkta kārtībā	Par neatbilstošas kvalitātes Covid-19 respiratoru iepirkumu, izlietošanu un novēloto testēšanu, kā arī par tieslietu ministra rīcību saistībā ar ierosināto disciplinārlietu pret tiesu izpildītāju. Pārbaudes gaitā pārkāpumi netika konstatēti.
Prasības pieteikumi, iesniegumi un protesti	Sagatavots prasības pieteikuma projekts par reliģiskās organizācijas darbības izbeigšanu; ▸ Sagatavots blakus protesta projekts par pirmās instances tiesas lēmumu;

	› Nosūtīts prokurora iesniegums biedrībai par juridiskās adreses neatbilstību; › Prokuratūras likuma 20. panta pirmās daļas kārtībā iesniegts prokurora iesniegums nodibinājumam un divām šī nodibinājuma amatpersonām par juridiskās adreses neatbilstību; › Prokuratūras likuma 20. panta pirmās daļas kārtībā iesniegts prokurora iesniegums nodibinājumam un divām šī nodibinājuma amatpersonām par juridiskās adreses neatbilstību.
Tiesvedības	Atskaites periodā ir pabeigta tiesvedība, kas uzsākta pirms atskaites perioda saistībā ar prokurora amata pretendenta pieteikumu par lēmuma, ar kuru ir noraidīta viņa kandidatūra prokurora amatam, atzīšanu par prettiesisku (lieta Nr.A420279819). Tiesas nolēmums labvēlīgs prokuratūrai.
Veiktās pārbaudes	Tika izvērtēta Valsts ieņēmumu dienesta sniegtā informācija par desmit prokuroru pārkāpumiem valsts amatpersonu kārtējā gada deklarācijas par 2019. gadu iesniegšanā, un sniegts atzinums par nepieciešamību Prokuratūras informācijas sistēmā informēt visus prokurorus par pārbaudē konstatētām kļūdām.

Citu uzdevumu izpilde un to apraksts

Citu uzdevumu izpilde	Citu uzdevumu izpildes apraksts
Pedalīšanās dažādās institūciju darba grupās un komisijās	› Tieslietu ministrijas pastāvīgajā Kriminālprocesa likuma darba grupā; › Tieslietu ministrijas pastāvīgajā Krimināllikuma darba grupā; › Tieslietu ministrijas pastāvīgajā Administratīvās atbildības darba grupā; › Starpinstitūciju darba grupā, kas izveidota izmeklētāja profesijas standarta izstrādei, kurā, piedaloties ekspertiem no dažādām tiesībaizsardzības iestādēm, tika izstrādāts izmeklētāja profesijas standarta projekts; › Ekspertu statusā vairākās Saeimas Juridiskās komisijas un Juridiskās komisijas Krimināltiesību politikas apakškomisijas sēdēs; › Saeimas parlamentārās izmeklēšanas komisijā “Par valdības rīcību Covid-19 pandēmijas pārvarēšanā”; › Iekšlietu ministrijas vadītajā pastāvīgajā darba grupā cilvēktirdzniecības novēršanas pamatnostādņu īstenošanas koordinēšanai. Minētās darba grupas ietvaros regulāri tiek aktualizēta ar cilvēku tirdzniecību valstī saistītā informācija, jaunākās tendences un problemātika; › Atbilstoši 2019. gada 3. septembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 414 “Kārtība, kādā tiek izvērtēta personas atbilstība pedagoga amatam” 8. punktam Ģenerālprokuratūras pārstāvi iekļauj Personu izvērtēšanas komisijas sastāvā. Minētā komisija izvērtē agrāk sodītas personas, kuras vēlas strādāt par pedagogu. Komisijas uzdevums ir izvērtēt, vai atļauja šīm personām strādāt par pedagogu nekaitēs izglītojamo interesēm. Ar Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītājas rīkojumu jau vairākus gadus Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas

	nodaļas prokurori ir iekļauti šajā komisijā, kurā darbu turpināja arī 2021. gadā; › Saskaņā ar Tiesu ekspertu likuma 7. panta otrajā daļā noteikto piedalīšanās Tiesu ekspertu eksaminācijas komisijas darbā.
Piedalīšanās 2021. gada Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena komisijā	Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas virsprokurors un prokurors 2021. gada vasaras Valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena komisijā pildīja apakškomisijas vadītāja pienākumus. Par paveikto šajā jomā tika pasniegts Tieslietu ministrijas Pateicības raksts par izcilu darba veikumu un personīgo ieguldījumu pirmā valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena nodrošināšanā. Jāpiemin, ka Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurors tika iesaistīti arī 2021. gada rudens valsts vienotā jurista profesionālās kvalifikācijas eksāmena norisē.
Sagatavota un sniegta nepieciešamā informācija citām institūcijām	› Sagatavotas vairākas dienesta vēstules Iekšlietu ministrijai un Tieslietu ministrijai, kā arī informācijas apkopojumi pēc starptautisko organizāciju pieprasījuma par jautājumiem, kas saistīti ar cilvēku tirdzniecības apkarošanu un novēršanu; › Izvērtēti no starptautiskajām organizācijām un institūcijām saņemtie dokumenti un sagatavota informācija, proti: Krievijas Federācijas Ģenerālprokuratūrai divas reizes sniegta informācija saistībā ar tās lūgumiem izskatīt iesniegumus par iespējamiem personas tiesību aizskārumiem Latvijas Republikā; › Sagatavota un sniegta atbilde uz ārvalsts tiesiskās palīdzības lūgumu – Lietuvas Ģenerālprokuratūrai par Civillikuma 1438. panta noteikumiem un Latvijas tiesu praksi; › Sniegtas atbildes uz Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) aptaujas anketu par iesaldēto, arestēto un konfiscēto līdzekļu (mantas) apsaimniekošanas politiku, likumdošanas ietvaru, institūcijām un praksi; › Sagatavota informācija Eiropas prokuroru konsultatīvai padomei par atsevišķiem Satversmes tiesas nolēmumiem, kuros analizēta prokuratūras neatkarība vai atalgojums; › Sagatavota un sniegta nepieciešamā informācija ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja ikgadējā ziņojuma anketai (ARQ) par dažādiem narkotiku izplatības jautājumiem; › Sagatavotas atbildes uz Eiropas Komisijas jautājumiem, kas saistīti ar ikgadējā ziņojuma <i>European Rule of Law Mechanism</i> sagatavošanu; › Tieslietu ministrijai sniegta informācija par Lanzarotes komitejas 2. fāzes novērtēšanas anketā “Bērnu aizsardzība pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību, izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas” uzdotajiem jautājumiem; › Tiesu administrācijai sniegtas atbildes uz Eiropas Komisijas par tiesu sistēmas efektivitātes paaugstināšanu (CEPEJ) izstrādātās anketas jautājumiem daļā par prokuroriem; › Sagatavota atbilde Iekšlietu ministrijas Informācijas centram par datu migrāciju uz e-lietas platformu; › Sagatavota atbilde pēc Eiropas Padomes Konvencijas par bērnu aizsardzību pret seksuālo izmantošanu un seksuālu

	vardarbību komitejas – Lanzarotes komitejas – novērtējuma ziņojuma projekta; › Sagatavota atbilde Nīderlandes kolēģiem par prokuratūras kompetenci, normatīvajiem aktiem, kriminālprocesu piekritību un prokuroru tiesībām realizēt savus amata pienākumus citas prokuratūras darbības teritorijā; › Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta virsprokurora vārdā sagatavota atbilde Krievijas Federācijas Ģenerālprokuratūrai par pieprasīto informāciju par personas iesniegumiem; › Sagatavota atbilde Ārlietu ministrijas Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās par Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. panta iespējamu pārkāpumu Latvijā – krimināllietā, kurā pieņemts lēmums par krimināllietas izbeigšanu; › Sagatavota vēstule Tieslietu ministrijai par kriminālprocesu neuzsākšanu un izbeigšanu sakarā ar noziedzīga nodarījuma maznozīmīgumu saistībā ar grozījumiem likumā “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”, kas stājās spēkā 2020. gada 6. jūlijā.
Ģenerālprokurora vārdā sagatavotas atbildes un pavēļu projekti	› Rīgas tiesas apgabala prokuroram par lūgumu savienot prokurora amatu ar biedrības dibinātāja un biedrības valdes locekļa amatu, pieprasot Korupcijas novēršanas un apkarošanas dienestu sniegt viedokli; › Sagatavots ģenerālprokurora vēstules projekts Saeimas Juridiskajai komisijai un tieslietu ministram par nepieciešamību veikt grozījumus Krimināllikuma 317., 318. un 319. panta dispozīcijās un precizēt tajās būtiska kaitējuma kritērijus; › Izstrādāts ģenerālprokurora 2021. gada 24. augusta rīkojuma “Par rīcību un informācijas sniegšanu kriminālprocesos” projekts. Šī rīkojuma sagatavošanā Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori izskatīja apjomīgu virsprokuroru sniegto informāciju, kā arī tika veikts tiesību normu detalizēts izvērtējums.
Nodaļas prokuroru dalība sanāsmēs un citviet	Pārstāvēta prokuratūra Apvienoto nāciju organizācijas (ANO) Pretterorisma direktorāta attālinātā vizītē Latvijā, kā arī Eiropas izveidotajā starptautiskajā prokuroru fokusa grupā cīņai ar migrantu kontrabandu; Tieslietu ministrijas rīkotajā sanāsmē “Reālā soda izciešanas termiņu Tiesu informācijas sistēmā” diskusija par soda izciešanas sākuma un beigu datumu, saistībā ar Digitalizācijas direktīvas normu pārņemšanu un ar dalībvalstu noteiktajiem ierobežojumiem nodarboties ar uzņēmējdarbību un ieņemt komersantu pārstāvēttiesīgo personu amatus visā Eiropas Savienībā (turpmāk – ES); 2021. gadā konsultāciju birojs <i>Milieu Consulting</i> veica Eiropas Komisijas Tieslietu un patērētāju ģenerāldirektorātam pētījumu par procesuālajām garantijām neaizsargātiem pieaugušajiem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā. Pētījuma mērķis bija izvērtēt ES dalībvalstu likumdošanu, vadlīnijas un praksi attiecībā augstākminēto personu definēšanu, identificēšanu

	un to procesuālajām tiesībām kriminālprocesā. Pētījums sniegs informāciju Komisijai par vajadzību pēc obligātiem standartiem šajā jomā un iespējamām ES likumdošanas iniciatīvām. Pētījuma ietvaros nodaļas prokurori sniedza intervijas par minēto personu tiesisko aizsardzību Latvijā. Tāpat minētā biroja pārstāvim 2021. gadā Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori sniedza interviju kā eksperti par jautājumiem, kas saistīti ar Cietušo direktīvas ieviešanu Latvijā. Latvijas Republikas nacionālā ziņojuma par cilvēktiesību situāciju Latvijā izskatīšanā ANO Vispārējā periodiskā pārskata (UPR) 3. cikla ietvaros.
Apkopota informācija	Par masu saziņas līdzekļos atspoguļotajiem gadījumiem, kas saistīti ar prettiesisku darbību veikšanu pret žurnālistu profesionālo darbību, no izmeklēšanas iestādēm pieprasot pārbaudei attiecīgās krimināllietas un pārbaudes materiālus, tika sniegts viedoklis par nepieciešamajiem amatā augstāka prokurora reaģēšanas pasākumiem.
Sniegtas konsultācijas	Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori kopumā sniedza 155 konsultācijas citu līmeņa prokuratūras struktūrvienību prokuroriem civiltiesisko, administratīvo, krimināltiesisko normu piemērošanas, kā arī par jautājumiem, kas saistīti ar trauksmes celšanu.

Apraksts par aktuālāko lietu virzību

- 2022. gada 26. janvārī pieņemts lēmums par kriminālprocesa Nr. 12812000821 (par Covid-19 vācību veikto pasūtījumu) pārņemšanu un līdz 2022. gada 7. februārim lemjams jautājums par kriminālvajāšanas uzsākšanu.
- 2021. gada 19. oktobrī Ģenerālprokurora padomē apstiprinātā Latvijas Republikas prokuratūras plāna Valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumu un noziedzības novēršanas padomes rīcības plāna pasākumu īstenošanas turpināšana. Tika un tiek veikts koordinācijas darbs, nolūkā sekot līdzi minētā plāna izpildes gaitai, nepieciešamības gadījumā sniedzot atbalstu plāna punktu izpildē.
- Pabeigtā e-lietas projekta pilnīgas funkcionalitātes ieviešanas turpināšana, t. sk. ar projekta sadarbības partneriem (Tiesu administrācija, Valsts probācijas dienests, Ieslodzījumu vietu pārvalde).
- Prokuroru disciplinārās atbildības nolikuma izstrādes uzsākšana.
- Piedalīšanās turpināšana civillietā Nr. C29380119 Ģenerālprokuratūras prasībā par fiktīvas laulības atzīšanu par neesošu.
- Piedalīšanās Iekšējā audita nodaļas rīkotajā auditā "Iekšējā un ārējā komunikācija".

Cita informācija, kas skar nodaļas darbību

Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori ir veikuši arī citus turpmāk norādītos pienākumus.

- Tika sniegts rakstveida paskaidrojums tiesai administratīvajā lietā, kurā Ģenerālprokuratūra ir atbildētāja (personas pieteikumā par prokuratūras rīcību).
- Piedalīšanās Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) testēšanā/normatīvu sagatavošanā. Sagatavots apkopojums un pievienots ProIS audita 1. ieteikumam, veicot padziļinātu izpēti un norādot secinājumus.

- Par izvērtēšanu un informācijas sniegšanu Administratīvā direktora dienestam par Valsts zemes dienesta nosūtīto piedāvājumu noslēgt jaunu starpresoru vienošanos un līgumu, kur, veicot aptaujāšanu, tika sniegts atbalsts Administratīvā direktora dienestam.
- Par Valsts kases vēstuli par e-pakalpojuma (eKase lietošanu) aptaujas veikšana, informācijas apkopošana, nodošana Informāciju tehnoloģiju nodaļai un atbalsta sniegšana Administratīvā direktora dienestam arī turpmāko problēmjautājumu risināšanā ar Valsts kasi, VID un Nodrošinājuma valsts aģentūru, kā arī atbalsta sniegšanu prokuroriem eKase piekļuves tiesību saņemšanā.
- Veikta 2021. gada prokuratūras darba plāna 7. punkta izpilde, kā arī sagatavots apkopojums par darba plāna 6. punkta izpildi.
- Iesaiste problēmjautājumu risināšanā par grozījumu nepieciešamību Ministru kabineta 2010. gada 14. septembra noteikumos Nr. 850 "Kriminālprocesa informācijas sistēmas noteikumi".
- Vidzemes apgabaltiesā Administratīvās atbildības likuma 32. nodaļas kārtībā izskatīts prokurora pieteikums par administratīvā pārkāpuma lietas jaunu izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem. Vidzemes apgabaltiesa prokurora pieteikumu pilnībā apmierināja, atceļot Vidzemes rajona tiesas spriedumu un izbeidzot lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.
- Disciplinārtiesā izskatīta sūdzība par ģenerālprokurora lēmumu. Ar Disciplinārtiesas lēmumu prokuroram noteikts disciplinārsods – prokurora mēnešalgas samazināšana.
- Rīgas rajona tiesā uzturēta Ģenerālprokuratūras prasība civillietā par biedrības darbības izbeigšanu. Ar Rīgas rajona tiesas spriedumu Ģenerālprokuratūras prasība pilnībā apmierināta.
- Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā izskatīts personas pieteikums par prokuratūras rīcību. Ar tiesas spriedumu administratīvajā lietā (2022. gadā) personas pieteikums par pienākuma uzlikšanu Ģenerālprokuratūrai atbildēt uz pieteicēja sūdzību noraidīts.
- Pēc personas iesnieguma tika veikta prokurora pārbaude par administratīvā pārkāpuma lietu Nr. 21478000304921 par cietsirdīgu izturēšanos pret suni Ārčiju. Pārbaudes gaitā konstatēti būtiski materiālo un procesuālo normu pārkāpumi Pārtikas un veterinārā dienesta pieņemtajos lēmumos un 2021. gada 8. jūnijā par šiem lēmumiem tika iesniegts prokurora protests Administratīvās atbildības likuma paredzētajā kārtībā Rīgas rajona tiesai. Rīgas rajona tiesa iesniegto prokurora protestu noraidīja un 2021. gada 14. oktobrī tika iesniegts prokurora apelācijas protests Rīgas apgabaltiesā, kas vēl nav izskatīts.
- Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas prokurori sniedza paskaidrojumus Valsts Darba inspekcijai administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 30339000020121 pret prokuratūru par mobingu un bosingu. Paskaidrojumos norādītais tika ņemts vērā un 2021. gada 27. jūlijā stājās spēkā lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu, jo nav konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Kā prioritātes 2022. gadā nosakāmas Prokuratūras darbības stratēģijā 2022.–2027. gadam plānoto 2022. gadam uzdevumu izpilde Prokuratūras funkciju īstenošanas koordinācijas nodaļas kompetences ietvaros; 2021. gada 19. oktobrī Ģenerālprokurora padomē apstiprinātā Latvijas Republikas prokuratūras plāna valsts kontroles lietderības revīzijas ieteikumu un noziedzības novēršanas padomes rīcības plāna pasākumu īstenošanai nepieciešamo pasākumu veikšana 2022. gadā nodaļas kompetences ietvaros; e-lietas projektā izstrādāto funkcionalitāšu ieviešanas turpināšana, palielinot iespēju ProIS strādāt krimināllietās ar elektroniskiem dokumentiem, t.sk. plašāk izmantojot dokumentu elektroniskās formas, kā arī ProIS nepieciešamo izmaiņu definēšanas un testēšanas pēc to piegādes ProIS testa vidē veikšana vai veikšanas koordinācija; kriminālprocesa Nr. 12812000821 (par Covid-19 vakcīnu veikto pasūtījumu) pabeigšana prokuratūrā; iekšējo

normatīvu izstrāde (Prokuroru atestācijas komisijas nolikums, Prokuroru kvalifikācijas komisijas nolikums, Integritātes/korupcijas risku novēršanas kārtība, Prokuroru disciplinārās atbildības nolikums); informatīvu pasākumu veikšana, kas skar Prokuroru ētikas kodeksā ietvertā regulējuma piemērošanu; prokuratūras pārstāvības nodrošināšanas turpināšana Tieslietu ministrijas pastāvīgajās darba grupās (Krimināllikuma, Kriminālprocesa likuma, Administratīvās atbildības, Kriminālsodu izpildes politikas), kā arī citās starpinstitūciju darba grupās; koordinējošo prokuroru institūta darbības nodrošināšana un izvērtēšana; diskusiju organizēšana un vadlīniju izstrāde jautājumos par administratīvā pārkāpuma procesu, Administratīvās atbildības likuma piemērošanas problemātiku un prokurora lomu administratīvā pārkāpuma procesā.

Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas darba rādītāji

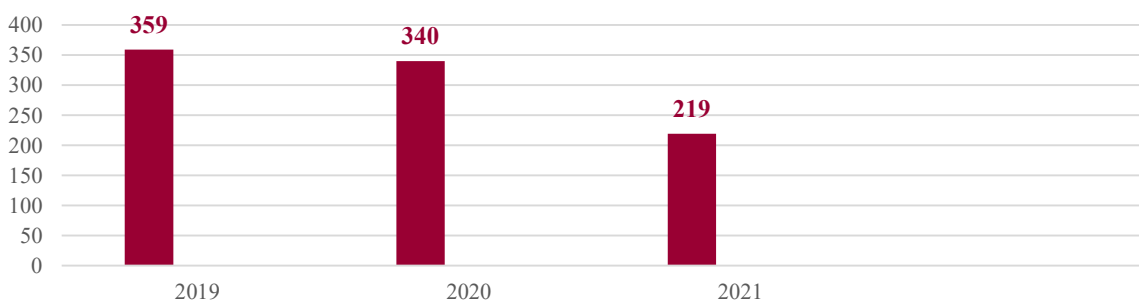
Ģenerālprokuratūrā veiktās struktūrvienību reorganizācijas rezultātā no prokuratūras iekšējās struktūras tika izslēgts Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departaments, bet tajā ietilpstošā Tiesās izskatāmo civillietu nodaļa iekļauta Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamentā, iegūstot nosaukumu Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļa. Tās funkcijas personu un valsts tiesību aizsardzības jomā konkretizētas Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta nolikumā.

Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļa darbojas no 2021. gada 5. maija. Tajā noteiktas 7 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 6 prokurora štata vietas), no kurām nav aizpildīta 1 prokurora štata vieta.

Ārpus krimināltiesiskās jomas prokuratūras darbībā ir gan Civilprocesa likumā paredzēto tiesību un pienākumu īstenošana, gan Prokuratūras likumā un citos likumos paredzētā prokurora uzraudzība personu un valsts tiesību un likumīgo interešu aizsardzībai.

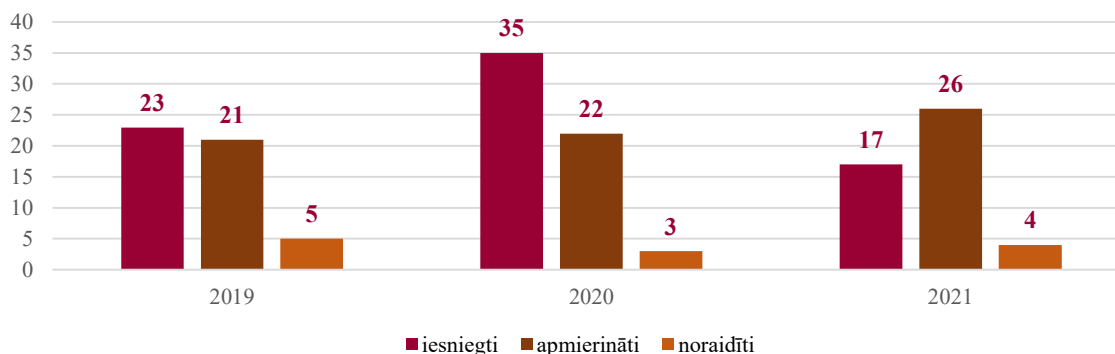
Civilprocesa likuma 483.–484. pants nosaka ģenerālprokurora ekskluzīvās tiesības Augstākajā tiesā iesniegt protestu par nepārsūdzamu pirmās instances tiesas nolēmumu. Šī ir vienīgā iespēja, lai Augstākajā tiesā tiktu izskatītas lietas, kuras saskaņā ar likumu ir izskatītas tikai pirmajā instancē, bet kurās pieļauti būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi. Šis ir nozīmīgs personu tiesību aizsardzības līdzeklis, kas sniedz būtisku ieguldījumu judikatūras veidošanā. Mainot iesniegumu par tiesas nolēmumu protestēšanu izskatīšanas un pārsūdzības kārtību, 2021. gadā ir samazinājies prokuratūras sniegto atbilžu skaits, un tādējādi nodrošināta prokuratūras resursu efektīvāka izmantošana.

Izskatītie iesniegumi Civilprocesa likuma 484.pantā noteiktajā kārtībā

2021. gadā, izskatot 219 iesniegumus ar lūgumu iesniegt protestu par nepārsūdzamu pirmās instances tiesas nolēmumu, ģenerālprokurors iesniedzis 17 protestus, savukārt Senāts izskatījis 30 protestus, no kuriem 26 protesti apmierināti.

Protesti Civilprocesa likuma 60.nodaļā noteiktajā kārtībā

Senāta izskatītie protesti fizisko personu maksātnespējas lietās:

1) par saistību dzēšanas plāna izpildi

Lieta Nr. SPC-11/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru fiziskās personas saistību dzēšanas procedūra izbeigta, neatbrīvojot viņu no atlikušajām nedzēstajām saistībām. Protestā norādīts, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 161. panta 1. punktam saistību dzēšanas procedūras laikā parādniekam ir tiesības paturēt vismaz divas trešdaļas no saviem ienākumiem, lai segtu savas uzturēšanas izmaksas.

Senāts protestā norādītos argumentus atzinis par pamatotiem un norādījis, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 160. panta 2. punktu parādniekam ir pienākums saistību dzēšanas procedūras laikā gūt ienākumus atbilstoši savām spējām, lai pilnīgāk apmierinātu kreditoru prasījumus. Vienlaikus atbilstoši Maksātnespējas likuma 161. panta 1. punktam saistību dzēšanas procedūras laikā parādniekam ir tiesības paturēt vismaz divas trešdaļas no saviem ienākumiem, lai segtu savas uzturēšanas izmaksas. Tiesa pareizi atzinusi, ka parādnieka kontā iemaksātā nauda ir uzskatāma par parādnieka ienākumiem, tomēr nav ņēmusi vērā, ka parādnieka kopējie ikmēneša ienākumi bija mainīgi.

Lieta Nr. SPC-28/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu, ar kuru apmierināts fiziskās personas pieteikums par maksātnespējas procesa izbeigšanu. Protestā norādīts, ka tiesa nav paziņojusi kreditoriem par parādnieka pieteikuma izskatīšanu, liedzot iespēju izteikt iebildumus par maksātnespējas procesa norisi un iespēju dzēst atlikušās saistības, nav ņēmusi vērā, ka parādnieka ienākumi ir bijuši lielāki nekā norādīts saistību dzēšanas plānā. Turklāt protestā vērsta uzmanība uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas blakus lēmumā konstatētajiem apstākļiem, kas liecina par parādnieka negodprātīgu rīcību – tikai pēc maksātnespējas procesa pabeigšanas ceļot trīs prasības tiesā par valdes locekļa amata atlīdzības un kompensācijas par neizmaksāto atvaļinājumu piedziņu.

Protestā minētos argumentus par tiesas pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem Senāts atzinis par pamatotiem, norādot, ka saskaņā ar Maksātnespējas likuma 143. panta otro daļu parādnieka manta ir arī parādnieka ienākumi, kas gūti fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā. Tādējādi naudas līdzekļi, uz kuriem parādniekam tiesības radušās pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas, uzskatāmi par ienākumiem Maksātnespējas likuma 143. panta otrās daļas izpratnē, un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 155. pantu maksātnespējīgai fiziskai personai ir pienākums vienu trešo daļu no saviem ienākumiem novirzīt kreditoru prasījumu segšanai.

Senāts norādījis, ka nevienā no civillietām nav atrodamas ziņas, ka maksātnespējas procesā parādnieks būtu paziņojis administratoram par debitoru parādiem, centies realizēt savas tiesības saņemot atlīdzību par valdes locekļa pienākumu pildīšanu. Savukārt debitoru parādu atgūšanu ir uzsācis tikai pēc tam, kad tiesa bija nolēmusi maksātnespējas procesu izbeigt un parādnieku atbrīvot no nedzēstajām saistībām. Saskaņā ar Maksātnespējas likumu, lai parādnieku atbrīvotu no atlikušajām saistībām, parādniekam ir jābūt godprātīgam, tomēr iepriekš norādītie fakti liecina par pretējo.

Policija, izvērtējot tai nosūtīto informāciju, uzsākusi kriminālprocesu par iespējamām krāpnieciskām darbībām fiziskās personas maksātnespējas procesā.

Lieta Nr. SPC-36/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas lēmumu, ar kuru izbeigta fiziskās personas saistību dzēšanas procedūra un maksātnespējas process, neatbrīvojot personu no saistību dzēšanas plānā norādītajām atlikušajām saistībām.

Apmierinot protestu, Senāts norādīja, ka saistību dzēšanai novirzāmie līdzekļi primāri saistīti ar ienākumiem, tostarp no algota darba, tomēr neizslēdzot, ka kādā laika periodā tie objektīvu iemeslu dēļ var nebūt vai tie nesasniedz minimālās algas apmēru. Arī maksātnespējas laikā saņemtie maksājumi no valsts budžeta, ja tie saistīti ar agrāk veiktiem nodokļu maksājumiem, var tikt novirzīti kreditoru prasījumu segšanai. Tāpēc Maksātnespējas likuma 160. panta 2. punktā lietotā ienākumu gūšanas jēdziena tvērumā ietilpst arī bezdarbnieka pabalsta saņemšana.

Tāpat Senāts atzina, ka jautājuma izlemšanā nav pielietoti visi procesuālie līdzekļi, kas izmantojami, lai vispusīgi noskaidrotu apstākļus, kuriem ir nozīme parādnieces godprātības vērtēšanā. Civilprocesa likuma 230. pants nepieļauj lēmumu pamatot ar pieņēmumiem.

Senāts norādīja, ka tiesa bez pamata Maksātnespējas likuma 162. panta sestajā daļā, likuma „Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību” (spēkā līdz 2020. gada 9. jūnijam) 33. pantā un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma (spēkā no 2020. gada 10. jūnija līdz šim brīdim) 38. pantā paredzēto mehānismu neizmantošanu izskatāmās lietas apstākļos uzskatījusi par šķērslī saistību dzēšanai, jo no uzskaitītajām tiesību normām izriet parādnieka tiesības, nevis pienākums vērsties tiesā ar lūgumu par saistību dzēšanas plānā ietvertu maksājumu kreditoriem termiņu pārcelšanu, vienlaikus par attiecīgo periodu pagarinot saistību dzēšanas procedūras termiņu.

Lieta Nr. SPC-13/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu, ar kuru izbeigta fiziskās personas saistību dzēšanas procedūra un maksātnespējas process, neatbrīvojot personu no saistību dzēšanas plānā norādītajām atlikušajām saistībām, jo tiesas lēmums balstīts uz kreditora sniegto informāciju par saistību dzēšanas plānā norādīto maksājumu daļēju veikšanu, kas ir bijusi kļūdaina.

Senāts atzina, ka tas apstāklis, ka līdz ar parādnieces uzvārda maiņu kreditors nav spējis identificēt maksājumus veikušo personu, nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka parādniece nav pildījusi saistību dzēšanas plānu, jo visos maksājumu apliecinajos dokumentos norādīts civillietas numurs, kas ir pietiekams maksātāja identificēšanai.

Lieta Nr. SPC- 18/2021

Protests iesniegts par Kurzemes rajona tiesas lēmumu, ar kuru izbeigta fiziskās personas saistību dzēšanas procedūra un maksātnespējas process, neatbrīvojot personu no saistību dzēšanas plānā norādītajām atlikušajām saistībām, jo tiesas secinājumi par saistību dzēšanas plāna nepienācīgu izpildi nav balstīti uz vispusīgi noskaidrotiem faktiskajiem lietas apstākļiem.

Senāts norādīja, ka priekšnoteikums saistību dzēšanas procedūras izbeigšanai un nesegto saistību dzēšanai jeb parādnieka atbrīvošanai no nesegtajām saistībām ir saistību dzēšanas plāna izpilde. Fiziskajai personai tiesas apstiprinātais saistību dzēšanas plāns jāgroza tikai tajos gadījumos, kad fiziskās personas ienākumi palielinās vai samazinās tādā apmērā, ka tas ietekmē

saistību dzēšanas plāna īstenošanas termiņu, kas noteikts saskaņā ar Maksātnespējas likuma 155. pantu. Mainoties parādnieka ienākumiem sakarā ar minimālās darba algas palielināšanos, kreditora ieguvums būtu nebūtisks. Nebūtiski mainoties parādnieka ienākumiem, nav nepieciešamība grozīt saistību dzēšanas plānu.

Lietā Nr. SPC-3/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas lēmumu, ar kuru izbeigta parādnieces saistību dzēšanas procedūra un izbeigts maksātnespējas process, neatbrīvojot parādnieci no nedzēstajām saistībām. Saistību dzēšanas plānā paredzētajā termiņā parādnieces ienākumi bija mainīgi un pēc plāna darbības termiņa viņa bija veikusi koriģējošus maksājumus. Parādniece trīs gadus pildījusi saistību dzēšanas plānu, taču pirmo maksājumu viņas vietā objektīvu apstākļu dēļ veikusi cita persona.

Tiesa konstatējusi, ka parādniece nav personiski pildījusi saistību dzēšanas plānu, kā arī veikusi maksājumu pēc saistību dzēšanas plāna darbības beigām, ar ko aizskartas kreditoru tiesības.

Senāts tiesas secinājumus atzina par nepamatotiem, jo tiesa nav ņēmusi vērā judikatūrā nostiprinātās atziņas par to, ka ir pieļaujama aprēķinos radušos kļūdu novēršana pirms pieteikuma par saistību dzēšanas procedūras un maksātnespējas procesa pabeigšanu iesniegšanas tiesā. Senāts atzinis, ka kontekstā ar nepieciešamību konstatēt parādnieka pārkāpuma būtiskumu, tiesai vajadzēja izmantot Civilprocesa likuma 93. panta ceturtajā daļā paredzēto mehānismu un dot parādniecei iespēju paskaidrot notikušā iemeslus. Maksātnespējas likuma 164. panta otrajā daļā paredzēto tiesisko seku tūlītēja piemērošana konkrētajā gadījumā nav uzskatāma par samērīgu un taisnīgu.

2) par saistību dzēšanas plāna atbilstību Maksātnespējas likuma prasībām

Lietā Nr. SPC-8/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu, ar kuru apstiprināts parādnieka saistību dzēšanas plāns ar grozījumiem. Protestā norādīts, ka tiesa nepareizi piemērojusi Maksātnespējas likuma 155. panta trešās daļas 2. punktu un ceturto daļu, jo atzinusi, ka parādnieka maksājums kreditoriem var būt mazāks par vienu trešo daļu no minimālās darba algas.

Protests tika izskatīts Senātā paplašinātā sastāvā.

Senāts protestu apmierināja, atzīstot, ka ienākumu paturēšana maksātnespējas procesā paredzēta vienīgi ar mērķi parādnieka un viņa apgādībā esošo personu uzturēšanas izmaksu segšanai. Likumdevējs nav pieļāvis parādnieka pilnīgu rīcības brīvību ar ienākumiem, bet gan paredzējis iespēju segt uzturēšanas izmaksas, atlikušos ienākumus novirzot kreditoru prasījumu segšanai. Konkrētajā gadījumā tiesa, grozot saistību dzēšanas plānu, atstājusi bez ievērības, ka parādnieka saistību dzēšanas plāna grozījumos nav norādes, kādiem mērķiem paredzēti uzturēšanas izdevumi, proti, summa, kas paliek parādniekā rīcībā un no kuras netiek segti kreditoru prasījumi.

Tai pašā laikā Senāts atkāpās no 2020. gada 2. jūlija lēmumā lietā Nr. SPC – 14/2020 un 2020. gada 14. oktobra lēmumā lietā Nr. SPC – 13/2020 ietvertā Maksātnespējas likuma 155. panta tulkojuma, uz kuru norādījis protesta iesniedzējs, un atzina, ka Maksātnespējas likuma tiesību normas, tajā skaitā 155. pantu, likumdevējs veidojis, ņemot vērā maksātnespējas procesa mērķus, samērodams kreditora un parādnieka tiesības. Maksātnespējas likuma 155. panta tiesību normas ir paredzētas, lai noteiktu saistību dzēšanas termiņu, nevis lai noteiktu to parādnieka ienākumu daļu, kuru ir tiesības saņemt kreditoram. Lai kreditors saņemtu atlīdzību, ja pastāv apjomīgas parādsaistības un nelieli ienākumi, likumdevējs ir paredzējis piemērot Maksātnespējas likuma 155. panta ceturto daļu.

Pēc Senāta lēmuma Tieslietu ministrija iesniedza grozījumus Maksātnespējas likumā, kurus Saeima apstiprināja, un šobrīd likumā ir skaidri noteikts, ka gadījumos, kad saistību dzēšanas plāna termiņš nosakāms saskaņā ar Maksātnespējas likuma 155. panta otro vai trešo daļu, kreditoru prasījumu segšanai novirzāmi līdzekļi vismaz vienas trešdaļas apmērā no parādnieka ienākumiem pēc nodokļu samaksas.

Lieta Nr. SPC – 1/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu, ar kuru apmierināts parādnieka pieteikums par saistību dzēšanas plāna apstiprināšanu. Protestā norādīts, ka saistību dzēšanas plāns paredz izmantot trešās personas palīdzību plāna pildīšanā, kas ir pretrunā ar Maksātnespējas likuma 160. panta 2. punkta noteikumiem un Maksātnespējas likumā nostiprinātajiem maksātnespējas procesa principiem.

Senāts protestu apmierināja un atzina, ka tiesai jau saistību dzēšanas plāna apstiprināšanas stadijā ir jāapsver, vai tajā atspoguļotie dati par paredzamiem ienākumiem (to gūšanas veidu un apmēru) un kreditoriem novirzāmām summām ļauj prezumēt, ka likumā noteikto pienākumu parādnieks izpildīs pienācīgi un šā plāna izpildes gadījumā radīsies tiesisks pamats parādnieka atbrīvošanai no atlikušajām saistībām. Lemjot par saistību dzēšanas plāna apstiprināšanu, tiesai ir jāpārliciecinās, vai plāns atspoguļo parādnieka apņemšanos gūt ienākumus atbilstoši viņa objektīvajām iespējām un vai, plānu izpildot, tiks sasniegts maksātnespējas procesa mērķis – kreditoru prasījumu pilnīgāka apmierināšana.

Lieta Nr. SPC-19/2021

Protests iesniegts par Zemgales rajona tiesas lēmumu, ar kuru noraidīts fiziskās personas maksātnespējas procesa administratora pieteikums par bankrota procedūras pabeigšanu, saistību dzēšanas procedūras nepiemērošanu un maksātnespējas procesa izbeigšanu.

Senāts norādīja, ka procesā iesaistītajām personām savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāizpilda godprātīgi. Parādnieks un kreditors nedrīkst izmantot procesu, lai netaisni iedzīvotos. Ievērojot to, ka vairumā fiziskās personas kreditoru prasījumu pamatā bija līgumi, kas slēgti pēdējo triju gadu laikā pirms fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas, Senāts piekrita protestā norādītajam, ka tiesai atbilstoši Civilprocesa likumā un Maksātnespējas likumā noteiktajam vajadzēja vērtēt, vai darījumi, kurus parādniece noslēgusi pēdējo triju gadu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas, ir tieši veicinājuši maksātnespējas iestāšanos vai zaudējumu rašanos kreditoriem, kā arī to, vai parādniece apzinājās, ka šādu darījumu slēgšana var novest līdz maksātnespējai vai zaudējumu radīšanai kreditoriem.

3) citi jautājumi fiziskās personas maksātnespējas procesā

Lieta Nr. SPC-7/21

Protests iesniegts par Zemgales rajona tiesas spriedumu, ar kuru pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process. Protestā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā Maksātnespējas likumā noteikto kārtību par fiziskās personas pasludināšanu par maksātnespējīgu, ja personai pieder zemnieku saimniecība.

Apmierinot protestu, Senāts norādījis, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 123. panta otrajai daļai uz zemnieku saimniecības dibinātāju vai dalībnieku nevar attiecināt fiziskās personas maksātnespējas procesa noteikumus, kamēr zemnieku saimniecībai nav pabeigts juridiskās personas maksātnespējas process. Tas nozīmē – kamēr fiziska persona ir zemnieku saimniecības īpašniece, tā nevar uzsākt fiziskās personas maksātnespējas procesu.

Lieta Nr. SPC-10/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt kreditora pieteikumu fiziskās personas maksātnespējas procesa lietā. Pieteikumā tika lūgts pieņemt lēmumu

par fiziskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu, neatbrīvojot no atlikušajām parādsaistībām, kā arī lūgts uzlikt parādniekam pienākumu iesniegt pierādījumus par viņa ienākumu apmēru maksātnespējas procesa laikā.

Apmierinot protestu, Senāts norādīja, ka kreditora tiesības patstāvīgi iesniegt pieteikumu par saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu tieši noteiktas Maksātnespējas likuma 165. panta trešajā daļā.

Nepamatoti ir tiesas lēmumā izdarītie secinājumi, ka pienākums pārbaudīt parādnieka rīcību, pieprasīt no viņa pierādījumus par ienākumu apmēru un bankas kontu izrakstus tiesai ir tikai tad, kad Civilprocesa likuma 363.³⁵ panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā tā lemj, vai apstiprināt saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu un, ka Maksātnespējas likuma 165. panta trešajā daļā noteiktā kreditora tiesību īstenošana atliekama līdz brīdim, kad beidzies saistību dzēšanas procedūras termiņš.

Senāts vērta uzmanību – uz to, ka kreditoru Maksātnespējas likuma 165. panta trešās daļas 2. punktā paredzēto tiesību īstenošana nav atliekama līdz brīdim, kad beigsies saistību dzēšanas plānā noteiktais saistību dzēšanas termiņš un tiesai būs jāizlemj parādnieka pieteikums par viņa atbrīvošanu no atlikušajām saistībām, Senāts norādījis jau iepriekš (*sk. Senāta 2019. gada 17. decembra lēmuma lietā Nr. SPC-21/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1217.C33208515.4.L) 9. punktu*).

Tāpat Senāta lēmumā norādīts, ka Civilprocesa likuma 363.³⁵ pants neparedz tiesai tiesības atteikt pieņemt kreditora pieteikumu, kas iesniegts Maksātnespējas likuma 165. panta trešajā daļā paredzētajā kārtībā. Izskatot pieteikumu pēc būtības, izlemjami arī pieteikumā ietvertie lūgumi, tostarp par pierādījumu izprasīšanu. Konkrētajā gadījumā tiesa nav paudusi nekādu attieksmi pret kreditora pieteiktajiem lūgumiem, vienlaikus apgalvojot, ka pieteikumam nav pievienoti pierādījumi. Tas ir pretrunā ar Civilprocesa likuma 93. panta otro daļu, kas lietas dalībniekam piešķir tiesības lūgt tiesu izprasīt tādus pierādījumus, kurus viņam nav iespējams iegūt.

SPC-34/2021, SPC-22/2021

Protesti iesniegti par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas un Rīgas rajona tiesas lēmumiem, ar kuriem parādnieki atbrīvoti no saistību dzēšanas plānā norādītajām saistībām, neizvērtējot kreditoru prasījumu rašanās pamatu.

Maksātnespējas likuma 164. panta ceturtajā daļā nostiprināts vispārējs princips, atbilstoši kuram fiziskā persona maksātnespējas procesā nekādos apstākļos nevar tikt atbrīvota no saistībām, kuru pamatā ir neatļauta darbība.

Senāts vairākkārt ir norādījis, ka neatļauta darbība ir formulēta kā atklāts juridisks jēdziens, kas piepildāms ar saturu katru reizi no jauna. Tiesas, lemjot par parādnieku atbrīvošanu no atlikušajām parādsaistībām, nav izvērtējušas kreditoru prasījumus, kuru pamatā ir apdrošinātāju regresa kārtībā pieteikts prasījums par ceļu satiksmes negadījumā trešajai personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu.

Senāta izskatītie protesti juridiskās personas maksātnespējas procesos

Lieta Nr. SPC – 6/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru apmierināta administratores sūdzība par Maksātnespējas kontroles dienesta lēmumu.

Senāts lēmumā norādīja, ka maksātnespējas procesā parādniekam piederošās mantas pārdošanai jānorisinās tikai atbilstoši administratora izstrādātajam un kreditoru saskaņotajam mantas pārdošanas plānam, kuru sagatavojot vai precizējot, administratoram mantas sarakstā jānorāda visa parādniekam piederošā manta.

Administratora ieskatu par mantas bezvērtību likumdevējs nav paredzējis kā kritēriju attiecīgās mantas iekļaušanai vai neiekļaušanai mantas pārdošanas plānā un maksātnespējas procesā iesaistīto personu neinformēšanai par mantas patieso sastāvu.

Vērtējot administratora pienākumu sniegt ziņojumu tiesībaizsardzības iestādēm, Senāts, piekrītot protestā minētajiem argumentiem, uzsvēris, ka administrators ir savas jomas speciālists, kurš ieguvis juridisko izglītību, izgājis apmācību un tieši viņš ir tā persona, kura juridiskās personas maksātnespējas procesā ir kompetenta izvērtēt parādnieka pārstāvja rīcību. Administratoram ir pieejama vispusīga un visaptveroša informācija par parādnieka un tās pārstāvja saimniecisko darbību. Lai gan parādnieka pārstāvja rīcības tiesiskuma izvērtēšana un juridiskā kvalifikācija atbilstoši Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmēm ietilpst Valsts policijas kompetencē, darījumu sākotnējā izvērtēšana un ziņojuma sagatavošana ir uzlikta par administratora pienākumu. Turklāt šis ir pienākums (nevis tiesība), kas veicams ar krietnu un apzinīgu saimnieka rūpību, lai saprātīgam vērotājam no malas nerastos šaubas par administratora godprātību šī pienākuma izpildē.

Lieta Nr. SPC – 20/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru noraidīta kreditora sūdzība par administratora lēmumu neatzīt kreditora prasījumu.

Protestā norādīts, ka kreditoru prasījumu neesību fiziskās personas maksātnespējas procesā administrators objektīvi var konstatēt tikai tad, kad ir beidzies normatīvajos aktos noteiktais termiņš, kādā uzskatāms, ka dokuments paziņots, ja tas nosūtīts ar pasta komersanta starpniecību. Proti, ne ātrāk kā astotajā dienā pēc Maksātnespējas likuma 73. panta pirmajā daļā noteiktā viena mēneša termiņa izbeigšanās. Tādējādi administrators faktiski nevar izpildīt viņam Maksātnespējas likuma 137. panta pirmās daļas 3. punktā uzlikto pienākumu apzināt parādnieka mantu un saistības, iekams nav pagājis vismaz viens mēnesis un astoņas dienas no brīža, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts ieraksts par parādnieka maksātnespējas procesa pasludināšanu.

Senāts, piekrītot protestā norādītajiem argumentiem, atzinis, ka nevar būt šaubu, ka kreditoriem ar likumu piešķirtas tiesības pieteikt savus prasījumus fizisko personu maksātnespējas procesā tādā laika posmā, kas nav īsāks par sešiem mēnešiem no dienas, kad maksātnespējas reģistrā izdarīts attiecīgs ieraksts. Tas nozīmē, ka Maksātnespējas likuma 150. pantā paredzētās tiesiskās sekas iestājas vienīgi tad, ja, izbeidzoties minētajam maksimālajam termiņam, kreditoru prasījumi nav pieteikti.

Lieta Nr. SPC-23/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru tiesa daļā noraidīja Maksātnespējas kontroles dienesta sūdzību par maksātnespējīgās juridiskās personas kreditoru sapulces lēmumu (kreditoru sapulcē tika lemts par maksātnespējas procesa izdevumu apstiprināšanu).

Apmierinot protestu, Senāts atzina, ka tiesas secinājumi par to, ka lēmumi par tiesvedību monitoringa, grāmatvedības pakalpojumu un degvielas izdevumu apstiprināšanu ir tieši attiecināmi uz parādnieces maksātnespējas procesu un nav pretēji kreditoru kopuma interesēm, ir izdarīti bez pietiekama pamata, jo tiesa, pārkāpdama Civilprocesa likuma 97. panta un 230. panta

ceturtās daļas noteikumus, nav devusi pienācīgu vērtējumu sūdzības argumentiem un lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

Tāpat par pamatotu tika atzīts protestā norādītais, ka tiesa nav vērtējusi Maksātnespējas kontroles dienesta sūdzībā paustos argumentus par to, ka maksātnespējas procesa izdevumi saistībā ar ieķīlātās mantas apsekošanu nav jāsedz nenodrošinātajiem kreditoriem, jo nenodrošinātajiem kreditoriem nav pamata maksāt par maksātnespējas procesa darbībām, kas ir vērstas uz nodrošināto kreditoru prasījumu apmierināšanu.

Lieta Nr. SPC-35/2021

Protests iesniegts par Zemgales rajona tiesas lēmumu, ar kuru noraidīta kreditora Nr. 1 sūdzība par juridiskās personas maksātnespējas procesa administratora lēmumu atzīt kreditora Nr. 2 prasījumu.

Tas pamatots ar šādiem apstākļiem.

Kreditors Nr. 1 nevienā no lietām, uz kurām tiesa ir atsaukusies savā lēmumā, nav bijis lietas dalībnieks. Šajās lietās tiesas ir vadījušās no tiem faktiskajiem apstākļiem, kādi tie bija strīda ierosināšanas brīdī un nolēmumus pieņēmušas atbilstoši tobrīd spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam. Līdz ar to tiesai nebija pamata piemērot Civilprocesa likuma 96. panta otro daļu.

Maksātnespējas likuma 75. panta vienpadsmitā daļa nosaka, ja administrators no maksātnespējas procesā iesaistītajām personām saņem pierādījumus, kas apliecina kāda no kreditoru prasījuma pamatojoša dokumenta viltošanas faktu, – attiecīgo dokumentu neņem vērā, pieņemot lēmumu par kreditora prasījumu, un sniedz attiecīgās ziņas atbildīgajām valsts institūcijām, bet, ja lēmums jau ir pieņemts, – izvērtē nepieciešamību pieņemt jaunu lēmumu. Savukārt, Maksātnespējas likuma 75. panta divpadsmitā daļa nosaka, ja administrators no tiesībaizsardzības iestādēm saņem pierādījumus, kas apliecina kāda no kreditoru prasījuma pamatojoša dokumenta viltošanas faktu, – attiecīgo dokumentu neņem vērā, pieņemot lēmumu par kreditora prasījumu, bet, ja lēmums jau ir pieņemts, – izvērtē nepieciešamību pieņemt jaunu lēmumu.

Tādejādi Maksātnespējas likums nosaka konkrētu administratora rīcību situācijā, kad ir ziņas par dokumenta viltošanas faktu. Proti, administrators, lemjot par kreditora prasījumu, neņem vērā šādu viltotu dokumentu un sniedz ziņas atbildīgām institūcijām. Minētā kārtība pusēm neparedz risināt “strīdu par tiesībām” civiltiesiskā kārtā, ceļot prasību tiesā.

Šāda kārtība tika noteikta, lai nodrošinātu citu kreditoru interešu aizsardzību un fiktīvu kreditoru savlaicīgu izslēgšanu no maksātnespējas procesa, nepieļaujot situāciju, kad maksātnespējas procesā ilgstoši piedalās personas, kuru tiesības ir balstītas uz viltotiem dokumentiem. Iepriekšminētās Maksātnespējas likuma normas ir piemērojamas arī gadījumos, kad kreditora prasījums ir pamatots ar šķīrējtiesas spriedumu un uz tā pamata izsniegto izpildu rakstu, bet vēlāk atklājas, ka saistību/darījuma pamatojošie dokumenti, kas bijuši par pamatu prasības apmierināšanai šķīrējtiesā, ir bijuši viltoti. Pretējā gadījumā likuma grozījumi nesasniedz likumdevēja izvirzīto mērķi un nonāk pretrunā likumdevēja gribai, kas ir bijusi par pamatu 2018. gada 31. maijā veiktajiem grozījumiem Maksātnespējas likuma 75. pantā.

Ja arī atzītu, ka Maksātnespējas likuma 75. panta vienpadsmitā un divpadsmitā daļa nav piemērojama attiecībā uz tādu kreditoru prasījumiem, kuri atzīti saskaņā ar Maksātnespējas likuma 57. panta otro un trešo daļu, tad konkrētajā gadījumā tiesai saskaņā ar Civilprocesa likuma 363.¹⁷ panta ceturto daļu bija jākonstatē strīds par tiesībām un jānosaka kreditoram termiņu prasības celšanai.

Senāts atteica ierosināt kasācijas tiesvedību un atzina, ka protestā nav atklāts, kādu būtisku materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumus tiesa pieļāvusi, bet gan tiek apšaubīta tiesas izdarīto secinājumu pareizība.

Lieta Nr. SPC-12/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru noraidīta kreditora sūdzība par juridiskās personas maksātnespējas procesā pieņemto kreditoru sapulces lēmumu saistībā ar maksātnespējas procesa izdevumu atzīšanu par pamatotiem.

Protests iesniegts, jo tiesa nav ņēmusi vērā, ka “kreditoru kopums” un “kreditoru vairākums” ir atšķirīgi jēdzieni, tādējādi nepareizi iztulkojusi Maksātnespējas likuma 91. panta otro daļu. Tāpat norādīts, ka tiesas lēmums neatbilst Civilprocesa likuma 230. panta ceturtās daļas prasībām, kas nosaka tiesai pienākumu sniegt juridisku motivāciju konkrēta lēmuma pieņemšanā. Minētais procesuālo tiesību normu pārkāpums saskaņā ar Civilprocesa likuma 452. panta trešās daļas 2. punktu atzīstams par tādu, kas varēja novest pie lietas nepareizas izlemšanas. Protestā norādīts arī uz to, ka izskatāmajai lietai ir nozīme judikatūras veidošanā jautājumā par tiesas kompetenci, skatot jautājumu par kreditoru sapulcē pieņemto lēmumu tiesiskumu maksātnespējas procesos.

Senāts rīcības sēdē nolēma atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību. Lēmumā norādīts, ka, izvērtējot protestā izklāstītos argumentus, senatoru kolēģijai nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu ir pieļauti būtiski materiālo vai procesuālo tiesību normu pārkāpumi, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertais iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.

Senāta izskatītie protesti par tiesas pieļautiem Civilprocesa likuma normu pārkāpumiem

Lieta Nr.SPC-29/2021

Protests iesniegts par Daugavpils tiesas lēmumu, ar kuru tika izbeigta tiesvedība prasībā par paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu un paternitātes noteikšanu. Lietā konstatēts, ka prasītāja vairākkārt lūgusi atlikt lietas izskatīšanu, jo viņai trūkst līdzekļu DNS ekspertīzes veikšanai.

Protestā tika norādīts, ka tiesa, neveicot lietā esošo pierādījumu novērtēšanu, neizmantojot Civilprocesa likuma 93. panta ceturtajā daļā piešķirtās tiesības norādīt uz, iespējams, pierādījumu nepietiekamību, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 164. panta jēgai nepārlicinoties par to, vai prasības atsauksana neaizskar nepilngadīgā bērna tiesības un intereses, izbeidzot tiesvedību lietā, pieļāvusi būtiskus procesuālo tiesību normu pārkāpumus. Nepiemērojot Civillikuma 157. panta otro daļu un neņemot vērā protestā norādītajās tiesību normās nostiprināto principu par bērna tiesību un interešu prioritāti, tiesa pieļāvusi būtiskus materiālo tiesību normu pārkāpumus. Protestā norādīts – kaut arī tiesas lēmums par tiesvedības izbeigšanu ir pārsūdzams un lietas dalībnieki nav izmantojuši minētās procesuālās tiesības, tomēr tā kā ar lēmumu ir aizskartas protestā norādītās bērna tiesības un likumīgās intereses, ir pamats protesta iesniegšanai Civilprocesa likuma 484. pantā noteiktajā kārtībā.

Senāts rīcības sēdē nolēma atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību. Lēmumā norādīts, ka Senāts nekonstatē pamatu protesta iesniegšanai Civilprocesa likuma 484. pantā noteiktajā kārtībā, proti, lietā nav konstatējams, ka tiesas nolēmums nav pārsūdzēts likumā noteiktajā kārtībā no lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ, kā arī, ka ar tiesas nolēmumu aizskartas to personu tiesības, kuras nav bijušas lietas dalībnieki.

Senāts norādījis, ka tiesības izlemt, vai celt un uzturēt prasību par paternitātes pieņēmuma apstrīdēšanu un paternitātes noteikšanu, ir tikai Civillikuma 149., 158. pantā un Civilprocesa likuma 246., 248. pantā noteiktajām personām, tostarp bērna mātei, kura šādā procesā rīkojas nepilngadīgā bērna interesēs. Nepilngadīgais bērns šādā lietā nav procesa dalībnieks. Lēmumā uzsvērts, ka tieši vecākiem kā bērna likumiskajiem pārstāvjiem ir ar pienācīgu rūpību jāizturas pret pārstāvamā – sava bērna – tiesību aizsardzību.

Tāpat lēmumā norādīts – lai gan Civillikuma 157. panta otrā daļa nosaka, ka, izskatot prasību par paternitātes noteikšanu, tiesa ņem vērā jebkurus pierādījumus, ar kuriem iespējams pierādīt bērna izcelšanos no konkrētas personas vai izslēgt šādu faktu, un eksperta atzinums ir

viens no pierādījumiem lietā, tomēr bērna izcelšanās tiesiskais pamats ir viņa bioloģiskā izcelšanās no vecākiem, un bez pietiekamiem pierādījumiem tiesai nav iespējams gūt pienācīgu pārliecību par šo bioloģisko realitāti un izslēgt šaubas, ka atzīšana nav notikusi viltus vai maldības ietekmē vai lai slēptu patiesību (sk. Civilprocesa likuma 104. panta otro daļu). Lai gan saskaņā ar Civilprocesa likuma 97. panta otro daļu nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu, tomēr mūsdienās tieši DNS ekspertīzes eksperta atzinumam ir izšķirošā loma sakarā ar šādas ekspertīzes rezultātu precizitāti un zinātnisko pamatotību. Līdz ar to prasības apmierināšana bez šī pierādījuma būtu pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, kad ir patiesi, objektīvi šķēršļi šī pierādījuma iegūšanai.

Lieta Nr. SPC – 26/2021

Protests iesniegts par Vidzemes rajona tiesas lēmumu, kas pieņemts, izskatot pieteikumu par jaunatklātiem apstākļiem lietā par uzturlīdzekļu piedziņu, kur dzimšanas apliecībā norādītais bērna tēvs tiesā iesniedzis DNS testu, ar kuru atzīts, ka viņš nav bērna bioloģiskais tēvs.

Apmierinot protestu, Senāts atzina, ka, izspriežot strīdu par uzturlīdzekļu piedziņu, izšķiroša nozīme ir faktam, ka attiecīgā persona bērna dzimšanas apliecībā ir norādīta kā viens no bērna vecākiem. Savukārt bērna bioloģiskajai izcelsmei šajā gadījumā nav tiesiskas nozīmes. Tiesa personas iesniegto rakstveida pierādījumu, kurā atspoguļoti DNS rezultāti, kļūdaini atzinusi par jaunatklātu apstākli. Minētais apstāklis neatbilst judikatūrā minētajām pazīmēm.

Lieta Nr. SPC-16/2021

Protests iesniegts, jo Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa izskatījusi lietu, pārkāpjot procesuālo tiesību normas, kas nosaka pienākumu paziņot procesa dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu.

Senāts atteica ierosināt kasācijas tiesvedību un atzina, ka tas vien, ka vienkāršotās procedūras lietā taisītais saīsinātais spriedums stājies spēkā, nav uzskatāms par tādu apstākli, kas liegtu vai ierobežotu lietas dalībnieku tiesības izmantot nokavētā termiņa atjaunošanas procesuālo mehānismu (pastāv cits procesuālo tiesību aizsardzības līdzeklis).

Diskutabls ir jautājums, vai pie apstākļiem, kad tiesa nav ievērojusi Civilprocesa likuma normas, kas nosaka pienākumu paziņot procesa dalībniekam par tiesas sēdes laiku un vietu, liedzot pilntiesīgu dalību pirmās instances tiesā, netiek aizskartas personai Satversmē garantētās tiesības uz taisnīgu tiesu. Senātam, izskatot protestu un atceļot tiesas nolēmumu, lieta atkārtoti tiktu skatīta pirmajā instancē, bet lietas dalībniekam, lūdzot sastādīt pilnu spriedumu, būs tiesības lūgt atjaunot apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu, pēc kā tiesa lems par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

Lieta Nr. SPC – 30/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas aizmugurisku spriedumu prasībā par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas, apsaimniekošanas maksas un saņemto pakalpojumu parāda piedziņu.

Senāts, apmierinot protestu, norādīja, ka prasītājs nav tiesai norādījis atbildētājas dzīvesvietas adresi, bet gan “pēdējo zināmo” – viņai piederošas nedzīvojamās telpas adresi –, uz kuru tiesa nosūtījusi prasības pieteikumu un pavēsti par tiesas sēdi, ko atbildētāja nav saņēmusi. Lietā neesot pierādījumiem par atbildētājas deklarētās dzīves vietas adresi un attiecīgi par atbildētājas atrašanos Latvijā, tiesa bez pietiekama pamata atzinusi, ka atbildētāja ir informēta par lietas izskatīšanas laiku un vietu un nepamatoti taisījusi aizmugurisku spriedumu.

Lieta Nr. SPC -5/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu piedzīt pilnā apmērā izdevumus par advokāta pakalpojumiem lietā, kur izskatīta sūdzība par administratora rīcību.

Apmierinot protestu, Senāts norādījis, ka sūdzību par administratora rīcību, kas izskatāma sevišķā tiesāšanās kārtībā, nav pamata pielīdzināt mantiska rakstura prasībai.

Nemot vērā, ka Civilprocesa likumā nav tieši norādīts, kādā kārtībā atlīdzināmi izdevumi advokāta palīdzības samaksai lietās, kuras tiek skatītas sevišķās tiesāšanās kārtībā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta piekto daļu pēc analogijas piemērojami šā likuma 44. panta noteikumi.

Lieta Nr. SPC -15/2021

Protests iesniegts, jo Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa, konstatējot, ka nav novērsti tiesneša lēmumā norādītie trūkumi, iesniegto blakus sūdzību bija atteikusi pieņemt, nevis atzinusi par neiesniegtu un atdevusi iesniedzējam, kā to paredz Civilprocesa likuma 445. panta piektā daļa. Turklāt tiesa nepamatoti atteikusies pieņemt blakus sūdzību, norādot, ka iesniedzējs nav pievienojis dokumentu, kas apliecina pilnvarojumu pārsūdzēt tiesas lēmumu.

Senāts atzinis, ka lēmums, ar kuru blakus sūdzība atzīta par neiesniegtu un atdota iesniedzējam, kavē lietas virzību, tāpēc tas saskaņā ar Civilprocesa likuma 441. panta pirmās daļas 2. punktu ir pārsūdzams.

Tāpat tiesa, atsaucoties uz judikatūru, piekritusi protestā minētajam, ka fiziskā persona var ar mutvārdu pieteikumu tiesas sēdē pilnvarot personu, kas ir tiesīga būt par pārstāvi civilprocesā, fiziskās personas vārdā pildīt visas procesuālās darbības konkrētajā lietā, tostarp Civilprocesa likuma 86. panta otrajā daļā norādītās darbības.

Lieta Nr. SPC-9/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša lēmumu, ar kuru nodota piespiedu izpildīšanai maksājumu saistība. Tiesnesis nebija ņēmis vērā, ka parādniekam šajā lietā ierobežota rīcībspēja, jo attiecīga atzīme vēl nebija ierakstīta Iedzīvotāju reģistrā.

Atceļot tiesas lēmumu, Senāts norādīja, ka tiesas noteiktie personas rīcībspējas ierobežojumi stājas spēkā tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdī, nevis ar informācijas par minētajiem ierobežojumiem iekļaušanu Iedzīvotāju reģistrā. Līdz ar to parādnieks izskatītajā lietā patstāvīgi nevarēja realizēt civilprocesuālās tiesības un pienākumus un tiesai bija jāaicina viņa aizgādnis vest šo lietu.

Lieta Nr. SPC-27/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas tiesneša lēmumu, ar kuru noraidīts personas iesniegtais pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu tiesas ceļā. Lēmums pamatots ar to, ka kreditors parādniekam likumā paredzēto brīdinājumu nav nosūtījis uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi. Šajā lietā tiesnesis bija pārbaudījis parādnieka adresi pieteikuma iesniegšanas brīdī tiesā un nebija ņēmis vērā, ka parādnieks adresi bija mainījis.

Senāts tiesneša lēmumu atcēla, konstatējot, ka tiesnesis ir pārliecinājies nevis par parādnieka deklarētās dzīvesvietas adresi brīdinājuma nosūtīšanas laikā, bet gan dienā, kad tiesā saņemts kreditora pieteikums.

Lieta Nr. SPC-31/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas tiesneša lēmumu, ar kuru apmierināts fiziskas personas pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā, kur saskaņā ar pārdošanas noteikumiem izsoles sākumcena bija noteikta 200 000,00 EUR, bet izsoles solis 2 000 000,00 EUR, t. i., izsoles solis desmit reizes pārsniedza sākumcenu.

Senāts tiesneša lēmumu atcēla, atzīstot, ka izsoles nosacījumi neatbilst Civilprocesa likuma 606. panta sestajai daļai, t. i., izsoles solis nosakāms ne mazāks par vienu procentu un ne lielāks par 10 procentiem no nekustamā īpašuma sākumcenas. Senāts norādīja, ka ar tiesas akceptētajiem izsoles pārdošanas nosacījumiem netiek sasniegts izsoles mērķis – īpašuma pārdošana par iespējami augstāko cenu –, un tie rada nepamatotas priekšrocības ķīlas ņēmējam. Izsoles solis, kas

ir desmit reizes lielāks par izsoles sākumcenu, ir noteikts nolūkā nepieļaut interesentu dalību, tādējādi ļaujot ķīlas ņēmējam īpašumu paturēt sev par izsoles sākumcenu.

Senāta izskatītie protesti par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei

Lieta Nr. SPC-4/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru apmierināts pieteikums par izpildu raksta izsniegšanu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei. Protestā norādīts, ka prasība par īpašuma tiesību atzīšanu un ierakstīšanu zemesgrāmatā celta deviņus gadus pēc pirkuma līguma noslēgšanas. Prasības pieteikumam pievienota 2009. gadā izdota zemesgrāmatu apliecības kopija, kura neietver aktuālo informāciju par to, ka īpašumu ir aizliegts atsavināt, līdz ar to secināms, ka prasības galvenais mērķis bija izvairīšanās no piedziņas vēršanas uz nekustamo īpašumu.

Senāts norādīja, ka arī izskatot saistībtiesisku strīdu starp īpašuma ieguvēju un lietas atsavinātāju, pastāvot atzīmei par mantas arestu kriminālprocesā un kreditoru agrāk nostiprinātām piedziņas atzīmēm, šāds spriedums nevarētu būt pamats īpašuma tiesību ierakstīšanai zemesgrāmatā, ja ar to nav pieļaujams pārgrozīt labprātīga nostiprinājuma (par kādu atzīstams, pusēm vienojoties, noslēgts nekustamas lietas pirkuma līgums) tiesisko pamatu.

Respektīvi, ar prasības par īpašuma tiesību pārejas koroborāciju, pamatojoties uz pirkuma līgumu, celšanu tiesā nevar apiet likumā noteiktos šķēršļus tiesību nostiprināšanai, ignorējot zemesgrāmatā agrāk reģistrētās aizlieguma atzīmes.

Lieta Nr. SPC – 37/2021

Protests iesniegts par Rīgas rajona tiesas lēmumu izsniegt izpildu rakstu šķīrējtiesas sprieduma piespiedu izpildei, jo, balstoties uz Rīgas apgabaltiesas spriedumā nodibinātajiem apstākļiem par šķīrējtiesas līguma spēkā neesību, starp pusēm nekad nav pastāvējusi vienošanās par strīda piekritību šķīrējtiesai.

Protests apmierināts uz tajā norādītajiem argumentiem.

Lieta Nr. SPC-14/2021

Protests iesniegts par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas lēmumu, ar kuru apmierināts pieteikums par izpildu raksta izsniegšanu saskaņā ar Rīgas Pastāvīgās šķīrējtiesas spriedumu. Tiesa nebija ņēmusi vērā to, ka šķīrējtiesas izsniegtais nolēmuma noraksts atšķiras no oriģināla. Bez tam šķīrējtiesas lietā izmantoti materiāli, kuros viltots atbildētāja pārstāvja paraksts.

Senāts tiesas lēmumu atcēla, atzīstot, ka, pārkāpjot Civilprocesa likuma 534. panta otrās daļas 1. punkta noteikumus, tiesai nebija iesniegts šķīrējtiesas sprieduma noraksts. Izpildu raksts bija izsniegts, pamatojoties uz spēkā neesošu nolēmumu, kas uzskatāms par patstāvīgu pamatu nolēmuma atcelšanai.

Lai veicinātu efektīvu un kvalitatīvu tiesas spriešanu, prokuratūra nosūtīja Augstākās tiesas priekšsēdētājam tiesnešu informēšanai Senāta 2020. gadā izskatīto protestu apkopojumu par pieļautajām tipiskākajām kļūdām, kas novedušas pie jautājuma nepareizas izlemšanas.

Iesniegumu izskatīšana personu un valsts tiesību aizsardzības jomā

Pēc reorganizācijas Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori pārņēma Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta funkcijas, tai skaitā iesniegumu izskatīšanu personu un valsts tiesību aizsardzības jomā. Kopš 2021. gada maija nodaļas prokurori izskatījuši 188 personu iesniegumus Prokuratūras likuma 16. pantā paredzētajā kārtībā.

Izskatot iesniegumus personu un valsts tiesību aizsardzības jomā, prokurori ir reaģējuši uz šādiem likumpārkāpumiem:

1) Izvērtējot fiziskas personas sūdzību par nepilngadīgu personu vakcināciju ar neatbilstošām vakcīnām, konstatēts, ka laika periodā no 2021. gada 16. aprīļa līdz 2021. gada 20. septembrim neatbilstoši vakcinētas 145 nepilngadīgas personas. Par neatbilstoši veiktu vakcināciju paredzēta administratīvā atbildība, taču atbildīgā institūcija – Veselības inspekcija – tikai atsevišķos gadījumos bija izlēmusi jautājumu par administratīvā pārkāpuma procesa lietas uzsākšanu. Līdz ar to 2021. gada 8. oktobrī Veselības inspekcijas priekšniecei nosūtīts **prokurora iesniegums**, ar kuru pieprasīts izvērtēt Administratīvās atbildības likuma 117. pantā norādītajā kārtībā visus gadījumus, kad saskaņā ar Nacionālā veselības dienesta sniegto informāciju pieļauti epidemioloģiskās drošības prasību un veselības aprūpes pārkāpumi, kas izpaudušies kā 18 gadu vecumu nesasnējušu personu vakcinēšana ar vakcīnām Covid-19 Vaccine Janssen un Vaxzevria. Lietās, kurās pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 126. panta pirmo daļu, paziņot neatbilstoši vakcinētajām personām par šo personu tiesībām izteikt lūgumu par cietušā statusa piešķiršanu lietās, ja ar administratīvo pārkāpumu tām nodarīts zaudējums vai nemantisks kaitējums.

2021. gada 3. novembrī Veselības inspekcija sniegusi atbildi uz prokurora iesniegumu attiecībā par tajā izteikto prasību izpildīšanu. Līdz ar to visās lietās, kurās konstatēta nepilngadīgo personu neatbilstoša vakcinācija, jautājums izņemts Administratīvās atbildības likuma 117. pantā norādītajā kārtībā.

2) Izskatot personas ar ierobežotu rīcībspēju (J) aizgādnes (H) iesniegumu ar lūgumu veikt pasākumus personas ar ierobežotu rīcībspēju aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizsardzībai, lai netiktu vērsta piedziņa uz viņa īpašumā esošo nekustamo īpašumu, prokurors konstatēja, ka 2004. gadā starp (J) un viņa pažiņu (B) privātā kārtā noslēgts aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru (B) piešķir (J) aizdevumu LVL 150 000 apmērā ar atmaksas termiņu līdz 2006. gada 31. martam. Saistības garantētas ar (J) piederošo nekustamo īpašumu.

2006. gada 28. aprīlī (B) vērsās tiesā ar pieteikumu par (J) saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneša 2006. gada 9. maija lēmumu pieteikums apmierināts un piespiedu izpildīšanai nodota (J) saistība pēc 2004. gada aizdevuma līguma. Lēmums nodots izpildei tiesu izpildītājam.

Ar Rīgas bāriņtiesas 2008. gada lēmumu (B) iecelts par (J) pagaidu aizgādni. Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2010. gada spriedumu (J) atzīts par rīcības nespējīgu. Ar Rīgas bāriņtiesas 2010. gada lēmumu par (J) aizgādni iecelts (B).

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2017. gada spriedumā lietā par 2003. gada decembrī izdotās pilnvaras un uz tās pamata vēlāk noslēgto darījumu apstrīdēšanu, kur (J) tiesā pārstāvēja viņa aizgādnis (B), konstatēts, ka jau 2003. gada decembrī (J) trūka vajadzīgo prāta spēju, lai viņš saprastu savu darbību nozīmi un apzinātos to sekas. No minētā izriet, ka (J) atradās gara darbības traucējumu stāvoklī arī aizdevuma līguma noslēgšanas laikā 2004. gadā.

Neskatoties uz minēto, 2019. gada augustā uz (J) piederošo nekustamo īpašumu viņa aizgādņa (B) interesēs, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2006. gada lēmumu, zemesgrāmatā nostiprināta piedziņas atzīme par 216 536,94 EUR piedziņu.

Ar Rīgas pilsētas bāriņtiesas 2020. gada lēmumu (B) atcelts no (J) aizgādņa pienākumu pildīšanas, un par (J) aizgādni iecelta (H).

Ievērojot to, ka ar citiem prokurora reaģēšanas līdzekļiem, kas paredzēti Prokuratūras likuma 17. pantā, nebija iespējams aizsargāt (J) likumīgās intereses un atjaunot likumību, **tiesā iesniegts prasības pieteikums** (J) interesēs ar lūgumu atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2004. gadā starp (B) un (J) noslēgto aizdevuma līgumu, kā arī dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā ierakstīto atzīmi par 216 563,94 EUR piedziņu par labu (B).

Vienlaikus 2021. gada 5. oktobrī atcelts VP RRP Ziemeļu iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektora 2020. gada 10. jūlijā rezolūcijas veidā pieņemtais lēmuma par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu un **uzsākts kriminālprocess** par iespējami notikušu noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas par (J) piederošās mantas 216 536,94 EUR apmērā vai tiesību uz šādu mantu iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu.

3) Realizējot Biedrību un nodibinājumu likuma 57. panta otrajā daļā paredzētās funkcijas, prokuratūra piemērojusi vairākus reaģēšanas līdzekļus.

Izskatot fiziskas personas iesniegumu, konstatēts par šīs personas īpašumā esošajā īpašumā nepamatoti reģistrēta biedrība, t. i., biedrībai nav tiesiska pamata izmantot šā īpašuma adresi. Biedrībai un tās izpildinstitūcijas amatpersonām nosūtīts brīdinājums par Biedrību un nodibinājumu likuma 5. panta pirmās daļas pārkāpumu. Reaģējot uz prokurora brīdinājumu, biedrība veica attiecīgās darbības un Uzņēmumu reģistrā pārreģistrēja savu juridisko adresi.

Divos citos gadījumos biedrības pēc prokurora brīdinājuma izteikšanas pārkāpumus nav novērsušas, līdz ar to **par biedrību darbības izbeigšanu iesniegtas prasības** Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

4) Lai veicinātu sadarbību un uzlabotu sabiedrības uzticēšanos juridisko profesiju pārstāvjiem, prokuratūra ir vērsusies pie atbildīgām institūcijām, lai tās vērstu kolēģu uzmanību uz konstatētajām nepilnībām.

Piemēram, prokuratūra, konstatējot, ka zvērinātu advokātu sagatavotā iesniegumā par tiesas nolēmuma protestēšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 484. pantu tiek lūgts protestēt apelācijas un kasācijas instances tiesas nolēmumus, lai gan minētā norma šādas tiesības neparedz, vērsās Latvijas zvērinātu advokātu kolēģijā ar lūgumu vērst zvērinātu advokātu uzmanību uz pareizu Civilprocesa likuma 483. un 484. panta izpratni.

Tāpat, saņemot personas iesniegumu, kura saturs objektīvi nav saprotams, bet tam pievienotas zvērināta notāra apliecinātas dažādu medicīnas iestāžu izsniegtu dokumentu kopijas, veikala “Drogas” čeku kopijas, VAS “Latvijas Pasts” čeka kopijas, dažādu medicīnas iestāžu izsniegtu čeku kopijas, zvērināta notāra izsniegtas kvīts noraksta, kas jau ticis notariāli apliecināts kopijas, vērsās pie Latvijas Zvērinātu notāru padomes ar lūgumu vērst zvērinātu notāru uzmanību uz to, ka personām, kuras vērsušās pie notāra pēc notariālas palīdzības – dokumentu atvasinājumu apliecināšana, būtu nepieciešams izskaidrot Dokumentu juridiskā spēka likuma 6.panta ceturtajā daļā paredzētās tiesības pašām apliecināt dokumentu atvasinājumus, lai tādejādi neradītu tām nepamatotu un pārmērīgu administratīvu un finansiālu slogu.

5) Saistībā ar valdības noteiktajiem pasākumiem Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai arī prokuratūra saņēma virkni iesniegumus, kuros lūgts piemērot prokurora reaģēšanas līdzekļus personu tiesību aizsardzībai.

Prokuratūrā saņemti 24 iesniegumi ar lūgumu, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 19. pantu, iesniegt protestu par Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai”.

Ģenerālprokurors sniedzis atbildes, norādot, ka nav pamata veikt pārbaudi, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 16. pantu, un iesniedzējiem pašiem ir jāveic visas nepieciešamās darbības savu aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizsardzībai. Vienlaikus izskaidrots, ka

saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei un likumiem izskata Satversmes tiesa. Līdz ar to iesniegumos norādītie jautājumi ir piekritīgi Satversmes tiesai un iesniedzējiem saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu ir tiesības pieteikumu par lietas ierosināšanu iesniegt Satversmes tiesā.

Tāpat saņemti 10 iesniegumi ar lūgumu izmantot Prokuratūras likuma 19. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības un iesniegt prokurora protestu par Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojumu Nr. 720 “Par ārkārtas situācijas izsludināšanu”. (61 iesniegums atstāts bez izskatīšanas, jo neatbilst Iesniegumu likuma 7. panta pirmās daļas 1. punkta prasībām).

Ģenerālprokurors sniedzis atbildes, norādot, ka nav pamata veikt pārbaudi, pamatojoties uz Prokuratūras likuma 16. pantu, un iesniedzējiem pašiem ir jāveic visas nepieciešamās darbības savu aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu aizsardzībai.

Tāpat saņemti trīs iesniegumi ar lūgumu iesniegt Prokuratūras likuma 20. pantā paredzēto prokurora iesniegumu par valsts amatpersonu izteikumiem, aicinot valsts amatpersonas pārtraukt nelikumīgo darbību un novērst šīs darbības sekas. Iesniegumos izteiktais lūgums noraidīts, jo iesniegumos izteikti vispārīga rakstura apgalvojumi un pieņēmumi par valsts amatpersonu darbību, kas nevar būt par pamatu prokurora reaģēšanas līdzekļa piemērošanai.

Izskatīti divi iesniegumi saistībā ar valstī noteiktajiem pasākumiem Covid-19 izplatības ierobežošanai, kas skar darba tiesiskās attiecības.

Izskatot iesniegumus, konstatēts, ka personām trūkst izpratnes par to, ka īpašu regulējumu attiecībā uz personu nodarbinātību, kas tieši ietekmē darba devēju un darbinieku tiesības un pienākumus, noteic Ministru kabineta 2021. gada 8. oktobrī izdots rīkojums Nr. 720 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu”, nevis Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai”. Līdz ar to iesniedzējiem izskaidrots, ka rīkojums ir uzskatāms par vispārīgo administratīvo aktu, tā izvērtēšana ir administratīvo tiesu kompetencē.

Atbalsts kriminālprocesā

Lai arī primāri prokurori ir specializējušies krimināltiesiskajā sfērā, nereti kriminālprocesos prokurori saskaras ar civiltiesiska rakstura jautājumiem. Lielās noslodzes dēļ visi prokurori nevar būt vienlīdz kvalificēti speciālisti visās tiesību nozarēs, tāpēc civiltiesībās specializējušos prokuroru atbalsts dažādu jautājumu risināšanā nodrošina tiesisko attiecību taisnīgu neregulējumu un veicina lietderīgu prokuratūras resursu izlietošanu. Šāda atbalsta mehānisma nodrošināšana un veicināšana ir iekļauta arī Prokuratūras darbības stratēģijā 2022.–2027.gadam.

Ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2020. gada 11. jūnija spriedumu lietā Markus pret Latviju tika noteikts, ka krimināllietā, konfiscējot pilnīgi visus apsūdzētā D.M. īpašumus, ir noticis Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1. protokola 1. punkta pārkāpums. Ar 2021. gada 8. jūnija Senāta lēmumu nolemts atcelt Augstākās tiesas 2009. gada 4. novembra lēmumu un Rīgas apgabaltiesas 2009. gada 27. aprīļa lēmumu daļā par apsūdzētā D.M. un apsūdzētā V.S. noteikto papildsodu – mantas konfiskāciju – un daļā par apsūdzētajam V.S. noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu.

Uzsākot kriminālprocesa izskatīšanu Rīgas apgabaltiesā, apsūdzētais D.M. un viņa aizstāvis pieteica lūgumu atzīt divas trešās personas par aizskartās mantas īpašniekiem un aicināt minētās personas uz tiesu. Tā kā jautājums par apsūdzētā D.M. mantas konfiskāciju kriminālprocesā ir cieši saistīts paralēli notiekošiem civilprocesiņiem par šo mantu, tad, lai varētu izteikt pamatotu viedokli par apsūdzētā D.M. un viņa aizstāvja izteiktajiem lūgumiem, papildus tika iesaistīts nodaļas prokurors, kas specializējies civiltiesiskos jautājumos. Prokurors sniedzis atzinumu, kurā analizēta katra konfiscētā nekustamā īpašuma atsavināšanas apstākļi, iesaistīto personu rīcība ar nekustamajiem īpašumiem un tiesiskais pamats būt atzītiem par aizskartās mantas

īpašniekiem kriminālprocesā. Tāpat atzinumā apkopota informācija par tiesvedībām saistībā ar īpašuma tiesību atzīšanu uz šiem nekustamajiem īpašumiem, kas iesniegta prokuroram izmantošanai jautājuma lemlēmšanā par mantas konfiskāciju un trešo personu atzīšanā par aizskartās mantas īpašniekiem.

Pēc Rīgas tiesas apgabala prokuratūras virsprokurora lūguma par krimināllietā Nr.11514002418 konstatētajiem lietas civiltiesiskajiem aspektiem nodaļas prokurors sniedza atzinumu jautājumā par laulību līguma un tā reģistrācijas tiesiskuma izvērtēšanu, kā arī notāra darbību izvērtēšanu.

Tāpat nodaļas prokurors sniedza atbalstu kriminālprocesa Nr. 11517000121 izmeklēšanā saistībā ar lietā konstatētajiem civiltiesiskajiem darījumiem, tai skaitā viltota vienkāršā vekseļa izmantošanu, tiesu izpildītāju darbībām, vērsot piedziņu uz nekustamo īpašumu, kā arī notāra darbību izvērtēšanu.

Dalība tiesvedībās

Pildot nolikumā paredzētās funkcijas, Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori ir piedalījušies vairākās tiesas sēdēs gan administratīvajā tiesā, gan vispārējās jurisdikcijas tiesā.

- 1) Pieteicējs vērsās administratīvajā tiesā ar pieteikumu par pienākuma uzlikšanu izsniegt viņam ģenerālprokurora lēmumu (rezolūciju) par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis konstatēja, ka minētais ģenerālprokurora lēmums, kas pieņemts rezolūcijas veidā, ir nosūtīts pieteicējam. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums par lēmuma izsniegšanu ir izpildīts. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.¹ panta pirmo daļu, ar tiesneša lēmumu pieteikumu atteikts izskatīt kā acīmredzami noraidāmu pēc būtības.

Pieteicējs par tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību, kuru ar Senāta rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-1349/2021 atteikts izskatīt kā acīmredzami noraidāmu pēc būtības.

- 2) Saskaņā ar Civilprocesa likuma 90. pantu Rīgas apgabaltiesa 9 lietās ir pieaicinājusi prokuroru atzinuma sniegšanai saistībā ar sūdzību izskatīšanu par tiesneša lēmumu zemesgrāmatu lietās.

- 3) 2021. gada oktobrī kāda arodbiedrība iesniedza streika pieteikumus Labklājības ministrijā, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā un Valsts darba inspekcijā. Minētās valsts institūcijas vērsās tiesā ar pieteikumu par arodbiedrības streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 393. pantu lietas sakarā ar pieteikumiem par streika vai streika pieteikuma atzīšanu par nelikumīgu tiesa izskata, obligāti piedaloties prokuroram.

Civillietā **Nr.C30714521** Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā izskatīta rakstveidā, līdz ar to prokurora atzinums par Labklājības ministrijas pieteikumu sniegts rakstveidā, norādot, ka pārkāpta Streiku likuma 3. panta pirmā daļa, 11. panta trešā daļa, 14. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunkts, tāpēc pieteikums ir pamatots, bet arodbiedrības streika pieteikums atzīstams par nelikumīgu.

Civillietā **Nr.C29445621** Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā izskatīta tiesas sēdē Microsoft Teams platformā, kur sniegts analogisks prokurora atzinums jau iepriekš norādītajam.

Civillietā **Nr.C30717421** Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā izskatīta tiesas sēdē klātienē un tajā sniegts prokurora atzinums analogisks jau iepriekš norādītajam.

Visās civilīlētās tiesa valsts institūciju pieteikumus atzina par likumīgiem, bet arodbiedrības streika pieteikumus par nelikumīgiem. Tiesas spriedumi ir galīgi un apelācijas kārtībā nav pārsūdzami.

4) Ar pirmās instances tiesas spriedumu lietā Nr. **C68490019** apmierināts pieteikums par personas rīcībspējas ierobežošanu. Spriedumu pārsūdzēja ieinteresētā persona (meita) un ar apelācijas instances tiesas spriedumu pieteikums noraidīts. Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka faktiski nav darījumu, kurus personai vajadzētu veikt, līdz ar to nav nepieciešams ierobežot viņas rīcībspēju darījumu slēgšanā un atzinusi, ka pieteikumā minētie rīcībspējas ierobežojumi nav personas interesēs un nekādi neietekmē viņas tiesību realizāciju. Tiesa atzinusi, ka faktiski minētā situācija liecina, ka brāļa un māsas starpā pastāv strīds par mātes naudas līdzekļiem, kuri atrodas meitas rīcībā, un izskaidrojusi, ka šāds strīds risināms prasības kārtībā nevis iesniegtā pieteikuma ietvaros. Par spriedumu tika iesniegta kasācijas sūdzība.

Tā kā gan pirmās gan apelācijas instances tiesā prokurors sniedza atzinumu, ka pieteikums ir apmierināms un personas rīcībspēja ir ierobežojama, kasācijas instances tiesai paskaidrojumus par to, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir pamatots un likumīgs, iesniedza Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurors.

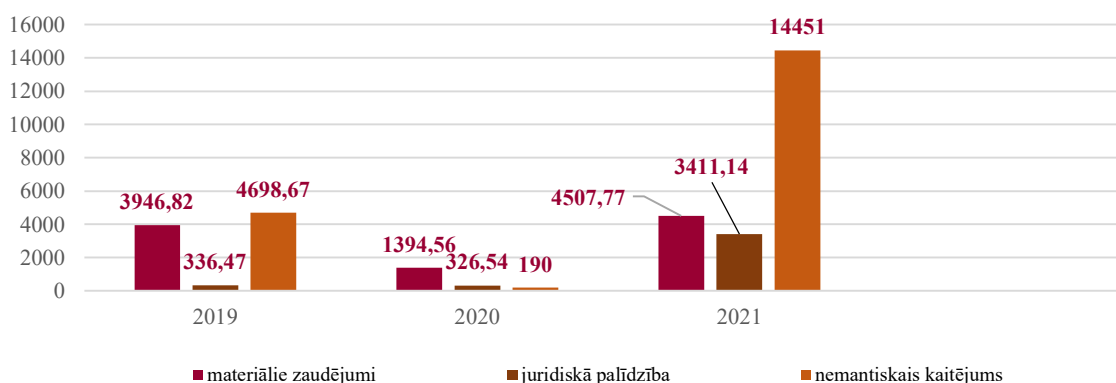
Ievērojot to, ka līdz kasācijas tiesvedības ierosināšanai persona, par kuras rīcībspējas ierobežošanu iesniegts pieteikums, nomira, Senāts atteica ierosināt kasācijas tiesvedību.

Iesniegumu izskatīšana par pirmstiesas kriminālprocesā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu

Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori 2021. gadā izskatījuši 26 iesniegumus par kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu (turpmāk – Kaitējuma atlīdzināšanas likums).

16 iesniegumi atzīti par pamatotiem vai daļēji pamatotiem, 13 gadījumos nolemts izmaksāt kaitējuma atlīdzību, 3 gadījumos kā patstāvīgs nemantiskā kaitējuma atlīdzināšanas veids noteikta atvairošanās.

Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori nolēmuši izmaksāt materiālo zaudējumu atlīdzību 7918,91 EUR apmērā, tai skaitā par saņemto juridisko palīdzību 3411,14 EUR, bet nemantiskā kaitējuma atlīdzību – 14 451 EUR apmērā, kopā 22 369,91 EUR.

Vērtējot apstākļus, kas izraisījuši atlīdzināmā kaitējuma nodarīšanu, konstatējams, ka 8 gadījumos nemantiskā kaitējuma atlīdzības izmaksas noteiktas par nepamatotu brīvības ierobežošanu, t. i., lēmums pieņemšanas brīdī ir atbildis tiesību normām, taču vēlāk iestājies viens no Kaitējuma atlīdzināšanas likumā norādītajiem kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskajiem pamatiem, divos gadījumos atlīdzināta nesaņemtā darba alga, jo personai piemērotā drošības līdzekļa dēļ bija

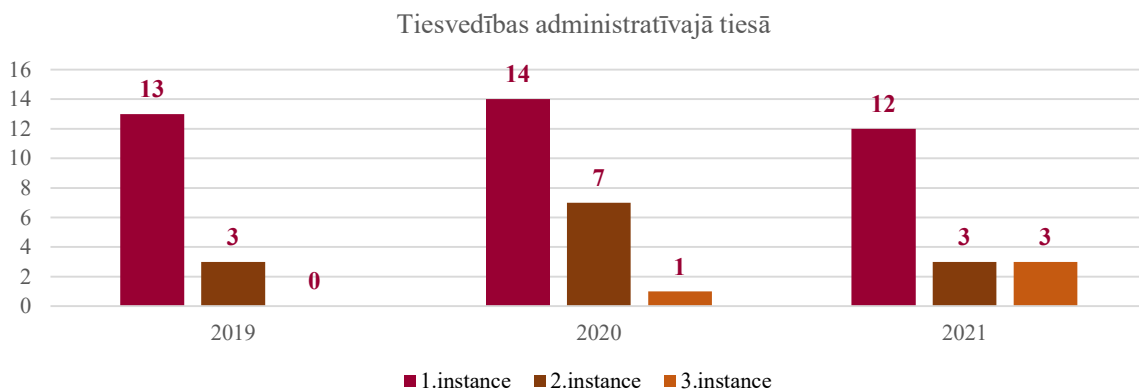
aizliegts pildīt amata pienākumus, kā arī atlīdzināti kriminālprocesā nodarītie materiālie zaudējumi.

Pozitīvi vērtējams, ka uzlabojusies procesa virzītāju pieņemto lēmumu kvalitāte. Vērtējot kriminālprocesa izbeigšanas pamatotību, 2020. gadā atcelti 10 lēmumi par kriminālprocesa izbeigšanu, savukārt 2021. gadā atcelti tikai 4 lēmumi.

Prokurora vai izziņas izdarītāju atbildība iestājas, ja viņu darbība saskaņā ar Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 6. panta pirmo daļu ir bijusi prettiesiska, t. i., ja ar šo rīcību pārkāptas tiesību normas un vēlāk iestāties viens no šajā likumā norādītajiem kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskajiem pamatiem. Prettiesisku rīcību konstatē ar iestādes, kriminālprocesā pilnvarotas amatpersonas vai tiesas nolēmumu.

Vērtējot amatpersonu atbildību, konstatēts, ka vienā lietā prokurora saukšanai pie disciplinārās atbildības ir iestājies noilgums, savukārt citā lietā prokurors ir beidzis pildīt amata pienākumus. Vēl 6 gadījumos kriminālprocesā pilnvarota amatpersona, konstatējot tiesību normu pārkāpumus, ir lūgusi vērtēt izmeklēšanas iestāžu amatpersonu atbildību.

Saskaņā ar Kaitējuma atlīdzināšanas likuma 23. pantu lēmējiestādes lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. No 2021. gadā pieņemtajiem 26 lēmumiem tiesā pārsūdzēti 6 lēmumi jeb 23 %. Personu un valsts tiesību aizsardzības koordinācijas nodaļas prokurori lēmumos pausto pozīciju aktīvi aizstāv tiesā visās instancēs. 2021. gadā Administratīvajai tiesai sniegti 9 paskaidrojumi, iesniegta 1 apelācijas un 1 kasācijas sūdzība. Tāpat 2021. gadā turpinājās tiesvedības 12 administratīvajās lietās saistībā ar iepriekšējos gados pieņemtajiem lēmumiem, kā arī noslēgušās ilgstošās tiesvedības 3 civillietās par morālā kaitējuma piedziņu, kurās prokuratūra ir atbildētāja saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu. (skat. pievienoto tabulu)

Nr.	Krimināllietas Nr., prasījums	Prokurora lēmums, atlīdzinājuma veids un summa	Administratīvās lietas Nr., Tiesas nolēmumi, pārsūdzība
1.	Nr.11092084420 materiālais zaudējums – 347,42 EUR, morālais kaitējums – 300 EUR	01.02.2021. materiālie zaudējumi – 347,42 EUR, atvainošanās	nav pārsūdzēts
2.	Nr.14820001419 nemantiskais kaitējums – 7000 EUR	03.02.2021. noraidīts (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu)	nav pārsūdzēts

3.	Nr.11250037303 Nr.12250002204 nemantiskais kaitējums – 2000 EUR	11.03.2021. noraidīts (nav ievērots termiņš)	nav pārsūdzēts
4.	Nr.11390051519 brīvības ierobežošana – 476,00 EUR, noziedzīgi iegūtā manta – 7470,61 EUR, juridiskā palīdzība – 108,90 EUR	11.03.2021. juridiskā palīdzība – 80,03 EUR, brīvības ierobežošana – 476,00 EUR	nav pārsūdzēts
5.	Nr.11390051519 brīvības ierobežošana – 448 EUR, juridiskā palīdzība – 60,50 EUR	11.03.2021. juridiskā palīdzība – 50,02 EUR, brīvības ierobežošana – 448 EUR	nav pārsūdzēts
6.	Nr.11410003720 nemantiskais kaitējums 2000 EUR	29.03.2021. noraidīts (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu)	nav pārsūdzēts
7.	Nr.11261065415 morālais kaitējums – 3000 EUR	31.03.2021.- noraidīts	Nr.A420168121 Ar 21.10.2021. spriedumu pieteikums apmierināts daļēji – nolemts piedzīt nemantisko kaitējumu 1000 EUR, + valsts nodevu 30 EUR. Spriedums stājies spēkā.
8.	Nr.12040001310 zaudējumi – 19745,71 nemantiskais kaitējums 20000 EUR	28.04.2021. noraidīts	Nr.A420181021 24.11.2021. pieteikums noraidīts, pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību
9.	Nr.11815000212 nemantiskais kaitējums – 6300 EUR	30.04.2021. atvainošanās, nemantiskais kaitējums 84 EUR.	Nr.A420194020 12.07.2021. tiesvedība izbeigta.
10.	Nr.11096029616 nemantiskais kaitējums par brīvības ierobežošana – 2000 EUR	06.05.2021. atvainošanās, nemantiskais kaitējums par brīvības ierobežošana – 4560 EUR.	nav pārsūdzēts
11.	Nr.11261027411 materiālie zaudējumi – 711,44 EUR, nemateriālais kaitējums 10 000 EUR.	17.05.2021. – atvainošanās	nav pārsūdzēts
12.	Nr.11840002219 materiālie zaudējumi – 369,00 EUR	11.06.2021. noraidīts	nav pārsūdzēts
13.	Nr.11816004019 zaudējumi – 125383,64 EUR	14.06.2021. noraidīts (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu)	nav pārsūdzēts

14.	Nr.12502000110 Juridiskā palīdzība – 4268,96 EUR, nemantiskais kaitējums – 5000 EUR	16.06.2021. noraidīts	nav pārsūdzēts
15.	Nr.11860002819, juridiskā palīdzība – 800 EUR, darba samaksa – 569,90 EUR, brīvības ierobežošana – 56 EUR, nemantiskais kaitējums – 10 000 EUR, kopā 11 425,19 EUR	28.06.2021. nesaņemta darba samaksa – 1052,48 EUR pēc nodokļu ieturējuma izmaksāt 733,11 EUR +soc. apdrošināšanas iemaksas 253,54 EUR brīvības ierobežošana – 56 EUR nemantiskais kaitējums – 2000 EUR juridiskā palīdzība – 530,62 EUR	nav pārsūdzēts
16.	Nr.11352047318 nemantiskais kaitējums – 105712 EUR	06.07.2021. noraidīts (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu)	nav pārsūdzēts
17.	Nr.11519000121 zaudējumi - 935,33 EUR	06.07.2021. – apmierināts pilnībā, zaudējumi 935,33 EUR	nav pārsūdzēts
18.	Nr.11904004320, zaudējumi 6% no iesaldētās summas – 16793,76 EUR	29.07.2021. atteikts atlīdzināt	Nr.A420219521, nozīmēta izskatīšanai 04.04.2022
19.	Nr.11816015618 juridiskā palīdzība – 11 622,50 EUR, brīvības ierobežošana – 5000 EUR, nemantiskais kaitējums – 20 000 EUR	20.09.2021. atvainošanās, juridiskā palīdzība – 2020 EUR, brīvības ierobežošana – 1400 EUR,	nav pārsūdzēts
20.	Nr.11092065920 nemantiskais kaitējums par brīvības ierobežošanu – 1680 EUR	20.09.2021. nemantiskais kaitējums – 300 EUR	Nr.A420279621, nav nozīmēta izskatīšanai
21.	Nr.11261131115 atvainošanās, morālā kaitējuma kompensācija – 3000 EUR	15.10.2021. atvainošanās	Nr.A420255921, nav nozīmēta izskatīšanai
22.	Nr.11096285417 brīvības ierobežošana – 10 000 EUR	19.10.2021. atvainošanās	nav pārsūdzēts
23.	Nr.11816006620	19.10.2021. atvainošanās,	nav pārsūdzēts

	juridiskā palīdzība – 200 EUR nemantiskais kaitējums – 3000 EUR	juridiskā palīdzība – 47,16 EUR	
24.	Nr.11860003719 juridiskā palīdzība – 150 EUR, mantiskais zaudējums – 490,97 EUR, nemantiskais kaitējums – 10 000 EUR	01.11.2021. atvainošanās, juridiskā palīdzība – 46,93 EUR, brīvības ierobežošana – 32,00 EUR	nav pārsūdzēts
25.	Nr. 11860003719 Nesaņemtā alga, juridiskie pakalpojumi, brīvības ierobežošana – 28 EUR, nemantiskais kaitējums – 7000 EUR	24.11.2021. atvainošanās atalgojums 1082,28, + nodokļi 836,72 EUR juridiskā palīdzība – 636,38 EUR, brīvības ierobežošana – 32 EUR	nav pārsūdzēts
26.	Nr.11511001316 materiālie zaudējumi – 5650 EUR, nemantiskais kaitējums – 7000 EUR	20.12.2021. nemantiskais kaitējums brīvības ierobežošana – 5063 EUR	

Aktīvās tiesvedības administratīvajā tiesā saistībā ar iepriekšējos gados pieņemtajiem lēmumiem par kaitējuma atlīdzināšanu saskaņā ar **Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu.**

1.	Nr.11130004019 zaudējums 300 EUR, nemantiskais kaitējums 300 EUR par īpašuma bojāšanu kratīšanas laikā	21.05.2020. noraidīts, nav konstatēta amatpersonu prettiesiska vai nepamatota rīcība	Nr.A420202520 09.03.2021. pieteikums noraidīts. Spriedums stājies spēkā.
2.	Nr.11840000518 nemantiskais kaitējums 56 EUR, materiālie zaudējumi par advokāta pakalpojumiem 530 EUR	01.09.2020. apmierināts daļēji – nepamatota brīvības ierobežošana 2 dienas – 56 EUR, materiālie zaudējumi par juridisko palīdzību 193,99 EUR (MK noteikumi Nr.1493)	Nr.A420249220 30.08.2021. pieteikums daļēji apmierināts, uzlikts par pienākumu atlīdzināt zaudējumus 158,50 EUR, prokuratūra iesniedza apelācijas sūdzību, nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā 09.02.2022.
3.	Nr.12280000218 nemantiskais kaitējums 5000 EUR	21.07.2020. noraidīts pilnībā (nav konstatēts būtisks tiesību aizskārumš, nav pierādīts cēloniskais sakars starp veselības stāvokļa pasliktināšanos	Nr.A420259320. 10.02.2021. Pieteikums pilnībā noraidīts (spriedums stājies spēkā).

		un kriminālprocesa norisi)	
4.	Nr.1120028018 nemantiskais kaitējums 5000 EUR	28.12.2020. daļēji apmierināts – 28 EUR par vienu aizturēšanas dienu, pārējā daļā noraidīts	Nr.A420121321 17.11.2021. pieteikums pilnībā noraidīts. Pieteicējs iesniedzis apelācijas sūdzību.
5.	Nr.11331064918 nemantiskais kaitējums 3000 EUR, zaudējumi 1089 EUR	11.02.2019. apmierināts daļēji – nolemts atlīdzināt zaudējumus 27,23 EUR, pārējā daļā noraidīts (nav konstatēts būtisks tiesību aizskārums, nav pierādīts cēloniskais sakars starp veselības stāvokļa pasliktināšanos un kriminālprocesa norisi, nav pierādīti zaudējumi)	Nr.A420171519 12.08.2019. 1. instancē - pieteikums pilnībā noraidīts, pieteicēja spriedumu pārsūdzēja; 2.instances spriedums 21.01.2021. – prasība daļēji apmierināta (nemantiskais kaitējums 1500 EUR, valsts nodeva 60 EUR), Prokuratūra 19.02.2021.iesniedza kasācijas sūdzību. Lēmums par kasācijas tiesvedības ierosināšanu nav vēl pieņemts.
6.	Nr.11096111311 nemantiskais kaitējums 10 000 EUR, zaudējumi 1247,09 EUR	25.09.2019. noraidīts (nav konstatēts būtisks tiesību aizskārums, nav pierādīti zaudējumi)	Nr.A420273619 14.10.2020. 1.instance lēmums – tiesvedība lietā izbeigta (nav kompetentas amatpersonas vai institūcijas nolēmums, ar kuru konstatēta prettiesiska rīcība). Iesniegta blakus sūdzība. Ar Augstākās tiesas 10.12.2021. lēmuma blakus sūdzība daļā, kas attiecas uz kriminālprocesa ilgumu, apmierināta un jautājums šajā daļā nodots jaunai izskatīšanai 1.instances tiesai.
7.	Nr.15830015116 nemantiskais kaitējums 4000 EUR, zaudējumi 200 EUR	13.08.2018. – daļēji apmierināts (daļā par nemantisko kaitējumu – atvainošanās, daļā par zaudējumiem – noraidīts, nav pierādīti zaudējumi)	Nr.A420262818 05.04.2019. – 1.instance – pieteikums pilnībā noraidīts; 09.09.2019. – 2.instance – pieteikums apmierināts daļēji (200 EUR nemantiskais kaitējums, 200 EUR zaudējumi). Spriedums nav stājies spēkā, prokurore un pieteicējs iesnieguši kasācijas sūdzību, ir ierosināta kasācijas tiesvedība.
8.	Nr.12040012613 nemantiskais kaitējums 1000 EUR	03.08.2018. noraidīts – nokavēts likuma 20.pantā paredzētais termiņš	Nr.A420319418 17.12.2019. 1.instance pieteikums noraidīts. Pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Ar apgabaltiesas 15.07.2021.spriedumu pieteikums noraidīts.

			Tiesas spriedums stāties likumīgā spēkā.
9.	Nr.15830019714 zaudējumi – 71 620 EUR, 37 341 ASV dolāri (konfiscēti noziedzīgi iegūti līdzekļi), 150 EUR par juridiskās palīdzības sniegšanu, nemantiskais kaitējums – 10 000 EUR	24.08.2020. noraidīts, (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu)	Nr.A420248220, 27.04.2021.pieteikums noraidīts. Tiesas spriedums stāties likumīgā spēkā.
10.	Nr.11816000517, nemantiskais kaitējums 5000 EUR	20.04.2020. apmierināts daļēji – atvainošanās (sensitīvo datu izpaušana – prokurors saukts pie disciplināratbildības)	Nr.A420194720 Pieteikums apmierināts daļēji – piespriests morālais kaitējums 700 EUR apmērā. Stāties spēkā 16.02.2021.
11.	Nr.15830019714 zaudējumi 257 000 EUR (konfiscēti noziedzīgi iegūti līdzekļi), nemantiskais kaitējums 10 000 EUR	31.08.2020. noraidīts (atcelts lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret pieteicēju)	Nr.A420250820, Tiesvedība izbeigta.
12.	Nr.11095192018 Zaudējumi 1028 EUR Nemantiskais kaitējums 7000 EUR	29.08.2019. apmierināts daļēji (nepamatota brīvības ierobežošana 15 dienas – 420 EUR)	Nr.A420266719 15.06.2019. 1.instances spriedums – pieteikums apmierināts daļēji – atlīdzināt mantisko zaudējumu 76,60 EUR. 29.04.2021. 2.instances spriedums – pieteicēja apelācijas sūdzība noraidīta 01.07.2021. 3.instance – atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

Civillietas, kurās prokuratūra ir atbildētāja saskaņā ar **Civillikuma 1635.pantu**

Nr.	Civillietas prasījums	Nr.,	Prokurora pozīcija tiesā	Tiesas nolēmumi
1.	Nr. C10078817 nemantiskais kaitējums – 50 000EUR		Prasību atzīst daļēji 2508,00 EUR	30.10.2020. Zemgales rajona tiesa (Bauskā) prasību apmierināja daļēji – nemantiskais kaitējums 4000 EUR, ar lietas vešanu saistītie izdevumi 650 EUR, tiesas izdevumi 4,27 EUR, Prokurors iesniedza apelācijas sūdzību. 20.04.2021. Zemgales apgabaltiesas spriedums – apmierināta apelācijas sūdzība – piedzīta morālā kaitējuma atlīdzība 3000 EUR, tiesas izdevumi 8,54 EUR un ar lietas vešanu saistītie

			izdevumi 900 EUR, kopā 3908,54 EUR. Spriedums izpildīts.
2.	Nr.C27124814 nemantiskais kaitējums 14228,72 EUR, zaudējumi 56914,87 EUR un zaudējumi saistībā ar juridisko palīdzību 11793,35 EUR	Daļā par nemantisko kaitējumu prasība apmierināma daļēji 2581,56 EUR, daļā par zaudējumiem – pilnībā noraidāma	– Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 117.06.2015. spriedums – prasība apmierināta daļēji (5000 EUR nemantiskais kaitējums, 10 370,49 EUR zaudējumi); prokurore iesniedza apelācijas sūdzību, – Rīgas apgabaltiesas 24.04.2017. spriedums – atstāts negrozīts 1. instances tiesas spriedums; prokurore iesniedza kasācijas sūdzību, – Senāta 28.03.2019. spriedums – kasācijas sūdzība apmierināta pilnībā un atcelts lēmums daļā par zaudējumu atlīdzināšanu; – Rīgas apgabaltiesas 09.01.2020. spriedums – daļēji apmierināta prasība par zaudējumu atlīdzināšanu (1701,76 EUR), prokurore iesniedza kasācijas sūdzību – Senāta 28.10.2020. spriedums – apelācijas instances spriedums atcelts pilnībā un lieta nodota jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai. Ar Rīgas apgabaltiesas 04.02.2021. spriedumu prasība apmierināta daļēji – piedzīti zaudējumi par juridisko palīdzību – 384,18 EUR, tiesāšanās izdevumi – 460,01 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 0,81 EUR Spriedums stājies spēkā un izpildīts.
3.	Nr.C3020713616 nemantiskais kaitējums 20000 EUR	Prasība noraidāma (nav pierādīts būtisks prasītājas tiesību aizskārums kriminālprocesā)	– Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 25.08.2017. spriedums – prasība apmierināta daļēji (18 000 EUR); prokurore iesniedza apelācijas sūdzību, – Zemgales apgabaltiesas 19.04.2018. spriedums – prasība pilnībā noraidīta; – Senāta 24.02.2020. spriedums – apelācijas instances tiesas spriedums atcelts, lieta nodota jaunai izskatīšanai; – 17.09.2020. Zemgales apgabaltiesas spriedums – prasība apmierināta daļēji – nemantiskais kaitējums 7000 EUR, tiesāšanās izdevumi – 1328,82 EUR, prokurore iesniedza kasācijas sūdzību. Ar Augstākās tiesas 17.03.2021. rīcības sēdes lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

4.	Nr. C30373421 nemantiskais kaitējums 56 EUR, juridiskā palīdzība 530 EUR	Tiesvedība izbeidzama	13.01.2021. ierosināta lieta nozīmēta izskatīšanai 16.02.2022.
----	---	--------------------------	---

Kā prioritātes 2022.gadā noteikts veikt prokuroru darba pārbaudi 2021. gadā izskatītajās civillietās par personas rīcības spējas ierobežošanu un aizgādības nodibināšanu garīga rakstura vai citu veselības traucējumu dēļ; veidot vienveidīgu praksi iesniegumu izskatīšanā personu un valsts tiesību aizsardzības jomā; turpināt atbalsta sniegšanu kriminālprocesos civiltiesisko jautājumu jomā.

Starptautiskās sadarbības nodaļas darba rādītāji

Ģenerālprokuratūras Darbības kontroles un starptautiskās sadarbības departamenta Starptautiskās sadarbības nodaļā ir noteiktas 11 prokurora amata vietas (1 virsprokurora un 10 prokurora štata vietas).

Starptautiskās sadarbības nodaļa veic Kriminālprocesa likuma C daļā minētās funkcijas, kurās ietilpst:

- tiesiskās palīdzības sniegšana procesuālās darbības izpildē ārvalstij un analogiska Latvijas lūguma iesniegšana ārvalstij;
- personas izdošana uz un no ārvalsts, tai skaitā personas izsludināšana starptautiskā meklēšanā, ja nav zināma tās atrašanās vieta, un personas tranzīta lūgumu izskatīšana un iesniegšana, ja izdotās personas pārvietošana ir paredzēta caur trešās valsts teritoriju;
- kriminālprocesa pārņemšana no ārvalsts un tā nodošana ārvalstij.

Minēto funkciju izpilde notiek, pamatojoties uz:

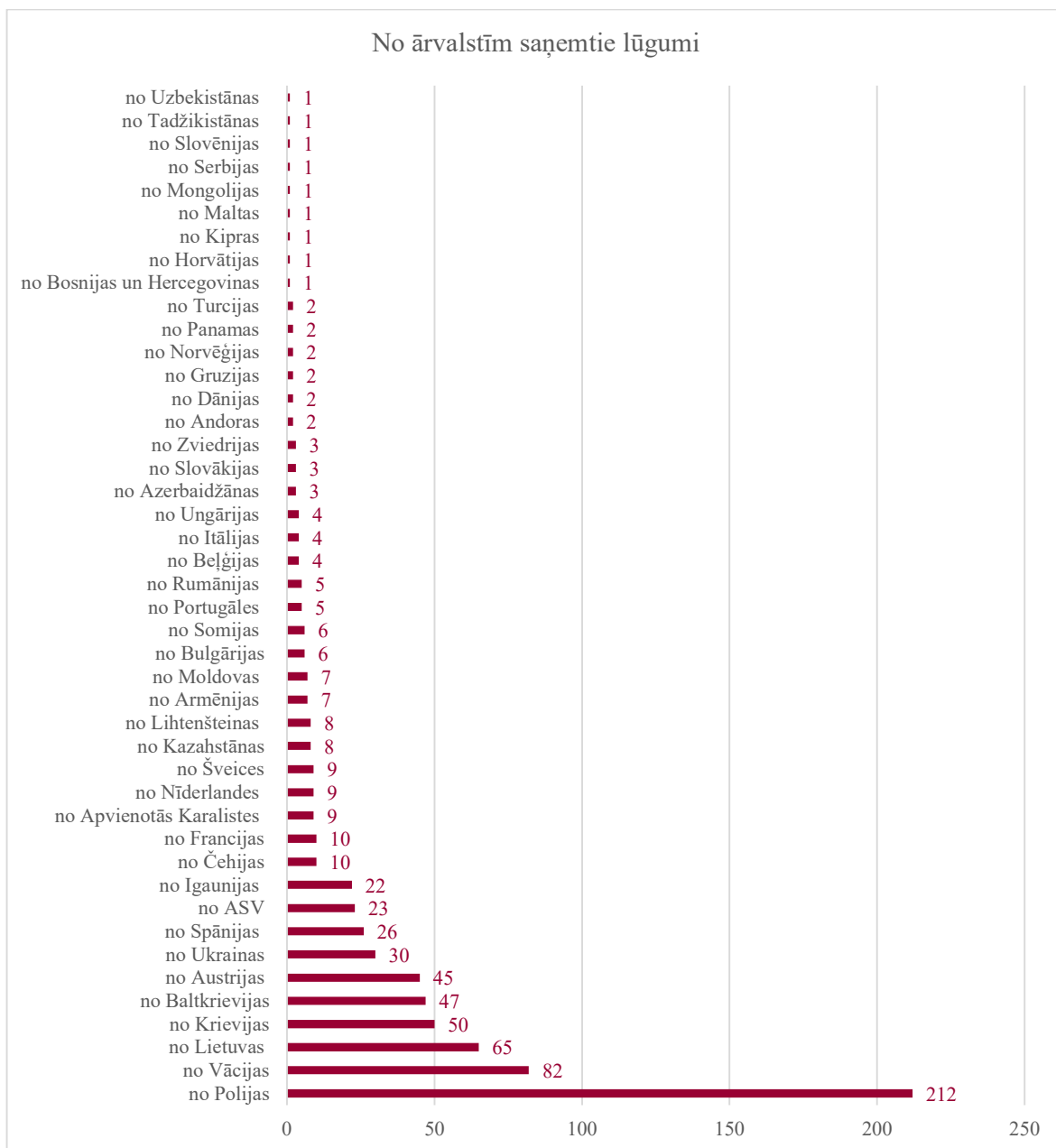
- valstu divpusējiem līgumiem (kā, piemēram, līgums starp Latvijas Republiku un Baltkrievijas Republiku par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, un līdzīgi līgumi ar Moldovu, Kirgīziju un Uzbekistānu);
- Eiropas Padomes konvencijām (kā, piemēram, konvencija par savstarpējo palīdzību krimināllietās un tās papildu protokoli, konvencija par izdošanu un tās papildu protokoli, konvencija par tiesvedības nodošanu krimināllietās);
- Eiropas Savienības tiesību aktiem (kā, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1 805 par iesaldēšanas rīkojumu un konfiskācijas rīkojumu savstarpējo atzīšanu, Padomes pamatlēmums 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā u. c.);
- speciālām konvencijām (kā, piemēram, ANO konvencija pret transnacionālo organizēto noziedzību, Eiropas Padomes konvencija par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, ANO Pretkorupcijas konvencija, Konvencija par kibernetiskajiem u. c.);
- Savstarpējības principu, ja ar ārvalsti nav līguma vai abpusēji saistošas konvencijas par krimināltiesisko sadarbību.

Tādējādi prokuratūras rīcībā ir virkne tiesisko instrumentu, kas nosedz krimināltiesiskās sadarbības iespēju ar jebkuru pasaules valsti, maksimāli nodrošinot soda neizbēgamības principa ievērošanu.

2021. gadā Starptautiskās sadarbības nodaļa no ārvalstīm saņēma 743 tiesiskās palīdzības lūgumus. Visvairāk tiesiskās palīdzības lūgumu tika saņemti no:

- Polijas (212 lūgumi);
- Vācijas (82 lūgumi);
- Lietuvas (65 lūgumi);
- Krievijas (50 lūgumi);
- Baltkrievijas (47 lūgumi).

Sīkāks dalījums redzams diagrammā:

Pārsvarā saņemtie tiesiskās palīdzības lūgumi attiecas uz tādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu kā:

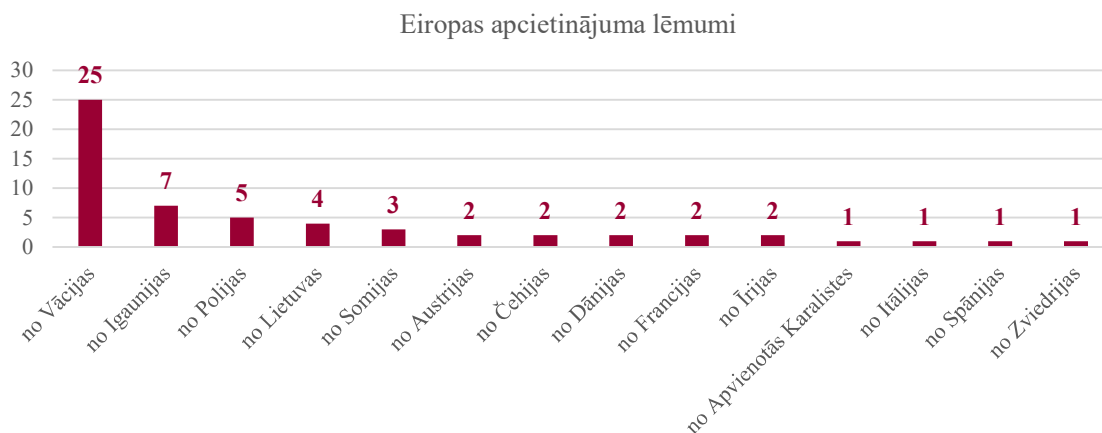
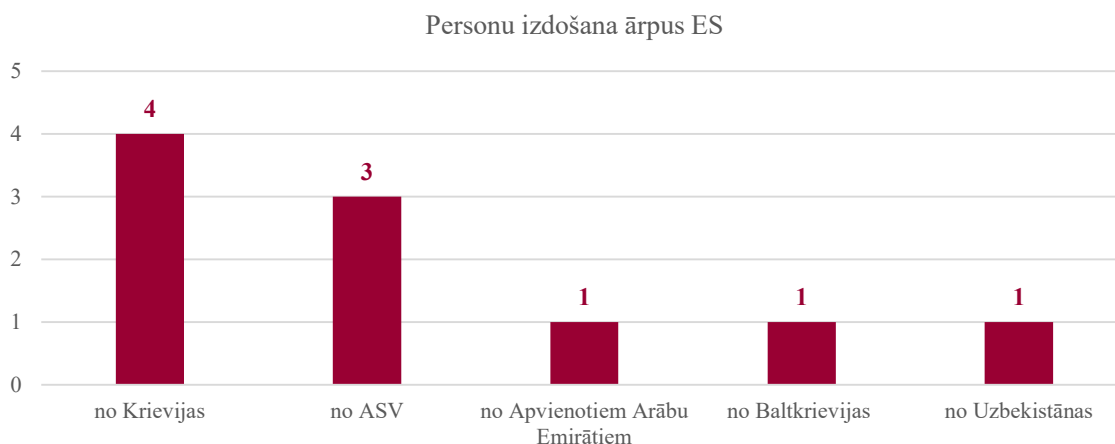
- krāpšana (269 gadījumi), tai skaitā krāpšana, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (38 gadījumi);
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija (231 gadījums);
- datornoziedzumi (112 gadījumi);
- noziedzīgi nodarījumi nodokļu sfērā (59 gadījumi);
- koruptīvie noziedzīgie nodarījumi (51 gadījums).

Atsevišķi ir izceļams piemērs, kad 2021. gada septembrī tika uzsākts darbs pie Vācijas tiesiskās palīdzības lūgumu izpildes par datorkrāpšanas un izspiešanas faktiem, kas paredzēja Latvijai iepriekš tehniski nepieredzētu speciālo izmeklēšanas darbību veikšanu un rezumējās ar 17.01.2022. kopēju starptautisku operāciju, kurā bez Latvijas un Vācijas vienlaicīgi bija iesaistītas

arī Nīderlandes, Kanādas, Čehijas, Francijas, Ungārijas, Ukrainas, Apvienotās Karalistes un ASV kompetentās iestādes. Operācijas rezultātā tika izņemti 15 serveri, kas nodrošināja hostinga pakalpojumus VPNLab.net kompānijai. VPNLab.net ar serveru vairākās valstīs starpniecību piedāvāja tiešsaistes pieslēguma absolūtu anonimitāti, kas padarīja kompānijas pakalpojumus populārus kibernetizācijas vidū, tā kā noziegumu izdarīšana kibervidē kļuva praktiski neidentificējama no tiesībsargāšanas iestāžu puses. Vienotā starptautiskā operācija notika ar Eiropola analītiskā projekta “CYBORG” un Eirojusta atbalstu. Pirms plānotās operācijas notika vairāk nekā 60 kopīgas iesaistīto valstu atbildīgo dienestu koordinācijas sanāksmes un 3 darba grupas, kurās tika sniegts analītiskais un IT tehnoloģiju ekspertu atbalsts veiksmīgam operācijas iznākamam.

Turklāt minētajā laika periodā no ārvalstīm tika saņemti 68 lūgumi par personas izdošanu, tai skaitā 10 izdošanas lūgumi no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (visvairāk no Krievijas – 4 lūgumi), un 58 Eiropas apcietinājuma lēmumi (visvairāk no Vācijas – 25, Igaunijas – 7 un Polijas – attiecīgi 5 lēmumi).

Sīkāks dalījums redzams diagrammās:

Līdzīgi kā pie ārvalsts tiesiskās palīdzības, arī personu izdošanas lūgumi visvairāk skāra krimināllietas, kurās personas tika apsūdzētas par:

- krāpšanas izdarīšanu (17 gadījumi);
- narkotisko un psihotropo vielu nelegālo tirdzniecību (14 gadījumi);

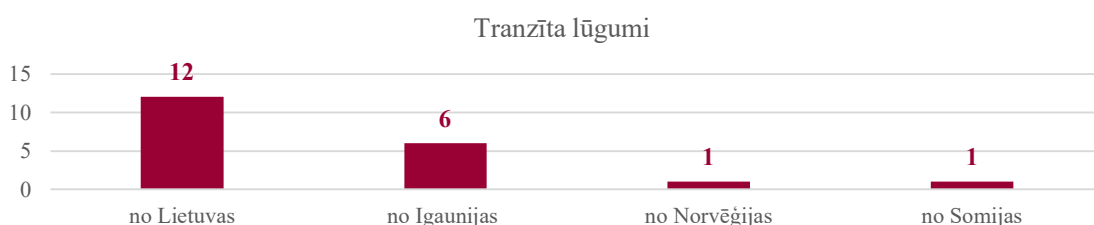
- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju (14 gadījumi).

Atsevišķi ir atzīmējama divu personu izdošana pēc Igaunijas Eiropas apcietinājuma lēmuma kriminālprocesā par zādzības izdarīšanu, kas tika paveikta 72 stundu laikā. Tā, 2021. gada 17. maijā Igaunijā tika pieņemts Eiropas apcietinājuma lēmums par automašīnas zādzību, 2021. gada 19. maijā abas personas izdošanas nolūkā tika aizturētas Latvijā, bet 22. maijā, apmierinot izdošanas lūgumu, nodotas Igaunijas kompetento iestāžu rīcībā.

Izvērtējot no ārvalsts saņemtos personu izdošanas lūgumus, ir bijis arī gadījums, kad personas izdošana tikusi atteikta. Šajā gadījumā tika atteikta politiskā opozicionāra izdošana Baltkrievijai.

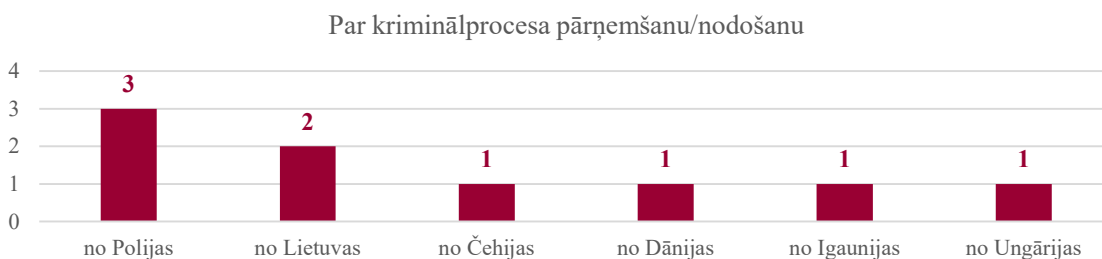
Vienlaicīgi sakarā ar aviotransporta tiešo reisu nepieejamību pandēmijas apstākļos vai citu iemeslu dēļ (personas veselības stāvoklis, atteikšanās no lidojuma utt.) tika saņemti 20 personu tranzīta lūgumi (visvairāk no Lietuvas – 12 lūgumi).

Sīkāks dalījums redzams diagrammā:

Attiecībā uz ārvalstī uzsākta kriminālprocesa pārņemšanu 2021. gadā saņemti 9 lūgumi (visvairāk no Polijas – 3 lūgumi). No noziedzīgu nodarījumu kategoriju viedokļa saņemtajos procesos prevalē krāpšanas izdarīšana (5 gadījumi).

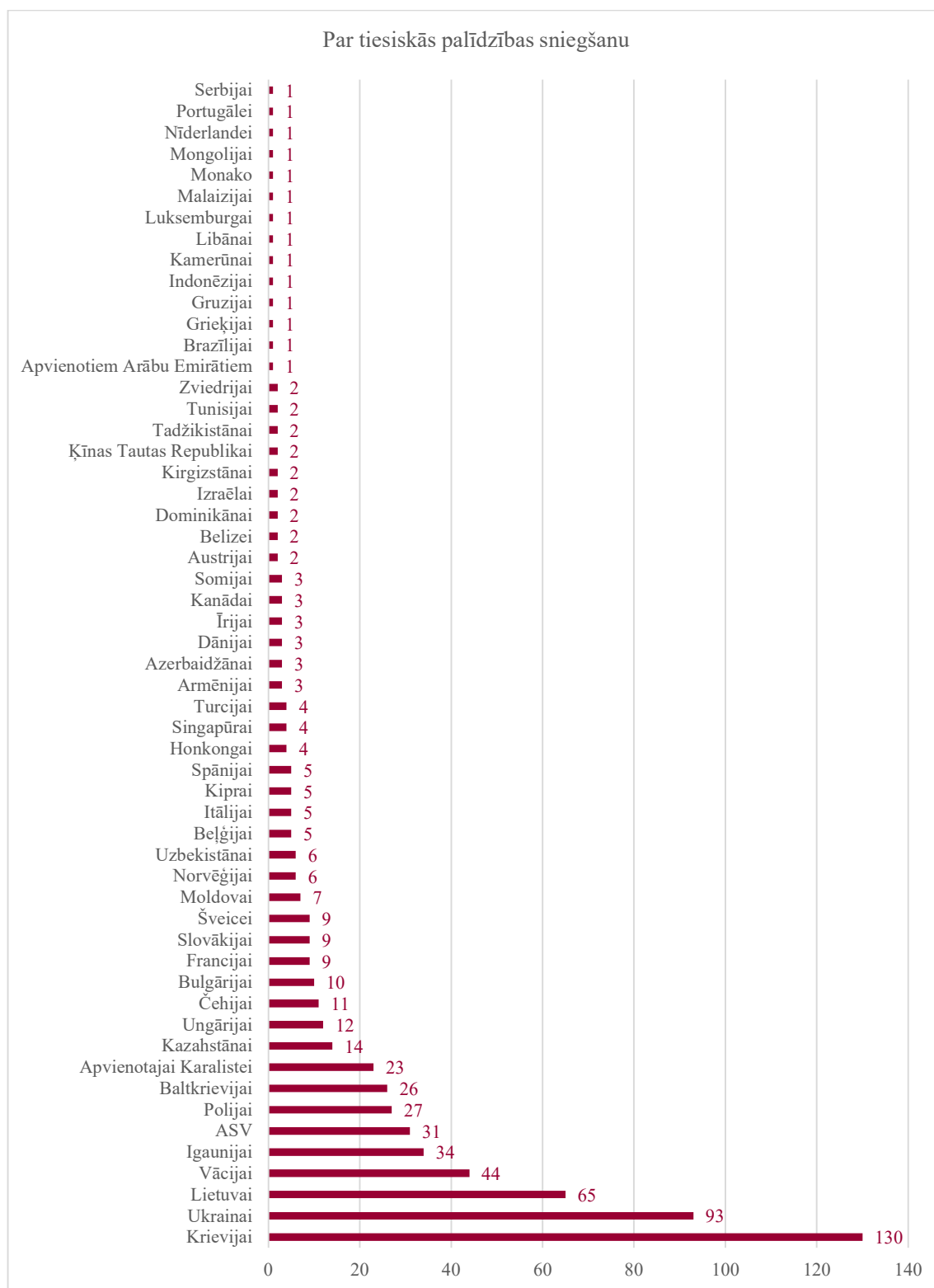
Sīkāks dalījums redzams diagrammā:

Tajā pašā laikā no Latvijas puses ārvalstīm tika iesniegti 648 tiesiskās palīdzības lūgumi. Visbiežāk lūgumi par palīdzību procesuālās darbības veikšanu tika adresēti:

- Krievijai (130 lūgumi);
- Ukrainai (93 lūgumi);
- Lietuvai (65 lūgumi);
- Vācijai (44 lūgumi);
- Igaunijai (34 lūgumi).

Sīkāks dalījums redzams diagrammā:

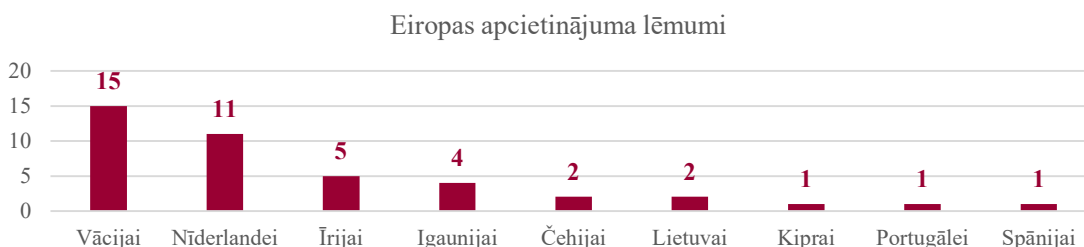
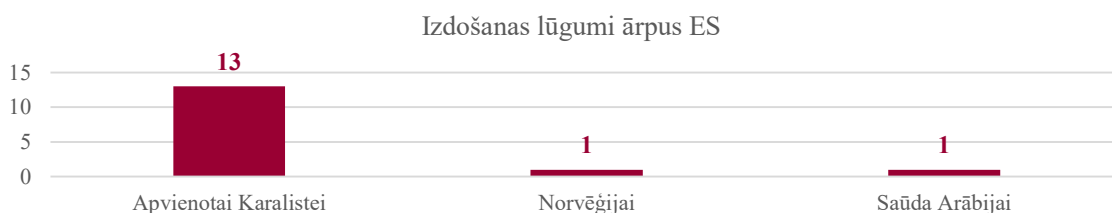

Visvairāk tiesiskās palīdzības lūgumu ārvalstij tika nosūtīti sakarā ar krimināllietas izmeklēšanu par:

- noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas faktu (262 gadījumi);
- izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas (203 gadījumi);
- krāpšanu (84 gadījumi).

Paralēli tam 111 personas tika izsludinātas starptautiskā meklēšanā, jo to atrašanās vieta nav zināma, bet ārvalstīm tika iesniegti 57 personu izdošanas lūgumi (15 lūgumi ārpus Eiropas Savienības un 42 Eiropas apcietinājuma lēmumi).

Sīkāks dalījums redzams diagrammās:

Ārpus Eiropas Savienības personu izdošana visbiežāk ir lūgta Apvienotajai Karalistei (13 izdošanas lūgumi), bet Eiropas Savienības ietvaros – Vācijai (15 lūgumi) un Nīderlandei (11 lūgumi).

Atšķirībā no tiesiskās palīdzības instrumenta, personas izdošanas un izsludināšanas starptautiskā meklēšanā jautājumos visbiežāk prevalēja tādi noziedzīgi nodarījumi kā:

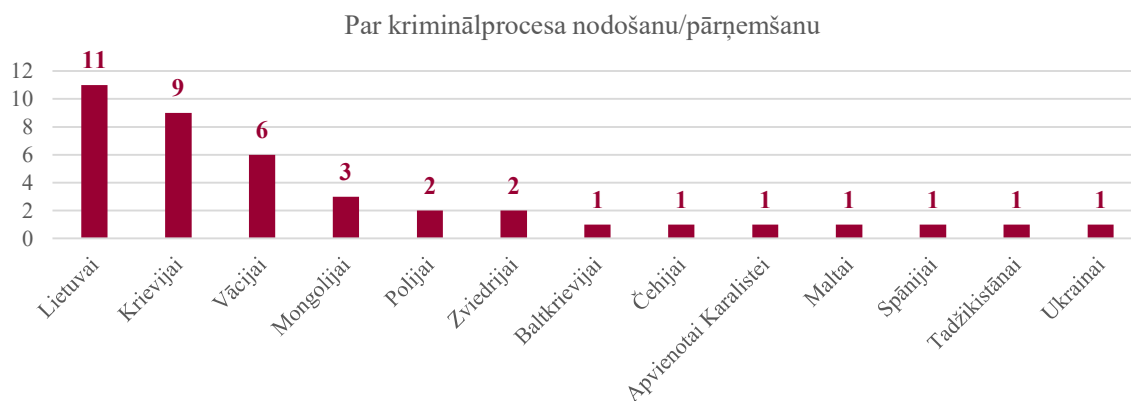
- narkotisko un psihotropo vielu nelegāla aprīte (Krimināllikuma 253; 253.¹ un 253.² panti) – 55 gadījumi;
- zādzību izdarīšana (41 gadījums).

Turklāt 2021.gadā ārvalstij tika iesniegti 14 personu tranzīta lūgumi (8 Lietuvai un 6 Polijai).

Attiecībā uz kriminālprocesa nodošanas ārvalstij lūgumiem, tad tie minētajā laika periodā tika nosūtīti 40. Visvairāk tiesvedības nodošanas lūgumu tika adresēts:

- Lietuvai (11 krimināllietās);
- Krievijai (9 krimināllietās);
- Vācijai (6 krimināllietās).

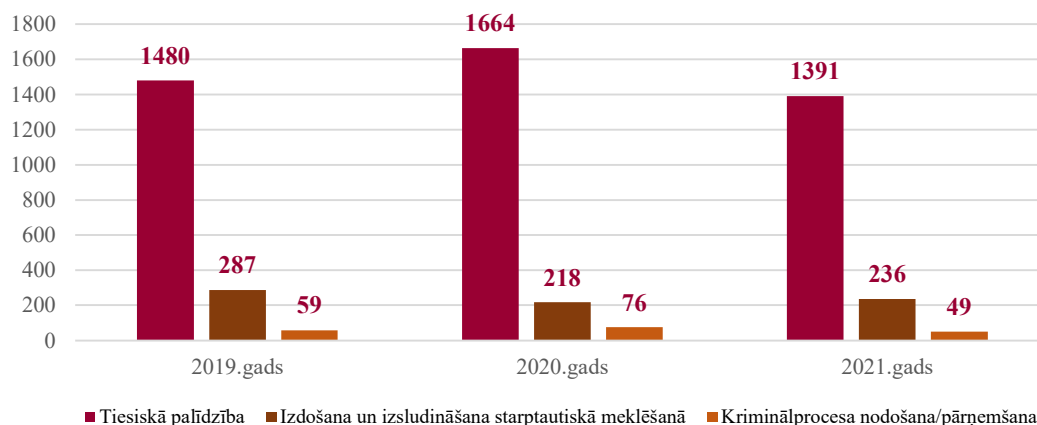
Sīkāks sadalījums redzams diagrammā:

Šī tiesiskās sadarbības instrumenta ietvaros savukārt bija raksturīga kriminālprocesa nodošana par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem kā viltota dokumenta izmantošana (11 gadījumi), kas ir sevišķi raksturīgi nelegālās imigrācijas kontekstā, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija (7 gadījumi) un kontrabanda (7 gadījumi).

Atsevišķi ir atzīmējama kriminālprocesa nodošana 2021. gada decembrī Lietuvas kompetentajām iestādēm par stratēģiskas nozīmes preces, kas paredzēta militāram pielietojumam, nelegālu ievešanu no Baltkrievijas, kas savā ziņā ieskicē arī ārpolitiskās situācijas ietekmi uz noziedzības tendencēm.

Savukārt, analizējot Starptautiskās sadarbības nodaļas darba dinamiku 3 gadu griezumā, Covid-19 pandēmijas ierobežojumu samazināšanās iespaidā ir skaidri redzama tendence, ka pamazām palielinās personu izdošanas gadījumu skaits, tajā pat laikā samazinoties tiesiskās palīdzības lūgumu skaitam, ko nedaudz kompensē nodoto kriminālprocesu skaits.

Tāpat var secināt, ka kopumā galvenie ārvalstu sadarbības partneri saglabājušies tie paši, kas 2020. gadā, proti, Vācija, Polija, Lietuva, Igaunija, ASV un Apvienotā Karaliste. Jautājumā par ne mazāk nozīmīgo sadarbību ar Krievijas Federāciju, Baltkrieviju, Kazahstānu un Ukrainu ir svarīgi saglabāt balansu starp Latvijas izmeklēšanas interesēm un ārpolitisko nostāju, kas līdz šim brīdim bija izdevies.

2021.gadā paveiktā akcenti

Nodaļas darba organizācija tiek veikta, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma C daļā minēto funkciju izpildi. Prokurori nosacīti ir specializējušies vienā no trim Kriminālprocesa likuma C daļā aprakstītajiem starptautiskās sadarbības veidiem (tiesiskā palīdzība, personu izdošana, kriminālprocesa nodošana/pārņemšana), kas gan neizslēdz iespēju saņemt izpildē arī citu starptautiskās sadarbības veida lūgumus, tā kā noslodze ir atkarīga no saņemto lūgumu daudzuma.

Nodaļas personālsastāvs ir pilnībā nokomplektēts. Tās sastāvā ir virsprokurors un 10 prokurori, divi no kuriem pastāvīgi atrodas ārzemēs (Nīderlandē, Hāgā), veicot Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla sekretariāta amatpersonas un Eirojusta sekondētā eksperta pienākumus.

Līdz ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības, kļuva aktuāls jautājums par krimināltiesisko sadarbību ar Apvienoto Karalisti kā trešo valsti, kurai vairs nav saistoši Eiropas Savienības tiesību akti, sakarā ar ko pēc vairākkārtējām tiešsaistes režīma sanāksmēm ar Apvienotās Karalistes kompetentām iestādēm saspringtos termiņos 2021. gada sākumā tika izstrādātas Latvijas deklarācijas un atrunas pie Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīguma, kas skar starptautiskās sadarbības krimināllietās aspektus.

Paralēli tam līdz ar Eiropas Prokuratūras darbības uzsākšanu, notika darbs pie deklarāciju izstrādes starptautiskos tiesību aktos, paredzot Eiropas Prokuratūrai atsevišķos gadījumos sadarbības krimināllietās līguma subjekta statusu.

2021. gada pavasarī tika ņemta dalība priekšsarunu veikšanā un papildus informācijas sagatavošanā Eiropas Savienības Padomei Latvijas 9. savstarpējās novērtēšanas kārtas kontekstā par jautājumiem, kas saistīti ar praktiskās piemērošanas problemātiku atsevišķiem ES Pamatlēmumiem par savstarpējās atzīšanas principa piemērošanu. 2022. gada aprīlī ir paredzēta novērtējuma noslēdzošā kārtā, kurā tiks analizēta ES aktu transponēšana nacionālajā likumdošanā un praktiskās piemērošanas problēmas tādiem Eiropas Savienības instrumentiem kā Direktīva par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, Pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūram starp dalībvalstīm, Pamatlēmums, ar ko attiecībās starp Eiropas Savienības dalībvalstīm savstarpējas atzīšanas principu piemēro lēmumiem par uzraudzības pasākumiem kā alternatīvu pirmstiesas apcietinājumam u. c.

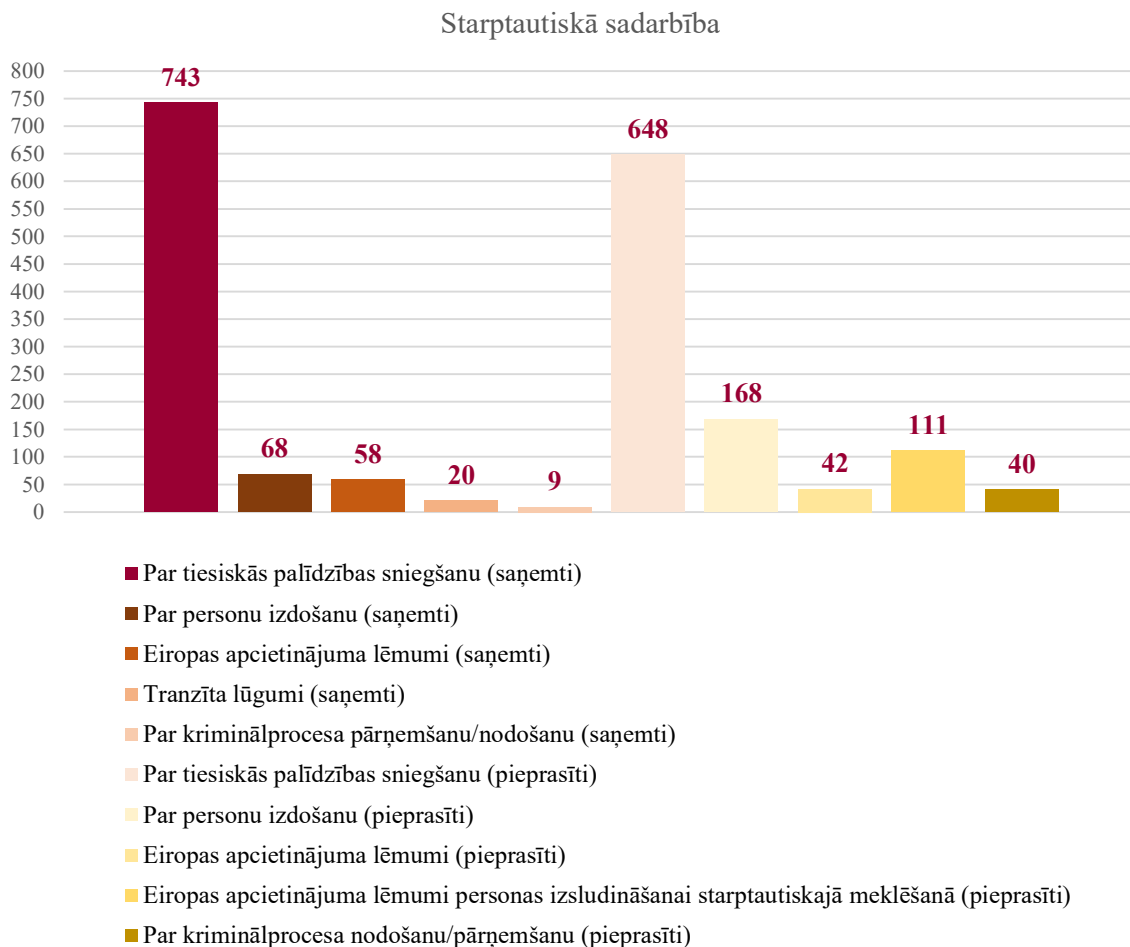
Tāpat vasarā tika ņemta dalība ANO Pretterorisma komitejas izpilddirektorāta novērtēšanas vizītē, kas rezumējās ar pozitīvu Latvijas priekšvērtējumu.

Turklāt 2021. gadā ņemta regulāra dalība Tieslietu ministrijas izveidotās Kriminālprocesa likuma grozījumu izstrādes pastāvīgās darba grupas sēdēs, kur tika skatīti jautājumi, kas skar tiesisko sadarbību krimināllietās, kā arī Tieslietu ministrijas organizētās starpinstitutionālās sanāksmēs par priekšlikumiem t.s. e-pierādījumu pakotnei, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Eiropas elektronisko pierādījumu sniegšanas un saglabāšanas rīkojumiem elektronisko pierādījumu gūšanai krimināllietās un Direktīvai par juridisko pārstāvju iecelšanu ar mērķi iegūt pierādījumus kriminālprocesā.

Ievērojot pandēmijas iespaidā pieaugošo attālinātā darba tendenci, 2021. gada 4. novembrī pēc Starptautiskās sadarbības nodaļas iniciatīvas Augstākās Tiesas Krimināllietu departamenta senatoru kopsapulce pieņēma lēmumu *Par Kriminālprocesa likuma 140. panta 7.¹ daļas interpretāciju*, kurā tika nolemts, ka atbilstoši vispārīgajam principam Latvijas Republikas jurisdikcija, ievērojot Kriminālprocesa likuma 3. pantā nostiprināto likuma spēku telpā, iespējama tikai valsts teritorijā, un tādu pierādījumu iegūšana, kas atrodas citas valsts teritorijā, iespējama Kriminālprocesa likuma C daļā noteiktajā kārtībā. Tādējādi Kriminālprocesa likuma 140. panta 7.¹ daļā noteikto kārtību iespējams piemērot tikai tad, ja procesuālā darbība tiek veikta Latvijas Republikas jurisdikcijā.

Atsevišķi ir pieminams nodaļas prokurora darbs, strādājot Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla (nacionālo kontaktpunktu tīkls, kura galvenais uzdevums ir starptautiskās tiesiskās sadarbības veicināšana un atvieglošana) sekretariātā Hāgā. Tā 2021. gadā bez dalībvalstu pārstāvju ikgadējo sanāksmju un apmācību organizēšanas tika sagatavotas vadlīnijas nacionālajām kontaktpersonām “Kā rīkoties ar ETST lietām – labas prakses katalogs” un tika veikti uzlabojumi ETST mājas lapas e-rikos, t. sk. Atlasā (ES kompetentu iestāžu datu bāze, kas piesaistīta izmeklēšanas un procesuālajām darbībām) un *Fiches Belges* (īsa juridiska un praktiska informācija par izmeklēšanas un procesuālo darbību nosacījumiem katrā ES dalībvalstī).

Kopējais Ģenerālprokuratūras darbs starptautiskajā krimināltiesiskajā sadarbībā uzskatāmi atspoguļots diagrammā:

2022.gada prioritātes

Kā prioritātes 2022. gadā nosakāmas darba turpināšana pie rekomendāciju izstrādes visām tiesībsardzības iestādēm starptautiskās sadarbības jomas pilnveidošanai, tai skaitā finanšu noziegumu izmeklēšanas kontekstā; koordinējošo prokuroru funkciju izpilde nodaļas prokuroru specializācijas jautājumos, apkopojot praksē konstatēto problemātiku; sadarbībā ar Tiesu administrāciju Eiropas Komisijas piedāvātās E-pierādījumu platformas darbības praktiska uzsākšana Latvijā un tās sekojoša integrācija pastāvošajās Krimināltiesiskās sadarbības lūgumu un Tiesu informācijas sistēmās (sākotnēji veicot tehnisko prasību apkopojumu E-lietas starptautiskās sadarbības moduļa izstrādei); iespējamo risinājumu meklēšana par Eiropas Savienības tiesību aktu savstarpējās atzīšanas sfērā praktiskās piemērojamības uzlabošanu un EST judikatūras ievērošanu Latvijas nacionālos tiesību aktos, vienlaicīgi informējot par to prokurorus prokuratūras iekšējā mājas lapā; darba turpināšana pie Eiropas Padomes Tiesvedības nodošanas konvencijas modernizācijas; starptautiskās sadarbības nodaļas funkciju kvalitatīvas un savlaicīgas izpildes nodrošināšana mainīgos cilvēkresursu pieejamības apstākļos, kā arī elastīguma un mobilitātes nodrošināšana liela apjoma tiesiskās palīdzības vai izdošanas lūgumu saņemšanas (starptautisku operāciju) gadījumā.

Prokuroru atestācijas komisijas 2021. gada darba pārskats

Ņemot vērā Prokuratūras likuma 29.¹ panta ceturtajā daļā noteikto, 2021. gadā kopumā notikušas 40 Prokuroru atestācijas komisijas sēdes.

Prokuroru atestācijas komisijas sēžu laikā izskatīti šādi 217 jautājumi:

- 17 jautājumi par prokurora amata pretendenta atbilstību prokurora amata kandidāta statusam;
- 33 jautājumi par prokurora amata kandidāta atbilstību prokurora amatam;
- 14 jautājumi par atbilstību virsprokurora amatam;
- 8 jautājumi par atbilstību tiesas apgabala līmeņa prokurora amatam;
- 2 jautājumi par atbilstību Ģenerālprokuratūras prokurora amatam;
- 2 jautājumi par atzinuma sniegšanu par iespēju turpināt amata attiecības pēc prokurora amata pienākumu pildīšanas maksimālā vecuma sasniegšanas;
- 98 jautājumi par prokuroru profesionālās darbības novērtēšanu, tostarp:
 - 60 prokuroriem rekomendēti konkrēti apmācību pasākumi savas profesionālās darbības attīstībai;
 - 4 prokuroriem noteikta padziļināta profesionālās darbības pārbaude sakarā ar to, ka konstatēti būtiski trūkumu profesionālajā darbībā;
 - 2 gadījumos struktūrvienības virsprokuroram ieteikts izmantot normatīvajos aktos noteiktās iespējas prokuroru motivēt par izcili veiktiem profesionālajiem pienākumiem;
- 3 jautājumi par individuālajiem darba pārbaudes rezultātiem;
- 6 jautājumi par iespējamu prokurora saukšanu pie disciplinārbildības, no kuriem:
 - 2 gadījumos sniegts atzinums par disciplinārsoda piemērošanu prokuroram (pazemināšanas amatā – 1; mēnešalgas samazināšana 20% apmērā uz trim mēnešiem – 1);
 - 3 gadījumos skatīts jautājums par iespējamu Latvijas Prokuroru ētikas kodeksa normu pārkapāšanu (no kuriem vienā gadījumā sniegts atzinums par disciplinārsoda – rājiena piemērošanu; vienā gadījumā sniegts atzinums par morālās sankcijas – publiskas atvainošanās piemērošanu; vienā gadījumā Komisija aprobežojusies ar jautājuma skatīšanu sēdē);
 - 1 gadījumā jautājums atlikts, vēlāk jautājums zaudējis aktualitāti, jo ar prokurori amata attiecības izbeigtas;
- 3 gadījumos sniegts atzinums par zināšanu un profesionālo iemaņu atbilstības izvērtēšanas nepieciešamību Prokuroru kvalifikācijas komisijai.

Kā redzams no statistiskās informācijas, ievērojamākais Prokuroru atestācijas komisijas darbs 2021. gadā saistīts ar prokuroru profesionālās darbības novērtēšanu. Svarīgi norādīt, ka Prokuroru atestācijas komisijas loma prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas procesā tika būtiski palielināta, salīdzinot ar iepriekšējo gadu darbību. Atbilstoši jaunajam Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikumam Prokuroru atestācijas komisija veikusi izvērstu prokurora profesionālās darbības novērtēšanu, akcentējot uzmanību ne tikai uz kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem profesionālās darbības rādītājiem, bet arī uz prokurora profesionālo prasmju novērtēšanu, konkrētu rekomendāciju un uzdevumu došanu prokuroriem viņu profesionālās darbības attīstībai nākotnē. Prokuroru atestācijas komisija savu atzinumu par prokurora profesionālo darbību izvērsti noformulējusi lēmuma veidā. Lēmums pēc tā apstiprināšanas nodots izpildei gan novērtējamajam prokuroram, gan arī attiecīgās struktūrvienības virsprokuroram.

Gan rekomendācijas, gan uzdevumi noteikti saskaņā ar prokuratūras vadības definētajām stratēģiskajām prioritātēm iestādes darbībā. Galvenokārt prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas laikā noteikts aktīvi izmantot savas pilnvaras nolūkā nodrošināt, ka:

- ik gadu vairāk tiek piemēroti vienkāršotie kriminālprocesa pabeigšanas veidi;
- visos gadījumos, kur iespējams, tiek piemērotas vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai;
- ik gadu, cik iespējams, tiek palielināts pabeigto kriminālprocesu skaits par īpaši aktuāliem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem;
- efektīvi tiek izmantotas prokuroram uzraudzības īstenošanai Kriminālprocesa likumā paredzētās pilnvaras, lai uzraudzībā esošie kriminālprocesi bez kriminālvajāšanas perspektīvas, tiktu apturēti vai pabeigti.

Šāda pieeja ļāvusi noteikt konkrētus uzdevumus, kas ir būtiski prokuratūras kopējo mērķu sasniegšanai, vienlaicīgi paredzot šo uzdevumu izpildes kontroles mehānismu un termiņus atbilstoši Prokuroru profesionālās darbības novērtēšanas nolikumā paredzētajai kārtībai.

Būtiski izcelt, ka Prokuroru atestācijas komisija 60 prokuroriem identificējusi konkrētus kvalifikācijas celšanas pasākumus, kas tuvākajā laikā novērtējamajiem prokuroriem būtu jānodrošina. Par šo pasākumu saturu Prokuroru atestācijas komisija ir informējusi prokuratūras atbildīgās amatpersonas apmācību nodrošināšanas jomā.

Kā izplatītākie apmācību pasākumi, kas nepieciešami prokuroru profesionālās darbības uzlabošanai, tika identificēti: juridisko dokumentu sagatavošana (t. sk. gramatika, latviešu valodas lietojums), stresa vadība, profesionālo izdegšanu veicinošo faktoru kontrole un novēršana, komunikācijas un argumentācijas prasmju uzlabošana, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšana, kā arī lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības (apsūdzība) sagatavošanas kvalitāte. Visai bieži tika konstatēti arī trūkumi datu kvalitatīvas ievades nodrošināšanā Prokuratūras informācijas sistēmā (ProIS).

Divos gadījumos, veicot prokurora profesionālās darbības novērtēšanu, tika konstatēta izcila prokurora profesionālā darbība. Minētajos gadījumos prokuroru profesionālās darbības rādītāji un kompetenču novērtējums ļāva izdarīt secinājumu, ka prokurori spēj izcili noteikt sava darba prioritātes atbilstoši prokuratūras vadības definētajiem uzdevumiem, noteikt šo prioritāšu sasniegšanas virzienus un nodrošināt to izpildi. Arī darba statistiskie rādītāji vairākkārtīgi pārsniedza republikas vidējos rādītājus. Tādēļ Prokuroru atestācijas komisija ieteica attiecīgās struktūrvienības virsprokuroram izmantot normatīvajos aktos paredzētos prokurora motivēšanas instrumentus.

Augstāk minētā pieeja liecina, ka Prokuroru atestācijas komisijas darbs nav bijis vien formāls kāda jautājuma skatīšanas līdzeklis, bet jautājumi vērtēti pēc būtības, pēc iespējas sniedzot pozitīvu ieguldījumu gan prokuratūras vadības definēto prioritāšu sasniegšanā, gan arī dodot pienesumu katra prokurora profesionālās darbības novērtēšanā, nosakot konkrētas rekomendācijas un uzdevumus, kas būtiskas attiecīgā prokurora profesionālās darbības attīstībai nākotnē.

Prokuroru kvalifikācijas komisijas 2021. gada darba pārskats

2021. gada 12 mēnešos kopumā notikušas 54 Prokuroru kvalifikācijas komisijas sēdes (2021. gada 13., 18., 19., 25., 29. janvārī; 2., 8., 17. februārī; 2., 10. martā; 16., 23., 30. aprīlī; 10., 14., 24., 26., 28. maijā; 1., 2., 4., 7., 14., 18., 22., 28., 30. jūnijā; 2., 7., 8., 12., 13., 15., 19., 22., 23., 26. jūlijā, 16., 23., 24. augustā; 3., 6., 7., 9., 13., 14., 20., 22. septembrī, 15., 25. oktobrī, 23. novembrī; 2., 13., 21. decembrī).

Minētajā laika periodā Prokuroru kvalifikācijas komisija rekomendējusi Prokuroru atestācijas komisijai izvērtēt kopumā 15 prokurora amata pretendentu atbilstību prokurora amata kandidāta statusam, lai stažētos prokurora amata pienākumu veikšanai saskaņā ar Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikuma nosacījumiem.

Turklāt Prokuroru kvalifikācijas komisijas sēžu darbā 2021. gadā:

- sagatavots, pieņemts un izvērtēts prokurora amata pretendentu vispārējo un juridisko zināšanu pārbaudījums – 2021. gada 2. jūnijā pirmajā kārtā (tests) 72 personām, no kurām 10 personas 2021. gada 14. jūnijā kārtoja pārbaudījuma otro kārtu (biļetes jautājumi);
- sagatavots, pieņemts un izvērtēts prokurora amata pretendentu vispārējo un juridisko zināšanu pārbaudījums – 2021. gada 14. septembrī pirmajā kārtā (tests) 26 personām, no kurām 3 personas kārtoja pārbaudījuma otro kārtu (biļetes jautājumi);
- sagatavots, pieņemts un izvērtēts prokurora amata pretendentu vispārējo un juridisko zināšanu pārbaudījums – 2021. gada 2. decembrī pirmajā kārtā (tests) 45 personām, no kurām 5 personas kārtoja pārbaudījuma otro kārtu (biļetes jautājumi);
- izvērtēta stažēšanās programmas izpilde 31 prokurora amata kandidātam;
- pieņemts kvalifikācijas eksāmens 35 prokurora amata kandidātiem, no kuriem 4 prokurora amata kandidāti to nenokārtoja;
- pārbaudīta 2 prokuroru profesionālā sagatavotība un juridisko zināšanu pietiekamība. Komisija atzina, ka viena prokurora teorētiskās zināšanas un profesionālās iemaņas neatbilst ieņemamajam amatam, savukārt otra – atbilst;
- atbilstoši Prokurora amata kandidātu stažēšanās un kvalifikācijas pārbaudes nolikumam pārbaudīti stažēšanās apstākļi un stažēšanās programmas izpildes apjoms un kvalitāte 36 prokurora amata kandidātiem.

Pārskats par prokuroru iesaisti kvalifikācijas celšanas pasākumos 2021. gadā

Prokuroru apmācību pasākumu organizēšana 2021. gadā saistīta ar Administratīvā direktora dienesta Projektu un apmācību koordinācijas nodaļas darbu. Tā tika izveidota un sāka savu darbību 2021. gada 15. jūlijā.

Projektu un apmācību koordinācijas nodaļa 2021. gadā projektu ietvaros ir veikusi šādus pasākumus:

Projekts	Veiktie pasākumi
ERAF līdzfinansēta projekta "Prokuratūras informācijas sistēmas attīstība" Nr. 2.2.1.1/17/I/010 ieviešana.	Projekta ietvaros tika veikti darbi pie projektā paredzēto aktivitāšu īstenošanas. Projekta noslēguma termiņš (aktivitāšu pabeigšanas termiņš 2021. gada 30. novembris), gala maksājuma pieprasījuma iesniegšana Centrālajā finanšu un līgumu aģentūrā 2021. gada 28. decembris. Projekta ietvaros veikti nepieciešamie Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) uzlabojumi, lai uzlabotu un attīstītu pamatdarbības procesus, kā arī veikti pielāgojumi, lai ProIS varētu veikt datu apmaiņu E-lietas programmas ietvaros ar Tiesu administrācijas IS, Valsts probācijas dienesta IS, Ieslodzījumu vietu pārvaldes IS. Projektā veikta nepieciešamo funkcionālo pielāgojumu izstrāde, to akcepttestēšana, drošības un veiktspējas audits. Organizētas sistēmas lietotāju un administratoru apmācības.
Eiropas Komisijas līdzfinansēta projekta "Sadarbības stiprināšana finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanā Baltijas valstu tieslietu darbiniekiem – BALTICS" īstenošana.	Projekta vadošais partneris ir Lietuvas Ģenerālprokuratūra, sadarbības partneri – Latvijas Republikas prokuratūra un Igaunijas Republikas prokuratūra. Projekta ietvaros organizēti mācību pasākumi – projekta atklāšanas konference, kā arī mācības par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas noziedzīgiem nodarījumiem. Organizētas darba grupas Baltijas valstu līmenī, kā arī nacionālās darba grupas, kurās iesaistīti pārstāvji no tiesas, Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts policijas, Finanšu izlūkošanas dienesta. Projekta atklāšanas konferences un mācību par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas noziedzīgiem nodarījumiem organizēšana, piesaistot ārvalstu un nacionālos ekspertus. Uzsākts darbs pie rokasgrāmatas izstrādes finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā.
Projekta "Kapacitātes veidošana un izpratnes paaugstināšana neiecietības novēršanai un apkarošanai Latvijā - CALDER" īstenošana.	Projekts tiek īstenots sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Tiesu administrāciju, Sabiedrības integrācijas fondu. Projekta ietvaros organizētas sanāksmes ar projekta partneriem, kā arī veikts pētījums par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar neiecietību un rasu naidu. Pētījuma

	rezultāti tiks apkopoti un uz šiem apkopojumiem izstrādātas vadlīnijas un organizētas mācības.
Ārvalstu viesu (prokurooru un tiesnešu) uzņemšana prokuratūrā Eiropas Juridiskā tālākizglītības tīkla (turpmāk – EJTN) ietvaros.	Kopskaitā tika uzņemti 12 ārvalstu prokuroori un tiesneši, kuri tika iepazīstināti ar prokuratūras darbu, Valsts ieņēmumu dienesta, Robežsardzes, Latvijas Bankas, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Valsts policijas darbu. Tika organizētas tikšanās un sniegtas prezentācijas. Gada izskaņā nodaļa organizēja attālināta formāta EJTN apmaiņas programmu amatā jaunieceltajiem tiesnešiem un prokurooriem AIAKOS. Programmas ietvaros, izmantojot Zoom platformu, mācības/apmaiņas programma tika organizēta 16 Latvijas un ārvalstu prokurooriem un tiesnešiem.

Apmācību pasākumi 2021. gadā

Kopējais apmācību skaits 2021. gadā ir palielinājies par 63 %, salīdzinot ar 2020. gadu, proti, ir notikuši 279 apmācību pasākumi. Arī kopējais dalību skaits apmācībās ir vairākkārt audzis – prokuroori ir piedalījušies apmācībās 4181 reizi, kas, salīdzinot ar 2020. gadu, ir septiņas reizes vairāk. Tāpat palielinājies arī prokurooru skaits, kuri ir piedalījušies vismaz vienā apmācību pasākumā, – no 408 uz 450.

Apmācību apjoma augšupejošā tendence, iespējams, saistīta ar apmācību organizatoru tiešsaistes rīku lietošanu, kas savukārt nodrošinājusi iespēju apmācībās piedalīties lielākam dalībnieku skaitam. Uzlabojušās dalībnieku iemaņas lietot tiešsaistes rīkus un audzis pozitīvo aspektu (piemēram, laika ietaupīšana) novērtējums. 2020. gada nogalē ieviestā prakse organizēt regulārus iekšējos diskusiju forumus par specifiskiem ar prokurora funkciju izpildi saistītiem jautājumiem ir aktīvi turpināta visu 2021. gadu, kur vidēji katru reizi piedalījās ap 200 prokurooriem, atzīstot, ka šādi regulāri diskusiju forumi ir vērtīgi un lietderīgi.

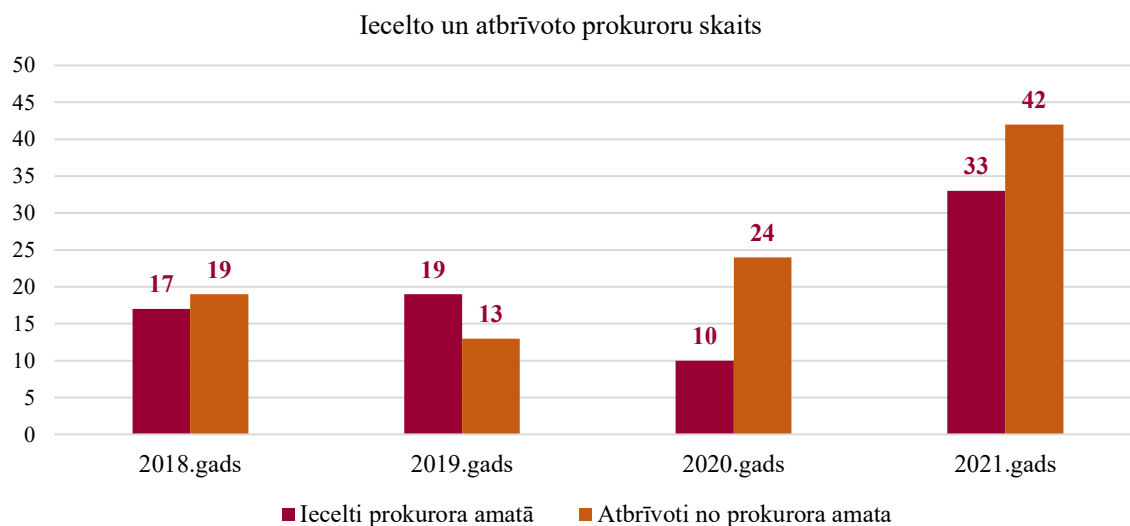
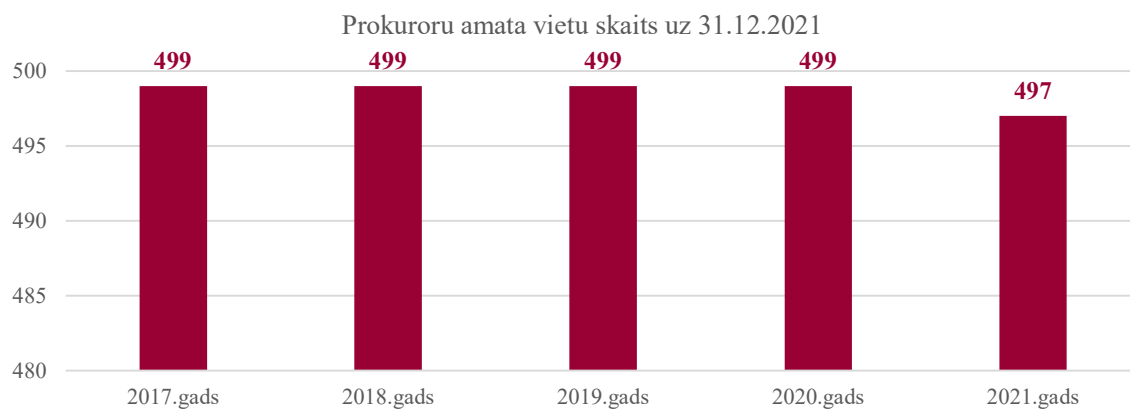
Arī 2021. gadā prokuratūra ir saņēmusi uzaicinājumus piedalīties apmācību pasākumos vai sadarboties apmācību organizēšanā no tādām institūcijām kā Tiesu administrācija, Valsts administrācijas skola, Latvijas Tiesnešu mācību centrs, Latvijas Universitāte, Finanšu izlūkošanas dienests, Valsts policija, ASV vēstniecība Latvijā, Latvijas Pašvaldību mācību centrs, Eiropas Tiesību akadēmija (ERA), Eiropas Juridiskās tālākizglītības tīkls (EJTN) un citām. Turklāt prokuratūra regulāri saņem uzaicinājumus no institūcijām piedalīties apmācībās ne tikai kā klausītāji, bet arī kā lektori un nozares eksperti.

Sadarbojoties ar ASV vēstniecību Latvijā, aizvadītajā gadā 24 prokuroori ir pilnveidojuši apmācību vadīšanas prasmes, un prokuratūra 2022. gadam ir izvirzījusi mērķi pilnvērtīgāk izmantot pieredzējušu prokurooru zināšanu resursu, organizējot iekšējās apmācības par specifiskām profesionālajām tēmām.

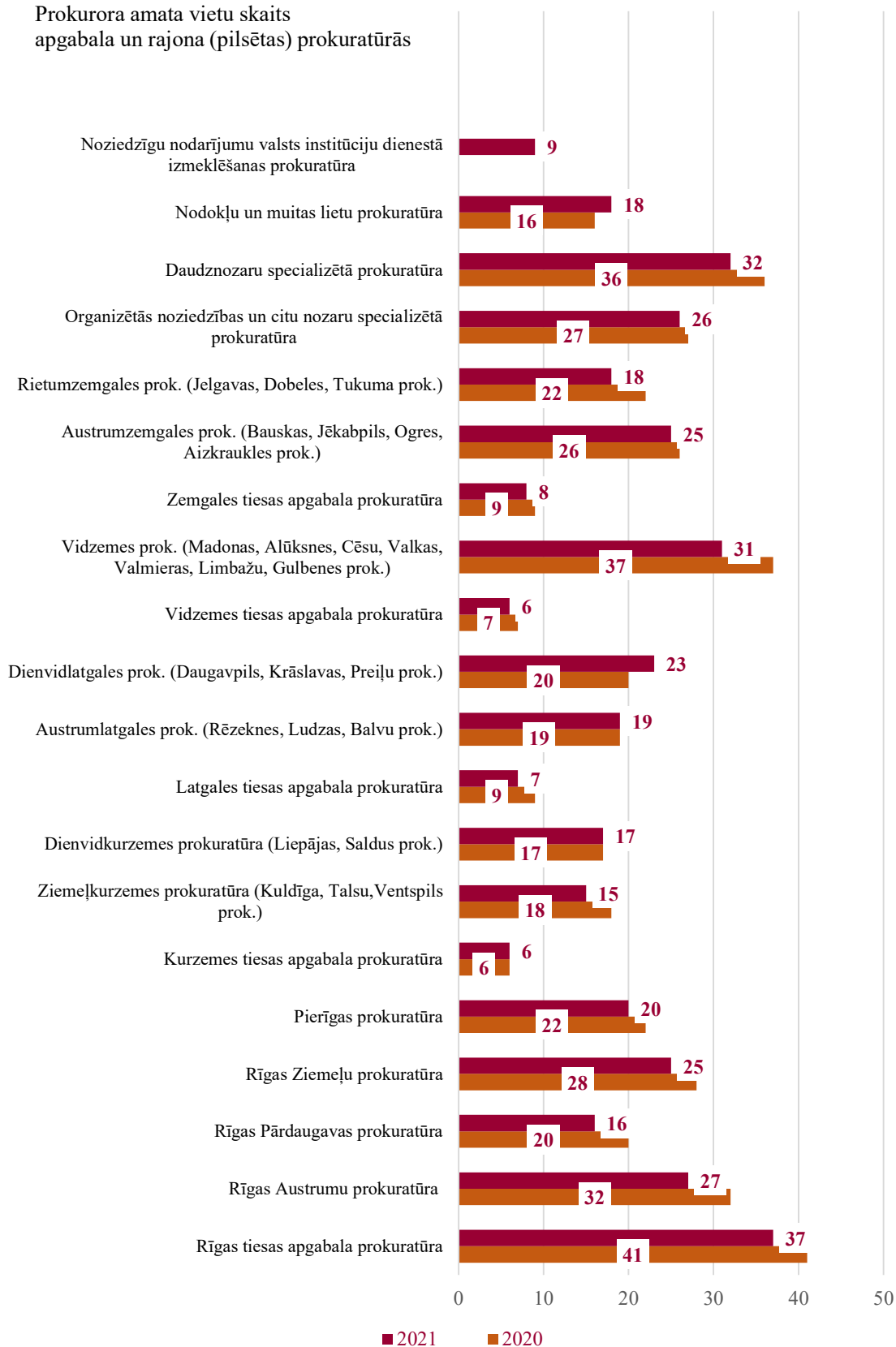
Gads	Mācību pasākumu skaits	Kopējais prokurooru apmeklējumu skaits	Prokurooru skaits, kuri apmeklējuši vismaz vienu apmācību pasākumu
2021	279	4181	450
2020	171	568	408

Informācija par prokuroru personālsastāvu

Prokurori

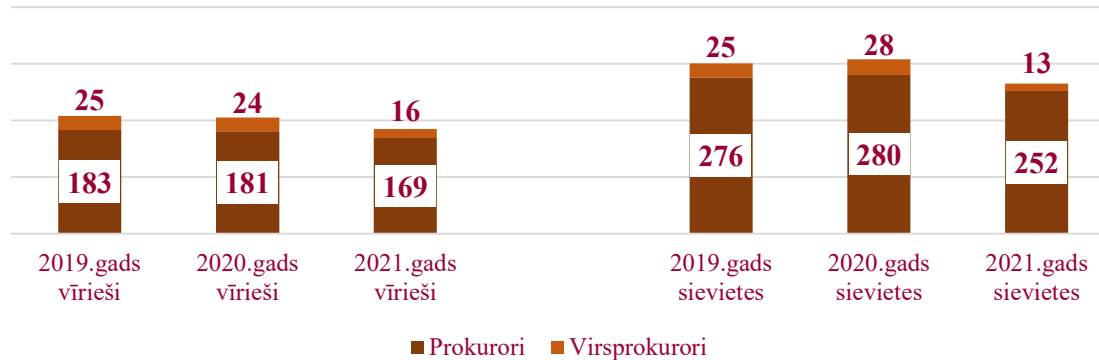
Prokurora amata vietu skaits
apgabala un rajona (pilsētas) prokuratūrās

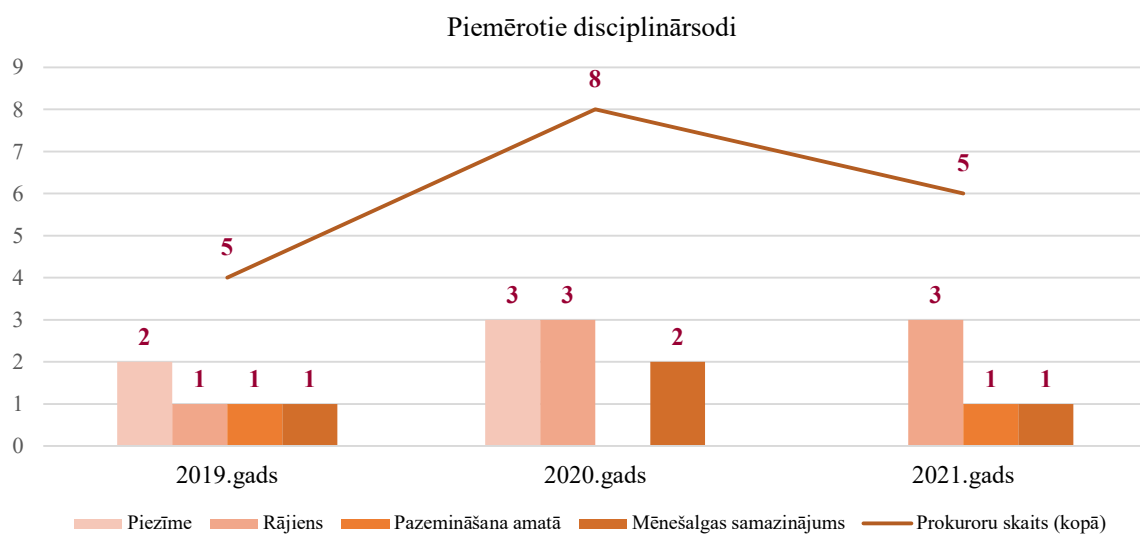
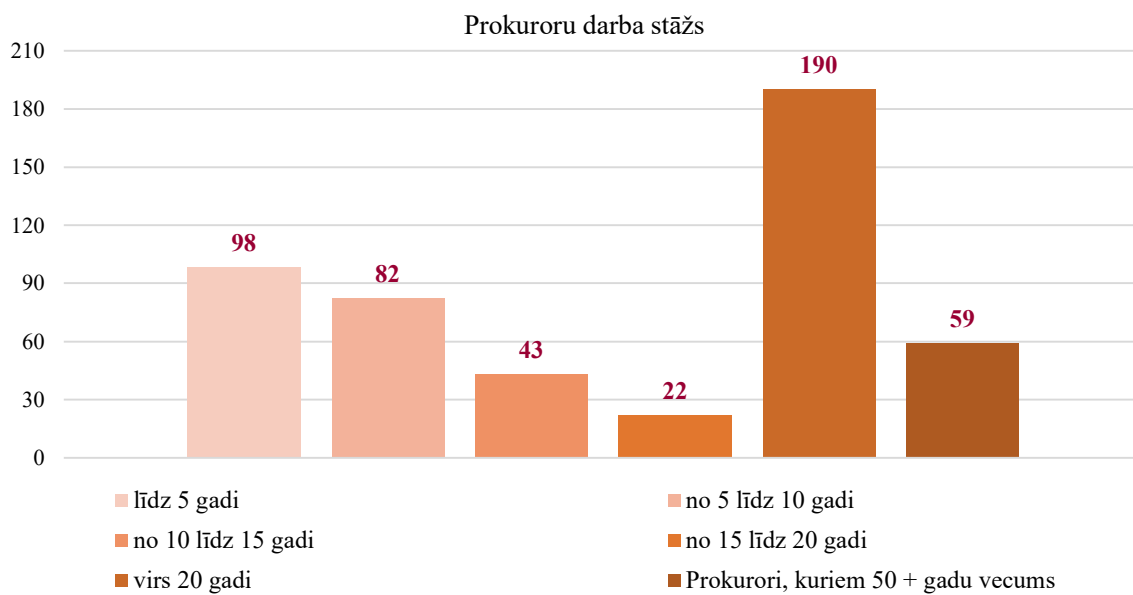

Prokurora amata vietu skaits Ģenerālprokuratūrā

Prokuroru skaits pēc dzimuma

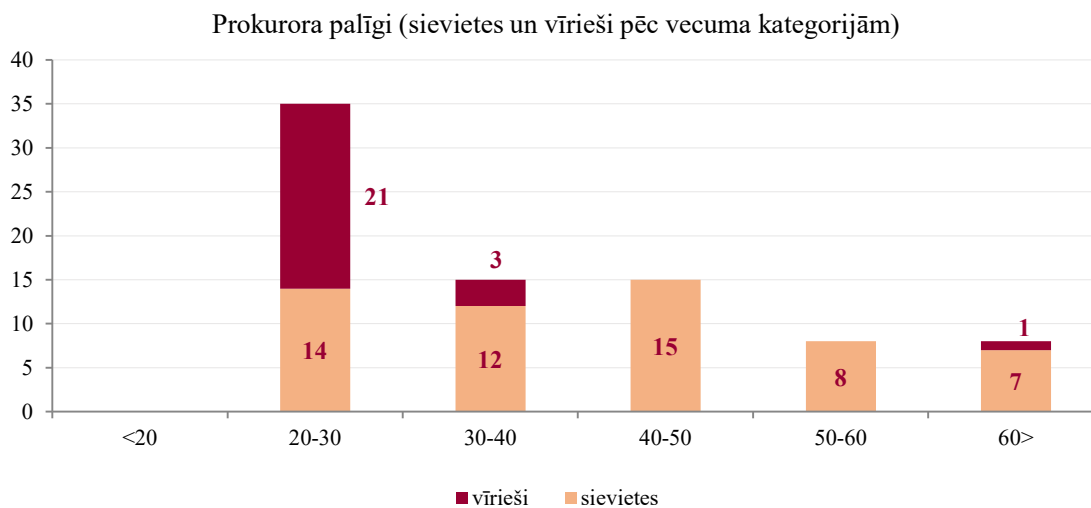
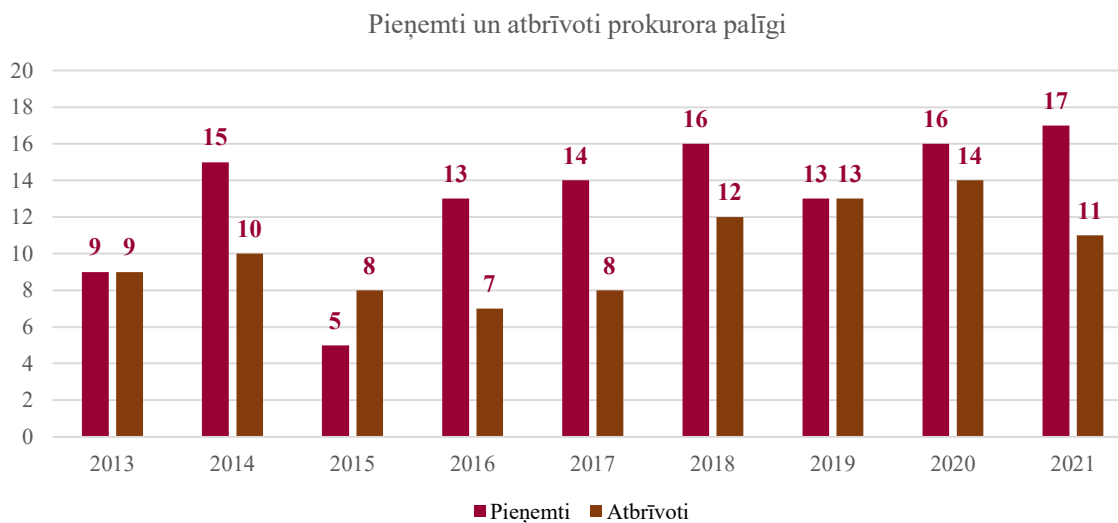

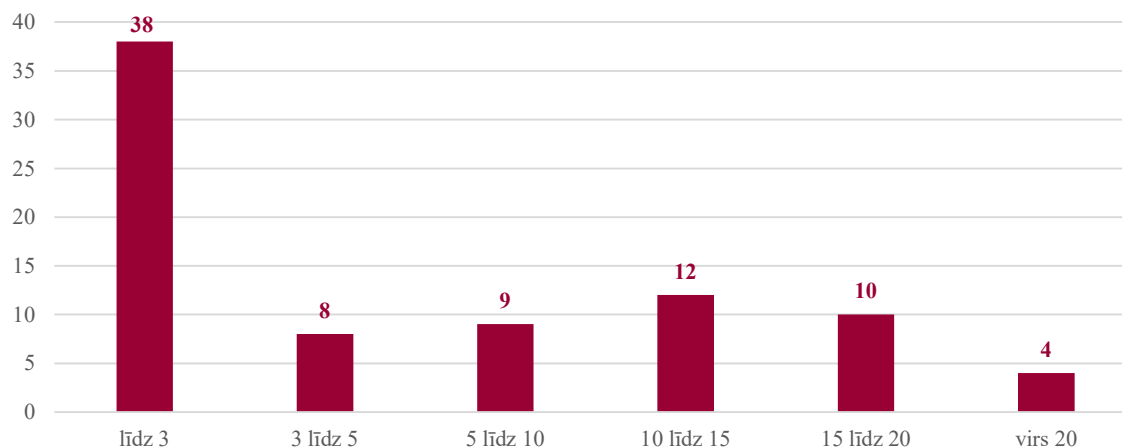
Prokuratūras darbinieki

Prokurora palīgi

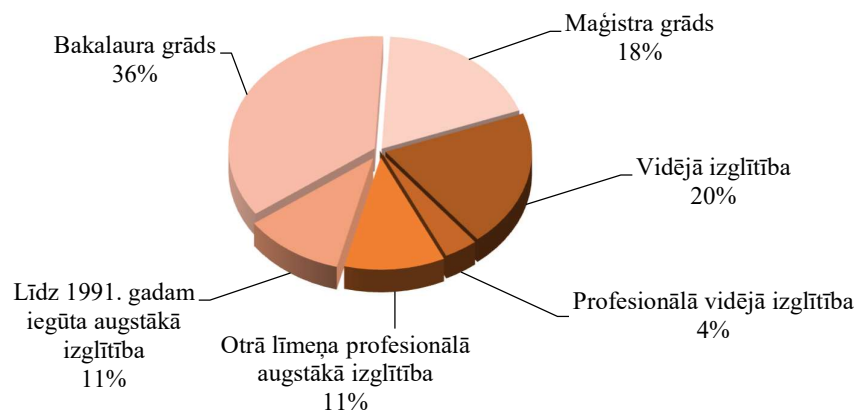
2021. gadā pieņemti 17, atbrīvoti 11 prokurora palīgi. Štatu struktūrā papildus izveidotas 4, pārveidotas no lietvedības pārziņu amatu vietām 3 prokurora palīgu amatu vietas.

Prokurora palīgu darba stāžs prokuratūras iestādēs

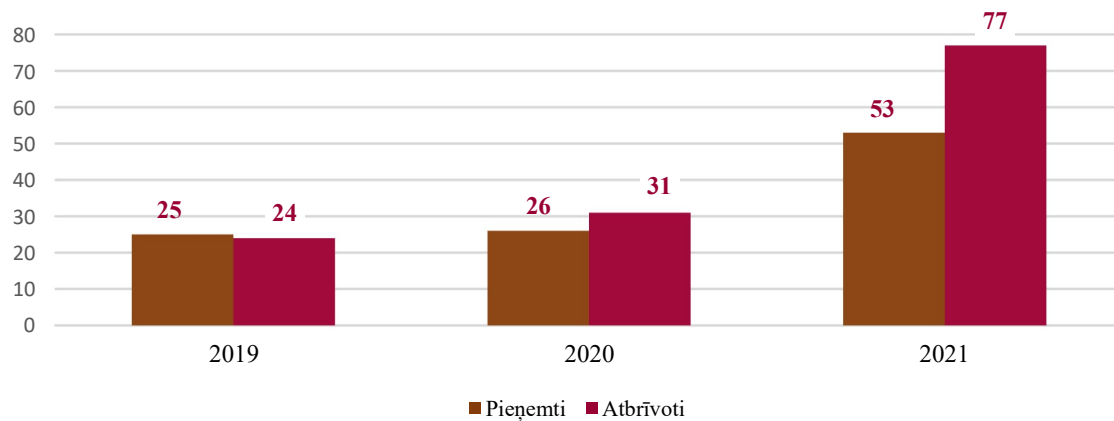
Prokurora palīgu izglītība

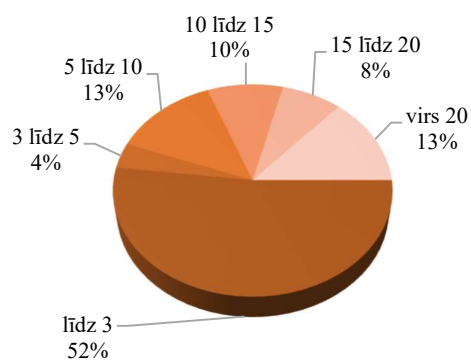
Darbinieki

2021. gada atskaitē tiek iekļauti visi darbinieki (izņemot prokurora palīgus), tajā skaitā arī ģenerālprokurora padomnieks, Audita nodaļas darbinieki, Slepenības režīma nodaļas darbinieki, stratēģiskie analītiķi, jurists analītiķis, preses sekretārs un sabiedrisko attiecību speciālists, kā arī Eiropas deleģēto prokuroru atbalsta funkciju darbinieki.

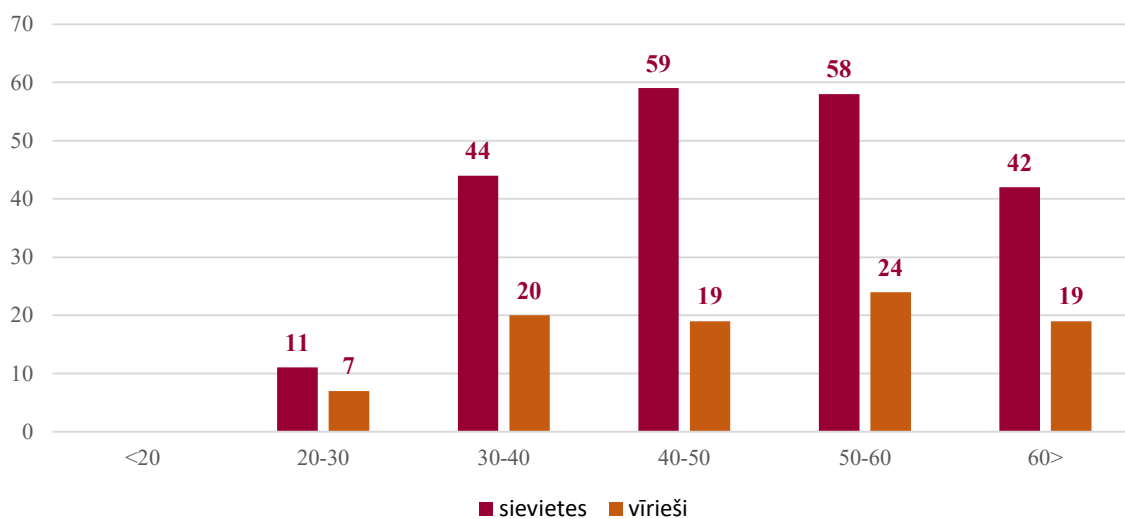
Darbinieki pieņemti un atbrīvoti 2021.gadā

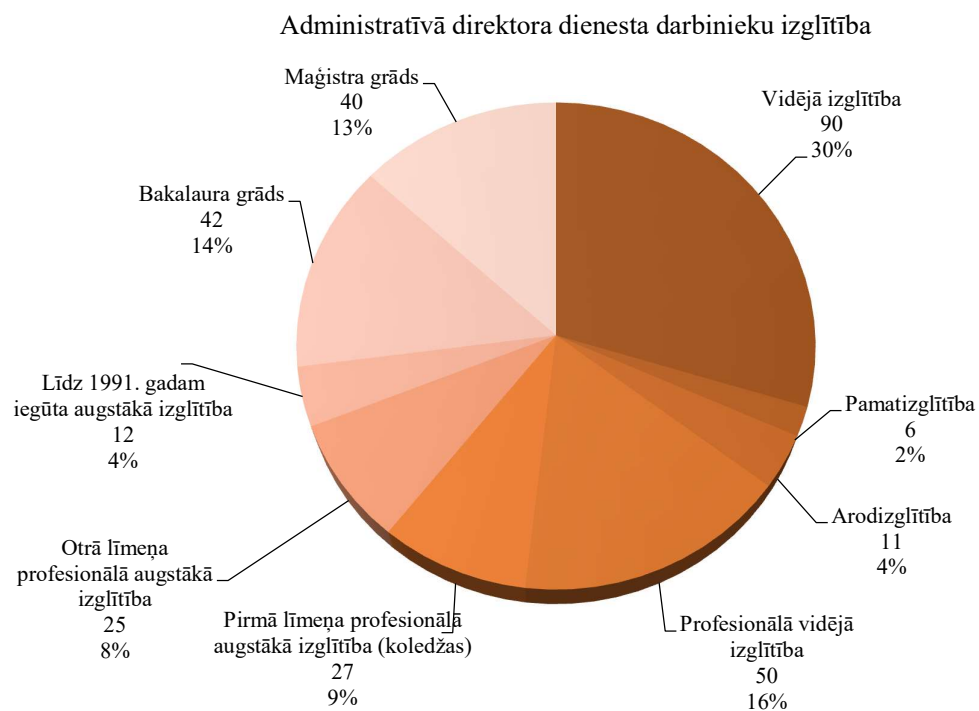
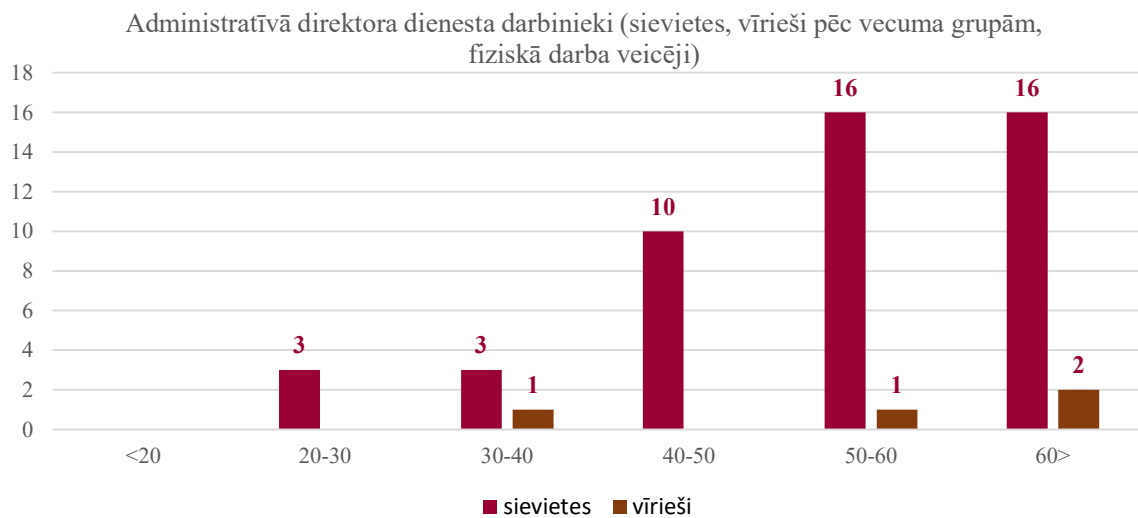

Administratīvā direktora dienesta darbinieku darba stāžs Prokuratūrā (gadi)

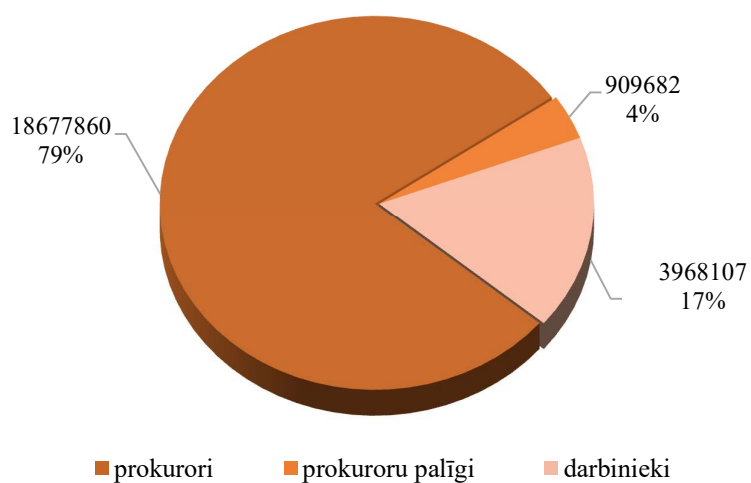

Administratīvā direktora dienesta darbinieki (sievietes, vīrieši pēc vecuma grupām)

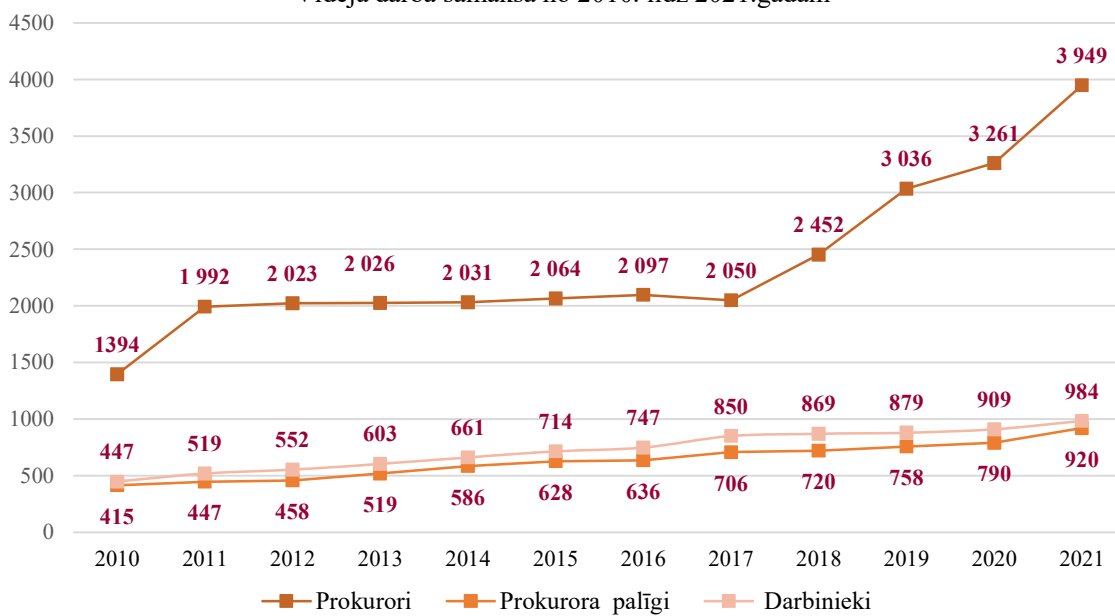

Prokuratūras algu fonda sadalījums

Vidējā darba samaksa no 2010. līdz 2021. gadam

Pārskats par Latvijas Republikas pārstāvniecības Eirojustā darbu 2021. gadā

Latvijas pārstāvniecības Eirojustā darbību 2021. gadā nodrošināja:

- Latvijas pārstāvis Eirojustā;
- viens norīkots nacionālais eksperts (tikai daļā, kas saistīts ar operatīvo funkciju izpildi);
- viens administratīvais asistents, kuru katrai pārstāvniecībai Eirojustā nodrošina Administratīvais dienests.

Kopumā Latvijas pārstāvniecības Eirojustā darbu var iedalīt divos pamatblokos – darbs, kas saistīts ar Eirojusta pārvaldību un operatīvais darbs ar lietām.

Eirojusta pārvaldība

Atbilstoši Eiropas parlamenta un Padomes regulā (ES) 2018/1727 par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (EUROJUST) un ar ko aizstāj un atceļ Padomes Lēmumu 2002/187/TIK (turpmāk – EUROJUST Regula) noteiktajam Latvijas valsts pārstāvis Eirojustā ietilpst Eirojusta kolēģijā, kuras ietvaros tiek realizētas Eirojusta operatīvās un vadības funkcijas.

Realizējot šīs funkcijas, 2021. gadā Latvijas pārstāvis piedalījies visās Eirojusta kolēģijas sanāksmēs, kuru laikā tika pieņemti aktuāli lēmumi gan par Eirojusta operatīvo, gan administratīvo darbību, t. sk. plānošanas dokuments, kurā ietverta Eirojusta gada un daudzgadu programma.

Šajā laika periodā ir notikušas 24 kolēģijas sanāksmes, joprojām visas videokonferences režīmā Covid-19 krīzes dēļ. Kolēģija 2021. gadā ir izskatījusi virkni jautājumu, kuru ietvaros:

- tika pieņemti lēmumi, kas saistīti ar lietu reģistrēšanu un slēgšanu, kā arī iespējamo personas datu nodošanu trešajām valstīm reģistrēto lietu ietvaros;
- tika pieņemti 17 formāli kolēģijas lēmumi;
- tika veiktas 2 konsultāciju procedūras;
- balsojot rakstiskā procedūrā pēc jautājumu izskatīšanas kolēģijas sanāksmēs videokonferences režīmā, pieņemti lēmumi par 22 priekšlikumiem.

Kolēģijas sanāksmju darba kārtībā iekļauto jautājumu loks ir ļoti plašs, līdz ar ko ievērojama Nacionālā pārstāvja darba laika daļa tiek veltīta tam, lai iepazītos ar sanāksmēs izskatāmajiem jautājumiem, ierosinājumiem un to pavadošajiem dokumentiem, tādējādi nodrošinot kvalitatīvu valsts pārstāvību kolēģijā.

2021. gada sākumā Latvijas pārstāvis tika ievēlēts un uzsāka darbu Eirojusta Kolēģijas apakšstrukturā – valde sadarbībai ar partneriem (turpmāk tekstā - BoRP). BoRP uzdevums ir veicināt institucionālu, saskaņotu, visaptverošu un koordinētu rīcību ar Eirojusta sadarbības partneriem. BoRP Latvijas pārstāvis iecelts par kontaktpersonu sadarbībai ar INTERPOL, CEPOL, kā arī Austrumu partnerības valstīm (bijušās PSRS valstis).

Pārskata periodā Latvijas pārstāvis piedalījās 5 BoRP sanāksmēs, ES-INTERPOL vadošo amatpersonu sanāksmē, ES padomdevēmisijas Ukrainā (EUAM) un Eirojusta sadarbības sanāksmēs. Kā Eirojusta deleģētais pārstāvis piedalījās iepazīšanās vizītē INTERPOL (videokonferences režīmā), kā arī klātienē INTERPOL 89. ģenerālās asamblejas sēdē, kura notika Stambulā 2021. gada 23.–25. novembrī.

Arī 2021. gadā Latvijas pārstāvis turpināja savu darbu Eirojusta Kolēģijas apakšstrukturā - Krimināltiesiskās sadarbības instrumentu darba grupā (JCIT). Tā pārskata periodā piedalījās JCIT regulārajās sanāksmēs, kurās tiek apspriesti jautājumi un problēmas, kas izriet no praktiskās Eiropas apcietinājuma lēmuma, Eiropas izmeklēšanas rīkojuma, iesaldēšanas rīkojuma un citu instrumentu piemērošanas. Kā nozīmīgi šīs darba grupas rezultāti ir vairāki ziņojumi par krimināltiesiskās sadarbības instrumentu praktisko piemērošanu, kuri tika nosūtīti arī uz Latviju, kā, piemēram:

- *“Judicial cooperation in criminal matters between the European Union and the United Kingdom from 1 January 2021”*;
- *“Updated Questionnaire and Compilation on the Requirements for Issuing and Executing Judicial Authorities in EAW Proceedings pursuant to the CJEU’s Case-Law”*;
- *“Case-law by the Court of Justice of the European Union on the European Arrest Warrant”*;
- *“The Impact of COVID-19 on Judicial Cooperation in Criminal Matters”*;
- *“Report on Eurojust’s Casework in the Field of the European Arrest Warrant”*;
- *“Case-law by the Court of Justice of the European Union on the Principle of the ne bis in idem in Criminal Matters”*;
- *“Eurojust Written Recommendations on Jurisdiction: Follow-up at the National Level” u.c..*

Kā JCIT loceklis Latvijas pārstāvis delegēts piedalīties kā Eirojusta novērotājs Lietuvas novērtēšanā, kas tiek veikta ES savstarpējās novērtēšanas 9. kārtas par savstarpējās atzīšanas instrumentu brīvības ierobežošanas vai atņemšanas jomā piemērošanu ietvaros. Novērtēšanas procesa gaitā 2021. gada 18.–22.oktobrī Latvijas pārstāvis devās arī uz Lietuvu, lai kopā ar pārējiem ekspertiem piedalītos klātienē novērtēšanas vizītē Viļņā.

Pārskata periodā Latvijas pārstāvis piedalījās arī viena pieprasījuma izvērtēšanā par JIT finansiālā atbalsta steidzamām un neparedzētām JIT darbībām piešķiršanu.

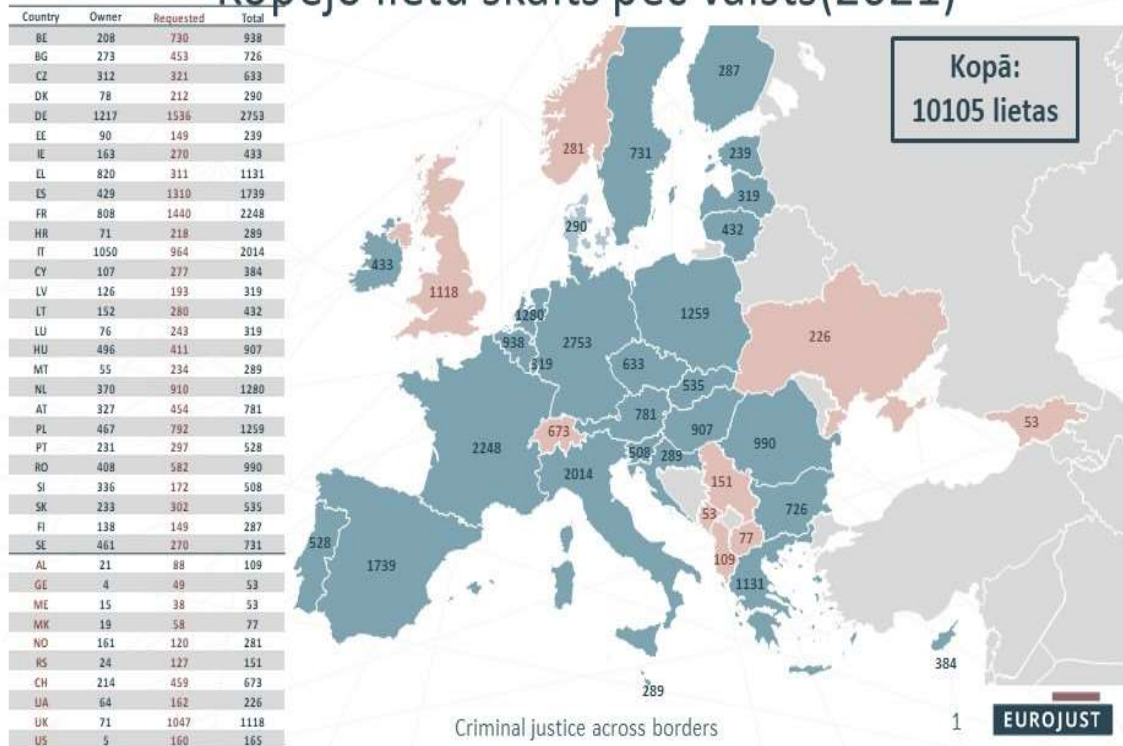
Krimināltiesiskās sadarbības koordinēšana – operatīvo un citu funkciju izpilde

Operatīvais darbs ar lietām

Eirojusta uzdevums ir atbalstīt un stiprināt koordināciju un sadarbību starp tām valstu iestādēm, kas veic izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, saistībā ar smagiem noziegumiem, kuri skar vismaz divas dalībvalstis vai kuru dēļ nepieciešama kopīga kriminālvajāšana, pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu un Eiropola veiktajām darbībām un sniegto informāciju.

Eirojusta darbību šī uzdevuma izpildē galvenokārt raksturo darbs ar lietām. Reģistrēto lietu skaits Eirojustā katru gadu pieaug un arī 2021. gads nav bijis izņēmums. Kopumā Eirojustā 2021. gadā tika reģistrētas 10 105 lietas, kas ir par 15 procentiem vairāk nekā 2020. gadā. Starptautiskā noziedzība pieaug un šādu smagu un organizētu noziegumu sekmīga izmeklēšana bez starptautiskās sadarbības nav iespējama, līdz ar to ir arī izskaidrojams atbalsta pieprasījumu skaita pieaugums no nacionālajām iestādēm (Eirojusts sniedz atbalstu konkrētās krimināllietās pēc dalībvalstu kompetento iestāžu lūguma).

Kopējo lietu skaits pēc valsts(2021)

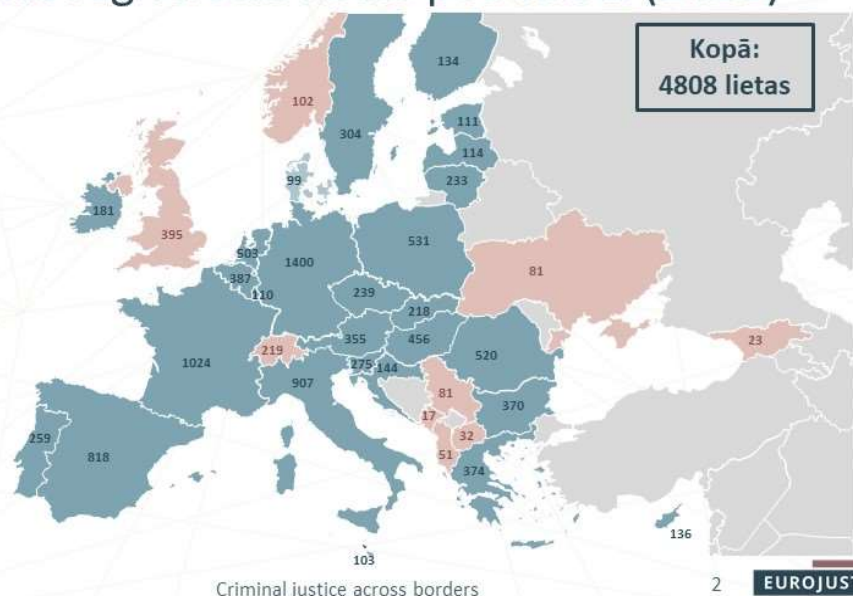

Saskaņā ar EUROJUST Regulas 7. panta 8. punktu apmaiņa ar operatīvo informāciju starp Eirojustu un dalībvalstīm notiek ar valsts pārstāvju starpniecību. Turklāt atbilstoši EUROJUST Regulas 24. un 25. punktiem valsts pārstāvis pieņem lēmumus par lietu reģistrēšanu lietu pārvaldības sistēmā, piekļuves tiesību piešķiršanu, kā arī ir atbildīgs par sistēmas darba datņu pārvaldību un personas datu aizsardzību.

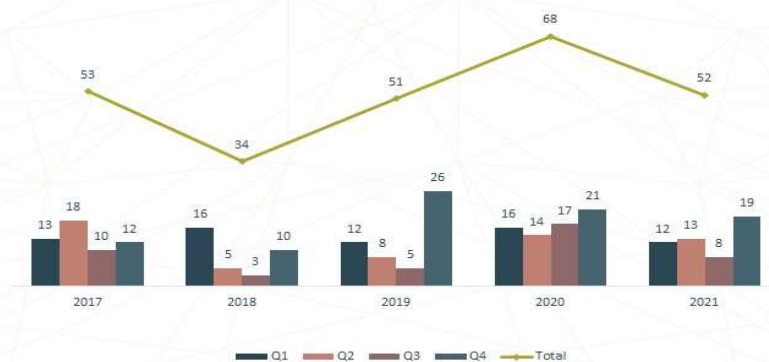
Izpildot uzdevumu, kas noteikts EUROJUST Regulas 2. pantā, Latvijas pārstāvniecība Eirojustā 2021. gadā pēc valsts pārstāvja lēmuma ir reģistrējusi 52 jaunas lietas, balstoties uz lūgumu pēc atbalsta no kompetentām Latvijas iestādēm.

Jaunās registrētās lietas pēc valsts (2021)

Country	Owner	Requested	Total
BE	88	299	387
BG	146	224	370
CZ	118	121	239
DK	28	71	99
DE	748	652	1400
EE	48	63	111
EL	73	108	181
ES	254	120	374
FR	264	554	818
FR	258	766	1024
HR	50	94	144
IT	516	391	907
CY	62	74	136
LV	52	62	114
LT	88	145	233
LU	26	84	110
HU	267	189	456
MT	16	87	103
NL	103	400	503
AT	157	198	355
PL	193	338	531
PT	139	120	259
RO	230	290	520
SI	203	72	275
SK	110	108	218
FI	80	54	134
SE	198	106	304
AL	21	30	51
GE	2	21	23
ME	3	14	17
MK	8	24	32
NO	60	42	102
RS	20	61	81
CH	80	139	219
UA	23	58	81
UK	71	324	395
US	2	45	47

Jauno registrēto lietu salīdzinājums 2017-2021 (Latvijas registrētās)

24/01/2022

Criminal justice across borders

5

EUROJUST

Lai gan registrēto lietu skaits 2021. gadā ir bijis mazāks nekā 2020. gadā, darba apjoms ir palielinājies, jo ir pieaugusi lietu sarežģītība un iesaistīto valstu skaits, kā arī arvien vairāk ir bijis nepieciešams atbalsts saistīto/paralēlo izmeklēšanu koordinēšanā, ko apliecina pieaugošais koordinācijas sanāksmju skaits. Jāņem vērā arī tas, ka koordinēto krimināltiesiskās sadarbības lūgumu skaits ir bijis krietni lielāks, jo 10 lietas tika atvērtas pret vairāk kā vienu iesaistīto valsti vienlaicīgi. Minētais nozīmē, ka konkrēta kriminālprocesa ietvaros krimināltiesiskās sadarbības lūgumi ir tikuši nosūtīti vairākām valstīm un Latvijas pārstāvēcība Eirojustā atbalstu ir lūgusi sniegt vairāk nekā vienai valstij. Tā no registrētajām lietām 42 ir divpusējas, bet 10 – daudzpusējas.

Pēc Latvijas iestāžu iniciatīvas lietas tika reģistrētas pret šādām valstīm:

- Lielbritāniju – 11 lietas;
- Franciju – 9 lietas;
- Ukrainu – 8 lietas;
- Vāciju, Spāniju – pret katru 7 lietas;
- Lietuvu, Šveici – pret katru 5 lietas;
- Somiju – 4 lietas;
- Dāniju, Kipru, Nīderlandi, Poliju – pret katru 3 lietas;
- Beļģiju, Igauniju, Īriju, Luksemburgu, Austriju, Portugāli – pret katru 2 lietas;
- Čehiju, Itāliju, Maltu, Melnkalni, Norvēģiju, Ziemeļmaķedoniju, Serbiju, Izraēlu, Armēniju, Moldovu – pret katru 1 lieta.

2 lietās sadarbība tika nodrošināta, izmantojot Eirojusta kontaktpersonu tīkla sniegto atbalstu trešajās valstīs (Izraēla un Armēnija).

Kā izriet no minētā, jauno reģistrēto lietu ietvaros ārvalstīm (ES un trešajām valstīm) nosūtīti lūgumi sniegt atbalstu kopumā 78 gadījumos.

Latvijas pārstāvniecības reģistrētajās lietās izplatītākie noziegumu veidi atspoguļo valstī noteiktās prioritātes un tie ir: noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, krāpšana, korupcija, noziedzīgi nodarījumi pret personas dzīvību un veselību, izvairīšanās no nodokļu nomaksas, noziedzīgi nodarījumi, kas skar ES finanšu intereses, narkotiku kontrabanda, dokumentu viltošana, kā arī citi noziegumi.

Uz šo brīdi jau ir slēgtas 10 no 2021. gadā reģistrētajām 52 lietām, kas nozīmē, ka šajās lietās Latvijas iestādēm ir sniegts nepieciešamais atbalsts (kā piemēram, saņemtas atbildes uz Eiropas izmeklēšanas rīkojumiem, tiesiskās palīdzības lūgumiem, iegūta nepieciešamā informācija, pabeigts personas izdošanas vai nodošanas soda izciešanai process u. c.) un turpmāks Eirojusta atbalsts nav nepieciešams.

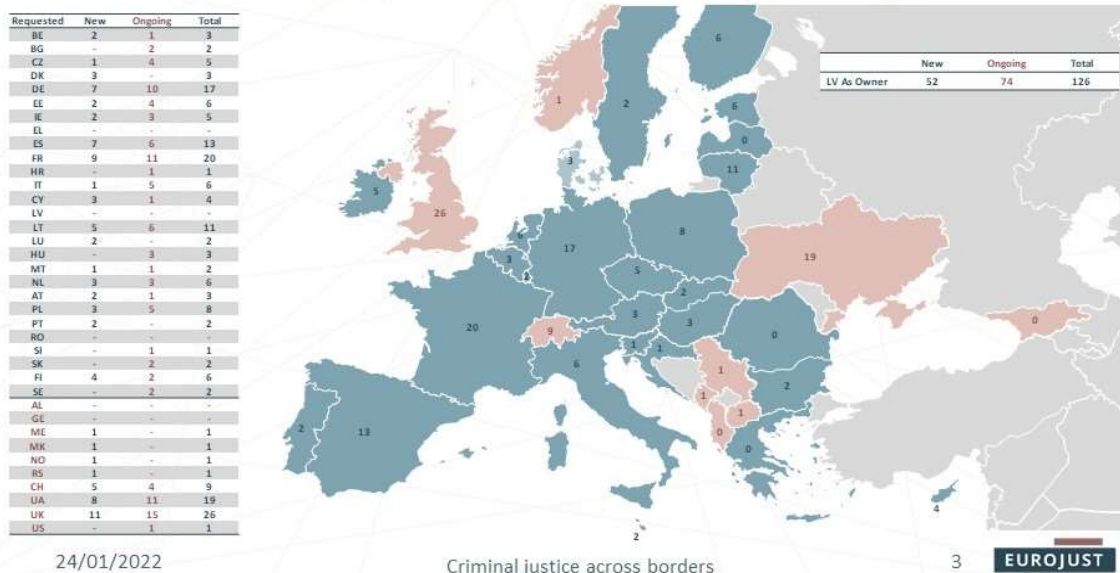
Piemēram, vienā no reģistrētajām lietām Čehijas pārstāvniecībai Eirojustā tika lūgts sniegt atbalstu un veicināt Eiropas izmeklēšanas rīkojuma izpildi Čehijā steidzamības kārtībā. Ņemot vērā izteikto lūgumu un steidzamības pamatojumu, Čehijas pārstāvniecība nokoordinēja Eiropas izmeklēšanas rīkojuma izpildi Čehijā divu dienu laikā no lūguma saņemšanas brīža. Izpildes laikā iegūtie pierādījumi tika nosūtīti Latvijas izmeklēšanas iestādei, kas, savukārt, veicināja savlaicīgāku izmeklēšanas pabeigšanu kriminālprocesā par sevišķi smagu noziegumu izdarīšanu.

Sekmīga sadarbība tika nodrošināta arī cita īpaši aktuāla kriminālprocesa ietvaros, kurā tika saņemts lūgums no izmeklēšanas iestādes sniegt atbalstu steidzamu Eiropas izmeklēšanas rīkojumu izpildē trijās valstīs, proti, gada nogalē, īsi pirms svētkiem izmeklēšanas laikā radās nepieciešamība veikt speciālo izmeklēšanas darbību – personas izsekošanu un novērošanu. Sadarbībā ar iesaistīto valstu nacionālajām pārstāvniecībām pieņemtie Eiropas izmeklēšanas rīkojumi steidzamības kārtībā tika nosūtīti attiecīgo valstu kompetentajām iestādēm, kas paspēja savlaicīgi reaģēt – atzīt Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un nekavējoties uzsākt izpildi.

2021. gadā tika aktīvi strādāts arī pie 74 iepriekšējos gados atvērtajām lietām, kur atbalsts sadarbības veicināšanai joprojām ir nepieciešams.

Latvijas pārstāvniecībā reģistrēto un slēgto lietu skaits ir pastāvīgi mainīgs, bet pārskata perioda beigās Latvijai kopumā bija reģistrētas 126 aktīvas lietas.

Valstis, pret kurām atvērtas lietas - 2021

Atskaites periodā pieprasījumi pēc Eirojusta atbalsta veicināt un koordinēt starptautisko krimināltiesisko sadarbību saņemti no šādām iestādēm:

- Valsts policijas – 25 lietas;
- prokuratūras – 13 lietas;
- Valsts ieņēmumu dienesta – 7 lietas;
- Valsts drošības dienesta – 3 lietas;
- Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja – 2 lietas;
- tiesas – 1 lieta;
- Tieslietu ministrijas – 1 lieta.

Analizējot Latvijas iestādēm sniegto atbalstu pēc krimināltiesiskās sadarbības lūgumu veida, pārliecinošā vairākumā gadījumu atbalsts sniegts Eiropas izmeklēšanas rīkojumu un tiesiskās palīdzības lūgumu izpildes veicināšanā un paātrināšanā. Tā atvērto lietu ietvaros palīdzība sniegta saistībā ar šādiem krimināltiesiskās sadarbības veidiem:

- Eiropas izmeklēšanas rīkojumi – 28 lietas;
- tiesiskās palīdzības lūgumi – 16 lietas;
- Eiropas apcietināšanas orderis – 2 lietas;
- notiesāto personu nodošana soda izciešanai – 1 lieta;
- cita veida informācijas iegūšana, kas nepieciešama konkrētajā kriminālprocesā – 7 lietas.

Vienā no reģistrētajām lietām Latvijas pārstāvniecība Eirojustā sniedza būtisku atbalstu izmeklēšanas iestādei komunikācijas uzlabošanā ar ārvalsts kompetento iestādi, lai nodrošinātu iespēju Latvijas amatpersonām piedalīties procesuālo darbību veikšanā (liecinieku nopratināšanā) ārvalstī. Sekmīgas komunikācijas rezultātā Latvijas amatpersonas varēja piedalīties liecinieku nopratināšanā un ieguva ļoti vērtīgus pierādījumus, kas norāda uz personas vainu izmeklējamajā noziedzīgajā nodarījumā. Minētais apliecina, ka atsevišķos gadījumos ir ne tikai lietderīgi, bet arī nepieciešams piedalīties procesuālo darbību veikšanā ārvalstī, lai savāktu pierādījumus, kas nepieciešami personas saukšanai pie kriminālatbildības.

Citas valstis pie Latvijas pārstāvniecības šajā periodā ir vērsušās kopumā 62 lietās – 56 lietas reģistrētas konkrētu kriminālprocesu ietvaros un 6 lietas – par nacionālo regulējumu konkrētā juridiskā situācijā.

Latvijas pārstāvniecība minēto 62 lietu ietvaros atbalstu un palīdzību sniegusi šādām valstīm:

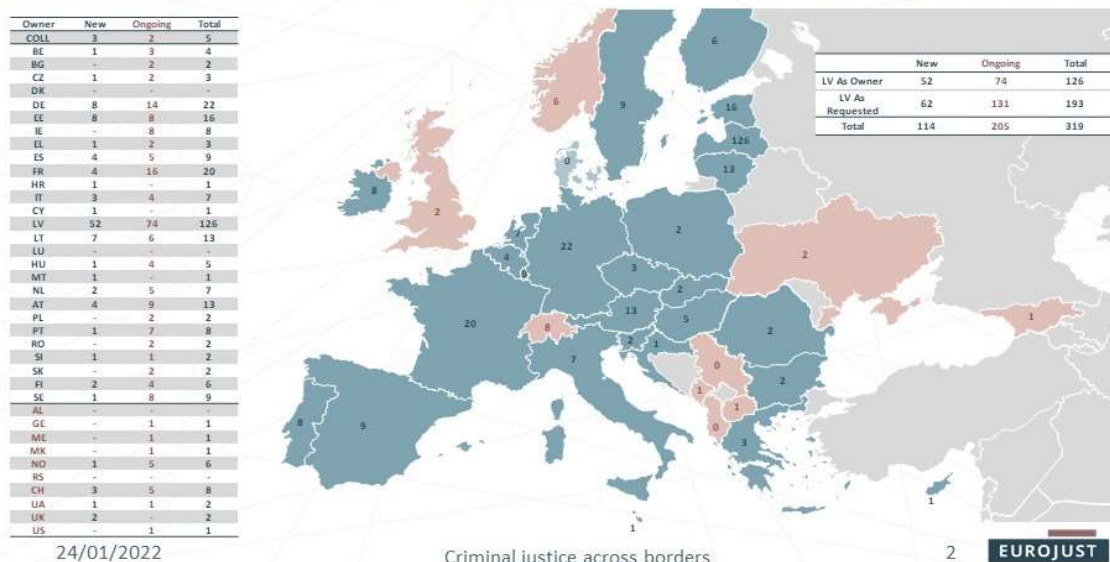
- Vācijai, Igaunijai – katrai 8 lietās;
- Lietuvai – 7 lietās;
- Austrijai, Spānijai, Francijai – katrai 4 lietās;
- Itālijai, Šveicei – katrai 3 lietās;
- Nīderlandei, Somijai, Lielbritānijai – katrai 2 lietās;
- Beļģijai, Čehijai, Grieķijai, Horvātijai, Kiprai, Ungārijai, Malta, Portugālei, Slovēnijai, Zviedrijai, Norvēģijai, Ukrainai – katra 1 lietā;
- Eirojusta kolēģijai – 3 lietās.

Vienā no lietām, ko bija reģistrējusi Vācija pēc Vācijas iestāžu lūguma, Eirojusts un Eiropols palīdzēja apturēt četras dažādas tiešsaistes investīciju krāpšanas platformas, caur kurām tūkstošiem upuru tika izkrāpti aptuveni 30 miljoni eiro. Lai nodrošinātu sekmīgu operācijas norisi, Eirojustā tika izveidots koordinācijas centrs, lai atbalstītu kopīgās rīcības dienas aktivitātes, proti, Eiropas izmeklēšanas rīkojumu, Eiropas apcietināšanas orderu, tiesiskās palīdzības lūgumu un iesaldēšanas rīkojumu izpildi vienlaicīgi 7 valstīs – Bulgārijā, Izraēlā, Zviedrijā, Polijā, Latvijā, Spānijā un Ziemeļmaķedonijā. Operācijas laikā tika aizturēti seši aizdomās turētie, kā arī tika arestēti noziedzīgi iegūti līdzekļi un manta vairāku miljonu eiro apmērā.

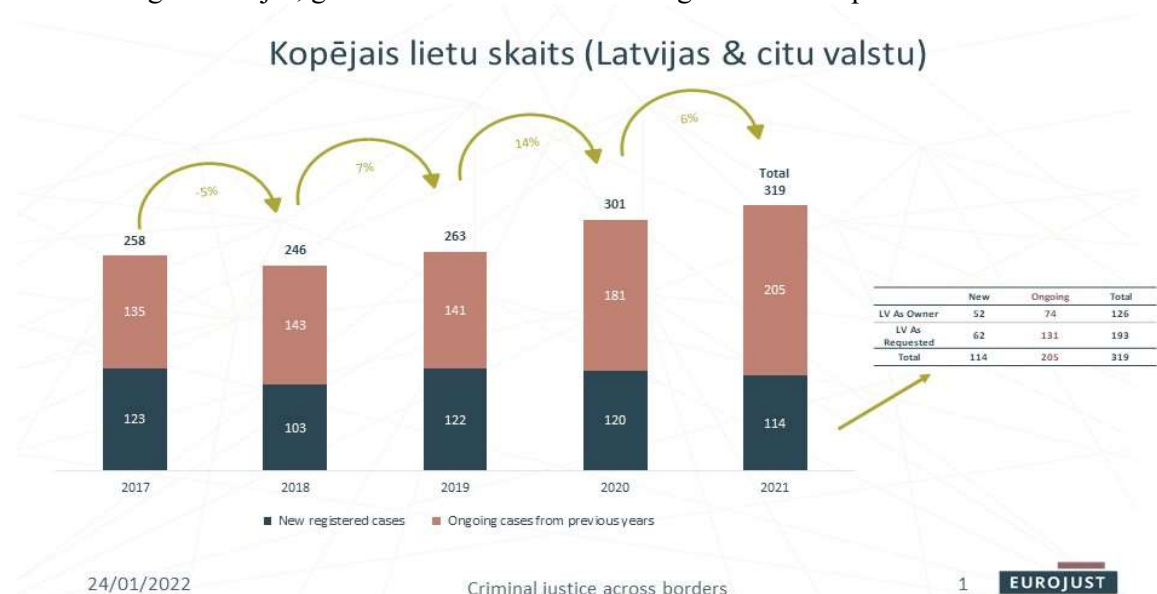
Divās citās lietās Latvijas pārstāvniecība Eirojustā sniedza operatīvu atbalstu Nīderlandei un Norvēģijai, kas veicināja sekmīgu krimināltiesiskās sadarbības lūgumu izpildi, nodrošinot videokonferences norisi iztiesāšanas stadijā. Aktīvas Latvijas pārstāvniecības Eirojustā rīcības rezultātā izdevās noskaidrot liecinieka atrašanās vietu Latvijā un nodrošināt viņa ierašanos tiesā liecības sniegšanai videokonferences režīmā krimināllietā, kas tika iztiesāta Norvēģijā par Latvijas valstspiederīgo iesaisti organizētās nodokļu izkrāpšanas shēmās. Savukārt Nīderlandes gadījumā Latvijas pārstāvniecība Eirojustā nodrošināja efektīvu komunikāciju starp iesaistītajām pusēm, kā rezultātā ciešā sadarbībā ar Latvijas tiesu tika rasta iespēja nedēļas laikā pēc nepieciešamās papildu informācijas saņemšanas izpildīt steidzamu Nīderlandes Eiropas izmeklēšanas rīkojumu, proti, veikt cietušās personas nopratināšanu videokonferences režīmā, tādējādi sekmējot krimināllietas iztiesāšanu Nīderlandē.

Darbs notiek arī pie 131 iepriekšējos gados citu valstu reģistrētās lietas, kur atbalsts sadarbības veicināšanai joprojām var būt nepieciešams.

Latvijas kopējais darba apjoms (sadalījumā pēc lietas reģistrācijas valsts) - 2021

Līdz ar to kopējais lietu skaits, ar kurām šobrīd strādā Latvijas pārstāvniecība (jaunās un iepriekšējos gados reģistrētās) ir 319 lietas. Salīdzinot ar darba apjomu 2020. gadā, kopējais atbalstāmo gan Latvijas, gan ārvalstu lietu skaits 2021. gadā ir audzis par 6 %.

Koordinācijas sanāksmes

Latvijas pārstāvniecība pārskata periodā kopumā ir organizējusi un atbalstījusi 25 koordinācijas sanāksmes, kas tika organizētas pēc Latvijas un citu dalībvalstu pieprasījuma – 12 sanāksmes pēc Latvijas un 13 sanāksmes pēc citu valstu iniciatīvas.

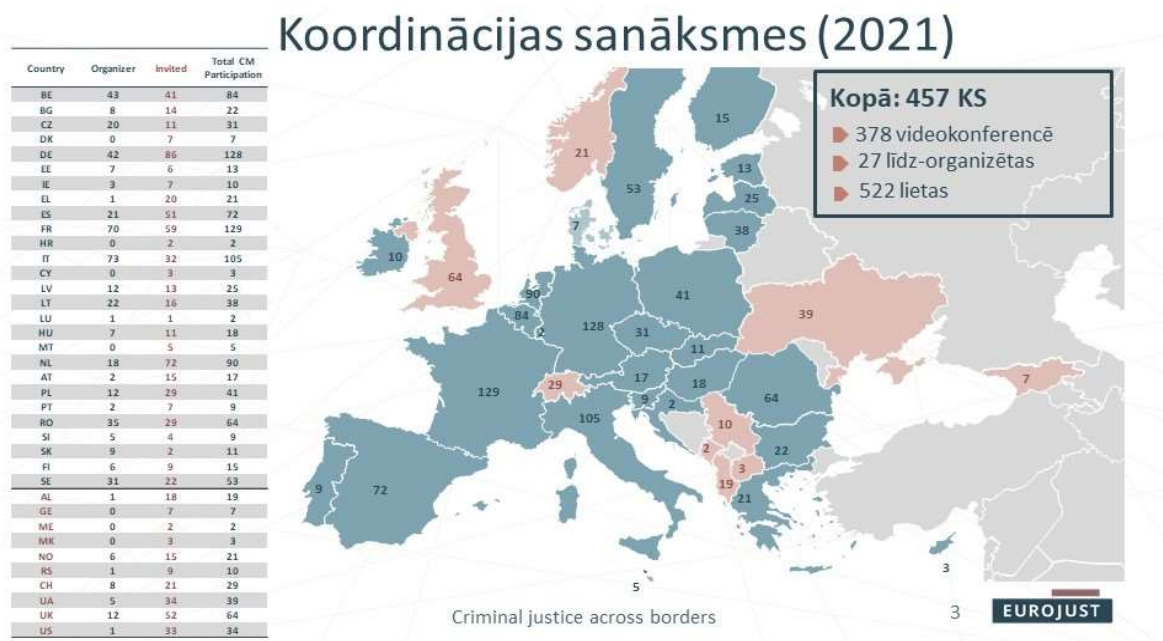
Eiropjums ir spējis pielāgoties mainīgajai epidemioloģiskajai situācijai pasaulē un šobrīd koordinācijas sanāksmes ir iespējamās trīs dažādos veidos – videokonferences režīmā, klātienē un kombinēti (daļa dalībnieku klātienē, daļa videokonferences režīmā). Latvijas gadījumā lielākā daļa

sanāksmju tika organizētas videokonferences režīmā, bet 4 sanāksmes notika klātienē – trīs Eirojusta telpās un viena Rīgā kombinētajā režīmā (gan klātienē, gan pieslēdzoties videokonferencē).

Pēc nepieciešamības koordinācijas sanāksmju laikā ir ticis nodrošināts arī tulkojums. Svarīgi ir atzīmēt, ka Eirojustā tiek nodrošināti augsti konfidencialitātes un personas datu aizsardzības standarti, līdz ar to sanāksmju norisei videokonferences režīmā tiek izmantots tāds videokonferenču rīks, kas atbilst visām nepieciešamajām prasībām, lai nodrošinātu pilnīgi drošu datu apmaiņu.

Koordinācijas sanāksmju rezultātā tiesu varas un tiesībsardzības iestādes ir apmainījušās ar informāciju un panākušas vienošanās par turpmāko nepieciešamo sadarbību un izmeklēšanas taktiku, atsevišķos gadījumos vienojoties arī par apvienotās izmeklēšanas grupas izveidi sekmīgākai un ātrākai noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanai.

Gandrīz puse gadījumos koordinācijas sanāksmes ir tikušas organizētas kriminālprocesos, kuros izmeklēšana tiek veikta t. sk. par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu.

Koordinācijas centri

2021. gadā Latvijas pārstāvniecība Eirojustā ir piedalījusies arī vienā koordinācijas centrā, atbalstot kopīgās rīcības dienas aktivitātes un sniedzot aktuālo informāciju ārvalstu kolēģiem par Latvijas tiesībsardzības iestāžu paveikto.

Apvienotās izmeklēšanas grupas

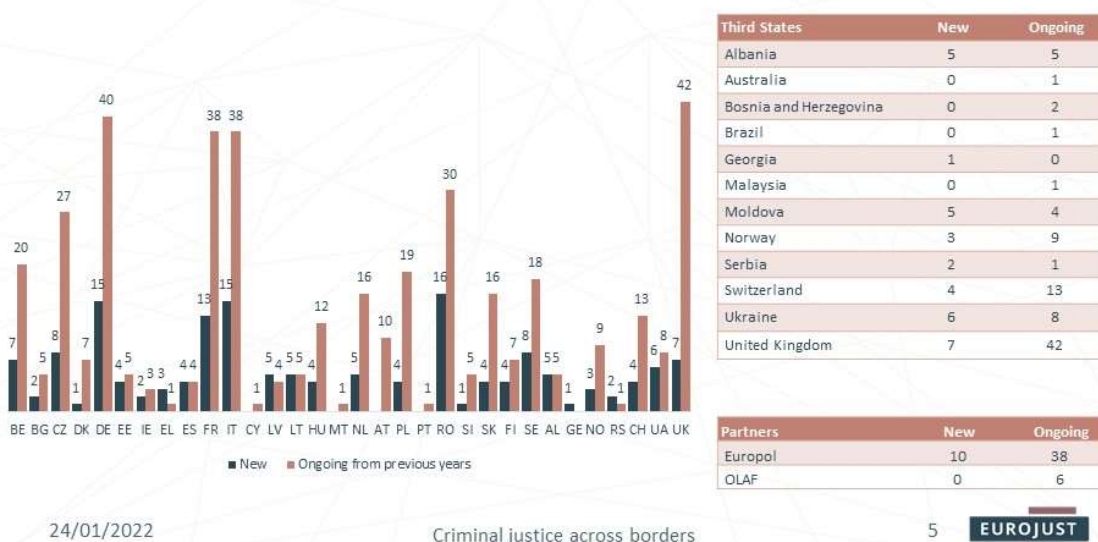
Pārskata periodā Latvijas pārstāvniecība ir sniegusi aktīvu atbalstu 5 jaunu apvienotās izmeklēšanas grupu (turpmāk tekstā – JIT) izveidē, sekmējot starpvalstu sarunas, kā arī JIT līgumu sastādīšanu un parakstīšanu (t.sk. sagatavojot JIT līguma un tā grozījumu projektus). Atbalsts tiek sniegts arī 4 JIT, kur līgums tika noslēgts iepriekšējos gados, bet sadarbība joprojām turpinās.

JIT izveidošana paātrina apmaiņu ar informāciju un pierādījumiem, tādējādi novēršot kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu, kas saistīta ar nepieciešamību veikt izmeklēšanas darbības vairākās valstīs.

Latvijas pārstāvniecība Eirojustā ir aktīvi informējusi Latvijas iestādes arī par iespējām pieteikties JIT darbībai nepieciešamā finansējuma iegūšanai no Eirojusta, kā arī sniegusi teorētisku un praktisku atbalstu attiecīgu pieteikumu iesniegšanai finansējuma saņemšanai. Tā 2021. gadā Latvija iesniedza kopumā 4 pieteikumus finansējuma iegūšanai, kas tika arī apmierināti un finansējums tika piešķirts.

Latvija vienā gadījumā ir arī izmantojusi jauno Eirojusta ieviesto iespēju pieteikties steidzamam finansiālajam atbalstam ārpus parastās kārtības, pieprasot steidzamu finansiālu atbalstu ar Itāliju noslēgta JIT ietvaros (sīkāk par jauno kārtību var lasīt sadaļā “Aktualitātes”). Piešķirtais finansiālais atbalsts tulkojuma veikšanai tika apgūts pilnā apmērā.

Atbalstītās AIG (2021)

Koordinācija dežūras režīmā

Lai izpildītu pienākumus ārkārtas gadījumos, Eirojusts izmanto koordinācijas dežūras režīma mehānismu (turpmāk tekstā – KDR), kas jebkurā laikā var saņemt un apstrādāt tai adresētos lūgumus. Ar KDR var sazināties divdesmit četras stundas diennaktī septiņas dienas nedēļā.

Atbilstoši EUROJUST Regulas 19. pantam Latvijas pārstāvis (atvaļinājuma laikā – norīkots nacionālais eksperts) ir nodrošinājis Latvijas pārstāvības KDR pieejamību divdesmit četras stundas septiņas dienas nedēļā visu 2021. gadu.

Sadarbības veicināšana ar Latviju

Latvijas pārstāvis Eirojustā bijis 5 komandējumos uz Latviju, kuru laikā notika tikšanās ar Valsts policijas un prokuratūras pārstāvjiem, lai pārrunātu savstarpējo sadarbību un rastu labākos risinājumus Eirojusta piedāvāto iespēju izmantošanai, kā arī veicinātu sadarbību konkrētos kriminālprocesos. Pārskata periodā ņemta dalība arī divās Valsts policijas organizētajās konferencēs, aktīvi piedaloties diskusijās par krimināltiesiskās sadarbības veicināšanu, izmantojot Eirojusta atbalstu.

2021. gadā divās tiešsaistes diskusijās prokurori informēti par Eirojusta koordinācijas sanāksmju praktisko norisi un par prokurora lomu EMPACT (ES Politikas cikls pārrobežu smagas un organizētas noziedzības jomā).

Aktīva sadarbība notiek arī ar Latvijas sakaru virsniekiem Eiropolā, sniedzot atbalstu konkrētās lietās savas kompetences ietvaros. 2021. gadā ir būtiski uzlabota savstarpējā informācijas apmaiņa, lai nodrošinātu pēc iespējas visaptverošāku atbalstu Latvijas iestādēm kā policijas, tā tiesu iestāžu sadarbības jomā. Pārskata periodā Latvijas pārstāvis piedalījies arī 6 Eiropola operatīvajās sanāksmēs konkrētu kriminālprocesa ietvaros.

2021. gada septembrī Latvijas pārstāvniecība Eiropā uzņēma oficiālā vizītē Valsts policijas vadību. Vizītes laikā tika pārrunāti aktuālie savstarpējās sadarbības jautājumi, kā arī problēmas un izaicinājumi sekmīgas krimināltiesiskās sadarbības nodrošināšanai konkrētu kriminālprocesa izmeklēšanā.

Starptautiskā juridiskā sadarbība

Pārskata periodā Latvijas pārstāvniecība Eiropā 25 reizes ir sniegusi konsultācijas un atbildes par vispārējiem juridiskiem jautājumiem, ko uzdevušas citas nacionālās pārstāvniecības, kā arī 5 gadījumos ir izmantojusi iespēju noskaidrot pārējo ES dalībvalstu kārtību un pieredzi Latvijai aktuālu jautājumu risināšanā, kā, piemēram, par personu atbildību saistībā ar viltus ziņu izplatīšanu un saistībā ar publisku aicinājumu nepildīt likuma prasības.

Pārskata periodā Latvijas pārstāvniecība ir piedalījusies, kā arī aicinājusi Latvijas pārstāvjus piedalīties 16 tematiskajos semināros un konferencēs – tai skaitā par kibernetizāciju un kriptovalūtām, intelektuālā īpašuma aizsardzības jautājumiem, terorismu, genocīda noziegumiem, migrantu kontrabandu u. c.

Pārskata periodā savas kompetences ietvaros sniegts viedoklis Tieslietu ministrijai par jautājumiem, kas saistīti ar Eiropas darbību, kā, piemēram, par *Padomes lēmumu par sarunu uzsākšanu par nolīgumiem starp Eiropas Savienību un Alžīriju, Argentīnu, Armēniju, Bosniju un Hercegovinu, Brazīliju, Ēģipti, Izraēlu, Jordāniju, Kolumbiju, Libānu, Maroku, Tunisiju un Turciju par sadarbību starp Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust) un minēto trešo valstu kompetentajām iestādēm tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās.*

Tāpat šajā pusgadā ir turpinājies darbs, kas saistīts ar aktuālās informācijas apkopojumu par Covid-19 ietekmi uz krimināltiesisko sadarbību, proti, Latvijas pārstāvniecība Eiropā ir turpinājusi veikt koordinējošo lomu attiecīgās informācijas iegūšanā un apkopojumā par situāciju Latvijā, pēc kā šī informācija ir tikusi iekļauta minētajā valstu apkopojumā. Aktualizētais apkopojums regulāri ir ticis izplatīts visām Latvijas kompetentajām iestādēm.

Aktualitātes

Eiropā ir ieviesta jauna papildu JIT finansēšanas shēma – finansiālais atbalsts steidzamām un neparedzētām JIT darbībām, uz kurām neattiecas parastā Eiropas JIT finansēšanas shēma. Jaunās finansēšanas shēmas (kas pastāv paralēli parastajai finansēšanas shēmai) mērķis ir nodrošināt mērķtiecīgu finansējumu steidzamām un neparedzētām JIT darbībām. Šādos gadījumos finansējumu iespējams pieprasīt ārpus astoņiem uzaicinājumiem iesniegt pieprasījumus parastās kārtības ietvaros.

Eiropas Prokuratūra (EPPO) 2021. gada februārī parakstīja “Eiropas Prokuratūras (EPPO) un Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (EUROJUST) darba vienošanos”, kurā detalizēti atspoguļota savstarpējās sadarbības praktiskā kārtība, ievērojot attiecīgo tiesisko regulējumu un pilnvaru pašreizējās robežas. 2021. gadā tika veikts arī Latvijas pārstāvniecībā reģistrēto lietu izvērtējums, lai noteiktu tās lietas, kuras ir EPPO kompetencē un par kurām saskaņā ar noteikto kārtību nepieciešams ziņot EPPO. Šobrīd notiek aktīvs darbs pie labākās prakses izveides ciešas savstarpējās sadarbības nodrošināšanai, t. sk. drošai datu apmaiņai ar EPPO atbilstoši EUROJUST Regulā noteiktajam.

Atbilstoši iepriekš noslēgtajam sadarbības līgumam starp Eiropas un Albānijas šī gada sākumā darbu Eiropas telpās uzsāka pirmā Albānijas sakaru prokurore *Fatjona Memcaj*. Albānija

ir desmitā valsts ārpus Eiropas Savienības, kura darbam Eirojustā ir nosūtījusi savu sakaru prokuroru.

Eirojusts ir atzinīgi novērtējis 2021. gada sākumā Eiropas Komisijai izsniegto mandātu uzsākt sarunas par starptautisku sadarbības nolīgumu noslēgšanu ES ar 13 trešajām valstīm sadarbībai ar Eirojustu. ES Padome ir apstiprinājusi sarunu mandātu, saskaņā ar kuru var uzsākt sarunas par sadarbības nolīgumiem ar Alžīriju, Argentīnu, Armēniju, Bosniju un Hercegovinu, Brazīliju, Kolumbiju, Ēģipti, Izraēlu, Jordāniju, Libānu, Maroku, Tunisiju un Turciju. Šādu nolīgumu noslēgšana stiprinās Eirojusta starpvalstu tiesisko sadarbību ar trešajām valstīm un paplašinās starptautisko darbības jomu cīņā pret pārobežu noziedzību.

Izmantojot EUROJUST Regulas iespējas, Eirojusts piedalās arī vairākos ārēji finansētos projektos. 2021. gada 16. decembrī Eiropas Komisija apstiprināja Eirojusta iesaisti *“Instrument for Pre-Accession Assistance III Multi-Country”* programmā Rietumbalkānu teritorijā (Albānija, Bosnija un Hercegovina, Kosova, Melnkalne, Ziemeļmaķedonija, Serbija), kas paredz 4 gadu laikā piešķirt Eirojustam 6 miljonus eiro ar mērķi stiprināt reģiona sadarbību ar ES valstīm tiesībsardzības jomā. Šis projekts noteikti pavērs jaunas iespējas tiesiskās sadarbības sekmīgākai norisei ar Rietumbalkānu reģiona valstīm.

Tieslietu jomā ES kā vienu no nākamo gadu prioritātēm ir noteikusi krimināltiesiskās sadarbības digitalizāciju. Informācijas, datu un pierādījumu apmaiņa starp dalībvalstu tiesu iestādēm ir ļoti svarīga, lai ātri un efektīvi izmeklētu pārobežu krimināllietas. Eiropas Komisijas Digitālās kriminālstiprības (*Digital Criminal Justice*) pētījumā tika analizētas vajadzības un izaicinājumi saistībā ar sadarbību krimināltiesību jomā visā ES un ierosināti risinājumi, lai atvieglotu tiesu iestāžu darbu.

2021. gada beigās Eiropas Komisija prezentēja jaunu tiesību aktu priekšlikumu *“Security and Justice in the Digital World”*. Šis priekšlikums piedāvā virkni izmaiņu un uzlabojumu IT infrastruktūrās ar mērķi veicināt starptautisko tiesisko sadarbību. Priekšlikums paredz izmaiņas šādās jomās:

- uzlabot digitālo informācijas apmaiņu terorisma lietās caur Eirojustu;
- izveidot platformu JIT sadarbībai tiešsaistē;
- stiprināt Eiropas pārobežu tiesiskās sadarbības digitalizāciju un piekļuvi civilām, komerciālām un krimināllietām.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas paziņojumu un turpmākajiem tiesību aktu priekšlikumiem Eirojusts koncentrēsies uz savas lietu pārvaldības sistēmas (CMS) pārveidošanu un saskaņošanu ar ārējām sistēmām un risinājumiem, piemēram, e-EDES, e-CODEX un ECRIS TCN. Turklāt tiks uzlaboti JIT rīki, lai nodrošinātu pilnīgu savietojamību ar jauno JIT platformu.

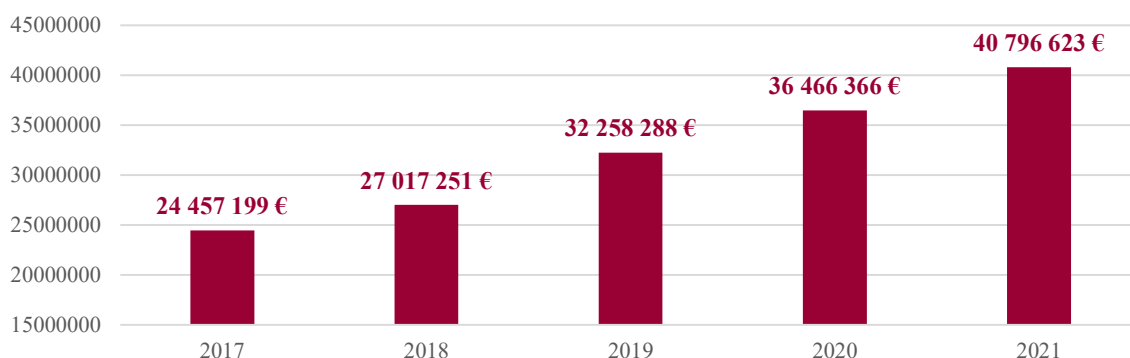
Ja šie priekšlikumi tiks apstiprināti, tie nesīs būtiskas izmaiņas Eirojusta iespējās uzlabot starptautisko tiesisko sadarbību, ļaujot piedāvāt jauna veida un efektīvākus sadarbības mehānismus.

Pēdējo gadu laikā pieaugošās pārobežu noziedzības dēļ būtiski palielinās nepieciešamība pēc ātras, kvalitatīvas un koordinētas krimināltiesiskās sadarbības. Līdz ar to pieaug arī Eirojusta loma nodrošināt, ka nacionālās robežas nav šķērslis noziegumu izmeklēšanai un vainīgo personu saukšanai pie kriminālatbildības.

Prokuratūras valsts budžeta ieņēmumi un izdevumi 2021. gadā

2021. gada plānā Prokuratūrai bija apstiprināts budžets par kopējo ieņēmumu summu 38 468 455 EUR. Pārskata gada laikā vairākkārt tika veikti grozījumi un papildu pieprasījumi Prokuratūras budžetā. Līdz ar to 2021. gada kopējais finansējums Prokuratūras struktūrvienību uzturēšanas izdevumiem bija 40 412 385 EUR, tajā skaitā 4578 EUR – pašu ieņēmumiem, ārvalstu finanšu palīdzība – 133 586 EUR, valsts budžeta transferti – 64 026 EUR.

Prokuratūras budžets no 2017. gada līdz 2021. gadam

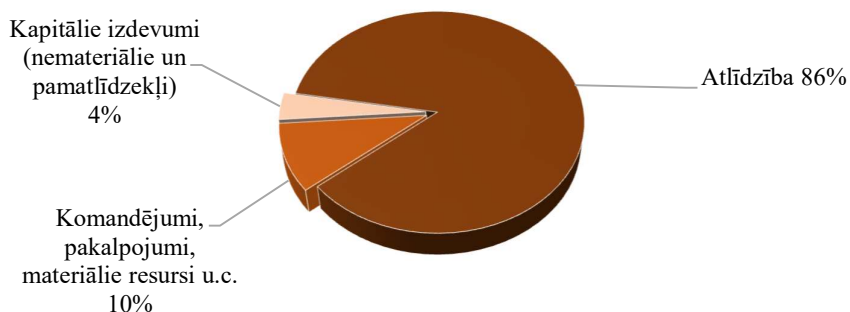

Valsts budžeta programmu ieņēmumi 2021. gadā Programmas / apakšprogrammas kods	Programmas nosaukums	Ieņēmumi plānotie (EUR)	Kopējie Ieņēmumi ar izmaiņām (EUR)
01.00.00	Prokuratūras iestāžu uzturēšana	38 461 101	40 262 687
62.07.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana	384 238	384 238
70.06.00	Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	2 776	2 776
70.10.00	Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)		146 912

Valsts budžeta programmu izdevumi pa veidiem 2021. gadā

	Prokuratūras iestāžu uzturēšana (01.00.00)	Kapacitātes veidošana un izpratnes paaugstināšana neiecietības novērtēšanai un apkarošanai Latvijā (CALDER) (Kopā finansējums)	Sadarbības stiprināšana finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanā Baltijas valstu tieslietu darbiniekiem (Kopā ārvalstu un LV finansējums)	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020) (62.07.00)
1	2	3	4	5
IZDEVUMI - KOPĀ	35 592 454	15 352	26 590	372 403
Atalgojums	23 488 090	12 422	15 390	11 335
Darba dev. valsts soc. apdrošin. oblig. iemaksas, pabalsti, kompensācijas	7 203 272	2 930	3 774	2 674
Komandējumi un dienesta braucieni	21 359		0	
Pakalpojumi	2 816 487		7 221	5 953
Materiāli, energoresursi, preces un inventārs	653 658		205	
Budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi	13 645		0	
Kompensācijas, kuras izmaksā fiziskām personām, pamatojoties uz Latvijas tiesu un lēmējīstādes nolēmumiem	1 880		0	
Kapitālie izdevumi (nemateriālie un pamatlīdzekļi)	1 394 063		0	352 441

Prokuratūras struktūrvienību uzturēšanas izdevumu sadalījums (Programma 01.00.00.)

Prioritārajiem pasākumiem papildu piešķirtais finansējums 2021. gadam

Nr. p.k.	Pasākuma nosaukums <i>Darbības apraksts ar norādi uz līdzekļu izlietojumu</i> Darbības rezultāts <i>Rezultatīvais rādītājs</i> Programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Izdevumi, euro/ rādītāji, vērtība	Pamatojums
		2021. gadā	
1.	Prokuratūras darbinieku atalgojuma palielināšana	1 635 887	Ministru kabineta 22.09.2020. sēdes protokola Nr.55 38.§ 3.punkts
	Stiprināta prokuratūras darbinieku kapacitāte		
	<i>Prokuratūras darbinieku mainības (darba tiesisko attiecību pārtraukšana) īpatsvars (%) prokuratūras struktūrvienībās</i>	10	
	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"		
2.	Eiropas deleģēto prokuroru biroja izveide un darbība	1 115 939	Ministru kabineta 22.09.2020. sēdes protokola Nr.55 38.§ 3.punkts
	Veicināta izmeklēšanas koordinēšanas mehānisma izstrāde		
	<i>Izveidots Eiropas deleģēto prokuroru birojs</i>	1	
	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"		
3.	Prokuratūras informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšana un nepieciešamā drošības līmeņa nodrošināšana	70 540	Ministru kabineta 22.09.2020. sēdes protokola Nr.55 38.§ 3.punkts
	Nodrošināta efektīva Prokuratūras informācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības līmeņa uzturēšana		
	<i>Nodrošināts IT infrastruktūras risinājuma NAC (datortīkla piekļuves kontrole) tehniskais atbalsts (licenču veidu skaits)</i>	2	
	<i>Nodrošināts IT infrastruktūras risinājuma DLP (datu noplūdes novēršana) tehniskais atbalsts (licenču veidu skaits)</i>	5	

	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"		
4.	Iestāžu izvietošana jaunuzceltajā tieslietu nozares administratīvajā centrā Jēkabpilī	102 494	Ministru kabineta 22.09.2020. sēdes protokola Nr.55 38.§ 3.punkts
	Nodrošinātas mūsdienīgu prasībām atbilstošas tieslietu nozares iestāžu telpas		
	Jēkabpils rajona prokuratūra nodrošināta ar jaunām telpām (iestādes)	1	
	01.00.00 "Prokuratūras iestāžu uzturēšana"		
Kopā		2 924 860	

Izmaiņas izdevumos, salīdzinot 2021. gada projektu ar 2020. gada plānu

Euro

Pasākums	Samazinājums	Palielinājums	Izmaiņas
Izdevumi - kopā	3 265 109	6 042 036	2 776 927
<i>t. sk.:</i>			
<u>Prioritāri pasākumi</u>	-	2 924 860	2 924 860
Prokuratūras darbinieku atalgojuma palielināšana	-	1 635 887	1 635 887
Eiropas deleģēto prokuroru biroja izveide un darbība (tai skaitā papildus 9 amata vietu izveide)	-	1 115 939	1 115 939
Prokuratūras informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšana un nepieciešamā drošības līmeņa nodrošināšana	-	70 540	70 540
Iestāžu izvietošana jaunuzceltajā tieslietu nozares administratīvajā centrā Jēkabpilī	-	102 494	102 494
<u>Vienreizēji pasākumi</u>	1 343 732	35 938	-1 307 794
Samazināti izdevumi aprīkojuma iegādei 2020.gadā sakarā ar pārcelšanos uz nekustamo īpašumu Aspazijas bulvārī 7, Rīgā, saskaņā ar MK 2017.gada 21.septembra rīkojumu Nr.525	1 343 732	-	- 1 343 732
Palielināti vienreizēji pārcelšanās izdevumi uz nekustamo īpašumu Aspazijas bulvārī 7, Rīgā, saskaņā ar MK 2017.gada 12.septembra protokola Nr.45 61.§ 4.punktu	-	35 938	35 938
<u>Ilgtermiņa saistības</u>	192 458	1 558 401	1 365 943
Ēkas Rīgā, Kalnciema ielā 14, telpu nomas maksa	192 458	192 458	-
Nekustamā īpašuma Rīgā, Aspazijas bulvārī 7, telpu nomas maksa	-	1 299 468	1 299 468
Telpu Rīgā, Talejas ielā 1 nomas maksas izdevumu segšana, izdevumu pārdale no FM budžeta programmas 33.00.00 "Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana", saskaņā ar 2020.gada 2.decembrī Saeimā otrajā lasījumā atbalstīto priekšlikumu, izskatot likumprojektu "Par valsts budžetu 2021.gadam"	-	66 475	66 475
<u>Citas izmaiņas</u>	1 728 919	1 522 837	-206 082
Palielināti izdevumi saskaņā ar likuma "Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums" 6. ² pantu un pamatojoties uz	-	208 811	208 811

Pasākums	Samazinājums	Palielinājums	Izmaiņas
<i>Valsts kancelejas publiskoto informāciju par vēlēto amatpersonu un Saeimas iecelto amatpersonu mēnešalgas apmēru 2021.gadā, lai nodrošinātu prokuroru atalgojuma palielināšanu.</i>			
<i>Izdevumu pārdale no FM resora, lai nodrošinātu nomas maksu pieauguma segšanu saskaņā ar MK 2020.gada 18.augusta protokola Nr. 49 46.§ 12.6.1.punktu</i>	-	41 063	41 063
<i>Izdevumu pārdale no budžeta resora "74.Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" programmas 10.00.00 "Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršana" Pasākumu plāna noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanai laikposmam no 2020. līdz 2022.gadam īstenošanai (tai skaitā 4 amata vietu izveide) saskaņā ar MK 2020.gada 29.septembra protokola Nr.56 51.§ 6.1.5.punktu</i>		166 577	166 577
<i>Samazināti izdevumi saskaņā ar MK 2020.gada 22.septembra sēdes protokola Nr.55 38.§ 2. un 40.punktu (atbilstoši informatīvā ziņojuma 3.pielikumam).</i>	122 180	-	-122 180
<i>Samazināti izdevumi sakarā ar nekustamā īpašuma Aspazijas bulvārī 7, Rīgā, nomas maksas izdevumu segšanu valsts akciju sabiedrībai "Valsts nekustamie īpašumi" (ilgtermiņa saistības daļēji segtas no bāzes izdevumiem) saskaņā ar MK 2017.gada 21.septembra rīkojumu Nr.525</i>	128 174	-	-128 174
<i>Samazināti izdevumi 2018.gada prioritārajam pasākumam "Prokuratūras struktūrvienības izvietošana pagaidu telpās Elizabetes ielā 2, Rīgā", saskaņā ar MK 2017.gada 8.septembra protokola Nr.44 1.§ 15.punktu</i>	15 805	-	-15 805
<i>Samazināti izdevumi 2018.gada prioritārajam pasākumam "Prokuratūras struktūrvienību ēkas Kalpaka bulvārī 6, Rīgā, remontdarbi", saskaņā ar MK 2017.gada 8.septembra protokola Nr.44 1.§ 15.punktu</i>	1 308 300	-	-1 308 300
<i>Samazināti izdevumi 2018.gada prioritārajam pasākumam "Materiāltehniskais nodrošinājums Prokuratūrai noteikto funkciju izpildei", saskaņā ar MK 2017.gada 8.septembra protokola Nr.44 1.§ 15.punktu</i>	154 460	-	-154 460
<i>Palielināti izdevumi komunālo maksājumu veikšanai nekustamajam īpašumam Aspazijas bulvārī 7, Rīgā, saskaņā ar MK 2017.gada 12.septembra protokola Nr.45 61.§ 4.punktu</i>	-	46 785	46 785
<i>Izdevumu izmaiņas 2020.gada prioritārajam pasākumam</i>	-	2 900	2 900

Pasākums	Samazinājums	Palielinājums	Izmaiņas
<i>“Prokuratūras informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšana un nepieciešamā drošības līmeņa nodrošināšana”, saskaņā ar MK 2019.gada 17.septembra protokola Nr.42 34.§ 2.punktu</i>			
<i>Izdevumu izmaiņas 2020.gada prioritārajam pasākumam “Prokuroru atalgojuma fonda precizēšana (atvaļinājuma pabalstam nepieciešamā finansējuma precizēšana)”, saskaņā ar MK 2019.gada 17.septembra protokola Nr.42 34.§ 2.punktu</i>	-	14 634	14 634
<i>Palielināti izdevumi 2020.gada prioritārajam pasākumam “Minimālās algas palielināšana līdz 500 euro ar 2021.gada 1.janvāri”, saskaņā ar MK 2019.gada 17.septembra protokola Nr.42 34.§ 2.punktu</i>	-	45 521	45 521
<i>Palielināti izdevumi prokuroru atalgojumam saskaņā ar likumu “Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā” (pieņemts Saeimā 06.12.2018.) un atbilstoši MK 2019.gada 5.februāra prot.Nr.5 30.§ 17.3.punktam</i>	-	993 072	993 072
<i>Palielināti izdevumi ar ēkas Rīgā, Talejas ielā 1 uzturēšanu saistītajiem izdevumiem (fiziskā apsardze, ēkas apdrošināšana, NĪN), pārdale no FM budžeta programmas 33.00.00 “Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšana” saskaņā ar 2020.gada 2.decembrī Saeimā otrajā lasījumā atbalstīto priekšlikumu, izskatot likumprojektu “Par valsts budžetu 2021.gadam”</i>	-	3 474	3 474

Latvijas Republikas prokuratūras darbības prioritātes 2022. gadā

Nosakot prokuratūras prioritātes 2022. gadam, tiek ņemta vērā Prokuratūras darbības stratēģija 2022.–2027. gadam, kā arī Latvijas Republikas prokuratūras darba plāns 2022. un 2023. gadam. Tādējādi 2022. gadā plānota turpmāk norādīto mērķu sasniegšana.

Kriminālprocesa efektivitātes veicināšanas joma

- krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma panākšana prokuratūrā;
- izmeklēšanas uzraudzības kvalitātes uzlabošana pirmstiesas kriminālprocesā;
- savlaicīga pirmstiesas kriminālprocesa pabeigšana, ievērojot vadlīnijas vienkāršoto kriminālprocesa pabeigšanas veidu piemērošanai;
- prioritāra resursu virzīšana smagu un sevišķi smagu noziegumu atklāšanai un izmeklēšanai, tādējādi veicinot pabeigto kriminālprocesa skaita pieaugumu valstī;
- prokurora funkciju izpildes efektivitātes paaugstināšana prioritārajos un īpaši aktuālajos kriminālprocesos, nodrošinot pabeigto kriminālprocesa skaita pieaugumu valstī;
- efektīva prokurora uzraudzības īstenošana;
- apsūdzības kvalitātes uzlabošana, turpinot 2021. gadā aizsākto speciāli šim mērķim paredzētā mehānisma izstrādi un ieviešanu praksē;
- iesaiste starptautisko organizāciju rekomendāciju, starpinstitutionu darba plānu un citu stratēģisko dokumentu izpildes pasākumos;
- amatā augstāku prokuroru procesuālās hierarhijas praktiskās organizācijas un veiksmīga sadarbības modeļa iedzīvināšana efektīvākai kriminālprocesa norisei;
- operatīvās darbības, valsts drošības iestāžu un pretizlūkošanas procesu un valsts noslēpuma aizsardzības sistēmas kvalitatīva uzraudzība;
- Eirojosta izmeklēšanas koordinēšanas instrumentu biežāka izmantošana krimināltiesiskajā sadarbībā ar ārvalstu tiesībaizsardzības iestādēm;
- starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības ātruma, kvalitātes un efektivitātes paaugstināšana, nodrošinot koordināciju starp prokuroriem un Eirojosta iesaisti steidzamu un sarežģītu sadarbības lūgumu izpildes paātrināšanai un veicināšanai.

Prokurora funkciju izpilde ārpus krimināltiesību sfēras

- prokuratūras darba kvalitātes uzlabošana personu un valsts tiesību aizsardzības jomā;
- vienveidīgas prakses veidošana prokuroru darbā, realizējot Civilprocesa likumā un Administratīvās atbildības likumā noteiktās prokurora funkcijas.

Prokuratūras personāla, darbības efektivitātes un integritātes jautājumu attīstības joma

- prokuratūras personāla izmantošanas efektivitātes paaugstināšana un prokuroru personāla štata vienību nokomplektēšana;
- kriminālprocesuālo dokumentu formu integrēšana ātrākai, kvalitatīvākai un ekonomiskākai procesuālo dokumentu noformēšanai Prokuratūras informācijas sistēmā;
- prokurora profesionālās darbības organizēšana kriminālprocesuālajā sfērā e-lietas ietvaros;
- Prokuratūras sabiedrisko attiecību un komunikācijas stratēģijas izstrāde un īstenošana;
- nepārtraukta prokuroriem un darbiniekiem aktuālo apmācību tēmu identificēšana un tam sekojoša nepieciešamo apmācību nodrošināšana;
- jaunā Latvijas Prokuroru Ētikas kodeksa iedzīvināšana;
- jaunas integritātes (pretkorupcijas) kontroles sistēmas izstrāde.